

Το βιβλίο «Φοιτητικές καταλήψεις - Απεργία δασκάλων: Μια συνάντηση που (δεν) έγινε» εκδόθηκε τον Απρίλη του 2008 σε 1.000 αντίτυπα στην Αθήνα από τους «Αιώνιους καταληψίες - Αμετανόητους απεργούς και άλλους προλετάριους συντρόφους». Η χρήση του για κινηματικούς σκοπούς είναι όχι μόνο ελεύθερη, αλλά και επιθυμητή, με θερμή παράκληση να αναφέρονται οι πηγές.

Οι φωτογραφίες που χρησιμοποιήθηκαν προέρχονται από προσωπικά αρχεία, την ιστοσελίδα του indymedia, και το φωτογράφο Κώστα Τσ.

Για οποιαδήποτε κριτική (καλόπιστη ή κακόπιστη) ή επικοινωνία σχετικά με τη διάθεση του βιβλίου: aperkat0607@yahoo.gr

*Αυτό που θεωρείται ζωή είναι ένα βαρετό πράγμα
ανάμεσα σε δύο κινήματα*

Περιεχόμενα

Πρόλογος	6 - 14
Χρονολόγιο φοιτητικών κινητοποιήσεων 2004-2007	15 - 85
Περίοδος πριν το πρώτο κύμα καταλήψεων.....	16 - 25
Πρώτη φάση καταλήψεων (Μάρτης - Ιούλιος 2006).....	25 - 41
Το μεσοδιάστημα (Σεπτέμβρης - Δεκέμβρης 2006).....	42 - 49
Δεύτερη φάση καταλήψεων (Γενάρης - Μάρτης 2007).....	49 - 76
Υποσημειώσεις.....	77 - 85
Πρώτη μέρα διημέρου: οι φοιτητικές καταλήψεις	86 - 148
Σχετικά με την εισήγηση και την ανοιχτή συζήτηση.....	89 - 90
Εισήγηση για τις φοιτητικές καταλήψεις.....	91 - 132
Εισαγωγή.....	91 - 93
Α. Το φοιτητικό κίνημα: Η πλειοψηφική στασιμότητα και η μειοψηφική κινητικότητα (ή ένα πιο υποκειμενικό χρονολόγιο).....	93 - 113
Β. Γιατί ψήφιζε ο κόσμος καταλήψεις;.....	113 - 118
Γ. Έχουμε καταλήψεις ή (άμεσες) δημοκρατίες;.....	118 - 122
Δ. Μπλοκάροντας τις αρτηρίες του καπιταλισμού ξεμπλοκάρουμε την ζωή (ή άλλη μια ευκαιρία για το φοιτητικό κίνημα).....	122 - 127
Ε. Αντί να παρακαλάμε για γενική απεργία, μήπως να μπλοκάρουμε τη δικιά μας εργασία;.....	127 - 132
Απομαγνητοφώνηση συζήτησης 1ης μέρας.....	133 - 148
Δεύτερη μέρα διημέρου: η απεργία των δασκάλων	149 - 180
Απομαγνητοφώνηση εισήγησης δεύτερης μέρας.....	150 - 163
Απομαγνητοφώνηση συζήτησης δεύτερης μέρας.....	163 - 180
Παράρτημα	181 - 240

Πρόλογος

Την περίοδο 2006-2007 μια «περίεργη αρρώστια» κατέλαβε το μεγαλύτερο κομμάτι των ανθρώπων που εμπλέκονται είτε από θέση διδάσκοντα, είτε από θέση διδασκόμενου, στο εκπαιδευτικό εργοστάσιο. Για ένα χρόνο αποφάσισαν να παρατήσουν τις αίθουσες διδασκαλίας και να βγουν στους δρόμους, επιλογή που από πλευράς φοιτητών εκφράστηκε με το σύνθημα «ή μια ζωή στις αίθουσες ή μια ζωή στους δρόμους». Αποτέλεσμα αυτής της «αρρώστιας» είναι κι η παρούσα έκδοση. Οι συγγραφείς της σε μεγάλο βαθμό γνωριστήκαμε στις καταλήψεις, τις απεργίες, τις διαδηλώσεις και τις συγκρούσεις που εκτυλίχθηκαν εκείνη τη χρονιά ενάντια στην καπιταλιστική/εκπαιδευτική αναδιάρθρωση.

Το ενωτικό σημείο που μας έφερε σε επαφή ήταν η συμμετοχή στα κινήματα των φοιτητών και των δασκάλων από μέσα και από τα κάτω πριν από τα κινήματα άλλωστε δεν είχαμε συναντηθεί. **«Από μέσα»** λέγοντας, εννοούμε την κινηματική παρέμβαση με κοινωνικούς κι όχι ιδεολογικούς όρους, θεωρώντας δηλαδή αυτονόητη τη συμμετοχή μας στα κινήματα λόγω της κοινωνικής μας θέσης κι από εκεί και πέρα αναζητώντας τους συμμάχους μας όχι σ' αυτούς με τους οποίους έχουμε πάνω κάτω κοντινές ιδεολογικές θέσεις, αλλά σ' αυτούς που θεωρούμε ότι έχουμε κοινά (ταξικά) συμφέροντα: καταρχήν τους συμφοιτητές μας και τους συναδέλφους μας.

«Από τα κάτω» λέγοντας, εννοούμε τη συμμετοχή μας στον αγώνα χωρίς να κατέχουμε κάποια θεσμική/συνδικαλιστική θέση και δίνοντας ταυτόχρονα καθημερινή μάχη ενάντια στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και τη λογική της ανάθεσης του αγώνα σε κάποιους «ειδικούς» κι αντιπροσώπους. Αντιπαλεύοντας κάθε διαχωρισμό ανάμεσα στο ίδιο το περιεχόμενο του αγώνα και τις δομές συλλογικής επικοινωνίας μέσω των οποίων πραγματοποιούνταν η κατάληψη κι η απεργία, πιέζαμε για τη δημιουργία δομών στην υπηρεσία του αγώνα κι όχι για έναν αγώνα που θα φετιχοποιεί τις δομές του. Αναζητώντας συναγωνιστές κι όχι ψηφοφόρους έτοιμων πλαισίων, παλέψαμε για να ενεργοποιηθούν από συλλογικά αγωνιστικά υποκείμενα και να γίνουν αδιαμεσολάβητες οι αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες των γενικών συνελεύσεων μέσω των οποίων αποφασίζεται ο αγώνας στη βάση των δασκάλων και των φοιτητών/εργαζομένων. Ταυτόχρονα, επιζητήσαμε το ξεπέραςμα του θεσμικού και δημοκρατικού χαρακτήρα τους, μέσω της δημιουργίας κοινοτήτων αγώνα και ανάλογων αυτοοργανωμένων δομών (επιτροπές/συνελεύσεις κατάληψης, απεργιακές επιτροπές, συντονιστικά), έτσι ώστε ο αγώνας να βρίσκεται κάθε στιγμή στα χέρια των ίδιων των αγωνιζόμενων κι όχι στα χέρια όσων συσκέπτονται σε κομματικά γραφεία. Τέλος, προσπαθήσαμε τα μέσα πάλης να μην αντιμετωπίζονται διαχωρισμένα από τον ίδιο τον αγώνα, ως «χάπενινγκς», δηλαδή, με θεαματικό παρά πρακτικό περιεχόμενο. Αντίθετα, προσπαθήσαμε οι καταλήψεις, οι απεργίες, οι διαδηλώσεις, οι αλυσίδες, οι συγκρούσεις κτλ. να ριζοσπαστικοποιηθούν και να προσεγγίσουν το αρχικό τους περιεχόμενο ως πράξεις απαλλοτρίωσης χώρου και χρόνου από το κεφάλαιο. Όλα αυτά, φυσικά, μέσα στα πλαίσια των περιορισμένων δυνατοτήτων μας.

Το βασικό σημείο πάντως που μας έφερε σε επικοινωνία ήταν η κοινή πεποίθηση ότι ο αγώνας στον οποίο συμμετείχαμε δεν έπρεπε να θεωρείται υπόθεση μόνο των φοιτητών ή των δασκάλων κάθε φορά, αλλά συνολικός αγώνας ενάντια στην καπιταλιστική αναδιάρθρωση, που αφορά ευρύ-

τερα κοινωνικά κομμάτια και θα μπορούσε να θέτει συνολικότερα ζητήματα. Αντιλαμβανόμαστε την καπιταλιστική αναδιάρθρωση ως μια επίθεση του κεφαλαίου στις συλλογικές κατακτήσεις των προλετάριων, με στόχο τη διάσπαση του κοινωνικού ιστού σε απομονωμένες ατομικότητες, αδύναμες να αναπτύξουν οποιαδήποτε αντίσταση στην ανάγκη των αφεντικών για παραπάνω κέρδη. Την ίδια αντίληψη έχουν και όσα μέλη της συλλογικότητας, η οποία υπογράφει την παρούσα έκδοση, δεν είναι ούτε φοιτητές ούτε δάσκαλοι. Αυτή η αντίληψη μας επέτρεψε να συμμετάσχουμε από κοινού στις κινηματικές διαδικασίες, όπου αυτό ήταν δυνατόν, μιας και οι ευκαιρίες που δόθηκαν σε μισθωτούς εργαζόμενους να εμπλακούν πραγματικά στο κίνημα δεν ήταν και πολλές. Πίσω από το συνδικαλιστικό μανδύα με τον οποίον ντύνονταν πολλές φορές οι κινητοποιήσεις μας (υπεράσπιση του κράτους πρόνοιας και της «δημόσιας και δωρεάν παιδείας», «μόνιμη και σταθερή εργασία»), εμείς ζούσαμε άλλο ένα στιγμιότυπο του ανταγωνισμού ανάμεσα στο κεφάλαιο και τους ανθρώπους που αγωνίζονται για να ζήσουν κι όχι να επιβιώσουν ως εμπορεύματα-εργατική δύναμη. Ένα στιγμιότυπο οξυμμένου κοινωνικού ανταγωνισμού ενάντια στην περαιτέρω πειθάρχηση κι εντατικοποίηση στην εργασία και την εκπαίδευση, την προώθηση του νεοφιλελεύθερου μοντέλου του επιχειρηματικού σχολείου/πανεπιστημίου και των ελαστικών/επισημασμένων εργασιακών σχέσεων. Ως τη μόνη διέξοδο για το ξεπέραςμα του μερικού/συντεχνιακού χαρακτήρα των κινητοποιήσεων διαβλέπαμε όχι κάποια «ιδεολογική ένωση» επαναστατικής συνείδησης, αλλά τη σύνδεση των κομματιών που αγωνιζόνταν την ίδια περίοδο, κατ' αρχήν στο χώρο της εκπαίδευσης.

Η τραγική ειρωνεία ήταν ότι πάνω στο τελευταίο αναπτύχθηκε μια πρώτη χαλαρή επικοινωνία την περίοδο της απεργίας των δασκάλων, τη στιγμή ακριβώς που η αριστεριστική συνδικαλιστική γραφειοκρατία είχε καταφέρει το... ακατόρθωτο: να μη συμπέσουν (έστω) χρονικά δυο δυναμικές κινητοποιήσεις ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, με τους φοιτητές να δίνουν εξεταστική τη στιγμή που οι δάσκαλοι απεργούσαν. Ταυτόχρονα, εκείνη την περίοδο, είδαμε κι ένα τρίτο υποκείμενο που αγωνιζόταν μέσω καταλήψεων, τους μαθητές, να μένουν (με ελάχιστες εξαιρέσεις) περιχαράκωμένοι στα κομματικά όρια που είχαν θέσει οι γραφειοκράτες του ΚΚΕ. Σ' αυτή την περιχαράκωση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό κι η έλλειψη έστω και μειοψηφικής επικοινωνίας με τους μαθητές, έλλειψη που στην παρούσα έκδοση αντανακλάται στην απουσία αναφοράς στις μαθητικές καταλήψεις, από τη στιγμή που οι ίδιοι οι μαθητές θα ήταν οι μόνοι κατάλληλοι να μιλήσουν γι' αυτές.

Αυτή η αποτυχία σύνδεσης των αγώνων που ξέσπασαν θεωρούμε ότι επηρέασε σε μεγάλο βαθμό και το δεύτερο γύρο των φοιτητικών καταλήψεων (Γενάρης-Μάρτης 2007). Σ' αυτή την περίοδο, η δυναμική του αγώνα μεταφέρθηκε σχεδόν ολοκληρωτικά στο μόνο έδαφος που ήταν κοινωνικά ανοιχτό και μη ελεγχόμενο από τα κόμματα και τις παρατάξεις, στο δρόμο. Πέρα από το δρόμο, συνεχίστηκε η μειοψηφική κινηματική επικοινωνία που είχαμε κατακτήσει, με βάση την οποία μετά το τέλος των καταλήψεων αποφασίσαμε να καλέσουμε σ' ένα ανοιχτό διήμερο απεργιών δασκάλων/καταλήψεων φοιτητών (16-17 Ιούνη 2007 στο Πολυτεχνείο) από το οποίο προέκυψε και η έκδοση της συγκεκριμένης προσούρας.

Οι βασικοί λόγοι για τους οποίους προχωρήσαμε στο ανοιχτό διήμερο και την έκδοση της προσούρας, ήταν οι εξής:

1. Το ζήτημα της κινηματικής μνήμης. Ανάλογες εμπειρίες και καταστάσεις, ανάλογα προβλήματα με τα δικά μας, έχει ζήσει μια πλειάδα ανθρώπων που έχουν συμμετάσχει σε αγώνες ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, από τις φοιτητικές καταλήψεις του 1979 κι έπειτα. Όμως αυτή η εμπειρία δε μεταδίδεται κινηματικά, μ' αποτέλεσμα τα ίδια λάθη του παρελθόντος να επαναλαμβάνονται και να συναντάμε τα ίδια αδιέξοδα που συνάντησαν κι αυτοί. Κι αυτό το έλλειμμα σύνδεσης των ανταγωνιστικών υποκειμένων στο χρόνο υπάρχει την ίδια στιγμή που βλέπουμε ξεκάθαρα ότι οι αγώνες του παρελθόντος επηρεάζουν τους αγώνες του μέλλοντος. Θεωρήσαμε έτσι ότι το ελάχιστο που θα μπορούσαμε να κάνουμε για να συμβάλλουμε στην υπόθεση της κινηματικής μνήμης

ήταν η έκδοση της παρούσας μπροσούρας.

2. Να μιλήσουμε για τα χαρακτηριστικά των κινημάτων στα οποία συμμετείχαμε και να ψάξουμε συλλογικά τις απαντήσεις στα ερωτήματα που μας δημιουργήθηκαν: τι ήταν αυτά τα κινήματα; Για ποιους λόγους ξέσπασαν; Θα μπορούσαν να πάρουν άλλο περιεχόμενο, άλλη εξέλιξη κι αν ναι για ποιους λόγους αυτό δεν έγινε; Άφησαν τίποτα πίσω τους ή ήταν άλλη μια έκρηξη που θα ξεχαστεί;

3. Το ξεπέραςμα του διαχωρισμού των αγώνων ήταν επίσης ένα από τα βασικά ζητούμενα του διημέρου. Έστω και καθυστερημένα, θεωρήσαμε επιτακτικό να μπορέσουμε να μιλήσουμε μαζί δάσκαλοι και φοιτητές, να πάρουμε ο καθένας μια εικόνα από τον αγώνα του «άλλου» και ν' αναρωτηθούμε για ποιο λόγο ενώ «όλοι το θέλαμε» (σύμφωνα, τουλάχιστον, με τον επίσημο λόγο του οργανωμένου κομματιού των αγωνιζόμενων) οι αγώνες δε συνέπεσαν. Η εύκολη, και ταυτόχρονα οφθαλμοφανέστατη απάντηση, εκπορεύεται από την κριτική μας στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Μπορεί για εμάς να θεωρείται αυτονόητη αυτή η απάντηση, δε νομίζουμε όμως ότι γνωρίζουν πολλοί τη μανιωδή αντίδραση με την οποία οι αριστεροί δάσκαλοι εργατοπατέρες αντιμετώπισαν μια πρωτοβουλία φοιτητών που παρενέβη στο «συντονιστικό» των απεργιακών επιτροπών την τρίτη μέρα της απεργίας όχι μόνο για να εκφράσει την αλληλεγγύη της αλλά και για να προτείνει μορφές κοινής δράσης. Δε μας έφτανε όμως αυτή η εύκολη απάντηση. Θέλαμε να αναζητήσουμε τους λόγους για τους οποίους κάθε συνδικαλιστική κάστα φοβάται όπως ο διάολος το λιβάνι τη σύνδεση των κοινωνικών αγώνων. Ταυτόχρονα, θέλαμε να αναζητήσουμε τις βαθύτερες κοινωνικές αιτίες για τις οποίες δεν προχώρησε από τη βάση των αγωνιζόμενων αυτή η σύνδεση. Τι γνώμη είχαν οι φοιτητές για την απεργία των δασκάλων κι αντίστροφα; Μήπως οι διαφορετικές μας θέσεις στην παραγωγική διαδικασία δημιουργούν αποστάσεις μεταξύ των αγωνιζόμενων, που σίγουρα δεν ξεπερνιούνται με επαναστατική φρασεολογία και γενικόλογες εκκλήσεις για πανεκπαιδευτικό μέτωπο• εκκλήσεις που πατάνε περισσότερο σε κομματικές και συντεχνιακές σκοπιμότητες παρά στο κοινωνικό έδαφος; Η δικιά μας απάντηση είναι ότι αυτές οι αποστάσεις μπορούν και πρέπει να ξεπεραστούν, γιατί χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της εμπάθυνσης στους υλικούς όρους μέσα στους οποίους ζει και παράγει το κάθε υποκείμενο, τα κοινά σημεία αγώνα μπορούν να εντοπιστούν. Το πρόβλημα είναι ότι μέχρι στιγμής δεν αναδεικνύονται ως τέτοια στους επιμέρους αγώνες που διεξάγονται.

4. Κινηματική αυτοκριτική: το είπαμε και πριν. Στους αγώνες δεν υπάρχουν ειδικοί και στα κινήματα δεν υπάρχουν αλάνθαστες πολιτικές τακτικές. Έχοντας ήδη διαπιστώσει αλλαγές στον τρόπο σκέψης και δράσης μας, πριν και μετά τα κινήματα, θέλαμε με τον ίδιο τρόπο που τοποθετήσαμε δημόσια την περίοδο των κινητοποιήσεων υπέρ της μιας ή της άλλης επιλογής, να τοποθετηθούμε δημόσια και μετά τα κινήματα σε σχέση με ελλείψεις κι αντιφάσεις που ανακαλύψαμε εκ των υστέρων ή σε σχέση με επιλογές για τις οποίες νιώθουμε σίγουροι, αλλά θα θέλαμε ν' ακούσουμε και τη γνώμη των άλλων. Η αυτοκριτική είναι το μόνο όπλο που μπορεί να βοηθήσει τα ανταγωνιστικά υποκείμενα να πάρουν καλύτερες θέσεις μάχης στους αγώνες που συνεχίζονται• στον κόσμο των βεβαιοτήτων άλλωστε υπάρχουν πάμπολλα κομματικά γραφεία κι ιδεολογικές λέσχες που αναζητούν την «καθαρή» θεωρία . . .

*

Η πρώτη μέρα του διημέρου είχε ως θεματική τις φοιτητικές κινητοποιήσεις, χωρισμένες σε τρεις περιόδους: την πρώτη φάση, τις καταλήψεις του Μάη-Ιούνη-Ιούλη του 2006, τη δεύτερη φάση που υπήρχε η απεργία των δασκάλων κι οι μαθητικές καταλήψεις αλλά εξέλιπαν οι φοιτητικές καταλήψεις (μεσοδιάστημα Σεπτέμβρη-Δεκέμβρη 2006) και την τρίτη φάση με τις καταλήψεις του Γενάρη-Μάρτη του 2007. Στο διήμερο παρουσιάστηκε μια εισήγηση που γράφτηκε από ένα κομμάτι των συνδιοργανωτών, τους φοιτητές, η οποία παρουσιάζεται αυτοτελώς και στην παρούσα έκδοση. Στόχος της εισήγησης ήταν ν' ακολουθήσει μια ανοιχτή συζήτηση ανάμεσα στους φοιτητές

διοργανωτές της συζήτησης και τους συναγωνιστές τους κατά τη διάρκεια των καταλήψεων, μια και η πραγματικότητα και το τρέξιμο ενός αγώνα δεν είχε αφήσει χρόνο να συζητηθούν οι γενικότεροι λόγοι για τους οποίους έγιναν οι όποιες κοινές δράσεις. Άλλωστε, είχαμε διαπιστώσει ως συλλογικά υποκείμενα ότι οι δράσεις στις οποίες προχωρήσαμε στη διάρκεια του φοιτητικού κινήματος δε συνοδεύονταν από ένα δημόσιο ριζοσπαστικό λόγο. Αναντιστοιχία την οποία έφερε τόσο το κίνημα συνολικά, όσο κι εκείνο το κομμάτι του που αποτελούνταν από φοιτητές πέρα από παρατάξεις, οι οποίοι αυτοπροσδιορίζονται συνήθως ως «ανένταχτοι», «αναρχικοί», «αντιεξουσιαστές» κι «αυτόνομοι». Επιπλέον –πάντα από την πλευρά των φοιτητών συνδιοργανωτών– ήταν επιτακτική η ανάγκη να καταγραφεί η υποκειμενική τους ματιά στις κινητοποιήσεις ως «ενεργός μειοψηφία», και ταυτόχρονα να τεθούν κάποιοι προβληματισμοί σχετικά με τους λόγους που οι φοιτητές ψηφίζουν καταλήψεις, την αντίθεση κατάληψης και (αμεσο)δημοκρατίας, καθώς και το αίτημα της κήρυξης γενικής απεργίας από τη ΓΣΕΕ την ίδια στιγμή που έλειπε μια πραγματική επικοινωνία με το χώρο της μισθωτής εργασίας, επικοινωνία που ελάχιστα αναπτύχθηκε.

Η δεύτερη κουβέντα της Κυριακής άνοιξε με μια εισήγηση, που παρουσιάστηκε με τη μορφή (κοινών) ερωτήσεων σε δασκάλους και φοιτητές για τις κινητοποιήσεις, ερωτήσεις κι απαντήσεις τις οποίες είχαμε συζητήσει το προηγούμενο διάστημα μεταξύ μας. Αυτός ο τρόπος παρουσίασης ήταν ο πιο κοντινός στην όλη λογική του διαλόγου που θέλαμε ν' αναπτύχθει μεταξύ δασκάλων και φοιτητών, αφού θεωρούμε ότι καμιά έτοιμη θεωρητική ανάλυση δεν μπορεί να καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε από τη μη συνάντηση αυτών των δυο υποκειμένων. Πώς είδαν οι φοιτητές την απεργία των δασκάλων; Πώς είδαν οι δάσκαλοι τις φοιτητικές κινητοποιήσεις και στις δύο φάσεις; Μπορούν να συναντηθούν αυτοί που αναπαράγουν και κατανέμουν την αυριανή εργατική δύναμη με το αγωνιζόμενο ενάντια σε αυτήν τη συνθήκη «προϊόν» της εργασίας τους –και κάτω από ποιές προϋποθέσεις; Αναπτύχθηκαν μορφές αλληλεγγύης; Η επαφή με το πεζοδρόμιο άλλαξε τη συνείδηση των κινητοποιημένων υποκειμένων προς την κατεύθυνση του ξεπεράσματος των ρόλων τους; Αυτά ήταν τα βασικά ερωτήματα που τέθηκαν. Ήταν εστιασμένη λοιπόν η δεύτερη κουβέντα στον τρίτο από τους στόχους που αναφέραμε παραπάνω –αν και στη ροή της συζήτησης πιστεύουμε ότι καλύφθηκαν, ως ένα βαθμό, και οι υπόλοιποι στόχοι. Κι αυτό γιατί στην κουβέντα που ακολούθησε οι δάσκαλοι –κυρίως αυτοί πήραν το λόγο– μ' αυτά που ανέφεραν, πρόσφεραν πολλά σ' όποιον θέλει να καταλάβει τι κρύβεται πίσω από μια απεργία 6 εβδομάδων, από τα γνωστά συνδικαλιστικά παιχνίδια μέχρι την ελαστική εργασία (ωρομίσθιοι) και την αγωνία να μην επαναληφθεί στο μέλλον αυτός ο διαχωρισμός των κινητοποιήσεων. Φυσικά, όλα τα ζητήματα που θίχτηκαν –η εν λευκώ παράδοση της διεύθυνσης της απεργίας στα χέρια των γραφειοκρατικών ηγεσιών, η έλλειψη διασύνδεσης των απεργιακών επιτροπών, η συντεχνιακή αντίληψη και ο εγκλωβισμός των αγωνιζόμενων κομματιών στο μικρόκοσμό τους, η ταξική συνείδηση ή η έλλειψή της– είναι πρακτικά ζητήματα που δεν εξαντλούνται σε μια συζήτηση και βρίσκονται πάντα υπό διαρκή επεξεργασία από τη μεριά μας.

Τις δύο αυτές κουβέντες τις καταγράψαμε ηχητικά και τις απομαγνητοφωνήσαμε, με σκοπό να γίνουν αντικείμενο συλλογικής επεξεργασίας πέρα από εμάς που καλέσαμε στο διήμερο και τους ανθρώπους που ανταποκρίθηκαν. Άλλωστε, γνωρίζουμε ότι μιλάμε σε μεγάλο βαθμό μόνο για τις κινητοποιήσεις στην Αθήνα, οπότε αυτή η καταγραφή μπορεί να βοηθήσει όσους βρίσκονται στην επαρχία και έζησαν διαφορετικά τα γεγονότα του τελευταίου χρόνου. Η κουβέντα της Κυριακής έχει απομαγνητοφωνηθεί όλη, σε αντίθεση με την κουβέντα του Σαββάτου που λόγω των προβλημάτων που αναφέρονται στην (αυτο)κριτική από πλευράς φοιτητών, η οποία προλογίζει τη συζήτηση της πρώτης μέρας, θεωρούμε ότι μόνο ένα κομμάτι της είχε αξία να καταγραφεί. Η μετατροπή του προφορικού λόγου σε γραπτό, είναι πάντως μια αρκετά δύσκολη διαδικασία κι ελπίζουμε να μην παραφράσαμε τα λεγόμενα κάποιου-ας.

Πέρα από την εισήγηση και την απομαγνητοφώνηση των συζητήσεων, η έκδοση αυτή συνοδεύεται από ένα χρονολόγιο της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης τα τελευταία χρόνια (από Σεπτέμβρη του 2004 που η κυβέρνηση Καραμανλή έπιασε δουλειά) και των κινήσεων αντίστασης που

αναπτύχθηκαν μέχρι τις τελευταίες φοιτητικές καταλήψεις. Το χρονολόγιο αυτό ούτε πλήρες είναι ούτε διεκδικεί δάφνες απόλυτης ακρίβειας, αφού άλλωστε ένα κομμάτι του στηρίζεται στα υποκειμενικά βιώματα που είχαμε ως συμμετέχοντες στις κινητοποιήσεις. Επομένως, θα μας ενδιέφερε ο εμπλουτισμός του με γεγονότα και παρατηρήσεις από τη στιγμή που θα εκδοθεί. Στο χρονολόγιο, τέλος, έχουν προστεθεί και κάποιες λίγες πληροφορίες από ανάλογες αντιστάσεις που εκτυλίσσονταν παράλληλα στο εξωτερικό, για να φανεί το ευρύτερο διεθνές πλαίσιο της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης που πολλές φορές μας διαφεύγει, όπως και κάποιες πληροφορίες γύρω από την ίδια τη διαδικασία της αναδιάρθρωσης (τι λένε οι νόμοι κτλ.) που δεν υπάρχουν σε κανένα άλλο σημείο της έκδοσης. Αυτό δε σημαίνει ότι υποτιμούμε το ζήτημα της θεωρητικής ανάλυσης της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης, αλλά θεωρούμε ότι κάτι τέτοιο προϋποθέτει μια συνοχή πολιτικής ομάδας που το σύνολο όσων συναντηθήκαμε γι' αυτή την έκδοση ούτε την είχαμε, ούτε την επιθυμούσαμε. Για λόγους κινηματικής μνήμης στην έκδοση αυτή έχουν προστεθεί κάποιες προκηρύξεις, κινηματικό υλικό από τις κινητοποιήσεις, όπως και μια λίστα με τα συνθήματα που γεννήθηκαν στον ένα χρόνο που περάσαμε στο δρόμο.

*

Μετά από κάθε άμπωτη έρχεται η παλίρροια. Και κανείς δεν ξέρει αν το επόμενο κύμα θα είναι ακόμα πιο δυνατό, ή αν η θάλασσα θα ηρεμήσει για λίγο. Το διήμερο και η συγγραφή της μπροσούρας έγιναν στην περίοδο της «άμπωτης» που ακολούθησε την παλίρροια των κινητοποιήσεων ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, την περίοδο δηλαδή από τον Απρίλιο μέχρι το Δεκέμβριο του 2007. Σ' αυτό το διάστημα, οι δυνάμεις της τάξης και της ενσωμάτωσης έκαναν μια μεγάλη προσπάθεια να ξεχαστεί η προηγούμενη ταραχώδης περίοδος. Αναπλήρωση μαθημάτων και τριπλές εξεταστικές, φοιτητικές και βουλευτικές εκλογές, επάνοδος στη συνδικαλιστική τάξη. Οι δρόμοι άδειασαν, τα χαμόγελα αντικαταστάθηκαν από το άγχος της ατομικής επιβίωσης, οι παρατάξεις και τα αριστερά κόμματα έπιασαν δουλειά για να εξαργυρώσουν τη σύγκρουση με εναλλακτικές ψήφους διαμαρτυρίας επικαλούμενα τη «γενιά του άρθρου 16».

Η κινηματική «παγωμάρα» πάει πακέτο με μια αναδιρθρωτική παγωμάρα. Δεν πρέπει να μας ξεγελάνε κι οι δύο, αφού πρόκειται στην ουσία περισσότερο για θέσεις μάχης εν αναμονή, οι οποίες αποφεύγουν ακόμα να διαταράξουν την επίπλαστη γαλήνη που επικρατεί. Ο νόμος πλαίσιο που ψηφίστηκε την ίδια μέρα που το κέντρο της Αθήνας συγκλονιζόταν από συγκρούσεις κι οδοφράγματα, βρίσκεται στο «ψυγείο» με κομμάτια του να σερβίρονται στα τμήματα συνδιοίκησης των πανεπιστημίων για να δοκιμαστεί η κοινωνική τους αποδοχή.

Από το Σεπτέμβριο του 2007 κι έπειτα, δεν ήταν λίγες οι συνελεύσεις τμημάτων και οι πανεπιστημιακοί σύγκλητοι που μπλοκαρίστηκαν από την κινητοποίηση των φοιτητών, όποτε αυτές πήγαιναν να εφαρμόσουν διατάξεις του καινούργιου νόμου. Ο αγώνας μπορεί να έχει μεταφερθεί στις αίθουσες από τους δρόμους και ν' αφορά μια ακόμη μικρότερη αγωνιστική μειοψηφία φοιτητών, αλλά δε σταματά να εκφράζει τη δυναμική που αναπτύχθηκε όλο το προηγούμενο διάστημα. Ταυτόχρονα, η σκληρότητα των διατάξεων περί οικονομικής και λειτουργικής απομόνωσης των τμημάτων που δε θα εφαρμόσουν τις αναδιρθρωτικές διατάξεις (τετραετή οικονομικά προγράμματα, μονάδες αξιολόγησης) επιβεβαιώνει εν μέρει την άποψη των πανεπιστημιακών περί αδυναμίας συνολικής εφαρμογής του νόμου. Απ' ότι φαίνεται, οι διατάξεις περιορισμού των δωρεάν συγγραμμάτων θα μείνουν στο συρτάρι για άλλο ένα χρόνο, αφού πρόκειται για ένα ζήτημα που δύναται να κινητοποιήσει αγωνιστικά πλειοψηφικά κομμάτια φοιτητών. Η διαγραφή των «αιώνιων φοιτητών» ξεκίνησε περισσότερο ως εκκαθάριση των μητρώων κάθε σχολής από εγγεγραμμένους που έχουν χρόνια να πατήσουν στο πανεπιστήμιο, και για την εμπέδωση από όλους τους άλλους της λογικής ότι «έχεις ακόμα πέντε χρόνια για να πάρεις πτυχίο». Ως προς το άσυλο, τέλος, μια σημαντική μερίδα των πανεπιστημιακών δε φαίνεται να συμφωνεί με τη λογική καθορισμού των χώρων που καλύπτονται απ' αυτό, αν και ταυτόχρονα μια ακόμα σημαντικότερη αντιδραστική μερίδα τους προσπαθεί μέσα από

τα πρυτανικά συμβούλια και τις συνελεύσεις των τμημάτων να προλειάνει το έδαφος της ακαδημαϊκής αποστείρωσης που ευαγγελίζεται ο νόμος-πλαίσιο: κάμερες και σεκιουριτάδες, «λουκέτο» στα ιδρύματα τις ώρες που δε γίνονται μαθήματα, απαγορεύσεις εκδηλώσεων, απαγορεύσεις γενικών καθώς και ένας «υπόγειος» πόλεμος απέναντι σε αυτοδιαχειριζόμενα στέκια και ριζοσπαστικές μειοψηφίες. Το κράτος επίσης προχώρησε το Σεπτέμβρη του 2007 στη ΔΕΘ σε μια προειδοποιητική επιχείρηση εισβολής στο ΑΠΘ, συλλαμβάνοντας μια φοιτήτρια.

Από τις δηλώσεις του νέου υπουργού Ε. Στυλιανίδη διαφαίνεται ότι θα υπάρξει ακόμα μια σύνομη περίοδος «διαλόγου» πριν εφαρμοστούν οι διατάξεις του καινούργιου νόμου, ο οποίος όμως τονίζεται ότι δεν πρόκειται να αποσυρθεί. Αυτό που φαίνεται να τρομάζει πιο πολύ τους «από πάνω» τη στιγμή που μιλάμε, είναι μια καταστροφική (γι' αυτούς) σύμπτωση κινητοποιήσεων φοιτητών με κινητοποιήσεις εργαζομένων, τη στιγμή που ξεκινά μια ακόμα αναδιάρθρωση του ασφαλιστικού. Οι φοιτητικές πορείες που έχουν ξεκινήσει πάντως διατηρούν ακόμα μια μαζικότητα και αίσθηση συνέχειας με το περσινό κίνημα, αν και είναι σε μεγάλο βαθμό ελεγχόμενες από την παράταξη της ΠΚΣ, που ως γνωστόν αποκτά δύναμη όταν εκλείπει ο παράγοντας κίνημα.

Στο εσωτερικό της φοιτητικής «κοινότητας» από την άλλη, το πιο εμφανές αποτέλεσμα του κινήματος είναι η πόλωση σε δυο διαφορετικά στρατόπεδα. Η φαινομενικά απολιτική φοιτητική μάζα πριν τις καταλήψεις, μετά απ' αυτές έχει διασπαστεί σ' ένα δυναμικό κομμάτι που βαρέθηκε την κοινωνική ειρήνη των εξεταστικών και των εκλογών και επιθυμεί να ξαναρχίσουν οι καταλήψεις με την πρώτη ευκαιρία, και σ' ένα αντιδραστικό κομμάτι που θεωρεί την περσινή χρονιά ως χαμένη και είναι έτοιμο να πάρει θέση μάχης πλάι στη ΔΑΠ για να μην ξαναγίνουν καταλήψεις¹. Στα πανεπιστήμια, το κίνημα έχει αφήσει πίσω του πάρα πολλές «μετέωρες» πρωτοβουλίες, σχήματα, στέκια που χαρακτηρίζονται ως αυτόνομα/αυτοοργανωμένα και που μάλλον θα δυσκολέψουν πολύ το μακροχρόνιο αναδιρθρωτικό έργο.

Στα σχολεία τώρα, η απεργία των 6 εβδομάδων σε άλλους άφησε ανεξίτηλα τα ίχνη της –και μιλάμε για αυτούς που πίστεψαν πραγματικά σε αυτήν– για άλλους (βλέπε συνδικαλιστική γραφειοκρατία) αποτέλεσε μια αφορμή για ναρκισσευόμενες υμνολογίες για την αξία αυτής της απεργίας και της δικής τους «υπεραγωνιστικής δράσης» –την ίδια στιγμή που χαμηλόφωνα έλεγαν «ευτυχώς που δεν κράτησε παραπάνω»– και άλλοι (βλέπε απεργοσπάστες) ξαλάφρωσαν με τη λήξη της, γιατί απαλλάχθηκαν από αισθήματα ενοχής και επιπλέον μπορούν να δικαιολογούν την αποχή τους μια χαρά τώρα εφ' όσον η απεργία δεν έχει να επιδείξει υλικές νίκες.

Ακόμα χειρότερα, με τη λήξη της απεργίας, φάνηκε ότι η σκόπιμη και έντονη φιλολογία κατά τη διάρκειά της περί «αναπλήρωσης των χαμένων ωρών», έφερε απτά αποτελέσματα για τους εμπνευστές της. Αυτή η μεθοδευμένη αναφορά από συνδικαλιστές (κυρίως της ΠΑΣΚ) στο «αίσθημα ευθύνης» των δασκάλων προς τα παιδιά και τις «μορφωτικές ανάγκες» τους, που σαμπόταρε ύπουλα τόσο την πράξη της απεργίας όσο και το ποιοτικό της περιεχόμενο, στόχευε στα ενοχικά αντανάκλαστα των δασκάλων και δευτερευόντως στην τσέπη τους. Αποκάλυπτε έτσι, μοιραία, τις αντιφάσεις των απεργών: οι προλετάριοι αρνητές της αλλοτριωτικής εκπαιδευτικής εργασίας έπρεπε να μετατραπούν ξανά στους λειτουργούς της εντατικοποιημένης και ποσοτικοποιημένης εκπαιδευτικής διαδικασίας και μάλιστα, ως επαγγελματίες, με το ...αζημίωτο. Είναι, βέβαια, αλήθεια ότι λίγοι ανταποκρίθηκαν στο επίσημο πρόγραμμα αναπλήρωσης του υπουργείου, ίσως επειδή η σύγκρουση ήταν ακόμα πολύ πρόσφατη. Ωστόσο, δυστυχώς, πολύ περισσότεροι ενσωμάτωσαν τη λογική της αναπλήρωσης που ουσιαστικά ακυρώνει την προλεταριακή διάσταση του αγώνα των δασκάλων και έδειξαν μεγάλη επιφυλακτικότητα ως και άρνηση απέναντι στην προοπτική μελλοντικών απεργιών.

Όσον αφορά τώρα μια «νίκη» της απεργίας, την κατοχύρωση της προσχολικής αγωγής «για όλα τα παιδιά», αποδείχτηκε πύρρεια τελικά, αφού αυτό σήμαινε ότι ένα κομμάτι της εκπαίδευσης πέρα-

1. Αυτή η εκτίμηση είναι σε γενικές γραμμές υποκειμενική όσο εκλείπουν οι αντικειμενικοί όροι που θα φέρουν στην επιφάνεια τα δυο στρατόπεδα. Το ζήτημα της κατάληψης δηλαδή.

σε στους δήμους και τους ιδιώτες. Ταυτόχρονα, αυξήθηκε «αθόρυβα» το ωράριο των νηπιαγωγών –όχι τυχαία σε έναν από τους πιο αδύναμους αγωνιστικά κρίκους του κλάδου. Σίγουρα, όλα αυτά, δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να δικαιολογήσουν διθυράμβους για την απεργία και εξηγούν εν πολλοίς το μούδιασμα πολλών απεργών καθώς και την άρνηση οποιασδήποτε αναφοράς στις 6 εβδομάδες αγώνα. Ωστόσο, αν κάτι καταφέρθηκε, ήταν η απονομιμοποίηση του κράτους ως εγγυητή της «ποιοτικής», «δημόσιας» εκπαίδευσης και αυτό δεν έχει απλά ιδεολογική βαρύτητα: η μεγάλη αυτή απεργία μπλόκαρε και εξακολουθεί να μπλοκάρει, προς το παρόν, τις μεταρρυθμιστικές απόπειρες του κράτους και αλλαγές προς το χειρότερο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Τουλάχιστον, απ' ό,τι φαίνεται, η απεργία μπήκε ανάχυμα στην αναδιάρθρωση και προσωρινά την επιβραδύνει.

Κατά τα άλλα, από την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς και μετά πολλές και ασαφής λόγος γίνεται από τις συνδικαλιστικές παρατάξεις για το ασφαλιστικό και τις απεργίες που «θα 'ρθουν». Η αλήθεια είναι, όμως, ότι στις γενικές συνελεύσεις που έγιναν το Νοέμβριο του 2007, ελάχιστοι ήταν οι σύλλογοι που πήραν αποφάσεις για δημιουργία επιτροπών αγώνα που θα προετοιμάσουν και θα οργανώσουν τις απεργίες που «έρχονται», σύμφωνα με τα λεγόμενα των αρχισυνδικαλιστών. Και, με ακόμα πιο λίγες εξαιρέσεις, όπου αποφασίστηκε κάτι τέτοιο οι επιτροπές αδρανοποιήθηκαν από τους συνδικαλιστές πριν καν ξεκινήσουν. Επίσης, οι όποιες αποφάσεις για νέα απεργία έχουν παραπεμφθεί στις ελληνικές καλένδες «όταν με το καλό» η κυβέρνηση «κατεβάσει το ασφαλιστικό». Λες και τις συνέπειες των προηγούμενων ασφαλιστικών νόμων του '92 και του 2002 δεν τις ζούμε ήδη!! Θα σταθούμε λίγο στο ζήτημα των επιτροπών αγώνα γιατί αποτέλεσε σημείο αντιπαραθέσεων κατά τη διάρκεια της προηγούμενης απεργίας, τουλάχιστον στους κόλπους των πιο δραστήριων απεργών. Οι επιτροπές προορίζονταν από ένα αριστερό κομμάτι της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας των δασκάλων να παίξουν το ρόλο της τόνωσης της απεργιακής αντοχής κάθε συλλόγου ξεχωριστά και να κάνουν τη λάντζα της ΔΟΕ. Κατά τη διάρκεια της μεγάλης απεργίας δε συντονίστηκαν ποτέ ούτε καν σε επίπεδο πόλης. Αυτό το μεθόδευσαν οι ηγεσίες όλων των παρατάξεων με πολλούς τρόπους: άλλοι με το να τις σαμποτάρουν ανοιχτά και άλλοι με το να προσπαθούν να τις κρατήσουν εντός του «πλαισίου αγώνα» της ΔΟΕ. Την τελευταία εβδομάδα της απεργίας, όταν κάτω από το βάρος της ηττοπάθειας που είχαν καλλιεργήσει οι παρατάξεις διαλύθηκε ό,τι είχε απομείνει από αυτές, βρέθηκαν για πρώτη φορά μαζί τα άτομα που απαρτίζουν την ομάδα δασκάλων που συμμετέχει σ' αυτήν την έκδοση. Από τότε ο στόχος της, μέσα από τις περιορισμένες δυνατότητες παρεμβάσεων που έχει, είναι να διατηρηθεί και να επεκταθεί στο χώρο των δασκάλων το πνεύμα της ανταρσίας και της αυτοοργάνωσης που έλαμψε για λίγες στιγμές το 2006. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι παρά τις μικρές της δυνάμεις συμμετείχε ενεργά σε δύο κεντρικές εκδηλώσεις για την απεργία, τη στιγμή που οι συνδικαλιστικές παρατάξεις απέφευγαν να διοργανώσουν οποιαδήποτε ανοικτή συζήτηση απολογισμού της απεργίας –κάτι αρκετά αναμενόμενο αφού τη θεωρούσαν συνδικαλιστική εκτροπή.

Όσον αφορά τους απόντες αυτής της έκδοσης, τους μαθητές, ούτε αυτοί έμειναν ανεπηρέαστοι από την κινηματική καταιγίδα του τελευταίου χρόνου. Μετά από χρόνια (περίοδος Αρσένη), η μαθητική παράδοση των επαναλαμβανόμενων κάθε χρόνο καταλήψεων χωρίς κάποια σημαντική αφορμή, φαίνεται να επανέρχεται. Μόνο που τώρα το διάστημα της κατάληψης μεταφέρεται από τα Χριστούγεννα στην αρχή της χρονιάς, στην περίοδο Οκτώβρη-Νοέμβρη. Έτσι και φέτος, πάνω από 400 σχολεία προχώρησαν σε καταλήψεις πανελλαδικά, οι κνίτες με τα συντονιστικά τους έτρεξαν για να ελέγξουν την κατάσταση και να περιορίσουν τις μαθητικές πορείες στα κομματικά τους όρια, ενώ τα αιτήματα ποίκιλαν από τα κτιριακά προβλήματα μέχρι τη βάση του 10, το νόμο-πλαίσιο και το άρθρο 16. Πάνω απ' όλα, όμως, κυριαρχεί η επιθυμία να μη γίνει μάθημα, αυτή η επιθυμία που στηρίζει τις μαθητικές καταλήψεις δυο δεκαετίες τώρα...

Μετά λοιπόν από τα κινήματα του 2006-2007, τίποτα δεν είναι ίδιο και τίποτα δεν έχει αλλάξει σε σχέση με το γεγονός ότι, όπως λέει και το σύνθημα, «αυτοί γράφουν νόμους, εμείς γράφουμε ιστορία». Αυτή η αίσθηση ότι οποιαδήποτε απόφαση κι αν παρθεί, εμείς μπορούμε να την καταργήσουμε στους δρόμους και τα οδοφράγματα, είναι η πιο πολύτιμη παρακαταθήκη κάθε κοινωνικής

σύγκρουσης, είναι ο κινητήριος μοχλός των μελλοντικών ταξικών αγώνων. Το διάχυτο κλίμα ταξικής οπισθοχώρησης και ατομικής μοιρολατρίας οφείλεται στ' ότι έχουμε να δούμε πολύ καιρό κάποιον αγώνα να μη λήγει με τη γέυση της ήττας. Όποιος αναρωτιέται που έχει χαθεί η ταξική συνείδηση στη σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία, ας κοιτάξει πρώτα απ' όλα να βρει ποιος ήταν ο τελευταίος ταξικός αγώνας που κατέκτησε μια υλική «νίκη».

Το δεύτερο βήμα, καθόλου άσχετο με το πρώτο, είναι να πράξουμε έτσι ώστε οι αγώνες να σταματήσουν να είναι απομονωμένοι και να θεωρούνται υπόθεση της κάθε επιμέρους κοινωνικής/επαγγελματικής κατηγορίας. Όποιος προβληματίζεται για τα «συντεχνιακά» αιτήματα των ταξικών αγώνων τα τελευταία χρόνια και αναρωτιέται που πήγαν οι επιθετικοί ταξικοί αγώνες, ας κοιτάξει να ενώσει τις δυνάμεις του με τους εκάστοτε κινητοποιημένους έτσι ώστε οι επιμέρους αγώνες να συναντηθούν. Αντί να περιμένει τη μεγάλη νύχτα της «εφόδου στα χειμερινά ανάκτορα», ας στρέψει λίγο το βλέμμα του π.χ. στη διαδικασία μέσω της οποίας το συντεχνιακό αίτημα των 1.400 ευρώ σε κάθε νεοπροσλαμβανόμενο δάσκαλο έγινε απαίτηση για «1.400 ευρώ σ' όλον το λαό» στα χείλια αρκετών προλετάρων.

Δε λέμε κάτι παραπάνω από το ότι οι συνειδήσεις γεννιούνται/διαμορφώνονται στους δρόμους κι ότι όταν κατεβαίνουμε στο δρόμο το κύριο όπλο μας παραμένει η αλληλεγγύη. Το ξεπέραςμα των επιμέρους καπιταλιστικών ρόλων είναι υπόθεση των ίδιων των υποκειμένων που όταν συναντιούνται στο δρόμο του αγώνα καταλαβαίνουν τα κοινά τους συμφέροντα. Στις στιγμές αγώνα είναι που διαισθάνονται μέσα από έναν πλούτο εμπειριών κι αλληλεπιδράσεων την προοπτική της οικοδόμησης μιας πανανθρώπινης κοινότητας που θα στείλει στο χρονοντούλαπο της ιστορίας την καπιταλιστική βαρβαρότητα, απέναντι στην οποία αμυνόμαστε αυτή τη στιγμή. Αυτή η έκδοση θα θεωρήσουμε ότι έχει πετύχει το στόχο της αν καταφέρει να συνεισφέρει έστω και κατ' ελάχιστον στο να τοποθετηθούμε από καλύτερη θέση μάχης στο νέο κύκλο ταξικών αγώνων που απ' ό,τι φαίνεται έχει ανοίξει με την αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης και του ασφαλιστικού συστήματος.

ΑΙΩΝΙΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ-ΑΜΕΤΑΝΟΗΤΟΙ ΑΠΕΡΓΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ Ιανουάριος 2008

Υ.Γ. Η έκδοση αυτή ενώ ήταν έτοιμη ως προς το γραπτό της μέρος από τις αρχές του 2008, εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2008. Η καθυστέρηση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι το στήσιμό της το αναλάβαμε εμείς οι ίδιοι, με την πολύτιμη βοήθεια συντρόφων (Δημήτρη κι Αχιλλέα σας ευχαριστούμε), ετοιμάζοντας την έκδοση στον όποιο ελεύθερο χρόνο μας άφηνε η μισθωτή εργασία κι η συμμετοχή μας στις κινητοποιήσεις για το ασφαλιστικό. Εξαιτίας αυτής της καθυστέρησης είναι αναγκαίες κάποιες προσθήκες σε σχέση με τις εξελίξεις που συνέβησαν αυτούς τους 3 μήνες.

Οι κινητοποιήσεις ενάντια στην ασφαλιστική μεταρρύθμιση επιβεβαίωσαν μια διάχυτη υποψία ότι διανύουμε μια περίοδο οξυμένων ταξικών αντιπαραθέσεων μεν (ενδεικτική είναι η μαζικότητα των διαδηλώσεων), συλλογικής αδυναμίας δε να ενωθούν αυτοί οι αγώνες σε ένα κοινό μέτωπο αντίστασης στην καπιταλιστική αναδιάρθρωση, ξεπερνώντας τις συντεχνιακές λογικές και τις εκτονωτικές διαθέσεις της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Είδαμε και πάλι το κράτος να φροντίζει ώστε η ενιαία του επίθεση στην τάξη να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να αντιμετωπίζει χωριστά τις αντιστάσεις που αναπτύσσονται, πατώντας στο έδαφος των διαφορετικών θέσεων των προλετάρων στην παραγωγική διαδικασία. Χαρακτηριστικά παραδείγματα, το πάγωμα της εφαρμογής του νόμου-πλαίσιο όσο εκτυλισσόταν η προετοιμασία του εδάφους για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση και το ξεπάγωμα της αμέσως μετά. Όπως και οι παραχωρήσεις προς διάφορους κινητοποιημένους κλάδους, με στόχο τη διάσπαση της οποίας δυνατότητας ανάπτυξης ενός ενιαίου εργατικού μετώπου που θα απαιτούσε την κατάργηση του ασφαλιστ(ρ)ικού νομοσχεδίου, όχι μόνο ως προς τις διατάξεις του για κάθε κλάδο ξεχωριστά, αλλά για την εργατική τάξη συνολικά.

Ταυτόχρονα είδαμε και πάλι τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία να κάνει ό,τι περνάει από το χέρι της ώστε να μη συμπέσουν, να μην ενωθούν και να μην ριζοσπαστικοποιηθούν οι κινητοποιήσεις. Τόσο οι χειρισμοί ΓΣΕΕ- ΑΔΕΔΥ-ΠΑΜΕ με τις 3 «γενικές» απεργίες-πυροτεχνήματα σε διάστημα 3 μηνών (κι ενώ η μαζικότητα στα συλλαλητήρια ήταν ενδεικτική της κοινωνικής δυσαρέσκειας), όσο κι οι χειρισμοί των συνδικαλιστοπατέρων ανά κλάδο επιβεβαιώνουν τη θέση μας ότι όσο αγώνες ανατίθενται στα χέρια τους, η κυρίαρχη ηττοπάθεια θα διαιωνίζεται. Πιο συγκεκριμένα σε σχέση με τους φοιτητές και τους δασκάλους:

Ο νόμος-πλαίσιο είναι εδώ, έτοιμος για εφαρμογή, σύμφωνα με τις δηλώσεις του υπουργού, μέχρι το τέλος της ακαδημαϊκής χρονιάς. Η εφαρμογή του περνάει μέσα από την υιοθέτηση από κάθε ίδρυμα ενός εσωτερικού κανονισμού πειθαρχησης των φοιτητών στις διατάξεις του νέου νόμου και οικονομικών και διοικητικών εκβιασμών προς τα τμήματα σε σχέση με την εφαρμογή της αξιολόγησης και των τετραετών οικονομικών προγραμμάτων. Το κράτος ρίχνει το γάντι στους φοιτητές που μιλάνε για «κατάργηση του νόμου στην πράξη», όμως, αυτή τη στιγμή, αυτοί φαίνεται να περιμένουν για άλλη μια φορά την ολοκλήρωση του εκλογικού πανηγυριού για να δοκιμαστούν οι όποιες δυνατότητες έναρξης ενός τρίτου γύρου κινητοποιήσεων.

Στο χώρο των δασκάλων τα πράγματα εξελίχθηκαν ακόμα χειρότερα απ' ό,τι τα περιμέναμε. Παρά το γεγονός ότι η ΔΟΕ, μετά από πρόταση των Παρεμβάσεων που την αποδέχτηκε η Πασκ, είχε κατεβάσει από τα τέλη Ιανουαρίου εισήγηση για πενθήμερες επαναλαμβανόμενες με την κατάθεση του ασφαλιστικού, τελικά οι δάσκαλοι συμμετείχαν απλώς σε μια τρίωρη στάση της ΑΔΕΔΥ στις 12/3 και σε μια 48ωρη στις 19 και 20 Μάρτη τις μέρες που ψηφιζόταν ο νόμος. Μια «απεργία» που δεν ήταν τίποτα περισσότερο από συνδικαλιστική αγγαρεία αφού καμιά από αυτές τις δύο παρατάξεις, που είχαν στηρίξει τη μεγάλη απεργία του 2006, δεν έδειξε ενδιαφέρον να εφαρμόσει τις αποφάσεις που είχαν παρθεί σε πολλούς συλλόγους της Αθήνας και του Πειραιά στις τακτικές γενικές συνελεύσεις του Νοέμβρη. Το ζήτημα της ανάλυσης των ενδοπαραταξιακών παιχνιδιών και της κούφιας «αγωνιστικής» πλειοδοσίας μέσα στη ΔΟΕ βρίσκεται πέραν των στόχων αυτού του σύντομου προλογικού σημειώματος- αν το ανοίγαμε εδώ θα μας οδηγούσε σ' ένα άλλο πολύ ενδιαφέρον και ακανθώδες ζήτημα: τι μένει στους απεργούς (σε επίπεδο συνείδησης, οργάνωσης και κοινωνικών σχέσεων) μετά από ένα μεγάλο αλλά όχι επιτυχή εργατικό αγώνα;

Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας προσφέρει απλώς ένα πρώτο υλικό για να απαντηθούν κάποια στιγμή ζητήματα όπως τα παραπάνω. Και ισχυρίζεται επίσης ότι αυτά τα ζητήματα (τόσο μέσα στα πανεπιστήμια και τα σχολεία όσο και έξω από αυτά) δε θα απαντηθούν παρά μόνο μέσα στην πράξη του αντικαπιταλιστικού αγώνα. Δεν προσφέρει καμιά δήθεν αντικειμενική ανάλυση των αγώνων που παρουσιάζει, γιατί δεν είναι μέσα στις προθέσεις μας να κρύψουμε τον υποκειμενικό τρόπο με τον οποίο τους βιώσαμε και τις υποκειμενικές μας βλέψεις. Δε γράφουμε «αντικειμενική» ιστορία από τη σκοπιά του αποστασιοποιημένου παρατηρητή. Είμαστε ένα ζωντανό κομμάτι της ιστορίας που περιγράφουμε, μιας ιστορίας που περιλαμβάνει πολύ περισσότερους ανθρώπους από εμάς, οι υποκειμενικές ιστορίες των οποίων μπορεί να μη δουν ποτέ το φως της δημοσιότητας. Όπως και οι δικές μας, οι πράξεις όλων αυτών των άγνωστων συντρόφων είναι κομμάτι του ίδιου αντιστασιακού ποταμιού που ελίσσεται, αναδιπλώνεται, κάποτε κρύβεται και ρέει υπόγεια αλλά πάντοτε επανεμφανίζεται για να ποτίσει γόνιμα μια γη που οι απαισιόδοξοι την έχουν χαρακτηρίσει οριστικά στέρφη.

Οι εχθροπραξίες συνεχίζονται!

'04

'05

Χρονολόγιο

'06

'07

Χρονολόγιο των φοιτητικών κινητοποιήσεων 2004-2007

Η περίοδος πριν το πρώτο κύμα καταλήψεων

2004

Σεπτέμβριος

7/9: Συμβολική κατάληψη της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Αθηνών από φοιτητές του Φυσικού, του Βιολογικού και του ΜΙΘΕ με αιτήματα, μεταξύ άλλων, την ανέγερση νέων εστιών, την ανάθεση της διαχείρισης των εστιών στο Πανεπιστήμιο (και όχι στο Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας) και ενάντια σε οποιαδήποτε επιβολή ενοικίου σε όσους στεγάζονται στις φοιτητικές εστίες. Η Σύγκλητος του ΕΜΠ καταψηφίζει την επιβολή ενοικίου στις νέες εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά η πενταμελής επιτροπή που συγκροτείται για το ζήτημα αυτό μελετά την επιβολή αυστηρότερου εσωτερικού κανονισμού.

11/9: Ξεκινάει η διήμερη προειδοποιητική απεργία των καθηγητών ΤΕΙ με αιτήματα: έκτακτη επιχορήγηση ύψους 50 εκατ. ευρώ για τη φετινή ακαδημαϊκή χρονιά, δύο χιλιάδες προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, ρύθμιση για τα επαγγελματικά δικαιώματα ως προς τις ειδικότητες που εκκρεμούν, να μην εισάγονται στα ΤΕΙ μαθητές με βαθμολογία κάτω από τη βάση(!).¹

24/9: Οι πρόεδροι πολλών ΤΕΙ σε ολόκληρη τη χώρα προχωρούν σε 24ωρη αναστολή της λειτουργίας των ιδρυμάτων με αίτημα την άμεση χρηματοδότησή τους, ενώ η ΟΣΕΠ-ΤΕΙ προειδοποιεί για συνέχιση των κινητοποιήσεων.

Οκτώβριος

1/10: Διαμαρτυρία φοιτητών στη Μόσχα ενάντια στην επιβολή διδάκτρων στα ΑΕΙ και την περικοπή των παροχών προς τους φοιτητές.

11/10: Έχοντας ήδη καταθέσει στη Βουλή το αμέσως προηγούμενο διάστημα σχέδιο νόμου που προβλέπει την κατάργηση των μετεγγραφών, η υπουργός Παιδείας Γιαννάκου καταθέτει στη Βουλή τρεις σημαντικές τροποποιήσεις αυτού του σχεδίου νόμου, οι οποίες είναι προϊόν των έντονων αντιδράσεων που προηγήθηκαν. Αργότερα, θα ακολουθήσει και τέταρτη.

14/10: Το Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Αθηνών προχωρεί σε προειδοποιητική 24ωρη αναστολή λειτουργίας, σε ένδειξη διαμαρτυρίας προς το υπουργείο Παιδείας για τη δραματική μείωση των αποσπάσεων νηπιαγωγών, απαραίτητων για την πραγματοποίηση των προβλεπόμενων από το πρόγραμμα σπουδών πρακτικών ασκήσεων, δείγμα της υποχρηματοδότησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

18/10: Σε σημαντική αύξηση του αριθμού των εισακτέων προχωρεί το ΕΑΠ². Από την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά, στο ΕΑΠ θα φοιτήσουν 18.000 έναντι 5.000 που εγγράφονταν μέχρι τώρα. Ο στόχος του ιδρύματος, εφόσον τρέξουν τα ευρωπαϊκά

Πριν τις καταλήψεις:
η αναδιάρθρωση εξαγγέλεται

κά κονδύλια που έχουν εγκριθεί για την ενίσχυση του πανεπιστημίου, είναι ο αριθμός των φοιτητών του να φτάσει σταδιακά στους 30.000 μέχρι τη χρονιά 2006-2007.

25/10: Συμβολική κατάληψη της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης πραγματοποιούν το μεσημέρι οι φοιτητές του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, στηρίζοντας τις πρυτανικές αρχές στη διεκδίκηση της καταβολής έκτακτης επιχορήγησης για την κάλυψη του ελλείμματος των 10.250.000 ευρώ.

Νοέμβριος

08/11: Στην προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση για την εκπαίδευση στη Βουλή, ανακοινώνονται οι προθέσεις της κυβέρνησης για την ίδρυση των ΙΔΒΕ³, την καθιέρωση ενός συστήματος αξιολόγησης των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων⁴, την αναπροσαρμογή της διάρκειας φοίτησης στο πανεπιστήμιο με την επιβολή δυο κύκλων σπουδών⁵, τη ρύθμιση του «προβλήματος των αιώνιων φοιτητών»⁶, την επιβολή της «βάσης του 10» για την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση⁷ και φυσικά την τροποποίηση του Συντάγματος προκειμένου να επιτραπεί η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων⁸. Ανακοινώνεται η έναρξη του «Εθνικού Διαλόγου για την Παιδεία», στον οποίο δηλώνουν ότι θα συμμετάσχουν «με επιφυλάξεις» και τα κόμματα της αριστεράς.

11/11: Κλειστά παραμένουν τα ΤΕΙ όλης της χώρας σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την έλλειψη κονδυλίων που έχει οδηγήσει σε υπολειτουργία τα περισσότερα ιδρύματα⁹.

12/11: Ο Σύλλογος Οικότροφων Φοιτητών καταλαμβάνει συμβολικά τη φοιτητική εστία των ΤΕΙ Θεσσαλονίκης εναντιωνόμενος στην υπολειτουργία της: «... Η κατάσταση στην εστία Δέλτα έχει φτάσει πλέον σε αδιέξοδο. Εδώ και 2 χρόνια δεν έχει μπει κανένας νέος φοιτητής τη στιγμή που τα μισά και πλέον δωμάτια είναι άδεια. Η εστία έχει δυναμικό 215 ατόμων και αυτή τη στιγμή διαμένουν λιγότεροι από 100 φοιτητές... Ταυτόχρονα οι συνθήκες διαβίωσης στην εστία έχουν γίνει άθλιες. Πολλά δωμάτια δεν έχουν θέρμανση, ενώ για τις στοιχειώδεις ανάγκες μας (μπάνιο, καθαριότητα) υπήρχε μέχρι πριν λίγες μέρες ζεστό νερό μία φορά στις τρεις μέρες». Η κατάληψη του κτιρίου θα συνεχιστεί για αρκετές μέρες ακόμα.

Στην φωτο η κατάληψη των εστιών το 2004. Το 2006 φοιτητές από την αυτόνομη - αντιεξουσιαστική τάση του κινήματος θα καταλάβουν τοσσες χώρο λύνοντας μόνιμα το στεγαστικό πρόβλημα για φοιτητές και μη.

19/11: Με αφορμή την επίσκεψη του πρύτανη στο νησί, καταλαμβάνεται το παράρτημα του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Σύρο με αιτήματα που αφορούν τη βελτίωση των κτιριακών υποδομών, τη σίτιση και ενάντια στον υψηλό αριθμό προαπαιτούμενων μαθημάτων μέχρι το ένατο εξάμηνο.

20/11: Φοιτητές των ΕΑΑΚ εκτοξεύουν γιαούρτια και μπογιές προς τον υφυπουργό Παιδείας Ταλιαδούρο κατά την επίσκεψή του στο Πανεπιστήμιο Κρήτης στο Ηράκλειο.

23/11: Συλλαμβάνονται στα Τίρανα τρεις καθηγητές πανεπιστημίου μετά από διαδήλωση μπροστά στο πρωθυπουργικό μέγαρο. Οι καθηγητές του πανεπιστημίου των Τιράνων έχουν κατέβει σε απεργία εδώ και μια σχεδόν εβδομάδα με μισθολογικά και θεσμικά αιτήματα υπέρ της αυτονομίας των πανεπιστημίων. Την επόμενη μέρα, οι καθηγητές του πανεπιστημίου της Κορυτσάς προκηρύσσουν τριήμερη απεργία, ενώ καθηγητές και φοιτητές καταλαμβάνουν το πανεπιστήμιο της Σκόδρας.

Δεκέμβριος

10/12: Διοργανώνεται πανελλαδικό πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στα Προπύλαια, στο οποίο συμμετέχουν μερικές χιλιάδες φοιτητές και αρκετοί μαθητές, ενώ κλειστά παραμένουν τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ της χώρας. Η ΠΚΣ έχει την εντονότερη παρουσία, ενώ συμμετέχουν και κάποιοι σύλλογοι που έχουν ψηφίσει το πλαίσιο των ΕΑΑΚ. Δημιουργείται μπλοκ α/α από στέκια σχολών¹⁰ πίσω από μπλοκ σχολείων με πανό «είτε δημόσια είτε ιδιωτική η εκπαίδευσή σας είναι φυλακή», το οποίο προκαλεί την «ανησυχία» του ΣΑΣΑ¹¹. Μετά το τέλος του συλλαλητηρίου, συγκροτείται το συντονιστικό 54 φοιτητικών συλλόγων ελεγχόμενων από την ΠΚΣ, το οποίο θα ονομάζεται στο εξής «Πανελλαδικό Συντονιστικό ΑΕΙ-ΤΕΙ».

2005

Ιανουάριος

13/1: Η υπ. Παιδείας Γιαννάκου παρουσιάζει σχέδιο νόμου που δίνει τη δυνατότητα σε οποιοδήποτε ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης ΑΕΙ ή ΤΕΙ, καθώς και σε άλλους φορείς όπως π.χ. ο ΣΕΒ και η ΓΣΕΕ, να ιδρύσει ΙΔΒΕ. Η δημοσιοποίηση του νομοσχεδίου μια εβδομάδα πριν την έναρξη του «Εθνικού Διαλόγου για την Παιδεία» προκαλεί τις «αντιδράσεις» των συνδικαλιστών πανεπιστημιακών του ΣΥΝ, οι οποίοι κατά τα άλλα είναι συνομιλητές της κυβέρνησης.

15/1: Ενδεικτικές του γενικότερου κλίματος που επικρατεί στους κυβερνητικούς κύκλους, είναι οι απόψεις του Θάνου Βερέμη, καθηγητή πανεπιστημίου και πρόεδρου του ΕΣΥΠ, που εκφράζονται σε συνέντευξή του στην «Ελευθεροτυπία»: «Με το εξεταστικό, το Λύκειο έχει χαντακωθεί. Να αναλάβουν τα πανεπιστήμια την επιλογή των φοιτητών. Αλλά να υπάρχει έξοδος. Να μπαίνουν πολλοί, να βγαίνουν όμως λιγότεροι», «Πτυχίο το πολύ σε 6 χρόνια», «Με αυτόν τον τρόπο θα αντιμετωπιστεί και η αιώνια φοίτηση, που είναι αποκλειστικά δική μας ευρεσιτεχνία», «Να καταργηθεί και το έκτρωμα που αφορά τη δωρεάν παροχή βιβλίων. Οι καφέδες που πίνουν οι φοιτητές απέναντι από το πανεπιστήμιο είναι πιο ακριβοί», «Δεν μπορούμε να κανακεύουμε τους πανεπιστημιακούς πάντα. Οι πανεπιστημιακοί θα ήθελαν να κάνουν και δουλειές έξω και να κάθονται στο πανεπιστήμιο να είναι καθηγητές για να παίρνουν καλύτερες δουλειές έξω, και στο μάθημα να μην πηγαίνουν. Αν του δώσεις την ευκαιρία να τα κάνει όλα αυτά, θα πει όχι; Ναι θα πει». «Κύριος στόχος είναι το θέμα της αξιολόγησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης», «Όσο για τους φόβους λόγω της ενδεχόμενης εμφάνισης ιδιωτικών, εγώ λέω ότι πρόκειται για παραμύθι. Ιδιωτικά πανεπιστήμια δεν υπάρχουν. Αλλά κι αν ακόμα υπάρξουν, κακό δεν κάνει ο συναγωνισμός. Περίπτερα υπάρχουν πολλά».

Πρόκειται για τον ίδιο, ο οποίος μερικούς μήνες αργότερα στην ημερίδα της ΕΕΝΕ¹² θα αναφερθεί στα «πανεπιστήμια των απόντων», με αφορμή το γεγονός ότι στο Πανεπιστήμιο Αθηνών οι φοιτητές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τα έξι χρόνια φοίτησης.

20/01: Φοιτητές των ΕΑΑΚ χτίζουν με τούβλα την είσοδο του πανεπιστημιακού γραφείου του Θάνου Βερέμη στη Νομική της Αθήνας.

21/01: Ξεκινάει στο Ζάππειο ο «Εθνικός διάλογος για την Παιδεία» με παρόντες, εκτός από την κυβέρνηση, το ΠΑΣΟΚ, τον ΣΥΝ, τον ΣΕΒ, την ΠΟΣΔΕΠ, την ΟΛΜΕ, τη ΔΟΕ και τους φοιτητές της ΔΑΠ. Παράλληλα, διοργανώνονται πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια σ' ολόκληρη τη χώρα. Στην Αθήνα, χιλιάδες φοιτητές και μαθητές συμμετέχουν στην πορεία. Κνίτες κάνουν «Π» γύρω από μπλοκ α/α από στέκια σχολών για να περάσουν τα σχολεία τα οποία καθοδηγεί, χωρίς να έρθουν σε επικοινωνία με το αντιεξουσιαστικό μπλοκ¹³. Φοιτητές από το μπλοκ του Πολυτεχνείου συγκροτούνται ελεγχόμενα στην Αμα-

Πριν τις καταλήψεις:
ο "διάλογος" ξεκινά

λίας με τις αστυνομικές δυνάμεις που αποκλείουν τον δρόμο προς το Ζάππειο και ακολουθεί καταγισμός δακρυγόνων και χημικών. Στην Ερμού, σπάζονται βιτρίνες, ενώ καίγεται κι ένα περιπολικό της δημοτικής αστυνομίας.

22/01: Συνεδριάζουν χωριστά στην Αθήνα τα λεγόμενα «Πανελλαδικά Συντονιστικά ΑΕΙ και ΤΕΙ» υπό την απόλυτη κυριαρχία της ΠΚΣ και χωρίς να προηγηθούν ουσιαστικές διαδικασίες βάσης.

28/01: Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κρήτης ανακοινώνει την αναστολή του εαρινού εξαμήνου, αν μέχρι τις 14 Φεβρουαρίου δεν έχουν εγκριθεί από το υπουργείο Παιδείας πιστώσεις για την εύρυθμη λειτουργία του πανεπιστημίου και ειδικότερα για την πρόσληψη 48 συμβασιούχων καθηγητών σύμφωνα με το ΠΔ 407/80. Παρόμοιες ανακοινώσεις θα εκδώσουν μερικές μέρες αργότερα τα πανεπιστήμια Θεσσαλίας και Αιγαίου.

31/01: Υπό κατάληψη βρίσκεται από σήμερα, ημέρα έναρξης της εξεταστικής, το τμήμα Πληροφορικής του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης με αιτήματα την απόσυρση του ΠΔ 268/04¹⁴ και να δοθεί η δυνατότητα στους πτυχιούχους πληροφορικής ΑΕΙ και ΤΕΙ να αναλαμβάνουν έργα του δημοσίου.

Φλεβάρης

16/2: Πραγματοποιείται η δεύτερη συνάντηση στα πλαίσια του «Εθνικού διαλόγου για την Παιδεία» στο υπουργείο Παιδείας, ενώ παράλληλα διοργανώνεται πορεία μαθητών, φοιτητών και εκπαιδευτικών με προορισμό το κτίριο της οδού Μητροπόλεως. Υποτίθεται ότι το ζήτημα υποχρηματοδότησης της εκπαίδευσης αποτελεί πλέον το κύριο αντικείμενο του «διαλόγου».

18/2: Η ΟΛΜΕ και η ΔΟΕ αποφασίζουν να αποχωρήσουν από τον «Εθνικό διάλογο για την Παιδεία».

23/2: Η ΠΟΣΔΕΠ αποχωρεί από τον «Εθνικό διάλογο για την Παιδεία» ανακοινώνοντας ταυτόχρονα την πραγματοποίηση 24ωρης αποχής στις 28/2, ημερομηνία κατά την οποία θα πραγματοποιηθεί η νέα συνεδρίαση του ΕΣΥΠ. Η ΟΣΕΠ-ΤΕΙ έχει ήδη προαναγγείλει κινητοποιήσεις για την ίδια ημερομηνία, αν και παραμένει στο διάλογο με το υπουργείο μετά την απόφαση της συνόδου των προέδρων των ΤΕΙ που πραγματοποιείται στο Καρπενήσι.

28/2: Κατά την πραγματοποίηση της τρίτης συνάντησης στα πλαίσια του «Εθνικού Διαλόγου», πραγματοποιούνται διαδηλώσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Μάρτης

1/3: Ο ΣΥΝ και οι εκπρόσωποι του ΤΕΕ αποχωρούν από τον «Εθνικό διάλογο», για διαφορετικούς λόγους η κάθε πλευρά.

Πριν τις καταλήψεις:
ο «διάλογος» κι οι πρώτες
κινητοποιήσεις

8/3: Μετά από ολιγοήμερη συζήτηση στη Βουλή, ψηφίζεται το νομοσχέδιο για την κατάργηση του

ΔΙΚΑΤΣΑ και την ίδρυση του ΔΟΑΤΑΠ¹⁵, ενώ παράλληλα πραγματοποιούνται σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη διαδηλώσεις φοιτητικών συλλόγων ελεγχόμενων από την ΠΚΣ. Γενικότερα, η ΠΚΣ φαίνεται να έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων για όλο το διάστημα μέχρι τον Μάιο του 2006.

9/3: Φοιτητές διαλύουν τη συνεδρίαση της Συγκλήτου του ΑΠΘ, απαιτώντας μεταξύ άλλων την κατάργηση των διδάκτρων στα μεταπτυχιακά προγράμματα. Ήδη, ορισμένες σχολές σε Αθήνα, Χανιά, Πάτρα, Ξάνθη και Τρίπολη έχουν ξεκινήσει καταλήψεις ενάντια στη θεσμοθέτηση των ΙΔΒΕ και του ΔΟΑΤΑΠ.

10/3: Πορεία φοιτητικών συλλόγων με πρωτοβουλία των ΕΑΑΚ στο κέντρο της Αθήνας.

15/3: Εκδηλώνονται αντιδράσεις πάνω στον τρόπο αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού στο ΕΑΠ, ενώ παράλληλα ο Σύλλογος Διδασκόντων απειλεί με απεργία εν μέσω των εξετάσεων του καλοκαιριού.

30/3: Πραγματοποιείται η συνεδρίαση της ολομέλειας του ΕΣΥΠ με αποκλειστικό θέμα την έγκριση του συστήματος Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, το οποίο έχει επεξεργαστεί το υπουργείο. Την ίδια ώρα, φοιτητές και καθηγητές πραγματοποιούν συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας. Η ΠΟΣΔΕΠ καλεί σε απεργιακές κινητοποιήσεις για το τριήμερο 17-19 Μαΐου και κήρυξη της εβδομάδας 16-20 Μαΐου ως «Εβδομάδα για την Υπεράσπιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου».

Απρίλιος

4/4: Η Αρχιτεκτονική του ΕΜΠ ψηφίζει πενήμερη κατάληψη ενάντια στα νέα μέτρα.

5/4: Το Πολυτεχνείο Κρήτης ψηφίζει και αυτό εξαήμερη κατάληψη ενάντια στα νέα μέτρα. Γενικότερα, αυτό το διάστημα πολλές σχολές υιοθετούν παρόμοια ψηφίσματα χωρίς απαραίτητα να προχωρούν σε καταλήψεις.

13/4: Πραγματοποιούνται οι φοιτητικές εκλογές.

25/4: Φοιτητές του ΕΑΠ στέλνουν επιστολή στο υπουργείο Παιδείας, με την οποία διαμαρτύρονται για τη μεγάλη αύξηση των διδάκτρων και απαιτούν το πάγωμά τους για έξι χρόνια. Σημειώνεται ότι ο σύλλογος φοιτητών Ευρωπαϊκού Πολιτισμού του ΕΑΠ έχει ήδη πάρει απόφαση να μην καταβάλλει καθόλου δίδακτρα, αν η διοίκηση του ΕΑΠ δε δημοσιοποιήσει το κόστος ανά φοιτητή.

Μάιος

11/5: 28χρονος αντιεξουσιαστής πυροβολείται μέσα στο χώρο του πολυτεχνείου από αστυνομικό με πολιτικά, όταν ο τελευταίος γίνεται αντιληπτός από παρευρισκόμενους που έχουν επιστρέψει από πρωτομαγιάτικη διαδήλωση. Ακολουθούν επεισόδια και ομηρία βουλευτών του ΠΑΣΟΚ που παρευρίσκονται τυχαία εκεί για την παρουσίαση ενός βιβλίου. Ο υφυπουργός Δημόσιας Τάξης κάνει λόγο για επανεξέταση του θεσμού του ασύλου.

12/5: Οι φοιτητές του Πολυτεχνείου Κρήτης αποφασίζουν επταήμερη κατάληψη της σχολής τους ως ένδειξη εναντίωσης στην αξιολόγηση και τα ΙΔΒΕ.

16/5: Δημοσιεύεται κείμενο εκατό περίπου πανεπιστημιακών, οι οποίοι τάσσονται υπέρ της αξιολόγησης και της αλλαγής του νόμου-πλαίσιο.

17/5: Από σήμερα και για τρεις μέρες, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας θα παραμείνουν κλειστά στα πλαίσια κινητοποιήσεων ενάντια στο ΔΟΑΤΑΠ, το προτεινόμενο Σύστημα Αξιολόγησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης, τους δύο κύκλους σπουδών, το σύστημα αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων και το συμπλήρωμα

Πριν τις καταλήψεις:
κινήσεις ενάντια
στην αξιολόγηση

διπλώματος. Οι κινητοποιήσεις αναμένεται να κορυφωθούν με πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στις 19 Μαΐου. Σημειώνεται ότι η Σύγκλητος του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Ξάνθης έχει ήδη λάβει απόφαση ότι δε θα εφαρμόσει το νέο νόμο για το ΔΟΑΤΑΠ.

Οι «σκληροπυρηνικοί» του ΕΜΠ και του Πολυτεχνείου Κρήτης, αλλά και τα ΤΕΙ Λαμίας μεταξύ λίγων ακόμα σχολών πανελλαδικά, προχωρούν αυτές τις μέρες σε καταλήψεις και καλούν σε συλλαλητήρια ενάντια στα νέα μέτρα.

19/5: Πραγματοποιείται η σύνοδος των υπουργών παιδείας στο Μπέργκεν της Νορβηγίας, όπου η Ελλάδα καλείται να παρουσιάσει την πρόδοό της στον τομέα της σύγκλισης με τις προϋποθέσεις του «Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης» που προβλέπουν οι διατάξεις της Μπολόνια. Στην Αθήνα, πραγματοποιούνται δυο ξεχωριστές πορείες: η μία ελέγχεται από την ΠΚΣ και η άλλη από τα ΕΑΑΚ μαζί με τη συμμετοχή ανεξάρτητου κόσμου. Συνολικά οι διαδηλωτές είναι λιγότεροι από 2.000. Μικρή πορεία πραγματοποιείται και στη Θεσσαλονίκη.

23/5: Αναστέλλεται η απεργία των διδασκόντων στο ΕΑΠ που είχε ανακοινωθεί για την πρώτη εξεταστική του καλοκαιριού, μετά από απόφαση της διοίκησης να αποδεχτεί την πρόταση του συλλόγου διδασκόντων για αντικειμενικότερη επιλογή του διδακτικού προσωπικού.

26/5: Εκπνέει το τελεσίγραφο που έχει εκδώσει η ΠΟΣΔΕΠ προς το υπουργείο Παιδείας με αιτήματα την απόσυρση του νόμου και την αξιολόγηση και για αύξηση της χρηματοδότησης των ΑΕΙ. Η ΠΟΣΔΕΠ προγραμματίζει νέα τριήμερη απεργία από τις 31 Μαΐου –ημερομηνία έναρξης στη Βουλή της συζήτησης για τα ΙΔΒΕ– έως και τις 2 Ιουνίου και ανακοινώνει ότι θα συνεχίσει τις επαφές με φοιτητές και συλλόγους ΔΕΠ «για την αποτροπή των σαρωτικών αλλαγών στη φυσιογνωμία του Πανεπιστημίου που επιχειρούνται».

30/5: Το πολιτικό συμβούλιο του ΠΑΣΟΚ παίρνει απόφαση για αποχώρηση του κόμματος από τον «Εθνικό Διάλογο για την Παιδεία».

Ιούνιος

2/6: Φοιτητές από πέντε γερμανικά πανεπιστήμια διαδηλώνουν στη Φρανκφούρτη, στη μεγαλύτερη από μια σειρά διαδηλώσεων σε ολόκληρη τη Γερμανία, ενάντια στη σχεδιαζόμενη επιβολή διδασκτρών από το ερχόμενο ακαδημαϊκό έτος. Η άλλη όψη του «ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης».

8/6: Κατατίθεται στη Βουλή προς ψήφιση το σχέδιο νόμου για την αξιολόγηση των ΑΕΙ και ΤΕΙ. Η αντιπολίτευση το καταψηφίζει επί της αρχής.

17/6: Η Σύγκλητος του Παντείου Πανεπιστημίου απορρίπτει πρόταση της Σχολής Εθνικής Άμυνας (που υπόκειται στη δικαιοδοσία των Ενόπλων Δυνάμεων) για κοινό μεταπτυχιακό με αντικείμενο τη διεθνή στρατηγική. Ο σύλλογος των μελών ΔΕΠ του Πολυτεχνείου απορρίπτει την προοπτική ίδρυσης μεταπτυχιακού με αντικείμενο την αμυντική τεχνολογία από τρεις σχολές του ΕΜΠ και τις σχολές Ικάρων και Ναυτικών Δοκίμων.

Ιούλιος

5/7: Το τμήμα Αγγλικής Φιλολογίας του ΑΠΘ εκδίδει ανακοίνωση, με την οποία δηλώνει τη διακοπή του «επιτυχημένου» προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών μετά από την εξάμηνη παρεμπόδιση «από την Πανσπουδαστική» της συνεδρίασης της Συγκλήτου που θα το ενέκρινε. Σημειώνεται ότι για το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό προβλέπονταν διδάκτρα 880 ευρώ ανά εξάμηνο.

15/7: Ψηφίζεται στο θερινό τμήμα της Βουλής το σχέδιο νόμου για την αξιολόγηση μ' ενστάσεις ως προς τη συνταγματικότητα ορισμένων διατάξεων. Προ-

βλέπεται η εφαρμογή του από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, δηλαδή από το Σεπτέμβριο του 2006, ενώ οι διαδικασίες υποβολής του νέου νόμου σχεδιάζεται να ξεκινήσουν ήδη από το Σεπτέμβρη. Η ΠΟΣΔΕΠ ανακοινώνει ότι δε θα το εφαρμόσει.

Αύγουστος

23/8: Δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης ο νόμος 3386/05 που αφορά την «είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια». Στις διατάξεις του περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, αυστηρές προϋποθέσεις για όσους αλλοδαπούς φοιτητές επιθυμούν να σπουδάσουν στην Ελλάδα συμπεριλαμβανομένων φυσικά και όσων ήδη μένουν εδώ¹⁶.

Μέσα στο καλοκαίρι, η επίθεση του κεφαλαίου εντείνεται: μετά τη νομοθετική ρύθμιση του ασφαλιστικού των τραπεζοϋπαλλήλων, με το οποίο χαρίζονται δισεκατομμύρια ευρώ στο τραπεζικό κεφάλαιο φορτώνοντας με νέα ελλείμματα το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ, επεκτείνεται το ωράριο των εμπορικών καταστημάτων και με το νέο νομοσχέδιο για τις εργασιακές σχέσεις καταργείται πρακτικά το οκτάωρο στο πνεύμα του νόμου Γιαννίση. Ειδικότερα, το νέο αυτό νομοσχέδιο προβλέπει: α) την ελαστική διευθέτηση του χρόνου εργασίας επιτρέποντας δεκάωρη ημερήσια εργασία για τέσσερις, ακόμα και για οκτώ, μήνες και δυνατότητα επιστροφής στη συνέχεια της επιπλέον εργασίας με τη μορφή ρεπό ή μειωμένου ωραρίου, β) την αύξηση των υποχρεωτικών υπερωριών από τρεις σε πέντε ώρες την εβδομάδα (πέντε για το πενήντημερο, οκτώ για το εξάήμερο), μαζί με τη μείωση κατά 50% της υπερωριακής αμοιβής!

Σεπτέμβριος

9/9: Ξεκινάει από φοιτητές η κατάληψη των πανεπιστημιακών χώρων σίτισης σε Ξάνθη και Κομοτηνή ενάντια στην επικείμενη ιδιωτικοποίησή τους, η οποία θα διαρκέσει σχεδόν ολόκληρο τον υπόλοιπο μήνα.

18/9: Η ΠΟΣΔΕΠ προαναγγέλλει πολυμέτωπο πρόγραμμα δράσης για τη φετινή χρονιά καταγγέλλοντας την πολιτική του υπουργείου Παιδείας «που απορρυθμίζει το ελληνικό πανεπιστήμιο και αλλάζει το χαρακτήρα και τον κοινωνικό του ρόλο».

22/9: Δημοσιοποιείται, εν μέσω πολλών αντιδράσεων, το σχέδιο νόμου για την ανωτατοποίηση των εκκλησιαστικών σχολών, το οποίο προβλέπει μεταξύ άλλων προφορική συνέντευξη που πρέπει να δίνει κάθε υποψήφιος και συστατική επιστολή από το μητροπολίτη της περιοχής του.

Οκτώβριος

5/10: Ο υφυπουργός Παιδείας Σπύρος Ταλιαδούρος δηλώνει ότι αναμένεται «ο εντοπισμός των προβλημάτων που έχουν ανακύψει μετά την 20ετή και πλέον εφαρμογή του νόμου-πλαίσου και τις προτάσεις από την επιστημονική επιτροπή που έχει συσταθεί στο πλαίσιο του ΕΣΥΠ». Σε διαδικασία «διαλόγου» βρίσκεται πλέον και ο νόμος-πλαίσιο 1268/82 για τη λειτουργία των πανεπιστημίων.

6/10: Μετά το «ναυάγιο» του «διαλόγου» συγκροτείται η επιτροπή των «σοφών» από 8 πανεπιστημιακούς μ' επικεφαλής το Θ. Βερέμη. Η επιτροπή θα έχει ως στόχο την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου για τα πανεπιστήμια, με τις κύριες αιχμές: άσυλο, «αιώνιοι φοιτητές», συμμετοχή φοιτητών στις πρυτανικές εκλογές.

12/10: Ανοίγει ο κύκλος με την πρώτη 24ωρη προειδοποιητική απεργία στα ΑΕΙ. Οι πανεπιστημιακοί καταλογίζουν στην κυβέρνηση «πολιτική εγκατάλειψης».

20/10: Φοιτητικές πορείες με μικρή συμμετοχή κόσμου ενάντια στις μεταρ-

Πριν τις καταλήψεις:
κινήτοποιήσεις ενάντια
στην αξιολόγηση

ρυθμίσεις σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα και Βόλο.

21/10: Η Σύγκλητος του ΕΜΠ αποφασίζει να μην εφαρμόσει κανένα από τα νέα μέτρα που προωθεί το ΥΠΕΠΘ.

25/10: Χιλιάδες φοιτητές, εκπαιδευτικοί και πανεπιστημιακοί διαδηλώνουν στη Ρώμη κατά της μεταρρύθμισης του τρόπου πρόσληψης των πανεπιστημιακών και της κατάργησης της μονιμότητας για ερευνητές και άλλα μέλη του επιστημονικού διδακτικού προσωπικού.

Νοέμβριος

1/11: Το Τμήμα Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών του Πανεπιστημίου Πάτρας αποφασίζει να μην εφαρμόσει κανέναν από τους νέους νόμους που προωθεί το ΥΠΕΠΘ.

14/11: Συγκρούσεις και παραβίαση του ασύλου στην ΑΣΟΕΕ, όταν ομάδα φοιτητών προσπαθεί να κρατήσει ανοικτή τη σχολή ενόψει του τριημέρου του Πολυτεχνείου και συμπλέκεται με τους μπάτσους που έχουν περικυκλώσει τη σχολή. Πρόκειται για την τέταρτη καταπάτηση του ασύλου σε 6 μήνες, ενώ συνεχής είναι η αστυνομοκρατία στο Πάντειο μετά τη μεταφορά του Υπουργείου Τύπου δίπλα στην σχολή.

27/11: «Την εβδομάδα που μας πέρασε σημειώθηκε και μια πρωτόγνωρη απεργία, η απεργία των πρακτικών (σταζιέρ). Είναι οι νέοι που αναγκάζονται να κάνουν τη μια πρακτική εξάσκηση μετά την άλλη εξαιτίας της ανεργίας. Το μέτρο που ξεκίνησε να δώσει στους φοιτητές μια πρώτη επαγγελματική ευκαιρία έχει καταλήξει καθεστώς για μισό εκατομμύριο νέους, οι οποίοι στην καλύτερη περίπτωση κερδίζουν το βασικό μισθό και, στη χειρότερη αποζημίωση της τάξης των 200-300 ευρώ, ενώ εργάζονται κανονικά. Το συνδικάτο "Γενιά Επισφαλούς Εργασίας" έκανε φέτος την εμφάνιση του παρεμβαίνοντας δυναμικά.» (Ανταπόκριση από την Γαλλία, «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία» 27/11/05)

28/11: Με δημοσίευσμά τους, το οποίο έχει τίτλο «10 χρόνια κατάληψης με το νόμο της σιωπής», τα «Νέα» συμμετέχουν με το δικό τους τρόπο στη συζήτηση για κατάργηση του πανεπιστημιακού ασύλου στοχοποιώντας το κατελιγμένο αυτοδιαχειριζόμενο στέκι του Πολυτεχνείου.

30/11: Η Σύγκλητος του ΑΠΘ ανακοινώνει τις επιφυλάξεις και τις αντιρρήσεις της σχετικά με τους τέσσερις νέους νόμους της κυβέρνησης, οι οποίοι δεν αποτελούν προϊόν διαλόγου καθότι ψηφίστηκαν τους καλοκαιρινούς μήνες. Σημειώνεται ότι ο σύλλογος ΔΕΠ του ΑΠΘ έχει καταψηφίσει τα νέα νομοθετήματα και την προοπτική αλλαγής του πλαισίου λειτουργίας των ΑΕΙ.

Δεκέμβριος

3/12: Συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας που διοργανώνουν οι ΔΟΕ, ΟΛΜΕ, ΠΟΣ-ΔΕΠ ενάντια στο νέο προϋπολογισμό, αλλά και ενάντια στις αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

9/12: Μαθητική φοιτητική πορεία στην Αθήνα την οποία καλούσε το «Πανελλαδικό Συντονιστικό ΑΕΙ» και το «ΣΑΣΑ». Πολλαπλάσια η συμμετοχή μαθητών σε σχέση με φοιτητές. Μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης του Συλλόγου Φοιτητών Πολυτεχνείου Κρήτης πραγματοποιείται κατάληψη στην πρυτανεία του ιδρύματος «... ενάντια στον αυταρχισμό του Πρύτανη Γρυσπολάκη, που έχει γίνει το δεξί χέρι της Κυβέρνησης, που θέλει να μετατρέψει το Πανεπιστήμιο σε επιχείρηση, που υποστηρίζει την κατάργηση του ασύλου». Καταλήψεις «ενάντια στο εκπαιδευτικό σύστημα» σε σχολεία του Χολαργού και του Παπάγου, οι οποίες μέχρι τέλη Δεκεμβρίου εξαπλώνονται και σ' άλλες περιοχές της Αθήνας, στη Σπάρτη, Ρέθυμνο κ.α.

16/12: Συγκέντρωση ενάντια στην ένταση της καταστολής μέσα και έξω από τους πανεπιστημιακούς χώρους από αυτοδιαχειριζόμενα στέκια σχολών στα Προπύλαια. Αφορμή τα συνεχιζόμενα κρούσματα παραβίασης ασύλου και τα συκοφαντικά δημοσιεύματα για τα στέκια σε εφημερίδες. Κρεμάστηκαν πανό που έγραφαν «έξω οι μπάτσοι από τις σχολές», «ενάντια στις κατασταλτικές μεθοδεύσεις μέσα κι έξω από τις σχολές» και «όσο η καταστολή οξύνεται ο αγώνας μας θα συνεχίζεται, μέσα κι έξω από τις σχολές».

20/12: Η επιτροπή των «σοφών» που συγκροτήθηκε από το ΥΠΕΠΘ ανακοινώνει το πόρισμά της προτείνονται η κατάργηση του φαινομένου των «αιώνιων φοιτητών», η κατάργηση του ενός πανεπιστημιακού συγγράμματος, η κατάργηση του συστήματος μετεγγραφών του εσωτερικού, η αλλαγή του τρόπου εκλογής των πρυτανικών αρχών των ΑΕΙ, η διεύρυνση της Επιτροπής Ασύλου και η εισαγωγή «μάντατζερ» στα πανεπιστήμια.

24/12: Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Αθηνών ανανεώνει την απόφασή της να μην εφαρμόσει το νέο σύστημα αξιολόγησης και τους νέους νόμους για τον ΔΟΑΤΑΠ και για τα ΙΔΒΕ, καλώντας παράλληλα και άλλα ιδρύματα να πάρουν παρόμοιες αποφάσεις.

2006

Ιανουάριος

7/1: Έκτακτη σύνοδος πρυτάνεων με ρεκόρ συμμετοχής (εκπροσωπήθηκαν 21 από τα 22 ΑΕΙ, με απόν το ΑΠΘ). Οι εκπρόσωποι των διοικήσεων των Ιδρυμάτων δηλώνουν «αδυναμία λειτουργίας» και «έντονη δυσαρέσκεια» για τις επιλογές του υπουργείου Παιδείας. Ζητούν επειγόντως συνάντηση με τον πρωθυπουργό, για να αντιμετωπιστούν τα μεγάλα προβλήματα των ΑΕΙ, που «έχουν φθάσει στα όριά τους».

7-8/1: Μαθητικό διήμερο εκδηλώσεων στο Πολυτεχνείο από την «πρωτοβουλία ανεξάρτητων μαθητών». Πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις για τις πρόσφατες μα-

Πριν τις καταλήψεις:
οι εξαγγελίες της «επιτροπής
των σοφών»

θητικές καταλήψεις.

17/1: Εξαγγελία Καραμανλή για αναθεώρηση του Συντάγματος: «Οφείλουμε να προχωρήσουμε σε αναθεώρηση που υπαγορεύεται από τη νέα εποχή των ραγδαίων μετασχηματισμών που συντελούνται στο διεθνές περιβάλλον και ειδικότερα στην ΕΕ». Στα προτεινόμενα προς αναθεώρηση άρθρα περιλαμβάνεται και το άρθρο 16 που αφορά το καθεστώς λειτουργίας των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

27/1: Φοιτητές διαλύουν τη συνεδρίαση της Συγκλήτου του Πολυτεχνείου Κρήτης μετά από απόφαση της τελευταίας να μη δεχτεί την παρουσία εκπροσώπου του ενιαίου συλλόγου φοιτητών, εναρμονιζόμενη με τη νέα νομοθεσία.

Φεβρουάριος

Ενώ η ΠΟΣΔΕΠ διαμηνύει στην ηγεσία του υπουργείου Παιδείας ότι η «κατάσταση με την πολιτική απαξίωσης και ισοπέδωσης των ΑΕΙ έχει φθάσει στο μη περαιτέρω», η σύνοδος των πρυτάνεων στις 17 και 18 του μήνα παρουσιάζει προτάσεις για τη βελτίωση της ανώτατης εκπαίδευσης, πολλές από τις οποίες συμφωνούν με τις αντίστοιχες της επιτροπής των «σοφών» όσον αφορά το άσυλο, τα συγγράμματα κ.α. Από την άλλη, η Ιατρική Αθηνών αποφασίζει να μην εφαρμόσει το νέο σύστημα για την αναγνώριση πτυχίων υιοθετώντας την άποψη της ΔΑΠ της σχολής περί επερχόμενης υποβάθμισης των πτυχίων των αποφοίτων ιατρικής. Ταυτόχρονα, οι απεργοί ναυτεργάτες είναι οι πρώτοι που δοκιμάζουν την εντεινόμενη καταστολή των κοινωνικών αγώνων με επιστράτευση και δακρυγόνα, ενώ στη Γαλλία μαζικοποιούνται οι διαδηλώσεις φοιτητών, προσωρινά εργαζόμενων, άνεργων και συνδικάτων ενόψει της ψήφισης του CPE¹⁷.

Πρώτη φάση καταλήψεων

Μάρτιος

3/3: Συνάντηση της υπουργού Παιδείας με τον πρωθυπουργό στο Μαξίμου, με αντικείμενο το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης σε όλα τα επίπεδα.

20/3: Ξεκινάει η πρώτη πενθήμερη απεργία των καθηγητών πανεπιστημίου. Η ΠΟΣΔΕΠ καλεί την κοινωνία να περιφρουρήσει το δημόσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης και ανακοινώνει την προοπτική κινητοποιήσεων διάρκειας το Μάιο, εάν δε μεσολαβήσουν θετικές εξελίξεις. Το Πάντειο θα κλείσει τις πόρτες του μέχρι τις 24/3 ακολουθώντας το απεργιακό πρόγραμμα της ΠΟΣΔΕΠ.

22/3: Περισσότεροι από τριακόσιοι φοιτητές και κάτοικοι αποκλείουν το δημαρχείο του Αμαρουσίου, διαμαρτυρόμενοι για το ιδιωτικό πανεπιστήμιο που θέλει να ιδρύσει ο δήμος σε συνεργασία με την Ελληνοαμερικάνικη Ένωση. Οι διαδηλωτές πετούν αυγά και λαχανικά στο αποκλεισμένο από τα ΜΑΤ κτίριο.

23/3: Στην Αθήνα πραγματοποιείται το συλλαλητήριο που έχει καλέσει η ΠΟΣΔΕΠ με συμμετοχή 2.000 ατόμων. Η πορεία γίνεται στην σκιά των μεγάλων διαδηλώσεων και κινητοποιήσεων της νεολαίας στη Γαλλία που φτάνουν στο αποκορύφωμά τους αυτές τις μέρες: ανάλογα και τα συνθήματα όπως «Εμπρός στο δρόμο που χάραξε η Σορβόνη» και «Σε Ελλάδα, Γαλλία ίδια η επίθεση σε εκπαίδευση, εργασία». Βοηθούσης και της απεργίας των πανεπιστημιακών, περίπου 18 φοιτητικοί σύλλογοι σε όλη την Ελλάδα έχουν ψηφίσει καταλήψεις, με το ΕΜΠ να βρίσκεται στο επίκεντρο των κινητοποιήσεων στην

Αθήνα. Τα πανεπιστήμια που κλείνουν την ημέρα του συλλαλητηρίου με απόφαση των συγκλήτων είναι το ΕΜΠ, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Πολυτεχνείο Κρήτης. Απόφαση αναστολής λειτουργίας έχει λάβει και το ΤΕΙ Αθήνας, επικαλούμενο και τα «αυξημένα προβλήματα των ΤΕΙ». Η Γιαννάκου χαρακτηρίζει τις καταλήψεις «υποκινούμενες» και τους πανεπιστημιακούς «βολεμένους».

26/3: Δημοσιεύεται δημοσκόπηση της εταιρείας Metron Analysis: το 72% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι και στην Ελλάδα θα έχουμε μεγάλες διαδηλώσεις όπως στη Γαλλία· το 73,4% ότι οι κινητοποιήσεις στη Γαλλία εκφράζουν μια βαθιά κοινωνική κρίση· το 54,7% ότι τα ζητήματα απασχόλησης στη Γαλλία είναι αντίστοιχα μ' αυτά της Ελλάδας.

28/3: Πραγματοποιούνται διαδηλώσεις σε πάνω από 250 πόλεις της Γαλλίας μετά από κάλεσμα φοιτητικών ενώσεων και συνδικάτων στα πλαίσια της «τέταρτης μέρας δράσης ενάντια στη CPE». Η συμμετοχή στις διαδηλώσεις αυτές θα αγγίξει τα τρία εκατομμύρια άτομα, σύμφωνα με τους διοργανωτές, χαρακτηρίζοντας έτσι την κινητοποίηση αυτή ως τη μεγαλύτερη κατά τη διάρκεια του κινήματος ενάντια στη CPE¹⁸.

31/3: Στην Αθήνα πραγματοποιείται φοιτητικό συλλαλητήριο με μικρή συμμετοχή. Πετιούνται μπουγιές και πέτρες στην είσοδο του Υπουργείου Παιδείας. Στο Βόλο, μετά από πορεία, 200 περίπου φοιτητές διαλύουν συνέδριο για τη δια βίου εκπαίδευση.

Απρίλιος

3/4: Συνάντηση των δύο πλευρών στο ΥΠΕΠΘ. Η Γιαννάκου συνομιλεί, επί δυόμισι ώρες, σε ήπιο κλίμα με τους εκπροσώπους των πανεπιστημιακών, διατυπώνει «καλές προθέσεις» για την ενίσχυση της ανώτατης εκπαίδευσης, αλλά αρνείται να δεσμευτεί στα αιτήματα του κλάδου. Τα μέλη του προεδρείου της ΠΟΣΔΕΠ δηλώνουν στη συνέχεια ότι «οι κινητοποιήσεις είναι μονόδρομος», ενώ έχουν ήδη ζητήσει ακρόαση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον πρωθυπουργό.

4/4: Διοργανώνονται πορείες και διαδηλώσεις σε διάκοσιες πόλεις της Γαλλίας από συνδικάτα και φοιτητές, επιτυγχάνοντας συμμετοχή εφάμιλλη εκείνης της 28ης Μαρτίου.

Εκπρόσωπος του μεγαλύτερου εργατικού συνδικάτου CGT είπε ότι πάνω από τρία εκατομμύρια διαδήλωσαν χθες στη Γαλλία, η αστυνομία όμως μιλούσε για ένα εκατομμύριο διαδηλωτές.

5/4: Πραγματοποιούνται οι φοιτητικές εκλογές· η ερμηνεία των αποτελεσμάτων

«Μοντέρνα σκλαβιά»: Μάρτης 2006, Γαλλία, Διαδηλώσεις CPE

Πρώτη φάση καταλήψεων:
Άνοιξη 2006 με «άρωμα»
Γαλλίας

τους παραμένει το αγαπημένο σπορ των αριστερών επιτελείων. Διάφοροι κρατικοί υπάλληλοι θα μιλούν όλο το επόμενο διάστημα για «μειοψηφίες που καταλαμβάνουν τις σχολές», υπονοώντας ότι η πλειοψηφούσα στις φοιτητικές εκλογές ΔΑΠ δεν υποστηρίζει πολιτικά τις καταλήψεις. Παράλληλα, δημοσιεύονται στον τύπο μερικά από τα συμπεράσματα ημερίδας του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα «Ψυχολογική Συμβουλευτική Φοιτητών: Ευρωπαϊκή διάσταση και ελληνική πραγματικότητα» που πραγματοποιήθηκε στη Φιλοσοφική. Μερικά από αυτά τα συμπεράσματα προέρχονται από έρευνα του Εργαστηρίου Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Η ψυχική υγεία των Ελλήνων φοιτητών», η οποία πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 6.500 φοιτητών· ένας στους τρεις φοιτητές, αναφέρει η μελέτη, κινδυνεύει να εμφανίσει κάποια κλινική διαταραχή. Συγκρίνοντας, μάλιστα, τα ευρήματα της νέας έρευνας με παλαιότερη (1990) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, επίσης σε φοιτητικό πληθυσμό, τα τελευταία 15 χρόνια παρατηρείται αύξηση 10% του ποσοστού των φοιτητών που παρουσιάζουν κάποια ψυχική διαταραχή. Σύμφωνα με άλλη σχετική έρευνα, οι σημαντικότεροι από τους παράγοντες που προκαλούν την εμφάνιση μιας ψυχικής διαταραχής στους φοιτητές είναι η ύπαρξη προβλημάτων υγείας στους γονείς, ο θάνατος ενός από τους δυο γονείς και η άσχημη οικογενειακή κατάσταση. Ένας στους τέσσερις φοιτητές και μία στις τρεις φοιτήτριες έχουν αυξημένη πιθανότητα να εμφανίσουν κάποια ψυχική διαταραχή, είπαν οι επιστήμονες· την ίδια ώρα, ο φοιτητικός πληθυσμός έχει διπλάσιες πιθανότητες να εμφανίσει ψυχικές διαταραχές σε σύγκριση με το γενικό πληθυσμό, ενώ μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχουν οι φοιτητές του τελευταίου έτους σε σχέση με τους πρωτοετείς.

10/4: Ο πρόεδρος της Γαλλίας Ζακ Σιράκ ανακοινώνει την απόσυρση του επίμαχου άρθρου 8 που σχετίζεται με τη CPE.

18/4: Δημοσιεύεται το προσχέδιο των εισηγήσεων της αρμόδιας επιτροπής του ΕΣΥΠ για την αναθεώρηση του νόμου-πλαίσιο, το οποίο φτιάχνεται με πρώτη ύλη τις προτάσεις της επιτροπής των «σοφών». Η αναθεώρηση του νόμου-πλαίσιο αναμένεται να ανακοινωθεί τον ερχόμενο Ιούλιο.

Μάιος

3/5: Ο σύλλογος φοιτητών του τμήματος Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων παίρνει πρώτη φορά απόφαση για κατάληψη διαρκείας: «Κοιτάζοντας ένα κενό μέλλον χωρίς προοπτικές, αγανακτισμένοι από την ανικανότητα των υπευθύνων να παρέχουν τις σωστές προϋποθέσεις λειτουργίας της σχολής και να αναλάβουν τις ευθύνες τους, εξαντλώντας όλες τις μεθόδους πίεσης αποφασίσαμε την κατάληψη της σχολής με σκοπό να γνωστοποιήσουμε το πρόβλημα και να πάρουμε το μέλλον στα χέρια μας. Το κύριο αίτημά μας είναι η συμμετοχή στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ για καθηγητές των εικαστικών τεχνών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ΠΕΟ8) και δυνατότητα πρόσληψης από το Υπουργείο Πολιτισμού ως στελέχη διοίκησης μουσείων και άλλων πολιτιστικών θεσμών. Επίσης, αίτημά μας είναι η αυτόματη εγγραφή στο Εικαστικό Επιμελητήριο για τους πτυχιούχους της εικαστικής κατεύθυνσης. Το τμήμα λειτουργεί 6 χρόνια, ήδη υπάρχει μεγάλος αριθμός αποφοίτων και παρανόμως τους στερούν τα εργασιακά τους δικαιώματα, τα οποία αναφέρονται ρητά στο Προεδρικό Διάταγμα Ίδρυσης του τμήματος (ΦΕΚ 72/10-03-2000)».

4/5: Ξεκινούν στο Ελληνικό οι εργασίες του 4ου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ, καθώς και όλων των εναλλακτικών φόρουμ και αντι-φόρουμ, οι οποίες θα διαρκέσουν τέσσερις μέρες και θα ολοκληρωθούν με μια μεγάλη διαδήλωση. Στα φόρουμ και ιδιαίτερα στη μεγάλη διαδήλωση που θα διεξαχθεί στις 6/5 συμμετέχει πλήθος κόσμου από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με έντονη την παρουσία νεολαίας. Στη μεγάλη αυτή διαδήλωση θα ξεσπάσουν επίσης εκτεταμένες συγκρούσεις με την αστυνομία και επιθέσεις σε τράπεζες κ.α., οι οποίες θα οδηγήσουν στη σύλληψη αρκετών ατόμων και την προφυλάκιση 4

διαδηλωτών.

9/5: Ξεκινάει η 48ωρη απεργία της ΠΟΣΔΕΠ, η οποία ανανεώνει την πρόθεσή της για κλιμάκωση των κινητοποιήσεων το ερχόμενο διάστημα που περιλαμβάνει και την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου. Ταυτόχρονα με το απεργιακό πρόγραμμα της ΠΟΣΔΕΠ ψηφίζονται κι οι πρώτες καταλήψεις σε ΕΜΠ (Ηλεκτρολόγοι, Μηχανολόγοι, Μεταλλειολόγοι, Αρχιτέκτονες, Πολιτικοί/Μηχανικοί), Πανεπιστήμιο Πάτρας (Μηχανολόγων Μηχανικών, Χημικών Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, Μηχανικών Η/Υ, Οικονομικού, Γεωλογικού) και στο Πανεπιστήμιο Κρήτης στο Ηράκλειο (Επιστήμης Υπολογιστών). Οι πρώτες καταλήψεις διαρκούν από μια ως τρεις μέρες (9-11 Μάη) και καλούν σε νέες Γ.Σ. την επόμενη εβδομάδα)

10/5: Πραγματοποιείται στην Αθήνα πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο με μικρή συμμετοχή των κατειλημμένων σχολών, το οποίο θα καταλήξει στο υπουργείο Παιδείας. Αποφασίζεται κατάληψη στην Πολυτεχνική σχολή του Βόλου.

11/5: Κατάληψη αποφασίζεται και στην Ιατρική Αθήνας.

16/5: Κλείνουν μέχρι και την Παρασκευή 19/5 και τα 5 τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ηράκλειο, ενώ κατάληψη μέχρι την Κυριακή ψηφίζεται στην ενιαία συνέλευση του Πολυτεχνείου Κρήτης στα Χανιά. Καταλήψεις ψηφίζονται στα 16 από τα 21 τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών, οι 5 πρώτες καταλήψεις είναι γεγονός και στην Θεσσαλονίκη, οι καταλήψεις αυξάνονται στα Γιάννενα, ενώ κατάληψη ψηφίζει και το τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Ναυπλίου. Χιλιάδες φοιτητές διαδηλώνουν στο Ντίσελντορφ της Γερμανίας ενάντια στην επιβολή διδάκτρων κατά τη διάρκεια της φοίτησης.

17/5: Κατάληψη ψηφίζεται και στο Δημοκρίτειο Πολυτεχνείο Θράκης, στην Πληροφορική Αθήνας και στο Οικονομικό της Τρίπολης. Έτσι ο αριθμός των κατειλημμένων τμημάτων πανελλαδικά είναι γύρω στα 50¹⁹.

18/5: Ξεκινάει η νέα 48ωρη απεργία της ΠΟΣΔΕΠ. Οι πανεπιστημιακοί απαιτούν από την κυβέρνηση να δημοσιοποιήσει τις θέσεις της για τις αλλαγές στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης και, μεταξύ άλλων, να μην προχωρήσει στην αναθεώρηση του άρθρου 16. Στην Αθήνα, πραγματοποιείται συλλαλητήριο των κατειλημμένων σχολών, των οποίων οι σύλλογοι έχουν ψηφίσει των πλαίσιο των ΕΑΑΚ. Έξω από τη Βουλή πραγματοποιούνται οι καθιερωμένες συμπλοκές περιορισμένης έκτασης με τις αστυνομικές δυνάμεις, οι οποίες απωθούν με χημικά τους περίπου 1.500 διαδηλωτές. Οι κατειλημμένες σχολές της Αθήνας συντάσσουν κάλεσμα στο οποίο καλούν και τις υπόλοιπες σχολές σε καταλήψεις το προσεχές διάστημα, στην διοργάνωση πανελλαδικού συλλαλητηρίου την επόμενη εβδομάδα και στη συγκρότηση πανελλαδικού συντονιστικού γενικών συνελεύσεων και καταλήψεων.

19/5: Είναι η μέρα του συλλαλητηρίου που καλεί το «Πανελλαδικό Συντονιστικό ΑΕΙ», το οποίο ελέγχεται από την ΠΚΣ, στην Αθήνα, με μικρότερη συμμετοχή από το συλλαλητήριο της προηγούμενης ημέρας. Στο Ηράκλειο Κρήτης, 13 φοιτητικοί σύλλογοι από κατειλημμένες σχολές του Πανεπιστημίου και του Πολυτεχνείου Κρήτης συμμετέχουν στην παγκρήτια πανεκπαιδευτική πορεία στο Ηράκλειο με συμμετοχή άνω των 1.000 διαδηλωτών. Η πορεία καταλήγει στην Περιφέρεια Κρήτης, την οποία και καταλαμβάνει συμβολικά για 2 ώρες. Πανεκπαιδευτική πορεία στο Βόλο με συμμετοχή 300 ατόμων.

20/05: Πορεία στη Θεσσαλονίκη στην οποία καλούσαν κατειλημμένες σχολές με 300 περίπου άτομα.

23/5: Ξεκινάει η τριήμερη απεργία της ΠΟΣΔΕΠ με τους τόνους των εκπροσώπων της να παραμένουν υψηλοί. Στο χορό των καταλήψεων μπαίνουν ΑΣΟΕΕ, Πάντειος, ΠΑ.ΠΕΙ., ΤΕΙ Πάτρας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Φοιτητές από τα Χανιά φτιάχνουν site για το φοιτητικό κίνημα (www.edorolytexneio.org) μέσα από το οποίο οι καταλήψεις συντονίζονται (όπως συμβαίνει και με το indymedia της Αθήνας σε μεγάλο βαθμό).

24/5: Η υπουργός Παιδείας, κατά τη διάρκεια γεύματος προς τους δημοσιογράφους που καλύπτουν το εκπαιδευτικό ρεπορτάζ, ξεκαθαρίζει ότι ο νέος

Πρώτη φάση καταλήψεων:
Μάη 2006 οι καταλήψεις
ξεκινάν

νόμος για τα ΑΕΙ θα κατατεθεί τον Ιούλιο. Παράλληλα δίνει το στίγμα των επικείμενων αλλαγών, ανακοινώνοντας την κατάργηση της δυνατότητας μεταφοράς μαθημάτων κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών. Κατάληψη αποφασίστηκε στην Ιατρική Θεσσαλονίκης.

25/5: Πραγματοποιείται το πρώτο πανελλαδικό συλλαλητήριο των φοιτητικών καταλήψεων

και της ΠΟΣΔΕΠ στο Σύνταγμα με συμμετοχή 8.000 διαδηλωτών. Η μαζικότητα κι ο παλμός, ιδιαίτερα των φοιτητών από την επαρχία, σηματοδοτούν την ποιοτική αλλαγή στο κλίμα των κινητοποιήσεων²⁰. Μικρή ομάδα φοιτητών επιτίθεται με πέτρες και παλούκια στις διμοιρίες των μπάτσων μπροστά στη Βουλή. Η ηγεσία των ΕΑΑΚ, αντί να επιδιώξει το καθιερωμένο «σπρώξιμο» στα Λουλουδάδικα, οδηγεί την πορεία προς το Πολυτεχνείο προκειμένου να πραγματοποιηθεί το πρώτο Πανελλαδικό Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων.

Στη διαδρομή προς το ιστορικό κτίριο της οδού Πατησίων, συνταγμένες ομάδες μελών της ΑΡΑΝ²¹ κάνουν αλυσίδες μπροστά από τράπεζες για να εισπράξουν τις αποδοκimasίες αρκετών διαδηλωτών... Το πανελλαδικό συντονιστικό πραγματοποιείται σε πανηγυρικό κλίμα με τη συμμετοχή και αρκετών ανένταχτων φοιτητών· οι «αποφάσεις» του συντονιστικού αφορούν την εναντίωση σε όλο το πλέγμα των νέων μέτρων για την ανώτατη εκπαίδευση²². Την ίδια στιγμή, αλλά σε άλλο κτίριο, συνεδριάζει κι η διοικούσα επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ και καλεί σε απεργία διάρκειας σε όλα τα ΑΕΙ από την 1η Ιουνίου μη εξαιρουμένης της εξεταστικής περιόδου²³. Το απόγευμα, φοιτητές συγκεντρώνονται έξω από το δημαρχείο Αμαρουσίου όπου είναι προγραμματισμένη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου με θέμα την ίδρυση του ιδιωτικού Πανεπιστημίου· αντί για το δήμαρχο, συναντούν αρκετούς ασφαλίτες κι η συνεδρίαση τελικά αναβάλλεται.

26/5: Καταλήψεις σχολών σε Χίο, Μυτιλήνη.

27/5: Η Μαριέττα Γιαννάκου, σε ραδιοφωνικές της δηλώσεις, καταλογίζει εκβιαστικές προθέσεις στους πανεπιστημιακούς, οι οποίοι από την πλευρά τους ρίχνουν το σύνθημα «να μην περάσει ο νόμος, να μη χαθεί η εξεταστική των φοιτητών». Το ΚΚΕ, με άρθρο στο Ριζοσπάστη που δημοσιεύεται τη μέρα αυτή, διαχωρίζει τη θέση του από τις απεργίες και τις καταλήψεις: «Κύκλοι της ΔΗΠΑΚ²⁴ χαρακτήρισαν την απόφαση ως "άλμα στο κενό", που δεν πρόκειται να δημιουργήσει κανένα πολιτικό πρόβλημα στην κυβέρνηση. Αντίθετα, και σε συνδυασμό με τις καταλήψεις διάρκειας που προωθούνται από τα ΕΑΑΚ (πρόσκεινται σε ΝΑΡ και «Συσπειρώσεις») στους φοιτητές, διευκολύνεται το πέρασμα της κυβερνητικής πολιτικής για την Ανώτατη Εκπαίδευση, υπονομεύεται το κύρος του πανεπιστημιακού κινήματος, δεν ολοκληρώνεται το εκπαιδευτικό εξάμηνο και χάνεται η εξεταστική περίοδος, δεν προβάλλεται και δε δίνονται τα περιθώρια για τη διεκδίκηση και υπεράσπιση του δημόσιου και δωρεάν πανεπιστημίου που έχει ανάγκη η ελληνική κοινωνία». Τα κατελιημμένα τμήματα των ΑΕΙ έχουν φτάσει τα 150 σε όλη την Ελλάδα, ενώ οι αποφάσεις για καταλήψεις ανανεώνονται πλέον κάθε εβδομάδα στις περισσότερες σχολές.

28/5: «Αυτή δεν είναι "άλλη μια απεργία". Ανάστατη όλη η πανεπιστημιακή κοινότητα απαιτεί να σταματήσει η εκποίηση της ανώτατης δημόσιας εκπαίδευσης, η πειθάρχηση των διδασκόντων και η τιμωρία των φοιτητών», υποστηρίζει ο γραμματέας της ΠΟΣΔΕΠ, Γιώργος Μαϊστρός. Παρόλα αυτά, αντίθετη με την απόφαση της ΠΟΣΔΕΠ για την

απεργία διαρκείας στα ΑΕΙ εμφανίζεται μερίδα πανεπιστημιακών δασκάλων που εκπροσωπείται στο συνδικαλιστικό όργανο του κλάδου από την «Κίνηση Πανεπιστημιακής Αναβάθμισης»: «Είμαστε αντίθετοι με την τακτική και τη στρατηγική της πλειοψηφίας της Ομοσπονδίας, η οποία οχυρώνεται πίσω από ένα τεράστιο “όχι” χωρίς να προτείνει αλλαγές στα σημαντικά χρόνια προβλήματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης»²⁵.

Στην Ιατρική σχολή του Α.Π.Θ. εντοπίστηκε κάμερα, η οποία «αποκαθλώθηκε», ενώ έγινε επίθεση και στην ιστοσελίδα της σχολής που περιείχε στοιχεία για τα ερευνητικά προγράμματα που λαμβάνουν χώρα, για τον τρόπο που θα εφαρμοστεί η αξιολόγηση και οι νέοι νόμοι κτλ.

Συμπάρασταση στον αγώνα των φοιτητών από Πανελλήνια Ένωση Καθηγητών Γερμανικών. Παρέμβαση φοιτητών στο συνέδριο φιλοσοφίας στο Ηράκλειο.

29/5: Την πρόθεση της ΠΟΣΔΕΠ για σκλήρυνση της στάσης απέναντι στο υπουργείο επικυρώνουν κατ' αρχήν οι σύλλογοι ΔΕΠ του Οικονομικού Πανεπιστημίου και της Νοσηλευτικής Σχολής της Αθήνας προχωρώντας όμως σε απεργία και εκτίμηση των εξελίξεων ανά εβδομάδα. Θα ακολουθήσουν στο ίδιο πλαίσιο οι διδάσκοντες του Παντείου, του ΑΠΘ και του Πανεπιστημίου Πατρών.

30/5: Οι σχολές του Ρεθύμνου και της Σάμου ενώνονται στο κύμα των καταλήψεων.

Συνεδριάζει η Κυβερνητική Επιτροπή, η οποία δίνει οδηγίες για την επιτάχυνση της μεταρρύθμισης στην ανώτατη εκπαίδευση με την ένδειξη του «απολύτως αναγκαίου».

31/5: Η υπουργός Παιδείας, μία ημέρα πριν από την τυπική έναρξη της απεργίας διαρκείας στα ΑΕΙ, δυναμιτίζει εκ νέου το ήδη εκρηκτικό κλίμα. Χαρακτηρίζει αντισυνταγματική και προκλητική την απεργία των πανεπιστημιακών: «Χρησιμοποιούν τους φοιτητές, υποκινώντας τις καταλήψεις στις σχολές, για να κάνουν απεργία, ενώ πληρώνονται», δηλώνει. Στο σύλλογο ΔΕΠ του ΕΜΠ, στον οποίο μετέχει όλο το προεδρείο της ΠΟΣΔΕΠ, οι προτάσεις για απεργία διαρκείας και κυλιόμενες εβδομαδιαίες ισοψηφούν, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να παρθεί κάποια απόφαση πριν περάσει μια εβδομάδα. Στο τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών ψηφίζεται ανεξάρτητη πρόταση κατάληψης. Τα πανεπιστημιακά τμήματα υπό κατάληψη είναι τουλάχιστον 221 μέχρι αυτή τη στιγμή²⁶.

Το ντόμινο των καταλήψεων συνεχίζεται σ' όλη την Ελλάδα μετά από μαζικές γενικές συνελεύσεις, στις οποίες η συμμετοχή ανένταχτων φοιτητών εκπλήσσει τους πάντες. Ιδίως τους φοιτητοπατέρες της ΠΚΣ, οι οποίοι επιμένουν στη γραμμή των μονοήμερων καταλήψεων «για να μη χαθεί η εξεταστική και πληγεί η λαϊκή οικογένεια», βλέποντας έτσι το «Πανελλαδικό Συντονιστικό ΑΕΙ» να υπάρχει μόνο στις σελίδες του Ριζοσπάστη. Η ΔΑΠ είναι εξαφανισμένη από την πλειοψηφία των συνελεύσεων. Σε πολλές περιπτώσεις, οι καταλήψεις είναι ζωντανές, πραγματοποιούνται σχεδόν καθημερινά εκδηλώσεις για διάφορα θέματα, οι συνεδριάσεις των συντονιστικών επιτροπών κατάληψης είναι συχνές και η γενική εντύπωση είναι ότι η συμμετοχή του φοιτητικού κόσμου είναι αυξημένη.

Ιούνιος

1/6: Ξεκινάει η απεργία διαρκείας των καθηγητών πανεπιστημίου, καθώς πολλοί σύλλογοι ΔΕΠ επικυρώνουν την απόφαση της ΠΟΣΔΕΠ. Πραγματοποιούνται μαζικά πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια σε όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας, στα οποία το κράτος απαντάει με σκληρή καταστολή:

Αθήνα: Ο αριθμός των διαδηλωτών είναι περίπου 7.000. Στα αυγά και ζαρζαβατικά που κυρίως πετιούνται προς το μέρος τους, οι διμοιρίες των μπάτσων που φυλάνε το Υπουργείο Παιδείας απαντούν με καταιγισμό δακρυγόνων. Ξεσπούν

Πρώτη φάση καταλήψεων:
Μάης - Ιούνιος 2006 «ντόμινο»
καταλήψεων

συγκρούσεις με την αστυνομία, ενώ γίνονται κι επιθέσεις σε τέσσερις τράπεζες, δύο καταστήματα, το βιβλιοπωλείο «Παπασωτηρίου», το ξενοδοχείο «Τιτάνια» και σε έξι Ι.Χ. Οι μπάτσοι χτυπούν τους συγκεντρωμένους, τουλάχιστον τρεις διαδηλωτές τραυματίζονται. Το ελεγχόμενο από το ΚΚΕ φοιτητικό συντονιστικό θα πορευτεί το απόγευμα.

Χανιά: Διαδήλωση 500 φοιτητών προς το κτίριο Παπαδοπέτρου, ιδιοκτησίας του Πολυτεχνείου Κρήτης, με σκοπό την κατάληψη και τη μετατροπή του σε κέντρο αγώνα. Εκεί τα ΜΑΤ επιτίθενται με χημικά και κλομπς, στέλνοντας στο νοσοκομείο 3 διαδηλωτές· για πρώτη φορά μετά το 1990 γίνεται χρήση δακρυγόνων. Τελικά, το κτίριο καταλαμβάνεται μετά από αντικατασταλτική πορεία 600 διαδηλωτών το απόγευμα.

Ηράκλειο: 800 φοιτητές διαδήλωσαν προς την Περιφέρεια Κρήτης, όπου τα ΜΑΤ επιτίθενται με χημικά. Συγκρούσεις και τραυματισμοί.

Πάτρα: 1.000 φοιτητές διαδηλώνουν στους κεντρικούς δρόμους της πόλης πραγματοποιώντας και συμβολική κατάληψη της Νομαρχίας. Φοιτητές προσκείμενοι στα ΕΑΑΚ κάνουν αλυσίδες μπροστά από τη Νομαρχία για να εμποδίσουν την είσοδο σε όσους δε συμφωνούν με το «συμβολικό» χαρακτήρα της ενέργειας. Μετά το τέλος της πορείας γίνεται συντονιστικό με παρουσία εκατοντάδων φοιτητών.

Θεσσαλονίκη: Το πρωί, πραγματοποιείται πορεία 4.000 περίπου διαδηλωτών στην πόλη με πολλά συνθήματα σε τοίχους, πέτρες και αυγά προς το Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης, το Αμερικανικό Προξενείο και το Εμπορικό-Βιομηχανικό Επιμελητήριο. Το ελεγχόμενο από το ΚΚΕ Συντονιστικό Φοιτητικών Συλλόγων θα πορευτεί το απόγευμα.

Πορείες έγιναν επίσης στα Γιάννενα (700 διαδηλωτές), στο Βόλο (600 διαδηλωτές), ενώ επίθεση από μπάτσους δέχτηκε και η πορεία εκατοντάδων ατόμων στην Ξάνθη, όπου σημειώθηκαν συγκρούσεις και τραυματισμοί. Σε 13 ΑΕΙ οι καθηγητές πανεπιστημίου απεργούν, ενώ τουλάχιστον 221 πανεπιστημιακά τμήματα βρίσκονται υπό κατάληψη.

2/6: Φοιτήτριες/φοιτητές της Ιατρικής Σχολής διαδηλώνουν προς το Υπουργείο Παιδείας· μετά τις πρώτες αψιμαχίες οι μπάτσοι απαντούν κατευθείαν με χειροβομβίδες κρότου-λάμψης. Καταλαμβάνεται το παράρτημα του Υπουργείου Παιδείας στο Παρίσι από Έλληνες και Γάλλους φοιτητές σε ένδειξη αλληλεγγύης στις φοιτητικές καταλήψεις στην Ελλάδα.

3/6: Αποκλεισμός της εθνικής οδού στην Κρήτη από φοιτητές. Στη Θεσσαλονίκη πραγματοποιείται συνεδρίαση του συντονιστικού των καταλήψεων, η οποία διαρκεί 17 περίπου ώρες (!), με πολύ ανέταχτο κόσμο να απογοητεύεται από τις αψιμαχίες των παρατάξεων για

το αν πρέπει να συμμετάσχουν την Πέμπτη στην πανελλαδική πορεία ή να διοργανώσουν τοπική.

4/6: Μπλοκάρισμα του λιμανιού στη Σάμο από φοιτητικούς συλλόγους.

Η εβδομάδα που ακολουθεί (5-11 Ιουνίου) είναι η πιο ενθουσιώδης εβδομάδα των καταλήψεων. Ο αριθμός των καταλήψεων αυξάνει κάθε μέρα με... γεωμετρική πρόοδο, φτάνοντας στο τέλος της εβδομάδας τις 346. Για πρώτη φορά γίνεται τόσο εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου από τους καταληψίες φοιτητές. Η συμμετοχή στις γενικές συνελεύ-

σεις ξεπερνάει πολλές φορές τη συμμετοχή στις φοιτητικές εκλογές, εξ' ου και το σύνθημα «Μαριέττα, βγες τα μάτια σου ν' ανοίξεις, να δεις μειοψηφίες που κάνουν καταλήψεις». Μέσα σε λίγες μέρες αλλάζουν πολιτικοί συσχετισμοί που φαίνονταν «αιώνιοι» μέσα στο φοιτητικό κίνημα. Η ΔΑΠ χάνει ένα-ένα τα «κάστρα» της. Η γραμμή της ΠΚΣ αλλάζει συνεχώς –στην προσπάθειά της να μπει στο κίνημα που έφτυνε– υπό τις γιούγκες του φοιτητόκοσμου. Ακόμα κι οι φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ φαίνεται να έχουν ξεπεραστεί από την κινητοποίηση των ανένταχτων φοιτητών, αν κι ελέγχουν όλα σχεδόν τα επίσημα κείμενα που κυκλοφορούν. Σε ορισμένες σχολές, η απουσία οργανωμένων δυνάμεων ευνοεί τη δημιουργία ριζοσπαστικών συλλογικοτήτων που έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό την προσπάθεια αυτόνομης οργάνωσης του αγώνα. Με τους δαπίτες εξαφανισμένους, τους κνίτες στη γωνιά και τους εσακίτες αδύναμους να διασφαλίσουν το «ελεγχόμενο» των συγκρούσεων, ήταν κάτι παραπάνω από εμφανής η αδυναμία του κράτους να αφομοιώσει αυτό το επικίνδυνο ξέσπασμα. Δεν απομένει παρά μόνο η ωμή βία και το κλίμα τρομοκρατίας...

5/6: Στην ΑΣΟΕΕ πραγματοποιείται η πιο μαζική γενική συνέλευση που έχει γίνει ποτέ· οι δαπίτες αποχωρούν πασαλειμμένοι με αυγά, γιαούρτια και ζαρβαβατικά, 1.400 ψήφοι στο πλαίσιο κατάληψης, 200 στην ΠΚΣ. Μαζικότερη συνέλευση 1.300 φοιτητών στην Ιατρική Θεσσαλονίκης: πλαίσιο κατάληψης 593, ΔΑΠ 523. Ιστορικές στιγμές στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας όπου η ΔΑΠ έχει αυτοδυναμία στις εκλογές και δεν έχει γίνει ποτέ ως τώρα κατάληψη: σε συνέλευση με πάνω από 2.000 φοιτητές: Πρωτοβουλία Φοιτητών (πλαίσιο κατάληψης) 1.508, ΔΑΠ 598, ΠΚΣ 85. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, γίνεται πορεία εκατοντάδων φοιτητών προς το κέντρο της Θεσσαλονίκης, στην οποία ενώνονται κι άλλοι από τις κατειλημμένες σχολές. Κατάληψη της πρυτανείας στην Κομοτηνή.

Η ΟΣΕΠ-ΤΕΙ παίρνει τις μέρες αυτές απόφαση να προτείνει σε όλα τα Ανώτατα Τεχνολογικά Ιδρύματα της χώρας κινητοποιήσεις μέσα στην εξεταστική του Ιουνίου με τα εξής αιτήματα, μεταξύ άλλων: ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για την ανώτατη εκπαίδευση, αύξηση της χρηματοδότησης των ΤΕΙ και των πιστώσεων για την έρευνα, εξομοίωση των πάσης φύσεως αποδοχών τους με αυτές των πανεπιστημιακών ΑΕΙ, επίλυση του προβλήματος των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων ΤΕΙ.

6/6: Τρίωρο μπλοκάρισμα των γραμμών του ΗΣΑΠ στον σταθμό «Ειρήνη» από φοιτητές της ΑΣΠΑΙΤΕ.

7/6: Την είσοδο της πόλης της Λαμίας κλείνουν οι σπουδαστές του ΤΕΙ Λαμίας για μισή ώρα, ενώ σε συμβολικό αποκλεισμό της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας προχωρούν πατρινοί φοιτητές. Καταλήψεις σε Λάρισα, Ληξούρι, ΤΕΙ Ιωαννίνων, Κομοτηνή, Κέρκυρα, ΤΕΙ Σερρών, ενώ στη Θεσσαλονίκη πλέον είναι κατειλημμένα και τα 70 τμήματα. ΟΛΜΕ, ΔΟΕ και ΑΔΕΔΥ κηρύσσουν τριώρες στάσεις εργασίας για το αυριανό συλλαλητήριο.

8/6: Πάνω από 15.000 διαδηλωτές απ' όλη την Ελλάδα υπολογίζεται ότι συμμετέχουν στο μαζικότερο έως τότε πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο των καταλήψεων²⁷ στην Αθήνα, τ' οποίο χαρακτηρίζεται κι από πρωτοφανή δυναμική· ενδεικτικά, το σύνθημα «ο Παλαικόωστας²⁸ έδειξε το δρόμο, Μαριέττα μ' ελικόπτερο θα κλέψουμε το νόμο» φωνάζεται από χιλιάδες φοιτητές. Στην κεφαλή της πορείας, όπου βρίσκεται το μπλοκ των καταλήψεων του ΕΜΠ, φοιτητές των ΕΑΑΚ και της ΑΚ επιτίθενται οργανωμένα με παλούκια στις διμοιρίες που φυλάνε το Υπουργείο Παιδείας. Όλο το Σύνταγμα πνίγεται στα δακρυγόνα, ενώ πολλοί διαδηλωτές απαντούν με πετροπόλεμο. Εφαρμόζοντας εμφανώς προαποφασισμένο σχέδιο καταστολής όλης της διαδήλωσης²⁹, οι μάτσοι διασπούν με χειρουργική ακρίβεια τη διαδήλωση αρχικά σε δύο κομμάτια: το ένα το στέλνουν στο ύψος του ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρετανία» προς την Πανεπιστημίου, το άλλο πίσω στη Σταδίου. Στο δεύτερο κομμάτι, ΜΑΤ κι ΟΠΚΕ επιτίθενται άγρια με κλομπς και χημικά, ενώ

Πρώτη φάση καταλήψεων:
8η Ιούνη 2006 -
συγκρούσεις
και καταστολή

8/6
2006

οι φοιτητές έχουν πιαστεί αλυσίδες με γυμνά χέρια... Πάνω στον πανικό, κάποιιοι στρίβουν σ' ένα στενάκι κι ενώνονται με την υπόλοιπη πορεία στην Πανεπιστημίου· οι υπόλοιποι εγκλωβίζονται σε διάφορα σημεία και χτυπιούνται ανελέητα από τους μπάτσους. Η ουρά του δεύτερου κομματιού δέχεται επίσης κατά μέτωπο επίθεση με δακρυγόνα, με αποτέλεσμα τον εγκλωβισμό φοιτητών στο «Μεγάλη Βρετανία». Η υπόλοιπη πορεία κυνηγιέται σ' όλη την Πανεπιστημίου και την Πατησίων και διασπάται επίσης σε πολλά κομμάτια. Χιλιάδες διαδηλωτές καταφεύγουν στο άσυλο του Πολυτεχνείου για να γλιτώσουν τους ξυλοδαρμούς και το ανθρωποκυνηγητό. Γύρω από το Πολυτεχνείο ξεσπούν συγκρούσεις κι οι μπάτσοι το βομβαρδίζουν με χημικά, ενώ στο πλάι τους εμφανίζονται και χρυσαυγίτες να πετάνε πέτρες. Ατμόσφαιρα πανικού, τρομοκρατίας κι εγκλωβισμού μέσα κι έξω από το κτίριο, μέχρι που κάποιιοι ξεκινούν να φωνάζουν «εμπρός λαέ μη σκύβεις το κεφάλι, ο μόνος δρόμος είναι αντίσταση και πάλη» κι όλο το Πολυτεχνείο τραντάζεται από τα συνθήματα. Οι εσακίτες, μαζί με πρυτάνεις και συνδικαλιστές, διοχετεύουν προς τα ΜΜΕ ψήφισμα, με το οποίο ζητούν τον τερματισμό της πολιορκίας και την παραίτηση της Γιαννάκου. Οι ίδιοι προσπαθούν ανεπιτυχώς να πραγματοποιήσουν τη διαδικασία του συντονιστικού, ενώ οι φοιτητές «από (τα) κάτω» απαιτούν τον απεγκλωβισμό από το Πολυτεχνείο και την πραγματοποίηση πορείας αλληλεγγύης στους συλληφθέντες στη ΓΑΔΑ. Η διαδήλωση πραγματοποιείται με τη συμμετοχή 3.000 φοιτητών και πολύ παλμό κόντρα στην τρομοκρατία που έχει προηγηθεί. Απολογισμός της μέρας: δεκάδες φοιτητές-τριες τραυματισμένοι στα νοσοκομεία, αρκετοί δαρμένοι δημοσιογράφοι, δέκα τραυματίες μπάτσοι σύμφωνα με την ΕΛΑΣ, 42 προσαγωγές και 4 συλλήψεις.

Δυναμική πορεία χιλιάδων διαδηλωτών πραγματοποιείται το απόγευμα και στη Θεσσαλονίκη μ' έντονο το αντικατασταλτικό στοιχείο. Πορείες επίσης πραγματοποιούνται στο Ηράκλειο και τη Σύρο.

9/6: Ενώ την προηγούμενη μέρα τα κανάλια μιλούσαν για «επεισόδια από κουκουλοφόρους», το κλίμα στα ΜΜΕ αντιστρέφεται μετά τα δημοσιεύματα των αντιπολιτευόμενων εφημερίδων εναντίον της αστυνομικής βαρβαρότητας³⁰. Πραγματοποιείται συγκέντρωση 300 ατόμων στην Ευελπίδων για αλληλεγγύη στους 4 συλληφθέντες, οι οποίοι αφήνονται ελεύθεροι με πλημλήματα. Αποχώρηση με πορεία.

10/6: Πορεία εκατοντάδων φοιτητών στο Ηράκλειο καταλήγει σε κατάληψη των γραφείων της Ν.Δ. Κατάληψη στο ραδιοφωνικό σταθμό «Sport FM» από φοιτήτριες-φοιτητές της ΑΣΟΕΕ.

11/6: Στην Κομοτηνή, πραγματοποιείται πορεία 400 ατόμων ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση.

Την επόμενη εβδομάδα (12-18 Ιουνίου), το φοιτητικό κίνημα φτάνει στο αποκορύφωμά του με την καταστολή να το συσπειρώνει ακόμα περισσότερο. Οι καταλήψεις θα φτάσουν τις 420 σε σύνολο 448 τμημάτων και θα γίνουν οι περισσότερες και μαζικότερες διαδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα. Η κυβέρνηση αναγκάζεται σε προσωρινή υποχώρηση όσον αφορά το νόμο-πλαίσιο αναβάλλοντας την ψήφισή του. Από εδώ και στο εξής, η σύγκρουση μεταφέρεται στο εσωτερικό του κινήματος ανάμεσα στον κόσμο που επιζητεί την ένταση των κινητοποιήσεων, κυρίως με συγκρούσεις στο δρόμο και πολύμορφες καθημερινές παρεμβάσεις, και στην ηγεσία των ΕΑΑΚ –και όχι μόνο– που αγωνίζονται να πείσουν τον κόσμο για τη «νίκη» αυτή και φυσικά για την ανάγκη αποκλιμάκωσης...

12/6: Κατάληψη στο ραδιοσταθμό Flash από τις καταλήψεις ΕΜΜΕ, ΑΣΟΕΕ μαζί με φοιτητές-τριες από άλλες σχολές. Λίγο πριν ολοκληρωθεί η παρέμβαση αντιπληροφόρησης κάποιοι ρίχνουν το σήμα του σταθμού.

Παρά τις προσπάθειες της ΔΑΠ να διαλύσει τη συνέλευση αποφασίστηκε κατάληψη στο Παρευξείνιων Κομοτηνής.

Πρώτη φάση καταλήψεων:
8η Ιούνη 2006 -
συγκρούσεις
και καταστολή

13/6: Η κυβέρνηση «αναδιπλώνεται» υπό την πρωτοφανή πίεση του κινήματος υιοθετώντας την πρόταση του προέδρου του ΠΑΣΟΚ· η Γιαννάκου ανακοινώνει ότι ο νόμος-πλαίσιο θα ψηφισθεί στην ολομέλεια της Βουλής κι όχι σε θερινό τμήμα, οπότε ουσιαστικά ο νόμος «παγώνει» μέχρι τις δημοτικές εκλογές τον Οκτώβρη, χωρίς όμως να αποσύρεται. Μαζικές γενικές συνελεύσεις σε αντικατασταλτικό κλίμα σε όλη την χώρα αποφασίζουν τη συνέχιση των καταλήψεων. Στο Παρίσι, πραγματοποιείται συγκέντρωση συμπαραστάσης στο κίνημα των καταλήψεων έξω από την ελληνική πρεσβεία και συμβολική κατάληψη του ελληνικού γραφείου τουρισμού.

14/6: Φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ παραχωρούν συνέντευξη τύπου ως αυτόκλητοι «εκπρόσωποι» του «Συντονιστικού Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων», στην οποία μιλούν για «πρώτη νίκη» του φοιτητικού κινήματος και για διασφάλιση της εξεταστικής. Τα «κεφάλια» συνηνοούνται, επίσης, έτσι ώστε η αυριανή πορεία να μην καταλήξει, ως είθισται, στο Πολυτεχνείο λόγω του «φόβου των επεισοδίων».

Στην Πάτρα, φοιτητές αποκλείουν τα διόδια της εθνικής οδού.

Φασιστοδαπίτες εισβάλλουν στην κατάληψη των ΤΕΦΑΑ, παραδοσιακό «κάστρο» της ΔΑΠ, σπάνε το λουκέτο και ξυλοκοπούν δυο φοιτητές.

Πραγματοποιείται συγκέντρωση αλληλεγγύης στους έλληνες φοιτητές έξω από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο, καθώς και έξω από τις ελληνικές πρεσβείες στο Βερολίνο και στο Ελσίνκι.

Μετά το τέλος πορείας, εκατοντάδες φοιτητές προχωρούν σε κατάληψη του κτιρίου της Επιτροπής Ερευνών του ΑΠΘ σύμφωνα με απόφαση του Συντονιστικού των Καταλήψεων³¹. στόχος «το ολοκληρωτικό σταμάτημα κάθε ερευνητικής δραστηριότητας και η αποκάλυψη των ερευνητικών απορρήτων, των χρηματοδοτών της έρευνας, αλλά και των προϋπολογισμών των προγραμμάτων». Αποσπώνται έγγραφα και σκληροί δίσκοι ηλεκτρονικών υπολογιστών, αφού πρώτα παραβιάζονται τα κιγκλιδώματα που είχαν τοποθετηθεί στο κτίριο.

Αριστερά, αριστεροί φοιτητοπατέρες που φώναζαν "καμία συνδιαλλαγή" ποδοπατούνται για να παραδώσουν τις αποφάσεις τους στο υπουργείο. Δεξιά, ένας γιάπης παρατηρεί μια σπασμένη τράπεζα στη Συγγρού.

15/6: Αθήνα: Πραγματοποιείται το μαζικότερο μέχρι τότε συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας, απάντηση στην πρωτοφανή κρατική καταστολή. Χιλιάδες κόσμου στα φοιτητικά μπλοκ, σε αρκετά από τα οποία είναι εμφανής η ύπαρξη αμυντικού εξοπλισμού: παλούκια, μάσκες και μαλόξ για τα δακρυγόνα. Η ΠΚΣ ξεκινά πάλι πρώτη και μόνη της. Καίγονται δυο κουτιά ηλεκτροδότησης καμερών. Σε μια κίνηση εκτόνωσης της έντασης από την πλευρά της κυβέρνησης και των φοιτητοπατέρων, συναντιούνται «εκπρόσωποι» των φοιτητών με τον υφυπουργό Παιδείας. Έπειτα, όπως είχαν προαποφασίσει ερήμην των φοι-

Πρώτη φάση καταλήψεων·
το "πάγωμα" του νόμου,
η εκτόνωση από τους
φοιτητοπατέρες

τητών, οι φοιτητοπατέρες κατευθύνουν την πορεία προς το Πάντειο. Διαδηλωτές επιτίθενται σε τράπεζες, αντιπροσωπείες αυτοκινήτων, sex shop κ.α. με τον κόσμο στα φοιτητικά μπλοκ σε ρόλο (τρομαγμένου) θεατή³². Οι φοιτητοπατέρες σταματούν την πορεία στη μέση του πουθενά για να μη γίνουν επεισόδια στο Υπουργείο Τύπου απέναντι από το Πάντειο. Αρκετά φοιτητικά μπλοκ αποχωρούν αηδιασμένα, ενώ φτάνουν οι πρώτες διμοιρίες.

Θεσσαλονίκη: Πάνω από 8.000 φοιτητές διαδηλώνουν δυναμικά μαζί με 500 περίπου εργαζόμενους, μιας και το τοπικό Εργατικό Κέντρο έχει εξαγγείλει τρίωρη στάση εργασίας.

Κομοτηνή: Εκατοντάδες φοιτητές σε διαδήλωση εισβάλλουν και καταλαμβάνουν την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Πάτρα: Πάνω από 3.000 φοιτητές και μερικοί εργαζόμενοι στο μεγαλύτερο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο που έγινε τα τελευταία χρόνια στην Πάτρα.

Ηράκλειο: Πάνω από 1.500 διαδηλωτές στη μεγαλύτερη παγκρήτια φοιτητική διαδήλωση. Πετιούνται πέτρες στους μπάτσους που φύλαγαν την περιφέρεια Κρήτης, οι οποίοι απάντησαν με δακρυγόνα.

Βόλος: Πραγματοποιείται συμβολική κατάληψη των γραφείων της Ν.Δ. το πρωί, ενώ το απόγευμα διαδήλωση 1.000 περίπου ατόμων. Μαζικές διαδηλώσεις γίνονται επίσης στα Γιάννενα (1.000 άτομα), τη Μυτιλήνη και τη Λάρισα.

16/6: Συναυλία του Συντονιστικού Καταλήψεων στα Προπύλαια. Συγκέντρωση σπουδαστών του ΤΕΙ Δράμας έξω από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και μικροσυγκρούσεις με τους μπάτσους. Πραγματοποιείται το δεύτερο Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων Αθήνας, όπου για πρώτη φορά γίνεται λόγος για «πρώτη νίκη» του κινήματος, εννοώντας φυσικά τη μη κατάθεση του νόμου μέσα στο καλοκαίρι, αλλά από το φθινόπωρο και μετά· κατά τ' άλλα, «ο αγώνας συνεχίζεται».

17/6: Η ΠΟΣΔΕΠ συνεδριάζει σε πρώτη φάση για να εκτιμήσει τις εξελίξεις και να ρυθμίσει το θέμα της εξεταστικής.

18/6: Δημοσιεύεται δημοσκόπηση της «Metron Analysis»: 65,3% των ερωτηθέντων τάσσονται υπέρ της ύπαρξης ανώτατου ορίου φοίτησης· 45,5% κατά του περιορισμού του ασύλου έναντι 42,1% υπέρ· 54,2% κατά της δημιουργίας μη κρατικών ΑΕΙ· 36,1% υπέρ της αλλαγής στην εκπροσώπηση των φοιτητών· 78,4% υποστηρίζουν ότι για την αναβάθμιση των πτυχίων θα βοηθούσε η ενίσχυση κι ο εκσυγχρονισμός των δημοσίων έναντι 15% που υποστηρίζει ότι για κάτι τέτοιο θα βοηθούσε η δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων· 60,4% ότι οι καταλήψεις και οι πορείες φοιτητών-καθηγητών είναι δικαιολογημένες· 52% θέλει να σταματήσουν οι κινητοποιήσεις μετά την αναβολή κατάθεσης του νομοσχεδίου έναντι 39,5% που επιθυμεί να συνεχιστούν.

Για όλη σχεδόν την επόμενη εβδομάδα 429 από τα 454 τμήματα ΑΕΙ και ΤΕΙ τελούν υπό κατάληψη και τα συλλαλητήρια εξακολουθούν να είναι μαζικά. Οι φοιτητοπατέρες εντείνουν τις «συνεννοήσεις» με στόχο την ομαλή επιστροφή στην κανονικότητα. Παράλληλα, όμως, οι καταλήψεις αρχίζουν να απομαζικοποιούνται, ενώ δε φαίνεται στον ορίζοντα κάποια σύνδεση με εργαζόμενους με εξαίρεση τους δασκάλους...

19/6: Στην Πάτρα, πραγματοποιούνται γενικές συνελεύσεις, στις οποίες τα κεφάλια της ΑΡΑΝ δε βάζουν ημερομηνία επόμενης γενικής συνέλευσης προεξοφλώντας έτσι τη λήξη των κινητοποιήσεων.

Λίγο πριν την επικείμενη ετήσια γενική συνέλευση των δασκάλων, δημοσιεύονται δηλώσεις του προέδρου της ΔΟΕ Δημήτρη Μπράτη, σύμφωνα με τις οποίες: «Ο κλάδος έχει εξαντλήσει κάθε όριο αντοχής και ανοχής. Εφόσον η υπουργός Παιδείας δε δεσμευθεί στη γενική συνέλευση του κλάδου για την άμεση επίλυση των οξυμένων προβλημάτων, ομόθυμη είναι η βούληση των συναδέλφων να μην ανοίξουν τα σχολεία το Σεπτέμβριο. Η κατάσταση δεν πάει άλλο». Οι δάσκαλοι θα αποφασίσουν τελικά πενθήμερη

Πρώτη φάση καταλήψεων:
το "πάγωμα" του νόμου,
η εκτόνωση από τους
φοιτητοπατέρες

απεργία από 18 Σεπτέμβρη, ενώ καλούν σε πανελλαδικό-πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στις 20 του ίδιου μήνα.

Σε μια εμφανή προσπάθεια εκτόνωσης της έντασης, η ΠΟΑΣΥ³³ εκδίδει ανακοίνωση, με την οποία «χαιρετίζει τις αγωνιστικές κινητοποιήσεις των φοιτητών και των καθηγητών εναντίον του νέου νόμου-πλαίσιο για την Παιδεία, διαχωρίζοντας τη θέση της από κάθε προσπάθεια υπονόμευσης και αποδυνάμωσής τους».

20/6: Πραγματοποιείται συγκέντρωση αλληλεγγύης 100 διαδηλωτών έξω από την ελληνική πρεσβεία στο Παρίσι. Δημοσιεύεται διακήρυξη 68 από τα 96 μέλη ΔΕΠ του Πολυτεχνείου Κρήτης, στην οποία σημειώνεται ότι: «μετά την επίσημη κυβερνητική διαβεβαίωση για μη κατάθεση του νομοσχεδίου για τα πανεπιστήμια στο θερινό Τμήμα της Βουλής και τη δέσμευση ότι θα προηγηθεί ευρύς διάλογος για όσο χρόνο απαιτηθεί, θεωρούμε ότι έχουν εκλείψει οι κύριοι λόγοι για τους οποίους έγιναν οι καταλήψεις από φοιτητές».

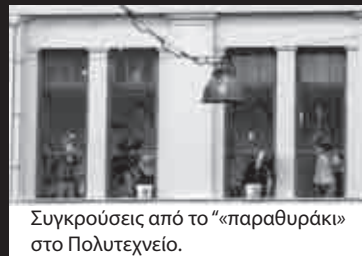
Η ηγεσία της ΔΑΠ δίνει συνέντευξη τύπου, με την οποία παίρνει αποστάσεις από τους χειρισμούς της υπουργού Παιδείας ενόψει της δημοσιοποίησης του νόμου-πλαίσιο.

Η ΕΛΑΣ προετοιμάζει αλλαγή τακτικής σε σχέση με την καταστολή των διαδηλώσεων· αντί να ρίχνει ξύλο αδιακρίτως σε όλους, πριμοδοτεί το διαχωρισμό των βίαιων διαδηλωτών από τους υπόλοιπους: «θα εφαρμοστούν προληπτικά αστυνομικά μέτρα και εντατικοί έλεγχοι, ώστε να δυσκολευτούν οι ομάδες των ταραξιών να λειτουργήσουν όπως στα δύο προηγούμενα συλλαλητήρια».

21/6: Η υπουργός Παιδείας παρουσιάζει ένα προσχέδιο του νόμου-πλαίσιο, το οποίο σε γενικές γραμμές είναι πιο «σκληρό» από τις προτάσεις των «σοφών», για παράδειγμα το όριο $n+2$ παραμένει ως έχει στο συγκεκριμένο προσχέδιο, ενώ το Μάρτη γίνεται 2ν. Πραγματοποιείται πορεία 80 καταληψιών από την ΑΣΟΕΕ προς τα δικαστήρια της Ευελπίδων, όπου δικάζονται οι συλληφθέντες της 8/6. Η δίκη αναβάλλεται για τις 4/12.

22/6: Ενώ η Γιαννάκου ξεκαθαρίζει ότι θα ακολουθήσει διάλογος πάνω στο νόμο-πλαίσιο, με σκοπό να ψηφιστεί όταν αυτός ολοκληρωθεί, αυτόκλητη «εκπρόσωπος» του κινήματος δηλώνει στα κανάλια ότι «το κίνημα ετοιμάζεται για συντεταγμένη υποχώρηση μετά τη σύνοδο του ΟΟΣΑ». Η μαζικότητα κι η δυναμικότητα των συλλαλητηρίων πάντως δυσκολεύει τα σχέδια εκτόνωσης κυβέρνησης-φοιτητοπατέρων.

Αθήνα: Κοντά στους 10.000 διαδηλωτές στο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στην Αθήνα, στο οποίο συμμετέχει η ΑΔΕ-ΔΥ με 24ωρη απεργία. Η ΓΣΕΕ συμμετέχει για πρώτη φορά όλο αυτό το διάστημα με τρίωρη στάση εργασίας· παρόλα αυτά, η συμμετοχή εργαζομένων στο συλλαλητήριο είναι μηδαμινή. Πριν ξεκινήσει η πορεία πραγματοποιείται απαλλοτρίωση βιβλίων από το βιβλιοπωλείο «Παπασωτηρίου», τα οποία μοιράζονται στον κόσμο. Καθώς ξεκινάει η διαδήλωση, τα ΜΑΤ καταπατώντας το άσυλο επιτίθενται «προληπτικά» στην ουρά της πορείας που βρίσκεται στα Προπύλαια –κυρίως διαδηλωτές του αναρχικού/αντιεξουσιαστικού χώρου– γίνονται συγκρούσεις και συλλαμβάνονται 3 άτομα. Στο κάψιμο μιας κάμερας, οι μπάτσοι απαντάνε ρίχνοντας δακρυγόνα, ενώ περικυκλώνουν όλη τη διαδήλωση μέχρι το Πολυτεχνείο. Εκεί γίνεται για κάμποσες ώρες η γνωστή ανταλλαγή πετρών, μολότοφ και δακρυγόνων μεταξύ μπάτσων και αρκετών νεολαίων, παρά τις απόπειρες «περιφρούρησης» από την πλευρά των εσακίτων. Μέσα στο ίδρυμα συνεδριάζει, με την παρουσία αρκετού ανένταχτου κόσμου, το Συντονιστικό των Καταλήψεων. Η πλειοψηφία του κόσμου προτείνει να πάρει το Συντονιστικό αποφάσεις για δυναμικές δράσεις πέρα από τις καθιερωμένες, όπως π.χ. μπλοκαρίσματα δρόμων, κατάληψη Πρυτανείας κλπ, ενώ το αυτοδιορισμένο προεδρείο των ΕΑΑΚ, επιδιώκοντας να μην παρθεί καμιά τέτοια απόφαση, προτείνει να ξανασυνεδριάσει το Συντονιστικό σε δύο μέρες με το πρόσχημα να επεξεργαστούν οι καταλήψεις τις προτάσεις αυτές. Ενώ έχει προταθεί από πολλούς πορεία στην ΓΑΔΑ για τους συλληφθέντες, οι φοιτητοπατέρες οδη-

Συγκρούσεις από το «παραθυράκι» στο Πολυτεχνείο.

γούν την πορεία στην Ομόνοια³⁴.

Θεσσαλονίκη: Πραγματοποιείται πορεία περίπου 6.000 φοιτητριών και στη συμπρωτεύουσα. Οι διαδηλωτές εισβάλλουν στο προαύλιο του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης για να δεχτούν πολλά δακρυγόνα από τους μπάτσους, τα οποία θα τους συνοδεύσουν και κατά την επιστροφή.

Πάτρα: Περίπου 2.000 διαδηλώνουν στην Πάτρα, ενώ πετιούνται μπιγιές στα δικαστήρια και στη νομαρχία.

Γιάννενα: Πραγματοποιείται διαδήλωση εκατοντάδων φοιτητών στα Γιάννενα, η οποία προχωράει σε συμβολική κατάληψη της νομαρχίας.

Αργά το βράδυ, η ΕΛΑΣ εκδίδει ανακοίνωση, στην οποία παραδέχεται ότι «οι συμμετέχοντες στην πορεία ήθελαν να διαδηλώσουν ειρηνικά» καταλήγοντας ότι μόνο «οι 500 αντιεξουσιαστές φταίει για τα επεισόδια».

23/6: Ανακοινώνεται ότι η σύνοδος των υπουργών παιδείας του ΟΟΣΑ θα πραγματοποιηθεί για λόγους ασφαλείας στο Λαγονήσι το διήμερο 27-28 Ιουνίου.

24/6: Πραγματοποιείται το Συντονιστικό Καταλήψεων Αθήνας στο Πολυτεχνείο. Μετά από τη διαλυτική αντιπαράθεση μεταξύ ΕΑΑΚ και ΠΚΣ, οι πρώτοι αποφασίζουν να γίνει πορεία στο Λαγονήσι τη δεύτερη μέρα της συνόδου, έτσι ώστε αφενός να μην επιχειρηθεί η ακύρωσή της από την πρώτη μέρα και αφετέρου να εκτονωθεί η ένταση ενόψει της απόφασής τους για λήξη των καταλήψεων.

Διαπιστώνοντας ότι το κίνημα «νίκησε», αφού αναβλήθηκε η ψήφιση του νόμου-πλαίσιο, η ΠΟΣΔΕΠ προτείνει επιστροφή στα πανεπιστήμια μετά τις 29 Ιουνίου και τακτοποίηση όλων των εκκρεμοτήτων που δεν μπορούν να αναβληθούν σχετικά π.χ. με τις πτυχιακές εξετάσεις.

25/6: Οι λενινιστικοί τακτικισμοί των ηγεσιών των ΕΑΑΚ και της ΠΚΣ έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία σύγχυσης σχετικά με το πότε θα γίνει η πορεία ενάντια στη σύνοδο του ΟΟΣΑ. Η ηγεσία των ΕΑΑΚ δε δημοσιοποιεί την απόφασή της, ενώ η ΠΚΣ καλεί ως «ανένταχοι φοιτητές» σε πορεία την πρώτη μέρα της συνόδου.

Την τελευταία εβδομάδα του Ιουνίου, το κίνημα υποχωρεί προσφέροντας στους φοιτητοπατέρες τη δυνατότητα να ρίξουν την αυλαία· τελευταία εβδομάδα των καταλήψεων κι επιστροφή στην κανονικότητα...

26/6: Πορεία 60 περίπου φοιτητών (κυρίως από την κατάληψη της ΑΣΟΕΕ) στους δρόμους της Κυψέλης, για να δηλώσουν την αλληλεγγύη τους στους μετανάστες και να διαμαρτυρηθούν για τον αποκλεισμό τους από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κολλιούνται και μοιράζονται σχετικές αφίσες και κείμενα.

27/6: Ξεκινάει η συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής· το ΚΚΕ δεν έχει προσέλθει καθόλου, ο ΣΥΝ δηλώνει ότι αποχωρεί, το ΠΑΣΟΚ ζητάει αναβολή της συνεδρίασης.

Το ΠΑΜΕ κι άλλοι συνδικαλιστές μαζί με φοιτητές της ΠΚΣ πραγματοποιούν πορεία στο Λαγονήσι και, μετά από μια εντελώς ελεγχόμενη «σύγκρουση» με την αστυνομία στην «κόκκινη ζώνη», αποχωρούν.

Στο κέντρο της Αθήνας πραγματοποιείται πανελλαδικό συλλαλητήριο με συμμετοχή περίπου 5.000 φοιτητών, αισθητά μειωμένη συγκριτικά με τις δυο προηγούμενες εβδομάδες. Εκατοντάδες άτομα συμμετέχουν στο μπλοκ των καταλήψεων ΕΜΠ κουβαλώντας ξύλα, κόκκινες και μαύρες σημαίες, αντιασφυξιγόνες μάσκες, μάσκες θαλάσσης και χειρουργεί-

Πρώτη φάση καταλήψεων:
Τέλη Ιουνίου 2006 -
οι συγκρούσεις μαιώνονται
το κίνημα υποχωρεί

Δυναμικές αλυσίδες αποκρούουν την επίθεση των μπάτσων καθώς αυτοί επιχειρούν να διαλύσουν το φοιτητικό μπλοκ, παραβιάζοντας το άσυλο στα Προπύλαια.

ου, με σκοπό την επίθεση στις διμοιρίες του Υπουργείου Παιδείας. Καταλαβαίνοντας ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα ξέφευγε από τα συμβολικά πλαίσια που ήθελαν και θα χαλούσε το κλίμα εκτόνωσης που ήθελαν να λανσάρουν, οι φοιτητοπατέρες, αφήνουν έκθετο το συγκεκριμένο μπλοκ στους μπάτσους απομακρύνοντας τα μπλοκ που βρίσκονται από πίσω του. Οι διαδηλωτές στο μπλοκ του ΕΜΠ σχηματίζουν δυναμικές αλυσίδες, ενώ περικυκλώνονται από πολλές διμοιρίες στην Πανεπιστημίου. Στα Προπύλαια, οι μπάτσοι επιχειρούν για άλλη μια φορά να ανέβουν στο άσυλο, αλλά αποκρούονται από τις αλυσίδες δεχόμενοι αρκετές πέτρες. Ενώ εκτοξεύονται χημικά προς το μέρος του, το μπλοκ δε διαλύεται όπως συνήθως. Οι εσακίτες οδηγούν την πορεία στη Νομική για να γλιτώσουν τις συγκρούσεις γύρω από το Πολυτεχνείο στην Πατησίων. Τα ΜΑΤ επιτίθενται βάρβαρα στον κόσμο που στριμώχνεται στις στενές εισόδους του κτιρίου, ενώ απ' έξω στήνονται οδοφράγματα που τους απωθούν. Συλλαμβάνεται και ξυλοκοπείται μια φοιτήτρια, ενώ ξύλο τρώνε κι αρκετοί δημοσιογράφοι και φωτορεπόρτερ που καταγράφουν το γεγονός. Ο κόσμος μέσα στη Νομική είναι σε άσχημη κατάσταση από τα χημικά και τη ζέστη, ενώ πέφτει ξύλο μεταξύ αναρχικών διαδηλωτών κι εσακικών σχετικά με το αν θα ανοίξει η πόρτα για την τάρτα της σχολής, έτσι ώστε να γίνει και από εκεί επίθεση στα ΜΑΤ. Μετά από λίγες ώρες ο κόσμος αποχωρεί προς τα Προπύλαια.

Ομάδα φοιτητών επιτίθεται στα γραφεία του καθηγητή της ΑΣΟΕΕ Β. Βασσάλου, γνωστού στη φοιτητική κοινότητα της συγκεκριμένης σχολής για τις «εκσυγχρονιστικές» του απόψεις (π.χ. να καταργηθεί η εξεταστική του Σεπτέμβρη γιατί ρίχνει την ποιότητα του πανεπιστημίου στην διεθνή αξιολόγηση), τα μαζικά κοψίματά του στις εξεταστικές και την ευθεία αντίθεσή του με κάθε κοινωνικό αγώνα (δεν αναγνώριζε την κατάληψη και προσπαθούσε να κάνει μάθημα). Αναποδογυρίζονται υπολογιστές και η βιβλιοθήκη του γραφείου και γράφονται συνθήματα όπως «Φασίστα Βασσάλο θα σε κρεμάσουν οι φοιτητές» και «Καμιά ειρήνη με τους καθηγητές». Την ώρα του συλλαλητηρίου, οπότε και οι καταληψίες έλειπαν, ο καθηγητής καλεί την αστυνομία στα γραφεία του για να πάρει αποτυπώματα,

παραβιάζοντας απροκάλυπτα το πανεπιστημιακό άσυλο. Έπειτα αυτοπαρουσιάζεται στα κανάλια λίγο-πολύ ως θύμα τρομοκρατικής επίθεσης, ενώ τα media δε χάνουν την ευκαιρία να καταγγείλουν την «εγκληματική και αδικαιολόγητη πράξη τυφλής βίας».

28/6: Οι μπάτσοι απαγορεύουν στα πούλμαν που μεταφέρουν διαδηλωτές να πλησιάσουν στο Λαγονήσι. Έτσι οι περίπου 400 συγκεντρωμένοι φοιτητές, αντί για τη σύνοδο του ΟΟΣΑ, κατευθύνονται στα δικαστήρια της Ευελπίδων, όπου δικάζεται η φοιτήτρια που συνελήφθη στη χθεσινή πορεία. Η φοιτήτρια αφήνεται ελεύθερη την επόμενη μέρα.

Στο Πολυτεχνείο, πραγματοποιείται το τελευταίο πανελλαδικό Συντονιστικό των Φοιτητικών Καταλήψεων. Οι φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ μιλάνε για «άνω τελεία» κι «επαγρύπνηση» του κινήματος ενόψει του καλοκαιριού, εννοώντας φυσικά τη διακοπή των καταλήψεων. Η αυτόνομη κι ανένταχτη πτέρυγα του κινήματος τους γιουχάρει και τους ειρωνεύεται με συνθήματα όπως «τέρμα πια στις μαλακίες, εμπρός για μπάνια κι ηλιοθεραπείες», ενώ πιέζει για συνέχιση των κινητοποιήσεων μέσα στον Ιούλη με κατάληψη της Πρυτανείας. Το μόνο που αποφασίζεται τελικά είναι «η συνέχιση των κινητοποιήσεων το Σεπτέμβρη με επόμενο σταθμό τη διαδήλωση στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης»· υποκριτική απόφαση, αφού όλοι γνωρίζουν ότι οι φοιτητές τότε θα δίνουν εξετάσεις.

29/6: Ξεκινάει στη Βουλή η συζήτηση για τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, με λίγους φοιτητές και πανεπιστημιακούς απ' έξω να προχωρούν σε «συμβολικό αποκλεισμό» του κτιρίου.

Σε πολλές σχολές συνεδριάζουν οι σύγκλητοι κι αποφασίζουν διενέργεια εξεταστικών το καλοκαίρι για τους επί πτυχίω και διπλές εξεταστικές από Σεπτέμβρη για τους υπόλοιπους. Δε λείπουν κι οι περιπτώσεις σχολών που οι καθηγητές «κόβουν» εξεταστικές εκδικητικά ως προς τις καταλήψεις, όπως π.χ. στο ΤΕΙ Ηρακλείου. Οι φοιτητοπατέρες «αγωνίζονται» πλέον στα όργανα συνδιοίκησης για να πραγματοποιηθούν οι εξεταστικές από Σεπτέμβρη, παρά την επαναστατική ρητορική τους περί συνέχισης των κινητοποιήσεων...

Ιούλιος

5/7: Η Πρωτοβουλία Φοιτητών, η οποία αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από καταλήψεις σχολών που σταμάτησαν, μαζί με λίγους μαθητές, προχωρά στην κατάληψη του κτιρίου της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Αθηνών· επίσημος στόχος, «η επαγρύπνηση του κινήματος» κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού· ανεπίσημος, η εκδήλωση της δυσφορίας απέναντι στους χειρισμούς των εσακίτων και στην προαποφασισμένη απόφασή τους για λήξη των κινητοποιήσεων. Τις επόμενες μέρες, θα πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις, προβολές, συζητήσεις και κινήσεις αντιπληροφόρησης με μικρή συμμετοχή κόσμου. Επίσης θα γίνουν κινήσεις αλληλεγγύης προς μια εργαζόμενη με σύμβαση ορισμένου χρόνου στις Φοιτητικές Εστίες Πάτρας, η οποία εκείνη την περίοδο πραγματοποιεί απεργία πείνας ζητώντας τη μη απόλυσή της εξαιτίας της λήξης της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου που είχε.

6/7: Πραγματοποιείται η Σύνοδος των Πρυτάνεων στο Καστρί, στην οποία δε μετέχουν οι πρυτάνεις του ΕΚΠΑ, του Παντείου, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του ΕΜΠ. Στην ανακοίνωση η Σύνοδος διαπιστώνει ότι «το Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο διέρχεται τη σημαντικότερη, ενδεχομένως, κρίση των τελευταίων δεκαετιών, μια κρίση το μέγεθος της οποίας αναδείχθηκε από τις κινητοποιήσεις των φοιτητών και μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας και που αντανακλά συγχρόνως την ευρύτερη κρίση της κοινωνίας», ενώ ζητείται «ουσιαστικός διάλογος» για τις αναγκαίες αλλαγές στα πανεπιστήμια,

Πρώτη φάση καταλήψεων:
Τέλη Ιούνη 2006 -
«η άνω τελεία» των
φοιτητοπατέρων

στον οποίο θα περιλαμβάνεται και ο νέος νόμος-πλαίσιο.

7/7: Το Συμβούλιο του ΤΕΙ Αθήνας εξέδωσε Δελτίο Τύπου το οποίο αναφέρεται σε «καταστροφές και βανδαλισμούς» κατά την διάρκεια της κατάληψης του Ιδρύματος, που κόστισαν 100.000 ευρώ! «Πληρωμένη» απάντηση από το Συντονιστικό Κατάληψης ΤΕΙ Αθήνας: «Κρίνοντας από το παρελθόν στελεγχών του Συμβουλίου του ΤΕΙ, με τα κονδύλια των σχολών που παίζονταν στο Χρηματιστήριο, με πανάκριβες δωρεές και με ανύπαρκτες αγορές εξοπλισμών, θεωρούμε ότι το εξωπραγματικό ποσό των 100.000 ευρώ με το οποίο εκτιμήθηκαν οι ζημιές που “υπέστη” το Ίδρυμα, πάει αποκλειστικά για την πατροπαράδοτη “μίζα”. Από ότι φαίνεται, στο Χρηματιστήριο Αξιών του Συμβουλίου του ΤΕΙ ένας κουβάς με πλαστικό χρώμα που χρειάστηκε για να σβηστούν οι ζωγραφιές, κοστίζει 100.000 ευρώ! Με βάση αυτά τα κριτήρια δικαιολογείται και η υποχρηματοδότηση του Ιδρύματος».

13/7: Πραγματοποιείται ολιγόλεπτος αποκλεισμός της Πανεπιστημίου από 80 διαδηλωτές, μετά από κάλεσμα της κατάληψης Πρυτανείας για συγκέντρωση ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση.

14/7: Η κατάληψη Πρυτανείας λήγει.

19/7: Παρέμβαση από 20 περίπου φοιτητές σε ομιλία της Γιαννάκου στην Καλαμάτα προκαλεί τον εκνευρισμό της υπουργού. Η σύγκλητος του ΠΑ.ΜΑΚ. μαζί με τη ΔΑΠ αρνήθηκαν τη διπλή εξεταστική.

Αύγουστος

25/08: Τραμπουκισμοί της ΔΑΠ στο ΠΑ.ΜΑΚ. σε μέλη της πρωτοβουλίας ενάντια στα νέα μέτρα. Οι दाπίτες θέλουν να διαγραφεί η οποιαδήποτε ανάμνηση της κατάληψης του ιδρύματος εμποδίζοντας τους φοιτητές να μοιράσουν έντυπο υλικό.

28/08: Συμπλοκές στο ΠΑ.ΜΑΚ. μεταξύ φοιτητών της πρωτοβουλίας ενάντια στα νέα μέτρα, της ΕΑΑΚ και της ΑΚ με φοιτητές της ΔΑΠ και άτομα της ΟΝΝΕΔ.

30/08: Η κυβέρνηση δεν πρόκειται να αλλάξει στάση για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση προειδοποιεί η Γιαννάκου.

Το μεσοδιάστημα ανάμεσα στις καταλήψεις

Σεπτέμβριος

9/9: Διαδήλωση εργαζόμενων και φοιτητών στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Παρά τη ρητορική περί συνέχισης του κινήματος με σταθμό αυτή τη διαδήλωση, η συμμετοχή των φοιτητών δεν ξεπερνά τις λίγες χιλιάδες και για τη διαδήλωση αυτή δεν έχει πραγματοποιηθεί ούτε μια γενική συνέλευση. Γίνονται επιθέσεις με παλούκια και μολότοφ στις διμοιρίες που φυλάνε την «κόκκινη ζώνη» της ΔΕΘ, που δίνουν την αφορμή στους εσακίτες να κάνουν αλυσίδες απέναντι στο μπλοκ της Πρωτοβουλίας Φοιτητών³⁵ που συμμετέχει επίσης στην διαδήλωση. Το βράδυ ακολουθούν οι συνηθισμένες συγκρούσεις γύρω από τα κάγκελα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου.

12/9: «Ποτέ δεν εκφράστηκε από αρμόδια κυβερνητικά στελέχη κάτι θετικό για το δημόσιο πανεπιστήμιο», δηλώνει ο πρόεδρος της ΠΟΣΔΕΠ, Λάζαρος Απέκης σε συνέντευξη Τύπου, οπότε και δόθηκε το «παρών» της πανεπιστημιακής κοινότητας για τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά. «Διαρκή ετοιμότητα και εγρήγορση» απέναντι σε οποιαδήποτε απόπειρα προώθησης της «αντιμεταρρυθμίσσης στην Ανώτατη Εκπαίδευση» δηλώνουν οι πανεπιστημιακοί, χαρακτηρίζοντας την υπουργό Παιδείας «έπαρχο μιας άλλης χώρας στην Ελλάδα», δεδομένου «του πολέμου που έχει κηρυχθεί» και συμπεριλαμβανομένης της «εκστρατείας δυσφήμισης» ενάντια στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Η άρνηση των πανεπιστημιακών να συμμετάσχουν στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, όπου έχει μεταφερθεί από το ΕΣΥΠ η συζήτηση επί των προτάσεων του ΥΠΕΠΘ, είναι το πρώτο δείγμα της στάσης της ΠΟΣΔΕΠ.

18/9: Οι δάσκαλοι ξεκινούν την απεργία τους, η οποία θα διαρκέσει έξι εβδομάδες και θα αποτελέσει το βασικό σημείο αναφοράς του κινήματος, όχι μόνο καθ' όλο το μεγάλο διάστημα που θα διαρκέσει, αλλά και πολύ μετά τη λήξη της: θα σηκώσουν μόνοι τους το βάρος της κινηματικής αντιπαράθεσης, χωρίς να καταφέρουν να συναντηθούν με το κίνημα στα πανεπιστήμια. Την ίδια μέρα πραγματοποιούν και το πρώτο συλλαλητήριο έξω από το Υπουργείο Παιδείας.³⁶

20/9: Δεύτερο συλλαλητήριο των δασκάλων στο κέντρο της Αθήνας, με αρκετά μεγάλη συμμετοχή απεργών παρά την καταρρακτώδη βροχή. Οι μάτσοι επιτίθενται στην πορεία με δακρυγόνα στα Λουλουδάδικα πριν καν αυτή τους πλησιάσει. Έπειτα, εφαρμόζοντας μεθόδους στρατιωτικής περικύκλωσης, ΜΑΤ και τάγματα συλλήψεων³⁷ κόβουν την πορεία στα δυο στην Πανεπιστημίου, εκεί όπου βρισκόταν το μπλοκ της Πρωτοβουλίας Φοιτητών μαζί με απεργούς δασκάλους. Διατάζουν τους διαδηλωτές να «κάτσουν κάτω», αλλά οι μαζικές συλλήψεις αποτρέπονται χάρη στην αντίδραση των διαδηλωτών. Γενικότερα, όμως, θα πραγματοποιηθούν συλλήψεις και προσαγωγές διαδηλωτών, ανάμεσά τους και δυο μαθητών. Η αστυνομία βγάζει ανακοίνωση, στην οποία, δικαιολογώντας την προσπάθειά της να προβεί σε μαζικές συλλήψεις, αναφέρει ότι «εκατό

άτομα του αντιεξουσιαστικού χώρου έφεραν πλήρη εξοπλισμό ικανό να προκαλέσει φθορές και εμπρησμούς κατά προσώπων και πραγμάτων δημοσίων και ιδιωτικών συμφερόντων.

Η ανάμειξη αυτών με τους συμπορευόμενους καθιστούσε αδύνατη την αποκοπή τους από το σώμα της πορείας και τη σύλληψή τους». Μετά από την άγρια αυτή επίθεση, φοιτητές παρεμβαίνουν στο συντονιστικό των απεργιακών επιτροπών –που πραγματοποιείται εκείνη την ώρα στα γραφεία της ΔΟΕ– με πρακτικό σκοπό μια κοινή

Το μεσοδιάστημα:
Η απεργία των δασκάλων

απάντηση στην καταστολή και πορεία στη ΓΑΔΑ, αλλά αντιμετωπίζονται ως «ξένο σώμα» και, μετά από υβριστικούς χαρακτηρισμούς που δέχονται από τους αριστερούς συνδικαλιστές, αποχωρούν.

27/9: Τρίτο συλλαλητήριο των δασκάλων, με χιλιάδες διαδηλωτές να έχουν συγκεντρωθεί στο Υπουργείο Παιδείας και να πορεύονται προς τη Βουλή, όπου την προηγούμενη μέρα είχε προηγηθεί συγκέντρωση. Εκατό φοιτητές-τριες διαδηλώνουν και πάλι με το μπλοκ της «Πρωτοβουλίας Φοιτητών» μετά από καλέσματα σε λίγες σχολές εν μέσω εξεταστικής. Το μπλοκ περικυκλώνεται σχεδόν αμέσως από ετοιμοπόλεμες διμοιρίες των ΜΑΤ και «τάγματα συλλήψεων». Η περικύκλωση αυτή τρομάζει την υπόλοιπη διαδήλωση που κρατά αποστάσεις από το συγκεκριμένο μπλοκ, διευκολύνοντας πρακτικά μια πιθανή κατασταλτική επίθεση. Μετά από συνεχείς προσπάθειες επικοινωνίας με τους δασκάλους, οι οποίες δυσχεραίνονται από την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου μπλοκ ως «αναρχικού» κι «επιθετικού», δημιουργούνται τελικά κοινές αλυσίδες δασκάλων και φοιτητών απέναντι στις διμοιρίες, οι οποίες μετά απ' αυτό αποχωρούν.

28/9: Κατάληψη στο 1ο και 2ο Ενιαίο Λύκειο Νέου Ψυχικού για τα κτιριακά προβλήματα του σχολείου, αλλά και τη γενικότερη κατάσταση στην Παιδεία. Οι μαθητές τάσσονται ενάντια στη βάση του 10, το νέο νόμο-πλαίσιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, την είσοδο χορηγών στα σχολεία και το φακέλωμα των μαθητών, ενώ ζητούν την αναθεώρηση των σχολικών βιβλίων που «είναι γεμάτα κρατική προπαγάνδα» και την αλλαγή της χωροταξίας των σχολείων που «δημιουργεί ένα κλίμα φυλακής». Τονίζουν, τέλος, ότι η κατάληψη δεν είναι κομματικοποιημένη ή υποκινούμενη από κάποια οργάνωση.

29/09: Καθιστική διαμαρτυρία μαθητών του 5ου Ενιαίου Λυκείου Αθηνών έξω από τη ΓΑΔΑ. Αιτία η σύλληψη δυο 16χρονων συμμαθητών τους μετά το συλλαλητήριο της 20ης Σεπτέμβρη, κατά τη διάρκεια της οποίας αυτοί κι άλλη μια φίλη τους ήρθαν αντιμέτωποι με το γνωστό «πολιτισμένο» πρόσωπο της Ελληνικής Αστυνομίας³⁸. Οι συλληφθέντες κρατήθηκαν για 6 ώρες στη ΓΑΔΑ, όπου τους πήραν τα αποτυπώματα, ενώ δεν τους δόθηκε καμία δυνατότητα επικοινωνίας με δικηγόρους και συγγενείς.

Οκτώβριος

02/10: Η απεργιακή συγκέντρωση των δασκάλων δέχεται επίθεση από τους μπάτσους στο Σύνταγμα. Πέρα από τα πατροπαράδοτα δακρυγόνα, εντύπωση προκαλεί η στάση ενός μπάτσου που ετοιμάζεται να επιτεθεί στους απεργούς φέροντας σιδηρογροθιά. Η δημοσιοποίηση της εικόνας αυτής, αρχικά στο αθηναϊκό indymedia, προκαλεί αντιδράσεις για την εντεινόμενη κρατική καταστολή.

Παγκρήτιο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στο Ηράκλειο με τη συμμετοχή 1.500 δασκάλων, φοιτητών και μαθητών. Στην Κέρκυρα πραγματοποιείται από εκπαιδευτικούς, μαθητές και λίγους φοιτητές πορεία και συμβολική κατάληψη της Νομαρχίας, όπου συνεδριάζει το συντονιστικό όργανο των μαθητών καλώντας σε κινητοποιήσεις.

04/10: Κατάληψη στο Πειραματικό Λύκειο Πάτρας ενάντια στην «τραγική κατάσταση του εκπαιδευτικού συστήματος»: «Η “δωρεάν” παιδεία δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες των μαθητών στις κρίσιμες για το μέλλον τους τελευταίες τάξεις του λυκείου. Μόνη λύση... το φροντιστήριο, η ύπαρξη του οποίου δίνει την ευκαιρία σε ορισμένους καθηγητές να επαναπαύονται και να θεωρούν δεδομένη την ύλη την οποία θα έπρεπε οι ίδιοι να διδάξουν».³⁹

05/10: Πραγματοποιείται το τέταρτο και μαζικότερο συλλαλητήριο των δασκάλων στο κέντρο της Αθήνας με την απεργία να συνεχίζεται δυναμικά για τρίτη εβδομάδα. Αυξάνεται σιγά-σιγά και η συμμετοχή φοιτητικών μπλοκ στις διαδηλώσεις (λίγες εκατοντάδες άτομα στην Αθήνα), είτε μετά από καλέσματα Διοικητικών Συμβου-

λίων Φοιτητικών Συλλόγων που έχουν την πλειοψηφία τα ΕΑΑΚ, είτε μετά από καλέσματα πρωτοβουλιών φοιτητών σε λίγες σχολές.

06/10: Περίπου 10 σχολεία υπό κατάληψη σ' όλη την Ελλάδα, τα 5 στην Πάτρα. Συνεδριάζουν μέσα στο Σαββατοκύριακο τα «Συντονιστικά Αγώνα Μαθητών» που ελέγχει η ΚΝΕ σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Στόχος είναι να χρησιμοποιηθούν από το κόμμα οι μαθητικές καταλήψεις ως πολιορκητικός κριός προκειμένου να μπορέσει να αποκτήσει πρόσβαση στις εκπαιδευτικές κινητοποιήσεις, από τις οποίες ως τώρα βρίσκεται περιθωριοποιημένο λόγω της αρνητικής στάσης του απέναντι στις φοιτητικές καταλήψεις και την απεργία των δασκάλων.

09/10: Ντόμινο μαθητικών καταλήψεων• μέσα σε μια μέρα, σχεδόν 200 σχολεία σε όλη την Ελλάδα τελούν υπό κατάληψη. Ο υπουργός Τύπου Ρουσόπουλος δηλώνει ότι οι καταλήψεις υποκινούνται από τα αριστερά κόμματα, την ίδια στιγμή που οι μπάτσοι αντιμετωπίζουν με δακρυγόνα τους δασκάλους, οι οποίοι προσπαθούν να εισέλθουν στο Υπουργείο Παιδείας κατά τη διάρκεια της απεργιακής συγκέντρωσης της τέταρτης εβδομάδας. Η κυβέρνηση φοβάται την πιθανότητα αγωνιστικής συνένυρσης δασκάλων, μαθητών και φοιτητών.

Πορεία 150 περίπου εκπαιδευτικών και φοιτητών στα Ιωάννινα.

11/10: Η ΠΟΣΔΕΠ έχει κηρύξει 24ωρη απεργία για τη μέρα αυτή, κατά την οποία πραγματοποιείται νέο συλλαλητήριο των δασκάλων στο κέντρο της Αθήνας. Για πρώτη φορά, η συμμετοχή των φοιτητών είναι πλέον ορατή (600 περίπου διαδηλωτές), ενώ αρχίζουν να πραγματοποιούνται σε σχολές της επαρχίας και οι πρώτες γενικές συνελεύσεις μετά την εξεταστική. Μαζική είναι κι η παρουσία μαθητών, η πλειοψηφία των οποίων, όμως, καθοδηγείται από το ΣΑΣΑ με αποτέλεσμα να διαχωριστούν από τους υπόλοιπους διαδηλωτές. Καίγεται το εκλογικό περίπτερο του ΛΑ.Ο.Σ στην Πανεπιστημίου. 315 τα υπό κατάληψη σχολεία σύμφωνα με το ΣΑΣΑ, το οποίο μετά τη συνεδρίασή του βγάζει κείμενο στο οποίο ζητάει την αναβολή των καταλήψεων λόγω εκλογών (14-15/10). Εβδομαδιαία κατάληψη αποφασίζεται στο ΤΕΙ Σερρών.

12/10: Οι καταλήψεις σχολείων έχουν φτάσει τις 467 σε όλη τη χώρα με αίτημα, μεταξύ άλλων, την κατάργηση της βάσης του 10 για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Το νέο σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια εφαρμόστηκε για πρώτη φορά τον περασμένο Ιούνιο και οι επιπτώσεις του είναι ορατές αυτή τη χρονική στιγμή: μείωση των εισακτέων στα περιφερειακά ΤΕΙ κατά περίπου 10.000 και επικείμενο κλείσιμό τους. Πολλά σχολεία αναφέρουν επίσης στα αιτήματά τους και την κατάργηση του νόμου για ΕΠΑ.Λ-ΕΠΑ.Σ, που προβλέπει, μεταξύ άλλων, την είσοδο εταιρειών στα υποβαθμισμένα και υποχρηματοδοτούμενα επαγγελματικά λύκεια με στόχο την αναζήτηση κατώτερου ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Διήμερη κατάληψη στην ΣΤΕ ΤΕΙ Πάτρας.

18/10: Πέμπτη εβδομάδα απεργίας των δασκάλων• παρά την εμφανή κούραση των απεργών, πραγματοποιείται άλλο ένα πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο με μαζική συμμετοχή δασκάλων, μαθητών και φοιτητών, οι οποίοι αυτή την εβδομάδα τελειώνουν την εξεταστική τους στις περισσότερες σχολές.

Το μεσοδιάστημα:
Μαθητικές καταλήψεις μαζί
με την απεργία

19/10: Παράσταση διαμαρτυρίας από συλλόγους γονέων και μαθητών δημοτικών σχολείων έξω από το Υπουργείο Παιδείας σε ένδειξη αλληλεγγύης στην απεργία των δασκάλων.

20/10: Οι καταλήψεις σχολείων φτάνουν τις 730, ενώ και είκοσι καταλήψεις πανεπιστημιακών τμημάτων είναι γεγονός. Οι καταλήψεις είναι διήμερες ή τριήμερες, ενώ σε πολλές σχολές τις συνελεύσεις τις κερδίζει η ΔΑΠ, η οποία για πρώτη φορά μετά την έκρηξη του Ιουνίου εμφανίζεται μαζί.

23-24/10: Πρώτος γύρος γενικών συνελεύσεων μετά την εξεταστική, στις οποίες, όμως, οι πιο αγωνιστικές διαθέσεις φτάνουν μέχρι διήμερες ή τριήμερες καταλήψεις που ελέγχονται κυρίως από την ΠΚΣ· εξαίρεση αποτελεί το ΕΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών όπου ψηφίζεται εβδομαδιαία κατάληψη. Αυτή τη χρονική στιγμή είναι που ανακοινώνεται από ΝΔ και ΠΑΣΟΚ το πάγωμα της αναθεώρησης του άρθρου 16 μέχρι το Γενάρη, κάτι που –σε συνδυασμό με το πάγωμα του νόμου-πλαίσιο και την αναμενόμενη λήξη της απεργίας των δασκάλων– κόβει την οποιαδήποτε πιθανότητα αγωνιστικής συνεύρεσης δασκάλων-φοιτητών, έστω και καθυστερημένα.

Κατάληψη στη γραμματεία του Βιολογικού του ΑΠΘ πραγματοποιεί ο Σύλλογος Μεταπτυχιακών Φοιτητών του Τμήματος, διαμαρτυρόμενος για την επιβολή διδάκτρων στις μεταπτυχιακές σπουδές και τον κίνδυνο να μην αναγνωριστούν από τη διοίκηση του τμήματος οι μεταπτυχιακοί τίτλοι των φοιτητών που αρνήθηκαν να καταβάλουν τα διδάκτρα.

Φασιστοδαπίτες από τα ΤΕΦΑΑ κατεβαίνουν οργανωμένοι στη συνέλευση της Νομικής και μετά τη νίκη της ΔΑΠ ξυλοκοπούν ένα φοιτητή.

25/10: Ενώ τα κατειλημμένα σχολεία έχουν φτάσει τα 1.000 και στο δρόμο κατεβαίνουν και οι πρώτες φοιτητικές καταλήψεις με μεγάλη συμμετοχή φοιτητόκοσμου, περίπου τριάντα χιλιάδες διαδηλωτές πραγματοποιούν την πιο μαζική και δυναμική πορεία στο κέντρο της Αθήνας· το μόνο συλλαλητήριο που όχι μόνο είναι πραγματικά πανεκπαιδευτικό αλλά χαρακτηρίζεται κι από τη συμμετοχή αρκετών αλληλέγγυων εργαζομένων⁴⁰. Το ΣΑΣΑ για άλλη μια φορά δε διαδηλώνει από κοινού με δασκάλους και φοιτητές, στέλνοντας τους μαθητές στο Συνδικάτο Οικοδόμων να πραγματοποιήσουν συντονιστικό... Κατά την διάρκεια του συλλαλητηρίου, τα ΜΑΤ και τα τάγματα συλλήψεων κατά την πάγια τακτική τους περικυκλώνουν τα φοιτητικά μπλοκ, ενώ σπάζονται δυο τζαμαρίες τραπεζών και γίνονται μικροσυμπλοκές στην Πανεπιστημίου. Μετά το τέλος του συλλαλητηρίου, ξυλοκοπούνται και συλλαμβάνονται δυο φοιτητές από το μπλοκ της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης. Το βράδυ, η ΔΟΕ αποφασίζει το τέλος της απεργίας των 6 εβδομάδων, απόφαση την οποία ονομάζει «συνέχιση του αγώνα με την μορφή δυο 24ωρων απεργιών για τις επόμενες δυο εβδομάδες».

27/10: Πυροβολισμοί τη νύχτα από αγνώστους σε υπό κατάληψη σχολείο στο Γέρακα. Καταγγέλλεται ότι πίσω από αυτό και από άλλα δύο-τρία περιστατικά εκφοβισμού των καταλήψεων βρισκονται παρακρατικοί.

28/10: Παρέμβαση στη στρατιωτική παρέλαση στο Σύνταγμα από απεργούς δασκάλους και καταληψίες μαθητές και φοιτητές, η οποία είχε και αντιμιλιταριστικά χαρακτηριστικά. Στου Ζωγράφου καταληψίες μαθητές και φοιτητές και ενώ έκαναν παρέμβαση στη παρέλαση δέχτηκαν επίθεση από ακροδεξιούς. Συγκέντρωση και στην παρέλαση της Πάτρας. Πορεία από μαθητές και φοιτητές μετά την παρέλαση στη Ξάνθη. Παρέμβαση επίσης και στην παρέλαση στο Ηράκλειο από 250 άτομα.

Μπλοκάρισμα της Μεσογείων για μια ώρα από 120 μαθητές των κατειλημμένων σχολείων του Χολαργού, της Αγίας Παρασκευής και του Χαλανδρίου. Ακολουθεί διαδήλωση προς το δημαρχείο Χολαργού.

31/10: Με αφορμή το βιασμό μιας μετανάστριας μαθήτριας σε σχολείο της Αμαρύνθου στην Εύβοια, τα ΜΜΕ εξαπολύουν έναν οχető προπαγάνδας και λάσπης εναντίον των μαθητικών καταλήψεων, συνοδευόμενο από βίντεο με σκηνές μαθητικής βίας. Στόχος η κοινωνική απομόνωση των εκατοντάδων καταλήψεων, οι οποίες έχουν αρχίσει να σπάνε από «αγανακτισμένους γονείς» κι εισαγγελείς. Ο βιασμός στην Αμάρυνθο,

Το μεσοδιάστημα:
25/10 Απεργία, καταλήψεις -
η συνάντηση που
(δεν) έγινε

πάντως, θα λάβει ευρύτερες διαστάσεις σχετικές με το ρατσισμό και το σεξισμό που κυριαρχεί στις μικρές κοινωνίες της επαρχίας μετά από τη συμπαράσταση της τοπικής κοινωνίας στους βιαστές μαθητές.

Νοέμβριος:

1/11: Γενικές συνελεύσεις στις σχολές με αξιοσημείωτη πόλωση μεταξύ καταληψιών και δαπιτών. Γύρω στις 70 σχολές πανελλαδικά παίρνουν απόφαση για μονοήμερες ή διήμερες καταλήψεις.

3/11: Πραγματοποιούνται συλλαλητήρια στο κέντρο της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης με λιγότερο κόσμο από τα προηγούμενα λόγω της λήξης της απεργίας των δασκάλων –λίγοι από τους οποίους συνεχίζουν να κατεβαίνουν στο δρόμο βοήθους και της 24ωρης απεργίας της ΔΟΕ της ίδιας μέρας– αλλά με μαζική παρουσία κόσμου στα φοιτητικά μπλοκ. Στην Αθήνα, τα μαθητικά μπλοκ διαχωρίζονται από το ΣΑΣΑ με το γνωστό τρόπο. Πετιούνται μολότοφ στο Σύνταγμα, έπειτα διμοιρίες μπάτσων περικυκλώνουν τα μπλοκ της ΑΣΟΕΕ, του ΕΜΜΕ και της Πρωτοβουλίας Φοιτητών ΤΕΙ Αθήνας, τα οποία σε ανακοίνωση της ΓΑΔΑ φωτογραφίζονται ως «συνασπισμός τριακοσίων (300) περίπου ατόμων, στον οποίο συμμετείχαν εκατόν πενήντα (150) περίπου αναρχικοί-αντιεξουσιαστές». Απέναντι σ' αυτόν το «συνασπισμό», εξαπολύεται μαζική ρίψη χημικών στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου και Πατησίων, βοηθούσης και της απόστασης που κρατούν τα μπλοκ που ελέγχει η ΠΚΣ από τα εν λόγω μπλοκ. Ο κόσμος καταλήγει στο Πολυτεχνείο, όπου ξεσπούν συγκρούσεις μεταξύ διαδηλωτών και μπάτσων, ενώ πυρπολείται κι ένα σεκιουριτάδικο. Στις αίθουσες του ΕΜΠ πραγματοποιείται συντονιστικό με τους κνίτες να υπερέχουν τόσο οργανωτικά όσο και σε αριθμό γενικών συνελεύσεων. Δεν τίθεται καμία λογική συνέχισης των καταλήψεων, αφού άλλωστε το κεντρικό ζητούμενο είναι να περάσει η διαχωριστική λογική της ΠΚΣ για ξεχωριστά συντονιστικά ΑΕΙ και ΤΕΙ. Έτσι, την επόμενη εβδομάδα όλες οι καταλήψεις σταματούν.

4/11: Συνεδριάζει το «Πανελλαδικό Συντονιστικό Αγώνα Σχολείων» στην Γκράβα, το οποίο αποφασίζει τον τερματισμό των μαθητικών καταλήψεων, δίνοντας υποσχέσεις νέων καταλήψεων σε περίπτωση που επιχειρηθεί η αναθεώρηση του άρθρου 16. Μετά την απόφαση αυτή οι καταλήψεις λήγουν και το Γενάρη που θα τεθεί επί τάπητος η αναθεώρηση δε θα επαναληφθούν. Για όσους δε θα υπακούσουν στις εντολές του κόμματος θα επιληφθεί η Ελληνική Δικαιοσύνη, αφού δόθηκε παραγγελία από τον προϊστάμενο της εισαγγελίας Αθήνας, για όλες τις σχετικές ποινικές έρευνες και διεργασίες ως προς τον «καταλογισμό ευθυνών» στα σχολεία που στις καταλήψεις τους «διαπράχθηκαν ζημιές και άλλες αξιόποινες πράξεις».

Η ΠΟΣΔΕΠ αποφασίζει να οργανώσει πρόγραμμα δράσης ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16, αρχής γενομένης με κινητοποίηση κατά την εβδομάδα του επετειακού εορτασμού της εξέγερσης του Πολυτεχνείου· γίνεται προσπάθεια συντονισμού των κινήσεων εν όψει της ψήφισης του προϋπολογισμού από τη Βουλή στα τέλη Δεκεμβρίου και της συζήτησης που θα ξεκινήσει στη Βουλή τον Ιανουάριο για την αναθεώρηση.

8/11: Φασιστοδαπίτες επιτίθενται σε φοιτητές μετά από γενική συνέλευση στην ΑΣΟΕΕ και τραυματίζουν έναν από αυτούς. Τραμπουκοδαπίτες από άλλες σχολές έχουν σκάσει και στη γενική συνέλευση του ΕΜΜΕ, όπου εκδίδονται βίαια.

9/11: Πραγματοποιούνται «πανεκπαιδευτικά» συλλαλητήρια σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη κι άλλες μεγάλες πόλεις με αρκετά μειωμένη συμμετοχή. Στην Αθήνα, το ΚΚΕ επιστρέφει στη γνώριμη τακτική των διαφορετικών πορειών, μαζεύοντας τα σχολεία και τις σχολές που ελέγχει στην Ομόνοια μαζί με το ΠΑΜΕ. Οι υπόλοιποι δάσκαλοι, φοιτητές και μαθητές διαδηλώνουν από τα Προπύλαια με τους μπάτσους να περικυκλώνουν στη Σταδίου το μπλοκ των κατειλημμένων λυκείων του Χολαργού και κάποια στιγμή να το ψεκάζουν. Γίνονται και εννιά προσαγωγές.

Το μεσοδιάστημα:
Νοέμβριος 2006 -
(παρα)κρατικές επιθέσεις

10/11: Σε κατάσταση πολιορκίας βρίσκονται για περίπου για επτάμισι ώρες ο πρύτανης του Πολυτεχνείου Κρήτης και τα μέλη της Συγκλήτου, όταν φοιτητές κάνουν παράσταση διαμαρτυρίας στη Σύγκλητο ζητώντας να δοθεί λύση στην επιδότηση ενοικίου, η οποία κόπηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο, και την αναπλήρωση των χαμένων διδακτικών ωρών από τις κινητοποιήσεις που έγιναν τον περασμένο Μάιο-Ιούνιο.

12/11: Τριήμερη κατάληψη στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών στην Καλλιθέα, όπου οι τυφλοί μαθητές διεκδικούν μόρφωση και υποδομές στο ύψος των αναγκών τους κόντρα στην αδιαφορία του Κράτους για τα άτομα με ειδικές ανάγκες («πώς να μορφωθείς όταν οι καθηγητές γράφουν στον πίνακα ή δεν υπάρχουν βιβλία αγγλικών, φυσικής, χημείας, μαθηματικών στη γραφή Braille;», αναρωτιούνται οι μαθητές). Η διοίκηση απάντησε στα αιτήματα των μαθητών με εκφοβισμό: αφού κάλεσε την αστυνομία και σεκιουριτάδες, κλείδωσε οικότροφους μαθητές στους κοιτώνες για να μην πάρουν μέρος στην κατάληψη και έκοψε το φαγητό από τους καταληψίες που μένουν στο ΚΕΑΤ! Στο πλευρό των μαθητών βρέθηκαν εργαζόμενοι του ΚΕΑΤ, στελέχη της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα Αναπήρων (ΣΕΑΑΝ) κ.α.

13/11: Η ΠΟΣΔΕΠ διοργανώνει δημόσια συζήτηση στη Νομική Σχολή Αθηνών, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της κατά την τρέχουσα εβδομάδα επετειακού εορτασμού της εξέγερσης του Πολυτεχνείου, όπου διατυπώνονται οι θέσεις της Ομοσπονδίας «για ένα δημόσιο πανεπιστήμιο που θα παρέχει δωρεάν Ανώτατη Εκπαίδευση υψηλής στάθμης».

15/11: «Την ανάγκη αλλαγής του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για το πανεπιστημιακό άσυλο» υποστήριξε στη Βουλή την Τετάρτη ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ Γιάννης Παναγόπουλος δηλώνοντας ότι «σήμερα, αντί για ένα άσυλο ελεύθερης διακίνησης ιδεών, βλέπουμε σε ορισμένες περιπτώσεις ένα άσυλο ανεξέλεγκτης βίας. Δεν μπορεί να απαγορεύεται σε καθηγητές και μαθητές να μπου μέσα στις σχολές τους. Αυτό είναι η μεγαλύτερη στέρση ελευθερίας».

17/11: Όργιο κρατικής καταστολής εναντίον της νεολαίας που κατέβηκε στο δρόμο στις πορείες για την εξέγερση του Πολυτεχνείου. Το κλίμα είχε προετοιμαστεί τις προηγούμενες μέρες με εισαγγελική παρέμβαση που ζητούσε την άρση του ασύλου σε περίπτωση επεισοδίων. Στην Αθήνα, μπάτσοι επιτίθενται με κλομπς και δακρυγόνα εναντίον των αντιεξουσιαστικών/αναρχικών μπλοκ της διαδήλωσης, ξυλοκοπούν βάνουσα και συλλαμβάνουν διαδηλωτές. Στην πλατεία Μαβίλη, ο ίδιος κόσμος δέχεται επίθεση και από πληρωμένους από την ΠΑΣΠ τραμπούκους οπαδούς του Ολυμπιακού από τα Μανιάτικα. Στη Θεσσαλονίκη, ασφαλίτες προβοκάρουν πετώντας πέτρες στους μπάτσους με στόχο αυτοί να εισβάλλουν στο πανεπιστήμιο, κάτι που αποτρέπεται λόγω της παρουσίας φοιτητών και πανεπιστημιακών στο χώρο. Στην οδό Αγγελάκη, ασφαλίτες, παρουσία του αστυνομικού διευθυντή της Θεσσαλονίκης ξυλοκοπούν βάνουσα έναν διερχόμενο Κύπριο φοιτητή. Η δημοσιοποίηση του βίντεο με το περιστατικό προκαλεί κατακραυγή της αστυνομικής βίας.

19/11: Σε άρθρο-παραγγελία από τα επιτελεία της ΕΛ.ΑΣ., ο γνωστός και μη εξαιρετέος ρουφιανοδημοσιογράφος Alexis Parahelas αναφέρει: «Το ενδιαφέρον, και ενδεχομένως το ανησυχητικό, είναι πως η επιρροή του αντιεξουσιαστικού χώρου αυξάνεται θεαματικά στα πανεπιστήμια και γενικότερα στη νεολαία. "Ήταν εντυπωσιακό αυτό που συνέβη στις διαδηλώσεις για την εκπαίδευση την περασμένη άνοιξη", ανέφερε άνθρωπος που ξέρει καλά το χώρο. "Παλιά, όταν οι κουκουλοφόροι άρχισαν να κατεβάζουν βιτρίνες, τα παιδιά που δεν συμμετείχαν στα επεισόδια άρχιζαν να τρέχουν. Τώρα έβλεπες κοριτσάκια με τα κινητά τους να κάθονται, να βλέπουν και ενδεχομένως να γοητεύονται από την ιδεολογία της αδρεναλίνης. Και αυτό

Η ζαρντινιέρα που σύμφωνα με την Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης επιτίθηκε σε φοιτητή.

σημαίνει ότι, πέρα από την ανεπάρκεια της αστυνομίας, το φαινόμενο παίρνει νέα διάσταση»».

22/11: Πορεία 300 φοιτητών-τριών από την ΑΣΟΕΕ κι από άλλες σχολές, η οποία καταγγέλει την επίθεση φασιστοδαπιτών σε συμφοιτητή τους στις 8 Νοεμβρίου και τη γενικότερη κατασταλτική πολιτική του κράτους, όπως αυτή εκφράστηκε στις 17 Νοεμβρίου. Η πορεία περικυκλώνεται από διμοιρίες των ΜΑΤ. Αντικατασταλτική πορεία από φορείς και οργανώσεις θα πραγματοποιηθεί και στις 28 Νοεμβρίου.

27/11: Διήμερη κατάληψη της Πρυτανείας του ΕΜΠ από το Αυτοδιαχειριζόμενο Στέκι Πολυτεχνείου, ενάντια στη στάση της πρυτανείας απέναντι στο άσυλο κατά την επέτειο του Πολυτεχνείου και στην κρατική καταστολή στην πορεία.⁴¹

29/11: Υλοποιώντας σχετική απόφαση της γενικής τους συνέλευσης, φοιτητές του Πολυτεχνείου Ξάνθης χτίζουν με τούβλα το γραφείο του αντιπρύτανη Καραμπίνη, εξαιτίας της μήνυσης που αυτός έχει ασκήσει σε βάρος φοιτητή για δήθεν συκοφαντική δυσφήμιση όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση της φοιτητικής λέσχης.

30/11: Φοιτητικά συλλαλητήρια σε Αθήνα κι άλλες πόλεις με συμμετοχή λίγων εκατοντάδων διαδηλωτών.

Δεκέμβριος

6/12: Γενικές συνελεύσεις σε αρκετές σχολές εξαιτίας φημών που μεταδόθηκαν από τα ΜΜΕ ότι το ΠΑΣΟΚ πρότεινε να ξεκινήσει η διαδικασία αναθεώρησης του άρθρου 16 πριν τις διακοπές των Χριστουγέννων, κάτι που τελικά διαψεύδεται. Σε ορισμένες σχολές παίρνονται αποφάσεις για ολιγοήμερες καταλήψεις⁴².

8/12: Πραγματοποιείται άνευρο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας με συμμετοχή μόνο λίγων εκατοντάδων φοιτητών, κυρίως από την Αθήνα, παρ' ότι το κάλεσμα ήταν πανελλαδικό. Η αντίθεση στην αναθεώρηση του άρθρου 16 και την κατάργηση του πανεπιστημιακού ασύλου είναι αυτά που κυριαρχούν.

Η ΠΟΣΔΕΠ εξαγγέλλει 24ωρη απεργία για τις 17 Ιανουαρίου, ημέρα που θεωρείται η πιο πιθανή για τη διεξαγωγή της συζήτησης πάνω στην αναθεώρηση του άρθρου 16.

12/12: Διήμερες ή τριήμερες καταλήψεις τμημάτων του Πανεπιστημίου Ρεθύμνου, του Πολυτεχνείου Κρήτης, του Πανεπιστημίου Ηράκλειου, των ΤΕΙ Πειραιά, του Πολυτεχνείου Πάτρας. Τραμπουκισμοί ενάντια σε καταληψίες από φοιτητές της ΠΑΣΠ στο Ρέθυμνο.

13/12: Φοιτητικές πορείες σε Αθήνα κι άλλες πόλεις με συμμετοχή λίγων εκατοντάδων διαδηλωτών. Ανακοινώνεται ότι η διαδικασία αναθεώρησης του άρθρου 16⁴³ ξεκινά στις 10 Γενάρη, δυο μέρες μετά την επιστροφή των φοιτητών από τις χριστουγεννιάτικες διακοπές και δυο εβδομάδες πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου στις περισσότερες σχολές της χώρας.

14/12: Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών τάσσεται κατά της ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων και αποφασίζει διακοπή της λειτουργίας του ιδρύματος στις 10 και 17 Ιανουαρίου. Παρόμοια απόφαση θα λάβει μερικές μέρες μετά και η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κρήτης.

17/12: Ομάδα φοιτητών αποδοκιμάζει την υπουργό Παιδείας Γιαννάκου κατά την τελετή θεμελίωσης του κτιρίου του Ανοικτού Πανεπιστημίου στην Πάτρα.

18/12: Πανεπιστημιακοί κι εκπαιδευτικοί προσκείμενοι στο ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ δημιουργούν την «Επιτροπή κατά της Αναθεώρησης του άρθρου 16», η οποία καλεί σε πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια την Τετάρτη 10 Γενάρη.

Το μεσοδιάστημα:
Δεκέμβριος 2006 -
οι καταλήψεις
προετοιμάζονται

19/12: «Περικύκλωση» της Βουλής ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 από φοιτητικούς συλλόγους ελεγχόμενους από την ΠΚΣ.

20/12: Συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας από φοιτητικούς συλλόγους ελεγχόμενους από την ΠΚΣ. Οι κνίτες μπροστά στην Βουλή πραγματοποιούν «χάπενινγκ» με καμένα λάστιχα.

Διαγράφονται τέσσερις μεταπτυχιακοί φοιτητών του τμήματος ΕΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, επειδή ξεπέρασαν το προβλεπόμενο από εσωτερικό κανονισμό χρονικό όριο σπουδών.

21/12: Φοιτητές και ΠΟΣΔΕΠ πραγματοποιούν στο κέντρο της Αθήνας το τελευταίο συλλαλητήριο πριν τις χριστουγεννιάτικες διακοπές. Πολλοί σύλλογοι έχουν πάρει αποφάσεις για γενική συνέλευση αμέσως μετά τις διακοπές.

Δεύτερη φάση καταλήψεων

2007

Ιανουάριος

5/1: Μέχρι αυτή τη χρονική στιγμή δέκα σύγκλητοι πανεπιστημιακών ιδρυμάτων έχουν τοποθετηθεί ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16⁴⁴.

08-14/1: Πρώτη εβδομάδα καταλήψεων

8/1: Πρώτη μέρα επιστροφής στις σχολές μετά τα Χριστούγεννα και αποφασίζονται μετά από γενικές συνελεύσεις οι πρώτες τέσσερις καταλήψεις στα τμήματα Ηλεκτρολόγων-Μηχανολόγων και Γαλλικής Φιλολογίας Θεσσαλονίκης και ΕΜΜΕ Πανεπιστημίου Αθηνών.

9-10/1: Πραγματοποιούνται γενικές συνελεύσεις με αρκετή μαζικότητα σε όλη τη χώρα, οι οποίες η μια μετά την άλλη παίρνουν αποφάσεις κατάληψης, οι περισσότερες μέχρι την Παρασκευή 12 Ιανουαρίου. Μέσα σε μόλις 2 μέρες, οι καταλήψεις σχολών σε όλη την Ελλάδα ξεπερνούν τις 200, με τους δαπίτες ανίκανους για άλλη μια φορά να σταματήσουν το «ντόμινο». Συγκεντρώσεις και εκδηλώσεις σε πολλές πόλεις της χώρας για τα 16 χρόνια από την δολοφονία του αγωνιστή καθηγητή Νίκου Τεμπονέρα από παρακρατικούς της ΟΝΝΕΔ κατά την διάρκεια επίθεσής τους σε κατάληψη λυκείου στην Πάτρα το 1991. Στην Πάτρα πραγματοποιείται πορεία 500 ατόμων.

10/1: Όλη η Ελλάδα επί ποδός για το πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο, κύριο αίτημα του οποίου είναι η μη αναθεώρηση του άρθρου 16. Για την ημέρα αυτή έχουν προγραμματιστεί συγκεντρώσεις

σε πολλές πόλεις της Ελλάδας, ενώ έχει εξαγγελθεί απεργία δασκάλων, καθηγητών και πανεπιστημιακών. Τετράωρη στάση εργασίας έχει εξαγγελίσει και η ΓΣΕΕ. Πριν τα συλλαλητήρια, οι καταλήψεις πανεπιστημιακών τμημάτων είχαν φτάσει τις 105 σε όλη την Ελλάδα, ενώ την ημέρα του συλλαλητηρίου θα φτάσουν τις 232...

Αθήνα: Γύρω στους 6.000 διαδηλωτές συμμετέχουν στο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο, όπου οι κνίτες με τις γνωστές λενινιστικές μεθόδους τους⁴⁵ καταφέρνουν να ελέγξουν οργα-

νωτικά το μεγαλύτερο μέρος της φοιτητικής πορείας, έτσι ώστε αυτό να πορευθεί γρήγορα στο κέντρο της Αθήνας. Το μπλοκ των καταλήψεων ΕΜΠ συγκρούεται με τον πατροπαράδοτο τρόπο τρεις φορές με τις δυνάμεις των ΜΑΤ στα Λουλουδάδικα• έπειτα από αρκετά χημικά και κλομπές, υποχωρεί προς την Πανεπιστημίου, όπου πέφτουν λίγες μολότωφ και πέτρες και οι μπάτσοι προχωρούν στη σύλληψη ενός φοιτητή τοποθετώντας δίπλα του μια βόμβα μολότωφ. Κόσμος παραμένει γύρω από τη Βουλή μέχρι το βράδυ, (όπου πραγματοποιείται και συναυλία διαμαρτυρίας), ενώ μέσα συζητιέται η αναθεώρηση του άρθρου 16.

Θεσσαλονίκη: Πάνω από 3.000 φοιτητές κι εργαζόμενοι στην πορεία της Θεσσαλονίκης. Γίνεται ντου από ομάδα διαδηλωτών στο Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης, πέφτουν δακρυγόνα κι ακολουθούν μικροσυμπλοκές• καταστρέφονται δυο κάμερες και δυο μηχανές ζητάδων.

Πάτρα: Γύρω στα 1.500 άτομα στην πορεία. Πετιούνται αυγά στη Νομαρχία.

Βόλος: Μαζική πορεία, στην οποία συμμετέχουν σχεδόν 2.000 φοιτητές κι εργαζόμενοι.

Γιάννενα: Γύρω στα 1.500 άτομα συμμετέχουν στο συλλαλητήριο.

Πορείες εκατοντάδων ατόμων πραγματοποιούνται επίσης σε Χανιά, Ηράκλειο, Ρέθυμνο (μεγάλη συμμετοχή και μαθητών σ' αυτές τις πορείες), Λάρισα και Σάμο.

11/1: Δαπίτες και χρυσαυγίτες επιτίθενται στην κατάληψη του Φυσικού Ιωαννίνων και τραυματίζουν δυο φοιτητές. Σε αυτό το δεύτερο κύμα καταλήψεων τέτοιου είδους επιθέσεις πολλαπλασιάζονται.

Καταλαμβάνονται από μαθητές το 1ο ΕΠΑΛ και το 3ο Εσπερινό Λύκειο της Ρόδου. Γενικά, οι μαθητές δεν κάνουν καταλήψεις μαζί με τους φοιτητές αυτό το διάστημα.⁴⁶

15-21/1: Δεύτερη εβδομάδα καταλήψεων

16-17/1: Γενικές συνελεύσεις σε όλη τη χώρα, στις οποίες ανανεώνονται οι αποφάσεις κατάληψης. ΠΚΣ και Δίκτυο σε πολλές περιπτώσεις προτείνουν διήμερες ή τριήμερες καταλήψεις με σκοπό να αποκλιμακωθεί η ένταση και να διεξαχθεί η εξεταστική μετά από μια εβδομάδα. Τα ΕΑΑΚ, αντίθετα, στις περισσότερες των περιπτώσεων προτείνουν εβδομαδιαίες καταλήψεις. Οι καταλήψεις φτάνουν τις 276.

17/1: Πρώτο πανελλαδικό πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας για τη νέα χρονιά, με την εξέλιξη του να θεωρείται κρίσιμη για την κλιμάκωση ή μη των κινητοποιήσεων. Η ΠΟΣΔΕΠ έχει καλέσει σε 24ωρη απεργία για τη μέρα αυτή. Γύρω στους 15.000 διαδηλωτές συμμετέχουν στο συλλαλητήριο στην Αθήνα, το οποίο ξεκίνησε με ξύλο μεταξύ κνιτών κι εσακιτών για το ποιο πανό θα μπει επικεφαλής της πορείας. Στη Φιλελλήνων, πυρπολούνται 5 αυτοκίνητα, ενώ, όταν αναρχικοί διαδηλωτές προσπαθούν να ριξουν με παλούκι μια κάμερα σε στάση τραμ, δέχονται επίθεση από δυο φοιτητές των ΕΑΑΚ με αποτέλεσμα να πέσει ξύλο μεταξύ διαδηλωτών –εσακιτών και αναρχικών/αντιεξουσιαστών– και να τραυματιστούν δυο φοιτητές των ΕΑΑΚ. Το μπλοκ των καταλήψεων ΕΜΠ επιτίθεται με κόκκινες και μαυροκόκκινες σημαίες στις διμοιρίες που βρίσκονται στα Λουλουδάδικα• οι μπάτσοι απαντούν με

ρίψη χημικών και περικύκλωση της πορείας μέχρι το Πολυτεχνείο. Εκεί πραγματοποιείται εδώ και μέρες κατάληψη στο κτίριο Γκίνια από αναρχικούς/αντιεξουσιαστές σε ένδειξη αλληλεγγύης στους τρεις προφυλακισμένους διαδηλωτές της πορείας της 6ης Μάη 2006 μετά το τέλος των εργασιών του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ⁴⁷. Γύρω από το ΕΜΠ ξεσπούν συγκρούσεις με τους μπάτσους, στις οποίες συμμετέχουν

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
Γενάρης 2007 - επιστροφή
στις καταλήψεις

αρκετοί νεολαίοι• τρεις μπάτσοι αρπάζουν φωτιά στην Πατησίων από μολότοφ, ενώ το ίδρυμα πνίγεται στα δακρυγόνα.

Ταυτόχρονα, στην αίθουσα ΜΑΧ, συνεδριάζει το Πανελλαδικό Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων. Εκεί, η απαίτηση μεγάλης μερίδας των συμμετεχόντων είναι οι καταλήψεις να γίνουν διαρκείας και να μη σταματήσουν λόγω εξεταστικής. Μετά από

μαζική είσοδο κνιτών στο αμφιθέατρο με σκοπό να ελέγξουν οργανωτικά τη διαδικασία, το συντονιστικό διαλύεται κι ο κόσμος αποχωρεί με πορεία προς την Ομόνοια. Με αφορμή τα επεισόδια που ξέσπασαν στο Πολυτεχνείο, τα κανάλια ρίχνουν τόνους λάσπης στο φοιτητικό κίνημα θέτοντας στο επίκεντρο της προπαγάνδας το ζήτημα του ασύλου με αναφορές σε αυτοδιαχειριζόμενα στέκια του ΕΜΠ που «είναι κατελημμένα εδώ και 15 χρόνια», «γίνεται διακίνηση ναρκωτικών» κτλ.

Θεσσαλονίκη: Πραγματοποιείται αρκετά δυναμική πορεία, στην οποία συμμετέχουν γύρω στους 3.000 διαδηλωτές. Καίγονται δυο καφάοι καμερών και πετιούνται μολότοφ σε δύο τράπεζες.

18/1: Η κυβέρνηση δια στόματος του εκπροσώπου τύπου ανακοινώνει ότι, με αφορμή τα επεισόδια στο Πολυτεχνείο, στο προσεχές χρονικό διάστημα θα προχωρήσει σε μεταρρύθμιση του θεσμού του ακαδημαϊκού ασύλου.

19/1: Οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου συνεχίζουν την αποχή από τις παραδόσεις των μαθημάτων τους, την οποία ξεκίνησαν πριν από τις γιορτές σε όλες τις σχολές του που λειτουργούν στις πέντε πρωτεύουσες των νομών της περιφέρειας Πελοποννήσου. Τα βασικότερα αιτήματα του συλλόγου ΔΕΠ του πανεπιστημίου είναι η συμμετοχή εκπροσώπων των τμημάτων του, αλλά και φοιτητών, στη διοικούσα επιτροπή.

Η κυβέρνηση έχει την πρόθεση να επισπεύσει την κατάθεση του νόμου-πλαίσιο, κατάθεση που είχε αναβληθεί το περασμένο καλοκαίρι, προτείνοντας και μικροαλλαγές όπως τη μετατροπή του ορίου φοίτησης από ν+2 σε 2ν.

20/1: Σε κατάληψη του ραδιοσταθμού Flash προχωρούν φοιτητές-τριες από τις καταλήψεις ΕΜΜΕ, Ναυπηγών ΕΜΠ, ΑΣΟΕΕ και ΤΕΙ Αθήνας με στόχο να δημοσιοποιήσουν το λόγο τους. Μετά από δέκα λεπτά τους κόβεται ο ήχος και αποχωρούν.

Κατά τη συνεδρίαση της εκτελεστικής γραμματείας της ΠΟΣΔΕΠ παίρνονται οι ακόλουθες αποφάσεις: α) 48ωρη απεργία των μελών ΔΕΠ στις 24 και 25 Ιανουαρίου, β) τριήμερη απεργία στις 31 Ιανουαρίου, 1 και 2 Φεβρουαρίου, γ) απεργία διαρκείας από τις 5 Φεβρουαρίου, εάν μέχρι τότε δε μεσολαβήσουν θετικές εξελίξεις, δ) εισήγηση προς τις Συγκλήτους των ΑΕΙ για μετάθεση της εξεταστικής περιόδου του Φεβρουαρίου και των μαθημάτων του προσεχούς διαστήματος. Τα περιφερειακά πανεπιστήμια θα υιοθετήσουν πιο δυναμικές μορφές κινητοποιήσεων στη φάση αυτή χωρίς να ταυτίζονται με τις απόψεις της ΠΟΣΔΕΠ.

22-28/1: Τρίτη εβδομάδα καταλήψεων

22/1: 80-100 φοιτητές-τριες του τμήματος ΕΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών πραγματοποιούν αυθόρμητη πορεία προς το Υπουργείο Παιδείας μετά τη γενική τους συνέλευση, όπου ανανεώθηκε η απόφαση για κατάληψη διαρκείας.

23/1: Ανανεώνονται μετά από γενικές συνελεύσεις οι καταλήψεις σε πάνω από 300 τμήματα ΑΕΙ και ΤΕΙ όλης της Ελλάδας. Δαπίτες προσπαθούν ανεπιτυχώς να σπάσουν την κατάληψη στο Οικονομικό Τμήμα της Νομικής Σχολής της Αθήνας τραυματίζοντας ένα φοιτητή.

Σε συνέντευξη τύπου, τέσσερις πρυτάνεις προτείνουν, μεταξύ άλλων, πεντάμηνο πάγωμα των μεταρρυθμίσεων μέχρι τον Ιούνιο. Η σύνοδος των πρυτάνεων, η οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στο Βόλο από τις 2 έως τις 4 Φεβρουαρίου, θα μεταφερθεί τελικά στο απόμερο Καστρί υπό το φόβο του καλέσματος του Συντονιστικού Καταλήψεων για πανελλαδική κινητοποίηση.

Φοιτητές της Φιλοσοφικής και της Σχολής Θετικών Επιστημών αποκλείουν για περίπου 20 λεπτά τη διασταύρωση Εθνικής Αμύνης και Αγίου Δημητρίου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης.

24/1: Πραγματοποιούνται μαζικά συλλαλητήρια στις πανεπιστημιακές πόλεις της Ελλάδας με συμμετοχή κυρίως φοιτητών, ενώ ΟΛΜΕ και ΔΟΕ κηρύσσουν στάσεις εργασίας.

Αθήνα: Χιλιάδες φοιτητές-τριες διαδηλώνουν για άλλη μια φορά στο κέντρο της Αθήνας υπό έντονο κλίμα αστυνομοκρατίας κι «αναρχοφοβίας», το οποίο έχουν δημιουργήσει τα ΜΜΕ μετά τα επεισόδια της προηγούμενης εβδομάδας. Οι μπάτσοι είναι προκλητικοί, ψάχνουν κόσμο πριν την πορεία και επιχειρούν να συλλάβουν ένα διαδηλωτή στα Προπύλαια, κάτι που αποτρέπεται λόγω της αντίδρασης των φοιτητικών μπλοκ. Στο κλίμα αυτό υποτάσσονται οι φοιτητοπατέρες, έχοντας αποφασίσει παρασκηνακά η πορεία να μην καταλήξει ως είθισται στο Πολυτεχνείο, αλλά να διαλυθεί στα Προπύλαια και να πραγματοποιηθεί συντονιστικό αργότερα στην Ιατρική Σχολή στο Γουδί. Μετά το τέλος της πορείας, δημιουργείται μπλοκ 600 περίπου ατόμων το οποίο κατευθύνεται στα γραφεία της ΓΣΕΕ στην Πατησίων για να ζητήσει την κήρυξη γενικής απεργίας σύμφωνα με τις αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων του ΕΜΜΕ και της ΑΣΟΕΕ. Το μπλοκ πορεύεται με δυναμικές αλυσίδες και με αντιγραφειοκρατικά κυρίως συνθήματα, ενώ προσπερνά το Πολυτεχνείο φωνάζοντας «κάτω τα χέρια από το άσυλο, το άσυλο ανήκει σε όλο το λαό». Στο συντονιστικό στην Ιατρική, για πρώτη φορά ΕΑΑΚ και ΠΚΣ κατορθώνουν να βγάλουν κοινό κείμενο-απόφαση μέσω της «ανοιχτής επιτροπής κειμένου», στην οποία οι φοιτητοπατέρες συνεννοούνται για το τι θα μπει και τι θα βγει, ώστε να το ανακοινώσουν στο τέλος στους υπόλοιπους φοιτητές-τριες που παρακολουθούν μια έτσι κι αλλιώς ανούσια, στείρα και αυτοαναφορική διαδικασία.

Θεσσαλονίκη: Περίπου 6.000 είναι και στην συμπρωτεύουσα οι φοιτητές-τριες που συμμετέχουν στο συλλαλητήριο, στο οποίο τον τόνο τον δίνουν τα αντιΜΜΕ συνθήματα και τα στένσιλ-γκράφιτι-στράτσα-πανό, με τα οποία διακοσμήθηκαν οι τοίχοι του κέντρου ως μια έμπρακτη προσπάθεια αντιληροφόρησης απέναντι στη λάσπη των ΜΜΕ για το φοιτητικό κίνημα.

Ηράκλειο: Γύρω στα 700-800 άτομα συμμετέχουν στην πορεία. Μπροστά από την Περιφέρεια Κρήτης, ομάδα διαδηλωτών επιχειρεί επίθεση με πέτρες στους μπάτσους· αργότερα, καταστρέφονται κάποιες κάμερες τραπεζών.

25/1: Φοιτητές χτίζουν με τούβλα την είσοδο του γραφείου του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας του ΕΜΠ, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση των κονδυλίων που χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων.

26/1: Οι καταλήψεις πανεπιστημιακών τμημάτων έχουν φτάσει τις 350.

Πορεία από το Πολυτεχνείο στη ΓΣΕΕ πραγματοποιείται μετά από απόφαση φοιτητικών συλλόγων, με στόχο την πίεση για την κήρυξη γενικής απεργίας. Στην πορεία συμμετέχουν 200 άτομα, στα οποία προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι

Δεύτερη φάση Καταλήψεων:
Γενάρης 2007 - αντι-ΓΣΕΕ και
αντι-ΜΜΕ πορείες

ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ έχει καλέσει τα ΜΑΤ ενάντια στους φοιτητές. Ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ Παναγόπουλος τελικά κατεβαίνει στην είσοδο του κτιρίου για να μιλήσει με τους φοιτητές. Δηλώνει ότι κάλεσε τα ΜΑΤ «γιατί στην προηγούμενη πορεία αναρχικοί επιτέθηκαν στο κτίριο», αναφερόμενος προφανώς στα συνθήματα που γράφτηκαν πριν δυο μέρες στο κτίριο του. Για την κήρυξη απεργίας δηλώνει ότι «η ΓΣΕΕ έχει κηρύξει στάσεις εργασίας πολλές φορές από το καλοκαίρι κι έπειτα, στις οποίες όμως δε συμμετείχαν οι εργαζόμενοι»⁴⁸. Μετά από αποδοκιμασίες, συνθήματα και φτυσιές κλείνει την πόρτα κι ο «διάλογος» σταματά.

Ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου Αθηνών Κίττας σε συνέντευξη του στην εφημερίδα «City Press» στις 26/1 αναφέρει: «*Νομίζω ότι το θέμα της ώθησης των νέων σε αντιεξουσιαστικά σχήματα είναι κοινωνικό πρόβλημα και όχι του πανεπιστημίου. Είναι προβλήματα για τη λύση των οποίων θα μπορούσαν να συμβάλουν τα πανεπιστήμια με την κουλτούρα, την ανάπτυξη της παιδείας, με τη μόρφωση των νέων ανθρώπων, οι οποίοι οδηγούνται για χιλίους δυο λόγους είτε σε αντιεξουσιαστικούς χώρους είτε σε άλλους παραβατικούς χώρους. Ήδη στα ιδρύματα έχουμε σταθμούς ψυχολογικής ενίσχυσης, προσπαθούμε να βοηθήσουμε. Δεν μπορούμε εμείς να αντιμετωπίσουμε με αστυνομικά μέτρα ούτε τη διακίνηση των ναρκωτικών, ούτε τους αντιεξουσιαστές, δεν είναι μέσα στη λειτουργία των πανεπιστημίων.*»

27/1: «Μουσική πορεία» έχουν καλέσει οι σύλλογοι φοιτητών Ψυχολογικού και Πολιτικών Μηχανικών για το Σαββατόβραδο στη Θεσσαλονίκη. Συμμετέχουν γύρω στα 300 άτομα κι από άλλες σχολές φέροντας κρουστά κι αυτοσχέδια μουσικά όργανα και τραγουδώντας άσματα παραλλαγμένα σε συνθήματα ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16. Η διαδήλωση έχει παλμό, φαντασία, χιούμορ και αποτελεσματικότητα.

27-28/1: Συζητήσεις και προβολές στο Πολυτεχνείο, κατά τη διάρκεια του πρώτου ανοιχτού διημέρου που διοργανώνουν καταλήψεις από ΕΜΜΕ, ΕΜΠ, ΑΣΟΕΕ και ΤΕΙ Αθήνας με τίτλο «Κίνηση πάνω απ' όλα σημαίνει κίνηση»⁴⁹.

29/1-4/2: Τέταρτη εβδομάδα καταλήψεων:

29/1: Φοιτητές-τριες παρεμβαίνουν σε συναυλία του Σάκη Ρουβά στο Palais De Sports της Θεσσαλονίκης φωνάζοντας συνθήματα και μοιράζοντας τρικάκια που έγραφαν «Ο Σάκης συνιστά αίμα, δάκρυα κι ιδρώτα για δημόσια και δωρεάν παιδεία».

30-31/1: Γενικές συνελεύσεις που ανανεώνουν για τέταρτη εβδομάδα τις καταλήψεις. Ο αριθμός των καταλήψεων κινείται με μικρές διακυμάνσεις γύρω από τα 350 τμήματα ΑΕΙ και ΤΕΙ, αλλά η συμμετοχή στις συνελεύσεις δεν είναι ιδιαίτερα μαζική και το τρίπτυχο συνέλευση-κατάληψη-διαδήλωση έχει αρχίσει να γίνεται ρουτίνα για την πλειοψηφία των φοιτητών.

Κατάληψη στην Πρυτανεία του ΑΠΘ για να χρησιμοποιηθεί ως χώρος συντονισμού των φοιτητικών καταλήψεων.

Κατά τον εορτασμό των Τριών Ιεραρχών στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, φοιτητές διαμαρτύρονται για την ύπαρξη χριστιανικής εκκλησίας εντός ενός πανεπιστημιακού χώρου. Τα ΜΜΕ αναφέρονται σε «κατάληψη» της εκκλησίας, ενώ ο τότε αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος βρίσκει αφορμή για να στραφεί ενάντια στις καταλήψεις.

31/1: Χιλιάδες φοιτητές-τριες διαδηλώνουν και πάλι στις πόλεις της Ελλάδας.

Αθήνα: Μαζικό, χωρίς όμως ιδιαίτερη φαντασία ή δυναμισμό, είναι για άλλη μια φορά το συλλαλητήριο των φοιτητικών καταλήψεων της Αθήνας. Η πορεία κατευθύνεται προς το Πολυτεχνείο, ενώ 150 φοιτητές-τριες συνεχίζουν προς το κτίριο της ΓΣΕΕ όπως και την προηγούμενη εβδομάδα. Το συγκεκριμένο μπλοκ εισέρχεται έπειτα στο Πολυτεχνείο φωνάζοντας για πρώτη φορά το σύνθημα «Αλήτες-Λέρες-Φοιτητοπατέρες», αφού επρόκειτο να ξεκινήσει η διαδικασία του Συντονιστικού. Εκεί, η κατάληψη του ΕΜΜΕ έχει αναρτήσει πανό που έγραφε «Το Συντονιστικό ανήκει στους φοιτητές;». Ανένταχτος κόσμος αντιπαράκειται φραστικά με τους φοιτητοπατέρες στην αίθουσα όπου συνεδριάζει η «ανοιχτή επιτροπή κειμένου».

Θεσσαλονίκη: Γύρω στα 4.000 άτομα συμμετέχουν στο συλλαλητήριο της

συμπρωτεύουσας, με τον τόνο για άλλη μια φορά να δίνεται από τα συνθήματα και τις εικαστικές παρεμβάσεις με αντιΜΜΕ περιεχόμενο. Ομάδα διαδηλωτών επιτίθεται στο αστυνομικό τμήμα της Άνω Πόλης, οι μπάτσοι απαντούν με χειροβομβίδες κρότου· καίγεται ένα διπλωματικό αυτοκίνητο, πυρπολούνται δυο καφάο καμερών και σπάζονται κάποιες βιτρίνες τραπεζών.

Γιάννενα: Πάνω από 400 φοιτητές-τριες πορεύονται προς τη Νομαρχία Ιωαννίνων, όπου το Συντονιστικό των Καταλήψεων έχει πάρει απόφαση να αναρτήσει πανό. Όταν προσπαθούν να εισέλθουν, μπάτσοι μέσα από το κτίριο απαντούν με κλομπ και ρίψη δακρυγόνων και ακολουθεί πετροπόλεμος, γεγονότα πρωτοφανή για την επαρχιακή αυτή πόλη. Η διαδήλωση ανασυγκροτείται και κατευθύνεται πάλι προς τη Νομαρχία.

Φεβρουάριος

1/2: Η υπουργός Παιδείας Γιαννάκου συναντιέται με μέλη της πρωτοβουλίας «1.000 πανεπιστημιακών για την αναβάθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου» μέσα σε «εξαιρετικό κλίμα»⁵⁰.

Πορεία στην Αθήνα για την απελευθέρωση των τριών προφυλακισμένων διαδηλωτών της 6ης Μην, ενώ εξαιρετικά κρίσιμη χαρακτηρίζεται η κατάσταση της υγείας των δυο απεργών πείνας. Στην πορεία που καλούν ομάδες του αντιεξουσιαστικού χώρου συμμετέχουν 1.500 περίπου άτομα, ανάμεσα τους κι αρκετοί φοιτητές, τη στιγμή που αποφάσεις υπέρ της απελευθέρωσης των «τριών» έχουν πάρει αρκετοί φοιτητικοί σύλλογοι. Η πορεία χαρακτηρίζεται από παλμό και δυναμικές αλυσίδες περιφρούρησης με παλούκια, κράνη και μάσκες, οι οποίες αναγκάζουν τις διμοιρίες να είναι «διακριτικές».

2/2: Το ΠΑΣΟΚ αποχωρεί από τη διαδικασία ψήφισης της αναθεώρησης του άρθρου 16, στερώντας τη ΝΔ από την αναγκαία πλειοψηφία· το γεγονός αυτό σημαίνει ότι η αναθεώρηση ουσιαστικά παγώνει και παραπέμπεται στην επόμενη Βουλή. Πολλοί αριστεροί θα ερμηνεύσουν την εξέλιξη αυτή ως «ακόμα μια σημαντική νίκη του κινήματος», ενώ άλλοι αριστεροί θα μιλήσουν για «επικοινωνιακή τριπλά του ΠΑΣΟΚ» που δεν πρέπει να επηρεάσει τον αγώνα των φοιτητών ενόψει και της ψήφισης του νόμου-πλαίσιο. Γεγονός είναι πάντως ότι αυτή η εξέλιξη ήρθε λόγω της πίεσης του φοιτητικού κινήματος και αποτελεί μια απόπειρα εκτόνωσης της έντασης που έχει συσσωρευτεί αυτήν την περίοδο.

Φοιτητές καταλαμβάνουν για μισή ώρα το Σιδηροδρομικό Σταθμό Θεσσαλονίκης εμποδίζοντας την αναχώρηση δυο τρένων και μοιράζοντας προκηρύξεις υπέρ των δωρεάν μεταφορών.

Επεισόδιο μικρής έκτασης προκαλείται στο ΑΧΕΠΑ και στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο από περίπου 25 φοιτητές που έχουν ταχθεί υπέρ της κατάληψης της Ιατρικής Σχολής και ζητούν την παύση των εκπαιδευτικών διαδικασιών. Αρχικά, εισβάλλουν στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο και απαιτούν από τη διευθύντρια της Β' Παθολογικής Κλινικής Μαρία Ραπτοπούλου-Γιγή να τους παραδώσει το παρουσσιολόγιο, με αποτέλεσμα να συμπλακούν με άλλους φοιτητές του έκτου έτους που κάνουν εκεί την πρακτική τους. Επί τόπου, σπεύδει ο διοικητής και η ασφάλεια του νοσοκομείου, ενώ ειδοποιείται και η αστυνομία.

Η ομάδα των 25 φοιτητών αποχωρεί, αλλά κατευθύνεται στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, όπου για μισή ώρα περίπου κλειδώνει τον καθηγητή Παθολογίας Δημήτρη Καραμήτσο και τριάντα φοιτητές του έκτου έτους μέσα σε αίθουσα διδασκαλίας την ώρα που αυτοί κάνουν μάθημα.

3/2: Η Σύνοδος των Πρυτάνεων πραγματοποιείται στο Καστρί υπό συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Οι πρυτάνεις θα ζητήσουν, μεταξύ άλλων, «ανοιχτά πανεπιστήμια και άμεση κατάθεση του νέου νόμου». Απ' έξω, γύρω στους 1.500 φοιτητές-τριες θα πορευθούν από το σταθμό της Κηφισιάς προς το χώρο της συνόδου με τους κατοίκους των βορείων προαστίων να παρακολουθούν με έκπληξη το ασυνήθιστο γι' αυτούς φαινόμενο. Το μπλοκ της ΠΚΣ ξεκινάει πρώτο και παραμένει πολύ ώρα μπροστά από τις διμοιρίες, οι οποίες απαγορεύουν την είσοδο στο χώρο, εμποδίζοντας τα υπόλοιπα μπλοκ να προ-

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
Φεβρουάριος 2007 - η αναθεώρηση παγώνει

χωρήσουν προς τα εκεί. Αφού οι κνίτες αποχωρούν μετά από αποδοκιμασίες, φτιάχνονται αλυσίδες έτοιμες για τη σύγκρουση. Φοιτητές των ΕΑΑΚ ζητούν επίμονα από δι-αδηλωτές που φέρουν κράνη και μάσκες να τα βγάλουν, γιατί δεν «έχει πάρει τέτοια απόφαση κάποια γενική συ-νέλευση» και γιατί δεν είναι συμβατά «με την εικόνα του μέσου φοιτητή». Αφού τους απαντήθηκε ότι «υπάρχουν γενικές συνελεύσεις που έχουν πάρει απόφαση για σύ-γκρουση» κι ότι «όποιος θέλει μπορεί να φάει ξύλο από τους μπάτσους, όποιος θέλει πάλι μπορεί να προστατευ-θεί», το μπλοκ τελικά επιτίθεται στους μπάτσους με πα-λούκια και αποχωρεί συντεταγμένα παρά τα χημικά με τα οποία αυτοί απαντούν. Στην επιστροφή προς στο σταθμό υπάρχει συνεχής πίεση από τις διμοιρίες που κάνουν Π στην πορεία και οι ανάλο-γες καθόλου πολιτισμένες βρισιές και φτυσιές από τους διαδηλωτές.

5-11/2: Πέμπτη εβδομάδα καταλήψεων

5/2: Κατάληψη του Σεισμολογικού Κέντρου στο ΑΠΘ.

6-7/2: Στον «καθιερωμένο» γύρο γενικών συνελεύσεων, οι οποίες δε χαρακτηρίζονται κι από ιδιαίτερη μαζικότητα, ανανεώνονται οι γύρω στις 350 καταλήψεις πανεπιστημιακών τμημάτων σ' όλη την Ελλάδα. Πολλοί εσακίτες ζητούν από την κυβέρνηση «να δημοσιοποιήσει το περιεχόμενο» του νόμου-πλαίσιο, γιατί αλλιώς θεωρούν ότι μετά τις 22 Φεβρουαρίου, τελική ημερομηνία ψήφι-σης της αναθεώρησης του άρθρου 16, οι καταλήψεις θα πρέπει να λήξουν.

6/2: Απελευθερώνονται με περιοριστικούς όρους οι 3 προφυλακισμένοι διαδηλωτές της 6ης Μάη, οι δυο από τους οποίους βρίσκονταν σε απεργία πείνας εδώ και 70 και 54 μέρες αντίστοιχα.

7/2: «Επιβάτες χωρίς εισιτήριο για έναν κόσμο χωρίς ελεγκτές» ακυρώνουν τα μηχανήματα έκ-δοσης εισιτηρίων στα λεωφορεία της Θεσσαλονίκης, προπαγανδίζοντας τις «δωρεάν μετακινήσεις για όλους» λίγο πριν το συλλαλητήριο.

Το δίλημμα για το αν πρέπει μαζί με τη σημαία της ΕΕ να κατέβει και η ελληνική σημαία από το κτίριο του Συμφώνου Σταθερότητας στη Θεσσαλονίκη επιλύεται από καταιγισμό δακρυγόνων της αστυνομίας, κατά τη διάρκεια του συλλαλητηρίου στη συμπρωτεύουσα. Ακολουθεί πανικός και τρέξιμο λόγω της καταστολής. Στο συλλαλητήριο συμμετέχουν χιλιάδες φοιτητές-τριές, κάποιοι από τους οποίους πιο πριν είχαν κατεβάσει με σχοινιά μια κάμερα, υποτίθεται της τροχαίας.

Μετά από παρέμβαση του Συντονιστικού Καταλήψεων σε συνεδρίαση του Εργατικού Κέντρου Θεσσαλονίκης αποφασίζεται η κήρυξη 24ωρης απεργίας για τις 15 Φεβρουαρίου.

8/2: Περίπου πενήντα καταληψίες φοιτητές-τριες και νέοι-ες εργαζόμενοι-ες εισβάλλουν στο τηλεφωνικό κέντρο του ΟΤΕ στην Γ' Σεπτεμβρίου, όπου δουλεύουν με καθεστώς ελαστικής εργα-σίας εκατοντάδες φοιτητές-τριες. Οι επιτηρητές θα αντιδράσουν έντονα και θα λάβουν ανάλογη απάντηση. Παρόμοια κίνηση είχε γίνει πριν δυο εβδομάδες και στη Θεσσαλονίκη, όπου προσωρι-νοί εργαζόμενοι είχαν αντιμετωπίσει την εκδικητική συμπεριφορά της εργοδοσίας απέναντι στην προσπάθειά τους για ανάπτυξη συνδικαλιστικής δράσης⁵¹.

Πάνω από 10.000 διαδηλωτές στο πανελλαδικό πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο που πραγμα-τοποιείται στο κέντρο της Αθήνας. Η ΟΣΕΠ-ΤΕΙ πραγματοποιεί σήμερα και αύριο 48ωρη απεργία. Η κυβέρνηση παρατείνει την ένταση θέτοντας πλέον επί τάπητος την ψήφιση του νέου νόμου-πλαίσιο για τα ΑΕΙ. Ταυτόχρονα, η ΓΑΔΑ στοχοποιεί πολιτικούς χώρους και συνδικαλιστές, αναφέροντας σε ανακοίνωσή της ότι «έχουν εντοπιστεί δεκατρία λεωφορεία σε διάφορα εθνικά οδικά δίκτυα και οι αρμόδιες αστυνομικές υπηρεσίες έχουν τεθεί σε πλήρη ετοιμό-τητα, προκειμένου να αποφευχθούν ανεξέλεγκτες παραβατικές συμπεριφορές επιβαι-νόντων διαδηλωτών, μεταξύ των οποίων υπάρχουν και άτομα των Ε.Α.Α.Κ. και του

αντιεξουσιαστικού/αναρχικού χώρου. Ενημερώθηκαν προφορικά και εγγράφως από την Υπηρεσία μας, οι αρμόδιες εισαγγελικές αρχές, για τη συμπεριφορά των συμμετεχόντων στο ανωτέρω συλλαλητήριο, ευθύνης οργανωτικής επιτροπής ΠΟΣΔΕΠ και προέδρου της Λ. Απέκη». Στα Λουλουδάδικα, αν και αρκετοί διαδηλωτές είναι προετοιμασμένοι για σύγκρουση με τις διμοιρίες, οι επικεφαλές του μπλοκ των καταλήψεων ΕΜΠ το στρίβουν προς το Πολυτεχνείο, ενώ η διαδήλωση περικυκλώνεται από διμοιρίες. Στο Πολυτεχνείο ξεσπούν συγκρούσεις μικρής έντασης, ενώ μέσα διεξάγεται το Πανελλαδικό Συντονιστικό. Εκεί το κλίμα είναι γηπεδικό, με τους κνίτες να αποκαλούν τους εσακίτες «πασόκους», για την θέση τους ότι «είναι νίκη του κινήματος» η αλλαγή στάσης του ΠΑΣΟΚ στο ζήτημα της αναθεώρησης, ενώ δεν έλειψαν και οι διαπληκτισμοί. Πλέον, οι δυο πολιτικές δυνάμεις δε συμφωνούν σε ενιαίο κείμενο, ενώ σ' αυτό που βγήκε τελικά από τα ΕΑΑΚ προστέθηκαν και δυο δράσεις⁵² που είχε προτείνει η κατάληψη του ΕΜΜΕ μετά από άσκηση πίεσης στην «ανοιχτή επιτροπή κειμένου».

9/2: Έχει καλεστεί γενική συνέλευση στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το οποίο όλη αυτή την περίοδο πραγματοποιεί εξεταστική. Η συνέλευση σαμποτάρεται από ΔΑΠ και ΠΑΣΠ και μαζεύονται 400 άτομα τα οποία δεν μπορούν να πάρουν απόφαση για κατάληψη λόγω έλλειψης απαρτίας-πραγματοποιούν όμως αυθόρμητη πορεία στη Θεσσαλονίκη.

11/2: Οι καταλήψεις των Ιωαννίνων στήνουν διαδικτυακό ραδιοφωνικό σταθμό. Ανάλογη προσπάθεια έχει στηθεί και στην Πάτρα, ενώ στη Θεσσαλονίκη λειτουργεί από τις καταλήψεις του 2001 ραδιοσταθμός αντιπληροφόρησης.

12-18/2: Έκτη εβδομάδα καταλήψεων

13-14/2: Η κούραση μετά από ένα μήνα καταλήψεις έχει ως αποτέλεσμα οι γενικές συνελεύσεις να είναι ιδιαίτερα απομαζικοποιημένες και σε πολλές περιπτώσεις να κερδίζονται οριακά οι καταλήψεις έναντι της ΔΑΠ. Οι κνίτες ήδη έχουν αρχίσει σε λίγες περιπτώσεις να λειτουργούν διασπαστικά ως προς τα ενωτικά πλαίσια κατάληψης κι οι φοιτητοπατέρες ψιθυρίζουν ότι αν δεν κατατεθεί ο νόμος-πλαίσιο οι καταλήψεις θα λήξουν μετά τις 22 Φεβρουαρίου. Οι καταλήψεις πέφτουν στις 330.

14/2: Περίπου 100 φοιτητές-τριες διαδηλώνουν από το σταθμό Αττική μέχρι το σταθμό Σεπολίων ενάντια στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Η διαδήλωση περνάει μέσα από γειτονίες με έντονο το εργατικό και μεταναστευτικό στοιχείο κι έχει ως στόχο την επικοινωνία του αγώνα των φοιτητών σε υπόλοιπα κοινωνικά κομμάτια. Φωνάζονται αρκετά ταξικά συνθήματα και γίνονται παρεμβάσεις με σπρέι στους τοίχους της γειτονιάς.

Οι καταλήψεις του ΕΜΠ καλούν σε αντικατασταλτική πορεία –με αφορμή την τελευταία ανακοίνωση της ΓΑΔΑ– από την Πολυτεχνειούπολη προς το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης στην Κατεχάκη, στην οποία ανταποκρίνονται 100 περίπου φοιτητές-τριες. Με εντολή εισαγγελέα, τα ΜΑΤ προσπαθούν να περιορίσουν την πορεία σε μια λωρίδα και επιτίθενται με χημικά στους διαδηλωτές που αρνούνται να εφαρμόσουν τα νέα ήθη και έθιμα που έχει φέρει στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξης ο Πολύδωρας. Τελικά, μετά από παρέμβαση του πρύτανη, η πορεία πραγματοποιείται κανονικά, αν και περικυκλωμένη από μπάτσους.

15/2: Με συμμετοχή λιγότερου κόσμου από τις προηγούμενες πορείες, πραγματοποιείται πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στην Αθήνα, το οποίο ξεκινά από το ιστορικό ίδρυμα του Πολυτεχνείου προκειμένου να καταδειχτεί ο συμβολισμός της αντίθεσης των φοιτητών στην αναθεώρηση του άρθρου 16. Η διαδικασία της αναθεώρησης αναμένεται να ολοκληρωθεί στη Βουλή αυτή και την επόμενη εβδομάδα. Η πορεία σημαδεύεται από την άγρια καταστολή που εξαπολύουν οι άντρες των ΜΑΤ απέναντι στους διαδηλωτές. Το μπλοκ των καταλήψεων του ΕΜΠ επιχειρεί επανειλημμένα να σπάσει τον αστυνομικό κλοιό στα Λουλουδάδικα και οι μπάτσοι απαντούν με χημικά, τα οποία περιέχουν αμμωνία και προκαλούν πρωτοφανές τσούξιμο, κι αρκετό ξύλο με αποτέλεσμα να τραυματιστούν αρ-

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
Φλεβάρης 2007 -
καταλήψεις δρόμων
και σταθμών

κετοί φοιτητές. Μετά το τέλος της πορείας, ξυλοκοπείται κι ένας φοιτητής των ΤΕΙ που έχει μαζί του φωτογραφική μηχανή⁵³. Μετά από αυτή την πρωτοφανή καταστολή, οι εσακίτες καλούν τον κόσμο, ο οποίος αρχίζει να σπάει, να προχωρήσει σε συμβολική περικύκλωση της Βουλής. Διαδηλωτές αρχίζουν να γιουχαρούν τους φοιτητοπατέρες, θεωρώντας την όλη στάση τους εκτονωτική απέναντι στις κινητοποιήσεις, τις οποίες πολλοί αναμένουν να σταματήσουν σε μια εβδομάδα, αν δεν κατατεθεί ο νόμος-πλαίσιο. Κομμάτι της διαδήλωσης αποτελούμενο από 400 περίπου φοιτητές-τριες αποχωρεί από την «περικύκλωση» με πορεία προς τα Προπύλαια, φωνάζοντας αντιγραφειοκρατικά και αντιμπατσικά συνθήματα.

Θεσσαλονίκη: Επαναλαμβάνεται η δράση σαμποταρίσματος των ακυρωτικών μηχανημάτων των λεωφορείων της Θεσσαλονίκης από ομάδα 40 καταληψιών και όχι μόνο. Στο συλλαλητήριο που ακολουθεί συμμετέχουν για άλλη μια φορά χιλιάδες φοιτητές-τριες γεμίζοντας με χρώματα και συνθήματα το κέντρο της πόλης. Για πρώτη φορά μαζί τους στο δρόμο κι αρκετοί εργαζόμενοι, κυρίως εκπαιδευτικοί, λόγω της 24ωρης απεργίας που είχε προκηρύξει το Εργατικό Κέντρο Θεσσαλονίκης.

Πάτρα: Με τη συμμετοχή εκατοντάδων φοιτητών-τριων και κάποιων εκπαιδευτικών πραγματοποιείται η πορεία στην Πάτρα, στην οποία πετιούνται μπογιές στη νομαρχία Αχαΐας. Πορείες πραγματοποιούνται και σ' άλλες πόλεις της χώρας.

16/2: Ολιγόλεπτο μπλοκάρισμα δυο τρένων στο Σταθμό Λαρίσης από ογδόντα περίπου καταληψίες φοιτητές-τριες που προπαγανδίζουν με πανό, κείμενα και σπρέι τις δωρεάν μεταφορές. Ανάλογες δράσεις έχουν προπαγανδιστεί σε Βόλο και Θεσσαλονίκη με σκοπό να οργανωθεί από τα κάτω το πανελλαδικό μπλοκάρισμα τρένων, το οποίο είχε προταθεί στο Πανελλαδικό Συντονιστικό. Οι δράσεις δε γίνονται λόγω έλλειψης κόσμου⁵⁴.

«Καρναβαλική» συνεδρίαση του Παναθηναϊκού Συντονιστικού Καταλήψεων με γηπεδικά συνθήματα, τραμπουκισμούς από τους κνίτες και παντελή απουσία κόσμου της βάσης. Αποφασίζεται πανελλαδικό συλλαλητήριο για τις 22 Φεβρουαρίου.

17-18/2: Δημοσιεύματα των εφημερίδων αναφέρουν ότι ο νέος νόμος-πλαίσιο κατατίθεται στη Βουλή την επόμενη εβδομάδα. Η κυβέρνηση επιζητεί να πάρει ρεβάνς από τους φοιτητές για το πάγωμα του άρθρου 16, προσδοκώντας στην απομαζικοποίηση των καταλήψεων μετά από ενάμιση μήνα κινητοποιήσεων⁵⁵.

19-25/2: Έβδομη εβδομάδα καταλήψεων

20-21/2: Νέος γύρος γενικών συνελεύσεων με γύρω στις 300 σχολές να ανανεώνουν τις αποφάσεις για εβδομαδιαίες καταλήψεις, αλλά και με σημαντικές απώλειες για πρώτη φορά, όπως π.χ. του Πολυτεχνείου Κρήτης από την ΠΑΣΠ. Σε κάποιες σχολές εμφανίζονται σιγά σιγά και «ανεξάρτητοι» φοιτητές, οι οποίοι ζητούν τον τερματισμό των καταλήψεων και τη συνέχιση του αγώνα με «εναλλακτικά μέσα»...

20/2: Κατατίθεται στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής ο νέος νόμος-πλαίσιο, ο οποίος προοιωνίζει σημαντικές αλλαγές στην καπιταλιστική λειτουργία των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων Αν και παρουσιάζεται πιο στρογγυλεμένος από το προσχέδιο που είχε παρουσιαστεί τον Ιούνιο του 2006 σε σχέση με τη θεσμοθέτηση χρονικού ορίου σπουδών διπλάσιου από το κανονικό (2n έναντι n+2), κατά τ' άλλα παραμένει σταθερός, αν όχι πιο σκληρός σε ζητήματα όπως ο περιορισμός των δωρεάν συγγραμμάτων⁵⁶, ο περιορισμός του ασύλου σε ακαδημαϊκά πλαίσια⁵⁷, η καθιέρωση «αλυσίδων μαθημάτων»⁵⁸ και η εισαγωγή μάντζερ στα ΑΕΙ⁵⁹. Επιπλέον, ο νέος νόμος θεσμοθετεί ανταποδοτικές υποτροφίες με αντάλλαγμα την ελαστική εργασία φοιτητών σε ΑΕΙ⁶⁰, ενώ παρουσιάζεται ιδιαίτερα σκληρός σε σχέση με τις επιπτώσεις που θα έχουν τα τμήματα των οποίων οι καθηγητές θ' αρνηθούν να εφαρμόσουν τις διατάξεις του σχετικά με τα τετραετή οικονομικά προγράμματα⁶¹ και τη θεσμοθέτηση εσωτερικών κανονισμών⁶². Κατ' ανάλογο τρόπο προβλέπεται η απώλεια εξαμήνου για

τους φοιτητές που θα προχωρήσουν σε καταλήψεις διαρκείας⁶³. Όλα τα παραπάνω καταδεικνύουν την κεντρική σημασία που έχει ο νόμος-πλαίσιο για την καπιταλιστική αναδιάρθρωση των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ως μέσο πειθάρχησης που θα επιτρέψει τη συνολική της εφαρμογή.

Με κεντρικό σύνθημα «οι καταλήψεις βγαίνουν στους δρόμους», χιλιάδες καταληψίες και μη συμμετέχουν στον αποκλεισμό της Εγνατίας μπροστά στο ΑΠΘ, διοργανώνοντας μουσικά και θεατρικά δρώμενα, ζογκλέρ και παράσταση Καραγκιόζη. Στήνονται οδοφράγματα στους δρόμους που πραγματοποιείται η επανοικειποίηση δημοσίου χώρου από το πρωί ως το βράδυ. Κρεμιέται ένα γιγάντιο πανό-στράτσο στην αίθουσα τελετών του ΑΠΘ που γράφει «κατάληψη για πάντα και στα πάντα» και το κρατούσαν δύο πάντα! Πραγματοποιείται το καθιερωμένο σαμποτάρισμα των ακυρωτικών μηχανημάτων από τους «επιβάτες χωρίς εισιτήρια» που αυτή την φορά ήταν περισσότεροι, ενώ κόσμος γέμιζε με σπρέι την εξωτερική όψη των λεωφορείων. Μετά από ανοιχτή συζήτηση για τους δημόσιους χώρους, ρίχνονται τα κάγκελα που χωρίζουν τη Θεολογική σχολή από το δρόμο. Μετά το τέλος της μεγάλης συναυλίας το βράδυ, στην οποία συμμετέχουν τόσο ερασιτεχνικά συγκροτήματα όσο και πιο διάσημα ονόματα, ξεκινούν συγκρούσεις, ενώ οι καταληψίες οργανωτές προσπαθούν να μαζέψουν τα μηχανήματα. Στις πρώτες μολότοφ οι μπάτσοι απαντούν με καταιγισμό ασφυξιογόνων. Συλλαμβάνεται και προφυλακίζεται ο Γερμανός εργάτης Timo Behrendt, ο οποίος όντας μηχανικός βοήθησε στο στήσιμο της εκδήλωσης.

21/2: «Οι καταλήψεις βγαίνουν στους δρόμους» και στην Αθήνα, μετά από κάλεσμα των «καταληψιών από σχολές», το οποίο εγκρίνεται και από κάποιες γενικές συνελεύσεις. Λίγες εκατοντάδες καταληψίες επανοικειοποιούνται τη συμβολή των οδών Αθηνάς και Ερμού δίπλα στην πλατεία Μοναστηρακίου κλείνοντας το δρόμο με οδοφράγματα. Πραγματοποιούνται εικαστικές παρεμβάσεις στο χώρο –όπως π.χ. προβολές ταινιών πάνω

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
Φλεβάρης 2007 -
καταλήψεις δρόμων
και σταθμών

στα κτίρια- ενώ φωνάζονται συνθήματα και μοιράζονται κείμενα υπέρ της επανοικειοποίησης των δημοσίων χώρων και της ζωής μας. Το βράδυ ακολουθεί αυτοσχέδιο γλέντι έξω από την κατάληψη του ΕΜΜΕ μιας και το κτίριο της σχολής είναι εκεί κοντά.

Καταλαμβάνεται από τους μαθητές του το 20ο Λύκειο Θεσσαλονίκης. Η κατάληψη γίνεται με προτάγματα ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 και στο νέο νόμο-πλαίσιο, ενώ οι μαθητές ζητάνε επίσης να ανακληθεί η υπουργική απόφαση που έφτασε πρόσφατα στα σχολεία, σύμφωνα με την οποία οι πόρτες της αυλής πρέπει υποχρεωτικά να είναι κλειδωμένες κατά τη λειτουργία του σχολείου, καθώς και να μην αποβάλλονται μαθητές επειδή διαβάζουν διαφορετικά πράγματα στην ώρα του μαθήματος.

22/2: Πραγματοποιείται το μεγαλύτερο πανελλαδικό πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή· οι διαδηλωτές υπολογίζονται γύρω στις 25.000. Είναι η πρώτη πορεία μετά τη δημοσιοποίηση του νόμου-πλαίσιο και η αίσθηση ότι ο αγώνας ενός χρόνου θα κριθεί στις επόμενες δυο εβδομάδες –μέσα στις οποίες είναι προγραμματισμένη η ψήφιση του νόμου– είναι γενικευμένη. Οι προσπάθειες των κιντών

να τεθούν επικεφαλής της πορείας για να την ελέγξουν αποτυγχάνουν λόγω της αντίδρασης των υπόλοιπων διαδηλωτών. Καθ' όλη την διάρκεια της πορείας, σπάζονται κάμερες παρακολούθησης, ενώ αποκαθλώνεται και η προτομή του Ζέρβα στην Κοραή· όλες αυτές οι δράσεις υπό τις επευφημίες των διαδηλωτών. Όταν διμοιρίες των ΜΑΤ επιχειρούν να περικυκλώσουν φοιτητικά μπλοκ στη Σταδίου, η πορεία σταματάει και το σύνολο των διαδηλωτών απαιτεί την αποχώρηση των μπάτσων, όπως και γίνεται. Με επικεφαλής το μπλοκ των καταλήψεων ΕΜΠ, η πορεία φτάνει στα Λουλουδάδικα, όπου ομάδα διαδηλωτών με μαυροκόκκινα παλούκια, κράνη και μάσκες επιτίθεται πρώτη στις διμοιρίες. Οι υπόλοιποι διαδηλωτές απωθούν τις πλαϊνές διμοιρίες με πέτρες και παλούκια, ενώ κατά τη διάρκεια της συμπλοκής οι μπάτσοι συλλαμβάνουν ένα φοιτητή από τα Γιάννενα, παρά τις μολότοφ που έπεσαν προς το μέρος τους για να αποτραπεί η σύλληψη. Ο πετροπόλεμος συνεχίζεται για δέκα περίπου λεπτά και σταματά λόγω έλλειψης πετρώων... Τα μπλοκ ανασυγκροτούνται και συνεχίζουν. Τα ΜΑΤ επιχειρούν να περικυκλώσουν πάλι ολόκληρη τη διαδήλωση, ώστε να την οδηγήσουν «καροτσάκι» στο Πολυτεχνείο, αλλά στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου και Πατησίων δεκάδες διαδηλωτές με κράνη, παλούκια και μάσκες συγκροτούν αλυσίδες που εμποδίζουν τη διέλευση των ΜΑΤ. Στα στενάκια γύρω από το Πολυτεχνείο στήνονται οδοφράγματα και πολύ σύντομα ξεσπούν ιδιαίτερης έντασης συγκρούσεις μεταξύ μπάτσων και νεολαίων· οι δεύτεροι ρίχνουν μολότοφ, πέτρες, φωτοβολίδες και μεταλλικά σφαιρίδια, οι πρώτοι απαντούν με καταιγισμό ασφυξιογόνων. Στο πλάι των μπά-

Δευτέρα φάση καταλήψεων:
22 Φεβρουάριου 2007

των εμφανίζονται και πάλι χρυσαυγίτες να πετάνε πέτρες ως «αγανακτισμένοι πολίτες». Το Πολυτεχνείο πνίγεται στα δακρυγόνα και δημιουργούνται αναπνευστικά προβλήματα στους εγκλωβισμένους στο χώρο φοιτητές, παρά την «αλληλεγγύη του μαλλόξ»⁶⁴. Γίνεται παρέμβαση από καταληψίες στο συντονιστικό που διεξάγεται την ίδια στιγμή με το σύνθημα «αφήστε τα μικρόφωνα και πάμε στη ΓΑΔΑ». Το συντονιστικό διαλύεται. Καθώς ο κόσμος αποχωρεί από την έξοδο της Μπουμπουλίνας, μπάτσοι εισέρχονται στο Πολυτεχνείο από τη Στουρνάρη παραβιάζοντας το άσυλο, στιγμιότυπο που καταγράφεται από φωτορεπόρτερ. Στην Πατησίων, τα «κεφάλια» με τα μπλοκ τους την κάνουν και σχηματίζεται μπλοκ 1.200 ατόμων με προορισμό τη ΓΑΔΑ σε ένδειξη αλληλεγγύης προς το συλληφθέντα από τα Γιάννενα. Ύστερα από πίεση, στο μπλοκ εκτός από «χύμα» κόσμο συμμετέχει και το μπλοκ των Ιωαννίνων. Καθ' όλη τη διάρκεια, οι μπάτσοι είναι προκλητικοί και περικυκλώνουν το σύνολο της διαδήλωσης. Η ΓΑΔΑ είναι αποκλεισμένη με κλούβα στο ύψος του Αρείου Πάγου. Η πορεία επιχειρεί αναστροφή στην Αλεξάνδρα, εκεί περικυκλώνεται και δέχεται άγρια επίθεση από τους μπάτσους οι οποίοι χτυπάνε λυσσασμένα με χημικά, κλωτσιές και κλομπιές. Οι αλυσίδες διαλύονται και το μπλοκ χωρίζεται σε δύο κομμάτια: το ένα προχωράει προς το Πεδίο του Άρεως και το άλλο προς την Ιπποκράτους. Το δεύτερο δέχεται συνεχώς επιθέσεις από τους μπάτσους και διαλύεται σε πολλά κομμάτια. Ακολουθεί κυνηγητό μέχρι την πλατεία Εξαρχείων, όπου συλλαμβάνεται άλλος ένας φοιτητής, ενώ δεν είναι λίγοι και οι τραυματίες που νοσηλεύονται για πρώτες βοήθειες σε νοσοκομεία. Οι φοιτητές-τριες που κυνηγιούνται στα Εξάρχεια φωνάζουν το σύνθημα «σε κάθε γωνία υπάρχει αστυνομία, η χούντα δεν τελειώνει το '73», ακριβώς 34 χρόνια μετά την εξέγερση της Νομικής...

Φωτο: Αριστερή σελίδα πάνω, φοιτητές με μασκες και μαυροκόκκινες σημαίες επιτίθενται στις διμοιρίες στα Λουλουδάδικα. Κάτω: Οδοφράγματα στην Στουρνάρη λίγο πριν πνιγεί το Πολυτεχνείο στα δακρυγόνα. Δεξιά σελίδα: Στο κέντρο, αλυσίδες στην Πανεπιστημίου και Πατησίων εμποδίζουν τις διμοιρίες να προχωρήσουν στα πλάγια της διαδήλωσης. Πάνω: Παλούκια και μολότωφ ενάντια σε μπάτσους που συλλαμβάνουν φοιτητή. Κάτω: Οι αλυσίδες της διαδήλωσης στην ΓΑΔΑ την στιγμή που οι μπάτσοι επιχειρούν την διάλυση της διαδήλωσης αλληλεγγύης.

Δευτέρα φάση καταλήψεων:
22 Φεβρουάριου 2007

23/2: Οι δυο συλληφθέντες οδηγούνται στα δικαστήρια, όπου στο φοιτητή από τα Γιάννενα απαγγέλλονται κακουργηματικές κατηγορίες και στο συλληφθέντα της πορείας στη ΓΑΔΑ πλημμεληματικές. Κρατούνται μέχρι τη Δευτέρα που είναι προγραμματισμένη η απολογία τους. Δεκάδες φοιτητές-τριες συγκεντρώνονται για αλληλεγγύη στην Ευελπίδων, όπου είναι επίσης προγραμματισμένη η δίκη των συλληφθέντων της 8ης Ιούνη, η οποία αναβάλλεται.

Δαπιτοτραμπούκοι με επικεφαλής τον πρόεδρο της ΟΝΝΕΔ επιτίθενται στην κατάληψη του Πολιτικού της Νομικής σπάζοντας ό,τι βρίσκουν μπροστά τους.

Το ΤΕΙ Θεσσαλονίκης ικανοποιεί το αίτημα των φοιτητών να γίνουν δύο ξεταστικές μόλις τελειώσουν οι καταλήψεις. Ήδη, η Σύγκλητος της Γεωπονικής έχει λάβει την απόφαση μεταφοράς του εξαμήνου και της ξεταστικής περιόδου στην ερχόμενη ακαδημαϊκή χρονιά.

24/2: Μικροφωνική στο Μοναστηράκι από τους «καταλήψεις από σχολές» για τους συλληφθέντες των πορειών στις 22 Φλεβάρη.

26/2-4/3: Όγδοη εβδομάδα καταλήψεων

26/2: Συγκέντρωση και μικροφωνική στην Καμάρα από φοιτητές-τριες των κατειλημμένων σχολών της Θεσσαλονίκης σε ένδειξη αλληλεγγύης στους συλληφθέντες των πορειών στις 22 Φλεβάρη.

Η αστυνομία επιτίθεται σε 150 συγκεντρωμένους στα δικαστήρια της Ευελπίδων, οι οποίοι έχουν πάει εκεί για να εκφράσουν την αλληλεγγύη τους στους διωκόμενους για τη συμμετοχή στις πορείες στις 22 Φλεβάρη. Τελικά, ο φοιτητής που συνελήφθη στην πορεία της ΓΑΔΑ αφήνεται ελεύθερος, όπως και ο φοιτητής από τα Γιάννενα λίγες μέρες μετά.

Στις σημερινές γενικές συνελεύσεις χάνονται γύρω στις 10 σχολές του «μπλοκ των καταλήψεων», με σημαντικότερη απώλεια τους Πολιτικούς-Μηχανικούς του ΕΜΠ, όπου η ΔΑΠ παίρνει τη συνέλευση. Μετά τη συνέλευση του ΕΜΜΕ, ακολουθεί αυθόρμητη πορεία πενήντα περίπου φοιτητών-τριων προς το Υπουργείο Παιδείας, όπου οι διμοιρίες τους απωθούν.

Πραγματοποιείται το βράδυ συναυλία στα Προπύλαια από το «Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων», με τίτλο «οι καταλήψεις βγαίνουν στους δρόμους».

27-28/2: Οι περισσότερες καταλήψεις ανανεώνονται, αν και η «αντεπίθεση της ΔΑΠ» μειώνει τον αριθμό των κατειλημμένων τμημάτων στα 270 με τις σημαντικότερες απώλειες να εντοπίζονται στην επαρχία. Γενικά, υπάρχει κλίμα πόλωσης στις σχολές μεταξύ καταληψιών και δαπιτών. Στο Βόλο, ομάδα δαπιτοφασιστών προπηλακίζει καταλήψεις, ενώ συμπλοκές σημειώνονται μετά από συνέλευση στη Νομική, όπου τραμπουκοδαπίτες εκδιώκονται από αριστερούς φοιτητές.

Η ΠΟΣΔΕΠ αποχωρεί από το «διάλογο» για το νόμο-πλαίσιο στη Βουλή.

Δώδεκα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας⁶⁵ καταθέτουν μήνυση σε βάρος του δημοσίου για την «ανεξέλεγκτη» χρήση χημικών προς τους διαδηλωτές, δηλαδή προς τους ίδιους.

Μάρτιος

1/3: Μαζικά πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια σε πολλές πόλεις, μια εβδομάδα πριν την ψήφιση του νόμου-πλαίσιο, με το κέντρο βάρους της αντιπαράθεσης να μεταφέρεται στην Αθήνα και στην άγρια καταστολή με την οποία αντιμετωπίζονται οι διαδηλώσεις.

Αθήνα: Περίπου 20.000 φοιτητές-τριες στο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στην Αθήνα (η αστυνομία κάνει λόγο για 3.500!). Το συλλαλητήριο κυλά ομαλά μέχρι τη στιγμή που στη Φιλελλήνων ο ειδικός φρουρός του Υπουργείου Αιγαίου πυροβολεί στον αέρα επειδή δυο διαδηλωτές σπάνε τα τζάμια του κτιρίου. Έντρομοι στην αρχή, έξαλλοι στη συνέχεια μόλις αντιλαμβάνονται τι έχει συμβεί, οι διαδηλωτές αρχίζουν να πετάνε μπιριέτες προς το μέρος του. Διμοιρίες επιτίθενται στο κομμάτι αυτό της διαδή-

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
Φλεβάρη - Μάρτης 2007
πυροβολισμοί,
αλληλεγγύη

λωσης με δακρυγόνα και κλομπ, ενώ τάγματα συλλήψεων απομονώνουν τέσσερις διαδηλωτές. Φοιτητές και πανεπιστημιακοί προσπαθούν με αλυσίδες να προστατέψουν τα μπλοκ τους και να απελευθερώσουν τους συλληφθέντες για να δεχτούν κι άλλα χημικά. Σύσσωμη η πορεία σταματάει κι απαιτεί την απελευθέρωση των συλληφθέντων με αποτέλεσμα μετά από λίγο να δεχτεί καταιγισμό δακρυγόνων στη Βασιλίσσης Σοφίας και στην Πανεπιστημίου. Η καταστολή ενώνει όλη την πορεία σ' ένα μεγάλο μπλοκ κι όλες τις πολιτικές αποχρώσεις του κινήματος σε κοινές αλυσίδες με κατεύθυνση τη ΓΑΔΑ για να αφεθούν ελεύθεροι οι συλληφθέντες... Όλοι εκτός από τους κνίτες που, αν κι ο ένας συλληφθείς είναι μέλος τους, προτιμούν να πάνε στα γραφεία τους να συνεδριάσουν, αντί να συμμετέχουν σε κάτι που δεν το έχουν αποφασίσει. Αποχωρούν κάτω από αποδοκimasίες από τους υπόλοιπους διαδηλωτές, αν και οι φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ ουσιαστικά αποδοκimasίζουν κάτι που είχαν κάνει και οι ίδιοι την προηγούμενη εβδομάδα. Μέχρι τη ΓΑΔΑ, όλη η πορεία περικυκλώνεται από διμοιρίες με τους μπάτσους να είναι συνεχώς προκλητικοί και το κλίμα τεταμένο. Αντιπροσωπεία συνδικαλιστών μπαίνει στη ΓΑΔΑ για να ζητήσει την απελευθέρωση των συλληφθέντων, δυο από τους οποίους τελικά παραπέμπονται την επόμενη μέρα στον εισαγγελέα. Ο κόσμος αποχωρεί αργά το βράδυ με μετρό, όπου φωνάζονται και συνθήματα για τις δωρεάν μεταφορές.

Πορεία αλληλεγγύης στη ΓΑΔΑ που ακολούθησε την καταστολή της διαδήλωσης

Θεσσαλονίκη: Υποτονικό το συλλαλητήριο, γύρω στους 3.000 διαδηλωτές, λόγω της απογοήτευσης από το γεγονός ότι χάθηκαν οι μισές καταλήψεις.

Πάτρα: 1.000 με 1.500 άτομα συμμετέχουν στο συλλαλητήριο, ενώ έχει προηγηθεί αποκλεισμός της εθνικής οδού και συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Κομμάτι της διαδήλωσης, μετά από πρωτοβουλία «ανεξάρτητων» –από κομματικά πλαίσια– καταλήψεων⁶⁶ κατευθύνεται στην Αστυνομική Διεύθυνση για να διαμαρτυρηθεί για την καταστολή των φοιτητικών κινητοποιήσεων. Ακολουθεί ημίωρος αποκλεισμός της Κορίνθου στο ύψος του Παραρτήματος.

2/3: Αναβάλλεται η δίκη των συλληφθέντων της πορείας της προηγούμενης μέρας και αφήνονται ελεύθεροι μετά και από απαίτηση των 150 περίπου αλληλέγγυων που συγκεντρώνονται στα δικαστήρια⁶⁷.

2-4/3: Τα κανάλια παίζουν βίντεο που αποκαλύπτουν ότι ο ειδικός φρουρός πυροβόλησε χωρίς να προκληθεί, παρά την ως τότε ανακοίνωση της ΕΛ.ΑΣ, την οποία αναπαρήγαγαν τα ίδια ΜΜΕ, ότι δέχτηκε πέτρες, μολότοφ κτλ.

Η Σύνοδος των πρυτάνεων απευθύνει ύστατη έκκληση προς το υπουργείο Παιδείας για αναστολή της ψήφισής του νόμου.

Ολοκληρώνεται το συνέδριο και οι εκλογές της ΠΟΣΔΕΠ· στις εσωτερικές διαδικασίες των συλλόγων, οι οποίες ανέδειξαν 210 συνέδρους, συμμετείχαν 3.200 μέλη ΔΕΠ σε σύνολο 8.000, ενώ εκπροσωπούνται 20 από τα 22 πανεπιστήμια και οι 32 από τους 34 συλλόγους ΔΕΠ. Οι συσχετισμοί δυνάμεων θα διαμορφωθούν ως εξής: οι Συσπειρώσεις Πανεπιστημιακών εκλέγουν 4 έδρες στο Εκτελεστικό Συμβούλιο, η ΔΗΠΑΚ 2, η Πρωτοβουλία για την αναβάθμιση των πανεπιστημίων 2 και από μία έδρα κατέλαβαν η Αριστερή Μεταρρύθμιση και δύο παρατάξεις που θεωρείται ότι πρόσκεινται στη Ν.Δ. Παρά λοιπόν την κυβερνητική προπαγάνδα περί μειοψηφιών, οι πανεπιστημιακοί αποφασίζουν τη συνέχιση της απεργίας.

4/3: Πραγματοποιείται συντονιστικό καταλήψεων στη Θεσσαλονίκη. Αν και ανένταχτος κόσμος μαζί με καταλήψεις που δεν είναι κομματικά ελεγχόμενες⁶⁸ προτείνουν μια σειρά δράσεις για να αναζωπυρωθεί το κίνημα ενόψει της ψήφισής του νόμου-πλαίσιο, οι φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ και της ΠΚΣ μαλώνουν για άλλη μια φορά

στα πηγαδάκια σχετικά με το αν η Θεσσαλονίκη θα συμμετέχει στην πανελλαδική πορεία της Πέμπτης. Ως απάντηση ακούνε το σύνθημα «αλήτες, λέρες, φοιτητοπατέρες». Τελικά, αποφασίζεται τοπική πορεία την Τετάρτη με καταλήψεις ραδιοσταθμών, κατάληψη του Λευκού Πύργου και κρέμασμα πανό, επιθετικές κινήσεις προς το Υπουργείο και πανελλαδική πορεία την Πέμπτη.

5-11/3: Ένατη εβδομάδα καταλήψεων

5/3: Η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής στέλνει επιστολή στην πρόεδρο του σώματος, όπου επισημαίνει ότι ο υπό κατάθεση νόμος-πλαίσιο για την Παιδεία ελέγχεται ως προς τη συνταγματικότητα του σε σχέση με τις διατάξεις για το άσυλο και την αυτοτέλεια των ΑΕΙ.

6-7/3: Με νύχια και με δόντια κρατούνται οι γύρω στις 270 καταλήψεις πανελλαδικά στις συνελεύσεις αυτής της εβδομάδας, ενόψει της ψήφισης του νόμου-πλαίσιο στις 8 Μαρτίου. Στην ΑΣΟΕΕ, η ΔΑΠ κερδίζει τη συνέλευση με λίγους ψήφους διαφορά, αλλά προκύπτει πρόβλημα στην καταμέτρηση και μετά την αποχώρηση των δαπιτών η κατάληψη συνεχίζεται. Ξεκινάει πάντως ήδη το μαγείρεμα της επιστροφής στις αίθουσες από την ηγεσία φοιτητών και πανεπιστημιακών καθηγητών σε περίπτωση που ψηφιστεί ο νόμος: «ο αγώνας ενάντια στο νόμο-πλαίσιο θα συνεχιστεί και με ανοιχτές σχολές».

6/3: «Οι καταλήψεις βγαίνουν στους δρόμους» και στην Πάτρα με συναυλία και προβολές βίντεο μπροστά από το Παράρτημα. Στον οκτάωρο αποκλεισμό του δρόμου και στις εκδηλώσεις συμμετέχουν εκατοντάδες άτομα.

7/3: Τοπική πορεία στη Θεσσαλονίκη, η οποία σαμποτάρεται σε μεγάλο βαθμό από τις παρατάξεις με αποτέλεσμα να αποτελείται μόνο από 1.000 άτομα, στην πλειοψηφία τους ανήκοντες στην αυτόνομη/αντιεξουσιαστική τάση του κινήματος. Οι φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ κάνουν ότι μπορούν για να μην εφαρμοστούν οι ριζοσπαστικές/συγκρουσιακές αποφάσεις του τελευταίου συντονιστικού, όπως κάνουν πάντα για δράσεις που τις έχουν προτείνει άλλοι. Έτσι, οι καταλήψεις ραδιοφωνικών σταθμών μετατρέπονται σε ολιγόλεπτη ομιλία αντιπροσωπείας στην ΕΤ-3 και σε άλλους δυο σταθμούς, ενώ η πλειοψηφία του κόσμου περιμένει απ' έξω για καμιά ώρα. Η κατάληψη του Λευκού Πύργου δε γίνεται ποτέ, επειδή οι μπάτσοι δεν το επιτρέπουν και η πορεία δεν οδηγείται ποτέ ως προς το Υπουργείο, προφανώς για να μη γίνουν συγκρούσεις. Το σύνθημα «το μίσος μεγαλώνει όσο περνούν οι μέρες, αλήτες, λέρες, φοιτητοπατέρες» είναι αυτό που φωνάζεται τις περισσότερες φορές. Στο τέλος, πραγματοποιείται δίωρος αποκλεισμός της Εγνατίας από 200-300 διαδηλωτές.

8/3: Αθήνα: Το μεσημέρι ξεκινάει το πιο μεγάλο πανελλαδικό συλλαλητήριο μέχρι εκείνη την στιγμή. Πολλοί μιλάνε για πάνω από 30.000 διαδηλωτές. Πέρα από τη μαζικότητα, το συγκρουσιακό κλίμα είναι διάχυτο. Μετά από 8 μήνες καταλήψεων, διαδηλώσεων, συγκρούσεων και καταστολής, η κυβέρνηση επιμένει να αγνοεί το πιο μαζικό φοιτητικό κίνημα των τελευταίων δεκαετιών ψηφίζοντας το νόμο-πλαίσιο. Την ώρα που ανακοινώνεται η ψήφισή του, ομάδα διαδηλωτών έχει επιτεθεί ήδη σε διμοιρία στη Σταδίου με πέτρες και σφεντόνες. Όλοι όμως συμφωνούν για «μαζικές συγκρούσεις»⁶⁹ στο Σύνταγμα. Το μπλοκ των καταλήψεων ΕΜΠ επιτίθεται στις διμοιρίες στα Λουλουδάδικα. Με τα πρώτα δακρυγόνα πετιούνται πέτρες από διαδηλωτές στις υπόλοιπες διμοιρίες στο Σύνταγμα. Σπάζονται πεζοδρόμια. Εκατοντάδες διαδηλωτές που στην πλειοψηφία τους φορούσαν κράνη, κουκούλες, μαντίλια και μάσκες επιτίθενται στους μπάτσους, οι οποίοι απαντούν με χημικά χωρίς όμως να μπορούν να καταστείλουν την εξέγερση. Οι συγκρούσεις είναι μαζικότερες και δυναμικές. Όσοι επιλέγουν τη σύγκρουση γίνονται απολύτως σεβαστοί από τους υπόλοιπους διαδηλωτές⁷⁰. Εξαιρούνται όπως πάντα οι κνίτες που κάθονται σε συμπαγή μπλοκ στη Φιλελλήνων και περιμένουν διατηρώντας τις αλυσίδες κλειστές μόνο για τους μπάτσους. Κάποιοι διαδηλωτές πυρπολούν το φυλάκιο του «Άγνωστου Στρατιώτη» μπροστά στην Βουλή και το Σύνταγμα δονείται από το σύνθημα «Να καεί, να καεί το μπουρδέλο η

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
8η Μάρτη -
συγκρούσεις μπροστά από
τη Βουλή

8/3
2007

Βουλή»⁷¹. Οι αριστεροί έχουν πάρει απόφαση, ό,τι και να γίνει, να επιστρέψουν ύστερα από την πρώτη σύγκρουση στη Βουλή για να ξανασυγκρουστούν. Το μπλοκ του ΕΜΠ συγκροτείται και μαζί με άλλα μπλοκ προχωρεί προς την Πανεπιστημίου –κίνηση, η οποία, πέρα από λάθος τακτική, λειτουργεί εκτονωτικά σε σχέση με τις συγκρούσεις που λάμβαναν χώρα εκείνη την ώρα– ενώ ομάδα διαδηλωτών εισβάλλει στην είσοδο του ξενοδοχείου Μεγάλη Βρετανία». Εκεί, η πορεία δέχεται εξαιρετική ένταση επίθεση από διμοιρίες που πλαγιοκοπούν τα μπροστινά μπλοκ –όπου βρίσκονται οι καταλήψεις της Θεσσαλονίκης και των Ιωαννίνων– ρίχνουν αφειδώς χημικά δημιουργώντας συνθήκες ασφυξίας και ξυλοκοπούν τους αναισθητους διαδηλωτές. Εκεί γίνονται και οι πρώτες συλλήψεις. Τα μπλοκ που έφυγαν ανασυγκροτούνται στα Προπύλαια και ύστερα από πιέσεις επιστρέφουν στη Βουλή. Εν τω μεταξύ, στην Όθωνος έχουν στηθεί οδοφράγματα και, όταν και τα άλλα μπλοκ επιστρέφουν, ξεκινούν ξανά συγκρούσεις με τους μπάτσους. Φοιτητικά μπλοκ καταλαμβάνουν το χώρο μπροστά από τον «Άγνωστο Στρατιώτη» και τότε ξεκινάει η αποφασιστική μαζική επίθεση των μπάτσων από όλες τις μεριές· οι μπάτσοι έχουν άλλωστε ενισχύσεις λόγω της άψογης συνεργασίας τους με τους κνίτες, οι οποίοι τους άφησαν να περάσουν από τη Σταδίου⁷². Διαδηλωτές αμύνονται στα χημικά για περίπου δέκα λεπτά με ισχυρό πετροπόλεμο, αλλά τα μπλοκ αδυνατούν να αντέξουν μια τέτοιου μεγέθους επίθεση⁷³. Άλλοι εγκλωβίζονται μπροστά από τον Άγνωστο Στρατιώτη, άλλοι στις σκάλες του Συντάγματος, άλλοι προχωρούν προς την Πανεπιστημίου και όλοι μαζί δέχονται από παντού, επιθέσεις από μανιασμένους μπάτσους που ψεκάζουν και ξυλοκοπούν στο ψαχνό. Εκκλήσεις για έλεος, ανοιγμένα κεφάλια, πανικός και λιποθυμίες⁷⁴. Το μπλοκ της Θεσσαλονίκης έχει περικυκλωθεί από μπάτσους που συνεχίζουν τον ξυλοδαρμό και το ψέκασμα, ενώ οι φοιτητές-τριες βρίσκονται μισολιπόθυμοι-ες στο οδόστρωμα. Εκεί γίνονται και οι περισσότερες συλλήψεις. Ο κόσμος που έφυγε προς την Πανεπιστημίου δέχεται συνεχείς επιθέσεις από τους μπάτσους και οι όποιες προσπάθειες για στήσιμο οδοφραγμάτων και ανασυγκρότηση αποτυγχάνουν λόγω του πανικού που επικρατεί. Κάποιοι από τους εκατοντάδες διαδηλωτές που έχουν καταφύγει στα Προπύλαια σπάνε την πόρτα της Πρυτανείας και την καταλαμβάνουν, ενώ κόσμος έχει καταφύγει και σ' άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα (Νομική, Πολυτεχνείο, ΕΜΜΕ) ή κινείται σε διασπασμένα κομμάτια στο κέντρο της Αθήνας (Ομόνοια, Εξάρχεια, Μεταξουργείο) χωρίς να λείπουν και οι μικροσυγκρούσεις.

Η σύνθεσή του κόσμου που προχωρά στην Κατάληψη της Πρυτανείας είναι ετερόκλητη τόσο κοινωνικά (φοιτητές, εργάτες κτλ.) όσο και πολιτικά (αριστεροί, αναρχικοί, ανένταχτοι φοιτητές από Αθήνα και επαρχία, αλληλέγγυοι κτλ.). Ενωτικό σημείο όλων αυτών είναι η αλληλεγγύη απέναντι στην καταστολή. Στην πρώτη συνέλευση προκύπτει κείμενο, το οποίο περιγράφει τα γεγονότα, απαιτεί την απελευθέρωση των συλληφθέντων, την απόσυρση του νόμου-πλαίσιο, «γενική απεργία τώρα», καλεί στα δικαστήρια το πρωί και σε αντικαταστατική πορεία το απόγευμα της επόμενης μέρας.

Τελικός απολογισμός: 61 συλληφθέντες –οι 12 θα κατηγορηθούν αρχικά για κακουργήματα και οι 49 για πλημμελήματα. Στους συλληφθέντες απαγορεύεται η επικοινωνία με δικηγόρους και γενικά κατά την κράτησή τους παραβιάζονται στοιχειώδη δημοκρατικά δικαιώματα⁷⁵. Δεκάδες τραυματίες έχουν μεταφερθεί στον Ερυθρό Σταυρό. Αν και η προπαγάνδα των καναλιών προσπαθεί απεγνωσμένα για άλλη μια φορά να παίξει με το δίπολο «κουκουλοφόροι-απλοί φοιτητές» δεν είναι λίγοι οι άνθρωποι που περιγράφουν τα γεγονότα εκείνης της μέρας στην Αθήνα ως «χούντα».

Θεσσαλονίκη: Με τα γεγονότα στην Αθήνα να εκτυλίσσονται και τους συμφοιτητές-τριες τους να υπόκεινται σ' όσα περιγράφηκαν παραπάνω, φοιτητές-τριες κι αλληλέγγυοι-ες συγκεντρώνονται στο Πολυτεχνείο και μετά από συνέλευση αποφασίζουν την πραγματοποίηση πορείας ως άμεση απάντηση στην καταστολή. Στην πορεία συμμετέχουν γύρω στους 2.000 διαδηλωτές με έντονο παλμό και οργή. Στο χώρο γύρω από τα Πανεπιστήμια ξεσπούν συγκρούσεις με οδοφράγματα,

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
8η Μάρτη –
Η Δημοκρατία αντεπιτίθεται
καταστολή,
συλλήψεις

μολότοφ και δακρυγόνα. Οι μπάτσοι πνίγουν τα Πανεπιστήμια με ασφουξιογόνα, ενώ ρίχνουν και πλαστικές σφαίρες⁷⁶.

Πάτρα: Φοιτητές-τριες που επέστρεψαν από το μακελειό στην Αθήνα και αλληλέγγυοι-ες που είχαν συγκεντρωθεί από νωρίτερα στο Παράρτημα αποφασίζουν να πραγματοποιήσουν βραδινή πορεία διαμαρτυρίας και αλληλεγγύης στους συλληφθέντες του πανελλαδικού πανεκπαιδευτικού συλλαλητηρίου. Η πορεία αριθμεί 100 άτομα και διασχίζει τις εμπορικές καφετέριες της πόλης στην Αγίου Νικολάου, για να καταλήξει στην Αστυνομική Διεύθυνση φωνάζοντας αντικαταστατικά συνθήματα.

Κομοτηνή: Περίπου 70 φοιτητές συγκεντρώνονται στην κεντρική πλατεία της πόλης και πορεύονται προς την Αστυνομική Διεύθυνση Ροδόπης με αίτημα την άμεση απελευθέρωση των 62 συλληφθέντων και την άρση όλων των εις βάρος τους κατηγοριών.

Γιάννενα: Πραγματοποιείται βραδινή πορεία, στην οποία καλούν οι καθηγητές της ΠΟΣΔΕΠ και άλλοι φορείς (ΕΛΜΕ κ.α.). Στην πορεία συμμετέχουν περίπου 300 άτομα, υπάρχει αρκετή ένταση, φωνάζονται αρκετά συνθήματα αλληλεγγύης στους συλληφθέντες και ενάντια στην κρατική τρομοκρατία και καταστολή.

Σύρος: Νωρίς το μεσημέρι πραγματοποιείται πορεία και στο νησί της Σύρου, όπου φοιτητές-τριες αποκλείουν για λίγα λεπτά πλοίο της γραμμής μοιράζοντας φυλλάδια στους επιβάτες.

Επιθέσεις στα μπλοκ και μαζικές συλλήψεις από την πορεία της 8 Μάρτη

9/3: Η κυβέρνηση ζητάει το τηλεοπτικό και φωτογραφικό υλικό των καναλιών για να το χρησιμοποιήσει ως αποδεικτικό στοιχείο κατηγορίας για τους συλληφθέντες των χθεσινών γεγονότων. Η ΕΣΗΕΑ και τα σωματεία εικονοληπτών αντιδρούν και δε δίνουν τίποτα.

Το Σωματείο Εργαζόμενων Ερυθρού Σταυρού εκδίδει καταγγελία, στην οποία αναφέρει: «Κατά την διάρκεια της εφημερίας του Νοσοκομείου μας γίναμε όλοι μάρτυρες της τραγικής αυτής και αιματοβαμμένης επίθεσης, όταν τριάντα και πλέον τραυματίες προσήλθαν, με τραύματα στον αυχένα και στο κεφάλι, στα επείγοντα. Το είδος των χτυπημάτων και η σοβαρότητα των κακώσεων που υπέστησαν αποδεικνύει ότι πρόκειται για μεθοδευμένη δολοφονική επίθεση εναντίον στον καθένα που αγωνίζεται για τα δικαιώματά του, για δημόσια και δωρεάν παιδεία... Ποιο θα είναι το μέλλον κάθε δικής μας αντίδρασης για τις εξελίξεις στο σύστημα υγείας; Θα περιμένουμε έναν νέο ξυλοδαρμό στον ξεσηκωμό των νοσοκομείων;»⁷⁷

Γύρω στα 300 με 400 άτομα συγκεντρώνονται στα δικαστήρια της Ευελπίδων για αλληλεγγύη στους συλληφθέντες, φωνάζοντας συνθήματα ενάντια στη χθεσινή κρατική τρομοκρατία. Τελικά, γνωστοποιείται ότι οι συλληφθέντες θα μεταφερθούν στα δικαστήρια την ώρα της απογευματινής αντικατασταλικής πορείας και οι συγκεντρωμένοι προχωρούν με πορεία προς τη ΓΑΔΑ, όπου μαζί με τους συγγενείς των κατηγορουμένων προχωρούν σε καθιστική διαμαρτυρία μέχρι το απόγευμα.

Ομάδα ΚΝΑΤ⁷⁸ εισβάλλει στην κατάληψη της ΑΣΟΕΕ, ενώ οι περισσότεροι καταληψίες βρίσκονταν στα Προπύλαια για το αντικαταστατικό συλλαλητήριο,

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
8η Μάρτη -
Η Δημοκρατία ανεπιτήθετα
καταστολή,
συλλήψεις

μοιράζοντας προκηρύξεις, στις οποίες οι συγκρουόμενοι της προηγούμενης μέρας αναφέρονται ως προβοκάτορες και ασφαλίτες. Στις διαμαρτυρίες καταληψιών φοιτητών και φοιτητριών, οι κνίτες απαντάνε σπάζοντας τραπέζια και χέρια ανθρώπων και στέλνοντας δυο φοιτητές στο νοσοκομείο.

Περίπου 5 με 6 χιλιάδες άτομα κάνουν πορεία στο κέντρο της Αθήνας ενάντια στην κρατική καταστολή και σε ένδειξη συμπαραστάσης στους συλληφθέντες. Στη διαδρομή καταστρέφονται αρκετές κάμερες. Ο παλμός κι η αγανάκτηση για τα γεγονότα της προηγούμενης μέρας είναι έντονος όπως και η κοινωνική αλληλεγγύη αφού σημαντικό κομμάτι της διαδήλωσης είναι μη-φοιτητές. Τα περισσότερα πανό είναι οργανώσεων της αριστεράς• οι κνίτες συμμετέχουν για λίγα λεπτά στην πορεία και μετά αποχωρούν αποδοκιμαζόμενοι. Κομμάτι των καταληψιών της Πρυτανείας διαδηλώνει πίσω από πανό με αναρχική υπογραφή, στο οποίο συμμετέχουν εκατοντάδες άτομα. Παρά την επίδειξη κοινωνικής αλληλεγγύης, ο κόσμος δεν μπορεί να ξεφύγει από τα όρια των πολιτικών συνιστωσών του κινήματος. Η διαδήλωση καταλήγει στα Προπύλαια συνοδευόμενη από διμοιρίες.

Ακολουθεί συνέλευση της κατάληψης της Πρυτανείας. Γίνεται πασιφανές ότι όσοι εντάσσονται στην αριστερά έχουν αποχωρήσει από την κατάληψη υποκρινόμενοι ότι η κατάληψη αυτή «είναι κατάληψη του αντιεξουσιαστικού χώρου». Στην πραγματικότητα, αποχωρούν γιατί δε θέλουν, στη συγκεκριμένη συγκυρία, τη δημιουργία ενός ανοιχτού κατειλημμένου χώρου στο κέντρο της Αθήνας, ο οποίος δε θα ελέγχεται από τους ίδιους και ο οποίος θα μπορούσε μετά τα γεγονότα της 8ης Μάρτη να λειτουργήσει ως εστία συσπείρωσης ευρύτερων κοινωνικών κομματιών, αλλάζοντας έτσι και τους συσχετισμούς μέσα στο κίνημα.⁷⁹

Πάτρα: Εκατοντάδες διαδηλωτές στην εκεί αντικατασταλτική πορεία. Η πορεία ξεκινάει από το Παράρτημα και κατευθύνθηκε αρχικά προς το Δικαστικό Μέγαρο, όπου εκτοξεύονται μπογιές και αυγά. Όταν φτάνει στην Ερμού, η κεφαλή της πορείας αντί να στρίψει προς την Αστυνομική Διεύθυνση, προτιμάει να συνεχίσει ευθεία. Ωστόσο τα δύο τρίτα της πορείας παραμένουν στη γωνία Ερμού και Κορίνθου και πορεύονται με αλυσίδες προς το κτίριο της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης. Καθ' όλη τη διάρκεια της πορείας γράφονται συνθήματα με σπρέι σε τοίχους και τζαμαρίες τραπεζών.

Γιάννενα: Αντικατασταλτική πορεία εκατοντάδων φοιτητών-τριών• με το που πετιούνται αυγά στις διμοιρίες που φυλάνε τη Νομαρχία, οι μπάτσοι επιτίθενται και συλλαμβάνουν έξι διαδηλωτές. Η πορεία καταφεύγει κυνηγημένη στις εστίες του παλιού πανεπιστημίου. Τελικά, οι συλληφθέντες αφήνονται ελεύθεροι μετά από παρέμβαση φορέων της πόλης.

Ηράκλειο: Αυθόρμητη, αλλά δυναμική και η πορεία αυτή, η οποία καταλήγει στο κτίριο Ανδρόγεω, όπου στεγάζονται υπηρεσίες του Δήμου και ΚΕΠ, το οποίο καταλαμβάνεται από διαδηλωτές. Η «κατάληψη Ανδρόγεω» θα διαρκέσει αρκετές μέρες πραγματοποιώντας εκδηλώσεις αλληλεγγύης στους συλληφθέντες των κινητοποιήσεων και παρεμβάσεις αντιπληροφόρησης.

Σύρος: Αντικατασταλτική πορεία 50 φοιτητών-τριων στο τοπικό αστυνομικό τμήμα. Μετά το τέλος της συγκέντρωσης προσάγεται ένας φοιτητής για εξακρίβωση.

Καβάλα: Πραγματοποιείται και εκεί πορεία.

10/3: Συγκέντρωση αλληλεγγύης για άλλη μια μέρα στα δικαστήρια της Ευελπίδων. Τρεις από τους συλληφθέντες περνάνε από τον ανακριτή κι αφήνονται ελεύθεροι.

Αντικατασταλτική πορεία 300 περίπου φοιτητών κι εργαζόμενων στη Θεσσαλονίκη. Πράσταση διαμαρτυρίας μπροστά απ' το αστυνομικό τμήμα στην Αριστοτέλους.

Η γραμμή μη εφαρμογής του νέου νόμου-πλαίσιο γίνεται κυρίαρχη• έχοντας ανανεώσει για μια εβδομάδα ακόμα την απεργία, η ΠΟΣΔΕΠ θέτει θέμα συνταγματικότητας του νέου νόμου-πλαίσιο καλώντας όλες τις Συγκλήτους να προσδιορίσουν τις αντισυνταγματικές και αντιδημοκρατικές διατάξεις του.

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
Κινήσεις αλληλεγγύης στους
συλληφθέντες της
8ης Μάρτη

Σύμφωνα με ανακοίνωση της ΓΑΔΑ στις 23.05 τη νύχτα του Σαββάτου 10 Μαρτίου, διμοιρία των ΜΑΤ που βρισκόταν στη διασταύρωση Σόλωνος και Ζωοδόχου Πηγής, «δέχτηκε απρόκλητη, αιφνιδιαστική και ιδιαίτερα σφοδρή επίθεση από περίπου πενήντα άτομα του αναρχικού-αντιεξουσιαστικού χώρου που φορούσαν κράνη και αντιασφυξιγόνα μάσκες και ήταν οπλισμένοι με ρόπαλα, σιδερόβερρες και βόμβες μολότοφ». Αποτέλεσμα της επίθεσης είναι ο τραυματισμός δύο από τους δέκα αστυνομικούς της διμοιρίας, παρά τα δακρυγόνα που ρίχνουν αρχικά και τις εκκλήσεις για έλεος στη συνέχεια. Ο ένας παραμένει για νοσηλεία με βαριά τραύματα στο κεφάλι και στα δόντια.

11/3: Συγκέντρωση ολιγάριθμων φασιστών στο Σύνταγμα «για ν' αποτίσουν φόρο τιμής στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη».

12-18/3: Δέκατη εβδομάδα καταλήψεων

12/3: Γύρω στα 400 άτομα συγκεντρώνονται στα δικαστήρια της Ευελπίδων για αλληλεγγύη στους συλληφθέντες. Οι μπάτσοι εμποδίζουν την είσοδο στο δικαστήριο σε συγγενείς και δικηγόρους των 49 κατηγορουμένων με πλημμελήματα, αυτοί επιχειρούν να εισβάλλουν και οι μπάτσοι ρίχνουν δακρυγόνα. Η δίκη των 49 τελικά αναβάλλεται για τις 21 Μαρτίου, ενώ όλοι οι κατηγορουμένοι για κακουργήματα αφήνονται ελεύθεροι, πλην του αναρχικού οικοδόμου Βασίλη Στεργίου, ο οποίος προφυλακίζεται λόγω της πολιτικής του ιδιότητας και της αλληλεγγύης που επιδεικνύει στον αγώνα των φοιτητών.

Διαδήλωση 500 περίπου φοιτητών-τριων στη Θεσσαλονίκη σε ένδειξη αλληλεγγύης προς στους συλληφθέντες της 8ης Μάρτη- πετιούνται αυγά και πορτοκάλια έξω από το δικαστικό μέγαρο.

Ολιγόλεπτοι αποκλεισμοί αθηναϊκών δρόμων (Καβάλας, Σόλωνος, Συγγρού) από φοιτητές της ΠΚΣ.

Παρεμβάσεις αλληλεγγύης στους συλληφθέντες πραγματοποιούν φοιτητές-τριες στην Ξάνθη, όπου καταλαμβάνεται ένας ραδιοφωνικός σταθμός, και στο Ναύπλιο.

Πραγματοποιείται στο Σύνταγμα συναυλία αλληλεγγύης στις φοιτητικές κινητοποιήσεις με τίτλο «ένα τραγούδι για την δημόσια και δωρεάν παιδεία» με συμμετοχή πλήθους κόσμου.

Τελευταία συνέλευση της κατάληψης της Πρυτανείας, στην οποία συζητιέται το ενδεχόμενο να συνεχιστεί η κατάληψη μέχρι την Πέμπτη ώστε να κατέβει διακριτό μπλοκ αναρχικών-αντιεξουσιαστών στην τότε πορεία. Η κατάληψη τελικά λήγει το επόμενο πρωί, αφού για το συγκεκριμένο ζήτημα υπήρχαν εντελώς αποκλίνουσες απόψεις μεταξύ των καταληψιών και δεν μπορούσε να παρθεί κάποια απόφαση.

Στις σημερινές γενικές συνελεύσεις σε 7 σχολές της επαρχίας χάνονται οι καταλήψεις, ενώ σε άλλες τόσες που είχαν ανοίξει την προηγούμενη εβδομάδα ξαναπαίρνονται καταλήψεις.

Καλλιεργείται κλίμα έντονης τρομοκρατίας από τα ΜΜΕ με κυβερνητικά στελέχη να αρχίζουν να εκφράζουν φόβους ότι «η συνεχιζόμενη βία μπορεί να οδηγήσει σε θύματα», ενώ σε σύσκεψη της ΕΛ.ΑΣ. διατυπώνονται προτάσεις για χρήση χρωμοσφαιρών και πλαστικών σφαιρών. Αφήνονται υπονοούμενα ακόμα και για ενδεχόμενη απαγόρευση του συλλαλητηρίου της Πέμπτης, αφού την ίδια μέρα καταφθάνει στην Αθήνα ο ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν.

13/3: Η Σύγκλητος του ΕΜΠ ψηφίζει κατά του νόμου-πλαίσιο και αρνείται να τον εφαρμόσει. Θα ακολουθήσει τις επόμενες μέρες και η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών.

Με αίτημα να καταργηθούν οι εξετάσεις για την απόκτηση άδειας άσκησης δικηγορίας, ομάδα περίπου 30 φοιτητών της Νομικής Σχολής πραγματοποιεί ημίωρη κατάληψη των γραφείων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Οι φοιτητές κλείνουν τις πόρτες της αίθουσας εκδηλώσεων του ΔΣΑ εμποδίζοντας τον αντιπρόεδρο Σχινά και το

γενικό γραμματέα του Συλλόγου Βερβεσό να βγουν. Οι εκπρόσωποι του Συλλόγου τούς εξήγησαν ότι οι εξετάσεις προβλέπονται από τον Κώδικα Δικηγόρων και ότι το ποσοστό των υποψηφίων που κόπηκε στις τελευταίες εξετάσεις ήταν πολύ μικρό.

13-14/3: Η ένταση ήταν το κύριο χαρακτηριστικό του πρώτου γύρου γενικών συνελεύσεων μετά τα γεγονότα της 8ης Μαρτίου. Οι περισσότερες σχολές ανανεώνουν τις εβδομαδιαίες καταλήψεις –με πολλές βιωματικές τοποθετήσεις φοιτητών για την καταστολή της προηγούμενης εβδομάδας– απαιτώντας την απόσυρση του ψηφισμένου νόμου. Συνεχίζοντας τον ανταρτοπόλεμο και στηριζόμενη στην απαίτηση πολλών φοιτητών για επιστροφή στα μαθήματα, η ΔΑΠ καταφέρει να ρίξει τον αριθμό των καταλήψεων πανελλαδικά περίπου στις 250. Οι σημαντικότερες απώλειες για το μπλοκ των καταλήψεων σημειώνονται στην επαρχία και κυρίως στο ΑΠΘ, όπου ανοίγουν η Ιατρική, το Χημικό κ.α. Δε λείπει ούτε αυτή την εβδομάδα το ξύλο μεταξύ καταληψιών και δαπιτών. Στο Πολυτεχνείο Κρήτης εμφανίζονται δαπιτοτραμπούκοι, οι οποίοι εκδιώκονται, στη ΝΟΠΕ Θεσσαλονίκης οι δαπίτες κυνηγιούνται μέχρι το λιμάνι, ενώ ένταση υπάρχει και στο ΤΕΙ Καβάλας. Στο πλαίσιο της ΔΑΠ, διασπαστική για τις καταλήψεις αποδεικνύεται και η στάση της ΠΚΣ, η οποία κατεβάζει σε όλες τις σχολές ψήφισμα που καταγγέλλει τους «προβοκάτορες», με αποτέλεσμα, κυρίως στην επαρχία, να διαχωρίζει τη θέση της από τις υπόλοιπες δυνάμεις του μπλοκ καταλήψεων και να χάνονται κάποιες σχολές:

Στη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών (ΣΕΜΦΕ) του ΕΜΠ, το «Αυτοδιαχειριζόμενο Στέκι Πολυτεχνείου» μοιράζει κείμενο που καταγγέλλει τη συνεργασία των κνιτών με τις αστυνομικές δυνάμεις στις 8 Μαρτίου· ακολουθεί ξύλο μεταξύ ατόμων του στεκιού και μελών της ΠΚΣ.

Στην ΑΣΟΕΕ, μετά τη συνέλευση του συλλόγου, αντιεξουσιαστές φοιτητές από σχολές της Αθήνας εκδιώκουν με κράνη και παλούκια τους κνίτες από τη σχολή και τους κυνηγάνε στην Πατησίων ως απάντηση στην επίθεση των ΚΝΑΤ την Παρασκευή, 9 Μαρτίου. Τραυματίζεται ένας κνίτης και μεταφέρεται με ασθενοφόρο στο νοσοκομείο.

Φοιτητές-τριες από το κατελημμένο τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηλείου προχωρούν σε συμβολική κατάληψη της εισόδου της Νομαρχίας Άρτας.

15/3: Αθήνα: Εξαιρετικά μαζικό –πάνω από 20.000 διαδηλωτές– αν και παναθηναϊκό, το συλλαλητήριο αυτής της Πέμπτης μετά την καταστολή της προηγούμενης εβδομάδας. Στη συγκέντρωση στα Προπύλαια, ομάδα φοιτητών-τριών επιχειρεί ανεπιτυχώς να κρατήσει ανοιχτό το κτίριο της Πρυτανείας, στο εσωτερικό του οποίου έχουν ταμπουρωθεί καθηγητές και πρυτάνεις για να αποτρέψουν την ενδεχόμενη ανακατάληψή του. Μαζί με τους φοιτητές που είναι εμφανώς προετοιμασμένοι-ες για επιθέσεις της αστυνομίας με μαλλόξ και οργανωμένη ιατρική και νομική ομάδα, κατεβαίνουν στο δρόμο και αρκετοί μεγαλύτεροι σε ηλικία, κυρίως εκπαιδευτικοί, δικηγόροι, γιατροί και γονείς, ως «ασπίδα προστασίας» απέναντι στην καταστολή⁸⁰. Οργανωμένες στο δρόμο για την αποτροπή συγκρούσεων κατεβαίνουν και οι δυνάμεις των ΚΝΑΤ. Οικοδόμοι, συνδικαλιστές και φοιτητές με κράνη και κόκκινα παλούκια τοποθετούνται σε αρκετά σημεία της διαδήλωσης ανάμεσα στα φοιτητικά μπλοκ διασπώντας την ενιαία πορεία και αφήνοντας πριν τη Βουλή εμφανώς μεγάλη απόσταση, και χώρο στην αστυνομία για να επέμβει, από το μπλοκ των ΕΜΜΕ, πίσω από το οποίο πορεύονταν ανοργάνωτοι εκατοντάδες νεολαίοι που επιθυμούν τη σύγκρουση. Στην πορεία τελικά «δεν ανοίγει μύτη», όχι τόσο λόγω της παρουσίας των ΚΝΑΤ, όσο λόγω της εκτίμησης όλων των κινηματικών συνιστώσων –με διαφορετική αφετηρία η καθेमία– ότι μετά τα γεγονότα της 8ης Μαρτίου και την «κουκουλοφορολαγνεία» των ΜΜΕ⁸¹ θα ήταν πιο αποτελεσματική μια αμυντική, παρά μια επιθετική τακτική απέναντι στους μπάτσους. Έτσι, τα κανάλια το βράδυ αναρωτιούνται «που πήγαν οι κου-

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
15 Μάρτη - αποσύρονται
τα ΜΑΤ και αναλαμβάνουν
τα ΚΝΑΤ

κουλοφόροι»...

Το βράδυ ακολουθεί παναθηναϊκό συντονιστικό καταλήψεων στην Ιατρική, με ασκήσεις ύφους από εασκίτες και κνίτες σχετικά με τις «αδιέξοδες μορφές πάλης» (οι πρώτοι) και τους «προβοκάτορες» (οι δεύτεροι). Αποφασίζεται πορεία την επόμενη μέρα στο συνέδριο της ΓΣΕΕ.

Θεσσαλονίκη: Μαζική (περίπου 4.000 διαδηλωτές) και συγκρουσιακή, σε αντίθεση με την Αθήνα, η πορεία στη Θεσσαλονίκη. Παρά την οργανωμένη παρουσία των κνιτών, η συγκρουσιακή διάθεση εκατοντάδων διαδηλωτών εκφράζεται με αρκετές καεστραμμένες κάμερες, μπογιές και αυγά στο Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης και επίθεση με τούβλα στις διμοιρίες που φυλάνε το αστυνομικό τμήμα Άνω Πόλης· οι μπάτσοι απαντούν ρίχνοντας μια χειροβομβίδα κρότου-λάμψης. Μετά το τέλος του συλλαλητηρίου, ξεσπούν συγκρούσεις έξω από το ΑΠΘ με μολότοφ σε τράπεζες και διμοιρίες και δακρυγόνα από τους μπάτσους, οι οποίοι καθ' όλη την διάρκεια αυτών επιδεικνύουν αμυντική στάση.

Πάτρα: Πραγματοποιείται η μεγαλύτερη φετινή πορεία. Πάνω από 3.000 άτομα, φοιτητές-τριες αλλά και πολλοί μεγαλύτεροι, διαδηλώνουν καταγγέλλοντας την κρατική τρομοκρατία και ζητώντας την απόσυρση του νόμου-πλαίσιο. Κομμάτι της διαδήλωσης πραγματοποιεί πολύωρη συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από την Αστυνομική Διεύθυνση Αχαΐας.

Γάννα: Πραγματοποιείται η μεγαλύτερη πορεία που έχει γνωρίσει η πόλη των Ιωαννίνων ως απάντηση στην καταστολή της προηγούμενης εβδομάδας. Πάνω από 1.000 διαδηλωτές –κυρίως φοιτητές, αλλά και εκπαιδευτικοί, μαθητές– πορεύονται με παλμό μπροστά από τα γραφεία της ΝΔ και καταλήγουν στο αστυνομικό μέγαρο της πόλης, όπου εκφράζουν την αλληλεγγύη τους προς τους συλληφθέντες της 8ης Μαρτίου.

Βόλος: Εκατοντάδες διαδηλωτές στην πορεία που περνάει μπροστά από τα γραφεία της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ και καταλήγει (χωρίς τους κνίτες) στο αστυνομικό τμήμα της πόλης, όπου φωνάζονται συνθήματα εναντίον των μπάτσων και αλληλεγγύης προς τους συλληφθέντες της Αθήνας.

Χανιά: Δυναμική διαδήλωση 300 ατόμων και στα Χανιά, παρά την απεργοσπαστική στάση της ΠΑΣΠ που κρατάει ανοιχτό το Πολυτεχνείο Κρήτης, που καταγγέλλει μπάτσους και ΜΜΕ.

Ηράκλειο: Εκατοντάδες άτομα στη διαδήλωση στο Ηράκλειο, μετά την οποία ακολουθεί συντονιστικό των τριών κατειλημμένων σχολών στο Εργατικό Κέντρο της Πόλης.

Ξάνθη: Το απόγευμα, πραγματοποιείται πορεία ενάντια στην κρατική καταστολή και επίδειξης αλληλεγγύης προς τους συλληφθέντες της 8ης Μαρτίου και τον προφυλακισμένο αγωνιστή Β. Στεργίου με τη συμμετοχή 150 φοιτητών και εργαζομένων. Η πορεία καταλήγει στο αστυνομικό τμήμα, όπου πετιούνται αυγά.

Σύρος: Πραγματοποιείται η μεγαλύτερη φοιτητική διαδήλωση στο νησί με τη συμμετοχή πλέον των 100 ατόμων.

Ναύπλιο: Πραγματοποιείται συγκέντρωση με μικροφωνική ενάντια στην κρατική καταστολή και στο νόμο-πλαίσιο.

16/3: Πορεία 100 περίπου φοιτητών-τριών, στην πλειοψηφία τους μέλη των ΕΑΑΚ, προς το χρηματοδοτούμενο από εργοδότες συνέδριο της ΓΣΕΕ που διεξάγεται στην... εργατική συνοικία του Αστέρα Βουλιαγμένης, με την οποία καταγγέλλεται η στάση της ΓΣΕΕ απέναντι στο φοιτητικό κίνημα και απαιτείται η κήρυξη γενικής απεργίας. Διμοιρίες των ΜΑΤ εμποδίζουν την προσέγγιση στο συνεδριακό χώρο, αφού η ΓΣΕΕ δηλώνει ότι μπορεί να συνομιλήσει μόνο με εκλεγμένες αντιπροσωπείες των φοιτητών, δηλαδή με παρατάξεις που συμμετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο. Έλληνες/ίδες φοιτητές/τριες και εργαζόμενοι/ες προχωρούν σε συμβολική κατάληψη και αποκλεισμό του ελληνικού Γενικού Προξενείου στο Παρίσι σε ένδειξη αλληλεγγύης στο αγωνιζόμενο φοιτητικό κίνημα της Ελλάδας.

17/3: Απεργία μέχρι το τέλος της εβδομάδας αποφασίζει η ΠΟΣΔΕΠ προετοιμάζοντας, ωστόσο, την επιστροφή της στα ιδρύματα στο πλαίσιο της «επόμενης φάσης των κινητοποιήσεων» και προσβλέποντας στην αναζήτηση «μέτρων και ενεργειών και μέσα στα πανεπιστημιακά όργανα ώστε ο νόμος να ακυρωθεί στην πράξη και να

αποσυρθεί». Νωρίτερα, έχει διαβεβαιώσει τους φοιτητές ότι δε θα χαθούν ούτε το εξάμηνο ούτε η εξεταστική.

Παρέμβαση αντιπληροφόρησης σαράντα περίπου καταλήψεων από σχολές στο μετρό της Αθήνας με κείμενα και συνθήματα υπέρ των δωρεάν μεταφορών και σκοπό το κοινωνικό άνοιγμα του φοιτητικού αγώνα.

18/3: Περίπου 150 φοιτητές συγκεντρώνονται στην πλατεία Τριών Συμμάχων στην Πάτρα και επιχειρούν να παρέμβουν σε εκδήλωση της ΟΝΝΕΔ, στην οποία θα μιλούσε ο γενικός γραμματέας της ΝΔ Ζαγορίτης. Οι φοιτητές επιτίθενται στις διμοιρίες που τους απαγορεύουν την πρόσβαση στην εκδήλωση πιασμένοι σε αλυσίδες και οι μπάτσοι απαντούν με αρκετά δακρυγόνα, γεγονός που εξαργίωσε όσους κατοίκους απολαμβάνουν τον κυριακάτικο ήλιο στο κέντρο της πόλης.

19-25/3: Ενδέκατη εβδομάδα καταλήψεων

19/3: «Οι καταλήψεις βγαίνουν στους δρόμους» και στην Ξάνθη με αποκλεισμό δρόμου από το μεσημέρι ως το βράδυ και στόχο το κοινωνικό άνοιγμα του φοιτητικού αγώνα. Κρεμιέται πανό που ζητάει την απελευθέρωση του αγωνιστή Βασίλη Στεργίου, μαζεύονται χρήματα για τα δικαστικά έξοδα των συλληφθέντων και πραγματοποιείται συναυλία με τη συμμετοχή αρκετού κόσμου.

20-21/3: Μετά το νέο γύρο γενικών συνελεύσεων μειώνονται κι άλλο οι καταλήψεις σ' όλη την Ελλάδα, αν και παραμένουν πάνω από 210. Πέρα από την Αθήνα και την Πάτρα, οι μισές σχολές πλέον σε Θεσσαλονίκη και επαρχία είναι ανοιχτές. Η κατάληψη σταματά και στην ΑΣΟΕΕ. Εκτός από την κούραση, στη μείωση του αριθμού των καταλήψεων συμβάλλει όπου μπορεί και η ΠΚΣ. Οι κνίτες πλέον λειτουργούν φανερά εκτονωτικά όσον αφορά τη λήξη των καταλήψεων και τη διενέργεια φοιτητικών εκλογών μετά το Πάσχα, είτε διαχωρίζοντας τη θέση τους από τα μπλοκ καταλήψεων και κατεβάζοντας ψηφίσματα για τα γεγονότα στην ΑΣΟΕΕ στις 14 Μαρτίου, είτε δηλώνοντας ανοιχτά ότι χρειάζονται εναλλακτικές μορφές πάλης. Τα ΜΜΕ, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα την «Ελευθεροτυπία», προσπαθούν να δημιουργήσουν κλίμα «επιστροφής στις αίθουσες».

20/3: Η διοίκηση της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του νομού Ιωαννίνων αποφασίζει κατά πλειοψηφία να διαθέσει στο Συντονιστικό των καταλήψεων το ποσό των 3.000 ευρώ για τις μετακινήσεις του στα πανελλαδικά συλλαλητήρια.

21/3: Αναβάλλεται για την επόμενη μέρα η δίκη των 49 συλληφθέντων της 8ης Μάρτη που κατηγορούνται με πλημμελήματα λόγω έλλειψης θέσεων στα δικαστήρια της Ευελπίδων.

Πορεία αλληλεγγύης στους συλληφθέντες πραγματοποιούν περίπου 500 φοιτητές-τριες στη Θεσσαλονίκη μετά από απόφαση του Συντονιστικού Καταλήψεων. Η πορεία κατευθύνεται προς τα δικαστήρια, ενώ σε όλη την διαδρομή γράφονται στους τοίχους συνθήματα που ζητούν την απελευθέρωση του αγωνιστή Βασίλη Στεργίου. Το απόγευμα φοιτητές-τριες μέλη της ΠΚΣ επιχειρούν στα Διαβατά να προσεγγίσουν το χώρο όπου η Γιαννάκου εγκαινιάζει σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας και δέχονται δακρυγόνα από τις διμοιρίες των ΜΑΤ.

Συγκέντρωση διαμαρτυρίας κι αλληλεγγύης από την Κατάληψη Ανδρόγεω απέναντι από τα Δικαστήρια Ηρακλείου.

Διακόπτεται η Σύγκλητος του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης από φοιτητές που ανοίγουν τη σχολή για μια μέρα με σκοπό οι καθηγητές να πάρουν καταδικαστική απόφαση για το νόμο-πλαίσιο. Οι καθηγητές πρότειναν να γίνουν τροποποιήσεις στο νόμο.

Έλληνες-ίδες φοιτητές-τριες που ζουν στο Παρίσι «συναντούν» τον Υπουργό Πολιτισμού Βουλγαράκη σε έκθεση στο Μον Παρνές και φωνάζουν συνθήματα ενάντια στο νόμο-πλαίσιο και υπέρ των φοιτητικών καταλήψεων.

22/3: Πανελλαδικό συλλαλητήριο στην Αθήνα υπό καταρακτώδη βροχή, η οποία ματαιώνει τις προθέσεις αρκετών καταλήψεων για συγκρουσιακή πορεία με στόχο την αναζωπύρωση των φοιτητικών κινητοποιήσεων λίγο πριν τις διακοπές

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
22 Μάρτη - τελευταίο
πανελλαδικό συλλαλητήριο
υπό βροχή

του Πάσχα. Παρ' όλα αυτά, η πορεία αριθμεί γύρω στους 10.000 διαδηλωτές και άλλες τόσες ομπρέλες, ενώ λόγω της βροχής ακούγονται και αρκετά ευφάνταστα συνθήματα. Αριστεροί συνδικαλιστές της ΔΟΕ και της ΟΛΜΕ, η οποία έχει προκηρύξει 3ωρη στάση εργασίας, καταλαμβάνουν συμβολικά τα γραφεία του Επικουρικού Ταμείου, στην οδό Όθωνος, διαμαρτυρόμενοι για το «σκάνδαλο με τα δομημένα ομόλογα» που είχε αποκαλυφθεί τις προηγούμενες μέρες. Στα Λουλουδάδικα, το περικυκλωμένο από διμοιρίες μπλοκ των καταλήψεων ΕΜΠ δεν επιχειρεί τη γνωστή σύγκρουση, ενώ δυο φοιτητές από την κατάληψη της σχολής Θεάτρου στο Ναύπλιο κουκουλώνονται και προσφέρουν λουλούδια στις διμοιρίες σε μια «ειρωνική» κίνηση. Τα ΜΜΕ παρουσιάζουν αυτή την κίνηση ως συμφιλίωση μεταξύ «κουκουλοφόρων» και ΜΑΤ. Καταστρέφονται κάμερες και πέφτουν πέτρες σε μια τζαμαρία τράπεζας στην Πανεπιστημίου, ενώ η κατά τ' άλλα ειρηνική πορεία προχωράει περικυκλωμένη από μπάτσους στο Πολυτεχνείο για να πραγματοποιηθεί το Πανελλαδικό Συντονιστικό⁸². Εκεί, οι φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ διαβεβαιώνουν σε όλους τους τόνους ότι οι καταλήψεις θα συνεχιστούν μέχρι την απόσυρση του νόμου-πλαίσιο, ενώ οι περισσότεροι γνωρίζουν ότι με το υποτονικό κλίμα που επικρατεί στις καταλήψεις δύσκολα αυτές θα συνεχιστούν μετά το Πάσχα. Γίνεται πρόταση από κατελιημμένες σχολές της Πάτρας για συγκέντρωση όλων των καταληψιών της Ελλάδας στο διάστημα 29-31 Μαρτίου στις καταλήψεις του κέντρου της Αθήνας και την πραγματοποίηση εκδηλώσεων και δράσεων που θα κορυφωθούν μ' ένα ακόμα πανελλαδικό συλλαλητήριο –με στόχο την αναζωπύρωση των καταλήψεων το τελευταίο τριήμερο πριν το Πάσχα. Αν και η πρόταση αυτή στηρίζεται και από σχολές της Αθήνας, οι φοιτητοπατέρες των ΕΑΑΚ με το γνωστό γραφειοκρατικό τρόπο (μη) λήψης αποφάσεων δεν την αφήνουν να επικυρωθεί από τη διαδικασία του Συντονιστικού.

Θεσσαλονίκη: Διαδήλωση 1.500 περίπου φοιτητών της ΠΚΣ και συνδικαλιστών του ΠΑΜΕ χωρίς την παρουσία αστυνομίας και χωρίς ιδιαίτερη ένταση.

23/3: Η Εκτελεστική Γραμματεία της ΠΟΣΔΕΠ αποφασίζει να αναστείλει τη μέχρι τώρα δίμηνη απεργία διάρκειας του κλάδου. Η κυρίαρχη τάση στην ΠΟΣΔΕΠ θεωρεί ότι πρέπει να ανοίξουν τα πανεπιστήμια για να μη χαθεί το εξάμηνο, αφού «ούτως ή άλλως ο αγώνας για την κατάργηση του νόμου-πλαίσιο θα συνεχιστεί εντός των ιδρυμάτων».

Πραγματοποιείται συγκέντρωση έξω από το Υπουργείο Παιδείας από μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες με αίτημα την κατάργηση των διδάκτρων σε όλα τα μεταπτυχιακά. Σχετικές αποφάσεις υπάρχουν από τους αθηναϊκούς συλλόγους μεταπτυχιακών του Παντείου, του Χημικού, του ΕΜΜΕ, της Πληροφορικής και του Πολιτικού της Νομικής. Αντιπροσωπεία των φοιτητών γίνεται δεκτή από εκπρόσωπο του υπουργείου που κυνικά δηλώνει πως «είστε 10% και δε μπορείτε να κάνετε τίποτα».

Ξεκινάει μετά από συνεχείς αναβολές η δίκη των 49 συλληφθέντων της 8ης Μάρτη.

Αυτοοργανωμένη συναυλία στο Θησείο από αυτοδιαχειριζόμενα/αντιεξουσιαστικά στέκια σχολών, καταλήψεις στέγης και μουσικές συλλογικότητες με στόχο την οικονομική ενίσχυση των συλληφθέντων της 8ης Μάρτη και υπέρ της άμεσης απελευθέρωσης του προφυλακισμένου αναρχικού Βασίλη Στεργίου και της έκφρασης αλληλεγγύης προς τους υπόλοιπους συλληφθέντες. Στη συναυλία συμμετέχει πλήθος κόσμου.

26-30/3: Δωδέκατη εβδομάδα καταλήψεων

26-27/3: Τελευταίος γύρος γενικών συνελεύσεων πριν το Πάσχα με την πλειο-

ψηφία των φοιτητών να έχει φύγει ήδη για διακοπές και αρκετές συνελεύσεις να μη γίνονται λόγω έλλειψης απαρτίας. Σε όσες γίνονται, οι καταλήψεις μειώνονται κι άλλο και ανανεώνονται σε περίπου 200 τμήματα πανελλαδικά. Οι περισσότερες, επίσης, καλούν σε νέα γενική συνέλευση μετά το Πάσχα σε κατειλημμένη σχολή με στόχο να συνεχιστούν οι καταλήψεις μέχρι να πέσει ο νόμος. Παρ' όλα αυτά, πέραν της ΠΚΣ, και σε κομμάτια των ΕΑΑΚ είναι ολοφάνερη η λογική κλεισίματος των καταλήψεων ενόψει φοιτητικών εκλογών. Στις σχολές της Πάτρας και της Αθήνας που ελέγχει η ΑΡ.ΑΝ. αποφασίζονται τριήμερες καταλήψεις και άνοιγμα των σχολών δυο μέρες πριν το Πάσχα με την πρόφαση ότι θα διεξαχθούν οι σύγκλητοι, στις οποίες οι φοιτητές θα πιέσουν για καταδικαστικές αποφάσεις απέναντι στο νόμο-πλαίσιο. Παρά λοιπόν την επαναστατική ρητορική περί «εμπρός στον δρόμο του '79, με ψηφισμένο νόμο κατάληψη ξανά», ήδη έχει μεθοδευτεί από τους φοιτητοπατέρες η «συνέχιση του αγώνα» μέσω της θεσμικής οδού.

28/3: Αθήνα: Γύρω στους 8.000 διαδηλωτές στο συλλαλητήριο της Αθήνας, ενώ η ΑΔΕΔΥ έχει κηρύξει 24ωρη απεργία υπέρ της μονιμότητας των δημόσιων υπαλλήλων που καταργείται από την αναθεώρηση του Συντάγματος, χωρίς αυτό να σημαίνει βέβαια ότι κατεβαίνουν εργαζόμενοι στην πορεία. Οι κνίτες κάνουν τις γνωστές ασκήσεις οργανωτικής υπεροχής χτυπώντας φοιτητές από το Σύλλογο Φυσικού (ΕΑΑΚ) που έχουν πάρει απόφαση να μην κοπεί η πορεία στα δυο από τα ΚΝΑΤ. Πέρα από τις λίγες «κλασικές» καταστροφές καμερών, η πορεία βιώνεται από πολλούς ως «κηδεία» του φοιτητικού κινήματος. Στο μπλοκ της κατάληψης του ΕΜΜΕ συσπειρώνεται η αυτόνομη/ ανένταχτη τάση του κινήματος, η οποία φωνάζει ειρωνικά προς τους φοιτητοπατέρες συνθήματα σχετικά με την προδιαγεγραμμένη λήξη των καταλήψεων και την επικείμενη διενέργεια φοιτητικών εκλογών.

Μετά το τέλος της πορείας πραγματοποιείται το τελευταίο συντονιστικό καταλήψεων στην αίθουσα ΜΑΧ του Πολυτεχνείου, στο οποίο η πλειοψηφία των εκπροσώπων διαβεβαιώνει ότι θα συνεχιστούν οι καταλήψεις μετά το Πάσχα πλην της εκπροσώπου της Ιατρικής Αθήνας που δεν το αναφέρει ξεκάθαρα. Όταν ρωτιέται για ποιο λόγο η σχολή της ανοίγει μια μέρα πριν το Πάσχα και αυτή απαντάει «για να γίνει συνέλευση τμήματος, στην οποία θα πιέσουμε να παρθεί καταδικαστική απόφαση» φωνάζεται μ' ένταση από την πλειοψηφία των παρευρισκόμενων το σύνθημα «λευκές-λευκές οι εξεταστικές, οι φοιτητές αιώνιοι και οι σχολές κλειστές».

Θεσσαλονίκη: Υποτονική πορεία 800 περίπου φοιτητών-τριων.

Πάτρα: Υποτονική πορεία 500 περίπου φοιτητών-τριων και αποκλεισμός για 15 λεπτά της Κορίνθου.

Κίνηση αλληλεγγύης πραγματοποιείται στην ελληνική πρεσβεία της Βαρκελώνης έπειτα από πρωτοβουλία του φοιτητικού της CNT. Μοιράζεται κείμενο που απαιτεί την άμεση αποφυλάκιση των συλληφθέντων και το πάγωμα της συνταγματικής αναθεώρησης.

30/3: Πορεία αλληλεγγύης στον προφυλακισμένο αγωνιστή Β. Στεργίου έχει καλεστεί από την κατάληψη του ΕΜΜΕ, όπου, μετά από το γνωστό «από τα κάτω» τρόπο ενημέρωσης, γίνεται απόφαση και κάμποσων ακόμα φοιτητικών καταλήψεων. Η πορεία ξεκινάει το απόγευμα από το Πολυτεχνείο· σε αυτή συμμετέχουν περίπου 500 φοιτητές-τριες και αλληλέγγυοι-ες. Η πορεία που απαιτεί την απελευθέρωση του αναρχικού οικοδόμου Βασίλη Στεργίου χαρακτηρίζεται από παλμό με πιο χαρακτηριστικό το σύνθημα «το κίνημα δε λήγει 30 του Μαρτίου, λευτεριά στο σύντροφο Στεργίου».

Παράσταση διαμαρτυρίας έξω από την ελληνική πρεσβεία στη Βιέννη από πολιτικές οργανώσεις και έλληνες επισκέπτες φοιτητές σε ένδειξη αλληλεγγύης

Δεύτερη φάση καταλήψεων:
Η σταδιακή επιστροφή στην κανονικότητα

προς το ελληνικό φοιτητικό κίνημα.

31/3-1/4: Πανελλαδικό διήμερο των σχημάτων της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αριστερής Κίνησης (ΕΑΑΚ) στο Πολυτεχνείο με μεγάλη συμμετοχή κόσμου. Το κεντρικό σημείο αντιπαράθεσης μέσα στα ΕΑΑΚ είναι η συνέχιση ή όχι των καταλήψεων μετά το Πάσχα. Το ΝΑΡ κι ο μη ενταγμένος σε κόμματα και οργανώσεις κόσμος των ΕΑΑΚ υποστηρίζουν τη συνέχιση εν πολλοίς με το σκεπτικό «να δοθεί το τελειωτικό χτύπημα στην κυβέρνηση». Οι προσκείμενοι στις οργανώσεις της ΑΡ.ΑΝ. και της ΑΡ.Α.Σ. υποστηρίζουν ότι δεν πρέπει οι καταλήψεις να χαθούν από τη ΔΑΠ και πρέπει να δοθεί μάχη μη εφαρμογής του νόμου μέσα σε ανοιχτές σχολές, στα θεσμικά όργανα. Επειδή η πρώτη τάση φαίνεται να υπερέχει πλειοψηφικά, τα «κεφάλια» των οργανώσεων κάνουν τις απαραίτητες κοπποραπτικές και διατυπώνουν στο κείμενο που βγάζουν το σχεδιασμό τους για μετά το Πάσχα ως εξής: «Συνεχίζουμε στο δρόμο του νικηφόρου αγώνα. Ο νόμος-πλαίσιο θα ανατραπεί με συνελεύσεις-καταλήψεις-διαδηλώσεις. Όπου τον βρίσκουμε μπροστά μας θα προχωρούμε σε μη εφαρμογή του»...

Απρίλης - Μάης

1/4 : Με άρθρο του ο Κυριακάτικος Ριζοσπάστης δίνει και επίσημα τη γραμμή του κόμματος για λήξη των καταλήψεων μετά το Πάσχα: σύμφωνα με το άρθρο «για τις αριστεριστικές αντιλήψεις, η αντικαπιταλιστική συνείδηση και δράση των μαζών μπορεί να αναπτυχθεί αυθόρμητα και αυτόματα μέσα και στο πλαίσιο της συνδικαλιστικής πάλης», ενώ το ΚΚΕ ως γνωστόν βάζει το ζήτημα της «λαϊκής εξουσίας» (των εκλογικών του ποσοστών δηλαδή) ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη «συνειδητοποίηση» του κινήματος. Επομένως, «οι δυνάμεις της ΕΑΑΚ όμως (και κάποιοι δορυφόροι τους) εκφράζουν μια υποβόσκουσα αγωνία ότι αν σταματήσουν οι καταλήψεις σταματούν και οι κινητοποιήσεις. Απολυτοποιούν έτσι μια μορφή πάλης και ταυτίζουν το κίνημα με αυτή, αφαιρώντας από το κίνημα τη δυνατότητα ελιγμών, ανασύνταξης δυνάμεων και, τελικά, ανοίγοντάς του την πόρτα του εκφυλισμού». Μ' άλλα λόγια: τέρμα στις καταλήψεις, εμπρός για εκλογές.

16-18/4: Πρώτες γενικές συνελεύσεις μετά το Πάσχα. Παρά κάποιες αντιστάσεις από τα μπλοκ των καταληψιών, κυρίως στις συνελεύσεις της Δευτέρας και Τρίτης, γιατί την Τετάρτη έχουν όλα κριθεί ως προς την οριστική λήξη των καταλήψεων, η έφοδος του πλειοψηφικού πια ρεύματος των φοιτητών που θέλουν να κάνουν επιτέλους μάθημα το 2007 είναι κάτι παραπάνω από μαζική. Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητοπατέρων των ΕΑΑΚ και του Δικτύου δε δυσκολεύεται καθόλου να μετατρέψει τις αγωνιστικές κορώνες περί συνέχισης των καταλήψεων, σε «συνέχιση των κινητοποιήσεων με άλλες μορφές πάλης» κι έτσι συγκεντρώνονται γύρω στις 10 μονοήμερες «καταλήψεις» πανελλαδικά.

17/4: Αθώοι ως προς όλες τις κατηγορίες οι 49 συλληφθέντες της 8ης Μάρτη, ενώ ταυτόχρονα ο φάκελος της δικογραφίας επιστρέφει από την έδρα στον εισαγγελέα για τη δίωξη μπάτσων, καθώς τελέσθηκαν πράξεις κακουργηματικού χαρακτήρα εναντίον των φοιτητών.

19/4: Αθήνα: Πορεία-κύκνειο άσμα του φοιτητικού κινήματος, στην οποία συμμετέχουν γύρω στους 2.000 φοιτητές-τριες που έχουν μείνει ξαφνικά μετέωροι χωρίς καταλήψεις, αλλά πιστοί μέχρι την τελευταία στιγμή στο ραντεβού τους κάθε Πέμπτη στον δρόμο, ένα χρόνο τώρα.

Θεσσαλονίκη: Πορεία 500 φοιτητών, στην πλειοψηφία τους προσκείμενοι στην ΠΚΣ.

Πάτρα: Πορεία 500 ατόμων, όπου η αυτόνομη-αντιεξουσιαστική τάση του κινήματος μεταστρέφει την απογοήτευση από την απώλεια των καταλήψεων σε χαβαλέ και χιουμοριστική κριτική στους φοιτητοπατέρες για τις εκλογές, τις εξαργυρώσεις και «το ποτάμι [που] στέρεψε ξανά».

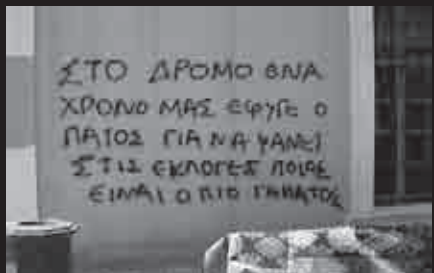
24-25/4: Η συντριπτική πλειοψηφία των γενικών συνελεύσεων που είχαν οριστεί με σκοπό «την συνέχιση του αγώνα με εναλλακτικά μέσα» δε γίνονται λόγω έλλειψης απαρτίας.

ΔΕ ΘΕΛΟΥΜΕ ΚΡΑΤΕΣ, ΔΕ ΘΕΛΟΥΜΕ ΠΙΣΤΥΧΙΑ
ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΤΟ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΑΡΑΛΙΑ ★ Δ.Σ.Κ.

27/4: Πορεία αλληλεγγύης στους συλληφθέντες των φοιτητικών κινητοποιήσεων με κύριο αίτημα την απελευθέρωση των Βασίλη Στεργίου και Τιμο Behrendt πραγματοποιείται από τα Προπύλαια προς τη Βικτώρια, μετά από κάλεσμα αυτοδιαχειριζόμενων στεκιών σχολών. Συμμετείχαν 500 διαδηλωτές, οι οποίοι φώναζαν κυρίως συνθήματα αλληλεγγύης στην εξέγερση των κρατουμένων στις φυλακές της χώρας, η οποία ξέσπασε πριν λίγες μέρες.

8/5: Προφυλακίζεται ο 19χρονος φοιτητής Παναγιώτης Κ., ο οποίος είχε συλληφθεί δυο μέρες πριν μετά από επεισόδια που ξέσπασαν στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Η προφυλάκιση κρίνεται αμέσως ως εκδικητική απέναντι στο φοιτητικό κίνημα, στο οποίο συμμετείχε ο φοιτητής, επειδή έγινε με το σκεπτικό ότι φορούσε πράσινα παπούτσια όπως κι ένας από τους κουκουλοφόρους που επιτέθηκε στα ΜΑΤ, ενώ από την πρώτη στιγμή κυκλοφόρησε βίντεο που έδειχνε τον φοιτητή την στιγμή των επεισοδίων να βρίσκεται σε πάρτυ. Επίσης ο Παναγιώτης Κ. ήταν ένας από τους 49 φοιτητές που συνελήφθησαν στις 8/3 και αθωώθηκαν πανηγυρικά. Η υπόθεση του «φοιτητή με τα πράσινα παπούτσια» θα πάρει έκταση στα ΜΜΕ λόγω των κινήσεων της αριστεράς και θα οδηγήσει στην αποφυλάκιση του μετά από ένα μήνα, ενώ θα πραγματοποιηθούν και ορισμένες πορείες αλληλεγγύης από φοιτητικούς συλλόγους σε Θεσσαλονίκη, Αθήνα.

9/5: Οι αριστεροί φοιτητοπατέρες μετράνε την εξαργύρωση του κινήματος σε κουκιά στις φοιτητικές εκλογές, αλλά για έναν «περίεργο» λόγο η «αλλαγή συσχετισμών» που περίμεναν δεν τους βγαίνει και η ΔΑΠ βγαίνει πάλι πρώτη δύναμη με την αποχή να ανέρχεται

στο 50%. Πραγματοποιείται αντιεκλογική πορεία στην Αθήνα από φοιτητρίες της αυτόνομης/αντιεξουσιαστικής τάσης του κινήματος. Συμμετέχουν 100 περίπου άτομα τα οποία πορεύονται από τη Νομική, στο Χημείο και το Πολυτεχνείο φωνάζοντας συνθήματα ενάντια στις εκλογές και τους φοιτητοπατέρες και αλληλεγγύης στους συλληφθέντες των κινητοποιήσεων. Στο Πολυτεχνείο καταστρέφονται τραπεζάκια των παρατάξεων. Ανάλογες κινήσεις αλληλεγγύης και αντιεκλογικές πορείες πραγματοποιούνται την ίδια μέρα σε Θεσσαλονίκη και Πάτρα.

Για τη δημιουργία του χρονολογίου αυτού χρησιμοποιήθηκαν το αρχείο της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία» και το ηλεκτρονικό αρχείο του αθηναϊκού indymedia (βλ. και http://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=821038). Δε θα μπορούσε, όμως, από την πλευρά μας να θεωρηθεί επαρκές προς δημοσίευση, αν δεν είχαμε το κριτήριο της ίδιας μας της κινηματικής συμμετοχής. Το παρόν χρονολόγιο είναι ελεύθερο για κάθε κινηματική χρήση.

Αντιεκλογικές πορείες

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Η απαγόρευση εισόδου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην περίπτωση που ο υποψήφιος συγκεκριμένα τελική βαθμολογία κάτω από 10 θα θεσμοθετηθεί δυο χρόνια αργότερα και τότε θα είναι πολλά ΤΕΙ, κυρίως της περιφέρειας, που θα αντιδράσουν στην εφαρμογή του μέτρου αυτού, γιατί θα μείνουν χωρίς σπουδαστές... Σε γενικές γραμμές η ΟΣΕΠ-ΤΕΙ θα κρατήσει μια πιο διαχωρισμένη στάση καθ' όλη τη διάρκεια των κινητοποιήσεων, επιδιώκοντας την αναβάθμιση του ρόλου της μέσω ξεχωριστών συνομιλιών με την κυβέρνηση, ενώ θα συντονιστεί χρονικά με το κίνημα μόνο σε ορισμένες φάσεις του.

2. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο· πρόκειται για το πρώτο δημόσιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, το οποίο λειτουργεί στη βάση δυο καινοτομιών: α) επιβολή διδασκτρων με πρόσχημα την εξ αποστάσεως φοίτηση, η οποία αποτελεί ουσιαστικά μετακύλιση του κόστους φοίτησης στον ίδιο το φοιτητή (ο οποίος στις περισσότερες περιπτώσεις εργάζεται παράλληλα με τις σπουδές), β) κατάργηση του συλλόγου διδασκόντων και της συγκλήτου και στη θέση τους θεσμοθέτηση μιας ολιγομελούς διοικούσας επιτροπής, κάτι που αποτελεί απόπειρα παράκαμψης του ελέγχου που ασκούν οι καθηγητές πάνω στην εκπαιδευτική διαδικασία.

3. Ινστιτούτο Δια Βίου Εκπαίδευσης: η μετεξέλιξη των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής (ΠΣΕ) που προσπάθησε να δημιουργήσει ο Αρσένης το '98 - '99 και δε λειτούργησαν λόγω της αντίδρασης των φοιτητών. Πρόκειται για ένα είδος πανεπιστημιακών ΙΕΚ που προσφέρουν πακέτα μαθήσεως φροντιστηριακού τύπου, των οποίων η ίδρυση και η αξιολόγηση θα γίνεται με βάση τη ζήτηση της αγοράς και θα λειτουργούν με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια (δίδακτρα και χρηματοδοτήσεις από φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα). Βασικός στόχος τους, η «επανεένταξη στην αγορά εργασίας» με το κόστος να φορτώνεται στις πλάτες του «μαθητευόμενου»-εργαζόμενου που «έμεινε πίσω στις εξελίξεις», ή αλλιώς η διαμόρφωση του μοντέλου του «ανακυκλωνόμενου» εργαζόμενου που τρέχει συνεχώς σ' ένα φαύλο κύκλο (επιφαλούς) εργασίας, απόλυσης, ανεργίας και επανακατάρτισης.

4. Το μοντέλο αξιολόγησης των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ακολουθεί τις κατευθύνσεις που χαρακτήριζαν από τη «Διαδικασία της Μπολόνια». Πίσω από τα προσχήματα των «ακαδημαϊκών κριτηρίων» και του «συμμετοχικού» χαρακτήρα της αξιολόγησης κρύβεται η απόπειρα για την περαιτέρω ποσοτικοποίηση και εμπορευματοποίηση της «ακαδημαϊκής εργασίας» είτε πρόκειται για τη διδακτική και την ερευνητική εργασία είτε πρόκειται για την εκπαίδευση των φοιτητών (δηλαδή τη φοιτητική εργασία). Μέσω της αξιολόγησης γίνεται εφικτή η μέτρηση και η τυποποίηση της «ακαδημαϊκής εργασίας». Στόχος είναι αφενός η εντατικοποίηση της εργασίας τόσο του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού όσο και των φοιτητών και αφετέρου η αναδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων και ο «εξορθολογισμός» της χρηματοδότησης (βλ. τα τετραετή ακαδημαϊκά-αναπτυξιακά προγράμματα που προβλέπει ο νέος νόμος-πλαίσιο). Επιπλέον, η ποσοτικοποίηση-τυποποίηση των σπουδών προωθεί τη λεγόμενη «δια βίου εκπαίδευση» μέσω της οποίας οι εργαζόμενοι καλούνται να αναλάβουν οι ίδιοι το κόστος διαμόρφωσης της εργατικής τους δύναμης.

Η διαδικασία αξιολόγησης χωρίζεται σε δύο στάδια: α) στην εσωτερική αξιολόγηση, όπου φοιτητές και καθηγητές «αυτοαξιολογούνται», πράγμα που οδηγεί στην ένταση του ελέγχου και του ανταγωνισμού και την εμπέδωση των αντίστοιχων «αξιών» και β) στην εξωτερική αξιολόγηση, όπου μια «ανεξάρτητη αρχή» (Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας-ΑΔΙΠ) ορίζει «ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες» («επιστήμονες διεθνούς κύρους», «εκπρόσωπους επαγγελματικών οργανώσεων» κ.α.) που αξιολογούν τα ιδρύματα με βάση «αντικειμενικά κριτήρια». Η «ανεξαρτησία» όλων των παραπάνω, προσπαθεί να κρύψει το γεγονός ότι μέσα σ' ένα περιβάλλον γενικευμένου ανταγωνισμού, ως «αντικειμενικά» καλύτερο θα αξιολογείται ό,τι προσαρμόζεται στο πνεύμα της αγοράς εργασίας (ο καθηγητής που βρίσκει δουλειά στους φοιτητές, το πανεπιστήμιο

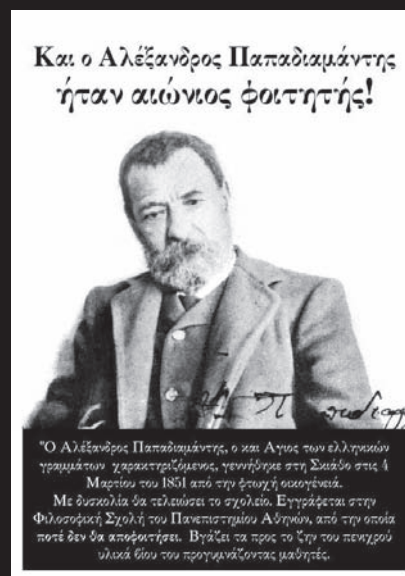
που όλα λειτουργούν ρολόι κτλ.). Για την καλύτερη αποτίμησή της, η γνώση ποσοτικοποιείται σε πιστωτικές μονάδες (τις οποίες μαζεύει ο φοιτητής από την παρακολούθηση σεμιναρίων και μαθημάτων, την προετοιμασία ασκήσεων, την πρακτική άσκηση, την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας και φυσικά τις εξετάσεις) με αποτέλεσμα την εξέταση των φοιτητών κάθε ώρα και στιγμή. Τέλος, με το «Παράρτημα Διπλώματος» όλα τα παραπάνω εκφράζονται και στο πτυχίο, προκειμένου να μπορεί να κρίνει ο εργοδότης τις ατομικές επιλογές και την «ποιότητα» του υποψήφιου εργαζόμενου (πτυχίο-βιογραφικό).

5. Οι δυο κύκλοι σπουδών προβλέπονται επίσης από τη «Διαδικασία της Μπολόνια», με τον πρώτο (3 χρόνια) να οδηγεί σε απόκτηση bachelor και το δεύτερο (2 χρόνια) να οδηγεί στην απόκτηση master. Πέρα από την εντατικοποίηση των σπουδών και την πειθάρχηση του φοιτητή που η ρύθμιση αυτή προϋποθέτει μέσω της επιβολής διδασκτρων, συνεχών εξετάσεων και συγκέντρωσης πιστωτικών μονάδων, επιδιώκεται η αναπαραγωγή των διαιρέσεων εντός της εργατικής τάξης σε ένα νέο επίπεδο μετασχηματίζοντας το σημερινό διαχωρισμό μεταξύ των «απλών» κατόχων πτυχίου και των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών που ισχύει σήμερα. Σίγουρα, η νέα αυτή ρύθμιση αποτελεί έναν ακόμα κρίκο στη μακριά αλυσίδα φίλτρων επιλογής του εργατικού δυναμικού που λαμβάνει χώρα μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο και αποκλείει αυτούς που δεν είναι διατεθειμένοι να πειθαρχήσουν σε αυτή τη διαδικασία και να έχουν τις αντίστοιχες επιδόσεις. Όμως, η πραγματική σκοπιμότητά της είναι να επιτεθεί στις κοινωνικές σχέσεις εντός του πανεπιστημίου που ακόμα επιτρέπουν τη σχετικά πιο χαλαρή απόκτηση ενός πτυχίου που συνδέεται με ορισμένα εργασιακά δικαιώματα.

6. Από το 1978, το ελληνικό κράτος προσπαθεί να επιβάλει όριο σπουδών για να καταπολεμήσει τη «χαλαρότητα» με την οποία αντιμετωπίζουν οι φοιτητές τις σπουδές τους. Μέσω αυτής της κατακτημένης με αγώνες «χαλαρότητας», οι φοιτητές καταφέρνουν για ένα σημαντικό διάστημα της ζωής τους να επιβιώνουν χωρίς να εντάσσονται πλήρως στην αγορά εργασίας, χάρη στην περιστασιακή εργασία και στην οικογενειακή βοήθεια που στην Ελλάδα καλύπτει την έλλειψη σοβαρού κράτους πρόνοιας (κάτι που έχει ως αποτέλεσμα την εξάρτηση πολλών νέων και τον έλεγχο των επιλογών τους από την οικογένειά τους για πολλά χρόνια μετά από την ενηλικίωσή τους) δυσχεραίνοντας παράλληλα την ανάπτυξη των ταξικών αγώνων και διεκδικήσεων. Αυτή η χαλαρότητα προφανώς τους αφήνει περισσότερο χρόνο για δημιουργική αξιοποίηση, μια παράμετρος του οποίου είναι κι ενασχόληση με τους κοινωνικούς αγώνες. Σ' ένα περιβάλλον εντατικοποίησης από το νηπιαγωγείο μέχρι το λύκειο και εντατικοποιημένης εργασίας από το πτυχίο μέχρι το θάνατο, ίσως να μην είναι πολύ «τραβηγμένη» η διαπίστωση ότι η ένταση της σύγκρουσης για το « $v+2$ » εκφράζει για ένα σημαντικό κομμάτι της προλεταριακής νεολαίας τη σύγκρουση ανάμεσα στη δημιουργική δραστηριότητα και την αλλοτριωτική εργασία του κεφαλαίου. Τον αγώνα για «ζωή και όχι επιβίωση».

7. Το μαθητικό κίνημα των καταλήψεων ενάντια στους νόμους του Αρσένη το '98 - '99 και η ευρύτερη κοινωνική πίεση από γονείς και καθηγητές πέτυχαν τη χαλάρωση των εξεταστικών φραγμών που προβλέπονταν από τη «μεταρρύθμιση» για την «ελεύθερη πρόσβαση» στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αυτό το γεγονός προσπαθεί να συμμαζέψει η κυβέρνηση της ΝΔ με την παρούσα πρόβλεψη, η οποία εντείνει το φιλτράρισμα στο λύκειο ανάμεσα σ' αυτούς που μπορούν να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό που απαιτείται για μια θέση στα ΑΕΙ-ΤΕΙ και σ' αυτούς που η μόνη επιλογή που τους απομένει είναι η κατάρτιση κι η υποτιμημένη εργασία που προσφέρουν τα τεχνικά λύκεια (ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ). Ο ιδεολογικός μανδύας φυσικά παραμένει η διάκριση ανάμεσα σε «έξυπνους» και «ηλίθιους» μαθητές, που όμως δεν αποτρέπει τους μαθητές μετά από χρόνια να ξανακάνουν καταλήψεις με επίκεντρο τη συγκεκριμένη ρύθμιση.

8. Χρειάζεται να σημειωθεί ότι ειδικά με το τελευταίο μέτρο το ΠΑΣΟΚ συμφωνεί, παρότι αργότερα θα υποκριθεί ότι διαφωνεί.

9. Σημειώνεται ότι παρ' όλο που οι σπουδαστές σε ΑΕΙ-ΤΕΙ είναι ίσοι (169.000-170.500), η αναλογία στη χρηματοδότηση είναι 9:1- συγκεκριμένα, για το 2004 τα ΑΕΙ έλαβαν από τον τακτικό προϋπολογισμό 174,5 εκ. ευρώ, ενώ τα ΤΕΙ 20 εκ. ευρώ. Την περίοδο αυτή τα ΤΕΙ πήραν μια έκτακτη χρηματοδότηση 13 εκ. ευρώ για τις πληρωμές των καθηγητών μέχρι τον Ιούνιο του προηγούμενου έτους.

10. Αυτή η διαδήλωση αποτέλεσε την αφορμή δημιουργίας της δεύτερης συνέλευσης αυτοδιαχειριζόμενων στεκιών σε σχολές (η πρώτη προσπάθεια είχε γίνει το 2001-02). Αυτό το μάζεμα κράτησε ένα χρόνο και παρά την επιθυμία έκφρασης ενός διαφορετικού λόγου στα πανεπιστήμια (πέρα από την αριστερά) δεν κατάφερε να ξεπεράσει τα όρια της περιστασιακής ενασχόλησης με κινηματικά ζητήματα με ιδεολογικό πρόσημο (αποτέλεσμα της οποίας ήταν κι η έκδοση μπροσούρας κι αφίσας με κεντρικό σύνθημα «ή μια ζωή στις αίθουσες ή μια ζωή στους δρόμους»). Παρεπόμενο αυτής της λογικής ήταν το κατέβασμα διακριτού μπλοκ στις φοιτητικές πορείες ως «αναρχικοί-αντιεξουσιαστές από σχολές», τακτική που αποτέλεσε αντικείμενο κριτικής μέσα στα στέκια κατά τη διάρκεια και μετά το τελευταίο κίνημα.

11. Συντονιστικό Αγώνα Σχολείων Αθήνας. Το συντονιστικό με το οποίο διεύθυναν τον αγώνα τους οι μαθητικές καταλήψεις το 90-91. Η ΚΝΕ υφάρπαξε το όνομα τα επόμενα χρόνια και κυρίως στο κίνημα του '98-'99. Από τότε υπάρχει ως «σφραγίδα» που σε κάθε μαθητική έκρηξη αναλαμβάνει τη διαμεσολάβηση των καταλήψεων και κυρίως το ελεγχόμενο κλείσιμο αυτών. Με αυτό το όργανο οι κνίτες επιβάλλουν κομματική καραντίνα στους μαθητές που ελέγχουν, έτσι ώστε στις καταλήψεις και κυρίως στους δρόμους να μην έρχονται σ' επαφή με διαφορετικές κινηματικές αντιλήψεις.

12. Ελληνική Ένωση Επιχειρηματιών.

13. Πάγια τακτική του ΚΚΕ είναι η απομόνωση των κινηματικών δυνάμεων που ελέγχει από οποιονδήποτε εκφέρει μια αντίληψη διαφορετική απ' αυτή του κόμματος. Αυτή η τακτική εφαρμόστηκε στο μέγιστο βαθμό με τις μαθητικές πορείες κατά την διάρκεια της απεργίας των δασκάλων.

14. Με το προεδρικό διάταγμα αυτό δίνεται η δυνατότητα και σε άλλους πτυχιούχους συναφών κλάδων, πέραν των πτυχιούχων πληροφορικής, να ενταχθούν στον κλάδο ΠΕ20.

15. Το βασικότερο σημείο εναντίωσης των φοιτητών στον συγκεκριμένο νόμο είναι το γεγονός ότι εξισώνει τα πτυχία του εξωτερικού τύπου bachelor (τριετείς σπουδές) με τα πτυχία των ελληνικών ΑΕΙ και τα πτυχία τύπου master (διετείς σπουδές) με τα μεταπτυχιακά διπλώματα, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για μια μελλοντική διάσπαση του πτυχίου σε δυο κύκλους σπουδών. Βλ. και τη σημείωση 5.

16. Οι διατάξεις του νόμου 3386/05 για τους μετανάστες φοιτητές αποτελούν μια ακόμη πτυχή της πολιτικής του κεφαλαίου που προσπαθεί να διαιρέσει την εργατική τάξη. Οι διατάξεις του νόμου αυτού προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την κατοχή «επαρκών πόρων για την κάλυψη των εξόδων σπουδών και διαβίωσης», οι οποίοι πρέπει να φτάνουν ακόμα και τα 8.500 ευρώ ετησίως. Παράλληλα, απαιτείται η ανανέωση της άδειας παραμονής κάθε χρόνο, γεγονός που θέτει τους μετανάστες φοιτητές σε ένα καθεστώς διαρκούς ομηρίας και αβεβαιότητας. Επίσης, προβλέπεται ανώτατο χρονικό διάστημα παροχής άδειας παραμονής για λόγους σπουδών ίσο με τη διάρκεια του κύκλου σπουδών προσαυξημένη κατά το ήμισυ, κάτι που σημαίνει ότι η ρύθμιση για τα $v + v/2$ έτη φοίτησης ισχύει ήδη για τους μετανάστες φοιτητές. Εννοείται, φυσικά, ότι επιπλέον απαιτείται και πληρωμή διδάκτρων από μετανάστες που σπουδάζουν σε σχολές της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

17. Σύμβαση Πρώτης Πρόσληψης.

18. Για περισσότερες πληροφορίες και ένα αναλυτικό χρονολόγιο σχετικά με το κίνημα ενάντια στη CPE, δες το τεύχος 12-13 των «Παιδιών της Γαλαρίας».

19. Τη χρονική στιγμή αυτή, ο κατάλογος των κατελιγμένων σχολών περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω σχολές: ΑΘΗΝΑ (Αρχιτεκτονική, Μεταλλειολόγοι, Μηχανολόγοι, Χημικοί Μηχανικοί, Ηλεκτρολόγοι-Μηχανολόγοι, ΣΕΜΦΕ, Ιατρική, Τοπογράφοι, Βιολογικό, Φυσικό, Πληροφορική)· ΠΑΤΡΑ (Μηχανολόγων Μηχανικών, Χημικών Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, Μηχανικών Η/Υ, Οικονομικού, Γεωλογικό, Χημικό, Βιολογικό, Νηπιαγωγών, Ιατρικής, Φυσικό, Πολιτικοί Μηχανικοί, Θεατρικών Σπουδών, Παιδαγωγικό, Μαθηματικό, Φιλοσοφική)· ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (Αρχιτεκτονική, Πολιτικοί Μηχανικοί, Βιολογικό, Χημικό, Φυσικό, Ηλεκτρολόγων-Μηχανολόγων)· ΙΩΑΝΝΙΝΑ (Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών, Επιστημών Τέχνης,

Ιατρική, Πληροφορική)- ΒΟΛΟΣ (Αρχιτεκτονική, Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων Μηχανικών)- ΧΑΝΙΑ (Πολυτεχνείο Κρήτης)- ΗΡΑΚΛΕΙΟ (Μαθηματικό, Χημικό, Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών, Βιολογικό, Εφαρμοσμένων Μαθηματικών, Φυσικό, Ιατρική).

20. Ως σημείο καμψής για τη μετάβαση από τις άνευρες κι άμαζες κινητοποιήσεις του προηγούμενου διαστήματος στην κινηματική έκρηξη που ακολούθησε, θεωρούμε το γεγονός ότι ήταν το πρώτο πανελλαδικό συλλαλητήριο με μεγάλη συμμετοχή ανένταχτου κόσμου από την επαρχία. Οι κινητοποιήσεις στην Αθήνα ως τότε ήταν ελεγχόμενες από την ΠΚΣ και λιγότερο από τα ΕΑΑΚ κι η συνάντηση αυτή με τους πιο «ορεξάτους» φοιτητές από την επαρχία (όπου οι κομματικοί μηχανισμοί είναι πιο ανίσχυροι) έδωσε την ώθηση σε πολύ κόσμο να μπει πιο δυναμικά στις κινητοποιήσεις. Ας σημειωθεί εδώ ότι αυτή η ώθηση από τη συγκεντρωτική δυναμική των πανελλήνιων πορειών δεν αναιρεί ούτε την κινηματική αλληλεπίδραση που υπήρχε έτσι κι αλλιώς μεταξύ των κινήσεων σε Αθήνα και επαρχία, ούτε και τις ενστάσεις αρκετών συντρόφων από την επαρχία για τη θεαματικότητα των πανελλαδικών πορειών σε αντιπαράθεση με την κοινωνική παρέμβαση που προωθούν οι κατά τόπους πορείες.

21. Αριστερή Ανασύνθεση, ίσως το πιο συντηρητικό κομμάτι των ΕΑΑΚ. Κυριάρχησε στις καταλήψεις της Πάτρας.

22. Αν και οι αποφάσεις αυτές έχουν μια πραγματική διάσταση, με την έννοια ότι έχουν ψηφιστεί από πολλούς φοιτητικούς συλλόγους, παραμένουν αντικείμενο συμφωνιών και «κόψε-ράψε» μεταξύ των ηγεσιών των παρατάξεων. Έτσι κι αλλιώς, μικρή επίδραση είχαν πάνω στα πραγματικά αίτια που έβγαλαν τόσο κόσμο, και τόσο δυναμικά, στο δρόμο. Βλέπε την εισήγηση και τις δυο συζητήσεις που δημοσιεύονται εδώ.

23. Είναι η πρώτη φορά μετά το φθινόπωρο του 2003 –όταν με απεργία 48 ημερών πραγματοποιήθηκε η μεγαλύτερη σε διάρκεια κινητοποίηση των καθηγητών πανεπιστημίου– που οι καθηγητές των ΑΕΙ λαμβάνουν αντίστοιχη απόφαση.

24. Δημοκρατική Πανεπιστημονική Κίνηση, η παράταξη του ΚΚΕ στους πανεπιστημιακούς καθηγητές.

25. Σε όλη τη διάρκεια των κινητοποιήσεων, η ΠΟΣΔΕΠ θα εκπροσωπήσει τους καθηγητές που εναντιώνονται στα νέα μέτρα και όχι το σύνολο των καθηγητών πανεπιστημίου. Η ίδια η λειτουργία του ελληνικού καπιταλιστικού πανεπιστημίου, με το συνεχώς εντεινόμενο καθεστώς υποχρηματοδότησης που τη διακρίνει, έχει δημιουργήσει διαφορετικές ταχύτητες στο εσωτερικό της πανεπιστημιακής κοινότητας χωρίζοντας το προσωπικό των πανεπιστημίων σε ορισμένες βασικές κατηγορίες: τους μεγαλοκαθηγητές, οι οποίοι έχουν πρόσβαση σε κονδύλια πάσης φύσεως, λειτουργούν ως εργοδότες μέσα στο πανεπιστήμιο και εν γένει απέχουν από τις κινητοποιήσεις- το ενδιάμεσο και κατώτερο καθηγητικό προσωπικό, το οποίο έχει περιορισμένη ή και καθόλου πρόσβαση σε κονδύλια και είναι αυτό που κυρίως συμμετέχει στις κινητοποιήσεις- τους συμβασιούχους λέκτορες και διδακτορικούς, οι οποίοι κάνουν εν πολλοίς τη λάντσα της ερευνητικής και διδακτικής εργασίας, αποτελούν το περισσότερο εκμεταλλεύσιμο κομμάτι του καθηγητικού προσωπικού και σε γενικές γραμμές απέχει από τις κινητοποιήσεις. Η ΠΟΣΔΕΠ πρακτικά εκπροσωπεί τη δεύτερη κατηγορία που εργάζεται κυρίως στα πανεπιστήμια των μεγάλων πόλεων.

26. Είναι δύσκολο να γνωρίζει κάποιος τον ακριβή αριθμό των κατειλημμένων τμημάτων κάθε φορά, όχι μόνο εξαιτίας του μεγάλου βαθμού αποκέντρωσης που χαρακτηρίζει το ίδιο το σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης, αλλά κυρίως εξαιτίας του γεγονότος ότι η ίδια η διαδικασία ψήφισης των καταλήψεων είναι δυναμική: μια σχολή που έχει κατάληψη τη μια εβδομάδα είναι δυνατόν να σταματήσει την άλλη και με έκτακτη ψηφοφορία να ξανακαταληφθεί μέσα σε ελάχιστες μέρες. Σημειώνεται ότι στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται και τμήματα των ΤΕΙ.

27. Αναγκαία υποσημείωση: η ΠΚΣ, εξακολουθώντας να είναι τραγικά εκτός κλίματος, φεύγει στις 12 μόνη της για μια γρήγορη βόλτα στο κέντρο.

28. Πρόκειται για το διαβόητο ληστή Βασίλη Παλαιοκώστα που λίγες μέρες πριν είχε αποδράσει θεαματικά μ' ελικόπτερο από τον Κορυδαλλό με τη βοήθεια του αδελφού του Νίκου Παλαιοκώστα, επίσης διαβόητου ληστή. Ας σημειωθεί ότι πέρα από τα συνθήματα, την ίδια περίοδο σε γενική συνέλευση της Παντείου είχε επικυρωθεί ψήφισμα αλληλεγγύης το οποίο ανέφερε: «Την Κυριακή 4 Ιουνίου ο φυλακισμένος κοινωνικός ληστής Βασίλης Παλαιοκώστας απέδρασε με ελικόπτερο από τις φυλακές Κορυδαλλού. Το παλλαϊκό φοιτητικό κίνημα αγκαλιάζει αυτή την κραυγή για ελευθερία, κάτι που ήδη έχει φανεί από την

πληθώρα σχετικών συνθημάτων που τράνταζαν τις προηγούμενες, μεγαλιώδεις πορείες. Αλληλεγγύη στους αδελφούς Παλαιοκώστα. Λευτεριά σε όλους τους ομήρους του κράτους».

29. Όπως θα κάνουν και 9 μήνες αργότερα στη μεγάλη πορεία της 15ης Μαρτίου 2007.

30. Χαρακτηριστικό είναι το πρωτοσέλιδο της «Ελευθεροτυπίας» με το ματωμένο φοιτητή πεσμένο στο έδαφος.

31. Πρόκειται για διαφορετικό συντονιστικό από αυτό της ΠΚΣ. Η πρακτική αυτή με τα δυο διαφορετικά συντονιστικά θα εξακολουθήσει να υπάρχει και στη συνέχεια.

32. Πολλοί αγωνιστές-στρίες που συναντήθηκαν στο δρόμο με τους φοιτητές προχωρούσαν σε πράξεις αντιβίας χωρίς να τους ενδιαφέρει η αλληλεπίδραση με τις διαθέσεις των φοιτητών-τριών, ενώ κάποιοι από αυτούς δυστυχώς είχαν είτε μια υποτιμητική συμπεριφορά απέναντι γενικά στους φοιτητές και τον αγώνα τους, είτε τους ταύτιζαν με τα «κομματόσκυλα», οπότε και επεδίωκαν την «εκτροπή» των διαδηλώσεων ανεξάρτητα από τις διαθέσεις του κόσμου και εντελώς διαχωρισμένα από οποιαδήποτε κινηματική διαδικασία. Αυτή η διαχωρισμένη αντιβία, η οποία για εμάς λίγο απέχει από τις λενινιστικές λογικές των «ειδικών της βίας» (από τη στιγμή που το υπαρκτό έλλειμμα συλλογικής αντιβίας από πλευράς φοιτητικού κινήματος καλύπτεται από κάποιους «ειδικούς της βίας», οι οποίοι κατά τ' άλλα θεωρούν τον εαυτό τους «ξένο σώμα» σε σχέση με τις διεκδικήσεις και τα όργανα των «αλλοτριωμένων» φοιτητών), εκφράστηκε από κομμάτια του αναρχικού-αντιεξουσιαστικού χώρου κυρίως τον Ιούνη κι υποχώρησε έπειτα για να δώσει τη θέση της το Γενάρη-Μάρτη σε λογικές αντιβίας που επιζητούσαν τη διάχυση και την αλληλεπίδραση (ενίσχυση των αλυσίδων, σπάσιμο πεζοδρομίων για να μπορεί να ρίξει πολύς κόσμος πέτρες, λελογισμένη χρήση μολότοφ κ.α.)

33. Πανελλήνια Ομοσπονδία Αστυνομικών Υπαλλήλων.

34. Κάποιοι μάλιστα ακούστηκαν να λένε: «δε θα κάνουμε πορεία για το κάθε μαλακισμένο που κάνει τη φάση του».

35. Περισσότερα πράγματα για τις φοιτήτριες και τους φοιτητές που συμμετείχαν στην Πρωτοβουλία Φοιτητών αναφέρονται στην εισήγηση των φοιτητών της παρούσας έκδοσης.

36. Για μια εκτενή παρουσίαση της απεργίας των δασκάλων βλέπε τα Παιδιά της Γαλαρίας τεύχος 12-13. Στο παρόν χρονολόγιο θα περιοριστούμε κυρίως στις όποιες συναντήσεις δασκάλων-φοιτητών έγιναν κατά τη διάρκεια της απεργίας, δηλαδή κυρίως στα εβδομαδιαία συλλαλητήρια.

37. Η θητεία του ανεκδιήγητου Πολύδωρα στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξης συνοδεύτηκε από αρκετές κατασταλτικές καινοτομίες, οι οποίες εφαρμόστηκαν με ιδιαίτερη οξύτητα εναντίον των κοινωνικών αγώνων. Μια τέτοια χαρακτηριστική καινοτομία ήταν η δημιουργία ενός νέου σώματος μπάτσων πλάι στα ΜΑΤ, το οποίο φέρει ελαφρύ εξοπλισμό με σκοπό τη σύλληψη «ταραχοποιών» διαδηλωτών, και το οποίο σώμα ονομάζεται «Τάγματα Συλλήψεων» (μπορεί κανείς να ακούσει διαδηλωτές να τους αποκαλούν «καρατέκα» ή «ζίου ζίτσου» λόγω της φημολογούμενης «ειδικής» τους εκπαίδευσης).

38. Όπως καταγγέλλουν οι μαθητές, κατά τη διάρκεια της σύλληψης η συμμαθήτριά τους άρχισε να κλαίει για να της πουν οι μπάτσοι: «Γιατί κλαις κοριτσάκι; Σου πήρανε το φρικοαναρχικό αγοράκι σου; Έλα εδώ, μουνάκι, να σε κάνουμε καλά».

39. Όπως δείχνει και το συγκεκριμένο απόσπασμα από τη μαθητική προκήρυξη, η κριτική της «τραγικής» κατάστασης, στην οποία βρίσκεται το εκπαιδευτικό σύστημα είναι δυνατόν να οδηγήσει σε συντηρητικά αιτήματα «αναβάθμισής» του.

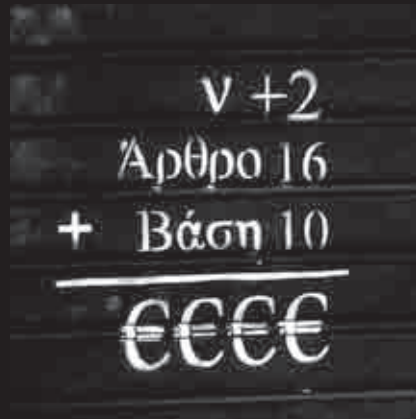
40. Και η ΠΟΣΔΕΠ έχει καλέσει σε 24ωρη απεργία για την ημέρα αυτή.

41. Ο πρύτανης του ΕΜΠ θεώρησε «πετυχημένο» τον εορτασμό εκείνης της χρονιάς.

42. Ουσιαστικά από το Δεκέμβρη κι έπειτα τέθηκε πιο έντονα στις σχολές το ζήτημα ότι οι καταλήψεις διαρκείας ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 είναι μονόδρομος κι ουσιαστικά προετοιμάστηκε το έδαφος για το δεύτερο γύρο (Γενάρη-Μάρτη). Αναφέρουμε εδώ τις πρώτες σχολές που ξανάρχισαν καταλήψεις ήδη από το Δεκέμβρη: Αρχιτεκτονική Βόλου – 3ήμερη (ΕΑΑΚ), Χωροταξία Βόλου – 3ήμερη (ΕΑΑΚ), Φυσικό Θεσσαλονίκης – 3ήμερη (ΕΑΑΚ & Αγωνιστικές Κινήσεις), Μηχανικοί Η/Υ Πάτρας – 2ήμερη (ΕΑΑΚ), Μηχανολόγοι Μηχανικοί Πάτρας – 2ήμερη (ΕΑΑΚ), Επικοινωνίας & ΜΜΕ (ΕΜΜΕ) Αθήνας – 7ήμερη (Πρωτοβουλία Φοιτητών ΕΜΜΕ), Φυσικό Ηρακλείου Κρήτης (ΠΑΣΠ), Χημικό Ηρακλείου Κρήτης (ΠΑΣΠ), ΣΤΕ και ΣΔΟ ΤΕΙ Πάτρας – 3ήμερη (ΠΑΣΠ).

43. Η αναθεώρηση του άρθρου 16 θεωρήθηκε ως η «μητέρα όλων των μαχών»

από την αριστερά λόγω του ισχυρού συμβολικού βάρους που έχει η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων («μη κερδοσκοπικών») ως αναίρεση της συνταγματικής πρόβλεψης για παροχή αποκλειστικά δημόσιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, η οποία σε συνθήκες κράτους-πρόνοιας αποτελεί βασικό εχέγγυο για τη διεκδίκηση «δημόσιας και δωρεάν παιδείας». Πέρα απ' τη συμβολική αυτή διάσταση της νεοφιλελεύθερης επίθεσης, η υλική διάσταση της αναθεώρησης του άρθρου 16 δεν έχει να κάνει με την «εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης»: άλλωστε, είτε κρατική είτε ιδιωτική, η εκπαίδευση έχει ως στόχο τη μαζική παραγωγή και αναπαραγωγή του εμπορεύματος «εργατική δύναμη», την παραγωγή δηλαδή πειθαρχημένων, προσαρμοσμένων, κινητικών και εξειδικευμένων ιδιωτών. Αντιθέτως, η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων στοχεύει στη συνολική αναδιάρθρωση της εκπαιδευτικής λειτουργίας –από την οποία το κράτος είναι αδύνατον να αποσυρθεί. Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων:

$$\begin{array}{r} v + 2 \\ \text{Άρθρο 16} \\ + \text{Βάση 10} \\ \hline \text{€€€€} \end{array}$$

- αποτελεί εργαλείο για την «ορθολογικοποίηση» του αριθμού των εισακτέων στα κρατικά πανεπιστήμια (δηλ. τη μείωση των θέσεων σε συνδυασμό με τη «βάση του 10»), πράγμα που εξυπηρετεί τη μείωση των δημόσιων δαπανών χωρίς να πλήττεται το μικροαστικό όνειρο της κοινωνικής ανόδου μέσω της «ανώτατης» εκπαίδευσης

- θα βοηθήσει στην περαιτέρω προώθηση της ιδιωτικοποίησης και της «αυτοχρηματοδότησης» των κρατικών πανεπιστημίων μέσω της σταδιακής επέκτασης των διδάκτρων. Με τον ανταγωνισμό που θα προκύψει ανάμεσα στα επιχειρηματικά πανεπιστήμια που θα είναι υπό κρατικό έλεγχο και σ' αυτά που θα είναι υπό ιδιωτικό έλεγχο, τα κρατικά πανεπιστήμια θα αναγκαστούν να λειτουργήσουν με ιδιωτικά-ανταποδοτικά κριτήρια, κάτι που θα οδηγήσει στην περαιτέρω εντατικοποίηση των σπουδών και τη μετακύλιση του κόστους αναπαραγωγής του εμπορεύματος εργατική δύναμη στους φοιτητές.

- θα συμβάλλει στη φτηνή εφαρμογή του νόμου για το «σύστημα μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων-συμπλήρωμα διπλώματος». Οι τίτλοι που θα περιλαμβάνει το «συμπλήρωμα διπλώματος», μέσω του οποίου ο εκπαιδευόμενος θα μπορεί να κατασκευάζει το αυριανό επαγγελματικό του προφίλ, θα μπορούν να παρέχονται «υπεργολαβικά» από τα αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά πανεπιστήμια. Στον τομέα της υγείας, για παράδειγμα, οι τρεις μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να ιδρύσουν σχολές σε μια πρώτη φάση θα προσφέρουν εξειδικευμένα σεμινάρια. Αυτό θα βοηθήσει τα δημόσια πανεπιστήμια να κάνουν οικονομία στην πρόσληψη νέου προσωπικού (οι μισθοί αντιπροσωπεύουν αυτή τη στιγμή το 70-80% των συνολικών δαπανών) ή στην ανάπτυξη των υποδομών τους.

- θα διευκολύνει σε τελική ανάλυση όχι μόνο τη κινητικότητα της εργατικής δύναμης και τη «δια βίου εκπαίδευση» αλλά, να το πούμε για μια ακόμη φορά, και τη μετακύλιση του κόστους εκπαίδευσης από το κράτος στους φοιτητές (και τους γονείς τους!).

Τέλος, η «ιδιωτικοποίηση» έχει ανεκτίμητη αξία για το κεφάλαιο σε ιδεολογικό επίπεδο και σε επίπεδο πειθάρχησης. Από τη μία, το κράτος αποτινάζει από πάνω του το βάρος της «ικανοποίησης των προσδοκιών» και το μεταθέτει στην «ατομική πρωτοβουλία» του φοιτητή-πελάτη που επωμίζεται και το κόστος. Από την άλλη, ο φοιτητής-πελάτης αναγκάζεται να τελειώνει γρήγορα τις σπουδές του (καθώς κοστίζει), δε διανοείται καταλήψεις και πορείες, και βγαίνει στο τέλος των σπουδών του πολύ πιο πειθαρχημένος και πρόσφορος για εκμετάλλευση από την καπιταλιστική μηχανή.

44. Πρόκειται για τα ΕΚΠΑ, ΕΜΠ, ΑΠΘ, Πάντειο, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και τα Πανεπιστήμια Πάτρας, Θεσσαλίας, Αιγαίου και Κρήτης.

45. Όπου έχουν παρθεί κοινές με άλλες αριστερές παρατάξεις αποφάσεις στη γενική συνέλευση φτιάχνουν τα δικά τους πανό, ενώ τοποθετούν όλα τα δικά τους μπλοκ μαζί στην αρχή της πορείας.

46. Μια αιτία είναι το γεγονός ότι οι μαθητές της Γ' Λυκείου προετοιμάζονται για την πενταήμερη όλο αυτό το διάστημα, όπως και το γεγονός ότι δύσκολα επανα-

λαμβάνονται καταλήψεις δυο φορές σε μια χρονιά.

47. Δυο από τους προφυλακισμένους (ο Γεράσιμος Κυριακόπουλος και ο Ταράσιος Ζαντορόζνι) πραγματοποιούσαν πολυήμερη απεργία πείνας ζητώντας την απελευθέρωσή τους.

48. Καθ' όλη τη διάρκεια των καλοκαιρινών φοιτητικών κινητοποιήσεων, η ΓΣΕΕ δε θα καλέσει παρά μόνο μια φορά σε τρίωρη(!) στάση εργασίας. Πέρα από τα ψέματα του Παναγόπουλου, πρόκειται για την κλασική επίκληση στη βάση που κάνουν πάντα οι γραφειοκράτες, όταν δε θέλουν να πάρουν μια αγωνιστική απόφαση. Για περισσότερα σε σχέση με τις πορείες στη ΓΣΕΕ βλέπε την εισήγηση της πρώτης μέρας που περιέχεται στην παρούσα έκδοση.

49. Στο παράρτημα της παρούσας έκδοσης φιλοξενείται και αφίσα με τα περιεχόμενα του διημέρου αυτού.

50. Στην πρωτοβουλία αυτή συμμετέχουν περίπου 200 πανεπιστημιακοί. Στη συνέχεια θα μετονομαστεί σε Συντονιστική Επιτροπή των «Κινήσεων Πρωτοβουλίας για την Αναβάθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου».

51. Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να βρεθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://anticalcenter.wordpress.com>.

52. Πορεία σε λαϊκές γειτονίες και μπλοκάρισμα σιδηροδρομικών γραμμών.

53. Ας σημειωθεί ότι καθ' όλη την διάρκεια των κινητοποιήσεων οι μπάτσοι ήταν ιδιαίτερα προκλητικοί προς όποιον τους φωτογράφιζε και ουκ ολίγοι φωτορεπόρτερ στοχοποιήθηκαν από τα ΜΑΤ λόγω της δουλειάς τους.

54. Ήταν η Παρασκευή πριν το καρναβάλι, με τις καταλήψεις να είναι άδειες από κόσμο και την κούραση να έχει φτάσει στο κόκκινο για όσους πάλευαν να γίνονται δράσεις πέρα από τις καθιερωμένες.

55. Δεν είναι μόνο το γεγονός ότι η κυβέρνηση ποντάρει στην κούραση του κόσμου για να περάσει όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα το νέο νόμο-πλαίσιο, ένα μέτρο-κλειδί για την αναδιάρθρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης· η επιλογή της χρονικής στιγμής που ψηφίζεται ο νέος νόμος-πλαίσιο στη Βουλή έχει να κάνει και με το ότι το κράτος δεν επιθυμεί να ολοκληρώνεται ένα κίνημα με την αίσθηση της νίκης.

56. Οι φοιτητές θα έχουν δικαίωμα να παίρνουν δωρεάν μόνο ένα βιβλίο ανά μάθημα, τη στιγμή που η πλειοψηφία των μαθημάτων απαιτεί πολλά παραπάνω για τις εξετάσεις, ενώ τα υπόλοιπα θα μπορούν να τα δανείζονται από τις βιβλιοθήκες. Ουσιαστικά αυτό το μέτρο θα οδηγήσει στη μετακύλιση ενός μέρους του κόστους σπουδών στον ίδιο το φοιτητή.

57. Ο θεσμός του ασύλου περιορίζεται σε σχέση με την προστασία της ακαδημαϊκής διδασκαλίας και έρευνας, κάτι που σημαίνει σίγουρα τον περιορισμό του «στους χώρους των ΑΕΙ που γίνεται εκπαίδευση και έρευνα» κι όχι π.χ. σε εστίες, αίθρια, δρόμους γύρω από τα κτίρια κτλ. Τους χώρους τους οποίους καλύπτει το άσυλο τους καθορίζει ο εσωτερικός κανονισμός κάθε σχολής και η άρση του αποφασίζεται με απλή πλειοψηφία από το πρυτανικό συμβούλιο. Τέλος, υπάρχει αναφορά ότι το άσυλο κατοχυρώνεται για να προστατεύει «το δικαίωμα στη γνώση, τη μάθηση και την εργασία των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας» και η παρεμπόδιση όλων αυτών θεωρείται κατάλυση ασύλου που τιμωρείται με 6μηνη φυλάκιση, πρόβλεψη που ενδεχομένως να χρησιμεύσει για την ποινικοποίηση των καταλήψεων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων (από φοιτητές και μη) καθώς και για άλλες μορφές αγώνα, όπως το «σπάσιμο» των συγκλήτων και γενικά των θεσμικών οργάνων που συνεδριάζουν για να πάρουν αποφάσεις στις οποίες εναντιώνονται οι φοιτητές.

58. Καθιερώνεται η υποχρέωση του φοιτητή να έχει περάσει συγκεκριμένα μαθήματα για να μπορέσει να περάσει σε ανώτερο εξάμηνο, κάτι που μέσω της καθηγητικής αυθαιρεσίας (π.χ. μαζικά κοψίματα) οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην εντατικοποίηση των σπουδών.

59. Κάθε ίδρυμα υποχρεούται να προσλάβει ένα «Γραμματέα» (sic), ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τα οικονομικά της επιχείρησης-πανεπιστήμιο και για την εφαρμογή του εσωτερικού κανονισμού που θα πρέπει να ψηφίσει το κάθε τμήμα.

60. Για τους φοιτητές που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα, δίνεται η δυνατότητα χορήγησης ανταποδοτικών υποτροφιών με αντάλλαγμα τη μερική απασχόληση εντός των ΑΕΙ/ΤΕΙ, όπως και άτοκων εκπαιδευτικών δανείων με προϋπόθεση να έχουν περάσει όλα τα μαθήματα του τελευταίου εξαμήνου και να μην έχουν υπερβεί τον ανώτατο χρόνο σπουδών· το πιο ξεκάθαρο δείγμα της προώθησης του μοντέλου του

ελαστικού εργαζόμενου-φοιτητή ήδη μέσα στις σχολές.

61. Προβλέπεται η σύνταξη από κάθε ΑΕΙ τετραετούς οικονομικού-αναπτυξιακού προγράμματος (προϋπολογισμού), το οποίο εγκρίνεται από το ΥΠΕΠΘ ανάλογα με την προσαρμογή του κάθε ιδρύματος στις απαιτήσεις της αξιολόγησης. Σε περίπτωση που το ίδρυμα αρνηθεί να καταρτίσει τετραετές πρόγραμμα, αναστέλλεται κάθε κρατική χρηματοδότηση (εκτός από τους μισθούς των καθηγητών).

62. Στον εσωτερικό κανονισμό θα προβλέπονται μέτρα πειθαρχησης των φοιτητών για την «εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος», πρόσληψη σεκιούριτι, καθορισμός των χώρων που καλύπτει το άσυλο, των μαθημάτων που αν δεν τα περάσει ένας φοιτητής κόβεται κτλ. Σε περίπτωση που ένα ίδρυμα δε συντάξει εσωτερικό κανονισμό, το Υπουργείο έχει τη δυνατότητα να ασκήσει «διοικητικό-οικονομικό εμπάργκο» στο συγκεκριμένο ίδρυμα.

63. Προβλέπεται η απώλεια εξαμήνου και εξεταστικής σε περίπτωση που δε συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων και πιστωτικών μονάδων για κάθε μάθημα, πέρα από μια παράταση δυο εβδομάδων. Ουσιαστικά, ο νέος νόμος κατοχυρώνει ότι πλέον κάθε κατάληψη που θα ξεπερνά τις δυο εβδομάδες θα συνεπάγεται αυτομάτως απώλεια εξαμήνου και εξεταστικής, κάτι που προφανώς θα οδηγήσει στη συσπείρωση του αντιδραστικού κομματιού των φοιτητών ενάντια στις καταλήψεις και όποτε στην εξασθένιση της συλλογικής αντίστασης των φοιτητών, όπως αυτή εκφράζεται με αυτό το μέσο πάλης τρεις δεκαετίες τώρα.

64. Κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων, η χρήση μαλλόξ για ανακούφιση από τα χημικά των μπάτσων έλαβε ευρύτατες διαστάσεις. Ήταν χαρακτηριστικό στις συγκρούσεις γύρω από το Πολυτεχνείο ότι φοιτητές που δε συμμετείχαν σε αυτές (πιθανόν και να διαφωνούσαν) είχαν άτυπα αναλάβει να βοηθούν τους συγκρουόμενους δίνοντας τους μαλλόξ, όταν αυτοί δεν μπορούσαν να αναπνεύσουν ή και να δουν από τα ληγμένα χημικά που πετούσαν αφειδώς οι μπάτσοι. Στις πορείες μετά την 8η Μάρτη φτιάχτηκαν κι οργανωμένες ομάδες ιατρικής βοήθειας (medical team) για το συγκεκριμένο σκοπό.

65. Πρόκειται για μέλη των ΠΟΣΔΕΠ, ΔΟΕ, ΟΛΜΕ και για ορισμένους φοιτητές.

66. Θεατρικών Σπουδών, Αρχιτεκτονικής και Επιστήμης Υλικών.

67. Οι δυο συλληφθέντες της 1ης Μάρτη τελικά θα καταδικαστούν στις 29/11/2007 σε ποινή φυλάκισης λίγων μηνών με αναστολή, αφού το δικαστήριο δέχτηκε τα λεγόμενα των μπάτσων κι όχι των μαρτύρων υπεράσπισης.

68. Καλών Τεχνών και ΤΕΙ Μουδανιών.

69. Όπως τον αντιλαμβάνεται ο καθένας τον όρο «μαζική σύγκρουση» βέβαια.

70. Με τα λόγια των αριστερών δημοσιογράφων του «Ιού» της Ελευθεροτυπίας: «Δεκαετίες είχαμε έτσι να δούμε μια τόσο μαζική σύγκρουση διαδηλωτών με την Αστυνομία, με εκατοντάδες νέους να συμμετέχουν επί ώρα στις οδομαχίες, χωρίς να διαλύονται απέναντι στις επιθέσεις των ΜΑΤ. Για όποιον βρισκόταν στο Σύνταγμα την ώρα της μάχης, ένα πράγμα ήταν προφανές: τούτη τη φορά δεν είχαμε να κάνουμε με ολιγάριθμες ομάδες 'μπαχαλάκηδων', που διεξάγουν τον δικό τους προσωπικό πόλεμο με την ΕΛ.ΑΣ. στην πλάτη των διαδηλωτών, αλλά βρισκόμαστε μπροστά στο ξέσπασμα της οργής μιας ολόκληρης γενιάς. Εξίσου σαφές ήταν ότι τούτη τη φορά η διαχωριστική γραμμή μεταξύ όσων συμμετείχαν κι όσων απλά παρακολουθούσαν τις οδομαχίες ήταν περισσότερο «τεχνική» παρά «πολιτική»: παρ' όλο που οι περισσότεροι διαδηλωτές δεν πετούσαν πέτρες ή μολότοφ, ήταν προφανές ότι δεν είχαν την παραμικρή διάθεση να παρέμβουν (όπως έκαναν τις προηγούμενες εβδομάδες) για να σταματήσουν ή να καναλιζάρουν τη σύρραξη». Ας σημειωθεί ότι κι άλλα κομμάτια της αριστεράς (όπως η εφημερίδα «Εποχή» που βγήκε με τίτλο «Η Συμφωνία της Βάρκιζας έσπασε») αποδέχτηκαν τις συγκρούσεις τις 8ης Μάρτη ως μια ηθικά δικαιολογημένη μορφή εξέγερσης της νεολαίας και του φοιτητικού κινήματος, αν και αυτό σε μεγάλο βαθμό έγινε λόγω της μαζικότητας των συγκρουόμενων. Το ΝΑΡ από την άλλη σε ανακοίνωση του ανέφερε ότι: «Η κυβέρνηση, αξιοποιώντας και τις γνωστές ενέργειες που υπονομεύουν το κίνημα, χτύπησε τη διαδήλωση... Το ΝΑΡ θα στηρίξει κάθε προσπάθεια του φοιτητικού κινήματος να απομονώσει με πολιτικούς όρους και διαδικασίες κινήματος εκείνους που παράγουν ανούσιες 'φάσεις, θέαμα και μπάχαλο' για κατανάλωση από τα αστικά ΜΜΕ και στην πράξη ανοίγουν, χωρίς να παίρνουν την πολιτική ευθύνη, ένα ιδιόμορφο παιγνίδι με τις δυνάμεις καταστολής υπονομεύοντας τον πολιτικό προσανατολισμό του φοιτητικού κινήματος».

71. Όπως πάντα σε στιγμές έντονης ταξικής σύγκρουσης, η κυρίαρχη τάξη επαφέρει στο προσκήνιο την ιερή εθνική ενότητα που απειλείται από «βάρβαρες»

δυνάμεις. Έτσι και τώρα, μ' αφορμή το πυρπολημένο φυλάκιο του τσολιά, τα ΜΜΕ οργιάζουν ενάντια «στους βάνδαλους που δε σέβονται τα ιερά κι όσια της πατρίδας» προσπαθώντας να στρέψουν το βλέμμα της κοινωνίας μακριά από τις συγκρούσεις έξω από το κοινοβούλιο και την αστυνομική καταστολή που ακολούθησε.

72. «...Χτες υπήρχαν δυο πορείες. Η μια του ΚΚΕ, αυτοί διαδήλωναν σωστά κατά του νόμου-πλαίσιο, συνεργάζονταν μαζί μας συνεχώς, μας ρωτούσαν από που να πάνε, που δεν έχει επεισόδια. Η δεύτερη πορεία ήταν όλοι τους ταραξίες, ήταν εχθρικοί σε μας, φώναζαν όλοι 'μπάτσοι, γουρούνια, δολοφόνοι!... Δε χτυπήθηκε ούτε ένας από το ΚΚΕ, δε συλλάβαμε κανέναν από κει. Δεν πειράξαμε κανένα μπλοκ του ΚΚΕ...», συνδικαλιστής των ΜΑΤ για τη πορεία της Πέμπτης 08/03.

73. Πετιέται φωτοβολίδα κρότου-λάμψης στο σώμα των διαδηλωτών που βρίσκονται πάνω στον Άγνωστο Στρατιώτη με κίνδυνο να υποστούν σοβαρά εγκαύματα φοιτητές-τριες.

74. Μάλλον δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα η μετέπειτα διαπίστωση ότι από τύχη δε θρηνήσαμε ανθρώπινες ζωές κατά τη διάρκεια της επίθεσης των μπάτσων.

75. Η προανάκρισή τους γίνεται στη ΓΑΔΑ παρουσία εισαγγελέα, ενώ η αστική νομοθεσία και η διάκριση των εξουσιών προβλέπουν ότι άλλη η διαδικασία της προανάκρισης από την αστυνομία και άλλη η διαδικασία της ανάκρισης από τον εισαγγελέα.

76. Η επικοινωνία της αυτόνομης-ανένταχτης τάσης που αναπτύχθηκε στις διαδικασίες του κινήματος θα οδηγήσει εκείνο το διάστημα στη συγκρότηση «αυτόνομης συνέλευσης» στη Θεσσαλονίκη. Η «αυτόνομη συνέλευση» δημιουργήθηκε ουσιαστικά το απόγευμα της 8ης Μάρτη με αυθόρμητο τρόπο, με αφορμή την καταστολή της πανελλαδικής πορείας στην Αθήνα. Εκείνη τη μέρα συγκέντρωσε πάνω από 200 άτομα, διάφορων πολιτικών αποχρώσεων (από τον αναρχικό/αντιεξουσιαστικό/αυτόνομο χώρο μέχρι συνδικαλιστές των εσακ και του κκε μ-λ), τα οποία εξέφρασαν την αναγκαιότητα απάντησης στο δρόμο στην κρατική καταστολή. Από εκεί και πέρα η συμμετοχή στη συνέλευση μειώθηκε δραματικά (30 με 50 άτομα κάθε φορά, για όσο κράτησε), συσπείρωσε κυρίως φοιτητές του α/α/α χώρου και ανένταχτο κόσμο των πανεπιστημίων και στην ουσία εξέφρασε την ανάγκη ριζοσπαστικοποίησης του κινήματος σε ένα σημείο, όμως, που το κίνημα είχε ήδη αρχίσει να κλείνει.

77. Τις επόμενες μέρες σε όλη την Ελλάδα, συνδικαλιστικά σωματεία και φορείς θα εκδώσουν ανάλογες ανακοινώσεις που καταγγέλλουν την καταστολή και στηρίζουν τον αγώνα των φοιτητών, εκφράζοντας έστω κι αργά –και εν πολλοίς διαμεσολαβημένα– την κοινωνική αλληλεγγύη που επιζητούσε το φοιτητικό κίνημα.

78. Κομμουνιστική Νεολαία Αποκατάστασης της Τάξης.

79. Αν και δε χρειάζεται, άλλωστε, αναγκαστικά η παρέμβαση της αριστεράς για να απομονωθεί ο αντιεξουσιαστικός χώρος από το κίνημα, η κατάληψη της Πρυτανείας ήταν μια από τις ελάχιστες απόπειρες του αντιεξουσιαστικού χώρου να κινηθεί προς την αντίθετη κατεύθυνση της αλληλεπίδρασης με το κίνημα έστω και πάνω στο ζήτημα της αλληλεγγύης στους συλληφθέντες και την αντίδραση στην κρατική καταστολή.

80. Οι αλληλέγγυοι μεγαλύτερης ηλικίας που κατέβηκαν στη συγκεκριμένη διαδήλωση σε μεγάλο βαθμό κατέβηκαν κουβαλώντας τη νοοτροπία του «φιλήσυχου πολίτη», ο οποίος έχει αγανακτήσει με τη βία που ξέσπασε την προηγούμενη εβδομάδα πάνω «στα παιδιά του», χωρίς όμως να έχει αποτινάξει τα θεαματικά στερεότυπα περί «κουκουλοφόρων και ειρηνικών φοιτητών» που πλασάρουν τα ΜΜΕ. Έτσι, οι «αλληλέγγυοι πολίτες» (σε αντιπαράθεση με τους «αγανακτισμένους πολίτες») λειτούργησαν μεν ως «ασπίδα προστασίας» της διαδήλωσης απέναντι στην καταστολή, αλλά και ως εσωτερική καταστολή της διαδήλωσης από τη στιγμή που σε σημεία που εκτιμούσαν ότι θα μπορούσε να υπάρξει σύγκρουση, έφτιαχναν αλυσίδες που μάλλον είχαν ως σκοπό το διαχωρισμό μεταξύ των διαδηλωτών, παρά μεταξύ διαδηλωτών κι αστυνομίας.

81. Όλη την προηγούμενη εβδομάδα τα ΜΜΕ κινδυνολογούσαν για το ενδεχόμενο να χυθεί αίμα στη διαδήλωση λόγω της «βεντέτας κουκουλοφόρων-ΜΑΤ», ενώ έφτασαν μέχρι και στο σημείο να στήνουν τηλεοπτικές συναντήσεις-διαλόγους μεταξύ «αναρχικών» και ματατζήδων.

82. Οι κνίτες προχωρούν σε ξεχωριστό συντονιστικό.

2 ΗΜΕΡΟ

**συζητήσεων
για τα κινήματα
των φοιτητών
και των δασκάλων**

**ΣΑΒΒΑΤΟ
16 ΙΟΥΝΗ 2007**

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

16 ΙΟΥΝΗ 2007

Πολυτεχνείο αθήνας Γκίνη

ώρα
19:00

Ανοιχτή συζήτηση για τις φοιτητικές κινητοποιήσεις

**Πριν γεράσουμε
περιμένοντας
να περάσει "στα χέρια
των φοιτητών"**

**ο αγώνας ενάντια
στην εκπαιδευτική
αναδιάρθρωση,
ας βρεθούμε**

**για να καταγράψουμε
την κινηματική μνήμη
πριν ζαρώσει.**

**Όσα έγιναν ή δεν έγιναν,
ειπώθηκαν
ή δεν ειπώθηκαν;**

**ΔΕ ΟΑ
ΨΟΦΗΣΟΥΜΕ
ΠΟΤΕ
ΚΟΥΦΑΛΕΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΕΣ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΙΟΥΝΗ 2007

Πολυτεχνείο αθήνας Γκίνη

ώρα
19:00

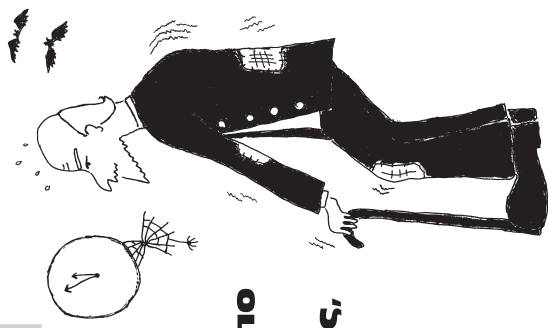
**Κοινή συζήτηση
δασκάλων-φοιτητών**

**Μπορεί να ασπρίσαμε
περιμένοντας το**

**πανεκπαιδευτικό μέτωπο
που μας υπόσχονται οι
συνδικαλιστικές ηγεσίες,
αλλά θα βρεθούμε να
μιλήσουμε για**

**τις συναντήσεις που
δεν έγιναν, γιατί το**

**φοιτητικό κίνημα κι η
απεργία των δασκάλων
δε συναντήθηκαν και τι
μπορούμε να κάνουμε
από 'δω και μπρος.**

**ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ
ΕΝΑΝΤΙΑ
ΣΤΟΥΣ ΓΕΡΟΥΣ,
ΑΛΛΑ ΕΝΑΝΤΙΑ
Σ' ΑΥΤΑ
ΠΟΥ ΜΑΣ
ΓΕΡΝΟΥΝ**

ΑΙΩΝΙΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΙΕΣ ΔΑΜΕΤΑΝΟΗΤΟΙ ΑΠΕΡΓΟΙ

Σχετικά με την εισήγηση και την ανοιχτή συζήτηση για τις φοιτητικές καταλήψεις...

Προσπαθώντας ν' αντιμετωπίσουμε με αυτοκριτικούς όρους την αναντιστοιχία ανάμεσα στις δράσεις του φοιτητικού κινήματος και την έλλειψη ενός δημόσιου ριζοσπαστικού λόγου από πλευράς του, προχωρήσαμε ως μια ομάδα από φοιτητές που συναντήθηκαν όλο αυτόν τον χρόνο στις καταλήψεις, στους δρόμους και στα αυτοοργανωμένα σχήματα (όπως ήταν η «Πρωτοβουλία Φοιτητών» κι οι «Καταληψίες από σχολές»), στην συγγραφή του παρακάτω κειμένου, το οποίο παρουσιάστηκε ως εισήγηση στην πρώτη μέρα του διημέρου για τα κινήματα των φοιτητών και των δασκάλων.

Ταυτόχρονα, ανακαλύψαμε ότι με το πέρας των κινητοποιήσεων ήταν διάχυτη τόσο στους εαυτούς μας όσο και στους φοιτητές-τριες με τους οποίους συναντηθήκαμε μια κούραση σχετική με τις αναλύσεις γύρω από τις φοιτητικές κινητοποιήσεις. Οντας κομμάτι ενός κινήματος στο οποίο η οποιαδήποτε θεωρητική εμβάθυνση είχε εν πολλοίς ταυτιστεί με την αριστεριστική φλυαρία των κομματικών πλαισίων και των πανομοιότυπων μονόλογων στα αμφιθέατρα, η συζήτηση στην οποία καλούσαμε φαινομενικά αδυνατούσε να διαφοροποιηθεί από το σύνολο των απολογιστικών κουβέντων των κομμάτων και των παρατάξεων για το «μεγαλειώδες φοιτητικό κίνημα». Το αποτέλεσμα ήταν να λείπουν από τη συγκεκριμένη κουβέντα αρκετοί-ες από τους συμφοιτητές-τριες που θα θέλαμε ν' ακούσουμε την γνώμη τους από τη στιγμή που συναντηθήκαμε μαζί τους όλο αυτό το διάστημα (στην πρωτανεία, στην πρωτοβουλία φοιτητών, στους καταληψίες φοιτητές, στις παράπλευρες δράσεις και στο δρόμο). Ως εκ τούτου, κρίνουμε την κουβέντα αποτυχημένη κι ανεπαρκή. Πέρα από κάποιους υλικούς παράγοντες¹ που συνετέλεσαν σ' αυτή την αποτυχία, για μας μεγαλύτερη βαρύτητα φέρει η γενικότερη στάση αποστασιοποίησης από απολογιστικές κουβέντες του κόσμου που συμμετείχε στις κινητοποιήσεις²:

1. Υπάρχουν πολλά καλύτερα πράγματα που μπορεί να κάνει ένας/μία φοιτητής-τρια ένα αρκετά ζεστό Σαββατόβραδο του Ιούνη (όπως να παρακολουθήσει μια συναυλία των Beastie Boys) από το να «διαλογίζεται» για το φοιτητικό κίνημα στα αμφιθέατρα του Πολυτεχνείου, ειδικά όταν η προπαγάνδισή που είχε γίνει για την συζήτηση ήταν σε μεγάλο βαθμό ελλειπτική, τόσο ως προς την αοριστία της αφίσας όσο κι ως προς τη μηδενική σχεδόν προφορική της προπαγάνδισή. Πιστεύουμε ότι αν η προπαγάνδισή της κουβέντας προέβαλε περισσότερο τα περιεχόμενα της εισήγησης και τα ζητούμενα της συζήτησης, αν δηλαδή μιλούσαμε με σαφήνεια για το ποιοι ήμασταν, πως δράσαμε μέσα στο κίνημα και με ποιους επιθυμούμε να κάνουμε αυτόν τον απολογισμό, τα πράγματα θα ήταν αλλιώς. Θεωρήσαμε, λανθασμένα, πως η έλλειψη στίγματος που είχε μια χρησιμότητα εντός κινήματος, μπορούσε να λειτουργήσει και εκτός αυτού.

2. Δεν είναι καθόλου άσχετο το γεγονός ότι μετά τη λήξη των κινητοποιήσεων δεν έγινε ούτε μια γενική συνέλευση με σκοπό τον απολογισμό του κινήματος και την προοπτική του αγώνα από εδώ και πέρα.

Προσπαθώντας να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα πρώτα απ' όλα διαπιστώνουμε την αδυναμία αυτού του κόσμου (κομμάτι του οποίου είμαστε κι εμείς προφανώς) να εμπλακεί σε μια διαδικασία απολογισμού της δραστηριότητάς του. Ας το πούμε απλά: οι φοιτητές που πριν το κίνημα συμμετείχαν σε πολιτικές ομάδες, στέκια κλπ επέστρεψαν σ' αυτά θεωρώντας ότι ο όποιος απολογισμός έπρεπε να γίνει εκεί. Για όσους δε το φ.κ. ήταν η πρώτη τους επαφή με κινηματικές και πολιτικές διαδικασίες ισχύει πως το κύριο που αποκόμισαν ήταν οι κοινωνικές σχέσεις. Κάποιοι μέσω αυτών εντάχθηκαν σε ομαδοποιήσεις- κάποιοι όχι. Πάντως το σίγουρο είναι πως σε εκείνη τη συγκυρία ελάχιστους αφορούσε η δράση τους μέσα στο φοιτητικό κίνημα. Σημασία είχε, στην ουσία, η χαλάρωση και η ξεκούραση που πλαισιωνόταν σε επίπεδο παρέας απ' τις συναναστροφές και τις φιλίες που αναπτύχθηκαν εντός του κινήματος. Άλλωστε, στρέφοντας την κριτική και σε εμάς τους ίδιους, πρέπει να παραδεχθούμε πως σ' ένα βαθμό αυτό ήταν αναμενόμενο. Στο βαθμό που η μειοψηφική τάση δεν επιχείρησε να προσδιοριστεί κάπως παρά μόνο σε σχέση με το κίνημα, και στο βαθμό που πλέον μιλούσαμε χρονικά εκτός κινήματος, δεν ήταν σαφές σε ποιον απευθύνεται αυτή η κουβέντα. Αν η ασάφεια αυτή υπήρχε ήδη εντός του κινήματος (σε ποιόν απευθύνονταν π.χ. τα διήμερα: στους απογοητευμένους φοιτητές του χώρου; στους καταλήψεις που ζητούσαν κάτι άλλο, πέρα από τις κυρίαρχες στο κίνημα αντιλήψεις;) τώρα πλέον, δίχως το μοναδικό στοιχείο κοινότητας –το κίνημα, την κατάληψη- η ασάφεια αυτή διογκωνόταν. Προφανώς για όλο αυτό τον κόσμο που από μια τέτοια ασάφεια ταλαιπωρήθηκε τόσο καιρό, ήταν δύσκολο να παρευρεθεί ξανά σε μια διαδικασία αποσαφήνισης. Ας μην υποτιμούμε, τέλος, το γεγονός ότι η πλειονότητα των φοιτητών αντιλαμβάνεται τη συμμετοχή του στα κινήματα ως εξαίρεση, ή στην καλύτερη ως διαχωρισμένη από την υπόλοιπη ζωή. Δεν υπάρχει, δηλαδή, ριζωμένη μια αντίληψη συνέχειας, η λογική του «νήματος» που αποτελεί προϋπόθεση για να εμπλακεί κανείς σε μια διαδικασία αυτοκριτικής.

Όλα τα παραπάνω δε μειώνουν στο ελάχιστο, για εμάς, την αξία των ζητημάτων με τα οποία καταπιανόμαστε στην εισήγηση και για τα οποία ευελπιστούμε να αποτελέσουν στο μέλλον αντικείμενο κινηματικής επεξεργασίας. Επηρεάζουν όμως την παρούσα έκδοση, αφού μας ανάγκασαν να επιλέξουμε να δημοσιοποιήσουμε ένα μόνο μέρος της κουβέντας που ακολουθούσε της εισήγησης, στην απομαγνητοφωνημένη της μορφή. Αυτή η επιλογή δεν έχει να κάνει με κάποια λογοκριτική διάθεση αλλά με την κατεύθυνση την οποία θα θέλαμε να πάρει μια τέτοια κουβέντα, κάτι που έγινε σ' έναν μόνο βαθμό λόγω των προβλημάτων που αναφέρθηκαν.

Παρακάτω, λοιπόν, ακολουθούν η εισήγηση για τις φοιτητικές καταλήψεις στη μορφή που παρουσιάστηκε στην εκδήλωση εκείνης της μέρας και η απομαγνητοφώνηση του μεγαλύτερου κομματιού της κουβέντας που ακολούθησε.*

*Να ξεκαθαριστεί ότι η εισήγηση έχει γραφτεί αποκλειστικά από τους «αιώνιους καταλήψεις» κι όχι από το σύνολο των ατόμων που συμμετέχουν στην παρούσα έκδοση.

Εισήγηση για την ανοιχτή συζήτηση στις 16/06/07 για τις φοιτητικές κινητοποιήσεις

Εισαγωγή

Συνηθισμένη γκρίνια μεταξύ όσων συμμετείχαν στο φοιτητικό κίνημα έξω από τα πλαίσια της αριστεράς είναι γιατί τόσο απολογισμοί και προσχέδια παρέμειναν ημιτελή και ξέμειναν στα συρτάρια μας. Είναι αυτό ένδειξη της τόσο διαδεδομένης οκνηρίας στο χώρο; Ένδειξη της σύγχυσης που επικρατεί σε μπόλικά μυαλά (και η οποία συνήθως επαναπαύεται στην οκνηρία); Ή κάτι άλλο;

Σίγουρα ένα μέρος αυτής της ανικανότητας αποπεράτωσης μιας απολογιστικής (και άρα και αυτοκριτικής) διαδικασίας οφείλεται στην αντίστασή μας να σχηματοποιήσουμε θεωρητικά το βίωμά μας και μάλιστα με κίνδυνο αυθαίρετα να το διαστρεβλώσουμε. Εννοούμε ότι όταν κανείς βρίσκεται εντός της φασαρίας, εντός κινήματος, του είναι δύσκολο να περιγράψει αυτό που συμβαίνει γύρω του με αντικειμενικούς όρους. Και κρίνει ότι πιθανώς αν το έκανε να ήταν και καταχρηστικό.

Ένα δεύτερο ζήτημα είναι ότι πολλοί από μας ασχοληθήκαμε με το φοιτητικό χωρίς να το θέλουμε, χωρίς να το διαλέξουμε. Μας διάλεξε αυτό. Όσο φούσκωνε, το αγαπήσαμε και αναγκαστήκαμε να μιλήσουμε για αυτό. Τώρα που πλέον ξεφούσκωσε, μας κουράζει, όπως μια ερωτική σχέση που έχει φθαρεί και δείχνει να βρίσκεται σε τέλμα, όμως οι σύντροφοι παλινδρομικά κάνουν βεβιασμένες κινήσεις μπας και τη σώσουν, οι οποίες εν τέλει τους εξουθενώνουν με την αποτυχία τους και τους καθλώνουν σε αδράνεια. Και τούμπάλιν. Για να εξέλθουν από την αδράνεια, δρουν.

Όμως υπάρχει και κάτι τρίτο, πιο σημαντικό το οποίο μας εισάγει και στο κυρίως θέμα του κειμένου. Υπάρχουν τουλάχιστον 2 περιπτώσεις ομαδοποιήσεων³ που Σεπτέμβρη-Οκτώβρη άρχισαν να δουλεύουν πάνω σε έναν απολογισμό. Οι ομαδοποιήσεις αυτές ήταν φρέσκες- προέκυψαν από τις ίδιες τις κινητοποιήσεις του Μάη-Ιούνη. Και είχαν όρεξη... Όρεξη να καταγράψουν την εμπειρία τους στο χαρτί και να βγάλουν συμπεράσματα. Χρήσιμα για αυτούς και τους επόμενους. Μιλούσαν, δρούσαν και έγραφαν κόντρα στα πλαίσια των Γ.Σ. και την πλαστή ομογενοποίηση που επιβάλουν, κόντρα στη λογική του «μέσου φοιτητή», τη γραφειοκρατία, τη διαμεσολάβηση, τη συνεχειακή λογική και την αυτοαναφορικότητα, τις ψόφιες καταλήψεις κλπ. Και τι πρόκριναν; **Την πρακτική τους, όχι την ταυτότητά τους.** Ήταν χαρούμενοι διότι είχαν μπροστά τους χειροπιαστά παραδείγματα ζητημάτων που μέχρι τότε είχαν συναντήσει κυρίως στη θεωρία και σε μικρογραφίες. Ήταν απόλυτα πεπεισμένοι για την ορθότητα και συνεπώς τη χρησιμότητα των προσεγγίσεών τους. Ήρθε όμως ο «2ος γύρος» και αναπαρήγαγε πολλά από αυτά που αυτοί οι απολογισμοί μάχονταν (ξεπερνώντας, προφανώς, κάποια άλλα). **Έτσι τα ημιτελή αυτά συμπεράσματα παγιώθηκαν ως αυτονόητα και πάλιωσαν στα κεφάλια αυτών που τα έβγαλαν. Όμως δεν πάλιωσαν στο κίνημα.** Αντίθετα πολλές φορές ήταν σαν να μην έχουν υπάρξει καν. Επιπλέον καθώς αυτά δε διατυπώθηκαν ποτέ

3. Και άλλες δύο που τα κατάφεραν. Βλ. «Προβοκάτσια», τεύχος 3 Φθινόπωρο 2006» και «Αυτονομία και κοινωνικοί αγώνες». Ο δεύτερος γύρος των κινητοποιήσεων (Γενάρης-Μάρτης 2007), έχει επίσης καταγραφεί στην «Προβοκάτσια», τεύχος 4, Μάρτιος 2008.

ρητά άφησαν να εκκρεμεί το ερώτημα αν αποτελούσαν κεκτημένες συλλογικές απόψεις. Έτσι τα υποκείμενα του απολογισμού όταν συνέδραμαν με ομαδοποιήσεις και υποσύνολα του κινήματος ποτέ δεν κατάφεραν να μάθουν με σιγουριά αν οι δίπλα τους σκέφτονταν με τον ίδιο τρόπο.

Αυτή είναι και η κεντρική αντίφαση-ερώτημα που διαπερνά αυτό το κείμενο. Πώς οι μειοψηφικές τάσεις που έδρασαν με ένα διαφορετικό τρόπο εντός του κινήματος δεν μπόρεσαν να καταγραφούν. Και αυτές οι τάσεις στην Αθήνα ακολουθούν ένα νήμα που βαστάει από την κατάληψη της Πρυτανείας και καταλήγει στην αντιεκλογική πορεία και συνδέει υποκείμενα από έναν πυρήνα τριών σχολών (ΕΜΜΕ, ΑΣΟΕΕ, ΤΕΙ) και άτομα από άλλες (Φιλοσοφική, ΕΜΠ, Καλών Τεχνών, Πάντειος κ.α.). Η ιστορία αυτής της τάσης δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον επειδή ήταν κάποια πλειοψηφία, αλλά διότι συμπυκνώνει τα όρια και τις δυνατότητες του κινήματος.

Κατ' αρχήν να ξεκαθαριστεί ότι η συγκρότηση αυτή υπήρξε χαλαρότατη και επέλεξε να είναι έτσι. Δεν αποτέλεσε δηλαδή πόλο (αν ο πόλος προϋποθέτει *minimum* προγραμματικές πολιτικές συμφωνίες), ούτε καν σταθερό σχηματισμό. Επίσης λειτούργησε με ένα τρόπο διττό: αφενός, ως όχημα για κάποιες καταλήψεις να εξάγουν τις πρακτικές τους και να συνδεθούν με άλλα κομμάτια του κινήματος έξω από το αφιλόξενο και δυσλειτουργικό κεντρικό συντονιστικό. Αφετέρου, ως εργαλείο για κάποια υποκείμενα, που στις σχολές τους είχαν χάσει το παιχνίδι λόγω του πλήρους ελέγχου των ΕΑΑΚ, να δράσουν. Λειτούργησε και με ένα τρίτο τρόπο ο οποίος ελέγχεται: ως μέσο σύνδεσης του κινήματος με την κοινωνία. (Δεδομένης φυσικά της παραδοξότητας αυτού του εγχειρήματος λόγω της μειοψηφικής θέσης αυτής της τάσης)

Τώρα, το ερώτημα είναι, κοιτώντας προς τα πίσω, από που προέκυψε αυτό το μόρφωμα. Αφού δεν έδρασε βάσει πολιτικών συμφωνιών, τι είναι αυτό που του επέτρεψε μια κάποια συνοχή και του έδωσε περιεχόμενο; Τι υπόρρητο διαμόρφωσε το θεωρητικό πυρήνα που το οδήγησε στο να συλλάβει δράσεις;

Πιστεύουμε πως ο **συνδεδεικμένος κρίκος αυτού του εγχειρήματος ήταν πως εν τέλει δεν επεδίωκε μια διαφορετική διαχείριση του κινήματος αλλά τον μετασχηματισμό αυτού.** Δεδομένου του γεγονότος ότι το κίνημα αυτό χτίστηκε πάνω σε προκείμενες με τις οποίες οι περισσότεροι διαφωνούσαμε, επιχειρήσαμε τότε να τις υπερβούμε και τότε να τις παρακάμψουμε. Το ερώτημα -και αυτή είναι η 2η κύρια αντίφαση- είναι αν αυτές οι προκείμενες ήταν όντως ψευδείς, ή αν εν πάσει περιπτώσει υπήρχε μια «αφανής τάση» που δεν εκφραζόταν από τον κυρίαρχο λόγο των ΕΑΑΚ κι η οποία θα μπορούσε μέσα από ό,τι κάναμε να βρει δρόμο να πράξει.

Όταν λέμε μετασχηματισμό εννοούμε την «αποπολιτικοποίηση»⁴ του κινήματος. Για τους αριστερούς προφανώς αυτό το κίνημα όφειλε να είναι πολιτικό. Και αν δεν ήταν θα το εξανάγκαζαν να γίνει. Λέγοντας πολιτικό εννοούμε πως στον κυρίαρχο λόγο του κινήματος επικρατούσε η αποδοκιμασία των πολιτικών της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης. Στόχος ήταν στην καλύτερη η δημιουργία μια πολιτικής κρίσης (π.χ. παραίτηση Γιαννάκου ή να πέσει η κυβέρνηση). Προς επίτευξη αυτής της πολιτικής κρίσης επικαλούνταν τη σύνδεση με το «εργατικό κίνημα». Οι καταλήψεις έπρεπε να είναι πολλές, ο κόσμος δυναμικός για να «δείξουμε στην κυβέρνηση ότι δεν υποχωρούμε». Το **πολιτικό** κωδικοποιεί τις κεντρικές επιλογές: άδειες καταλήψεις, κανονικοποιημένες, προγραμματισμένες, ελεγχόμενες πορείες διαμαρτυρίας στο εμπορικό κέντρο της Αθήνας, καταγγελίες περι «ωμής αστυνομικής βίας», ομογενοποίηση του λόγου και την επιδίωξη κεντρικής πολιτικής έκφρασης μέσα από το συντονιστικό, κόντρα σε ΔΑΠ-ΠΑΣΠ σε επίπεδο πολιτικό («η κυβέρνησή σου» κλπ) και όχι στο επίπεδο του ρόλου που επιτελούν μέσα στις σχολές.

Στον αντίποδα υπήρχε η ελπίδα για έναν επικίνδυνο και ανταγωνιστικό κοινωνικό αγώνα. Απ'την πρωτοκαθεδρία αυτή του κοινωνικού απορρέουν και οι διάφοροι παράμετροι που καθόρισαν τη δράση μας: στο επίπεδο του λόγου επιδιώκαμε να έρθουν στην επιφάνεια οι όποιες κοινωνικές αι-

4. Για να μην παρεξηγηθούμε, ως πολιτική εννοούμε την έννοια της πολιτικής που έχει επιβληθεί από την αριστερά η οποία αντιμετωπίζει τα κινήματα ως όχημα να καταφερθούν πλήγματα στις κυρίαρχες πολιτικές και συνεπώς έτσι να «κερδηθούν συνειδήσεις».

τίες αυτού του κινήματος και αυτές να ριζοσπαστικοποιηθούν. Θέλαμε οι συνελεύσεις να είναι συνελεύσεις κατάληψης και να θίγουν τα ζητήματα των υποκειμένων που τα απαρτίζουν (άμισθη και ανασφάλιστη εργασία, πρακτική άσκηση, πανεπιστημιακή έρευνα για τα αφεντικά κλπ). Θέλαμε καταλήψεις που να μπλοκάρουν την ομαλή λειτουργία των πανεπιστημίου και να το μετασχηματίζουν σε κοινότητα αγώνα. Θέλαμε συγκρουσιακές πορείες, παρεμβάσεις στους εργασιακούς χώρους, πορείες στις γειτονιές κλπ.

Αυτή την ιστορία προσπαθούν να διηγηθούν τα παρακάτω κείμενα επιμένοντας συνεχώς στη διαλεκτική μεταξύ μιας μειοψηφικής τάσης εντός ενός μειοψηφικού κινήματος. Ελπίζουμε έτσι να συνεισφέρουμε στην κινηματική μνήμη. Δεν επιδιώκουμε ασφαλή συμπεράσματα αλλά αντιθέτως θέλουμε να αναδείξουμε τις αντιφάσεις και τα όρια της δράσης μας καθώς μόνο έτσι –μέσω του προβληματισμού που αυτά θα δημιουργήσουν- θα είναι χρήσιμα τα όσα λέμε για μελλοντική χρήση.

A.

Το φοιτητικό κίνημα: Η πλειοψηφική στασιμότητα και η μειοψηφική κινητικότητα. (ή ένα πιο υποκειμενικό χρονολόγιο⁵...)

ΦΑΣΗ 1η (ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ)

Το κλίμα

Οι πρώτες καταλήψεις και κινητοποιήσεις ενάντια στο νέο-νόμο πλαίσιο και στην αναθεώρηση του άρθρου 16 ξεκινούν τον Απρίλη κυρίως από τις παραδοσιακά «προοδευτικές» σχολές. Αν και οι αριστεροί ήδη αρχίζουν να ψελλίζουν περί κινήματος και να λανσάρουν το σύνθημα «θα γίνει της Γαλλίας», τίποτα δεν προμηνύει αυτό που θα ακολουθήσει. Το αγωνιστικό δεκαπενθήμερο εκεί γύρω στον Απρίλη-Μάη είναι σε ένα μεγάλο βαθμό εθιμοτυπικό και οι πρώτες πορείες δεν είχαν καμία μαζικότητα –δεν είχαν κάποια αξιοσημείωτη διαφορά από τις συνήθεις φοιτητικές πορείες πέρα από τη συνθηματολογία περί Γαλλίας. **Πρέπει να είναι ξεκάθαρο πως, ανεξαρτήτως των όσων υποστηρίζονται, κανείς πολιτικός χώρος δεν είχε προβλέψει αυτό που συνέβη⁶.**

Τον Μάιο αρχίζουν να πολλαπλασιάζονται οι καταλήψεις και ακόμα και οι πλέον καχύποπτοι απέναντι στους βερμπαλισμούς της αριστεράς αρχίζουν να αντιλαμβάνονται πως κάτι σοβαρό συμβαίνει. Οι αρχικές ολιγάριθμες πορείες αρχίζουν να μαζικοποιούνται. Δεν μας ενδιαφέρει εδώ η χρονική ακρίβεια των γεγονότων αλλά το γενικότερο κλίμα της περιόδου. Το πρώτο ερώτημα που προκύπτει είναι **ποιός ήταν όλος αυτός ο κόσμος;** Αυτή η απορία καταγράφεται με τον πλέον σαφή τρόπο: μαθαίνουμε συνεχώς για καταλήψεις σε σχολές της επαρχίας που ούτε καν γνωρίζαμε πως υπάρχουν. **Σιγά- σιγά καταλαβαίνουμε πως πέρα από τις παραδοσιακές σχολές αρχίζουν να καταλαμβάνονται σχολές που μέχρι τώρα ήταν «μαύρες» και πως μάλιστα σε αυτές τις σχολές όπου υπάρχει απουσία παραταξιακού αριστερού λόγου ο κόσμος εκφράζεται και δημιουργεί**

5. Το «χρονολόγιο» αυτό είναι η περιγραφή σε ευθεία χρονική γραμμή του τρόπου δράσης μας μέσα στο κίνημα, μαζί με τα συνακόλουθα συμπεράσματα. Σε κάποια σημεία αλληλοεπικαλύπτεται με το χρονολόγιο που προηγήθηκε. Γι' αυτό το λόγο έχουν γίνει κάποιες μικροδιορθώσεις σε σχέση με το κείμενο που παρουσιάσαμε στην 1η μέρα του διημέρου.

6. Συγκεκριμένα, τα ΕΑΑΚ υποστήριζαν μεν ότι «εδώ θα γίνει της Γαλλίας» αλλά πολύ απείχε αυτή η ρητορική από μια συγκεκριμένη πολιτική εκτίμηση ότι θα δημιουργηθεί κίνημα που θα ξεπερνάει τις κλασικές φοιτητικές κινητοποιήσεις. Οφείλουμε όμως να τους αναγνωρίσουμε ότι ήταν οι μόνοι που διέβλεψαν πως η αιχμή του νόμου-πλασιού θα συσπείρωνε κόσμο. Η ΠΚΣ απαξίωνε τελείως τις κινητοποιήσεις. Όσο για τον αναρχικό/αντεξουσιαστικό/αυτόνομο χώρο σε μεγάλο βαθμό βρέθηκε απροετοίμαστος και άργησε να αντιληφθεί τη σημασία των γεγονότων.

ανοιχτές, ζωντανές καταλήψεις. Στις Γ.Σ. εμφανίζεται μαζικά κόσμος που μέχρι τότε ήταν ανύπαρκτος και ψηφίζει ασυζητητί καταλήψεις. Οι ΔΑΠίτες είτε δεν εμφανίζονται είτε, όταν εμφανίζονται, γιουχάρουνται. Εξίσου γιουχάρουνται και οι Κνίτες οι οποίοι τάσσονται εναντίον των καταλήψεων.

Ένα από τα ζητήματα που γρήγορα αναδεικνύεται είναι το ζήτημα της βίας. Οι πορείες στα τέλη Μάη δεν έχουν έντονη παρουσία μπάτσων, οπότε ύστερα από την συμβολική σύγκρουση μπρος στη Βουλή ακολουθούν επιθέσεις σε τράπεζες στην Πανεπιστημίου. Πρωτοεμφανίζονται τότε οι περίφημες αλυσίδες όχι ενάντια στους μπάτσους αλλά για προστασία του μέσου φοιτητή από τους «σπάστες»⁷. Αρχίζει σιγά-σιγά έτσι να διαγράφεται μία διαφωνία που επανέρχεται με νέους όρους μέχρι το τέλος του κινήματος, διαφωνία που λιγότερο αφορά το ζήτημα της βίας αυτό καθαυτό και περισσότερο τα ιδεολογήματα περί «μέσου φοιτητή» και απεύθυνσης στην κοινωνία. (Θα επανέλθουμε παρακάτω)

Το συντονιστικό

Το δεύτερο κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου είναι η μαζικότητα του Συντονιστικού των καταλήψεων το οποίο λαμβάνει χώρα στο Πολυτεχνείο ύστερα από κάθε πορεία. Ειδικά ύστερα από τις Πανελλαδικές συνωστίζεται στο MAX πάρα πολύς κόσμος και είναι εμφανής η συμμετοχή ανένταχτου κόσμου που έρχεται αντιμέτωπος με ζητήματα αγώνα για πρώτη φορά. Σε αυτό το πλαίσιο συγκροτείται σιγά-σιγά μια τάση που αντιδράει γενικά. Αντιδράει πότε στην έλλειψη αμεσοδημοκρατίας του συντονιστικού, πότε στη θριαμβευτική φλυαρία των αριστερών, πότε στην ανικανότητα αυτής της δομής να πάρει αποφάσεις, πότε στα έτοιμα κείμενα που επιβάλλονται, πότε στη χρονοβόρα διαδικασία. Υπήρχε κόσμος που ήθελε να εκφραστεί και να τοποθετηθεί πάνω στα ζη-

7. Χαρακτηριστικό στιγμιότυπο οι ΑΡΑΝίτες να φυλάνε τράπεζα, βλ. Χρονολόγιο 25/5/2006, σελ 29.

τήματα του αγώνα και αυτή η δομή τον απέκλειε.

Ανεξαρτήτως του πως την εξέφραζε τότε ο καθένας, αυτή ήταν μία αντίδραση που αμφισβητούσε συλλήβδην όλες τις δομές του κινήματος. Διότι ένα τέτοιο συντονιστικό προϋπέθετε τέτοιες συντονιστικές επιτροπές κατάληψης και τέτοιες γενικές συνελεύσεις. Και ανάποδα. Εξ' ου και το αδιέξοδο των συζητήσεων γύρω από το τι θα καθιστούσε το συντονιστικό αμεσοδημοκρατικό. Έχουν γραφτεί σελίδες και σελίδες γύρω από αυτό το ζήτημα και έχει ξεοδευτεί μπόλικο σάλιο σε πηγαδάκια. Θεωρείτο πάντως από κόσμο σημαντικό τότε να τίθονται ανοιχτά αυτές οι ενστάσεις, όχι τόσο για να αλλάξει το συντονιστικό αλλά για να καταδεικνύεται ο ρόλος των γραφειοκρατών και επίσης μέσω της πίεσης να γίνουν κάποιες δράσεις.

Η ένταση της αμφισβήτησης από τα «πολιτικοποιημένα» κομμάτια αυτής της τάσης ήταν πιθανώς, ήδη από τότε, αποτέλεσμα του φόβου ότι ένα τέτοιο συντονιστικό θα χρησιμοποιόταν από τις ηγεσίες του κινήματος προκειμένου να επιβληθούν οι δικές τους εκτιμήσεις της συγκυρίας και ο δικός τους λόγος. Κωδικοποιώντας αυτή τη μαζική αμφισβήτηση θα λέγαμε ότι **αμφισβητούσε τη γραφειοκρατία, την αποσύνδεση του λόγου από την πράξη και την πολιτική ρητορεία.**

Παρά το προεδρείο, παρά τον έλεγχο των συντονιστικών επιτροπών κατάληψης, παρά την αντικίνηση ρητορεία (μέσω της οποίας εκβίαζαν την πώλωση υπέρ τους), τα ΕΑΑΚ αδυνατούσαν πολλές στιγμές να ελέγξουν το συντονιστικό. Αυτό οφειλόταν στο γεγονός ότι σε αντίθεση με τις «πλειοψηφικές» Γ.Σ. το κεντρικό συντονιστικό απαρτιζόταν από τις αγωνιστικές μειοψηφίες. Αναφέρουμε ακροθιγώς εδώ ένα ζήτημα που άπτεται των δομών και του ζητήματος μειοψηφίας-πλειοψηφίας. Το φ.κ., έχοντας θητεύσει χρόνια στην ανάγκη της αριστεράς για πλειοψηφική απεύθυνση και τη νομιμοποίησή της ως τον πλέον αξιόπιστο εκπρόσωπο των φοιτητικών συμφερόντων, δεν κατάφερε να θέσει έναν κάθετο διαχωρισμό ανάμεσα σε καταληψίες και αντικαταληψίες, αγωνιστές και καριερίστες κ.ο.κ. Πολύ περισσότερο δε, απέτυχε να βρει την αντανάκλαση αυτού του διαχωρισμού στις ίδιες τις δομές του. **Αντί να αποδεχτεί την μειοψηφική του φύση⁸ και βάσει αυτής να πορευτεί,** προτίμησε να υπερηφανεύεται για τον (ψευδο)πλειοψηφικό του χαρακτήρα. Έτσι οι Γ.Σ. ρωτούσαν τη γνώμη των απεργασπαστών για τη συνέχιση των κινητοποιήσεων⁹, θυσίαζαν στο βωμό της δημοκρατικότητας τα συντονιστικά επιτροπής κατάληψης υποτάσσοντάς τα στις Γ.Σ. και ευνουχίζοντάς τα¹⁰. Έτσι στη μόνη δομή που υπήρχε πραγματικά κοινός τόπος –το συντονιστικό– ήταν λογικό να τίθενται άμεσα τα ζητήματα της αμεσοδημοκρατίας. **Στο συντονιστικό οι αγωνιστές θα έπρεπε να αποφασίζουν για τον αγώνα.**

Τα όρια και οι δυνατότητες - Κάποια γεγονότα

Αρχές Ιούνη το φ.κ. βρίσκεται στην αποκορύφωσή του. Το ποια μπορεί να είναι η έκβαση αυτού του αγώνα είναι τότε παντελώς άγνωστο και η οποιαδήποτε εκτίμηση διαψεύδεται συνεχώς από τα ίδια τα γεγονότα. Η άνευ προηγουμένου μαζικότητα και η ευκολία με την οποία βγαίνουν και συνεχίζουν οι καταλήψεις θέτει επί τάπητος αφενός ερωτήματα γύρω από τα πραγματικά κίνητρα και τους στόχους αυτού του κινήματος και αφετέρου ζητήματα στρατηγικής.

Κομβικά γεγονότα αυτής της φάσης είναι η 8η Ιούνη, η επιβολή της ρητορικής περί πρώτης νίκης ύστερα από τον ελιγμό της κυβέρνησης και το τελευταίο συντονιστικό το οποίο και έκλεισε

8. Μία τέτοια αποδοχή θα άφηνε ανοιχτό το πεδίο για να διερευνηθούν και υλικόι λόγοι που ωθούν κάποιους να αγωνίζονται ενώ κάποιους άλλους να συναινούν και επακόλουθα θα καθιστούσε δυνατή τη διερεύνηση συγκεκριμένων (ταξικών) συμμαχιών και όχι την κοινωμία γενικά και αόριστα.

9. Εκτός ακριβώς από τις σχολές που οι μειοψηφίες είχαν αντιληφθεί τη φύση τους ως τέτοιες και τους πετούσαν έξω.

10. Εδώ πάλι αποτελεί εξαίρεση η ΑΣΟΕΕ και τα ΕΜΜΕ όπου οι μειοψηφίες απαιτήσαν και πέτυχαν κύριο αμεσοδημοκρατικό όργανο της κατάληψης να είναι η συντονιστική επιτροπή/συνέλευση κατάληψης όπου οι καταληψίες αποφάσιζαν για τον εαυτό τους και όχι οι Γ.Σ., όπου ο καθένας απλώς ψήφισε αναθέτοντας.

το κίνημα.

Η 8η Ιούνη σηματοδοτεί μία σημαντική καμπή του κινήματος: 1ον η σύγκρουση μπροστά από το υπουργείο καθώς και ο πετροπόλεμος μπροστά από τη βουλή ξεπερνούν το συμβολικό πέσιμο των ΕΑΑΚιτών και επαναφέρουν το ζήτημα της αντιβίας με μαζικούς όρους. 2ον είναι η 1η φορά που το συντονιστικό διαλύεται υπό τη μαζική απαίτηση του κόσμου να μη γίνουν τοποθετήσεις και να γίνει αμέσως πορεία στη ΓΑΔΑ καθώς υπήρχαν 3 συλληφθέντες. Η 8η Ιούνη σημαδεύεται επίσης από την ένταση της καταστολής. Αυτή είναι κι η στιγμή που το κίνημα γίνεται πρώτη είδηση στα κανάλια, όπου αρχίζουν να συρρέουν μαζικά διάφοροι εκπρόσωποι του συντονιστικού των καταλήψεων.

Στις 10 Ιούνη η κυβέρνηση επιχειρεί ελιγμό και αναβάλλει την ψήφιση του νόμου. Από εκεί και πέρα αρχίζουν οι χειρισμοί των ΕΑΑΚ¹¹ ώστε το κίνημα να αρχίσει να εκτονώνεται. Η κύρια στροφή αφορά την απόπειρα για πιο ελεγχόμενα συντονιστικά και για ελεγχόμενες πορείες. Χαρακτηριστικά, στην επόμενη πορεία (15/6) η οποία είναι μαζικότατη, η «αναρχοφοβία» επιβάλλεται με συνεχείς παρενοχλήσεις όποιου βρίσκεται εκτός αλυσίδων, με συνεχή συκοφάντηση των βίαιων πρακτικών. **Επιπλέον κρατιέται κρυφό το που θα καταλήξει η πορεία για να γίνει το συντονιστικό¹².** Τελικά οι ΕΑΑΚίτες παραδίδουν πλαίσια στο υπουργείο (διαμαρτυρόμενοι στους μπάτσους, που πριν από μια βδομάδα χτυπούσαν, πως δεν τους αφήνουν!) και στρίβουν προς Συγγρού για Πάντειο. Στη Συγγρού η απουσία των μπάτσων δίνει την ευκαιρία σε διαδηλωτές να προθούν σε εκτενέστερες επιθέσεις σε καπιταλιστικούς στόχους, γεγονός που εκμεταλλεύονται οι εκπρόσωποι του κινήματος για να εντείνουν την αναρχοφοβία και το διαχωρισμό «καλού φοιτητή-ειρηνικού διαδηλωτή» από τον «εξωπανεπιστημιακο-μπαχαλάκια».

Το κρίσιμο ζήτημα από 10 Ιούνη και ύστερα ήταν το πως θα εκληφθεί από το φ.κ. ο ελιγμός της κυβέρνησης. Δίχως κεντρικό συντονιστικό - καθώς είναι πλέον σαφές ότι οι ΕΑΑΚίτες θέλουν να αποφύγουν και μαζικά συντονιστικά και συγκρούσεις - στις Γ.Σ. και μέσω των ΜΜΕ αρχίζει να επιβάλλεται η ρητορική της 1ης νίκης¹³. Αυτή η ρητορική - η οποία για λόγους πολιτικού εντυπωσιασμού χτυπιέται και από την ΠΚΣ - δίνει μέσω φοιτητοπατέρων και Ελευθεροτυπίας το τέμπο της επόμενης βδομάδας. Φτάνουμε έτσι στην πορεία της 22 Ιούνη η οποία καταλήγει για συντονιστικό στο Πολυτεχνείο. Παράλληλα με το συντονιστικό, λαμβάνει χώρα εκτενές «καγγελάκι». Στο συντονιστικό προτείνεται μειοψηφικά από σχολές να κανονιστούν ταυτόχρονα μαζικά μπλοκαρίσματα δρόμων. Η πρόταση βρίσκει απήχηση και συναντά την άρνηση των φοιτητοπατέρων. Επίσης προτείνεται πορεία στη ΓΑΔΑ, πρόταση την οποία οι ΕΑΑΚίτες χρησιμοποιούν για να διαλυθεί το συντονιστικό, να αποχωρήσουμε από το Πολυτεχνείο και να εκτονωθεί η κατάσταση. **Στην Ομόνοια, τα ελεγχόμενα από τις ηγεσίες μπλοκ διαλύονται και ο χύμα κόσμος παρουσιάζεται ανίκανος να σχηματίσει μπλοκ για την ΓΑΔΑ.**

Το επόμενο συντονιστικό γίνεται το Σάββατο. Είναι μαζικότατο και στην ουσία θα αποφασίσει για τη συνέχιση ή το κλείσιμο. Τα επίδικα είναι δυο: Αφενός, η σύνοδος υπουργών παιδείας 27/28 -η οποία μέχρι τότε θεωρείτο αυτόνομη πως θα αποτελέσει κεντρικό, και μάλιστα συγκρουσιακό, ραντεβού για το κίνημα. Αφετέρου, η πρόταση για κατάληψη της πρυτανείας.

Εντέχνως, οι αποφάσεις για συγκρουσιακή πορεία στη σύνοδο των Υπουργών αποφεύγονται και αποφασίζεται πορεία πάλι στο κέντρο της Αθήνας με στόχο το Υπουργείο Παιδείας. Στη σύνοδο υπουργών την πρώτη μέρα πάνε μόνο κνίτες που υποκρίνονται τους ανένταχτους φοιτητές(!).

11. Για να μην είμαστε άδικοι να διευκρινίσουμε πως η απόφαση για κλείσιμο του κινήματος πάρθηκε από την ΑΡΑΝ Πάτρας και πολεμήθηκε έντονα και μέσα στα ΕΑΑΚ. Πάντως, παρά τις διαφωνίες, η λογική της ενότητας των ΕΑΑΚ επιβλήθηκε και σίγουρα δεν έκαναν τίποτα για να μη λήξει.

12. Μια πρακτική που στο εξής θα παγιωθεί κάθε φορά που η μαζικότητα και η ένταση φτάνουν σε επίπεδα ανεξέλεγκτα.

13. Με αφορμή τη βία, τα αριστερά «κεφάλια» αρχίζουν να είναι περιζήτητα στα τηλεοπτικά παράθυρα. Εκεί δράττονται της ευκαιρίας - πέραν του να δηλώσουν νομιμοφροσύνη - να επιβάλουν τη ρητορική της νίκης και να δεομευθούν για μη χαμένες εξεταστικές.

Στην πορεία σχηματίζεται μαζικό μπλοκ στο μπλοκ του Πολυτεχνείου αποφασισμένο για σύγκρουση μπροστά από το Υπουργείο Παιδείας, που να ξεπερνάει τη σύγκρουση της 8ης Ιούνη και να έχει κάποια άμεσα αποτελέσματα δίχως συλλήψεις. Περίπου 500 και πλέον (αριστεροί, αναρχικοί, αντιεξουσιαστές, ανένταχτοι) εξοπλισμένοι με μάσκες, κράνη, παλούκια, παρατάσσονται μπροστά από το υπουργείο¹⁴. Οι ενδοΕαακίτικες κόντρες οδηγούν την υπόλοιπη πορεία να μην ακολουθήσει το 1ο μπλοκ αλλά να στρίψει στη μεγάλη Βρετανία. Το μπλοκ δε συγκρούεται και επιστρέφει συγκροτημένο στη βουλή. Καθ' όλο το μήκος της Πανεπιστημίου δέχεται επιθέσεις στις οποίες αμύνεται επιτυχώς¹⁵. Στην Πρωτανεία μία διμοιρία καταπατά το άσυλο και δέχεται επίθεση. Τα «κεφάλια» παίρνουν την πρωτοφανούς ηλιθιότητας απόφαση να οδηγήσουν την πορεία στη Νομική, πράγμα που συντελεί στην ασυνεννοησία και στις επιθέσεις των μπάτσων στα μπλοκ. Στη Νομική, εν μέσω οδοφραγμάτων και συγκρούσεων ο κόσμος προσπαθεί να αναπνεύσει και τα «κεφάλια» να τον αποτρέψουν απ' το να βγει στην ταράτσα.

Το τελευταίο συντονιστικό – Η πρωτανεία

Στο τελευταίο συντονιστικό η πρόταση για την Πρωτανεία συσπειρώνει κόσμο. Η πρόταση έχει περάσει και μέσα από κάποιες γενικές συνελεύσεις και συντονιστικές επιτροπές κατάληψης. Μέχρι τώρα η κύρια επιχειρηματολογία είχε ως εξής: χωρίς ένα κέντρο αγώνα το κίνημα θα απομονωνόταν από την κοινωνία και οι καταλήψεις θα απομαζικοποιούνταν. Στο συντονιστικό εκείνο γίνονται από επιτροπές κατάληψης τοποθετήσεις που κατηγορούν ευθέως τάσεις των ΕΑΑΚ για μεθόδευση της απομαζικοποίησης και του κλεισίματος. Πλέον οι φοιτητοπατέρες μιλάνε ανοιχτά για νίκη και άνω τελεία. Η Πρωτανεία πλέον τίθεται ως εναντίωση στην ηττοπαθή αυτή λογική και προτείνεται με βάση τα επιχειρήματα πως τα αιτήματά μας δεν έχουν ικανοποιηθεί (Απόσυρση- Μη αναθεώρηση- Κατάργηση) καθώς επίσης πως έχουμε συλληφθέντες.

Στο συντονιστικό αυτό και γύρω από αυτή την πρόταση σημειώνεται η μεγαλύτερη πόλωση μέχρι τότε. Ύστερα από γιούχα και πίεση, κομματικά «κεφάλια» των ΕΑΑΚ αναγκάζονται να παραδεχτούν¹⁶ πως ουδέποτε «επέστρεφαν» αυτή την πρόταση στις Γ.Σ. διότι διαφωνούσαν με αυτή πολιτικά. Η τεταμένη ατμόσφαιρα καταγράφεται με το σύνθημα «ΤΕΡΜΑ ΠΙΑ ΣΤΙΣ ΜΑΛΑΚΙΕΣ, ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΜΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΗΛΙΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ».

Ως προς τα δύο ερωτήματα που έχουν τεθεί, σε αυτή τη φάση η αμφισβήτηση στο συντονιστικό και η πρόταση για Πρωτανεία εξέφραζαν μία υπαρκτή τάση κόντρα στον επίσημο λόγο του κινήματος και καταγραφόταν κεντρικά σαν άποψη. Η Πρωτανεία κωδικοποιούσε αυτό που εντέχνως είχε μέχρι τότε συγκαλυφθεί: πως αυτό ήταν ένα κίνημα που ήθελε να νικήσει ουσιαστικά, πως ασφυκτιούσε μέσα στις γραφειοκρατικές του δομές και τον φοιτητοκεντρισμό του, πως ήλπιζε πως η δυναμική του μπορούσε να διαχυθεί σε όλη την κοινωνία και να γίνει ουσιαστικός επικίνδυνος. Όλες οι προτάσεις για μπλοκαρίσματα, για αποκλεισμό του υπουργείου, για μαζικές ζωντανές καταλήψεις, για σύνδεση με την εργασία, για κέντρα αγώνα, για κλιμάκωση της επίθεσης ύστερα από την «1η νίκη», αυτό εξέφραζαν.

Ομως η άποψη αυτή καταγραφόταν κεντρικά και διακριτά ακριβώς επειδή εκφραζόταν μέσα στο συντονιστικό. Δεν προέκυπτε από την όποια «βάση» του κινήματος. Από την άλλη, εφόσον οι συνελεύσεις ήταν Γ.Σ. και όχι συνελεύσεις κατάληψης, και οι επιτροπές κατάληψης ελεγχόμε-

14. Εδώ είναι απαραίτητη η αυτοκριτική. Καθώς στο συντονιστικό ήταν αδύνατον να συζητηθούν ζητήματα παράταξης στο δρόμο και σύγκρουσης, αναγκαστικά οι συνεννοήσεις αυτές γίνονταν επί τόπου στο δρόμο ημι-αυθόρμητα και ημι-κεντρικά (δηλαδή με συμφωνίες άτυπων ηγεσιών). Αυτό οδηγούσε στο να μην ξέρει πολύς κόσμος τι θα γίνει και να άγεται και να φέρεται από τα ελεγχόμενα μπλοκ.

15. Εδώ φαίνεται η αποτελεσματικότητα και η σημασία οργανωμένων και εξοπλισμένων αλυσίδων κόντρα στους μπάτσους. Σε αντίθεση με την 8η Ιούνη τα μπλοκ δεν έσπασαν ούτε μια φορά.

16. Με προφανή, ομολογούμενως, αυταρέσκεια καθώς αποδείκνυαν έτσι πως αυτοί αποφασίζουν και όχι οι αγαπημένες τους Γ.Σ. ούτε οι αγαπημένες τους επιτροπές κατάληψης.

νες και στείρες θα μπορούσε να ειπωθεί πως τότε το συντονιστικό ήταν αν όχι η βάση, η καρδιά του κινήματος. Αυτό περιγράφει επαρκώς τις αντιφάσεις των δομών του κινήματος καθώς και τις αντιφάσεις πάνω στη διαλεκτική κεντρικού/αποκεντρωμένου, ομογενοποιημένου/διάχυτου που πολλές φορές αντιμετωπίσαμε.

Υπ' αυτές τις συνθήκες η Πρυτανεία ήταν η 1η δράση που έγινε κόντρα στο συντονιστικό. Αλλά από την άλλη έγινε βασισμένη στο λόγο αυτού του συντονιστικού. Ήταν μία αντιφατική κίνηση ξεπεράσματος της μέχρι τότε πρακτικής του κινήματος μέσω όμως του υπάρχοντος κυρίαρχου λόγου του κινήματος.

Η κατάληψη της Πρυτανείας έγινε λοιπόν σε ένα πλαίσιο συνέχειας και μετασχηματισμού του κινήματος. Το στοιχείο ήταν να μην εκφυλιστεί σε κατάληψη του «χώρου». Ήταν άραγε σωστό πείραμα ώστε να αποδειχτεί αν υπήρχε κάποιο κοινωνικό υπόβαθρο σε αυτό το κίνημα και αν αυτή η «τάση» είχε κάποια αφανή υποκείμενα που χρειαζόνταν μια άλλη δομή ώστε να εκφραστούν; Μπορούσε δηλαδή να συναγωνιστεί τον επιβεβλημένο κεντρικό λόγο περί 1ης νίκης, άνω τελείας και επαγρύπνησης ώστε αν δεν κοινωνικοποιούνταν να σήμαινε πως τέτοια τάση δεν υπάρχει παρά μόνο ετεροκαθορισμένα από τα ΕΑΑΚ; Ή αυτός ο λόγος ήταν τόσο ηγεμονικός που καθιστούσε την πρυτανεία άστοχη a priori ακόμα και σαν πείραμα; Τέτοια ερωτήματα και οι επιμέρους απαντήσεις που ο καθένας έδινε για τον εαυτό του (και όχι μαζί με τους άλλους) ήταν που καθόρισαν τη μοίρα αυτής της τάσης κατόπιν.

Συζητήθηκε αργότερα η εκτίμηση πως αν είχαμε προβεί στην κατάληψη της πρυτανείας νωρίτερα (π.χ. 8/6) και ανεξάρτητα από το συντονιστικό τα πράγματα θα είχαν πάρει άλλη τροπή. Όμως -και να μία ακόμα αντίφαση- η πρόταση αυτή προερχόταν από σχολές που είχαν μαζικές και ζωντανές καταλήψεις και δεν ήταν διατεθειμένες να εγκαταλείψουν τις καταλήψεις τους και να βρεθούν κεντρικά¹⁷.

Παρατηρείται εδώ μία αμφιταλάντευση που δείχνει πως η τάση αυτή δεν είχε τη δυνατότητα να δράσει συντονισμένα και να κινηθεί με μία κοινή εκτίμηση. Να απαντήσει δηλαδή π.χ. με έναν ικανοποιητικό τρόπο στο πού έπαυε η αποκέντρωση να είναι κοινωνική και κατέληγε αυτοαναφορική και χρειαζόταν μία άλλου τύπου «κεντρικότητα» από αυτή που πρόσφερε το συντονιστικό, για να επιτευχθεί το περίφημο άνοιγμα στην κοινωνία.

ΦΑΣΗ 2η (ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ-ΝΟΕΜΒΡΗΣ)

Πώς μια άνω τελεία μετατρέπεται σε κάτω; Ας μας απαντήσουν οι εξεταστικές!

Πηγαίνοντας λίγο πίσω θα πρέπει να πούμε ότι θεωρούμε πως ο παράγοντας εξεταστική είναι ένας από τους σημαντικούς που ώθησε κόσμο να εμπλακεί σ' αυτό το κίνημα με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι κινητοποιήσεις ξεσπούν λίγο πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου στα ελληνικά πανεπιστήμια (τέλη Μάη). Παραδοσιακά, ακολουθεί το σκύψιμο στα βιβλία, το μπάσιμο στα αμφιθέατρα, περισσότερη εντατικοποίηση και αποστείρωση απ' ότι την υπόλοιπη ακαδημαϊκή περίοδο, δηλαδή εξεταστική. Αυτό σε συνδυασμό με την εαρινή εποχή δημιουργεί περισσότερα απωθημένα στον οποιονδήποτε φοιτητή.

Αν δούμε λίγο την παράδοση των φοιτητικών κινητοποιήσεων τα τελευταία χρόνια, θα δούμε

---

17. Αυτό το ζήτημα της «ασυμμετρίας» των καταλήψεων επαφίεται και στο ζήτημα της χωροταξίας. Έτσι προέκυψε η ανάγκη για την κουβέντα σ' ένα από τα διήμερα των «καταληψιών από σχολές» (βλ. Παράρτημα). Αυτή η ασυμμετρία οδήγησε πολλές φορές στην έλλειψη συντονισμού.

πως κάθε χρόνο κάπου μεταξύ Απρίλη και Μάη γίνονται κάποιες λίγες καταλήψεις και κάποιες εθιμοτυπικές πορείες. Το ίδιο είχε γίνει και το 2001 ενάντια στα νομοσχέδια της αξιολόγησης: λίγες πορείες και καταλήψεις σε σχολές που κυριαρχούν τα ΕΑΑΚ, κυρίως τα Πολυτεχνεία. Σ' αυτή την «παράδοση» στοιχηματίζουν κάθε χρόνο τα ΕΑΑΚ και κάνουν τα πάντα για να την αναπαράγουν, κυρίως για μικροπολιτικούς λόγους. Για να τη βγουν απο τ' αριστερά στην ΠΚΣ, λίγο μετά τις φοιτητικές εκλογές, ώστε να ανανεώσουν τις δεξαμενές υποστηρικτών τους¹⁸, αλλά και για ν' αποδείξουν το πόσο αγωνιστάρδες είναι. Κάθε χρόνο, όμως, οι κινητοποιήσεις έχουν ένα «φυσικό» όριο διάρκειας 2-3 βδομάδων όπου τα ΕΑΑΚ εξηγούν γιατί πρέπει να σταματήσουν οι καταλήψεις (τους) συνήθως εφευρίσκοντας διάφορες νίκες. Αυτά τα όρια τίθενται σχεδόν «φυσικά» και λόγω των εξεταστικών που σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει κίνδυνος να χαθούν με κινητοποιήσεις σαν τις παραπάνω. Επιπλέον, γνωρίζουν πολύ καλά το πολιτικό κόστος μιας χαμένης εξεταστικής!

Όμως τώρα τα πράγματα πήγαν λίγο διαφορετικά. Η μαζικότητα του κόσμου που κατέβηκε στις πορείες, το ντόμινο των καταλήψεων συν κάτι από «άρωμα Γαλλίας», έκαναν τα πράγματα να ξεφύγουν απ' τα παραδοσιακά πλαίσια και έβαλαν σε κίνδυνο και αυτά τα «φυσικά» όρια των κινητοποιήσεων, άρα και τις εξεταστικές. Το ζήτημα των εξεταστικών ήταν κάτι το οποίο απασχολούσε το φοιτητόκοσμο εξ αρχής και λόγω αντικειμενικών συνθηκών. Από κάποιο σημείο και μετά, όλοι καταλάβαιναν ότι αυτές οι κινητοποιήσεις είχαν δρόμο μπροστά τους, αφού ήδη «έτρωναν χρόνο» από την εξεταστική περίοδο, και ότι με τέτοια έκταση δε θα μπορούσαν να ξεφουσκώσουν τόσο εύκολα όπως κάθε χρόνο. Το ζήτημα των εξεταστικών εκπορεύτηκε αρχικά από μια ευρύτερη κριτική προς την εκπαιδευτική διαδικασία, με ιδεολογικό κυρίως πρόσημο, και καταγράφηκε ασφαλώς μειοψηφικά (ή και αποκομμένα;) στις κινητοποιήσεις με προνομιακό μέσο τις πορείες («τρομοκρατία είναι οι εξεταστικές») με συνακόλουθο και το βρισίδι στους καθηγητές.

18. Αποτελεί γεγονός ότι η τάση της ριζοσπαστικής αριστεράς, που κυρίως βρίσκεται μέσα στα πανεπιστήμια ανανεώνεται και αναπαράγεται μέσα από τέτοιου είδους κινητοποιήσεις. Αντίθετα, όμως, με την ΠΚΣ δεν έχει καταφέρει ν' αναπτύξει εκείνο το οργανωτικό επίπεδο ώστε αυτά τα οφέλη να καταγράφονται και εκλογικά όπως έγινε και με τις φετινές κινητοποιήσεις.

Στην εξέλιξη του κινήματος το ζήτημα των εξεταστικών αποτέλεσε ένα κομβικό σημείο για την πορεία του, ενώ η συνθηματολογία πήρε πιά διάχυτα χαρακτηριστικά αφού συνδεόταν άμεσα με τη συγκυρία του κινήματος, όταν φάνηκε ξαφνικά η εξεταστική να επιβάλλεται στο εδώ και τώρα. Πρόκειται για την περίοδο μετά το «πάγωμα του νόμου» από το Υπουργείο Παιδείας, όπου οι εξεταστικές αποτελούν πλέον ένα ακόμα όπλο στα χέρια των «κεφαλιών» των ΕΑΑΚ, τα οποία αναζητούν απελπισμένα την αποκλιμάκωση των κινητοποιήσεων. Όλοι αυτοί που πάνω στη φούρια της θριαμβολογίας τους για τις νίκες του κινήματος ξεστομίζουν «στο διάολο να πάνε οι εξεταστικές», πιάνοντας και το feeling της προαναφερθείσας συνθηματολογίας, τώρα παρουσιάζονται σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη, από τις γενικές συνελεύσεις μέχρι τα τηλεπαράθυρα, ως οι εγγυητές των εξεταστικών, ως αυτοί που θα διασφαλίσουν στους φοιτητές το δικαίωμά τους... να εξεταστούν. Ενίοτε το ντύνουν και με αγωνιστικό προσωπείο λέγοντας πως δε θα επιτρέψουν «καμία εκδικητική προσπάθεια στις πλάτες του φοιτητικού κινήματος»! Κι όλα αυτά ενώ υπάρχουν γύρω στις 400 καταλήψεις πανελλαδικά και στις 15 Ιούνη, μετά τη δυναμική πορεία της 8ης Ιούνη, ο κόσμος είναι πολύ περισσότερος παρά (ή εξαιτίας;) την έκταση της καταστολής. Εντέλει, τα ΕΑΑΚ μαζί με την θριαμβολογία (και επιβολή στο κίνημα) της 1ης νίκης, τα απομαζικοποιημένα συντονιστικά, τις υποσχέσεις για «πανεκπαιδευτικό μέτωπο» από Σεπτέμβρη, χειρίζονται και το θέμα των εξεταστικών στην κατεύθυνση της αποκλιμάκωσης που μεταφράστηκε πολύ εύσχημα ως «άνω τελεία».

Συνολικά, μπορεί να ειπωθεί ότι η σχέση μεταξύ φοιτητικών κινητοποιήσεων και εξεταστικών ιστορικά παράγει αντιφάσεις που κάθε κίνημα αντιμετωπίζει διαφορετικά. Στην παρούσα φάση, η αντίθεση των σκηνικών που παράγουν απ' τη μια η κατάληψη και απ' την άλλη η εξεταστική φαίνεται να παίρνει ιδιαίτερα έντονη μορφή και εξίσου έντονα και άγρια να βιώνουν την αντίφαση αυτή όλοι αυτοί που πριν λίγους μήνες έκαναν καταλήψεις και έβγαιναν στους δρόμους¹⁹. Την περίοδο Σεπτέμβρη- Οκτώβρη, αυτή η αντίφαση είναι ολοφάνερη και αποκαλύπτει πλέον και τα διεκδικητικά (και όχι μόνο) όρια του φοιτητικού κινήματος. Το σκηνικό μέσα στα ιδρύματα έχει ως εξής: από αρχές Σεπτέμβρη αλλά, σε κάποιες σχολές, ακόμα και από τέλη Αυγούστου μέχρι τέλη Οκτώβρη, ισχύει κόκκινος συναγερμός λόγω εξεταστικής. Διάβασμα, εντατικοποίηση, διπλές και τριπλές εξεταστικές. Σε καμία περίπτωση δεν επικρατεί μέσα στα ιδρύματα κλίμα «επαγρύπνησης». Αντίθετα, κυριαρχεί μια εκκωφαντικότερη σιωπή: σιωπή για όσα έγιναν πριν μερικούς μήνες, σιωπή για το παρόν των κινητοποιήσεων(;), σιωπή για όσα συμβαίνουν έξω απ' τα πανεπιστημιακά τείχη και έχουν άμεση σχέση με τον αγώνα μας, με κορυφαίο την απεργία των δασκάλων. Οι χώροι των ιδρυμάτων που λίγους μήνες πριν είχαν γίνει χώροι αντίστασης, επικοινωνίας, συλλογικής έκφρασης και διασκέδασης επιστρέφουν τώρα στην πρότερη κατάστασή τους που φαντάζει πιο εχθρική από ποτέ. Όλα επιστρέφουν στην κανονικότητα και οι εξεταστικές μας κουνούν απειλητικά το δάκτυλο!

Σ' αυτή τη συνθήκη αναδεικνύονται κάποια σημαντικά χαρακτηριστικά αυτού του κινήματος που παράγουν αντιφάσεις και αδιέξοδα. Πρόκειται για ένα κίνημα που αφενός αντιστέκεται στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση στήνοντας αναχώματα και αφετέρου σε μια κρίσιμη καμπή του αγώνα επιλέγει να εγκλωβιστεί στον εκβιασμό των εξεταστικών. Η αντι-αναδιρθρωτική κατεύθυνσή του περιορίζεται στην αντίσταση απέναντι στην εφαρμογή αναδιρθρωτικών νομοθετημάτων και πολιτικών και δε βγάζει μιλιά απέναντι σ' έναν από τους κυρίαρχους μηχανισμούς του παρόντος πανεπιστημίου, τις εξετάσεις, που κάθε άλλο παρά υποβαθμίζεται ο ρόλος του μέσα απ' αυτήν την αναδιάρθρωση. **Η αντίσταση στην εντατικοποίηση των σπουδών δε συναντά την κριτική ενάντια στις εξεταστικές.** Όμως πάνω απ' όλα, δεν καταφέρνεται να συζητηθεί ευρέως η σύνδεση των εξεταστικών με την παρούσα συγκυρία, την κινηματική συγκυρία. Ενώ έξω από τα πανεπιστήμια οι δάσκαλοι ξεκινούν απεργία, μέσα σ' αυτά δε συντηρείται ούτε καν η μνήμη του «δικού μας» αγώνα του Μάη-Ιούλη κάτι που, ούτως ή άλλως, είναι σχεδόν αδύνατο αφού δεν υπάρχουν εκείνα τα εδάφη

19. Ακόμα και για αυτούς που απλώς «πέρασαν και είδαν» τις καταλήψεις, βιώνοντάς τες εντελώς ξεκομμένες από την καθημερινότητά τους και από τη γενικότερη αντίληψή τους, αντιστοιχεί ένα σημαντικό μέρος της αντιφατικότητας αυτού του βιώματος.

(γενικές συνελύσεις-καταλήψεις) που θα μπορούσαν να επηρεάσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Εν ολίγοις, δεν καταφέρθηκε να παραχθεί ένα απειλητικό δίλημμα μεταξύ αναγκαιότητας του αγώνα στην παρούσα συγκυρία (απεργία δασκάλων) και εξεταστικών, μεταξύ συλλογικής αντίστασης και ατομικής λύσης, μεταξύ δημιουργίας και έκφρασης - όπως καταγράφηκε την άνοιξη - και παπαγαλίας, εξατομίκευσης, μεταξύ ζωής και μούχλας. Επιπλέον, οι κριτικές και οι μοριακές αρνήσεις που αναδύθηκαν από τον Ιούνιο ενάντια στην εξεταστική δεν κατάφεραν να συνδεθούν με την κοινωνική κίνηση αφού παρέμειναν εγκλωβισμένες μόνο στο δρόμο και δεν επέλεξαν να μιλήσουν επί ίσοις όροις και μέσα από τις διαδικασίες του κινήματος, αυτοπεριορισμένες έτσι ως αντίδραση στην κυρίαρχη κατεύθυνση αποκλιμάκωσης, περισσότερο πολιτικής κριτικής και όχι κοινωνικής αντίδρασης. Στο κάτω-κάτω, ήδη από τον Ιούνιο είχε επιβληθεί από τα πάνω η θριαμβολογία της 1ης νίκης και ο κόσμος που στελέχωσε δυναμικά τις καταλήψεις και τις αρνήσεις αυτές παρέμενε μειοψηφικός και πολιτικοκοινωνικά «ακίνδυνος» και τελικά ηττήθηκε χωρίς ν'αφήσει κάτι «χειροπιαστό».

Όμως, μέσα στις σχολές υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός κόσμου απ' τα αγωνιστικά μπλοκ καταλήψεων που 'χουν δημιουργηθεί το Μάη-Ιούλη που ανυπομονεί να ξανακάνει καταλήψεις και να ξαναβγεί στους δρόμους ψάχνοντας μια μόνο αφορμή. Πρόκειται για κόσμο που είτε δεν έχει πειστεί από τις μέχρι τώρα «νίκες» του κινήματος και τις «άνω τελείες», είτε σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να μπει στο λούκι της εντατικοποίησης μετά από τέτοιον αγώνα. Αυτό αναδεικνύει και την αναντιστοιχία μεταξύ πολιτικών-υλικών στοχεύσεων του κινήματος που εκφράστηκαν μέσα από τις δομές και τον κυρίαρχο λόγο του και των πραγματικών αιτιών που ωθούν τον κόσμο να σπάει την κανονικότητα του πανεπιστημίου με την 1η ευκαιρία που του δινόταν. **Τι γινόταν όμως τώρα που έπρεπε αυτή την ευκαιρία να τη δημιουργήσει ο ίδιος αφού κανείς δεν έπαιρνε την πρωτοβουλία; Ποιός θα έβγαζε την άνω τελεία από το κίνημα;**

Ως συνέχεια του εγχειρήματος της κατάληψης πρυτανείας έχει κανονιστεί μια συνάντηση στα τέλη Αυγούστου για να δούμε τι γίνεται και τι κάνουμε. Κυριαρχεί ένα ανάμεικτο κλίμα και μια διάσταση εκτιμήσεων. Άλλοι μιλούν με απαισιοδοξία για τη μη συνέχεια του αγώνα ενώ άλλοι με μια συγκρατημένη αισιοδοξία εκτιμούν μια κινηματική συνέχεια. Γίνονται αναφορές στην κηρυγμένη απεργία των δασκάλων που ξεκινά μέσα Σεπτέμβρη αλλά χωρίς να σταθούμε και αρκετά. Η αδυναμία να παραχθεί μια σαφής πολιτική εκτίμηση (που χαρακτηρίζει αυτή την τάση σ' όλη την διαδρομή της) αντικατοπτρίζει αντιφάσεις που είχαμε και εμείς. Ενώ τίποτα σχεδόν δεν κινιόταν και όλα γυρνούσαν στην κανονικότητα, κυριαρχεί από μέρος μας μία διάθεση «αναζωπύρωσης».

Πάντως, δυο πράγματα φαίνονται να'ναι κοινά παρόλη την διαφορά αντιλήψεων αλλά και την ιδιομορφία των καταστάσεων σε κάθε σχολή. Αφενός, η ανάγκη να παραμείνει ζωντανή η μνήμη αυτού του αγώνα μιας και η καλοκαιρινή ραστώνη επηρεάζει όσο να'ναι στο «κινηματικό φαντασικό» συν το γεγονός ότι κανείς δε θέλει να το συζητήσει όσο παίζουν εξεταστικές και, αφετέρου, η όρεξη να διατηρηθεί ένα κλίμα και μια αγωνιστική διάθεση μέσα στις σχολές με ποικίλους τρόπους (παρεμβάσεις, αντιπληροφόρηση, εκδηλώσεις κτλ). Βέβαια, δεν είναι καθόλου τυχαία η σπαζοκεφαλιά και η παλινδρόμηση του κόσμου μέχρι να βρει τα κατάλληλα μέσα να παρέμβει στις σχολές του, αφού σε σχέση με τον Ιούνιο έχει χαθεί το προνομιακό έδαφος παρέμβασης στο εσωτερικό των σχολών. Τη θέση των γενικών συνελύσεων έχουν πάρει οι εξεταστικές!

Χάνοντας το έδαφος αυτό και αναζητώντας τρόπους παρέμβασης ξεκινούν και οι πρώτες εσωτερικές συζητήσεις-διαμάχες για το «τί είμαστε», «τί μας συνέχει», «είμαστε ή πρέπει να γίνουμε τάση ή πόλος». Η απώλεια του «εξωτερικού παράγοντα» που μας έχει φέρει κοντά και η απογοήτευση που, αναπόφευκτα, παράγει αυτή η κατάσταση γεννά καίρια ερωτηματικά και προβληματισμούς που ζητούν απαντήσεις. Όλη αυτή η συζήτηση θα προσπαθηθεί να κωδικοποιηθεί παρακάτω. Κάπου εκεί πέφτει η ιδέα να προετοιμαστούν κάποιες θεματικές για αντι-μαθήματα όταν ξεκινήσουν οι καταλήψεις ώστε όσο μπορούμε να συμβάλλουμε στην επιχείρηση «ζωντανές καταλήψεις». Προσπαθούμε ν' ανοίξουμε ζητήματα που αφορούν τον τρόπο και την ουσία της παρεχόμενης πανεπιστημιακής

γνώσης αλλά και ζητήματα που αφορούσαν τον αγώνα μας, πχ. την εργασιακή αναδιάρθρωση, την αντι-βία στα ανταγωνιστικά κινήματα, το ζήτημα του φύλου στους κοινωνικούς αγώνες. Πρόκειται για μια προσπάθεια που τελικά θ'αποτύχει πλήρως λόγω έλλειψης όρεξης για μια τέτοια «μίζερη δουλειά»²⁰. Γενικά κρατάμε την όρεξη που υπάρχει για κίνηση καθώς και το ερωτηματικό αν ήταν απλώς ο απόηχος του Μάη-Ιούλη ή μια συνειδητή προσπάθεια να πάρουμε την κατάσταση στα χέρια μας.

Παράλληλα, ισχύει το πρώτο κινηματικό ραντεβού για την νέα χρονιά. 9η Σεπτεμβρίου στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης... Το τελευταίο συντονιστικό έχει δώσει ραντεβού εκεί μαζί με τους εργαζομένους, την κοινωνία κτλ, κτλ. Παρόλα αυτά, διαπιστώνεται η πλήρης ακινησία ακόμα και για να προπαγανδιστεί έστω αυτό το «κινηματικό ραντεβού». Συνελύσεις δεν παίζουν, ο κόσμος μπαίνει στα αμφιθέατρα για εξεταστικές και οι παρατάξεις μετράνε ακόμα τα κέρδη τους. Εκεί βρίσκουμε την ευκαιρία κάποιες μειοψηφίες φοιτητών από σχολές να προπαγανδίσουμε την πορεία στην ΔΕΘ, αλλά και να συμμετάσχουμε ως «Πρωτοβουλία Φοιτητών» για να καλύψουμε την επιθυμία μας να δράσουμε. Έχουμε αποδεχθεί ότι συνελύσεις δε βγαίνουν και επιπλέον δε γουστάρουμε να νομιμοποιήσουμε τα πανώ των εσακιτών που θα κατεβάσουν στην πορεία μέσω αποφάσεων των Δ.Σ των συλλόγων. Είναι ευκαιρία και να δοκιμάσουμε τα ανατακλαστικά και τις ορέξεις μας, αλλά και των άλλων. Απ' την άλλη, ανταποκρινόμαστε στο ραντεβού που έδωσε το τελευταίο συντονιστικό στο οποίο φύγαμε με γαμωσταυρίδια ενάντια στα κεφάλια των ΕΑΑΚ. Με τον τρόπο μας, βέβαια. Ούτε σύλλογοι, ούτε μέσω Δ.Σ. Μειοψηφίες στους δρόμους. Ταυτόχρονα, ψαχνόμαστε μήπως και επικοινωνήσουμε και με κόσμο από τη συμπρωτεύουσα αλλά και εκεί τα πράγματα δεν είναι καλύτερα. Λίγα πανώ μέσω Δ.Σ και λίγος κόσμος. Η πορεία στα γνωστά πλαίσια της αντικυβερνητικής διαμαρτυρίας όπως κάθε χρόνο αλλά με λίγο παραπάνω άρωμα φοιτητικού κινήματος. Στο επόμενο διάστημα και πριν την απεργία των δασκάλων γίνονται συζητήσεις γενικά πάνω σε τρόπους παρέμβασης στις σχολές ενώ γίνεται όλο και πιο φανερό το ζοφερό σκηνικό που έχει καταφέρει να δημιουργηθεί στις σχολές λόγω εξεταστικών.

Τελικά θα μείνουμε μόνοι μας; ...όπως οι δάσκαλοι;

Κάπου εκεί ξεσπά και η απεργία των δασκάλων. Πρόκειται για μια απεργία που έχει ανακοινωθεί από τα τέλη Ιούνη από το συνέδριο της ΔΟΕ και συγκεκριμένα μετά από πολιτική συμφωνία των συνδικαλιστικών ηγεσιών της ΠΑΣΚΕ και των Παρεμβάσεων-Κινήσεων-Συσπειρώσεων. Εν ολίγοις, πρόκειται για μια απεργία κηρυγμένη από τα πάνω και καθόλου οργανωμένη επίσης. Επιπλέον, η κήρυξη της απεργίας αυτής έχει χρησιμοποιηθεί και από τις συνδικαλιστικές ηγεσίες των ΕΑΑΚ ως επιχείρημα για ν'αποδείξουν στον κόσμο την «οικοδόμηση του πανεκπαιδευτικού μετώπου» από Σεπτέμβρη αλλά και για να επιβάλλουν την «άνω τελεία» του Ιούνη.

Βέβαια, σ' αυτό κρύβεται μια μεγάλη αντίφαση και μια μεγάλη αλήθεια. Μιλούν για «μέτωπο» ενώ γνωρίζουν πολύ καλά ότι η απεργία ξεκινά στις 11 Σεπτέμβρη και ότι οι φοιτητές όλον το Σεπτέμβρη και Οκτώβρη θα «διαβάζουν». Επιπλέον, είναι η μόνη ευκαιρία για «панεκπαιδευτικό μέτωπο» με την έννοια να συναντηθούν δύο κοινωνικά αντιστεκόμενα κομμάτια από τα κάτω, αλλά και να δημιουργηθεί μια αναταραχή σ' όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού μηχανισμού. Μια ευκαιρία για ρήξη συνολικά με την εκπαιδευτική αναδιάρθρωση πέρα από τις συντεχνιακές διεκδικήσεις του κάθε κομματιού του εκπαιδευτικού μηχανισμού, κάτι δηλαδή πέρα από τη φαντασία και, κυρίως, τις προθέσεις των συνδικαλιστικών ηγεσιών εκατέρωθεν. Η επιλογή, όμως, των συνδικαλιστικών ηγεσιών της ΔΟΕ να ξεκινήσει την απεργία στις 18 Σεπτέμβρη με τα δεδομένα και τις αδυναμίες που

20. Εδώ έχει αξία να σημειωθεί η συνεχής αντιπαράθεση που γεννήθηκε με αφορμή τα αντιμαθήματα μεταξύ όσων θεωρούν ότι σ' αυτά χωρούν εισηγήσεις πανεπιστημιακών καθηγητών ως οδηγοί προς συζήτηση και μόνο και όσων πρότειναν την απόλυτα αυτόνομη διαπραγμάτευση των ζητημάτων απ' τους ίδιους τους «οργανωτές».

προαναφέρθηκαν παραπάνω, αποκαλύπτει τη διάθεσή τους για μια καθαρά κλαδική απεργία με καθαρά κλαδικές διεκδικήσεις.

Από την αρχή προκαλούν έκπληξη τα ποσοστά των απεργών πανελλαδικά αλλά κυρίως ο αριθμός των δασκάλων που κατεβαίνουν στις πορείες. Κάποιες πρωτοβουλίες φοιτητών από διάφορες σχολές συνεχίζουν να μαζεύονται και ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες από την κατάσταση στις σχολές τους και προβληματίζονται προς την κατεύθυνση της «αναζωπύρωσης» του κλίματος! Σ' αυτό το κλίμα, κρίνεται αναγκαία η αλληλεγγύη στον απεργιακό αγώνα των δασκάλων και παίρνονται διάφορες πρωτοβουλίες. Αρχικά, ο καθένας στη σχολή του αναλαμβάνει δράση ώστε να προπαγανδιστεί ο αγώνας των δασκάλων και να κινητοποιηθούν φοιτητές όσο το δυνατόν περισσότερο αλλά και ν' αναδειχθεί η σύνδεση των αγώνων που (υποτίθεται ότι;) διεξάγουμε και οι δύο ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση. Μάλιστα γίνονται προσπάθειες ακόμα και να γίνουν συνελύσεις με καθαρά το ζήτημα της αλληλεγγύης στον αγώνα των δασκάλων κάτι που δεν επιτυγχάνεται. Είπαμε παίζουν εξεταστικές αλλά ακόμα και οι αριστερές «πρωτοπορίες» του κινήματος θέτουν de facto την ύφεση του κινήματος ως δικαιολογία για την πλήρη αδράνεια και αμηχανία στην οποία βρίσκονται. Το γνωστό, δηλαδή, «δεν τραβάνε οι μάζες»!

Επιπλέον, αποφασίζουμε να κατεβαίνουμε στα συλλαλητήρια των απεργών δασκάλων με ξεχωριστή παρουσία. Δεν μας κάνει το πανώ του Πολυτεχνείου και της Ιατρικής (μέσω Δ.Σ εννοείται...) που κατεβαίνει για να στεγάσει καμία 200αρά ΕΑΑΚίτες που κάνουν κάτι σαν κομματικό καθήκον ή υποχρέωση. Αντιθέτως, κατεβάζουμε πανώ σαν πρωτοβουλία φοιτητών που το προπαγανδίζουμε και στις σχολές μας. Κυρίως συσπειρώνόταν σ' αυτό φοιτητόκοσμος που γούσταρε την πιο χύμα παρουσία και συνθηματολογία του μπλοκ καθώς και διαδηλωτές από τον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό χώρο. Σ' αυτές τις πορείες αποτελούμε μάλλον το μαύρο πρόβατο και απέναντι στις συνδικαλιστικές ηγεσίες φοιτητών και δασκάλων, καθώς και της καταστολής.

Ήδη στο 2ο συλλαλητήριο, στις 20 Σεπτέμβρη, κατεβαίνουμε στην πορεία και μετά από μια προσπάθεια για συμβολική σύγκρουση των δασκάλων μπροστά από τις κλούβες στην Βασιλίσσης Σοφίας, την οποία προσπάθεια την προλαμβάνουν τα ΜΑΤ επιτιθέμενα με χημικά, το μπλοκ της «Πρωτοβουλίας Φοιτητών», που πλέον έχει «μπασταρδευτεί» με δασκάλους αλλά και άλλους διαδηλωτές, στο ύψος της Πανεπιστημίου περικυκλώνεται από διμοιρίες των ΜΑΤ. Ο αρχιδιμοιρίτης με ντουντούκα μας καλεί να γονατίσουμε ώστε να συλληφθούμε ομαδικά, ενώ εμείς πιασμένοι σε αλυσίδες τους φωνάζουμε μεταξύ των άλλων να παραδοθούν αυτοί γιατί είναι περικυκλωμένοι από τους διαδηλωτές, αφού έχουν κόψει την πορεία στην μέση! Μέσα στον πανικό, μας επιτίθενται και ανεβαίνουμε στα Προπύλαια. Εκεί μαζί με κάποιους δασκάλους προσπαθούμε να πείσουμε τον κόσμο ν' ανοίξουμε την Πρυτανεία και να κάνουμε συνέλευση για να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε για ν' απαντήσουμε στο κατασταλτικό χτύπημα που δεχτήκαμε από κοινού. Πολλοί δάσκαλοι συμφωνούν ενώ πολλά μέλη των Παρεμβάσεων κωφεύουν και φωνάζουν από τις ντουντούκες ότι ακολουθεί συνάντηση των απεργιακών επιτροπών στα γραφεία της ΔΟΕ. Στην αντιπρόταση μας να γίνει η συνάντηση στην Πρυτανεία ώστε να συζητηθεί από κοινού το ζήτημα της καταστολής αλλά και να παραβρεθούν και άλλα κομμάτια της πορείας σ' αυτή την συνάντηση, λαμβάνουμε, δάσκαλοι και φοιτητές, αποστομωτικές απαντήσεις όπως «τί έχουμε να συζητήσουμε εμείς οι δύο μαζί;» και «σιγά ρε παιδιά, δεν έγινε και τίποτα».

Παρόλα αυτά γύρω στα 80 άτομα επιλέγουν να πάνε και αυτά στη ΔΟΕ με την παρότρυνση και λίγων δασκάλων. Η προσπάθεια παρέμβασης φοιτητών στη συνάντηση αυτή αντιμετωπίζεται εχθρικά από κάποιους αριστερούς συνδικαλιστές που μιλούν για «εισβολή αναρχικών στοιχείων» και ανασύρουν ό,τι πιο συντηρητικό επιχείρημα υπάρχει λέγοντας πως «εμείς χάνουμε μεροκάματα ενώ οι φοιτητές ...». Έτσι, με τον πιο ζωντανό τρόπο γίνεται φανερή η επιλογή των αριστερών ηγεσιών των δασκάλων να φιλτράρουν σύμφωνα με τα δικά τους standards οποιαδήποτε κοινωνική επαφή του απεργιακού τους αγώνα με άλλα κοινωνικά κομμάτια.

Γενικά, πολλοί από εμάς θεωρούμε την απεργία των δασκάλων ως μια καλή ευκαιρία ο αγώνας των φοιτητών να βγει έξω από τα ιδρύματα, να συνδεθεί όσο το δυνατόν περισσότερο και μ' άλλο

ένα κομμάτι του εκπαιδευτικού μηχανισμού. Σε καμία περίπτωση δεν ευελπιστούμε στην «οικοδόμηση του «πανεκπαιδευτικού μετώπου» που βαυκαλίζονται οι αριστεροί ότι έχουν ήδη πετύχει, αλλά στοιχηματίζουμε στη σύνδεση δύο αντιστεκόμενων κοινωνικών κομματιών από τα κάτω, τουλάχιστον, στο πιο κοντινό μας έδαφος, που είναι η εκπαιδευτική αναδιάρθρωση σ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Μας ενδιαφέρει να μιλήσουμε με κοινωνικούς όρους ενάντια σε μια ολόκληρη διαδικασία που λαμβάνει χώρα στο κοινωνικό εργοστάσιο και όχι να αρθρώσουμε ιδεολογικά επιχειρήματα μετά από πολιτικές συμφωνίες από τα πάνω. Και όλα αυτά όχι ως μια συγκροτημένη αντίληψη αλλά κυρίως ως αίσθηση και πρακτική περισσότερο, παρορμητικά κυρίως και όχι βάσει μακροπρόθεσμων εκτιμήσεων.

Γ' αυτό και συνεχίζουμε να κατεβαίνουμε στις πορείες ως «Πρωτοβουλία Φοιτητών» παρά τις δυσμενείς συνθήκες που 'χουν δημιουργηθεί. Έχουμε στοχοποιηθεί από την καταστολή και, επιπλέον, μια ουσιαστική κίνηση επαφής με την απεργία των δασκάλων έχει στρέψει εναντίον μας μέρος των δασκάλων που είναι αποδέκτης της προπαγάνδας των συνδικαλιστών. Παρόλα αυτά, γενικά η αντιμετώπιση των δασκάλων στις διαδηλώσεις κρίνεται θετική παρόλο που κάπως άκομψα θεωρούν ότι «οι φοιτητές είναι μαζί μας», εννοώντας αυτό που βαυκαλίζονται από μικροφώνου οι συνδικαλιστές για «πανεκπαιδευτικό μέτωπο». Ούτως ή άλλως, σε κάθε συλλαλητήριο όλο και κάποιος συνδικαλιστής των ΕΑΑΚ ανέβαινε στο βήμα σαν εκπρόσωπος του Συντονιστικού Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων (των ποιών;) και συνέβαλε τα μέγιστα στην αντίστοιχη θριαμβολογία των συνδικαλιστών της ΔΟΕ.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα μπαίνουν στη φάση και οι καταλήψεις των μαθητών. Πρόκειται για καταλήψεις που σε τίποτα δε θυμίζουν τις αντίστοιχες του '98-'99. Πρόκειται για μαθητικές καταλήψεις και κινητοποιήσεις πιο ασφυκτικά ελεγχόμενες από το ΚΚΕ παρά ποτέ. Το ΚΚΕ έχει φάει δύο απανωτά στραπάτσα: το πρώτο είναι η αποτυχία να παρέμβει με οποιονδήποτε τρόπο κεντρικά στο φοιτητικό κίνημα (και να το ελέγξει, εννοείται) και το δεύτερο αφορά την απεργία των δασκάλων όπου (τί σύμπτωση;) αρχικά διαφωνεί με την απεργία, μετά με το πολιτικό σκέλος αυτής (αιτηματολογία- απουσία κουκουέδικης φρασεολογίας) και εντέλει αναγκάζεται και πάλι να συρθεί πίσω από τις εξελίξεις.

Μέσα σ' αυτό τον πανικό χρησιμοποιεί τις μαθητικές κινητοποιήσεις ως πολιορκητικό κροϊό ώστε να μπει δυναμικά και στο φοιτητικό μέτωπο καθώς και στην απεργία των δασκάλων. Με αβάντα τους μαθητές υπενθυμίζει στους υπόλοιπους αριστερούς συνδικαλιστές ότι αν θέλουν «πανεκπαιδευτικό μέτωπο», δηλαδή αναταραχή και στα σχολεία, θα πρέπει να περάσουν πάνω από το ΚΚΕ! Γενικά, η παρέμβαση που προσπαθήσαμε να έχουμε στις μαθητικές καταλήψεις είναι εντελώς αποσπασματική: μοιράστηκαν κάποια κείμενα σε λίγες καταλήψεις όπου είχαμε να αντιμετωπίσουμε οικοδόμους, κκεδες, αγανακτισμένους γονείς αλλά και καχύποπτους μαθητές προς οποιονδήποτε «εξωκαταληψιακό»²¹. Επίσης έγινε μια προσπάθεια να προσεγγίσουμε τα μαθητικά μπλοκ στις πορείες, κάτι πολύ δύσκολο αφού όταν εμείς αρχίζαμε αυτοί τελείωναν. Γενικά το ΚΚΕ είχε φροντίσει να απομονώσει τα μαθητικά μπλοκ μέσω του ΣΑΣΑ από οποιαδήποτε επικοινωνία με τον κόσμο των συλλαλητηρίων.

Αυτή η παρελκυστική πολιτική του Κόμματος αποδίδει άμεσα, τουλάχιστον, στο φοιτητικό μέτωπο. Στα μέσα προς τέλος Οκτώβρη, όπου πλέον έχει τελειώσει η εξεταστική, σχεδόν σ' όλες τις σχολές γίνεται η προσπάθεια να παρθούν οι πρώτες 2μερες-3μερες καταλήψεις. Εδώ κάνει για πρώτη φορά από τον Μάη την εμφανισή της η ΔΑΠ με ιδιαίτερα δυναμικό και οργανωμένο τρόπο. Είναι ξεκάθαρη η κυβερνητική βούληση να βάλει μπροστά τους μηχανισμούς της στα πανεπιστήμια ώστε ν' αποφευχθεί η αναταραχή του Ιούνη, αλλά ακόμα περισσότερο η σύνδεση αυτής με την τωρινή

21. Παράδειγμα, μερικά σχολεία στην Καισαριανή όπου μερικοί από εμάς με το ζόρι πιάνουμε κουβέντα με καταληψίες, αφού μπροστά στην πόρτα βρίσκονται κάθε λογής κκεδες, μιας και τα σχολεία αυτά είναι κνικοκρατούμενα. Απ' την άλλη, στο Παγκράτι οι μαθητές φοβούνται μήπως είμαστε και εμείς κνίτες και έτσι είναι ιδιαίτερα καχύποπτοι, αφού έχουν πει μεταξύ τους ότι «εδώ μέσα κνίτες δεν μπαίνουν!». Κατά διαβολική σύμπτωση, το σχολείο στο Παγκράτι ήταν αυτό που στις μαθητικές καταλήψεις του 2007 θα «βανδαλιστεί» από τους μαθητές του...

από πλευράς δασκάλων. Κάτω από την πίεση να χαθούν συνελύσεις τα ΕΑΑΚ αναγκάζονται (;) να συνεργαστούν με την καλά οργανωμένη, πλέον, ΠΚΣ ώστε να παρθούν οι πρώτες καταλήψεις. Είναι αυτά που λέμε κοινά πλαίσια που στην εξέλιξη θ' αποδειχτούν η Πέμπτη Φάλαγγα του κινήματος!

Έτσι ξεκινάει οι πρώτες καταλήψεις που παραμένουν μειοψηφικές αρχικά. Αυτό εξασφαλίζει την μεγαλύτερη παρουσία φοιτητόκοσμου στις πορείες, αλλά μέχρι εκεί. Η διάρκεια (3 μέρες στην καλύτερη των καταλήψεων) και η αδυναμία (ή πολιτική επιλογή;) να σπάσει η κανονικότητα μέσα στα ιδρύματα αντικατοπτρίζει με γλαφυρό τρόπο τον χαρακτήρα «επαναστατικής γυμναστικής» που προσδίδουν σ' αυτές τις κινητοποιήσεις ΕΑΑΚ και ΠΚΣ. Πρόκειται για καταλήψεις που δεν διαταράσσουν ιδιαίτερα την λειτουργία του πανεπιστημίου και την καθημερινότητα του φοιτητή, αλλά ουσιαστικά «μετρούν αντοχές» και δεν επιτρέπουν την εμπλοκή ευρύτερου κόσμου στον αγώνα. Στο κάτω-κάτω, στις 20 Οκτώβρη έχουμε δημοτικές εκλογές και κανείς δεν θέλει να ξεκινήσει πίο δυναμικά τα πράγματα πριν απ' αυτές καθότι... θα πάει πίσω και η προεκλογική προπαγάνδα! Οποιαδήποτε παρουσία κόσμου που εγκλωβίζεται σ' αυτή την πραγματικότητα παραμένει οικτρά μειοψηφική, αλλά και καθόλα ανοργάνωτη ώστε να μπορέσει να επηρεάσει καταστάσεις ή και να τις ανατρέψει²².

Πλέον, όμως, γίνεται άμεσα αντιληπτή και η αλλαγή στη σύνθεση και του μπλοκ κατάληψης. Είναι σαφώς απομαζικοποιημένο και κυριαρχείται από τους «πιο συνειδητοποιημένους και πολιτικοποιημένους» φοιτητές. Αυτό δρα καταλυτικά και στον ενθουσιασμό που είχαν οι κινητοποιήσεις τον Ιούνη, ενώ πλέον βρίσκονται στα πανεπιστήμια και οι πρωτοετείς που αποτελούν στοιχείο για τον κόσμο του κινήματος. Πάντως, η αντιμετώπιση τους απέναντι στις κινητοποιήσεις συνολικά μπορεί να χαρακτηριστεί εντέλει θετική. Πρόκειται για μία από τις «χαμένες γενιές» που ξέρει πολύ καλά τι σημαίνει νόμος Αρσένη ενάντια στον οποίο βρέθηκαν πίσω από τα μπλοκαρίσματα δρόμων πολύ απ' αυτούς που, σήμερα, βρίσκονται στα τελευταία έτη του πανεπιστημίου, οι «επί πτυχίω» και οι «αιώνιοι». Σ' αυτή τη συγκυρία, το «προσπέρασμα» των κνιτών, όπως το Μάη, φαντάζει αδύνατο αφού δεν πρόκειται να ξανακάνουν τέτοιο λάθος και είναι οργανωτικά αλλά και πολιτικά έτοιμοι να κάνουν οποιαδήποτε «κωλοτούμπα» - υποχώρηση για να «μπουν» στο κίνημα.

Τέλη Οκτώβρη πλέον, οι δάσκαλοι βρίσκονται στην 6η εβδομάδα απεργίας και στην πορεία της Τετάρτης 25ης Οκτώβρη παρατηρούνται οι πιο μαζικοί αριθμοί διαδηλωτών, καθώς και η πιο πλήρης «συμπαρουσία» δασκάλων, φοιτητών, μαθητών και αλληλέγγυων εργαζόμενων στο δρόμο. Και ο όρος συμπαρουσία επιλέγεται διότι δεν παρατηρείται κάποιο κοινό στοιχείο, που να δίνει την αίσθηση ότι ωθούμαστε από κοινούς λόγους για τον αγώνα μας και προς την κατεύθυνση να συνεχίσουμε τον αγώνα μας (μαζί). Ούτως ή άλλως, οι μαθητές σταδιακά επιστρέφουν στα θρανία, οι δάσκαλοι το βράδυ της 25ης Οκτώβρη αποφασίζουν το τέλος της απεργίας τους μετά κι από την συνάντηση ΔΟΕ - Καραμανλή ενώ οι φοιτητές, όπως όλα δείχνουν, δεν θα ξεφύγουν από τις 2ήμερες - 3ήμερες, τουλάχιστον για το διάστημα πριν τις διακοπές των Χριστουγέννων.

Η αυλαία κλείνει με τις οργανωμένες παρεμβάσεις των δασκάλων στις παρελάσεις της 28ης Οκτώβρη. Εκεί, για πρώτη φορά βρίσκονται και αρκετοί καταληψίες μαθητές και φοιτητές που στέκονται δίπλα. Το ραντεβού έχει δοθεί στα γραφεία της ΔΟΕ, πίσω από το Υπουργείο Παιδείας, και κάποιοι δραστήριοι καταληψίες το 'χουν πληροφορηθεί από κάποιους επίσης δραστήριους απεργούς δασκάλους. Με πανώ καταφέρνουμε να βρεθούμε απέναντι από την εξέδρα των επισήμων στην πλατεία Συντάγματος. Οι δάσκαλοι φωνάζουν τα συνθήματα για τις διεκδικήσεις τους, ενώ μερικοί καταληψίες βρίσκουμε ευκαιρία «ν' αμαυρώσουμε» και το πατριωτικό αίσθημα φωνάζοντας «είμαστε τσιγγάνοι, μωαμεθανοί, Τούρκοι προβοκάτορες και φιλοαλβανοί» και βρίζοντας επ' ευκαιρίας και κανά πατριώτη που μας την λέει. Αποχωρούμε συντεταγμένα και πάλι προς τα γραφεία της ΔΟΕ και ένα μπλοκ 500 ατόμων φωνάζει για τους μπάτσους, που μας ακολουθούν, και απαιτεί «όχι

22. Λίγες είναι εκείνες οι περιπτώσεις σχολών (EMME κ.α.) που αμφισβητούν την επιλογή αυτή (2ήμερες-3ήμερες καταλήψεις) παίρνοντας απόφαση για πολυήμερες καταλήψεις χωρίς κανένα ιδιαίτερο αποτέλεσμα βέβαια, αλλά και χωρίς κανένα ιδιαίτερο σκεπτικό, κυρίως ως μέσο αντίδρασης στις κυρίαρχες επιλογές εντός του κινήματος.

μόνο στον εκπαιδευτικό, 1400 σε όλο το λαό!».

Σκόπιμο είναι να ειπωθεί ότι, γι' αυτές τις μειοψηφίες, η περίοδος της απεργίας των δασκάλων ήταν μια σημαντική δοκιμασία για το τί θα ακολουθούσε. Γνωρίσαμε πολλά από τα αδιέξοδα της δράσης μας και τις αντιφάσεις της, ενώ δημιουργήθηκαν μεταξύ μας κάποια κοινά. Όλη την περίοδο της απεργίας πατούσαμε σε πολλές βάρκες. Θέλαμε να καλύψουμε ένα απωθημένο δράσης χωρίς να υπάρχει μια σαφής πολιτική εκτίμηση. Έτσι, κάναμε κινήσεις προπαγάνδας μέσα στις σχολές μας ενώ, συγχρόνως, κατεβαίναμε σ' όλες τις πορείες των δασκάλων χωρίς καμία ιδιαίτερη συμφωνία, πολιτική ή οργανωτική. Δρούσαμε περισσότερο πειραματικά και διαισθητικά. Επιπλέον, όλη αυτή την περίοδο, είχαμε χάσει τα προνομιακά εδάφη παρέμβασης που είχαμε το καλοκαίρι, δηλαδή γενικές συνελεύσεις και καταλήψεις, κάτι που δημιουργούσε αναπόφευκτα ερωτηματικά και προβληματισμούς για το «τί κάνουμε και πώς». Η διαθεσή μας να διατηρήσουμε «κλίμα» στις σχολές, περνούσε και μέσα από τις δικές μας αμφιταλαντεύσεις για τη συνέχιση ή μη των κινητοποιήσεων, κάτι που δε μας αντιστοιχούσε ποτέ να ορίσουμε. Ακόμη, βρεθήκαμε δίπλα σ' έναν αγώνα που θεωρούσαμε «δικό μας», αυτόν των δασκάλων, αλλά σε καμία περίπτωση αυτό δεν αποτέλεσε ζήτημα ή ανησυχία στα μυαλά των υπολοίπων υποκειμένων που βρεθήκαμε μαζί στο δρόμο το περασμένο καλοκαίρι. Τέλος, το φοιτητικό κίνημα είχε χάσει μια «μεγάλη ευκαιρία» να βγει έξω από τα ιδρύματα, να κοινωνικοποιηθεί μέσα και από την απεργία των δασκάλων, ζήτημα το οποίο συνέχιζε να μας φέρνει κοντά και θα αποτελούσε κυρίαρχη αιχμή και μετέπειτα στη δράση αυτής της τάσης κόσμου.

Τάση ή πόλος;

Όλη αυτή την περίοδο του μεσοδιαστήματος ανάμεσα στις δύο περιόδους καταλήψεων, όλον αυτόν τον κόσμο που καταγράφεται ως μειοψηφικός απασχολούσαν συνεχώς και έντονα ζητήματα δράσης και ταυτότητας, αυτοκαθορισμού και εκτιμήσεων. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν βρεθεί μαζί μ' ένα ιδιαίτερα παρορμητικό τρόπο στα τέλη Ιούνη, εναντιωνόμενοι σε μια κατάσταση που δεν τους εκφράζει και δεν τους χωρά και με πρώτο σημείο συνάντησης και πειραματισμού την κατάληψη της Πρυτανείας. Αυτό μπορεί ν' ακούγεται πολύ αόριστο, αλλά απ' την άλλη δεν στερείται ιδιαίτερων χαρακτηριστικών. **Πρόκειται για μια τάση που έχει προκύψει και καθοριστεί καταλυτικά από την εσωτερική αντιπαράθεση του κινήματος και εν πολλοίς η δράση και ο λόγος της προσδιορίζεται σημαντικά απ' αυτό.** Μέσα από τις συζητήσεις που έχουμε αναπτύξει, αλλά και την γνωριμία μας μέσα από τις δράσεις που κάναμε, φαίνεται εν πολλοίς ότι μας ενώνει ένας αντιγραφειοκρατικός λόγος και μια πρακτική στην κατεύθυνση της σύνδεσης λόγου-πράξης. Στη συγκεκριμένη, όμως, συγκυρία που δεν υπάρχουν τα εδάφη στα οποία θα μπορούσαμε ν' αναπτύξουμε μια παρουσία μ' αυτές τις αιχμές, αναγκαστικά υπάρχει μια δυστοκία να οριστεί ο σκοπός της κοινής μας παρουσίας, καθώς και τα χαρακτηριστικά αυτής.

Και εδώ προκύπτει η όλη προβληματική για το τι έπρεπε να είμαστε ή να γίνουμε. Υπάρχουν πάνω κάτω δύο σκεπτικά, που μπορούν να κωδικοποιηθούν στο δίπολο τάση ή πόλος. Ο πόλος εννοείται ως δημιουργία μιας πιο συνεκτικής δομής, ανοικτής μεν, αλλά με σαφή και ορισμένα πολιτικά χαρακτηριστικά που θα προωθούνται και θα υπερασπίζονται από τον λόγο και την δράση μας, κεντρικά και αποκεντρωμένα. Η αντίληψη αυτή αντιμετωπίζει το κίνημα ως γενεσιουργό αιτία του πόλου και τον πόλο ως ξεπήδημα μιας διακριτής πολιτικής πρότασης επί του κινήματος, που πλέον αυθύπαρκτα κατακάτ την παρουσία του. Η τάση εννοείται ως το σύνολο εκείνων των πολιτικών χαρακτηριστικών που προκύπτουν από τον εσωτερικό ανταγωνισμό του κινήματος ως διακριτά, και ένα μειοψηφικό κομμάτι που συσπειρώνεται γύρω απ' αυτά συγκροτώντας ανοικτές και ευκαιριακές δομές, προσπαθώντας να τα υπερασπιστεί και να τα επαναπροωθήσει στο κίνημα ως προτάσεις, κυρίως μ' έναν αποκεντρωμένο τρόπο. Η αντίληψη αυτή αντιμετωπίζει το κίνημα ως γενεσιουργό αιτία και όριο της τάσης ταυτόχρονα.

Η καταγραφή αυτής της αντιπαράθεσης γίνεται, όχι για να προκύψει κάποια εκ των υστέρων κα-

τάφαση ή άρνηση, προτίμηση ή απόρριψη, αλλά για να τονιστούν τα γεγονότα, τα χαρακτηριστικά, τα όρια και οι αντιφάσεις αυτής της μειοψηφικής δράσης και να περαστούν με πιό σαφή τρόπο από το μικροσκόπιο της αυτο-κριτικής.

Η αντιπαράθεση αυτή επηρεαζόταν από κάποια σημαντικά ζητήματα. Αρχικά, πρέπει να ειπωθεί ότι ο κόσμος που συγκροτούσε την «Πρωτοβουλία Φοιτητών» προερχόταν από διαφορετικές σχολές και κυρίως απ' αυτές που' χαν την τύχη να ζήσουν ζωντανές καταλήψεις και διαδικασίες εντός τους. Όμως, υπήρχαν και άτομα από σχολές που το καταληψιακό σκηνικό τους σε τίποτα δεν έμοιαζε με το προαναφερθέν. Αυτό το χαρακτηριστικό όριζε και την ιδιομορφία της παρέμβασης και της εμπειρίας που είχε ο καθένας στην σχολή του. Αλλού υπήρχαν δυναμικές παρεμβάσεις που μπόρεσαν ν'αντιστρέψουν την επιβολή κυρίαρχων αντιλήψεων για τον αγώνα και το κίνημα (ηγεσίες-ανάθεση-γραφειοκρατία κτλ) ενώ αλλού δεν καταφέρθηκε, ελλείπει μαζικότητας αλλά και προνομιακών εδαφών π.χ. ζωντανών καταλήψεων και συντονιστικών επιτροπών. Επιπλέον, αλλού είχαν δημιουργηθεί κινηματικά μπλοκ που συλλογικά «έκαναν αυτή τη δουλειά» (ΤΕΙ Αθήνας, ΕΜΜΕ, ΑΣΟΕΕ, Φιλοσοφική), ενώ αλλού οι ατομικές παρεμβάσεις δεν στάθηκαν ικανές για διαφορετικά αποτελέσματα. Επίσης, τα εδάφη στα οποία αυτός ο κόσμος δρούσε συλλογικά και με κάποια χαρακτηριστικά στις σχολές του, τώρα είχαν χαθεί. Δεν υπήρχαν γενικές συνελεύσεις, συντονιστικές επιτροπές κατάληψης, καταλήψεις ούτε καν πορείες. Αυτό αναδείκνυε αναγκαστικά τα όρια αυτού του κόσμου, τα οποία ορίζοντουσαν μέσα απ' αυτό το κίνημα καθώς και από την υπαρχή του. Τώρα που έλειπε ο παράγοντας κίνημα έπρεπε αυτή η δράση να βρει άλλα εδάφη να διοχετευτεί, αλλά και να επανακαθορίσει τους στόχους της. **Πρέπει να ξαναειπωθεί ότι σ' όλη την διαδρομή της, αυτή η τάση, αδυνατεί να κάνει μια σαφή πολιτική εκτίμηση για το κίνημα.** Αυτό μας οδηγεί κυρίως να τρέχουμε πίσω από τις κινηματικές εξελίξεις χωρίς κάποιους σαφείς στόχους, αλλά προσπαθώντας να επικοινωνήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τις αντιλήψεις που κουβαλάμε. Έτσι, σ' αυτήν την περίοδο οι κατευθύνσεις της τάσης αυτής συμπυκνώνονται στην δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τις καταλήψεις που έρχονται, στην προσπάθεια επιρροής του κοντινού μας κόσμου προς μια κινηματική κατεύθυνση, καθώς και στην, όσο το δυνατόν μεγαλύτερη, ανταλλαγή εμπειριών και απόψεων μεταξύ μας από τις κινητοποιήσεις του καλοκαιριού.

Η πρώτη κατεύθυνση μεταφράζεται στην προπαγάνδα στο εσωτερικό των σχολών, που εκτείνεται από ζητήματα που ανέδειξε το φοιτητικό κίνημα (προσπαθώντας ν' αναπτυχθεί ταυτόχρονα και μια αυτό-κριτική σ' όλα αυτά), μέχρι και ζητήματα συγκυρίας όπως αυτό της απεργίας των δασκάλων. Προσπαθείται, δηλαδή, να δημιουργηθεί ένα κλίμα κινητοποίησης με αφορμή τους δασκάλους καθώς και να επικοινωνήσουμε με κόσμο ώστε να δημιουργηθούν κάποια πιο ποιοτικά χαρακτηριστικά στις κινητοποιήσεις που θα έρθουν. Θέλουμε να γίνουν ζωντανές καταλήψεις, να έχουν εσωτερικές διαδικασίες (συνλεύσεις), να σπάσει το παχύ στρώμα ανάθεσης σ' όλες τις διαδικασίες του κινήματος, ο κάθε αγωνιζόμενος να βάζει το προσωπικό του στίγμα σ' αυτές και να παίρνει τον αγώνα στα χέρια του. **Ξέρουμε πολύ καλά και έχουμε αποδεχθεί ότι εμείς δεν μπορούμε να γεννήσουμε καταλήψεις λόγω της μειοψηφικής μας φύσης, αλλά μπορούμε μέσα από αυτή την προσπάθεια να μετασχηματίσουμε μέρος του λόγου και της πράξης του κινήματος, κομμάτι του οποίου είμαστε και εμείς.** Όμως, η ιδιομορφία της κάθε σχολής (και η εμπειρία που παράχθηκε απ' αυτήν) δεν μας επέτρεπε μια συνεκτική φόρμουλα δράσης. Αντίθετα, επέβαλλε τη διατήρηση της πολυμορφίας αυτής μέσα από την αυτονομία του καθενός μας στον τρόπο παρέμβασης, που επηρεαζόταν σημαντικά από την μαζικότητα και την δυναμική που είχαμε στις σχολές μας.

Ένα ακόμα ζήτημα που επηρεάζει την αντιπαράθεση τάση-πόλος είναι και η κατάσταση των ριζοσπαστικών χώρων πέρα από την αριστερά. Ο κόσμος που συναποτελεί την «Πρωτοβουλία Φοιτητών» προέρχεται μεν από τα κινηματικά μπλοκ καταλήψεων που αναδύθηκαν στις σχολές, στην πλειοψηφία του πρόκειται δε για ανένταχτους αγωνιστές και άτομα που κινούνται και συμμετέχουν στον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό-αυτόνομο χώρο ενώ υπάρχουν και άτομα που συμμετέχουν ή συμμετείχαν σε αριστερά σχήματα και κινήσεις. Αυτός ο κόσμος, στο σύνολό του, όσο έχει αηδιάσει από την γραφειοκρατία και τους συνδικαλιστές, άλλο τόσο τον προβληματίζουν οι αγκυλώσεις και

η χοντροκοπία του α/α/α χώρου απέναντι, τουλάχιστον, στις φοιτητικές κινητοποιήσεις. Ούτως ή άλλως, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι, ειδικά μετά την κατάληψη της Πρυτανείας και κατά την διάρκεια της απεργίας των δασκάλων, κυρίαρχα απευθυνόμαστε σ'εκείνο τον κόσμο που κινείται γύρω ή μέσα στον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό-αυτόνομο χώρο. Έτσι, η κινηματική μας δράση αποτελούσε ταυτόχρονα και ενός είδους κριτικής πέρα από το κίνημα και στο συγκεκριμένο χώρο. Έχοντας «κατοχυρώσει» την εμπειρία από την δράση μέσα στις κινηματικές διαδικασίες, αλλά και κάποια απτά αποτελέσματα απ'αυτήν, προσπαθούσαμε να βρούμε τις γέφυρες επικοινωνίας και μ' αυτόν τον κόσμο, πέρα από τις πολιτικές αιχμές του καθενός από εμάς, όπως ακριβώς συνέβαινε και στο εσωτερικό αυτής της τάσης, αλλά και στις συγκυριακές ομαδώσεις που δημιουργήθηκαν στις σχολές με αφορμή τις φοιτητικές κινητοποιήσεις.

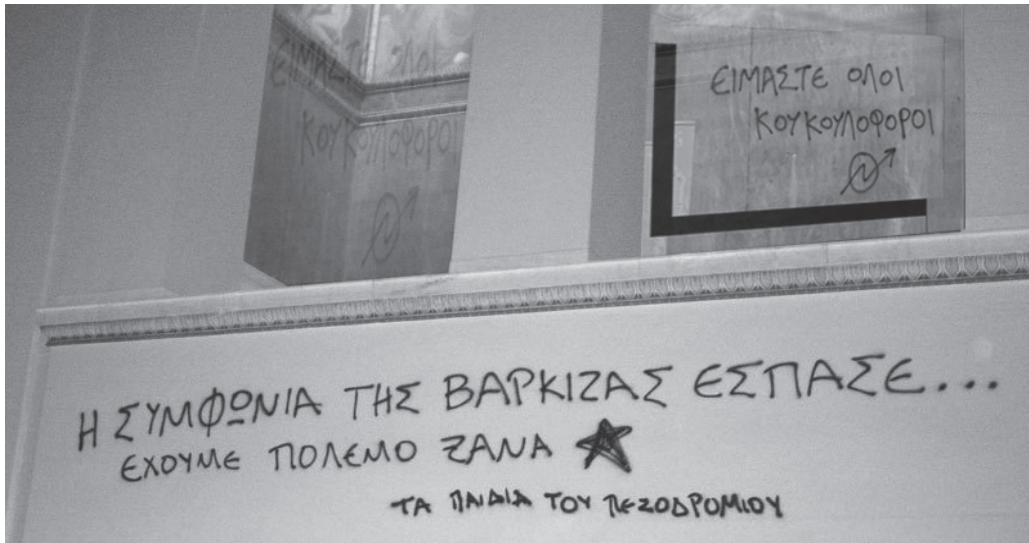
Αυτό δεν σημαίνει ότι αναλάβαμε κάποιο έργο να διεμβολίσουμε αυτόν τον κόσμο με πολιτικούς και ιδεολογικούς όρους (δεν θα μπορούσαμε άλλωστε λόγω απουσίας αυτών), αλλά με μια κινηματική παρουσία να επηρεάσουμε τον κόσμο που ψάχνει ακόμα εκείνο το κατάλληλο έδαφος για να βρει τον εαυτό του μέσα σ'αυτές τις κινητοποιήσεις. Ξέραμε ότι το ιδεολογικό καβούκι του καθενός χωρά πολύ λίγους, και επιπλέον η συμφωνία πάνω σε πολιτικές πλατφόρμες σαν προϋπόθεση κινητοποίησης ήταν κάτι που μας είχε αηδιάσει, με βάση και την καλοκαιρινή μας εμπειρία. Προσπαθούσαμε, συνειδητά ή ασυνειδητά, να καθορίσουμε μια ισορροπία μεταξύ πολιτικής αυτονομίας και κοινωνικής-κινηματικής παρέμβασης, γι' αυτό και απέναντι στο ερώτημα που συχνά επανερχόταν σε όλους μας, «τί είμαστε;», υπήρχαν διάφορες απαντήσεις που η πειστικότητά τους ελεγχόταν από τον καθένα. Επιπλέον, το συγκεκριμένο ερώτημα σε μερικούς, πέρα από γνωστό φάνταζε και εχθρικό αφού, εκ των προτέρων, χρέωναν στους ερωτώντες συγκεκριμένες και προκατασκευασμένες απαντήσεις και προτάσεις.

Όλα τα παραπάνω οδήγησαν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα. Αφενός, αυτή η τάση κόσμου προσπαθεί μες στις σχολές να δημιουργήσει κλίμα και γεγονότα με ιδιαίτερα αποσπασματικό χαρακτήρα και χωρίς σαφή αποτελέσματα, ενώ η «Πρωτοβουλία Φοιτητών» βρίσκει διέξοδο κεντρικής δράσης και συντονισμού βάσει της απεργίας των δασκάλων και των μαθητικών καταλήψεων, κατεβαίνοντας στο δρόμο. Αυτό δεν επέτρεπε το άνοιγμα που επιθυμούσαμε, καθότι η αποσπασματικότητα όσων κάναμε δεν επέτρεπε την συνέπεια που προϋποθέτει ένα τέτοιο άνοιγμα, ενώ η αδυναμία μας να πούμε «ποιοί είμαστε» υπονόμειε οποιαδήποτε προσπάθεια κοινωνικής απεύθυνσης. Έπρεπε να προπαγανδίζουμε και να υπερασπιζόμαστε ανοικτά τις πρακτικές και το λόγο μας, στην προσπάθειά μας να κατοχυρώσουμε κάποια *minimum* κερτημένα μεταξύ μας, που θ' αποτελούσαν ταυτόχρονα και προτάσεις γι' αυτό το κίνημα. Όμως, η έλλειψη πολιτικής εκτίμησης και η αδυναμία μας ν' απαντήσουμε στην χρησιμότητα δημιουργίας κεντρικών γεγονότων, μας οδήγησε στο ελλιπέστατο πρόταγμα της δράσης, το οποίο εύκολα πήρε την μορφή του **πρακτικισμού**. Όλα τα παραπάνω όμως, που έγιναν και που δεν έγιναν, καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό την πορεία αυτού του κόσμου μέσα και έξω από το κίνημα στην τρίτη φάση των κινητοποιήσεων, μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων.

ΦΑΣΗ 3η (ΓΕΝΑΡΗΣ-ΜΑΡΤΗΣ)

Δεδομένου του τρόπου που το κίνημα είχε κλείσει τον Ιούνιο, της εξεταστικής του Σεπτέμβρη και του γεγονότος ότι η απεργία των δασκάλων και οι μαθητικές καταλήψεις παρέμειναν εξωτερικά γεγονότα για το φοιτητικό κίνημα, το διάστημα πριν τις 10 Γενάρη, χαρακτηριζόταν από έλλειψη προσανατολισμού και απογοήτευση. Το φ.κ. είχε συνθηκολογήσει με την εξεταστική: όχι μόνο δεν την αντιμετώπισε σαν μέσο καταστολής του κινήματος, όχι μόνο δεν είδε στο σαμποτάρισμά της ένα ακόμα μέσο πίεσης και αγώνα, αλλά την αντιμετώπισε και σαν ευκαιρία, ακόμα και σαν κατάκτηση. Για πολλούς, το γεγονός ότι όλη αυτή η εκτροπή από την κανονικότητα είχε διοχετευτεί τόσο εύκολα στο κατ' εξοχήν μέσο πειθάρχησης – την εξεταστική – σήμαινε πολλά για τα όρια αυτού του

κινήματος. Παράλληλα, ενδεικτικό για τα όρια, ήταν η αδυναμία κατανόησης της αναγκαιότητας να συνδεθεί το φ.κ. με την απεργία των δασκάλων και τις μαθητικές καταλήψεις. Αν όχι για χίλιους δύο λόγους, αν όχι επειδή η αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης είναι συνολική, τουλάχιστον προκειμένου να πέσει ο νόμος-πλαίσιο και να ακυρωθεί η αναθεώρηση του Άρθρου 16.

Εν όψει της 10ης Γενάρη το πλαίσιο είχε αλλάξει σημαντικά. Τα κινηματικά δεδομένα του Μάη-Ιούνη δεν υπήρχαν και ότι είχε μείνει από το λόγο του κινήματος είχε μετατοπιστεί στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό, εκφυλισμένο στο «ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 16». Ενδεικτικό γι' αυτό οι διάφορες συνασπισμένες πρωτοβουλίες, όπως και η πρωτοβουλία μελών του ΠΑΣΟΚ. Έτσι η μεγάλη μέρα της 10ης Γενάρη ήταν μια φούσκα καθώς δε στηριζόταν σε κάποια κινηματική διαδικασία. Ήταν η πιο σύντομη πορεία του κινήματος με ΕΑΑΚίτες και Κνίτες να συναγωνίζονται για το ποιος θα προσπεράσει τα μπλόκ του άλλου και κατάντησε μια ακίνδυνη, συμβολική «περικύκλωση διαμαρτυρίας» της Βουλής. Ο ελιγμός του ΠΑΣΟΚ άλλωστε εξασφάλιζε πως δεν θα επιτευχθεί ισχυρή πλειοψηφία (των 181) στην αναθεώρηση.

Τότε και για το επόμενο διάστημα το να συμβεί κάτι ανάλογο με τον Μάη-Ιούνη φαινόταν εξαιρετικά μακρινό. Σιγά-σιγά άρχιζαν να διαφαίνονται κάποια σημάδια ανάκαμψης μέσω των μαζικών πορειών. Ένα από τα βασικά συμπεράσματα της περιόδου ήταν η διαπίστωση πως το κεντρικό συντονιστικό ήταν πλέον άχρηστο και εχθρικό για το κίνημα. Με τη δυναμική είσοδο των κνιτών στο παιχνίδι είχε εκφυλιστεί σε μία αδιέξοδη πολιτική κόντρα. Υπήρχε δε η αίσθηση ότι το κίνημα είχε πια ξεφύγει από την όποια βάση του.

«Όποιος έχει διατηρήσει μια στοιχειώδη κινηματική αντίληψη και μπορεί να διακρίνει μέσα από τη θολούρα του αριστεριστικού βερμαλισμού την πραγματικότητα, δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει το εξής: σε σχέση με το άλμα του Μάη-Ιούνη είμαστε δύο βήματα πίσω: Ο διάλογος, η ζύμωση και η καρδιά των κινητοποιήσεων δεν ανήκουν πια στη βάση του κινήματος, στους ίδιους τους καταληψίες και στα όργανά τους, αλλά έχουν μετατοπιστεί προς τα πάνω: ο ρους των κινητοποιήσεων αποφασίζεται στις κλειστές κομματικές επιτροπές-«σχήματα» διάφορων αριστερών όπου όλα είναι προαποφασισμένα• ο διάλογος με το κράτος που υποτίθεται το κίνημα αρνήθηκε αποφασιστικά καλά κρατεί στις διάφορες «Ελευθεροτυπίες» με τις ευλογίες των κάθε λογής φοιτητοπατέρων που συνδιαλέγονται με τους δημοσιογράφους ερήμην των φοιτητών• η εναντίωση στο Άρθρο 16 έχει καταντήσει μόντο διαφόρων Πασοκόφιλων, αριστεριστικών και ακαδημαϊκών πρωτοβουλιών• η καθημερινή αντίσταση στους δρόμους έχει μεταφερθεί αποστειρωμένη στα έδρανα της Βουλής.»²³

23. Προκήρυξη «έχουμε κατάληψη όχι δημοκρατία» από αυτόνομους καταληψίες ΕΜΠ, (βλ. και παράρτημα)

Η βασική μετατόπιση εντοπίζεται στο εξής: η κινηματική λογική η οποία ως ένα βαθμό υπήρχε στις καταλήψεις του Μάη-Ιούνη είχε εξέλθει από αυτές και βρισκόταν μετέωρη σε ένα μεταίχμιο. Ο κόσμος δυσκολευόταν να απαντήσει που ακριβώς πάει το πράγμα, να εκτιμήσει την κατάσταση και να πορευθεί βάση αυτής της εκτίμησης. Τελικά η δημιουργικότητα του κόσμου διοχετεύτηκε προς τα έξω, όχι προς την κοινωνία αλλά στο δρόμο, με την μαζική αντιβία που κορυφώθηκε στις 8 Μάρτη.

Η έλλειψη μαζικής συμμετοχής στο συντονιστικό και το γεγονός ότι οι προηγούμενες φάσεις δεν κληροδότησαν κάποια άλλη σταθερή οργανωτική δομή συντονισμού, καθιστούσαν τον κόσμο που ήθελε να κινηθεί κάπως ανήμπορο να εκτιμήσει από κοινού την κατάσταση και να συντονιστεί. Η όποια «αφανής τάση» ήταν αδύνατο να ανιχνευθεί διότι δεν υπήρχε τρόπος να αντιληφθεί τον παλμό και τις διαθέσεις, πέρα από την επικίνδυνα υποκειμενική εικόνα που παρείχαν οι εκάστοτε καταλήψεις. (Υποκειμενική λόγω της ασυμμετρίας των καταστάσεων που επικρατούσαν στην κάθε σχολή)

Έτσι μπορούμε να πούμε ότι οι κινήσεις που ακολούθησαν μειοψηφικά κινούνταν ανάμεσα σε ένα δίπολο: **απόπειρα για δημιουργία ζωντανών καταλήψεων και απεγκλωβισμός του κινήματος από τα αδιέξοδά του**. Το 1ο ήταν αποτέλεσμα της ελπίδας ότι σε αυτή την 3η φάση θα ήταν εφικτή η δημιουργία κεντρικών γεγονότων μέσω μαζικών καταλήψεων στο κέντρο. Υπήρχαν τα ΕΜΜΕ και η ΑΣΟΕΕ, αλλά η Νομική και το Πολυτεχνείο παρέμεναν εντελώς άχρηστα. Ήταν ένα λογικό στοίχημα τότε να επιδιώξεις εκεί μια συνεχή κινηματική κατάσταση.

Αυτό αποδείχτηκε πως είχε τα όριά του. Το γενικότερο κλίμα ηττοπάθειας και οι νεκρές καταλήψεις μας ανάγκασαν να κινηθούμε πλέον σε πιο κεντρική παρέμβαση. Έτσι το 2ο σημείο ήταν απόρροια του κλίματος αυτού και του γεγονότος ότι οι όποιες ψευδαισθήσεις για το ρόλο των ΕΑΑΚ είχαν εξαφανιστεί. Ήταν πλέον σαφές πως δεν θα έκαναν την παραμικρή κίνηση για κλιμάκωση του αγώνα. Δεν ήταν στις προθέσεις τους κάτι πέρα από τη διαιώνιση του τρίπτυχου συνελεύσεις-καταλήψεις-διαδηλώσεις, αυτήν την πλέον κουραστική κανονικότητα απ' την ανάποδη, δηλαδή μια κανονικότητα που είχε επιβληθεί μεν από το κίνημα, αλλά ήταν πλέον εχθρική απέναντι σε αυτό. Χάρη δε στη διαμάχη με τους κνίτες αφενός, και της πόλωσης γύρω από το ζήτημα της εξεταστικής αφετέρου, οι όποιες προσχηματικές ανοιχτές διαδικασίες είχαν εγκαταλειφθεί. Για τα ΕΑΑΚ το κίνημα είχε μπει στον αυτόματο πιλότο: το πολιτικό πλαίσιο-περιεχόμενο είχε αποφασιστεί, οι μορφές πάλης επίσης και το μόνο που έμενε ήταν η προάσπιση του πολιτικού περιεχομένου ενάντια στους κνίτες και των καταλήψεων ενάντια στους ΔΑΠίτες και τους «αγανακτισμένους φοιτητές». **Πρέπει να τονιστεί πως ό,τι συνέβη σε αυτό το διάστημα πέρα από τα τετριμμένα, ήταν αποτέλεσμα της πίεσης από μειοψηφίες και των αναγκαιών μετατοπίσεων που έκαναν οι ηγεσίες προκειμένου να διατηρήσουν την ηγεμονία τους**. Αποτελεί π.χ. γενική παραδοχή πως το κίνημα από ένα σημείο και ύστερα συνίστατο στη διαχείριση της βίας και στην πόλωση γύρω από το ζήτημα της καταστολής.

Οι «καταλήψεις από σχολές»

Σε αυτό το πλαίσιο παρουσιάστηκε από σχολές και άτομα η ανάγκη για μια άλλου τύπου οριζόντια δικτύωση με τους εξής στόχους: **Δημιουργία ανοιχτών διαδικασιών μέσα στις καταλήψεις οι οποίες θα χρησίμευαν ως πλατφόρμα συνεύρεσης των μειοψηφικών τάσεων, θα συντόνιζαν δράσεις και θα διερευνούσαν δυνατότητες για παραγωγή νέων περιεχομένων**.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι αυτή η στρατηγική δεν αποφασίστηκε συνειδητά και ταυτόχρονα, αλλά διαμορφώθηκε μέσα από πειραματισμούς. Σημασία έχει ότι εκείνη την περίοδο παρουσιάστηκε έντονα η ανάγκη για κεντρικές συζητήσεις γύρω από τα περιεχόμενα και από θεωρητικά ζητήματα που αφορούσαν (ή θα έπρεπε να αφορούν) το κίνημα. Μέχρι τότε το περιεχόμενο ερχόταν σε δεύτερη μοίρα υπό την έννοια ότι η έμμονη σε τέτοια ζητήματα θα πήγαινε πίσω το κίνημα. Στο

διάλειμμα –στη δεύτερη φάση– τέτοια ζητήματα επίσης δεν θίχτηκαν, καθώς δεν γινόταν να τεθούν άνευ κινήματος. Πλέον όμως η ένδεια του λόγου του κινήματος ήταν προφανής και οι όποιες δυνατότητες για ριζοσπαστικοποίηση και κοινωνικοποίησή του αναγκαστικά περνούσαν και μέσα από την εμβάθυνση του λόγου.

Τα διήμερα που οργανώθηκαν από τους «καταληψίες από σχολές»²⁴ ήταν ένα πείραμα που θα έδειχνε αν μια σημαντική μερίδα του κινήματος σκεφτόταν με αντίστοιχο τρόπο και χρειαζόταν να συναντηθεί και με άλλους καταληψίες πάνω στη βάση σύνδεσης λόγου-πράξης. Δεν είχαμε ιδέα το ποιούς άλλους θα αφορούσε ένα τέτοιο εγχείρημα. Και όπως αποδείχτηκε από την προσέλευση του κόσμου αυτή η μερίδα ήταν μειοψηφική. Τα ζητήματα που έθιξαν τα διήμερα ήταν τα εξής: χωροταξία και καταλήψεις, εργασιακή αναδιάρθρωση μέσα στις σχολές, βία και αντιβία, δυνατότητες συντονισμού του φ.κ. από τα κάτω.

Οι δράσεις που προέκυψαν από αυτά: παρεμβάσεις στον ΟΤΕ, πορεία σε γειτονιές, μοιράσματα-πορεία στο μετρό, μπλοκάρισμα στον ΟΣΕ, γιορτή δρόμου στο Μοναστηράκι. Υπήρχε πλέον η αυτοπεποίθηση πως μπορούσαμε να κάνουμε πράγματα μόνοι μας δίχως κανενός είδους κεντρική έγκριση. Όλες οι παραπάνω κινήσεις ανακοινώνονταν ως τετελεσμένες αποφάσεις και απλώς επιδίωκαν επιπρόσθετα την όποια θεσμική επικύρωση μπορούσαν να πετύχουν μέσα από Γ.Σ. και επιτροπές κατάληψης. Κύριο χαρακτηριστικό τους ήταν πως δεν απευθύνονταν στην κοινωνία ως ξεχωριστό κομμάτι αλλά ως μέρος της, δεν την καλούσαν να στηρίξει το φ.κ. αλλά να το χρησιμοποιήσει για να αναδείξει άλλα ζητήματα. Έτσι τα κείμενα στο μετρό απαιτούσαν ΔΗΜΟΣΙΕΣ & ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟ ΛΑΟ• η γιορτή δρόμου για μπλοκάρισμα της ροής των εμπορευμάτων και επανοικειοποίηση του δημοσίου χώρου• στον ΟΤΕ καλούσαμε τους εργαζόμενους-φοιτητές να γνωστοποιήσουν την εργασιακή συνθήκη που βιώνουν στις Γ.Σ. και να κατέβουν στο δρόμο• με την πορεία στις γειτονιές θέλαμε να δείξουμε πως το φοιτητικό κίνημα δεν είναι μόνο διαμαρτυρία μπροστά από τη βουλή, αλλά έκφραση της κοινωνικής δυσαρέσκειας.

Αυτές οι κινήσεις χαρακτηρίζονταν, πιθανώς, από έναν πανικό απεύθυνσης. Ο πλούτος της και η αποσπασματικότητά τους οφείλεται εν πολλοίς στη συνειδητοποίηση της κοινωνικής απομόνωσης και της εσωστρέφειας του κινήματος, καθώς και της ανάγκης να γίνει κάτι αδύνατο: μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα και από λίγους ανθρώπους ότι δεν είχε γίνει έναν χρόνο, με την ελπίδα ότι θα ξυπνήσουν έτσι κρυμμένα κοινωνικά αντανακλαστικά και θα συναντήσουν επίσης κρυμμένα κινήματα χαρακτηριστικά. Παρέμειναν αυτές οι κινήσεις σπερματικές. Άνοιξαν απλώς ζητήματα, δεν τα προχώρησαν. Έπασχαν από δικτύωση, έλλειψη συνέχειας, αδυναμία καταγραφής, απουσία «γέφυρας» με την κοινωνία. Δεν αγκαλιάστηκαν από πολύ κόσμο, ούτε καταγράφηκαν ως άποψη στο εσωτερικό του κινήματος. Αντίθετα παρέμειναν κινήσεις που γίνονταν στο περιθώριο του κινήματος. Ενώ κατάφεραν όντως να συνδέσουν τον λόγο με την πράξη, αντιμετωπίστηκαν ως ακτιβισμός.

Ένα ερώτημα που ανακύπτει εδώ, είναι το κατά πόσο έπρεπε αυτές οι κινήσεις να προπαγανδιστούν όχι μόνο πριν γίνουν αλλά και αφού γινόντουσαν, **να επιχειρηθεί δηλαδή η καταγραφή αυτής της τάσης ως πρόταση για το κίνημα**. Να μην γεμίζουν δηλαδή απλώς τις τρύπες ή να καλύπτουν την αναγκαιότητα για πρωτοβουλιακή δράση, αλλά να επιδιώξουν και μια πόλωση πάνω στα ζητήματα του ανοίγματος στην κοινωνία και της σύνδεσης με την εργασία. Υπήρχε εν ολίγοις τότε, μέσω μιας πιο «επιθετικής» στρατηγικής η δυνατότητα μετασχηματισμού του κινήματος;

Πίσω στο κίνημα- Ο δρόμος

Καθ' όλη τη διάρκεια αυτών των κινήσεων, ένα από τα ερωτήματα ήταν το κατά πόσο έπρεπε να διοχετεύσουμε τη δράση μας σε τέτοιου είδους, «περιφερειακές», κινήσεις ή στις κεντρικές πορείες.

24. Το όνομα προκύπτει από την ανάγκη να διευκρινιστεί ότι η παρέμβασή μας δεν ήταν παρέμβαση ενός πολιτικού χώρου αλλά παρέμβαση καταληψιών.

Εφόσον η κανονικότητα του κινήματος δεν μπορούσε να ανατραπεί, η μαζικότητα του συντονιστικού δεν υπήρχε, οι πορείες της Πέμπτης είχαν γίνει το κύριο σημείο ζύμωσης του κινήματος. Διάφορα περιστατικά σηματοδοτούν την επιστροφή του δρόμου στο προσκήνιο, που συνόδευσε το κίνημα μέχρι το τέλος του. Ένα από αυτά ήταν η πορεία στη ΓΣΣΕ. Σαν απόφαση ξεκίνησε από τις συνελεύσεις των ΕΜΜΕ και της ΑΣΟΕΕ. Ο στόχος ήταν διπλός: αφενός πίεση/καταγγελία στη ΓΣΕΕ. Αφετέρου – και κυρίως - στη διερεύνηση της δυνατότητας να ξεπεραστεί η κανονικότητα μιας πορείας και να πάει ο κόσμος «λίγο πιο πέρα». Η πορεία πραγματοποιήθηκε με συγκροτημένο και ιδιαίτερα μαζικό, σε σχέση με τις προβλέψεις, μπλοκ. Αν κάτι χαρακτήρισε αυτή την πορεία είναι η επιστροφή σε κεντρικό επίπεδο της αντιγραφειοκρατικής συνθηματολογίας (το «Αλήτες-Λέρες-Εργατοπατέρες» γρήγορα μετατράπηκε σε «Αλήτες- Λέρες-Φοιτητοπατέρες»). Άγνωστο παραμένει γιατί όταν επιχειρήθηκε και στην επόμενη πορεία απέτυχε παταγωδώς. Η επιστροφή στο δρόμο οδήγησε σε μία εξαιρετικά τεταμένη κατάσταση τις 2 βδομάδες μέχρι την ψήφιση του νόμου πλαισίωσης, που αν μη τι άλλο απέδειξε – τουλάχιστον σε επίπεδο πρακτικής - την τεράστια απόσταση ανάμεσα στις κυρίαρχες επιλογές του κινήματος και στις διαθέσεις των καταληψιών.

Η επιστροφή της βίας, όπως εκφράστηκε στο διάστημα ανάμεσα στις 22 Φλεβάρη και την 8η Μαρτίου (άγριες συγκρούσεις στο Σύνταγμα, μαζικοί ξυλοδαρμοί και συλλήψεις, πυροβολισμοί, πορείες αλληλεγγύης στην ΓΑΔΑ) έχει 2 αιτίες. Αφενός, το γεγονός ότι ο δρόμος είχε γίνει το κύριο πεδίο ζύμωσης επέτρεψε να εκφραστεί εκεί δυναμικά αυτό που τόσο καιρό είχε θαφτεί. Ο κόσμος ένιωθε πως το κίνημα αυτό πλέον δεν μπορούσε να νικήσει στηριζόμενο στις δυνάμεις του και τα έπαιξε όλα για όλα. Αυτή η φάση του κινήματος στην ουσία δεν είναι πολλά παραπάνω από ένα «δεν κωλώνουμε» και «ο δρόμος μας ανήκει» απέναντι στο κράτος και τους κνίτες. Ότι επιχείρημα είχε ειπωθεί έναν χρόνο τώρα ενάντια στη βία δεν έστεκε. Όχι μόνο επειδή ήταν προφανές ότι την επέλεγε μαζικά ο ίδιος ο κόσμος, αλλά επίσης καθώς ήταν προφανές πως ήταν ο μοναδικός πλέον συνδυαστικός κρίκος του κινήματος (και η καταστολή που προκαλούσε είχε γίνει σχεδόν το μοναδικό άλλοθι). Αν χωράει εδώ αυτοκριτική είναι το γεγονός ότι μία λάθος εκτίμηση και μία βροχή συντέλεσαν στην εγκατάλειψη αυτής της πρακτικής. Θα έπρεπε πιθανώς οι 2 επόμενες πορείες να ήταν δύο ακόμα 8 Μάρτη. Η επιστροφή της βίας οφείλεται επίσης σίγουρα στην αυξημένη δραστηριότητα και αυτοπεποίθηση του χώρου για κινήσεις αλληλεγγύης όλο αυτό το διάστημα. Πάντως το μόνο σίγουρο είναι πως η ελεγχόμενη σύγκρουση που συνόδευε το κίνημα από τις απαρχές του είχε ξεπεραστεί για τα καλά. Σε αυτό το διάστημα είχε παγιωθεί μια λογική που έλεγε ότι στις Αθηναϊκές πορείες τα πράγματα θα είναι ήρεμα και συμβολικά, ενώ στις Πανελλαδικές θα γίνεται χαμός. Αυτή η διάχυτη αναμονή της Πανελλαδικής συγκρουσιακής πορείας κάθε φορά καθόρισε πολλές φορές τις αποφάσεις του κινήματος

Δεν γνωρίζουμε κατά πόσο ήταν σαφές όλον αυτό τον καιρό ότι εξωραϊζαμε τη λήξη του κινήματος. Μόνο μια Γενική απεργία θα έριχνε το νόμο και θα το μετασχημάτιζε και τίποτα δεν έδειχνε πως ένα τέτοιο ενδεχόμενο ήταν εφικτό.

Η «αφανής τάση» εκφράστηκε μέσα από μία - πρωτοφανούς μαζικότητας - αντιβία δίνοντας την τελευταία μάχη, αλλά σίγουρα ήταν μια τάση που απάντηση για το προς τα που θα πρεπε να κινηθεί το ίδιο το κίνημα δεν είχε.

Από τις 8 Μάρτη και ύστερα όλοι ξέραμε πως η μόνη πιθανότητα συνέχισης του κινήματος ήταν η ένταση της καταστολής. Το κράτος δεν επέλεξε να το κάνει, το κίνημα δεν επέλεξε να το προκαλέσει.

Η πορεία προς τη λήξη του κινήματος χαρακτηρίζεται από μία παντελή έλλειψη προσανατολισμού. Οι κνίτες με αφορμή τις συγκρούσεις και τη ρητορική περί προβοκατόρων, όπως και της επίθεσης που δέχτηκαν στην ΑΣΟΕΕ ως απάντηση στον ξυλοδαρμό καταληψιών οι οποίοι διαφώνησαν με την ανακοίνωσή τους, πολώνουν το κλίμα και σπάνε τα κοινά πλαίσια. Οι ΕΑΑΚίτες μιλάνε φυσικά για συνέχιση, δίχως να προσδιορίζουν τι ακριβώς εννοούν. Στην τελευταία πορεία πριν το Πάσχα το κλίμα των φοιτητικών εκλογών αρχίζει να επιβάλλεται. Οι εκλογές καλύπτουν την περίοδο μετά το Πάσχα. Η ύστατη δράση της τάσης ήταν η αντιεκλογική πορεία στα Εξάρχεια (με στάσεις στη

Νομική, στο Χημείο και στο Πολυτεχνείο) την ημέρα των εκλογών.

Στα πλαίσια αυτής μοιράστηκαν κείμενα ενάντια στην εκλογική διαδικασία, φωνάχτηκαν συνθήματα όπως «Το κίνημα δεν είναι εικόνα στις ειδήσεις, στις κάλπες πεθαίνουν συνειδήσεις», και «Το κράτος φυλακίζει τους αγωνιστές και σεις μαλάκες τρέχετε για τις εκλογές», ενώ πραγματοποιήθηκε συμβολική επίθεση σε τραπεζάκια φοιτητοπατέρων στο Πολυτεχνείο.

B. Γιατί ψήφιζε ο κόσμος καταλήψεις ;

I.

Ένας εύκολος τρόπος να ξεπερδέψει κανείς με την ερμηνεία του φοιτητικού κινήματος όσον αφορά τα κίνητρα που οδήγησαν στο να ψηφίζονται επί ένα χρόνο²⁵ καταλήψεις και να βγαίνει ο κόσμος στο δρόμο είναι να το εντάξει κάτω από τους αμυντικούς αγώνες που γεννιούνται από το σταδιακό θάνατο και των τελευταίων ψηγμάτων του κράτους πρόνοιας. Να τον αντιμετωπίσει, δηλαδή, σαν έκφραση των ανταντακλαστικών της κοινωνίας στην πλήρη εγκατάλειψη της περασμένης καπιταλιστικής ρύθμισης μέσα στην οποία γαλουχήθηκε, ή την οποία η σημερινή δυσχερής κατάσταση σε συνδυασμό με την αδυναμία της αριστεράς να παράξει έναν νέο ιδεολογικό λόγο ανάγκασε την κοινωνία να την νοσταλγεί. Θα εντασσόταν έτσι ο αγώνας των φοιτητών γενικά και αόριστα δίπλα στους αγώνες που έχουν ξεπηδήσει πανευρωπαϊκά τα τελευταία χρόνια ενάντια σε ιδιωτικοποιήσεις ή σε μεταρρυθμίσεις του ασφαλιστικού.

Αν ακολουθούσαμε αυτή την οπτική θα μιλούσαμε για την βαρύτητα της Δημόσιας και Δωρεάν παιδείας ως ύστατο καταφύγιο και τελευταίο κάστρο του κράτους-πατέρα. Θα μιλούσαμε για τον ρόλο του Πανεπιστημίου στην ταξική ανέλιξη και στην παραγωγή μικροαστικών υποσχέσεων. Θα περιγράφαμε έτσι τον αμυντικό αυτό αγώνα εξωτερικά και με ιδεολογικούς όρους. **Διότι δεν πιστεύουμε ούτε πως η φαντασίωση περί κράτους-πρόνοιας είναι πια ανθεκτική –αντίθετα θεωρούμε πως πια η αριστερά ζορίζεται πολύ να τη διατηρήσει- ούτε πως οι καταλήψεις πίστεψαν πως μέσω αυτού του αγώνα θα καλύτερεύσουν τους όρους με τους οποίους οι φοιτητές πωλού-**

25. Αντιλαμβανόμαστε ότι αυτό το «ένα χρόνο» είναι σχετικά αυθαίρετο καθώς και η διπλή εξεταστική του Σεπτέμβρη έγινε και το διάλειμμα από τον Ιούνη μέχρι το Γενάρη.

26. Τα αιτήματα π.χ. για ενιαία πανεπιστημιακή εκπαίδευση και πτυχία με επαγγελματικά δικαιώματα μέσα σε αυτά δεν πείθουν κανέναν πέρα από τους εμπνευστές τους. Είναι προφανές στον καθένα ότι η «απαξίωση» των πτυχίων δεν έρχεται με ένα νόμο αλλά είναι μία σταδιακή και μακροπρόθεσμη διαδικασία που δεν καθορίζεται τόσο από την άποψη που έχει το κράτος για τα πτυχία αλλά από την αγορά εργασίας.

νται στην αγορά εργασίας²⁶. Και εν πάση περιπτώσει αυτή η προσέγγιση είναι μόνο ένα μέρος της αλήθειας που στο συμπέρασμα που σε οδηγεί πάντα -αν δεν είσαι σοσιαλδημοκράτης- είναι στην ταυτολογική διαπίστωση ότι οι αγώνες αυτοί είναι αμυντικοί, μερικοί και συνήθως χαμένοι καθώς η εργατική τάξη βρίσκεται καιρό τώρα υπό καθεστώς ήττας και αποσύνθεσης. Και πως έτσι θα'ναι πάντα μέχρι την περίφημη ανασύνθεση της τάξης, η οποία θα οδηγήσει και σε άλλες επιθετικές απαντήσεις.

II.

Για μας είναι δεδομένο πως ο κυρίαρχος λόγος του φοιτητικού κινήματος ήταν όχι μόνο ανατίστοιχος με τις πραγματικές προθέσεις των καταληψιών αλλά επιβλήθηκε κιόλας σε αυτές. Είναι επίσης όμως δεδομένο πως αυτές οι πραγματικές προθέσεις ούτε ενιαίες ήταν, ούτε απόλυτα συνειδητές και εν πάση περιπτώσει δεν βρήκαν το δρόμο να καταγραφούν εντός του κινήματος. Οπότε μένει σε μας η άχαρη και επικίνδυνη²⁷ δουλειά του να ανιχνεύσουμε ποιες ήταν.

Όσον αφορά το πρώτο δεδομένο, να πούμε απλώς ότι τα περιεχόμενα αυτού του αγώνα επιβλήθηκαν στις Γ.Σ. μέσω των παισίων και συνολικά στο κίνημα μέσω του συντονιστικού. Αντίθετα με ότι υποστηρίζουν τα ΕΑΑΚ, ότι δηλαδή τα πλαίσια έχουν προκύψει μέσα από το κίνημα και τις διαδικασίες του, τα πλαίσια δίνουν μια πλασματική εικόνα. Απλώς αντανακλούν αυτό που σε μια συγκεκριμένη συγκυρία επικύρωσαν όσοι παρευρέθησαν σε μία συνέλευση. Το γεγονός ότι το επικυρώνουν, ότι δηλαδή επιλέγουν να συμφωνήσουν με ένα έτοιμο κείμενο μπορεί να βασίζεται στη συμφωνία τους με αυτό, μπορεί να βασίζεται στην κεκτημένη ταχύτητα, στη συμπάθεια ή τέλος στην ανοχή προκειμένου να ψηφιστεί η κατάληψη. Γενικά, αλλά κυρίως στην τελευταία περίπτωση, η αιτηματολογία των παισίων είναι ένας από τα πάνω («πάνω» είναι και ο ειδικός αριστερός που μιλάει καθ'έδρα) επιβεβλημένος κατάλογος αυτών που θεωρούνται έγκυρα αιτήματα για το φοιτητικό κίνημα²⁸.

Συνεπώς εδώ δεν έχουμε να κάνουμε παρά με μια στρεβλή και ύπουλη επιβολή γραμμής. Τα περιεχόμενα του αγώνα έχουν τεθεί εκ των προτέρων, το κοινό πλαίσιο είναι έτοιμο και δεν μένει παρά να ριχτεί στη φόρα και να επιβληθεί, όχι μέσω της πειθούς αλλά της αναγκαιότητας για αγώνα. Έτσι η γελοιοότητα μερικών ακροαριστερών «κεφαλιών» (διότι γελοία είναι τα αιτήματα αυτά) γίνεται από την πίσω πόρτα κοινός τόπος και κοινή διεκδίκηση ενός ολόκληρου κινήματος.

Αντίστοιχα, το συντονιστικό επικύρωνε την κυριαρχία αυτού του περιεχομένου μέσω της ίδιας της δομής του (θριαμβευτική ανάγνωση των παισίων, πολιτική ρητορεία κλπ.) και -το κυριότερο- παρουσίαζε προς τα έξω μία κεντρική εικόνα αυτού του κινήματος χτισμένη πάνω σε αυτό το περιεχόμενο. Έτσι, εφόσον η εικόνα του κινήματος ξέφυγε από το ίδιο και διαχεόταν στην κοινωνία διαμεσολαβημένη μέσα από εκπροσώπους του «οργάνου των φοιτητών», επιβαλλόταν εκ νέου στο ίδιο το κίνημα ως κατοχυρωμένη αντίληψη την οποία πολύ δύσκολα αντιστρέφεις.

Τέλος, στα πραγματικά όργανα αυτού του κινήματος (τις συντονιστικές επιτροπές κατάληψης) όπου επικρατούσαν οι παρατάξεις απαγορευόταν κάθε διάλογος επί του περιεχομένου με το επιχείρημα ακριβώς ότι αυτό το περιεχόμενο έχει νομιμοποιηθεί από το κίνημα, είναι κατοχυρωμένο και

27. Υπό την έννοια ότι κινδυνεύεις να επιβάλεις στην πραγματικότητα τα δικά σου προδιαμορφωμένα συμπεράσματα.

28. Η παθητική φωνή εδώ είναι μάλλον ασθενής καθώς δεν δείχνει το υποκείμενο αυτής της επιβολής: μια χρεοκοπημένη αριστερά που ακόμα φυτοζωεί με τα φαντάσματα του κράτους πρόνοιας. Δεν δείχνει άλλωστε και τον μεγάλο απών της όλης ιστορίας - των όποιων ριζοσπαστικών στοιχείων στεγάζονται μεν μέσα στα πανεπιστήμια αλλά αδυνατούν να έχουν μια συνεχή δράση και παρουσία.

29. Ας συγκρατήσουμε εδώ αυτό τον φαύλο κύκλο. Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς είναι μία μορφή γραφειοκρατίας η οποία έχει κτιστεί πάνω στην αμφισβήτηση της γραφειοκρατίας της ΕΦΕΕ και στην πρωτοκαθεδρία των Γ.Σ.. Ας σημειώσουμε επίσης πως όπου οι συσχετισμοί δεν ευνοούσαν τις αριστερές παρατάξεις και κατακτήθηκαν καθημερινές συνελύξεις κατάληψης, μπόρεσαν να ανοιχτούν και ζητήματα περιεχομένου (π.χ. ΕΜΜΕ-πρακτική άσκηση, ΑΣΟΕΕ-μετανάστες και εκπαίδευση).

δεν δύναται να τεθεί υπό αμφισβήτηση²⁹.

Να διευκρινίσουμε πως η ψευδής αυτή αντανάκλαση των πλαισίων δεν αφορά τόσο τα τρία κεντρικά όχη του κινήματος (τα «αντιαναδιαρθρωτικά») αλλά κυρίως το καταφατικό-διεκδικητικό μέρος. Τα «ναι» δηλαδή που με τόση περηφάνια παρουσίαζαν οι φοιτητοπατέρες ως ένδειξη ωριμότητας του κινήματος.

III.

Αν αφήσουμε στην άκρη λοιπόν τις αριστερές κατασκευές κινούμαστε ανάμεσα σε δύο άκρα³⁰. Το ένα υπερτονίζει τα συντεχνιακά αιτήματα των κινητοποιήσεων και συνάγει από αυτά πως η δυναμική τους οφειλόταν στις μικροαστικές φαντασιώσεις των φοιτητών - στα απομεινάρια των βλέψεων για ταξική άνοδο που το εκπαιδευτικό σύστημα αδυνατεί να εξασφαλίσει πια σε μία μεγάλη μάζα των φοιτητών. Το άλλο στη θέληση των φοιτητών για κατάληψη ως αποτέλεσμα τόσο της δυσχερούς θέσης τους στην παραγωγή, δηλαδή την προλεταριοποίηση των αποφοίτων, όσο και ως άρνηση στην ήδη εντατικοποιημένη ζωή τους εντός των πανεπιστημίων. Έτσι, το ένα άκρο βλέπει τρόπον τινά τον αγώνα των φοιτητών σαν προδοσία της Τάξης και το άλλο σαν μέρος της ανασύνθεσής της³¹.

Φυσικά και τα δύο άκρα έχουν δόσεις αλήθειας αλλά από μόνα τους δεν αρκούν. Η πρώτη δεν βλέπει την αναντιστοιχία που αναφέραμε και εξομοιώνει τις πραγματικές διεργασίες εντός του κινήματος με την κυρίαρχη απάντηση των αριστερών και η δεύτερη δεν εξηγεί για ποιο λόγο αν όντως ένα ισχυρό μέρος των φοιτητών αντιλαμβάνεται τον εαυτό του σαν εργαζόμενο και η κύρια άρνηση ήταν ή άρνηση στην εντατικοποίηση, αυτό δεν εκφράστηκε³².

Όπως και να 'χεις συμφωνήσουμε προκαταρκτικά στο εξής. Δεν μπορούμε φυσικά να προκαταβάλουμε τις διεξόδους που θα βρει ένα κίνημα και το μόνο σίγουρο είναι πως στα πλαίσια μιας κινηματικής διαδικασίας όλα είναι ανοιχτά. Διαφαίνονται δηλαδή μια σειρά από δυνατότητες. **Η ύπαρξη αυτών των δυνατοτήτων είναι που καθιστούν τις πρόσφατες κινητοποιήσεις κίνημα.** Όμως ένα κίνημα ξεδιπλώνεται εντός μιας κοινωνίας και είναι μέχρι ενός βαθμού δεσμευμένο από την ιστορική συγκυρία και κυρίως από το μέρος της εκείνο που περιγράφει τους (ταξικούς) συσχετισμούς δυνάμεων. Έχει δηλαδή και όρια. **Η ύπαρξη αυτών των ορίων είναι που καθιστούν το πρόσφατο κίνημα φοιτητικό.**

Η διαλεκτική αυτή των δυνατοτήτων και των ορίων είναι οριακή. Δεν μπορείς να προβλέψεις τι είδους υπέρβαση είναι εφικτή, ακριβώς επειδή ένα μεγάλο μέρος της έκβασης ενός αγώνα ανήκει στα υποκείμενα που τον ζουν. Αν κοιτάξουμε τον χάρτη των ταξικών συσχετισμών θα συμπεράνουμε εύκολα πως δεν μπορείς να απαιτείς από ένα κίνημα που γεννιέται μέσα στα Πανεπιστημιακά άσυλα και είναι στιγματισμένο από το ταξικό μεταίχμιο αυτό, να ανακαλύψει αυτό που επί του παρόντος στην ίδια την κοινωνία είναι βαθιά θαμμένο. Ούτε μπορείς να βάλεις ένα maximum στο οποίο θα μπορούσε να φτάσει ένα φοιτητικό κίνημα από μόνο του και να το κρίνεις βάσει του κατά

30. Πάντως τα δύο αυτά άκρα σε καμία περίπτωση δεν είναι ισάξια, καθώς το ένα εκφράστηκε έξω και ενάντια στο κίνημα, ενώ το άλλο εντός και με στόχο τη ριζοσπαστικοποίησή του.

31. Ενδεικτικά: 1. «οι φοιτητές κι η προδοσία της Τάξης»: «Δηλαδή εκφράζουν με γνήσιο και λειτουργικό τρόπο τις μικροαστικές ανασφάλειες των φοιτητών που βλέπουν τα πτυχία τους να 'υποβαθμίζονται' και διοχετεύουν στο δρόμο τη μικροαστική αγανάκτηση που μοιραία ακολουθεί τις διαψευσμένες κρατικές υποσχέσεις ταξικής ανόδου», περιοδικό ΑΥΤΟ# 10. 2. «οι φοιτητές κι η ανασύνθεση της Τάξης»: «Έχουμε βαρεθεί να δουλεύουμε όλο και περισσότερο εντατικά και πάντα άμισθα. Έχουμε κουραστεί από τις φλυαρίες γύρω από τη φοιτητική ζωή, τη γνώση και τη μόρφωση. Εξοργιζόμαστε με το γεγονός ότι μπαίνουμε σε μια διαδικασία να σκεφτούμε πως θα μπορούσε το κεφάλαιο να διαχειριστεί καλύτερα την εκμετάλευσή μας», Προκήρυξη ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΤΑΛΗΨΗ, ΟΧΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ από Luther Blisset (βλ. και παράρτημα).

32. Δεν εκφράστηκε εννοούμε πως δεν αναζητήθηκαν κάποιες οργανωτικές δομές μέσα από τις οποίες θα μπορούσε να εκφραστεί κάτι τέτοιο (π.χ. συνελεύσεις εργαζόμενων-φοιτητών) ούτε ασκήθηκε κάποια σοβαρή κριτική στον κυρίαρχο λόγο του κινήματος γύρω από αυτό το ζήτημα.

πόσο το προσέγγισε διότι τότε αγνοείς την αλληλεπίδραση του κινήματος αυτού με την κοινωνία. Για παράδειγμα, αφενός η σύνδεση του φοιτητικού κινήματος με την απεργία των δασκάλων θα προϋπόθετε τουλάχιστον την απαγκίστρωση αμφότερων από τα συνδικαλιστικά τους όρια και το ξεπέραςμα των διαχωριστικών γραμμών που σου επιβάλλει η εμμονή στο ειδικό σου περιβάλλον. Αλλά επίσης ανάποδα, η πιθανή σύνδεση θα οδηγούσε στην υπέρβαση των παραπάνω. Ποιος μπορεί να κρίνει με ασφάλεια τι έρχεται πρώτο; Το μερικό ή το ολικό; Πάντως απουσία αγώνα και εν καιρό ειρήνης, ή με δύο αγώνες που επιλέγουν να γίνονται παράλληλα δίχως να επιδιώξουν να συντηθούν δεν μπορεί να δοθεί απάντηση.

IV.

Τι σχέση έχουν αυτά με το αρχικό ερώτημα; Έχουν υπό την έννοια ότι **ο λόγος που ψηφίζουν οι φοιτητές καταλήψεις καθορίζεται και από την ίδια τη μοίρα του αγώνα**. Δηλαδή, τον Ιούνιο οι καταλήψεις ήταν κυρίως αποτέλεσμα του κινηματικού κλίματος, των δυνατοτήτων που λέγαμε, και της συνειδητοποίησης ότι δεν υπήρχε κανένας λόγος καλοκαιριάτικα να τρέχουμε για εξεταστικές. Τον Οκτώβρη, οι διήμερες, αποτέλεσμα της αλληλεγγύης στους δασκάλους και ελπίδας για αναζωπύρωση. Στη συνέχεια κόντρα στην καταστολή.

Δεδομένου λοιπόν της αναντιστοιχίας προθέσεων-κυρίαρχου περιεχομένου με την ταυτόχρονη **αδυναμία σύνθεσης των όποιων προθέσεων απέκλειε ο κυρίαρχος λόγος³³ ώστε να καταγραφούν κεντρικά και να μετασηματίσουν το κίνημα**, οδήγησε στον ετεροκαθορισμό των προθέσεων από το ίδιο το κίνημα. Η εκάστοτε κυρίαρχη αιχμή του είναι που έστελνε τον κόσμο στα αμφιθέατρα να ψηφίσει κατάληψη. Η κύρια πρόθεση ήταν αυτοαναφορική: «ψηφίζουμε κατάληψη γιατί έχουμε κίνημα». Το οποίο σήμαινε μαζί: δεν γουστάρουμε εξεταστική, δεν γίνεται να τρώμε ξύλο και να κλώνουμε, δεν γουστάρουμε οι ΔΑΠίτες να πάρουν τη συνέλευση, δεν γουστάρουμε επιστροφή στην κανονικότητα (για τις ελάχιστες καταλήψεις που η κανονικότητα είχε καταργηθεί), ή ακόμα και προτιμάμε να έχουμε παραπάνω χρόνο για όσα κάνουμε εκτός καταλήψεων³⁴. Και σήμαινε επίσης πως **δεν γίνεται μετά από ένα χρόνο κινητοποιήσεων να περάσει ο νόμος-πλαίσιο...**

Αν τώρα θέλουμε να ανιχνεύσουμε μία βαθύτερη αιτία, έναν κύριο άξονα κινήτρων που ώθησε τον κόσμο να ψηφίζει καταλήψεις αυτό δεν θα τον βρούμε απαραίτητα στην εντατικοποίηση. **Τουλάχιστον όχι σε μία πολιτική άρνηση αυτής** – είτε με τον τρόπο που το βάζουν οι ΕΑΑΚίτες (μας προετοιμάζουν για πειθήνιους εργαζομένους), είτε με πιο ριζοσπαστικό τρόπο (ένα μέρος από μας ήδη εργάζεται εντατικοποιημένα και άμισθα). Γυρνώντας πίσω στις απαρχές του κινήματος, τον Μάη, συμπεραίνουμε πως οι μειοψηφίες που ψηφισαν καταλήψεις το έκαναν γιατί δεν είχαν τίποτα να χάσουν. Είναι προφανές ότι αν εξαιρέσουμε τους ελάχιστους που στην διανοητική ένδεια των Πανεπιστημίων ψάχνουν ακόμα κάποια ψήγματα επιστημονικής γνώσης (οι οποίοι βέβαια προτιμούν 1 μήνα στις βιβλιοθήκες από 1 μήνα εξεταστική) και τους σαφώς περισσότερους που έχουν αποφασίσει να ελιχθούν με αποφασιστικότητα το γρηγορότερο δυνατό μέσα σε αυτό το βούρκο και να κάνουν καριέρα ή απλώς να εξασφαλιστούν, οι υπόλοιποι είναι προφανές ότι **δεν βρίσκουν κανένα απολύτως νόημα στην συνθήκη που βιώνουν: τις σπουδές**.

Η «χαλαρότητα» του Ελληνικού Πανεπιστημίου (σε σχέση τουλάχιστον με τα Ευρωπαϊκά) που παρέχει ακόμα στους φοιτητές τη δυνατότητα να οργανώσουν σε ένα σημαντικό βαθμό οι ίδιοι τους χρόνους και την ένταση των σπουδών τους, μία χαλαρότητα που γίνεται αντιληπτή σα διάλειμμα ανάμεσα στην εντατικότητα του σχολείου και της εργασίας, δίνει στους φοιτητές τη δυνατότητα να αντιληφθούν αυτό το κενό νοήματος. Για να μην παρεξηγηθούμε, αυτό το κενό δεν

33. Το που οφείλεται αυτή η αδυναμία τεράστιο ζήτημα και δίνονται από διάφορες τάσεις διαφορετικές απαντήσεις που δεν είναι του παρόντος να σχολιαστούν

34. π.χ. πολύς κόσμος στο Πολυτεχνείο εκμεταλλεύτηκε το νεκρό χρόνο των καταλήψεων για να γεμίσει κάθε λογής καλλιτεχνικές και πολιτιστικές ομάδες (θεατρικά, συγκροτήματα κλπ)

είναι υπαρξιακό αλλά σε ένα σημαντικό του μέρος απόλυτα υλικό. Έχει σχέση προφανώς με την εντατικοποίηση.

Και είναι πολλαπλό:

1. Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο εκδηλώνεται με τη μορφή της έλλειψης αντικρίσματος του πτυχίου στην αγορά εργασίας. Απλό και προφανές. Αν έχεις γαμηθεί στο λύκειο (ένα γαμήσι το οποίο συμπεριλαμβάνει και όλο το ζόρι του να φορτωθείς τις υποσχέσεις και τις οικογενειακές ελπίδες, κάτι το οποίο ιδιαίτερα μετά τον Αρσένη είναι αυτονόητο και πανελλήνιο) για να βρεθείς σε ένα Πανεπιστήμιο που θα σου προσφέρει το τίποτα - και μάλιστα θα σε καθυστερεί κιόλας από το να βγεις στην αγορά εργασίας- τότε τι νόημα έχουν οι σπουδές, αν σε οδηγούν σε εργασιακές συνθήκες ανεπιθύμητες; Πρέπει εδώ να κάνουμε έναν διαχωρισμό φυσικά ανάμεσα σε αυτούς που ήδη εργάζονται και που η ταξική τους θέση δεν τους δίνει και πολλές ελπίδες μελλοντικής ανέλιξης και σε αυτούς που η παραπάνω δυσарέσκεια είναι περισσότερο ζήτημα επιθυμίας. **Η απαξίωση στα μυαλά των φοιτητών της αυριανής εργασιακής τους συνθήκης πολύ απέχει φυσικά από το να μετατραπεί σε άρνηση της εργασίας, αλλά δεν οδηγεί απαραίτητα σε συντηρητικές απαντήσεις. Αν οι απαντήσεις που δίνονται είναι συντηρητικές είναι διότι έχει επιβληθεί και από τα αριστερά και από τα δεξιά οι απαντήσεις αυτές να είναι πλειοψηφικές και να αφορούν το σύνολο των φοιτητών.** Πιστεύουμε όμως ότι σε ένα βαθμό η πόλωση που παρατηρήθηκε ανάμεσα στο μπλοκ κατάληψης και τους απεργοσπάστες αντανάκλα πολύ περισσότερο τη συγκρότηση μιας τέτοιας μειοψηφίας, παρά μία κόντρα «δεξιάς-αριστεράς». Και είναι θετικό το γεγονός ότι όποιος βρισκόταν σε μία συνέλευση και δεν ήταν βαμμένος ΕΑΑκίτης αντιλαμβανόταν αμέσως την ένδεια των αιτημάτων που απαντούσαν στο παραπάνω ζήτημα, αντιλαμβανόταν πως οι δεξιές απαντήσεις πιθανώς να ήταν και πιο πειστικές (ή εν πάση περιπτώσει πιο γειωμένες) και πως πάνω σε μια άλλη βάση συγκροτούνταν το μπλοκ κατάληψης. **Το μίσος για τους ΔΑΠίτες και τους καριερίστες δεν ήταν πολιτικοϊδεολογικό αλλά υπόρρητα ταξικό. Πολιτικό το καθιστούσε η κυρίαρχη ρητορική.**

2. Όμως το κενό νοήματος εντοπίζεται και στην καθημερινότητα των σπουδών. Η δυνατότητα για έλεγχο του χρόνου και της έντασης των σπουδών σου³⁵, και η κεντρικότητα του χαρτιού σε όλη αυτή τη διαδικασία διοχετεύει όλη τη χαλαρότητα σε μία συσσωρευμένη ένταση στις εξεταστικές. Τότε συσσωρεύεις την πακεταρισμένη γνώση όλου του έτους - μία γνώση που δεν σε αφορά -, μαζεύεις σκόρπιες σημειώσεις, κάθεται σε ουρές για βιβλία, αποστηθίζεις, αντιγράφεις, παραδίδεις εκπρόθεσμα εργασίες και εξετάζεσαι. Αυτή η συσσωρευμένη ένταση -που για άλλους έρχεται ως αποτέλεσμα του αράγματος και για άλλους του γεγονότος ότι δούλευαν- είναι εμφανώς ανορθολογική και καταλαμβάνει 3 εξεταστικές - σχεδόν το μισό χρόνο. Κάθε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση επιχειρεί να ορθολογικοποιήσει με καπιταλιστικούς όρους αυτή τη διαδικασία. Η αντικατάληψη ήταν κατάφαση σε αυτήν την ορθολογικοποίηση. Και η κατάληψη άρνησή της. Δηλαδή στον ανορθολογισμό που σε γαμάει δεν δέχεσαι την λύση του κεφαλαίου αλλά απαντάς εξίσου ανορθολογικά μα για την πάρτη σου πια. **Κερδίζεις χρόνο.**

Φυσικά η αντιπαράθεση μέσα στα αμφιθέατρα δεν ήταν δυνατόν να γίνει με τέτοιους όρους. Θα χρειαζόταν για αυτό η απαγκίστρωση από τα αριστερά προτάγματα: τον μέσο φοιτητή, την πλειοψηφική απεύθυνση, την απόπειρα ανατροπής των πολιτικών συσχετισμών κλπ. Όμως η πόλωση -το να μην αφήνεις ΔΑΠίτες να μιλήσουν, να μπουκάρεις σε γραφεία καθηγητών, να μην απαντάς σε επιχειρήματα συντηρητικά- είχε τέτοια βάση. **Κάποιοι είχαμε τον δικό μας χρόνο. Ο χρόνος των άλλων δεν μας αφορούσε.**

Ήταν η ανά περιόδους μιζέρια αυτού του δικού μας χρόνου που δεν επέτρεψε σε τέτοια ζητήματα να αναδειχθούν. Ήταν οι νεκρές καταλήψεις, ήταν η κανονικότητα της εβδομαδιαίας πορείας, ήταν η πολιτική ρητορεία των αριστερών. Το πως αλλιώς θα μπορούσαν να είναι τα πράγματα μένει

35. Ο έλεγχος αυτός περνάει και μέσα από τη χρήση της κατάληψης ως επιμήκυνση, αναβολή ή αβάντα χρόνου για διάβασμα

να απαντηθεί. Κάποιοι πιθανώς να διακρίνουν την αναγκαιότητα για καθημερινή πολιτική παρέμβαση στα Πανεπιστήμια πάνω σε άλλες αιχμές από αυτές που θέτει η αριστερά. Αυτό όντως μπορεί να συμβάλει στην όξυνση της κριτικής και στην ανάδειξη νέων περιεχομένων στο μέλλον. **Αν όμως πρέπει να συγκρατήσουμε κάτι από αυτό το κίνημα είναι ότι οι ριζοσπαστικές κινήσεις ήρθαν από όπου έλειπε ένας κεντρικός πολιτικός λόγος. Εκεί όπου επικράτησε η ίδια η πράξη και τα υποκείμενα προσπάθησαν να εκφέρουν λόγο μέσα από αυτή.**

Γ.Εχουμε καταλήψεις ή (άμεσες) δημοκρατίες ;

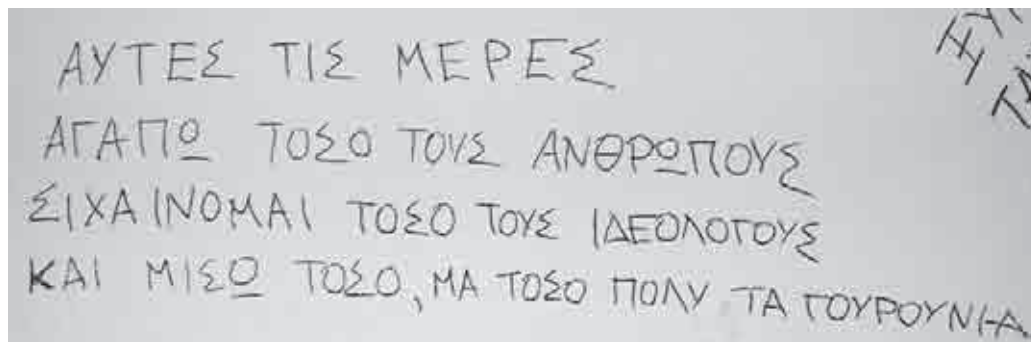
Στο κίνημα που ζήσαμε χρησιμοποιήθηκε πολύ σάλιο, μελάνι κι οργή γύρω από τις έννοιες της αμεσοδημοκρατίας και της γραφειοκρατίας, της ανάθεσης και του «από τα κάτω» αγώνα, των «μέσων» φοιτητικών πλειοψηφιών και των «ριζοσπαστικών» αγωνιστικών μειοψηφιών, των δομών που χοντρικά είτε προωθούν τον ιδεολογικό συγκεντρωτισμό είτε τον αποκεντρωμένο συντονισμό γενικών συνελεύσεων, αυτόνομων σχημάτων και φοιτητών. Ένα ζήτημα που προσδιόρισε αρκετούς αγωνιζόμενους φοιτητές με την ταυτότητα του αυτόνομου/ανένταχτου, σε αντιδιαστολή με τους «αλήτες-λέρες-φοιτητοπατέρες» που (θεωρείτο ότι) μόνο σκοπό τους είχαν στην καλύτερη να υποτάξουν, στην χειρότερη να «λήξουν» το κίνημα.

Η βάση των παραπάνω ζητημάτων δεν μπορεί παρά ν' αναζητηθεί στον κεντρικό ρόλο που έπαιξαν οι γενικές συνελεύσεις ως δομή οργάνωσης του φοιτητικού κινήματος. Γενικές συνελεύσεις που χαρακτηρίζονταν σχεδόν σε απόλυτο βαθμό από την διάκριση ανάμεσα στις πολιτικοποιημένες μειοψηφίες (κυριαρχία ΕΑΑΚ-υπόλοιπης αριστεράς) που πρότειναν τα πλαίσια κατάληψης και στις μη-ενταγμένες σε κομματικές οργανώσεις πλειοψηφίες που ψήφιζαν υπέρ αυτών των πλαισίων. Γενικές συνελεύσεις που διέπονταν από την αντίφαση του τυπικά αδιαμεσολάβητου κι αμεσοδημοκρατικού τρόπου λήψης αποφάσεων μεν, απέναντι στην ουσιαστική κυριαρχία των παρατάξεων στην διαδικασία που επικύρωναν πλαίσια διαμορφωμένα σε κομματικά γραφεία της (έξω)κοινοβουλευτικής αριστεράς, δε. Γενικές συνελεύσεις, **η κεντρική κινηματική αντίφαση των οποίων, ο αστικό-δημοκρατικός τρόπος λειτουργίας, με την πλειοψηφία των φοιτητών που περιορίζονται στον ρόλο του ψηφοφόρου ν' αναθέτουν σε μια μειοψηφία την διεκπεραίωση του αγώνα, επηρέασε τελικά και την λειτουργία όλων των δομών που προέκυπταν από αυτές (επιτροπές κατάληψης, διασυντονιστικά).**

Οι δομές και τα συνακόλουθα διαδικαστικά προβλήματα του κινήματος, προέρχονται από την κινηματική παράδοση των φοιτητικών κινήματων από το '79 κι έπειτα. Κινήματα στα οποία το κέντρο βάρους που δινόταν στις γενικές συνελεύσεις εκδηλωνόταν ως ξεκάθαρη αμφισβήτηση του ρόλου της ΕΦΕΕ ως επίσημου αντιπρόσωπου των φοιτητών. Όπου οι ανοιχτές επιτροπές κατάληψης είναι το αντίστοιχο των απεργιακών επιτροπών στους εργοστασιακούς χώρους και το συντονιστικό των επιτροπών είναι η πολιτική συνισταμένη των φοιτητικών συλλόγων, που αντιπάλευε την θεσμική κυριαρχία της ΕΦΕΕ. Παράδοση που όσο ανήκει στο σπλοστάσιο της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, άλλο τόσο είναι επηρεασμένη από την θεώρηση της αυτονομίας των κοινωνικών κινήματων και του αμεσοδημοκρατικού κι ανακλητού συντονισμού των κινηματικών συνιστώσων (επιρροές που διακρίνονται –στα λόγια περισσότερο- και στα σχήματα των ΕΑΑΚ³⁶).

Στο κίνημα των καταλήψεων του 2006-07, το γεγονός ότι οι φοιτητές ψήφιζαν κυρίως το μέσο πάλης των καταλήψεων κι όχι το πολιτικό πλαίσιο που τις συνόδευε, δημιούργησε ένα κεντρικό πολιτικό ζήτημα στο εσωτερικό του κινήματος σχετικά με το ποιοί τελικά εκπροσωπούν το κίνημα

36. Για το ζήτημα της σχέσης των ΕΑΑΚ με τις αρχές της αμεσοδημοκρατίας και της αυτονομίας, όπως και για την ιστορία του περίφημου «τρίτου πόλου» (που μας αναφέρουν πολλοί παλιοί πρώην εαακίτες για να μας εξηγήσουν ότι «αλλιώς ξεκίνησαν τα ΕΑΑΚ κι αλλιώς κατέληξαν»), είναι αρκετά κατατοπιστική η μπροσούρα «Αυτονομία και κοινωνικά κινήματα» που κυκλοφόρησε στο μεσοδιάστημα ανάμεσα στον πρώτο και στον δεύτερο γύρο των καταλήψεων από πατριούς συντρόφους

κι αν ο λόγος, οι δομές κι οι πρακτικές τους εκφράζουν το σύνολο των αγωνιζόμενων. Από τις αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων που «δεν είχαν αποφασίσει να σπάσουν τράπεζες» στον δρόμο, μέχρι τους εκπροσώπους στα παράθυρα των καναλιών, από τις επιτροπές κατάληψης που «διεκπεραίωναν» απλώς τα πλαίσια των γενικών συνελεύσεων μέχρι την «ανοιχτή» επιτροπή κειμένου που αποφάσισε την πολιτική πλατφόρμα του Συντονιστικού, από τον παραταξιακό έλεγχο της λειτουργίας των γενικών συνελεύσεων μέχρι το αυτοορισμένο προεδρείο του Συντονιστικού, πίσω απ' όλα αυτά ήταν ευδιάκριτη η πολιτική κυριαρχία πολιτικών γκρουπούσκουλών των ΕΑΑΚ (με την ΑΡΑΝ να έχει την πρωτοκαθεδρία, ιδιαίτερα τον Μάη-Ιούνη). Το βασικό μέλημα των οποίων ήταν η διατήρηση της πολιτικής πρωτοκαθεδρίας έναντι των άλλων πολιτικών/κινηματικών δυνάμεων (χοντρικά: στις συνελεύσεις επί της ΠΚΣ, στις επιτροπές επί των αυτόνομων/ανένταχτων, στον δρόμο επί του αντιεξουσιαστικού χώρου).

Ο ασφικτικός αυτός έλεγχος από κομματικές δυνάμεις των διαδικασιών του κινήματος, ήταν συνακόλουθα κι έλεγχος τόσο του πολιτικού λόγου που έβγαζε όσο και των δράσεων στις οποίες (δεν) προχωρούσε το φοιτητικό κίνημα. Ταυτόχρονα, οποιαδήποτε κινηματική πρακτική ή διαδικασία δεν είχε εγκριθεί από αυτές τις διαδικασίες, απομονωνόταν από τους φοιτητοπατέρες είτε ως ξένη προς το κίνημα (π.χ. να φοράμε κράνη και μάσκες όταν την πέφτουμε στα ΜΑΤ) είτε ως σχεταριστική (π.χ. οι ανοιχτές συνελεύσεις των καταληψιών). Αυτός ο ολοφάνερος έλεγχος, λοιπόν, πολύ σωστά κωδικοποιήθηκε ως «γραφειοκρατία» από την αυτόνομη/ανένταχτη τάση του κινήματος και την οδήγησε να εκφέρει έναν πολιτικό λόγο (αυτό)κριτικό για τις διαδικασίες, που έβαζε εν πολλοίς ως πρόταγμα διαδικασίες αληθινά (κι όχι τυπικά) αμεσοδημοκρατικές, οι οποίες θα διασφαλίζουν ότι ο αγώνας είναι πραγματικά «στα χέρια των φοιτητών» κι όχι των κομματικών ομάδων που δρουν στο παρασκήνιο.

Ιδιαίτερα τον Ιούνη του 2006, η ορμητική και μαζική εμφάνιση στο προσκήνιο φοιτητόκοσμου που δεν είχε ξαναμπλεχτεί σε πολιτικές διαδικασίες, είχε ως συνέπεια η αυτόνομη/ανένταχτη τάση να θέσει ως κεντρικό ζητούμενο την αυτοοργανωμένη κι ουσιαστική λειτουργία των επιτροπών κατάληψης, με την προοπτική ότι αν αυτές ξέφευγαν από τον έλεγχο των παρατάξεων θα μπορούσαν να επηρεάσουν και τις ίδιες τις γενικές συνελεύσεις και το συντονιστικό που στηριζόταν σ' αυτές³⁷. Την ίδια στιγμή γινόταν ξεκάθαρο ότι σε συγκεντρωτικό επίπεδο (Συντονιστικό) οι παρατάξεις στο μόνο επίπεδο που υπερείχαν ήταν ο έλεγχος επί των γενικών συνελεύσεων. Όλα δηλαδή οδηγούσαν στο συμπέρασμα ότι αν οι διαδικασίες άλλαζαν «από τα κάτω», το κίνημα θα μπορούσε να γίνει πολύ πιο επικίνδυνο και ριζοσπαστικό.

Αυτή η λογική του «από τα κάτω» θεωρούμε ότι από ένα σημείο κι έπειτα ήταν προβληματική, ή με μια πιο πρόσφορη διατύπωση θα λέγαμε ότι έφτασε το κίνημα μέχρι ενός σημείου και μετά συνάντησε κάποια όρια, τα οποία τα αναπαρήγαγε η ίδια η εμμονή σ' αυτή την λογική. Για τους εξής

37. Αντί η απόφαση της γενικής συνέλευσης να καθορίζει το πλαίσιο λειτουργίας των επιτροπών, οι φοιτητές που στηρίζουν τις καταλήψεις να καθορίζουν τα πολιτικά πλαίσια των γενικών συνελεύσεων.

λόγους:

Πρώτον περιορίζει την κινηματική αντιπαράθεση μόνο σ' επίπεδο διαδικασιών. Δημιουργούσε την αυταπάτη δηλαδή ότι το μόνο πρόβλημα στο εσωτερικό του ήταν ο τρόπος που παίρνονταν οι αποφάσεις κι έβγαине ο πολιτικός λόγος/στοχοθεσία του κινήματος, κι οπότε (συνειδητά ή ασυνείδητα) δεν γινόταν σύγκρουση επί του πολιτικού λόγου (π.χ. ισχυρά πτυχία) ή των αποφάσεων που (δεν) παίρνονταν.

Δεύτερον, αυτή η «από τα κάτω» λογική, ευνοούζιζε τις όποιες κινηματικές προοπτικές σ' έναν αγώνα στο εσωτερικό της κάθε σχολής ξεχωριστά, μην μπορώντας ν' αντιληφθεί εγκαίρως ότι το κίνημα ήταν σε μεγάλο βαθμό αγωνιστικές μειοψηφίες από κάθε σχολή, που μόνο όταν βρίσκονταν μαζί δημιουργούσαν μια πλειοψηφική δυναμική. Δυο παραδείγματα επιβεβαιώνουν τον παραπάνω ισχυρισμό: Η δυναμική στον δρόμο πολλαπλασιαζόταν κάθε φορά που γινόταν πανελλαδικό συλλαλητήριο κι αυτό δεν οφειλόταν μόνο σε ποσοτικούς λόγους (ήμασταν συνολικά περισσότεροι) αλλά και σε ποιοτικούς λόγους (οι παρατάξεις αδυνατούσαν να απομονώσουν τις ριζοσπαστικές μειοψηφίες που δημιουργούσαν πλειοψηφικό ρεύμα). Γεγονός που δεν είναι άσχετο με την μαζικοποίηση του πανεπιστημίου τα τελευταία χρόνια και με την ίδρυση αρκετών καινούργιων σχολών³⁸ σε πόλεις της επαρχίας, στις οποίες αναπτύσσονται διαφορετικές σχέσεις μεταξύ των φοιτητών απ' ότι στις μητροπόλεις. Δεύτερον: Ο κόσμος που μαζεύονταν στο συντονιστικό και αποδοκίμαζε την αριστεριστική φλυαρία και την γραφειοκρατική απραξία, ήταν ταυτόχρονα ο κόσμος που μπορούσε συγκεντρωτικά ν' αλλάξει τους συσχετισμούς (π.χ. πορείες στην ΓΑΔΑ), κάτι που δεν μπορούσε σ' επίπεδο σχολής.

Η αδυναμία αυτή σίγουρα οφείλεται και στην έλλειψη αυτό-οργάνωσης και μόνιμης ριζοσπαστικής πολιτικής παρέμβασης στις γενικές συνελεύσεις³⁹ κι όχι μόνο, πριν το κίνημα. Πέρα όμως από τις οργανωτικές ελλείψεις και τα ιδεολογικά κολλήματα του ευρύτερου αντιεξουσιαστικού χώρου μέσα στα πανεπιστήμια, είναι και το ίδιο το θεσμικό έδαφος της γενικής συνέλευσης εχθρικό προς όποια προσπάθεια διαμόρφωσης μιας κοινότητας αγώνα:

«Το κίνημα δε σταμάτησε να σκοντάφτει σε δύο ζητήματα τα οποία του έδωσαν, τελικά, τη χαρακτηριστική βολή: τη δημοκρατία και τη γενική συνέλευση(...) Υπήρχε πάντοτε μια θεατρικότητα, ένα στοιχείο αγέλης, ένας πανοπτισμός, παιχνίδια χειραγώγησης, ελέγχου, ηγεμονίας μέσα στις συνελεύσεις. Σήμερα, δεν υπάρχει τίποτα άλλο πέρα από αυτά. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι συνελεύσεις αποφεύγονται. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο εκεί όπου δεν μπόρεσε να γεννηθεί μια αρκετά μεγάλη κοινότητα πάλης, οι συνελεύσεις διεξάγονταν χωρίς να έχουν καμία σχέση με αυτό που συνέβαινε στο δρόμο. Η συνέλευση είναι μια κενή μορφή, μια επίφαση ικανή για όλα και για τίποτα, καθώς είναι ανεπαρκής για την ελεύθερη σκέψη όπως επίσης και για την οργάνωση της δράσης, και αγνοεί τη φιλία. (...) Αν ο λόγος πέφτει στο κενό στις γενικές συνελεύσεις, αυτό δε συμβαίνει εξαιτίας του γυρίσματος του λόγου, του βήματος, και των γραφειοκρατών, αλλά εξαιτίας εκείνου που καθιστά δυνατά τα γυρίσματα του λόγου, το βήμα και τους γραφειοκράτες: εξαιτίας της πλήρους απουσίας κοινότητας ανάμεσα στα όντα».⁴⁰

38. Που συνήθως το πτυχίο τους δεν έχει κανένα αντίκρισμα στην αγορά εργασίας

39. Η παρέμβαση σε αλλοτριωμένες γενικές συνελεύσεις σε περίοδο μη-κινήματος είναι βέβαια μια ιδιαίτερα κοπιαστική και μίζερη διαδικασία, που όμως μπορεί να δημιουργήσει άλλα δεδομένα σε κινηματικές στιγμές (π.χ. ΕΜΜΕ όπου υπήρχε μόνιμη παρέμβαση σε γενικές συνελεύσεις από φοιτητές από το στέκι της σχολής και πριν τον Ιούνη του 2006, εκεί όμως μέτραγε πολύ κι η απουσία δυναμικής από τις αριστερές παρατάξεις, όπως και το μικρό μέγεθος της σχολής). Αυτό που είναι το πιο βασικό είναι η απουσία ριζοσπαστικού πολιτικού λόγου και γενικότερης παρέμβασης για τα ζητήματα που πρώτη φορά επεξεργαστήκαμε τώρα, από το ζήτημα της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης, το ζήτημα της αυτοοργάνωσης ενός κοινωνικού αγώνα ή της καθημερινότητας των φοιτητών/τριων πέρα από εύκολα τοπικά για το lifestyle. Απουσία που ήταν ολοφάνερη στην περίπτωση των αυτοδιαχειριζόμενων/αντιεξουσιαστικών στεκιών.

40. Τελευταία ανακοίνωση της «Εξορισμένης Επιτροπής Κατάληψης της Σορβόνης» Ιούνης 2006, μεταφρασμένη από το «Πριονιστήριο το Χρυσό Χέρι», http://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=574508

Η γενική συνέλευση ως μια δημοκρατική διαδικασία είναι ένα θεατρικό παιχνίδι («debate») ανάμεσα σε δυο ομάδες που έχουν αντικρουόμενα συμφέροντα. Αυτούς που έχουν κοινό συμφέρον από την συνέχιση την συνέχιση της κατάληψης κι αυτούς που έχουν ατομικό ή παραταξιακό συμφέρον από την λήξη της κατάληψης. Μέσα στις σχολές υπάρχουν αντικρουόμενα συμφέροντα που πηγάζουν κι από το γεγονός ότι οι φοιτητές είναι ένα διαταξικό σώμα. Το δημοκρατικό παιχνίδι προσπαθεί να κρύψει αυτόν τον πόλεμο. Ανεπιτυχώς:

«πολύ συχνά, απέναντι σε όλον αυτό τον παραλογισμό του δημοκρατικού παιχνιδιού θα αποκαλυφθεί η φύση της αναμέτρησης που καλυπτόταν από το ζήτημα του μπλοκαρίσματος. Μετά την ψηφοφορία, απεργοί και αντιαπεργοί θα έρθουμε επιτέλους στα χέρια».⁴¹

Δεν ήταν λίγες εκείνες οι στιγμές που δεν σεβαστήκαμε τα δημοκρατικά δικαιώματα των δαπιτών, που γνωρίζαμε ότι αυτοί δεν θα τολμήσουν να πατήσουν στις γενικές συνελεύσεις (τον Ιούνη), ή που πήραμε γενικές συνελεύσεις λόγω του πολέμου που εμείς ζούσαμε στον δρόμο κι οπότε τα επιχειρήματα τους για ανοιχτές σχολές σκόνταφταν πάνω σ' αυτά που μας ένωναν. Οι **γενικές συνελεύσεις έχουν κινηματική χρησιμότητα μόνο εκεί που έχει ήδη δημιουργηθεί μια κοινότητα αγώνα, ή** (για να μην ξεχνάμε και πως ξεκινήσαμε πολλοί από εμάς) **εκεί που θα συμβάλλουν στην δημιουργία της μέσω της απόφασης για κατάληψη.** Αυτό που μας ένωσε δεν ήταν η (αμεσο)δημοκρατία των γενικών συνελεύσεων, αλλά η πράξη της κατάληψης.

Τον Ιούνη διαβλέπαμε την δυνατότητα να μετατρέψουμε αυτό που οι αριστεροί προσπαθούσαν να είναι ένα κίνημα των γενικών συνελεύσεων σ' ένα κίνημα των καταλήψεων. Γι' αυτό κι η όλη προσπάθεια να αντιστραφεί η σχέση μεταξύ γενικής συνέλευσης κι επιτροπής κατάληψης. Μέσα στον Ιούνη φάγαμε την πρώτη (αμεσο)δημοκρατική σφαλιάρα: Οι απεργοσπάστες της ΚΝΕ, αυτοί οι από την φύση τους εχθροί των καταλήψεων, ζητάν να μπουν στις καταλήψεις. Σύμφωνα με τις αρχές της αμεσοδημοκρατίας έχουν κάθε δικαίωμα να συμμετέχουν στις αγωνιστικές διαδικασίες της σχολής, αρκεί να αποδεχτούν τους συσχετισμούς δύναμης, κάτι που έγινε στις σχολές που έλεγχαν απόλυτα τα ΕΑΑΚ. Σύμφωνα με τις αρχές της κατάληψης, είναι ξένο σώμα απέναντι στον αγώνα μας γιατί το μόνο που θέλουν είναι να τον ελέγξουν και να τον λήξουν την κατάλληλη στιγμή (κάτι που, παρεμπιπτόντως, τελικά κατάφεραν)... Δεν μπορούσαμε παρά να τους αντιμετωπίσουμε ως εχθρούς κι απεργοσπάστες, κάτι που έγινε (σε κάποιο βαθμό) σε μια οικτρή μειοψηφία σχολών που δεν έλεγχαν (απόλυτα) οι εσακίτες (ΑΣΟΕΕ, ΕΜΜΕ, ΤΕΙ Αθήνας). Τον Γενάρη-Μάρτη η υπόθεση της κυριαρχίας της κατάληψης επί της (άμεσο)δημοκρατίας είχε χαθεί από την στιγμή, που το όλο σκηνικό περιστρεφόταν γύρω από την αντιπαράθεση μεταξύ ΕΑΑΚ και ΠΚΣ για το ποιος θα κυριαρχήσει επί του κινήματος. Εξορισμένοι από τις σχολές μας, λόγω της κυριαρχίας των δημοκρατικών κανόνων, μεταφέραμε την αντιπαράθεση στον δρόμο και την κινηματική μας δράση σε ανοιχτές συνελεύσεις καταληψιών, που δεν είχαν (;) πλέον αυταπάτες ότι μπορούν ν' αλλάξουν τις δομές του κινήματος. Όταν ο πόλεμος στον δρόμο έληξε, με τους δύο αντιπάλους να παίζουν κι οι δύο «άμυνα» (15 Μάρτη) και τον καιρό να μας λέει ότι το είχαμε παρατραβήξει (22 Μάρτη, βροχή), έληξε πολύ εύκολα και το κίνημα. Ήταν άλλωστε καιρός να θυμηθούμε ότι **το δημοκρατικό παιχνίδι παίζεται με καλύτερους όρους στις κάλπες, παρά στα αμφιθέατρα...**

Η αντίφαση που πολλοί από εμάς αντιμετωπίσαμε ήταν το γεγονός ότι υπερασπιστήκαμε το έδαφος των γενικών συνελεύσεων, τόσο γιατί τον Ιούνη είδαμε ότι αυτή η δημοκρατική διαδικασία μπορούσε να πραγματοποιηθεί σε έδαφος κατάληψης, όσο και για το γεγονός ότι θέλαμε να πάμε κόντρα σε λογικές ιδεολογικής καθαρότητας που επικρατούσαν στον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό χώρο. Όπου δηλαδή, οι σύμμαχοι αναζητούνται μόνο σε όσους πάνω κάτω έχουν τις ίδιες ιδεολογικές αναφορές κι όχι στο πρόσωπο του συμφοιτητή, ο οποίος θεωρείται είτε συμβιβασμένος (γι' αυτούς που δηλώνουν «εξεγερμένοι») είτε εχθρός (γι' αυτούς που δηλώνουν ότι «δεν θα γίνουν στελέχη»). Είδαμε ότι η γενική συνέλευση, παρ' όλες τις αντιφάσεις που αναφέραμε, είναι ένα όχημα

41. ο.π.

για αδιαμεσολάβητη επικοινωνία μεταξύ υποκειμένων που μπορούν να τους ενώσουν πολλά παραπάνω από μια ψήφο. Είδαμε επίσης ότι λόγω της πράξης της κατάληψης, λόγω της πραγματικότητας του αγώνα οι γενικές συνελεύσεις μετασχηματίζονταν: Στις σχολές που κυριαρχούσαν οι παρατάξεις μιλούσαν όλο και περισσότεροι άνθρωποι που δεν ανήκαν σ' αυτές τις παρατάξεις, στις λίγες σχολές που δεν είχαν δύναμη οι παρατάξεις, η γενική συνέλευση δεν ήταν πλέον μια διαδικασία αντιπαράθεσης μονόλογων.

Τέλος καλές οι θεωρίες και τα μεγάλα λόγια, αλλά η πραγματικότητα του ταξικού ανταγωνισμού μέσα στις σχολές, μας δείχνει ξεκάθαρα ότι δεν μπορούν να παρθούν καταλήψεις χωρίς γενικές συνελεύσεις. Οι αμεσοδημοκρατικές (με ή χωρίς εισαγωγικά) διαδικασίες δεν είναι ούτε a priori θετικές, ούτε αναγκαστικά αρνητικές για την έκβαση του αγώνα μας. Είναι άλλο ένα όχημα για να κριθεί ο αγώνας, ο οποίος δεν ήταν ποτέ απλά ένα ζήτημα «σωστών» ή «λάθους» διαδικασιών. Ο αγώνας κρίνεται **μέσα** σ' αυτές τις διαδικασίες, όσο προσπαθούμε να τις αλλάξουμε, **έξω κι ανεξάρτητα** από αυτές τις διαδικασίες όσο δεν επηρεάζουν καθόλου την δράση μας, **παράλληλα** σ' αυτές όσο υπάρχουν διαφορετικά δεδομένα στην κάθε σχολή, **ενάντια** σ' αυτές όταν μας εμποδίζουν να καταλάβουμε τους δρόμους. Αν λέμε ότι λέμε δεν είναι για να εκδώσουμε κάποιον τσελεμεντέ καλής/κακής χρήσης των γενικών συνελεύσεων, αλλά για να διαλυθούν οι αυταπάτες που κυριαρχούν μετά από κάθε ήττα, ότι χάσαμε επειδή «μας ξεπούλησαν οι φοιτητοπατέρες». Λες και σ' αυτόν τον αγώνα τόσες χιλιάδες άνθρωποι συμμετείχαμε μόνο ως πρόβατα που δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα απέναντι στον «κακό λύκο» της γραφειοκρατίας . . .

Δ.Μπλοκάροντας τις αρτηρίες του καπιταλισμού ξεμπλοκάρουμε την ζωή (ή άλλη μια χαμένη ευκαιρία για το φοιτητικό κίνημα)

«Σε έναν κόσμο ροής, το κόμμα της εξέγερσης δεν μπορεί παρά να είναι το κόμμα του μπλοκαρίσματος, του φυσικού μπλοκαρίσματος όλης της εμπορευματικής κυκλοφορίας, αλλά επειδή αυτός ο κόσμος της ροής είναι ο ίδιος ο κόσμος του απόλυτου διαχωρισμού, το κόμμα της εξέγερσης πρέπει επίσης να είναι κόμμα της κοινοτικοποίησης (communalisation), κόμμα της από κοινού θέσης»⁴²

Ένα ζήτημα που τίθεται από την ίδια την πράξη της κατάληψης των πανεπιστημιακών εδαφών, είναι το ζήτημα της αιτίας για την οποία επιλέγουμε αυτό το μέσο πάλης. Στην αρχή, βέβαια, ο ενθουσιασμός, η ανάγκη έκφρασης κι η ανάγκη να οριοθετηθούν τα στρατόπεδα (αυτοί που θέλουμε κατάληψη κόντρα σ' αυτούς που δεν θέλουν την κατάληψη, δηλαδή Υπουργείο και Κυβέρνηση στο εξωτερικό, Δαπίτες και Πκσίτες στο εσωτερικό) δεν αφήνουν και πολλά περιθώρια αναρώτησης για το πώς θα χρησιμοποιήσουμε τα εδάφη που καταλαμβάνουμε. Όμως, αργά ή γρήγορα, το ερώτημα μπαίνει επιτακτικά και το φοιτητικό κίνημα έδωσε χοντρικά δυο απαντήσεις, μια κυρίαρχη απάντηση και μια μειοψηφική.

Η κυρίαρχη απάντηση έβλεπε την κατάληψη ως ένα μέσο πίεσης απέναντι στον «εξωτερικό εχθρό», την «Μαριέττα και τον Κωστάκη» όπως πολλές φορές τον κωδικοποιούσαν μέσα από τα συνθήματα. Ήταν απλώς μια άρνηση, ισοδύναμη με το γεγονός ότι οι σχολές δεν λειτουργούσαν... Ήταν μια επίδειξη «δημοκρατικής δύναμης». Με βάση το ισχύον καθεστώς (που ο νόμος-πλαίσιο θέλει ν' αλλάξει), τα συνδικαλιστικά όργανα των φοιτητών και των καθηγητών έχουν την δύναμη ν' αποφασίζουν αν θα λειτουργεί ή όχι η σχολή τους. Η σχολή, όμως, ως κάτι διαχωρισμένο από τους ίδιους τους ανθρώπους που ζουν, λειτουργούν και παράγουν σ' αυτές, τους φοιτητές και τους καθηγητές κατά κύριο λόγο. Δεν αμφισβητείται το γεγονός ότι αυτά τα κτίρια στα οποία απαγορεύουμε να γίνονται μαθήματα, έχουν χρησιμότητα μόνο για να γίνονται μαθήματα, έρευνες κι εξετάσεις. Η κυρίαρχη απάντηση έχει αποδεχτεί το γεγονός ότι σκοπός της κατάληψης είναι η επαναλειτουργία της σχολής με το υπάρχον καθεστώς κι όχι αυτό που θέλει να επιβάλλει το Υπουργείο. **Η κανονικό-**

42. ο.π.

τητα διακόπτεται με απώτερο σκοπό την επαναφορά στην κανονικότητα! Η μη λειτουργία της σχολής αφήνει ελεύθερο χρόνο για πολλά πράγματα, από διαδήλωση μια φορά την εβδομάδα μέχρι διακοπές (στα τέλη του Ιούνη του 2006 ή λίγο πριν το Πάσχα του 2007). Είναι ένα μπλοκάρισμα της ακαδημαϊκής/ερευνητικής λειτουργίας που δεν στρέφεται ενάντια στην φύση της ακαδημαϊκής/ερευνητικής λειτουργίας. Είναι η αντίφαση του να ξέρεις ότι κάνεις κατάληψη για να χαθεί η εξεταστική, γνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι η εξεταστική δεν υπάρχει περίπτωση να χαθεί (απλώς θα αναπληρωθεί μόλις τελειώσουν οι καταλήψεις). Είναι περισσότερο μια απεργία των φοιτητών (σταματάμε για λίγο στα συγκεκριμένα μέρη ν' αναπαραγάγουμε τους εαυτούς μας ως εργατική δύναμη) παρά μια κατάληψη των φοιτητών (καταλαμβάνουμε τους χώρους που αναπαράγεται η εργατική μας δύναμη). Είναι αυτό που αποκαλούσαμε μια **νεκρή κατάληψη**.

Η μειοψηφική απάντηση έθετε το ζήτημα της κατάληψης όχι απλώς ως προσωρινή άρνηση, αλλά κι ως μια θετική δράση επανοικειοποίησης εδαφών με σκοπό αντί να εξυπηρετούν την λειτουργία της εκπαιδευτικής (άρα και κεφαλαιοκρατικής) μηχανής, να εξυπηρετούν τις ανθρώπινες ανάγκες: *Ανάγκες «που δεν εξαντλούνται στην ανάγκη για ύπνο και φαγητό αλλά περιλαμβάνουν την ανάγκη να σκεφτούμε, να αγαπήσουμε, να οικοδομήσουμε, να μελετήσουμε και να ξεκουραστούμε, να είμαστε μόνοι ή να φτιάξουμε μπλοκ»⁴³*. Σε κάποιες στιγμές αυτό έγινε, κυρίως εκεί που η πολεοδομία δεν απομόνωνε σε πανεπιστημιακά γκέτο στην άκρη της πόλης (σχολές στο κέντρο), κυρίως εκεί που οι παρατάξεις δεν είχαν δύναμη να επιβάλλουν την κυρίαρχη αντίληψη για την κατάληψη, κυρίως τότε που η ανάγκη για ζωή συναντούσε τον ενθουσιασμό από την συνάντηση άγνωστων ατομικότητων που πιο πριν κινούνταν στον ίδιο χώρο (στην ζέστη του Ιούνη). Σε αυτές τις περιπτώσεις τέθηκαν ζητήματα για διαρκή παραμονή στον χώρο της κατάληψης, για καθημερινές εκδηλώσεις που πολλές φορές πέρναν την μορφή συλλογικής αυτομόρφωσης ή αντιμαθημάτων, για συνδιαμόρφωση τέλος μέσω των διαδικασιών της κατάληψης πολλών παραπάνω από το επόμενο πλαίσιο που θα κατατιθόταν στη γενική συνέλευση. Σε αυτές τις περιπτώσεις δημιουργήθηκαν και καταστάσεις συλλογικής ζωής, διασκέδασης χωρίς τον εκβιασμό του εμπορεύματος, μέθης χωρίς τον εκβιασμό του πρωινού ξυπνήματος, επικοινωνίας χωρίς το προαπαιτούμενο της ιδεολογικής συμφωνίας. Σε αυτές τις καταλήψεις είχαμε πολλούς παραπάνω λόγους για να μην επιστρέψουμε στην κανονικότητα από την απόσυρση του νόμου. Είχαμε κατακτήσει μια διαφορετική χρήση των

43. ο.π.

αιθουσών από αυτήν που γνωρίζαμε στα πλαίσια της ακαδημαϊκής λειτουργίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις τέλος δημιουργήθηκαν κοινότητες αγώνα, που (σε κάποιο βαθμό) δεν βλέπαν τον αγώνα ως κάτι διαχωρισμένο από την ζωή τους. Ήταν αυτό που λέγαμε **ζωντανές καταλήψεις**.

Οι ζωντανές καταλήψεις που δημιουργούνται σε περίοδο αγώνα μπορούν να αντιμετωπιστούν είτε ως οάσεις ελευθερίας, είτε ως νησίδες κοινότητας στην καπιταλιστική έρημο. Στην πρώτη περίπτωση μετά από μια σύντομη άνθηση θα εκφυλιστούν στην αυτοαναφορικότητα και στην κόπωση μια νέας κανονικότητας χωρίς ιδιαίτερο λόγο ύπαρξης πέρα από τον ίδιο τον αγώνα. Στην δεύτερη περίπτωση θα αναζητήσουν την εξάπλωση του μπλοκαρίσματος πέρα από τις σχολές, θα προσπαθήσουν μ'εφαλτήριο τις σχολές να επιτεθούν στην διακίνηση εμπορευμάτων στο κοινωνικό εργοστάσιο.

Αυτή η ανάγκη να μπλοκάρουμε την λειτουργία της καπιταλιστικής μηχανής μέσα κι έξω από τις σχολές, ν'αναζητήσουμε ανθρώπους σε εδάφη απαλλαγμένα από τους ξέφρενους ρυθμούς της παραγωγής, εκφράστηκε (πάντα μειοψηφικά) στα πλαίσια του φοιτητικού κινήματος με διάφορες μορφές:

1. Κατάληψη Πρυτανείας⁴⁴: Την στιγμή που το κίνημα ήταν στο φόρτε του (αρχές, μέσα Ιούνη), έμπαινε συνέχεια στα συντονιστικά το ζήτημα να καταληφθεί ένα πανεπιστημιακό κτίριο στο κέντρο της πόλης για τους εξής λόγους: α. Ν' αποτελέσει ένα διαρκές έδαφος κεντρικού συντονισμού των καταλήψεων, β. Να μεταφερθούν εκεί οι καταληψίες που νοιώθουν απομονωμένοι στα πανεπιστημιακά νεκροταφεία στην άκρη της πόλης, γ. Να αποτελέσει ένα κεντρικό έδαφος ανοίγματος του αγώνα των φοιτητών στην υπόλοιπη κοινωνία. Για λόγους που έχουν να κάνουν με τον έλεγχο των παρατάξεων πάνω στον αγώνα, αυτή η πρόταση φυσικά δεν πέρασε ποτέ μέσα από τις γραφειοκρατικές συμπληγάδες του κινήματος. Όποτε οι παρατάξεις (ΕΑΑΚ, ΠΚΣ) «κατέλαβαν» την Πρυτανεία, αυτό έγινε «συμβολικά», για λίγες ώρες και για τα μάτια των καμερών: Μετέφεραν ουσιαστικά την νέκρα των καταλήψεων τους στην Πανεπιστημίου. Όταν οι φοιτητοπατέρες αποφάσισαν να λήξουν τις νεκρές τους καταλήψεις στα τέλη Ιούνη, αυτή η μειοψηφική τάση βρήκε έδαφος να εκφράσει την ύπαρξη της δίνοντας ζωή σ' ένα νεκρό κτίριο, και τι ειρωνεία (για τους φοιτητοπατέρες) την στιγμή που το κίνημα είχε ψοφήσει! *«Η κοινότητα δε γίνεται ποτέ αισθητή ως ταυτότητα, αλλά ως πρακτική, ως κοινή πρακτική. Η ταυτότητα επιστρέφει καλπάζουσα κάθε φορά που η πρακτική αποσύρεται»⁴⁵*. Η πρακτική που μας ένωσε Ιούλη μήνα στο κέντρο της Αθήνας ήταν το βίωμα της ζωντανής κατάληψης. Η ταυτότητα που επέστρεφε καλπάζουσα ήταν το γεγονός ότι το είχαμε κάνει για ν' αναδείξουμε την αντίθεση μας στους «γραφειοκράτες», την στιγμή που όλα τ' άλλα που προσπαθούσαμε να υπερασπιστούμε επέστρεφαν στην κανονικότητα. Η κατάληψη της Πρυτανείας δεν μπορούσε φυσικά να ξεπεράσει αυτή την αντίφαση. Για τον ίδιο λόγο από τον Γενάρη ως τον Μάρτη δεν ξαναδοκιμάστηκε. Την στιγμή που οι καταλήψεις των σχολών είχαν χάσει κάθε ίχνος ζωντάνιας, μια κατάληψη της Πρυτανείας (που θα γινόταν προφανώς σε αντιπαράθεση με τις παρατάξεις κι έξω από τις δομές) νοιώθαμε ότι θ' αντιμετώπιζε συνεχώς ζητήματα ταυτότητας, αντί να προχωρά σε πρακτικές και ζυμώσεις προωθητικές για το κίνημα. Δυστυχώς επιβεβαιωθήκαμε όταν κατελήφθη η Πρυτανεία στις 8 Μάρτη μετά την καταστολή του συλλαλητηρίου. Οι εσακίτες πολύ εύκολα απομόνωσαν την κατάληψη κι η ταυτότητα μιας κατάληψης του αντιεξουσιαστικού χώρου δεν μπορούσε παρά ν' αναπαραγάγει ζητήματα ταυτότητας.

2.«Οι καταλήψεις βγαίνουν στον δρόμο-γιορτές δρόμου»: Τον Ιούνη οι καταλήψεις που είχαν μια επικοινωνία με την ροή των εμπορευμάτων στην πόλη και μια άλφα μαζικότητα λόγω του γεγονότος ότι ήταν ζωντανές, μπόρεσαν ενστικτωδώς και σε πειραματικό βαθμό να μεταφέρουν το άσυλο πέρα από τα ακαδημαϊκά τείχη. Παραδειγματικά αναφέρουμε τις πορείες-παρεμβάσεις σε γειτονίες μεταναστών και τα συνθήματα στα λεωφορεία που έκαναν οι καταληψίες της ΑΣΟΕΕ, ή την κατάληψη της πλ. Καπνικαρέας και μέρος της Ερμού (για προβολές, γλέντια, μπάλα κ.α.), που έκαναν

44. Το ζήτημα «κατάληψη Πρυτανείας» το αναφέρουμε παραδειγματικά, στην ίδια ενότητα μπαίνει κι η απαίτηση των καταληψιών του ΕΜΠ να μεταφερθεί η κατάληψη από την Πολυτεχνειούπολη στην Πατησίων.

45. ο.π.

οι καταλήψεις των ΕΜΜΕ. Σε μεγαλύτερο βαθμό καθιερώθηκε η πρακτική να γίνονται μπλοκαρίσματα δρόμων μετά τις γενικές συνελεύσεις, πρακτική που κουβαλούσε βέβαια την αντίφαση ότι μετά τις γενικές συνελεύσεις ήταν η μόνη στιγμή που οι περισσότερες καταλήψεις είχαν κόσμο, γι' αυτό και ακολουθήθηκε και τον Γενάρη-Μάρτη, όταν η αντίφαση αυτή είχε μεγιστοποιηθεί⁴⁶. Τότε (στην «βαρυχειμωνιά» του «δεύτερου γύρου»), ήταν που γεννήθηκαν κι οι δράσεις με τίτλο «οι καταλήψεις βγαίνουν στον δρόμο»⁴⁷. Η αναγκαιότητα ήταν απλή: Αφού αδυνατούμε να ζωντανέψουμε, άρα και ν' ανοίξουμε τις καταλήψεις των σχολών, θα μεταφέρουμε την λογική της «ζωντανής κατάληψης» στον δημόσιο χώρο. Εκεί που κινούνται άνθρωποι, αυτοκίνητα κι εμπορεύματα. Θα διακόψουμε την κίνηση σε επιλεγμένα σημεία και θα εκφράσουμε την δημιουργικότητα μας, επανοικειοποιούμενοι και μετασχηματίζοντας αυτούς τους χώρους. **Το πείραμα πέτυχε χαρίζοντας μας στιγμές δημιουργικότητας σε δρόμους αποστείρωσης, αλλά φυσικά δεν κατάφερε να ξεπεράσει τα επίπεδα του πειράματος και του στιγμιαίου, σ' ένα περιβάλλον που τον τόνο έδινε η νέκρσις στις καταλήψεις κι η κοινωνική αποστείρωση των φοιτητικών κινητοποιήσεων.** Επίσης η ίδια δράση εμπεριείχε τις αντιφάσεις του πολιτισμού που προωθούσαν οι καταλήψεις, με τους ΕΑΑΚίτες να δίνουν περισσότερο βάρος στην διοργάνωση συναυλιών με την συμμετοχή κι «εναλλακτικών» τραγουδιστών και τον αυτόνομο/ανένταχτο κόσμο σε δράσεις μετασχηματισμού των δρόμων και του περιβάλλοντος χώρου.

3.Μπλοκαρίσματα δρόμων και σιδηροδρομικών σταθμών: Επηρεασμένοι από τον «δρόμο που χάραξε η Γαλλία», αλλά και κάποιοι παλιότεροι από τα μπλόκα των μαθητικών καταλήψεων του 98-99, βάζαμε στο εσωτερικό του κινήματος από τον Ιούνη του 2006 το ζήτημα να προχωρήσουμε σε μπλοκαρίσματα δρόμων και σιδηροδρομικών σταθμών, ως ένα επιπλέον μέσο αγώνα που θα μπορούσε να επιφέρει τα εξής:

- Θα δημιουργούσε προβλήματα στην καπιταλιστική ομαλότητα και στην τόσο απαραίτητη για τον καπιταλισμό κυκλοφορία των εμπορευμάτων, κάνοντας τον αγώνα μας πιο επικίνδυνο

- Θα ριζοσπαστικοποιούσε το κίνημα, θέτοντας το ζήτημα καθημερινής παρέμβασης στους δρόμους και γενικά καθημερινής δράσης με σκοπό να σπάσει το δίπολο «συνέλευση- εβδομαδιαία πορεία»

- Θα έβγαζε τον αγώνα των φοιτητών από τους τέσσερις τοίχους των πανεπιστημιακών αιθουσών

Τέτοιες δράσεις άρχισαν τον Ιούνη να πραγματοποιούνται με πρωτοβουλίες κατειλημμένων σχολών, με αποσπασματικό όμως τρόπο⁴⁸. Όταν τέθηκε το ζήτημα για συντονισμένα μπλοκαρίσματα δρόμων στο «Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων», ο κόσμος που παρακολουθούσε την ανιαρή (όπως πάντα) διαδικασία εκφράστηκε με χειροκροτήματα υπέρ της πρότασης, θέτοντας επιτακτικά το ζήτημα να αποφασιστεί από την διαδικασία επιτέλους κάτι πρακτικό κι όχι επανάληψη των πανομοιότυπων εσακίτικων πολιτικών πλατφόρμων. Το αυτοορισμένο προεδρείο του «Συντονιστικού» βλέποντας ότι για άλλη μια φορά η διαδικασία ξεφεύγει από τον έλεγχο τους, ζήτησε να διακοπεί η διαδικασία για να συζητήσουν οι επιτροπές κατάληψης την πρόταση αυτή στις σχολές τους και να τοποθετηθούν στο επόμενο «Συντονιστικό» μετά από λίγες μέρες. Στην επόμενη συνεδρίαση όσοι αφελείς είχαμε πιστέψει ότι το φοιτητικό κίνημα πέρα από πλαίσια μπορεί να συντονίζει και δράσεις, διαψευστήκαμε ακούγοντας ξανά τα ίδια άτομα να επαναλαμβάνουν τα ίδια μανιφέστα που είχαν περάσει ως αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων, κι ελάχιστες σχολές (εκεί που επηρέαζε ανένταχτος κόσμος κυρίως) να τοποθετούνται για το πρακτικό αυτό ζήτημα. Προφανώς οι θεσμισμένες (από τους εσακίτες) δομές του κινήματος δεν είχαν ως σκοπό τον συντο-

46. Παραδειγματικά πάλι, οι φοιτητές της Πληροφορικής έκαναν πορείες στην Καισαριανή κι οι φοιτητές των ΕΜΜΕ στο Υπουργείο Παιδείας, μετά τις γενικές τους συνελεύσεις.

47. Τα φώτα μας τα έδωσαν οι καταλήψεις της Θεσσαλονίκης, για να ακολουθήσουν κι άλλες πόλεις (Αθήνα, Πάτρα, Ξάνθη κτλ.)

48. Οι καταλήψεις της ΑΣΠΑΙΤΕ προχώρησαν σε μπλοκαρίσμα του σταθμού του ηλεκτρικού στο Μαρούσι τον Ιούνη, βλ. χρονολόγιο 06/06/2006 σελ. 32

νισμό δράσεων. Γ' αυτό τον λόγο καταληψίες από διάφορες σχολές προσπάθησαν να συντονίσουν πρωτοβουλιακά ή μέσω των επιτροπών καταλήψεων τα προτεινόμενα μπλοκαρίσματα. Η δράση αυτή απέτυχε λόγω έλλειψης μαζικότητας και καλής οργάνωσης, ενώ ήδη μπαίναμε στο τελευταίο δεκαήμερο του Ιούνη όπου όλα όδευαν προς την αποκλιμάκωση.

Τον Γενάρη-Μάρτη το ζήτημα τέθηκε ξανά με τους ίδιους όρους, αλλά πλέον η απομαζικοποίηση των καταλήψεων κι η απόλυτη κυριαρχία των παρατάξεων σε όλα τα επίπεδα (πέρα από του δρόμου) το περιόρισαν στο επίπεδο μιας ακόμα δράσης που αποφάσιζαν κάποιες γενικές συνελεύσεις και ποτέ δεν έκαναν. Ή σχεδόν ποτέ: Η ΠΚΣ έχοντας μπει δυναμικά στα παιχνίδια κυριαρχίας στο εσωτερικό του κινήματος, αραιά και που προχωρούσε σε ολιγόλεπτα μπλοκαρίσματα δρόμων (π.χ. στην Αττική οδό) με συμβολικό περιεχόμενο και απόλυτα διαμεσολαβημένη προοπτική (να μας παίξουν τα κανάλια). Σ' ένα πανελλαδικό συντονιστικό παρ' όλα αυτά, πέρασε η πρόταση της κατάληψης των ΕΜΜΕ να γίνουν συντονισμένα πανελλαδικά μπλοκαρίσματα σιδηροδρομικών σταθμών, την οποία όμως η «ανοιχτή επιτροπή κειμένου» (όπου οι φοιτητοπατέρες έκαναν την «κοπποραπτική» για να βγει η απόφαση του συντονιστικού) μετέτρεψε σε μια απλή παρέμβαση-αποκλεισμό του Σταθμού Λαρίσης. Για την ίδια μέρα ενεργοποιήθηκαν πρωτοβουλίες και σε άλλες δύο πόλεις, στην Θεσσαλονίκη και στον Βόλο, που καλούσαν την ίδια ώρα σε ανάλογα μπλοκαρίσματα σιδηροδρομικών σταθμών, με σκοπό να πραγματοποιηθεί από τα κάτω και σε πανελλαδικό επίπεδο η αρχική πρόταση. Λόγω αντικειμενικών δυσκολιών πάλι (έλλειψη μαζικότητας), τελικά πραγματοποιήθηκε μπλοκάρισμα δυο αμαξοστοιχιών για 15 λεπτά μόνο στην Αθήνα. Την τελευταία προσπάθεια την επιχείρησε το «Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων Ιωαννίνων» καλώντας σε πανελλαδικό μπλοκάρισμα εθνικών οδών μέσα στο Μάρτη, με τις αντικειμενικές δυσκολίες και την έλλειψη μαζικότητας να οδηγούν σε αποτυχία κι αυτή την προσπάθεια.

4. Παρεμβάσεις στο μετρό για δωρεάν μεταφορές: Μετά από κάποιες πορείες ήταν αυθόρμητη κατάκτηση των διαδηλωτών να μετακινούνται δωρεάν στο μετρό χωρίς να κόβουν εισιτήριο, πράξη που «ριζοσπαστικοποιήθηκε» με το να κάνουμε χαβαλέ, να φωνάζουμε συνθήματα για δωρεάν μεταφορές κι ενάντια στους ελεγκτές ή να καπνίζουμε και να τρώμε για να πάμε κόντρα στις διαταγές της επιχείρησης του Αττικό Μετρό. Αυτές τις αυθόρμητες δωρεάν μετακινήσεις, αποφασίσαμε ως «καταληψίες από σχολές» να τις κάνουμε κι ανεξάρτητα από τις πορείες, συνδυάζοντας της με μια πιο ολοκληρωμένη πολιτική παρέμβαση (κείμενα, τρικάκια) για τους εξής λόγους: Πρώτον: Να προπαγανδίσουμε κάνοντας πράξη το φοιτητικό αίτημα για «δωρεάν σίτιση, στέγαση, μεταφορές», δείχνοντας ότι τα αιτήματα μας δεν είναι μόνο συντεχνιακά. Δεύτερον: Να αντιπαρατεθούμε με την αποστείρωση που κυριαρχεί στο μετρό, δίνοντας τον τόνο ότι κι οι χώροι αυτοί μας ανήκουν και δεν είναι δύσκολο ν' αφηγήσουμε τις απάνθρωπες εντολές που καθορίζουν τους όρους μεταφοράς. Τρίτον: Να εφεύρουμε νέους τρόπους άμεσης κοινωνικής απεύθυνσης πέρα από τους παραδοσιακούς, από την στιγμή που ήταν κοινή παραδοχή ότι ο φοιτητικός αγώνας ήταν απομονωμένος, ενώ υπάρχουν δίπλα μας χώροι που χρησιμοποιούμε μαζί με χιλιάδες ανθρώπους (η ποσότητα των κειμένων που μοιράσαμε σε 5 λεπτά ήταν πραγματικά τεράστια). Οι δράσεις αυτές κρίθηκαν ως πετυχημένες και ίσως να πιάσαν κι ένα νήμα που μας συνέδεε με παλιότερους φοιτητικούς αγώνες για δωρεάν μεταφορές στα λεωφορεία που πάνε προς Πανεπιστήμιο. Τέλος, υπήρχε κι η διάθεση να ακυρώσουμε μερικά μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων (δράση που έγινε στην Θεσσαλονίκη σε λεωφορεία) και να βάψουμε μερικές κάμερες, ενέργειες που θα έδιναν κι ένα τόνο συλλογικού σαμποτάζ, αλλά δεν έγιναν για πρακτικούς λόγους και μόνο.

Συμπερασματικά: Παρά τις όποιες αντικειμενικές δυσκολίες και γραφειοκρατικές αγκυλώσεις⁴⁹, γεγονός είναι ότι η λογική του μπλοκαρίσματος των καπιταλιστικών αρτηριών και των πολύμορφων παρεμβάσεων στην καθημερινότητα της πόλης δεν μπήκε στις φοιτητικές κινητοποιήσεις. Η πράξη της κατάληψης περιορίστηκε στα πλαίσια μιας άνευρης φοιτητικής διαμαρτυρίας και δεν

49. Αντικειμενικές δυσκολίες και γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που σχετίζονται κι αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

πήρε την μορφή δυναμικής απαλλοτριώσης χώρου και χρόνου. Οι αγωνιζόμενοι φοιτητές δεν μπόρεσαν καν στο κόπο να σκεφθούν μορφές αγώνα που θα έθεται τόσο ευρύτερα ζητήματα κριτικής στην καπιταλιστική μιζέρια, όσο και το ζήτημα του αδιαχώριστου του αγώνα από την ίδια τη καθημερινότητα μας. Ακόμα και στις μειοψηφικές πράξεις που προχωρούσαν προς αυτή την κατεύθυνση έμπαινε συνεχώς το ζήτημα τα όποια μπλοκαρίσματα να έχουν συμβολικό χαρακτήρα και να μην «πολυενοχλούν» την καθημερινότητα της υπόλοιπης κοινωνίας, να μην προκαλούν την «κοινή γνώμη». Οι φοιτητές επέλεξαν τον ρόλο του «αγωνιστή» που ζητάει «συμπαράσταση» από την υπόλοιπη κοινωνία κι όχι του αγωνιστή που προχωράει σε δυναμικές δράσεις ανταγωνιστικές προς την λειτουργία της καπιταλιστικής μηχανής, εκβιάζοντας έτσι την ικανοποίηση των αιτημάτων μέσω της «διασάλυσης της κοινωνικής ειρήνης». Αυτή η διαπίστωση για εμάς σχετίζεται και με τον τρόπο απεύθυνσης στην κοινωνία που επιλέχθηκε, που κωδικοποιούταν στο αίτημα για γενική απεργία.

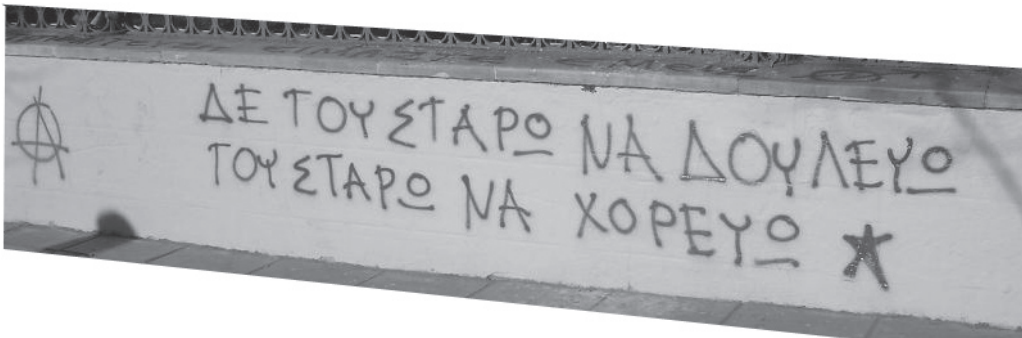
Ε.Αντί να παρακαλάμε για γενική απεργία Μήπως να μπλοκάρουμε την δικιά μας εργασία ;

Από την αρχή των κινητοποιήσεων στις αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων έμπαινε από τις αριστερές παρατάξεις το ζήτημα της «σύνδεσης φοιτητικού κι εργατικού κινήματος». Μετά την δυναμική που εξέπεμψε ο αγώνας των φοιτητών όπως εκφράστηκε με την πορεία της 8ης Ιούνη, το ζήτημα αυτό κωδικοποιήθηκε στο αίτημα «να κηρύξει η ΓΣΕΕ γενική απεργία». Στις πιο ριζοσπαστικές του στιγμές (Γενάρη-Μάρτη) το αίτημα αυτό μετασχηματίστηκε σε «γενική απεργία τώρα», εκφράστηκε συνδυαζόμενο με μια απέχθεια προς τον ρόλο της ΓΣΕΕ στο σύνθημα «εργατοπατέρες κηρύξτε απεργία και βγάλτε από το μυαλό σας την Ακαδημία» κι αποτέλεσε και την αφορμή να γίνουν πορείες με (ουσιαστικά) αντιγραφειοκρατικό περιεχόμενο προς το κτίριο της ΓΣΕΕ.

Πέρα από αυτό το αίτημα, που από ένα σημείο κι έπειτα γινόταν ξεκάθαρο ότι δεν υπήρχε περίπτωση να το ικανοποιήσουν οι εργατοπατέρες ανεξάρτητα από το όποιο πολιτικό κόστος που της προξενούσε το κάλεσμα των φοιτητών, λίγα πράγματα έγιναν στην κατεύθυνση της σύνδεσης με πρωτοβάθμια εργατικά σωματεία ώστε να πιέσουν αυτά για την κήρυξη απεργίας. Έγιναν κάποιες κοινές συνεντεύξεις τύπου με «εκπροσώπους» του Συντονιστικού κι εκπροσώπους πρωτοβάθμιων σωματείων όπου κατά κύριο λόγο είχαν πρόσβαση οι δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Όλη αυτή η προσπάθεια πρακτικά επέφερε ένα υποτιθέμενο «πανεκπαιδευτικό-πανεργατικό» συλλαλητήριο στις 22/6 οπότε και ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ είχαν κηρύξει 3ωρες στάσεις εργασίας, μια κοινή πορεία με πρωτοβάθμια σωματεία τον Φλεβάρη στην Θεσσαλονίκη (όπου είχε γίνει καλύτερη δουλειά σ' αυτόν τον τομέα) και άλλη μια πορεία μαζί με την ΑΔΕΔΥ στις 28 Μάρτη όταν είχε κηρύξει 24ωρη απεργία ενάντια στην συνταγματική αναθεώρηση. Περιττό ν' αναφέρουμε ότι η παρουσία εργαζομένων σ' αυτές τις πορείες ήταν από υποτονική μέχρι ανύπαρκτη...

Το αίτημα για γενική απεργία πάντως εξέφραζε (έστω και με τον αλλοτριωμένο τρόπο με τον οποίο προέκυπταν όλα τα αιτήματα του φ.κ.) μια υπαρκτή διάθεση των φοιτητών να συνδεθούν με αυτό που αόριστα ονομαζόταν «εργατικό κίνημα». Η σύνδεση αυτή έμπαινε περισσότερο με όρους αποτελεσματικότητας του αγώνα («στην Γαλλία νίκησαν όταν μπόρεσαν τα συνδικάτα»), παρά με βαθύτερους όρους κοινών συμφερόντων ανάμεσα στους φοιτητές και τους εργαζόμενους. Οπότε, οι εργαζόμενοι θα κατέβαιναν στον δρόμο μόνο όταν θα τους το έλεγαν οι ηγεσίες τους κι οπότε ήταν ένα ζήτημα που μπορούσαν να το λύσουν μόνο οι συνδικαλιστές (και το ΚΚΕ ήξερε να το κάνει καλύτερα από τα ΕΑΑΚ λόγω του ΠΑΜΕ).

Πηγή όλων των παραπάνω είναι η επικρατούσα αριστερή αντίληψη για το ρόλο του φοιτητή και την κάθετη διάκριση του από τον ρόλο του εργάτη. Οι φοιτητές είναι είτε αυριανοί επιστήμονες, είτε αυριανοί εργαζόμενοι. Στο σήμερα είναι απλώς μαθητευόμενοι. Αντίθετα για εμάς ένα κομμάτι των φοιτητών είναι ήδη εργαζόμενοι. Εργάζονται ήδη από το λύκειο (και πολύ εντατικά μάλιστα) για να αποκτήσουν σίγουρα όχι απλά «ακαδημαϊκές γνώσεις», αλλά τα απαραίτητα εχέγγυα που

απαιτεί το σύστημα για την μελλοντική τους επιβίωση, το βασικό από τα οποία είναι η είσοδος στα πανεπιστήμια και το πτυχίο τους. Βιώνουν την εντατικοποίηση της αλλοτριωμένης εργασίας μέσα στις σχολές, όσο το πανεπιστήμιο γίνεται όλο και περισσότερο επιχειρηματικό κι απαιτεί απ' αυτούς να αποκτήσουν τα απαραίτητα bonus και προϋπηρεσίες που θα γεμίσουν το βιογραφικό που θα κοιτάξει ο εργοδότης (π.χ. πρακτική άσκηση, σεμινάρια). Κάποιοι απ' αυτούς εργάζονται παράλληλα με τις σπουδές τους σε κακοπληρωμένες και επισφαλείς δουλειές (μπαρ, φυλλάδια, τηλεφωνικά κέντρα, κούριερ), για λόγους επιβίωσης ή (συνήθως) για να συμπληρώσουν το οικογενειακό χαρτζιλίκι. Δουλεύουν, τέλος, απλήρωτοι και μέσα στο πανεπιστήμιο για την παραγωγή έρευνας που θα παραπάνω ισχύουν σε μικρότερο βαθμό για όσους βιώνουν την «ξεγνοιασιά» της πληρωμένης από τους γονείς φοιτητικής ζωής, ισχύουν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό για τους μεταπτυχιακούς και τους «αιώνιους» φοιτητές, όταν η ανάγκη για αυτονομία από την οικογένεια γίνεται όλο και πιο επιτακτική. **Συμπερασματικά οι φοιτητές δεν είναι απλά αυριανοί εργαζόμενοι, αλλά ένα σημαντικό κομμάτι τους βιώνει, στον βαθμό που του αναλογεί, την εντατικοποίηση της αλλοτριωμένης εργασίας μέσα κι έξω από τις σχολές, πριν, κατά την διάρκεια και μετά τις σπουδές.**

Όπως λοιπόν στην εργασιακή ανασφάλεια των φοιτητών και στην εντεινόμενη εντατικοποίηση των ζωών τους αδυνατούν να δώσουν απάντηση τα αριστερά αιτήματα για «ισχυρά πτυχία-μόνιμη εργασία-δουλειά με δικαιώματα», έτσι και στην ανάγκη σύνδεσης με άλλα κοινωνικά κομμάτια αδυνατεί να δώσει απάντηση το αίτημα για γενική απεργία. Γιατί αυτά τα αιτήματα μας γυρνάνε σε μια προηγούμενη κοινωνική ρύθμιση (κράτος πρόνοιας) που άλλαξε όχι μόνο λόγω των επιλογών των από πάνω, αλλά λόγω και της ίδιας της κίνησης των από κάτω που αρνούμενοι την θώρη μιζέρια προσπάθησαν να εκμεταλλευθούν προς δικό τους όφελος τις προσφορές του κεφαλαίου, προσπάθησαν να ελέγχουν αυτοί τον χρόνο και την ποσότητα που θα εργάζονται, δίνοντας την ευκαιρία στο κεφάλαιο να προχωρήσει στην ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων. Όχι γιατί δεν μας αρέσουν τα εργασιακά δικαιώματα ή δεν θέλουμε ένσημα όταν δουλεύουμε ή σε εποχές ανέχειας και τρεξίματος μια μόνιμη θέση στο δημόσιο δεν είναι πάντα ελκυστική, αλλά γιατί με το να ζητάμε την εργασιακή αποκατάσταση που είχαν υποσχεθεί στους γονείς μας, κάνουμε πως δεν βλέπουμε τους σύγχρονους ελαστικούς όρους με τους οποίους εργάζονται πολλοί φοιτητές κι οπότε μετακινούμε τον ταξικό ανταγωνισμό σ' ένα φανταστικό επίπεδο ξεκομμένο από την πραγματικότητα που βιώνουμε. Σε γενικές γραμμές, μετακινώντας τους εκβιασμούς που θέτουμε προς τους από πάνω (μέσω αιτημάτων σ' έναν αγώνα) στο επίπεδο της εκπλήρωσης ρυθμίσεων που υπήρχαν μόνο για μια συντεχνία, χάνουμε την αποτελεσματικότητα που θα είχαμε μέσω αιτημάτων που αναγνωρίζουν και την μαζικοποίηση των πανεπιστημίων και πολεμούν **την ήδη υπάρχουσα μετακύλιση του κόστους σπουδών στους φοιτητές** (και δεν παραπέμπουν οπότε στην μελλοντική ανταμοιβή μέσω μιας καλοπληρωμένης θέσης), και τις κοινές συνθήκες που μας ενώνουν με συνομήλικους που δεν θα πάρουν ποτέ το πολυπόθητο πτυχίο.

Αν λοιπόν πίστευε κανείς ότι το κράτος επέτρεψε την είσοδο στα ΑΕΙ-ΤΕΙ σε τόσους χιλιάδες

νέους, έχοντας ταυτόχρονα την δυνατότητα να τους εξασφαλίσει και μια θέση εργασίας, θα ήταν καθήκον των συνδικάτων να υπερασπιστούν την προηγούμενη ρύθμιση, να υπερασπιστούν «το μέλλον των παιδιών τους». Πέρα από τ' ότι πολλές φορές μιλάμε για τα ίδια συνδικάτα που υπογράφουν «εθελούσιες εξόδους» για να αντικαθίστανται σιγά-σιγά οι παλιοί με νέους ελαστικούς εργαζόμενους, τίθεται πλέον κι ένα ζήτημα διαφορετικής εργασιακής πραγματικότητας ανάμεσα στους «παλιούς μόνιμους» και στους «νέους ελαστικούς» εργαζόμενους. Ή μ' άλλα λόγια, υπάρχουν χίλια δύο υποκείμενα στα οποία θα μπορούσαν να επικοινωνήσουν οι φοιτητές την εργασιακή φρίκη που βιώνουν, πριν στραφούν στους δημόσιους υπαλλήλους⁵⁰.

Ποια είναι αυτά τα υποκείμενα; Πριν αρχίσουμε να ψάχνουμε στα τυφλά συντεχνίες κι επαγγέλματα, εμείς προκρίναμε να κοιτάξουμε τα ίδια τα εργασιακά μας βιώματα. Κάνοντας κάτι τέτοιο είδαμε πάμπολλους φοιτητές ν' απασχολούνται σε δουλείες «μαύρες», «ανασφάλιστες», «με το κομμάτι» ή στην καλύτερη περίπτωση σε «συμβάσεις ορισμένου χρόνου». Είδαμε έναν ολόκληρο κόσμο παραγωγής υπεραξίας που δεν μπορεί να καταγραφεί στις στατιστικές του ΟΑΕΔ, που δεν γνωρίζει τι πάει να πει συλλογικά δικαιώματα, που διαπραγματεύεται την εργατική του δύναμη μ' ατομικούς και μόνο όρους. Που μπορεί να ψάχνει μεταπτυχιακά, σεμινάρια κι εργασιακές εμπειρίες «μαθητείας» για να γεμίσει το βιογραφικό και ταυτόχρονα όντας άμισθος ν' απασχολείται σε «προσωρινές» δουλείες που πολλές φορές καταλήγουν να γίνουν μόνιμη συνθήκη. Κι αν τα βιώματα αυτά φαίνονται να μπλέκουν στα επικίνδυνα μονοπάτια του υποκειμενισμού, υπάρχει πάντα η «Χρυση Ευκαιρία» κι οι εκατοντάδες καταχωρίσεις των αφεντικών που ζητάνε φοιτητές-τριες για να επιβεβαιώσουν του λόγου το αληθές.

Ένα ερώτημα που τίθεται άμεσα είναι επίσης ποιόν κοροϊδεύουμε ζητώντας γενική απεργία, όταν οι ίδιοι φοιτητές που σταματάμε την λειτουργία του πανεπιστημίου δεν μπορούμε να μπλοκάρουμε στο ελάχιστο την παραγωγική μας δραστηριότητα εκτός πανεπιστημίου. Πόσο, στην τελική, επικίνδυνοι για το κεφάλαιο είμαστε όταν κατά την διάρκεια της κατάληψης αδυνατούμε να καθορίσουμε απόλυτα και με συλλογικούς όρους τον χρόνο της καθημερινότητας που υποτίθεται έπρεπε (λόγω της πράξης της κατάληψης) να θεωρείται απαλλοτριωμένος από παραγωγικές-εμπορευματικές δραστηριότητες. Μιλάμε για την αντίφαση της φοιτήτριας που δεν μπορεί να κάτσει σ' όλη την πορεία, γιατί πρέπει να πάει στο μαγαζί να σερβίρει τους καφέδες και τα ποτά που θα πιούνε οι συμφοιτητές-τριες της μετά την πορεία. Για την αντίφαση του φοιτητή που ψηφίζει επαναστατικά λογύδρια στις συνελεύσεις και δεν μπορεί να διεκδικήσει λίγα λεπτά παραπάνω διάλειμμα όταν του φωνάζει ο επιστάτης σ' ένα τηλεφωνικό κέντρο. Για τον φοιτητή που η κατάληψη δεν επηρεάζει καθόλου την άμισθη ή χαμηλόμισθη εκμετάλλευση του από μια επιχείρηση, υπό καθεστώς πρακτικής άσκησης που του είχε βρει το ίδιο το πανεπιστήμιο. Μιλάμε για τα τρικάκια που πέταξαν σε μια πορεία στην Πανεπιστημίου οι εργαζόμενοι στις παρακείμενες καφετέριες, που μας καλούσαν να παίρνουμε καφέ από το σπίτι γιατί κάθε Πέμπτη φρικόρουν από την πολλή δουλειά. Ή τέλος, ίσως μιλάμε για τις μικρές προσωπικές «απεργίες» που κάναμε κάποιοι από εμάς μερικές Πέμπτες, λέγοντας διάφορες ηλίθιες δικαιολογίες στ' αφεντικά, ή εκμεταλλευόμενοι την ελαστικότητα και την «ελεύθερη σχέση» της εργασίας μας.

Ακόμα και στο ενδεχόμενο επιστημονικής φαντασίας που η ΓΣΕΕ δεν ήταν ξεπουλημένη κι αφουγκραζόμενη τις αγωνίες της «νέας γενιάς» κήρυττε «γενική απεργία» πόσοι πραγματικά από όλους εμάς τους «μαύρους» κι εργασιακά «αόρατους» για τα συνδικάτα θα μπορούσαμε,

50. Για να μην παρεξηγηθούμε, ούτε προκρίνουμε κάποιον «πόλεμο γενεών», ούτε βλέπουμε ως εχθρική την συμπαθή τάξη των δημοσίων υπαλλήλων. Λέμε το απλό ότι όταν ζητάς κοινωνική εξάπλωση ενός αγώνα, θ' αναζητήσεις πρώτα τα υποκείμενα που σας συνδέουν κοντινές κοινωνικές συνθήκες, κοινά βιώματα εργασιακής εκμετάλλευσης.

51. Για να μην φανούμε άδικοι, ας αναφέρουμε ξανά εδώ την κινηματική εμπειρία πολλών καταληψιών του ΕΜΠ που κλειδωναν ερευνητικά κέντρα στις αχανείς εκτάσεις των πανεπιστημιακών campus του Ζωγράφου, για να τα βρίσκουν έπειτα να λειτουργούν από την πίσω πόρτα ή από τα πλαϊνά παράθυρα. Και τους συλλόγους μεταπτυχιακών που στήριξαν τις καταλήψεις, μαζί με το γεγονός ότι πολλούς απ' αυτούς τους βλέπαμε στον δρόμο πλάι μας (έστω κι αν μάλλον ήταν μια πολιτικοποιημένη μειοψηφία)

χωρίς καμία θεσμική κατοχύρωση, ν' απεργήσουμε;

Ένα άλλο ερώτημα που τίθεται άμεσα, είναι ποιόν κοροϊδεύουμε ζητώντας γενική απεργία όταν αδυνατούμε με τις καταλήψεις να εμποδίσουμε σε απόλυτο⁵¹ βαθμό την μεταπτυχιακή έρευνα και την άμισθη εργασία των μεταπτυχιακών φοιτητών. Την κοπιαστική δηλαδή προσπάθεια στην οποία πρέπει να προνοήσει να μπει ένας φοιτητής ή ένας πτυχιούχος αν θέλει ν' αποφύγει μια εργασιακή κόλαση που στηρίζεται στις παραπάνω δουλειές⁵². Μιλάμε για την συνθήκη εκείνη στην οποία πέφτει στον φοιτητή το βάρος ν' αποδείξει σε μια επιχείρηση ότι αξίζει να τον εντάξει στο δυναμικό της. Για την ουσιώδη διαφορά ανάμεσα σ' ένα παλιό καθεστώς αξιολόγησης, που απαιτούσε ν' ανταπαξέλθεις σε γραπτές δοκιμασίες για να αποκτήσεις επαγγελματικά δικαιώματα και στο νέο καθεστώς της διάχυτης αξιολόγησης (ασκήσεις, projects κτλ.) κατά την διάρκεια των σπουδών όπου πρέπει ν' αποδεικνύεις συνεχώς ότι έχεις κάτι καινούργιο να πεις, τ' όποιο μπορεί και να ενδιαφέρει τον μελλοντικό σου εργοδότη. Μιλάμε για το ερώτημα «τι σκέφτεσαι να κάνεις μετά το πτυχίο;» στ' οποίο μια προφανής και συνηθισμένη απάντηση που λέει «μεταπτυχιακό», απαιτεί ν' αναζητήσεις εσύ τα προσόντα εκείνα που θ' απαιτηθούν για να προσθέσεις στην συλλογή σου ένα χαρτί παραπάνω από το πτυχίο. Προσόντα που το υλικό τους μέρος αντανakλάται στα δίδακτρα που έχουν καθιερώσει πολλά μεταπτυχιακά. Πιάνουμε οπότε και το ζήτημα της επονομαζόμενης «καριέρας» που κυνηγούν οι φοιτητές, που αν στο ένα άκρο έχει πράγματι ατομικιστικές βλέψεις, μπόλικο γλείψιμο σε μεγαλοκαθηγητάδες και μελλοντικά υψηλούς μισθούς, στο άλλο άκρο έχει όλο και περισσότερο⁵³ βλέψεις για αποφυγή του στρατού, πίεση για εκπλήρωση των οικογενειακών προσδοκιών, πολύ τρέξιμο κι άμισθη εργασία για μια μελλοντική μισθωτή θέση στο τριτογενή τομέα. **Υπάρχει τελικά κάποιο αντικειμενικό δεδομένο με βάση το οποίο μπορούμε να διαχωρίσουμε τον καριερίστα φοιτητή από τον επισφαλώς εργαζόμενο**⁵⁴;

Απέναντι σ' όλα αυτά τα ερωτήματα κάποιοι είχαμε στο μυαλό μας «τον δρόμο που χάραξε η Γαλλία». Με τα λόγια μιας εκεί μειοψηφίας:

«Αν η εργασία δεν είναι πια κεντρικά η ανταλλαγή, μέσω συμβολαίου, ενός χρηματικού ποσού έναντι μιας ποσότητας χρόνου αλλά αυτή η μανιακή μηχανική κατεργασία ομοιόμορφων υποκειμενικότητων, εξαιτίας της οποίας ένα μανεκέν που δεν κάνει ποτέ τίποτα δε σταματά ποτέ να εργάζεται, τότε το εργαλείο της γενικής απεργίας μπορεί να αφεθεί στο μουσείο. Έρχεται η ώρα της ανθρώπινης απεργίας, που ξεκινάει όταν σταματάμε να είμαστε αυτό που πρέπει να είμαστε, εκεί όπου συνδεόμαστε πέρα από τις ταυτότητες και τους υπάρχοντες κώδικες, εκεί όπου τινάζουμε στον αέρα το σύμπαν της προβλεψιμότητας. Έρχεται ο καιρός όπου, σαν επιστέγασμα, είναι αυτοί που δε δουλεύουν εκείνοι που φεβρισκουν τις καινούριες μορφές απεργίας»⁵⁵.

Με δικά μας λόγια, και προσπαθώντας να κάνουμε μια «σούμα»: Οι φοιτητές που υποτίθεται δεν δουλεύουν, σε μεγάλο βαθμό, όσο προελαύνει το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο, ζουν ένα συνεχές άγχος να εκπληρώσουν τα προσόντα με βάση τα οποία θα «δοκιμαστούν» για να δουλέψουν. Ταυτόχρονα, ένα κομμάτι απ' αυτούς, τον όποιον ελεύθερο χρόνο τους αφήνει το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα τον εκμεταλλεύονται (σε κάποιον βαθμό πάλι) δουλεύοντας σε προσωρινές και κακοπληρωμένες δουλειές για να αποκτήσουν τα φράγκα με βάση τα οποία θα απολαύσουν τα περίφημα «φοιτητικά χρόνια». Και για τις δύο περιπτώσεις ισχύει ότι «η εναπόθεση της πραγμάτωσης κάποιων προσδοκιών πάνω στις δυνατότητες που προσφέρει η μισθωτή εργασία είναι τυπική στάση ενός

52. Αναφερόμαστε στις «κακοπληρωμένες» φοιτητικές δουλειές, που η προσωρινότητα τους έγκειται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι δεν μπορείς να ζήσεις αποκλειστικά απ' το εισόδημα που σου προσφέρουν

53. Ιδιαίτερα μετά την μαζικοποίηση των προπτυχιακών φοιτητών τα τελευταία χρόνια

54. Μήπως αυτό το δεδομένο είναι τα γιαούρτια και τα λαχανικά στην μάπα των δαπιτών κατά την διάρκεια μιας γενικής συνέλευσης που διώχνονται από συμφοιτητές τους;

55. ο.π.

56. «Τα παιδιά της γαλαρίας», τεύχος 12-13 Μάρτιος 2007, σελ.79

μισθωτού εργάτη ή εργάτριας»⁵⁶.

Αναγκαία παρένθεση:

Μα καλά θα 'πει κάποιος: Αν ισχύουν όλα αυτά που βρίσκουν τόσο ελεύθερο χρόνο και φράγκα οι φοιτητές-τριες για καφέ και μπαρ, εξόδους και ξενύχτια, τάβλι, ξύσιμο και πολιτική φλυαρία, πάρτυ στην Μύκονο και διακοπές όποτε φρικόρουν; Προφανώς δεν ξεχνάμε ότι τα «λεφτά του μπαμπά», αυτό το ιδιότυπο ελληνικό κράτος πρόνοιας, στηρίζει την φοιτητική ιδιότητα και το συνεπακόλουθο lifestyle για το οποίο έχει χυθεί τόσο κινηματικό μελάνι από την εποχή της «αθλιότητας των φοιτητικών κύκλων» κι έπειτα. Όμως με το δεδομένο ότι οι φοιτητές δεν είναι ένα ενιαίο αλλά διαταξικό σώμα, διαπιστώσαμε κατά την περίοδο των καταλήψεων 2006-07 ότι οι καταλήψεις στηρίζονταν από μια περιεργη μίξη φοιτητών-τριών από τα πρώτα έτη που δεν είχαν (ακόμα) τις επαγγελματικές έννοιες που προαναφέραμε (κι οπότε αρκετό ελεύθερο «κινηματικό» χρόνο) σε συνδυασμό με φοιτητές-τριες που προσέγγιζαν το στάδιο του «αιώνιου φοιτητή», οι οποίοι έχουν πάρει τις δόσεις τους από την εργασιακή κόλαση που περιγράψαμε και για τους οποίους οι καταλήψεις ήταν μια μορφή αντίστασης στο εντατικοποιημένο κι απαιτητικό παρόν που βιώνουν. Με την πρόβλεψη για το «ν+2» να φαντάζει διαφορετικά αλλά τόσο κοινά απειλητική και για τις δύο αυτές κατηγορίες...

Το φοιτητικό κίνημα στο οποίο συμμετείχαμε λοιπόν, ζώντας αυτή την αντίφαση ανάμεσα σ' ένα εντατικοποιημένο παρελθόν (λύκειο), εντατικοποιημένο μέλλον (εργασία) κι ένα σχετικά «χαλαρό» παρόν που υπερασπίζεται από την επιταχυνόμενη εντατικοποίηση που προωθεί η εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, δεν κατάφερε δυστυχώς να αντιληφθεί τον εαυτό του ως ένα κίνημα που αποτελείται από ανθρώπους που αναπαραγάγουν τον εαυτό τους ως (νέοι) εργαζόμενοι. Αυτό το έλλειμμα ήρθε να καλύψει το αόριστο αίτημα για «γενική απεργία». Η μόνη εναλλακτική λύση η οποία δεν ακολουθήθηκε, θα ήταν αντί να εναποθέτουμε τις ελπίδες μας στην ΓΣΕΕ για κοινωνική απεύθυνση, να εμπιστευόμασταν τον ίδιο μας τον εαυτό, την δικιά μας εργασιακή συνθήκη, με βάση την οποία θα προσπαθούσαμε «να σταματήσουμε τα πάντα».

«Ίσως αν αντί να περιμένουμε να κατεβούν οι γονείς μας στις διαδηλώσεις κάναμε κάτι ώστε να κατεβούν οι συνομήλικοι και οι συνομήλικες μας που “δεν πέρασαν” στην ανώτατη εκπαίδευση και που η συζήτηση για το “δημόσιο αγαθό” ούτε που τους αγγίζει, ίσως αν βρήκαμε ποια είναι αυτή η χρυσή τομή που μας συνδέει με “τα παιδιά στο συνεργείο, στο μπαράκι, στο μηχανάκι, στην αποθήκη, στο μαγαζί, στο γυράδικο, στα φυλλάδια, στην ταβέρνα, κτλ” ίσως κάτι εκρηκτικό να ξεπηδούσε...»⁵⁷

Αναζητώντας αυτή την «χρυσή τομή» με τον κόσμο της εργασίας και παρακινούμενοι από τα ίδια τα εργασιακά μας βιώματα κατά την διάρκεια των σπουδών, στα πλαίσια του πρώτου «ανοιχτού διήμερου» που καλέσαμε κάποιοι «καταληψίες από σχολές» βάλουμε την θεματική «ο ρόλος του φοιτητή στην παραγωγική διαδικασία, πριν, μέσα κι έξω από το Πανεπιστήμιο». Στην κουβέντα επιβεβαιώθηκε η υποψία μας ότι δεν είμαστε και λίγοι τελικά οι φοιτητές-τριες που δουλεύουμε με ελαστικούς όρους, μαζί με μια διάχυτη απαισιοδοξία ότι ο καθένας «τραβάει το λούκι» μόνος του αδυνατώντας να αντιπαλέψει την εκμετάλλευση που δέχεται με συλλογικούς όρους. Το παράδειγμα των τηλεφωνικών κέντρων του ΟΤΕ αναφέρθηκε ως μια αρκετά κοινή εργασιακή συνθήκη, κάτι που μας παρακίνησε (στα πλαίσια της λογικής που είχαμε περί σύνδεσης λόγου-πράξης στο υπάρχον φοιτητικό κίνημα), να οργανώσουμε δράσεις παρέμβασης στον συγκεκριμένο εργασιακό χώρο. Κεντρικός κινηματικός στόχος ήταν η ανάδειξη του ζητήματος της «επισφαλούς εργασίας» των φοιτητών και «την εξάπλωση της αντίστασης ενάντια στην εκπαιδευτική-εργασιακή αναδιάρθρωση στους εργασιακούς χώρους», ξεκινώντας από το κατεξοχήν παράδειγμα ελαστικής φοιτητικής εργασίας εκτός σχολών. Έτσι, μοιράσαμε για δύο μέρες ένα κείμενο με τίτλο «πατήστε για λίγο

57. Black out, τεύχος 9, Μάιος 2007

not ready»⁵⁸ το οποίο κατέληγε προτάσσοντας οι φοιτητές-τριες ν' αναδείξουν στις καταλήψεις τους το ζήτημα της εργασιακής τους εκμετάλλευσης και να διεκδικήσουν συλλογικά να γίνονται στάσεις εργασίας την ώρα των συλλαλητηρίων .

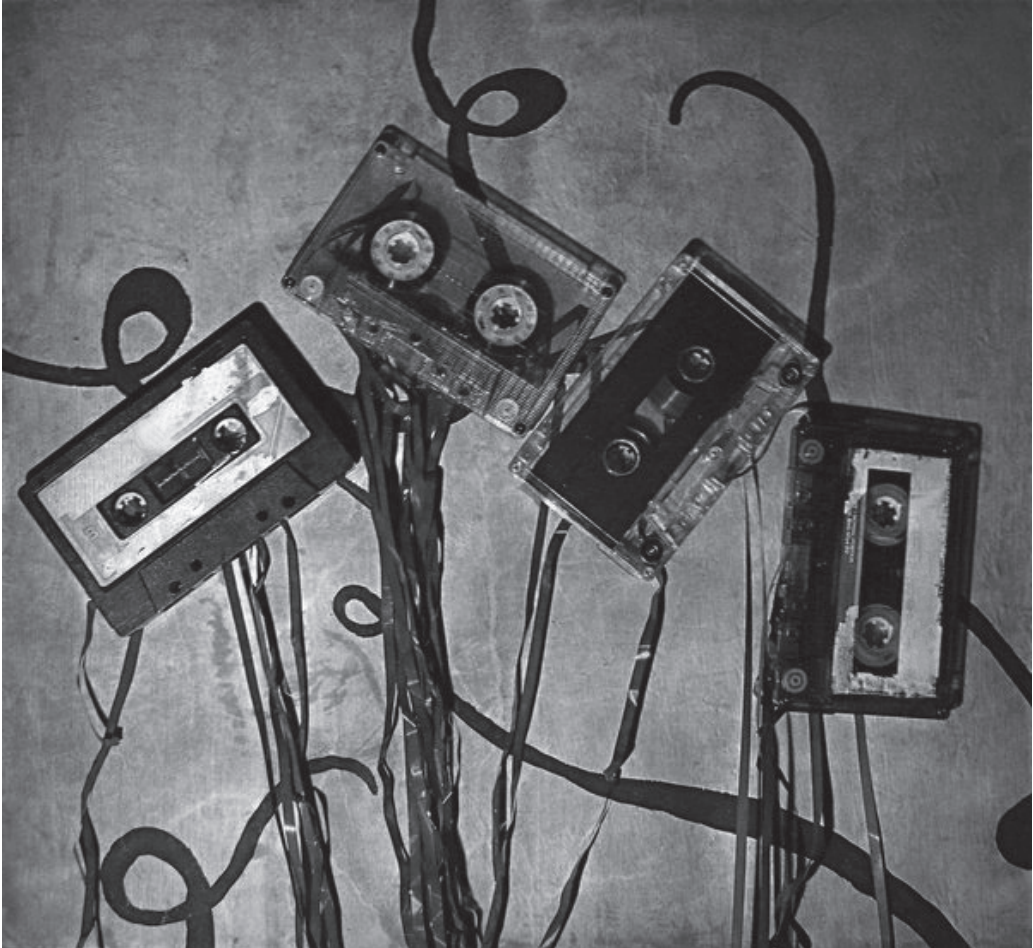
Την τρίτη ημέρα γύρω στους 40 καταληψίες πραγματοποιήσαμε «ντου» στο κτίριο του ΟΤΕ στην Γ' Σεπτεμβρίου, εισβάλλοντας στα τηλεφωνικά κέντρα του «1 1888», όπου μοιράσαμε ξανά το κείμενο, διαβάζοντας ταυτόχρονα κομμάτια του από μια ντουντούκα, καλώντας τους/τις φοιτητές-τριες να σταματήσουν για λίγο την δουλειά τους και προσθέτοντας στους τοίχους του κάτεργου μερικά στένσιλ. Αυτή η πράξη πέρα από το πολιτικό μήνυμα που προπαγανδίζαμε, ήταν η ίδια ένα πολιτικό μήνυμα: Σε έναν χώρο που κυριαρχεί η ατομική απομόνωση των εργαζομένων κι η αποξένωση, γίνεται μια επιθετική συλλογική κίνηση. Ο αγώνας των φοιτητών ξεφεύγει από τα αμφιθέατρα κι εξαπλώνεται σ' έναν χώρο παραγωγής. Δεν παρεμβαίνουμε ως «ξένο σώμα», έχοντας υπάρξει κάποιος από εμάς προσωρινά εργαζόμενος εκεί, αλλά κυρίως επειδή απευθυνόμασταν ως φοιτητές-τριες-νέοι/ες εργαζόμενοι/ες σε άτομα που είχαν την ίδια ταυτότητα. Η ίδια η δράση έβαζε ως κεντρικό στόχο, εκμεταλλευόμενοι και το «τζέτζελο» που προκαλούσαμε, το μπλοκάρισμα της παραγωγής μέσω της μαζικής χρήσης του «not ready», συνδέοντας έτσι μια πολιτική πράξη με την ανθρώπινη ανακούφιση που νοιώθει ο/η τηλεφωνητής/τρια όταν απελευθερώνεται από τον ρυθμό της παραγωγής κι από την κυριαρχία της μηχανής, απαλλοτριώνοντας χρόνο για την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών.

Εκείνες τις στιγμές ήταν σα να βλέπαμε τον εαυτό μας στον καθρέφτη, όπου κοιτούσαμε ως φοιτητές και βλέπαμε την εικόνα μας ως νέοι εργαζόμενοι. Τα βλέμματα ευχάριστης περιέργειας που συναντήσαμε, την ίδια στιγμή που ο πελάτης ζητούσε να εξυπηρετηθεί, ήταν ένα ενθαρρυντικό στοιχείο για την ελάχιστη αποτελεσματικότητα που μπορεί να επιφέρει μια τέτοια δράση. Η αγωνία κι ο πανικός των ελεγκτών που προσπαθούσαν να αμυνθούν στην εισβολή στο «χωράφι» τους, αποτέλεσαν μια καλή αφορμή για να πάρουμε με σπρωξιάς και βρισίδια την μικρή μας συλλογική εκδίκηση από τους τυπάδες και τις τύπισσες, που σαν μπάστακοι πάνω από τα κεφάλια μας, φροντίζουν για ένα χρόνο να είμαστε κάθε στιγμή πειθήνια ρομποτάκια. Αυτά τα «σπρωξίδια» ήταν η έμπρακτη αμφισβήτηση της αδυναμίας μας να ορθώσουμε το ανάστημά μας σε τέτοιες δουλειές και τα χαμόγελα που είδαμε γύρω μας για το κουρέλιασμα της εξουσίας του ελεγκτή, δεν ήταν λίγα. Τέλος, ήταν και μια κίνηση έμπρακτης αλληλεγγύης στον ανάλογο αγώνα φοιτητών-εργαζόμενων στην Θεσσαλονίκη, την προσπάθεια για συνδικαλιστική δράση των οποίων τ' αφεντικά την αντιμετώπισαν μ' εκδικητικό τρόπο.

Αυτή η κίνηση ανέδειξε βέβαια και τα όρια της επιδίωξης μας να εξαπλωθεί η αντίσταση των νέων σ' εργασιακούς χώρους. **Για ποια γενική απεργία μιλάμε, όταν δεν έχουμε καν παλέψει για το 5λεπτο διάλειμμα και την φοιτητική άδεια;** Η υπόθεση της εφεύρεσης νέων μορφών αγώνα ενάντια στις σύγχρονες ελαστικές εργασιακές σχέσεις, πάντως άνοιξε με τον μόνο τρόπο που της αναλογούσε: Με μια συλλογική κι αυτοοργανωμένη επιθετική κίνηση. Ο δρόμος της μόνιμης αντίστασης στην εργασιακή προσωρινότητα, απαιτεί πολλά παραπάνω από περιστασιακές δράσεις στα πλαίσια ενός κινήματος που λειτουργήσε μόνο ως φοιτητικό, αλλά θεωρούμε ότι πλέον είναι ανοιχτός για θεωρητική ανάλυση, και κυρίως για **ταξική δράση**.

58. «Not ready» λέγεται το κουμπί που με το πάτημα του, ο τηλεφωνητής-τρια σταματά να δέχεται κλήσεις κι εξασφαλίζει τον αρκετά πολύτιμο χρόνο να χαλαρώσει από την συνεχή πίεση των πελατών και να κάνει ένα διάλειμμα. Η κατάχρηση του «not ready» ελέγχεται από τους επιτηρητές με στόχο να μην πέφτει η παραγωγικότητα. Για το κείμενο βλ. παράρτημα.

Απομαγνητοφώνηση πρώτης ημέρας

Απομαγνητοφώνηση πρώτης ημέρας

Γ. -δάσκαλος από Χαλκίδα

Καταρχήν, θεωρώ ότι η σημερινή συζήτηση είναι πολύ σημαντική και πρέπει να συνεχιστεί. Πρέπει να επισημάνουμε ζητήματα και ανοιχτά ερωτήματα για να κατατεθούν σε μια επόμενη κουβέντα με έναν ανάλογο τρόπο, όχι όμως με τόσο μεγάλες εισηγήσεις.

Το πρώτο ερώτημα που θα ήθελα να θέσω είναι το εξής: αφού δε δέχετε τις συγκεκριμένες δομές των συνελεύσεων (και, παρεμπιπτόντως, «εσείς» ως τι μιλάτε; Δεν ξέρω τι ακριβώς προβάλλετε ως ταυτότητα), τότε τι είναι αυτό το οποίο προτείνετε και το οποίο θα μπορούσε να παίρνει τις αποφάσεις; Είναι πολύ βασικό αυτό, γιατί αν υπάρχουν δύο λέξεις που πρέπει να μας μείνουν από την εισήγηση, είναι η λέξη «διαδικασία» και η λέξη «όρια». Η λέξη διαδικασία παραπέμπει στο ερώτημα: πώς πρέπει να παίρνονται οι αποφάσεις; Αν όχι μέσα στις δομές, τότε πώς; Η λέξη όρια παραπέμπει σε αυτό που λέγαμε με κάποιους συντρόφους για πλάκα. Δηλαδή, ότι οι φοιτητικές κινητοποιήσεις είναι όπως οι αγροτικές! Όταν ο κόσμος έχει αναδουλειά, μπορεί να κλειστεί πολύ εύκολα μια εθνική οδός και να κόψει την Ελλάδα στα δύο. Το ίδιο είδαμε να συμβαίνει και στις φοιτητικές κινητοποιήσεις, όπου, καλά ή κακά δεν ξέρω, πήγαν και έδωσαν εξετάσεις οι άνθρωποι.

Ένα άλλο πράγμα στο οποίο θέλω να σταθώ είναι το εξής: από τη μία, δεν ξέρω, ποιο μοντέλο προτείνετε. Το αποκεντρικό; Το συγκεντρικό; Γιατί τη στιγμή που απομαζικοποιούνται, όπως λέτε, οι συνελεύσεις, εσείς προτείνετε μια κεντρική παρέμβαση στην Πρυτανεία. Αυτό το πράγμα, τουλάχιστον απ' ό,τι ξέρω, αντίκειται σε διαδικασίες και κινήματα βάσης. Δηλαδή, ξεκινάς από τη βάση και κορυφώνεις. Τώρα, εάν αυτό είχε να κάνει καθαρά με ένα συμβολισμό, ότι υπάρχουν για παράδειγμα ανοιχτά ζητήματα με την απελευθέρωση των συλληφθέντων, ότι θέλουμε να δείξουμε συμβολικά ότι δε σταματάνε όλοι, μπορώ να το καταλάβω. Αλλά ως ξεκίνημα για ένα νέο αγώνα, νομίζω, ότι αυτό αντίκειται στις διαδικασίες βάσης.

Θα ήθελα επίσης να ρωτήσω αν εσείς συμμετείχατε τελικά ή όχι στις συνελεύσεις, πράγμα που το θεωρώ σημαντικό για να το γνωρίζουμε. Προφανώς, για να έχετε κάποια εικόνα, μάλλον συμμετείχατε σ' αυτό για το οποίο την ίδια στιγμή αντιδράτε, λέγοντας ότι δε δεχόμαστε αυτές τις συνελεύσεις ως τύποις δημοκρατικές, οι οποίες είναι στην πραγματικότητα γραφειοκρατικές.

Ο. -φοιτητής

Είναι από τα αυτονόητα που δε διευκρινίσαμε μάλλον επαρκώς· μιλάμε μέσα από τις συνελεύσεις...

Γ. -δάσκαλος από Χαλκίδα

Όσον αφορά το κλείσιμο των δρόμων και το μπλοκάρισμα των εμπορευμάτων, είχαν να κάνουν με ένα συμβολισμό ή είχαν να κάνουν με το ότι δεν πρέπει να διακινούνται εμπορεύματα; Γιατί, από ό,τι ξέρετε, τα μακαρόνια δεν τα παράγουμε, δηλαδή δεν υπάρχουν αυτάρκειες τοπικές κοινωνίες οι οποίες να παράγουν αγαθά... Αυτό το μπλοκάρισμα είχε να κάνει με το σταμάτημα της κίνησης των εμπορευμάτων, τι ακριβώς;

Γ.Λ. -φοιτητής

Καταρχήν, να δικαιολογηθούμε λίγο για το μέγεθος της εισήγησης, καθώς αφορά ένα κίνημα ενός χρόνου και την κινηματική καταγραφή του.

Η λογική του μπλοκαρίσματος τέθηκε λανθασμένα στο εσωτερικό του κινήματος. Στο επίπεδο του «να μην επηρεάσουμε και πολύ την κοινή γνώμη», δηλαδή μια λογική συμβολική. Για μας δεν είναι να εμποδίσουμε τον κάθε άνθρωπο να πάει στη δουλειά του ή οτιδήποτε τέτοιο. Ζητούσαμε

μια πιο γενικευμένη παρέμβαση σε ένα εξωτερικό περιβάλλον που το βλέπαμε να κινείται τελείως ανεξάρτητα από την πραγματικότητα της κατάληψης που ζούσαμε εμείς μέσα στις σχολές, του σταματήματος της λειτουργίας του πανεπιστημίου. Θέλαμε αυτό να το επεκτείνουμε και **έξω από τις σχολές**, όχι με τον αποσπασματικό τρόπο που έγινε, αλλά σε **καθημερινή βάση**. Να δείξουμε ότι υπάρχει ένα ζήτημα εδώ πέρα.

Ο. -φοιτητής

Τα παραπάνω ερωτήματα θα απαντηθούν στη συνέχεια, αλλά ας γίνει πρώτα ένας κύκλος τοποθετήσεων.

Ν. -φοιτήτρια από Ιωάννινα

Οι προσπάθειες που έγιναν όσον αφορά την κατάληψη της Πρυτανείας και τα μπλοκαρίσματα δρόμων, αν και δεν ήμουν στην Αθήνα και δε λάμβανα μέρος στις αποφάσεις εδώ, ήταν μια προσπάθεια να ξεφύγουμε από το επιβεβλημένο τρίπτυχο «συνελεύσεις-καταλήψεις-διαδηλώσεις» που μας απομόνωνε κοινωνικά. Η λογική της άμεσης δράσης και το μπλοκάρισμα των εμπορικών σχέσεων είναι ακριβώς μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Να ξεφύγουμε από το δικό μας μικρόκοσμο. Η Πρυτανεία είχε επίσης τα χαρακτηριστικά της αντιπαράθεσης εντός του κινήματος, αλλά ήταν πολύ κομβικό σημείο και σ' αυτές τις καταλήψεις, όπως ήταν και το 1991.

Θα ήθελα να μιλήσω για τα Γιάννενα. Νομίζω ότι σε γενικές γραμμές τα χαρακτηριστικά του φοιτητικού κινήματος ήταν σε μεγάλο βαθμό κοινά σε όλη την Ελλάδα, αν και υπάρχουν λίγες αλλά αξιοσημείωτες διαφορές και κυρίως αυτές θα ήθελα ν' αναφέρω.

Πρώτα θα ήθελα ν' αναφέρω ότι διακρίνω δύο περιόδους, το Μάη-Ιούνη και την περίοδο μετά τις εξεταστικές.

Την πρώτη περίοδο, οι καταλήψεις ξεκίνησαν στις 3 Μάη στη σχολή Πλαστικών Τεχνών όπου καταλαμβάνεται η σχολή και στην αρχή μπαίνουν ζητήματα καθαρά συντεχνιακά. Εξελίσσεται με αμφισβήτηση των αριστερών δυνάμεων μέσα στη σχολή, εν είδει «πολιτικοφοβίας» στην αρχή. Στη συνέχεια, αυξάνεται ο αριθμός των καταλήψεων και η μαζικοποίησή τους και στο Συντονιστικό που δημιουργείται μπαίνει άμεσα η αμφισβήτηση των κομμάτων και των παρατάξεων, στοιχείο που εδώ στην Αθήνα άργησε να έρθει. Επίσης, αρχίζουν οι κριτικές επί των δομών. Υπάρχουν μεμονωμένα παραδείγματα στα Γιάννενα όπου υπήρξε αντιπρόταση για τις δομές, όπως είναι η συνέλευση Πληροφορικής και η συνέλευση των Πλαστικών Τεχνών, όπου γινόταν συζήτηση για τις αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες και για τις παραταξιακές αντιπαράθεσεις.

Ένα από τα κομβικά σημεία που μπαίνει είναι το ζήτημα της βίας και της σύγκρουσης. Είναι ένα από τα σημεία για το οποίο η Αριστερά πολεμιέται έντονα από ανένταχτο κόσμο που έχει συσπειρωθεί στο Συντονιστικό των Καταλήψεων. Θέλω ν' αναφερθώ σ' ένα σημείο σχετικά με τα Γιάννενα που το θεωρώ αντίστοιχο της κατάστασης στην Αθήνα. Στην πορεία στις 27 Ιούνη στην Αθήνα, όπως είναι γνωστό, ένα μπλοκ διαδηλωτών που πάει στο Υπ. Παιδείας προδίδεται και απομονώνεται με το εσκεμμένο στρίψιμο της πορείας. Θα το αντιστοιχήσω με αυτό που έγινε στα Γιάννενα στις 15 Ιούνη περίπου, όπου η πορεία θα πήγαινε προς ένα ξενοδοχείο, όπου και θα γινόταν συνάντηση της Υπουργού παιδείας με πρυτάνεις. Εκεί, παρότι η απόφαση του Συντονιστικού ήταν να επιδιωχθεί να μπει η πορεία στο ξενοδοχείο με σύγκρουση, η οργανωμένη αριστερά αποχωρεί από το πίσω μέρος του μπλοκ αφήνοντας εκτεθειμένα μπροστά γύρω στα εκατό άτομα.

Στην πρώτη αυτή φάση, είναι σαφέστατα διαχωρισμένη η θέση μας από την Πρυτανεία των Ιωαννίνων. Δεν υπάρχει καμία συνεργασία με καθηγητές ή δασκάλους ενώ από μέλη ΔΕΠ αιωρούνται απειλές για χάσιμο της εξεταστικής.

Μέχρι τη στιγμή εκείνη, το Συντονιστικό έχει ουσιαστικά αρνηθεί την οργανωμένη αριστερά, την έχει απομονώσει και απαρτίζεται κυρίως από ανένταχτο κόσμο. Επίσης, σιγά-σιγά μέσα στον Ιούνη, οι καταλήψεις νεκρώνουν.

Αύγουστο και Σεπτέμβρη η κατάσταση είναι νεκρή. Στη διάρκεια των εξεταστικών, οι ανέντα-

χτοι καταλήψεις των σχολών αρχίζουν να εμφανίζονται στις συνελεύσεις σχηματοποιημένα.

Τη δεύτερη περίοδο, από Γενάρη και μετά, το Συντονιστικό έχει νεκρωθεί, όπως και οι συνελεύσεις καταλήψων σε μεγάλο βαθμό. Ωστόσο, κάποιες σχολές παραμένουν δραστήριες, έτοιμες να διαπραγματευτούν πάλι τις δομές και την έλλειψη αυτών και προχωράμε στην ανοιχτή συνέλευση στο Παν. Ιωαννίνων, η οποία έρχεται ως αντιπαράθεση προς το νεκρό Συντονιστικό. Και πλέον μπαίνει κομβικά το ζήτημα της σύγκρουσης. Έχοντας από πίσω μας σε εκκρεμότητα το ζήτημα με τους τρεις συλληφθέντες από τις πορείες εδώ στην Αθήνα, έχοντας από πίσω μας κεκτημένο το «αντιμπατσικό» που ήταν κυρίαρχο σε όλη την Ελλάδα και με δεδομένη την αλληλεγγύη, μπαίνει το ζήτημα της σύγκρουσης και της αντιπαράθεσης για άλλη μια φορά με την οργανωμένη αριστερά.

Τέλος, μετά τις καταλήψεις γίνεται μια αντικλογική πορεία και δημιουργούνται κάποια αυτόνομα σχήματα στις σχολές.

Γ.Λ. -φοιτητής

Μια αναγκαία διευκρίνιση για το θέμα των γενικών συνελεύσεων. Είμαστε όλοι άνθρωποι που σαν κεντρικό ζητούμενο στις σχολές μας έχουμε βάλει το να παρεμβαίνουμε στις γενικές συνελεύσεις, οι γενικές συνελεύσεις να αποκτήσουν άλλο χαρακτήρα. Μιλούσαμε για αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες. Ένα ζήτημα που μας απασχόλησε και στην αυτοκριτική μας είναι ότι το κεντρικό ζήτημα στις γενικές συνελεύσεις δεν ήταν αν είναι αμεσοδημοκρατικές οι διαδικασίες ή όχι, αλλά το να ψηφιστεί κατάληψη. Εμείς το ερμηνεύσαμε (αυτόν τον κάθετο διαχωρισμό) ως ταξικό ζήτημα. Δε συζητούσαμε στη γενική συνέλευση. Δεν έπαιζε κάτι άλλο πέρα από το αν θα παρθεί η συνέλευση από εμάς για να γίνει κατάληψη. Με τους κνίτες στην αρχή, και με τους δαπίτες στη συνέχεια. Δε γινόταν κουβέντα. Οι γενικές συνελεύσεις, δυστυχώς, ήταν αλλοτριωμένες διαδικασίες. Δεν υπάρχει περιθώριο επαφής, πέρα από το ότι μιλάνε πέντε-έξι άτομα από παρατάξεις, που έχουν αυτοοριστεί και ως προεδρείο. Ο κόσμος στη συνέλευση απλώς άκουγε κι αν κάποιος έχει παρακολουθήσει μια γενική συνέλευση, θα δει ότι ο κόσμος δεν ακούει καν μερικές φορές. Περίμενε απλά να έρθει η ψηφοφορία για να ψηφίσει κατάληψη ή μη κατάληψη. Σε κάποιες σχολές έγινε μεγαλύτερη ζύμωση και ήταν αποτέλεσμα της παρέμβασης που υπήρξε μέσα σ' αυτήν τη διαδικασία. Απλώς εμείς υπερασπιζόμαστε τις αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, χωρίς να ξεχνάμε ότι όταν μπαίνει ο παράγοντας ότι κάποιος κοιτούν απλά το συμφέρον τους και τι θα περάσει απλώς ως η απόφαση του συλλόγου βγαίνει και αυτό ως στοιχείο των αγώνων. Αυτή η προβληματική μπήκε στο κίνημα και σ' αυτό βασίζεται και η αυτοκριτική μας.

Πάντως πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι είμαστε άνθρωποι που ήρθαμε κόντρα στη λογική ότι οι γενικές συνελεύσεις είναι κάτι απαξιωμένο και δεν πηγαίνουμε σε αυτές. Ήταν το βασικό με το οποίο ξεκινήσαμε όλοι. Συμμετέχουμε γιατί κοιτάμε για το συμφοιτητή μας πρώτα, όχι γενικά για ανθρώπους με κοινή ιδεολογική βάση. Μ' αυτόν που ζούμε κοινά πράγματα.

Ο. -φοιτητής

Επιπροσθέτως και σύντομα σχετικά με το αν υπάρχει εναλλακτική πρόταση. Δε νομίζουμε ότι εμείς είμαστε αυτοί που θα φέρουν την εναλλακτική πρόταση• τις δομές του τις γεννάει το ίδιο το κίνημα. Κατά τη γνώμη μας, οι εναλλακτικές δομές που γέννησε αυτό το κίνημα –εναλλακτικές σ' αυτή τη μορφή των γενικών συνελεύσεων– ήταν οι ελάχιστες περιπτώσεις οι οποίες είτε ονομάστηκαν ανοιχτά καθημερινά συντονιστικά είτε συνελεύσεις κατάληψης• αυτά ήταν τα όργανα που καθόρισαν το ρου των κινητοποιήσεων και το τι συζήτηση θα γινόταν στις γενικές συνελεύσεις. Αυτό έγινε μειοψηφικά σε 3-4 σχολές, και όχι τυχαία, σ' αυτές τις σχολές που οι καταλήψεις ήταν όντως καταλήψεις.

Οπότε εναλλακτικά, αν το θέλετε, μιλάμε για δομές οι οποίες απαρτίζονται από τους αγωνιστές. Όχι από τους επαναστάτες. Από τους καταλήψεις. Από αυτούς που τους αφορά η διαχείριση του αγώνα και τα περιεχόμενά του.

Σ.1 -φοιτητής

Να πω κάτι σχετικά με αυτά που ειπώθηκαν από τα παιδιά που έκαναν την εισήγηση πάνω στο ζήτημα των γενικών συνελεύσεων. Εγώ είμαι φοιτητής αρχιτεκτονικής. Οι γενικές συνελεύσεις δεν ήταν ένα πράγμα. Δηλαδή, ο χαρακτήρας τους καθορίζεται από το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο λειτουργούν. Είναι πολύ εύκολο να βγούμε και να κάνουμε μια αυστηρή κριτική πάνω στις διάφορες διαδικασίες έχοντας φτιάξει στο φαντασιακό μας ότι οι διαδικασίες θα έπρεπε να είναι εμποτισμένες με όλα τα διάφορα επαναστατικά χαρακτηριστικά του κόσμου και είναι πολύ εύκολο να ξεχάσουμε την προηγούμενη καθημερινότητα. Δηλαδή, προφανώς το κίνημα είχε όλες αυτές τις ανεπάρκειες που περιγράφηκαν εδώ πέρα κι είχε και πάρα πολλές άλλες όσον αφορά στα αντανακλαστικά του ή τον τρόπο που χειρίστηκε την απεύθυνσή του σε άλλα κομμάτια της κοινωνίας.

Ειπώθηκε και πιο πριν ότι το κίνημα είναι ένα ανομοιογενές πράγμα. Δηλαδή, αν κομμάτια του πράττουν και δείχνουν προς μια πιο επαναστατική κατεύθυνση, αυτό δε σημαίνει απαραίτητα ότι και το μεγαλύτερο κομμάτι του κινήματος τα οικειοποιείται. Τα παραδείγματα των δράσεων που έφεραν τα παιδιά μπορεί να μη φαίνονται πολύ εντυπωσιακά αλλά ο μικρόκοσμος μιας σχολής –γιατί είναι μικρόκοσμος ακόμη κι αν τα media κατά καιρούς μας παρουσιάζουν τα κινήματα σαν να είναι το κέντρο του κόσμου– παραμένει ένας μικρόκοσμος που την προηγούμενη ή την επόμενη μέρα θα διαχειριστεί πάλι τα ίδια ζητήματα: τις εξεταστικές, τον ατομισμό ή ό,τι άλλο. Σ' αυτό το ιστορικό πλαίσιο υπήρξαν πρωτοβουλίες που έβαλαν στη γενική συνέλευση έστω αυτό: το ρόλο του φοιτητή. Το να πεις ότι «αυτό που μας ενώνει εδώ δεν είναι μόνο ότι είμαστε όλοι φοιτητές πολυτεχνείου ή αρχιτέκτονες και ότι θέλουμε να υπερασπιστούμε το μέλλον των πτυχίων μας» και να μπει αυτό σαν θέμα συζήτησης με προοπτική πράξης, είναι ζήτημα. Όταν κάναμε μια απόπειρα στη σχολή μου να βάλουμε το ζήτημα αυτό, έγινε αντιληπτό, επειδή είχαν κινηθεί προς αυτήν την κατεύθυνση πιο πριν σε άλλες σχολές. Το ζήτημα του ρόλου του φοιτητή είναι μάλλον υποτιμημένο και είναι αναμενόμενο γιατί μας μένουν περισσότερο πράγματα που παίχτηκαν στην τηλεόραση. Στις σχολές, στην αρχιτεκτονική τουλάχιστον, ξεκινούν στις συνελεύσεις λέγοντας «Συνάδελφοι», είτε είναι κνίτες, δαπίτες, εσακίτες, ή πασπίτες πράγμα που υπονοεί ότι είμαστε ένα κοινό υποκείμενο. Δεν υπάρχει το τι ρόλο βραδύει ο καθένας εδώ πέρα ή τι προοπτική έχει για το μέλλον του όταν τελειώσει αυτή τη σχολή ή και για το πως αντιλαμβάνεται τώρα το ρόλο του μέσα σε αυτή. Κι απλά το ζήτημα είναι ποιος εκπροσωπεί καλύτερα αυτό το υποκείμενο με πιο δίκαιους ή δημοκρατικούς ή δεν ξέρω 'γω με τι άλλους όρους το κάνει. Το ότι μπήκαν αυτά τα ζητήματα και το ότι μπήκαν μειοψηφικά, ίσως και μειοψηφικότερα από όσο παρουσιάστηκε από τα παιδιά στην εισήγηση, είναι ένα πράγμα που την επόμενη μέρα των καταλήψεων, όσο θλιβερή και να ήταν, το έβλεπες.

Τα παιδιά, στα διήμερα που είχαν κάνει, έβαλαν πολλές φορές και το ζήτημα του ρόλου του ίδιου του φοιτητή και της σύνδεσής του με την αγορά εργασίας. Έχω την εντύπωση πως αυτά τα πράγματα, για να έχουν πραγματικά ανταγωνιστικό χαρακτήρα για την καθημερινότητα, θα πρέπει να γίνουν και έξω από τις στιγμές του κινήματος κι όταν δε μας παίζει η τηλεόραση σαν επαναστατικά υποκείμενα.

Έχω στο μυαλό μου τις σχολές που κινήθηκαν μέσα σε μια τέτοια διαδικασία, που μίλησαν για άλλα πράγματα χωρίς να φαίνονται γραφικοί ή lifestyle επαναστάτες. Το έκαναν επειδή είχαν κάνει δουλειά και πριν το Μάη. Δηλαδή, έβαζαν το ζήτημα του τι είμαστε, τι κάνουμε, με ποια κομμάτια της κοινωνίας έχουμε κοινούς στόχους. Αν δεν μπουν αυτά, νομίζω ότι είναι πολύ εύκολο να αφήσεις την αριστερά και τα ΜΜΕ να προσδιορίσουν το σύνολο του κινήματος κι όχι μόνο αυτό που τους αντιστοιχεί. Κι αυτό είναι ένα ζήτημα το οποίο μένει ανοιχτό.

Σ.2 -φοιτητής

Μια ερώτηση. Στην αρχιτεκτονική, απ' όσο γνωρίζω, στις γενικές συνελεύσεις κατεβαίνουν άτομα. Μέχρι πολύ πρόσφατα δεν υπήρχαν καλά-καλά παρατάξεις, ίσως μόνο αριστερές παρατάξεις. Κόσμος της αρχιτεκτονικής, ο οποίος θέτει άλλα ζητήματα πέρα από αυτά που θέτουν οι παρατάξεις, υπήρχε και πριν και εννοώ το στέκι, που νομίζω ότι είναι από τα πιο μεγάλα στέκια που υπάρχουν.

Γιατί θεωρείς ότι δεν καταφέρατε κάτι μέσα στη γενική συνέλευση, όσο πήγατε; Και γιατί, κατά τη γνώμη μου, δεν ανοίχτηκε κανένα θέμα και γιατί, επειδή βρέθηκα στη συνέλευσή σας και στην κατάληψή σας, ήσαστε απόντες;

Σ.1 -φοιτητής

Το στέκι αρχιτεκτονικής γενικά κατεβαίνει στις συνελεύσεις. Η αμηχανία στην οποία βρεθήκαμε κατά τη διάρκεια των συνελεύσεων, κατά τη διάρκεια του κινήματος, ήταν προφανής. Δηλαδή, πολλές φορές το στέκι βγήκε στη συνέλευση και κάλεσε σε κατάληψη χωρίς πλαίσιο. Είχε ενδιαφέρον όταν έγινε αυτό, γιατί είπαμε να μην ψηφιστεί πρώτα η κατάληψη, αλλά να γίνει συζήτηση στο γιατί να γίνει ή όχι και μετά ο κόσμος να ψηφίσει κατάληψη κι αυτοί που θα επιλέξουν την κατάληψη να επιλέξουν και τον πολιτικό λόγο που θα την κοινωνικοποιήσει προς τα έξω. Κι ήταν ενδιαφέρον το ότι οι κνίτες κι οι εσακίτες που συχνά έπαιζαν μπουνιές κατέβασαν μαζί πλαίσιο ενάντια στην πρόταση για κατάληψη χωρίς πλαίσιο που βάλουμε εμείς.

Η αλήθεια πάντως ήταν ότι όλη αυτή η διαδικασία ήταν ανεπαρκής. Μπορεί αυτό να οφείλεται και σε ιδεολογικούς λόγους, δηλαδή στο να λες «Α, άστα αυτά», επειδή δεν είναι εμποτισμένα με όλα τα επαναστατικά χαρακτηριστικά που έχεις στο μυαλό σου. Αυτό είναι ένα trip που ένα μεγάλο κομμάτι κι από εμάς το είχε υιοθετήσει. Όπως στην περίπτωση του Μάη-Ιούνη, που είχαμε κατεβάσει ένα μπλοκ αντιεξουσιαστών μαζί με στέκια από άλλες σχολές, το οποίο κι αυτό έχουμε την εντύπωση ότι δεν κατάφερε να κοινωνικοποιήσει τόσο πολύ τον λόγο του και να γίνει αντιληπτό. Δηλαδή, εμείς εκείνη την περίοδο Μάη-Ιούνη, εστιάζοντας σ' εκείνο το κομμάτι, χάναμε τις γενικές συνελεύσεις ενώ πιο πριν κάναμε πράγματα.

Ή ένα άλλο κομμάτι αυτού του κόσμου, της αντιεξουσίας των σχολών, κατέληξε να γίνεται διακριτό κυρίως τη στιγμή της πορείας. Κάτι που είναι προβληματικό, γιατί αφήνει το πολιτικό περιεχόμενο να ορίζεται εκ των υστέρων ή, ακόμα στη χειρότερη, να το ορίζουν τα media για σένα.

Γ. -μεταπτυχιακός φοιτητής

Παρατήρησα στην εισήγησή σας μια αντίφαση. Είπατε ότι οι φοιτητές δεν κινητοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταστικής κι από την άλλη αναφέρατε τρία νέα σημεία. Το πρώτο που είπατε είναι ότι κινητοποιήθηκαν ενάντια στην *εντατικοποίηση της ζωής*.

Το δεύτερο σημείο είναι ότι κινητοποιήθηκαν ενάντια σε ένα κενό νοήματος και είπατε ότι έχει σχέση με την *εργασιακή ανασφάλεια*. Και τέλος, εντοπίσατε σ' αυτό το κύμα αντίδρασης ένα *ταξικό περιεχόμενο*. Δηλαδή, θεωρώ ότι τα τρία σημεία που αναπτύξατε στηρίζουν αυτό που οι ίδιοι απορρίψατε. Υπάρχει μια αντίφαση. Δεν μπορείς από τη μια μεριά να λες ότι οι φοιτητές δεν κινητοποιήθηκαν κατά της εντατικοποίησης και απ' την άλλη να επικαλείσαι τους τρεις αυτούς λόγους που αναφέρατε: εντατικοποίηση, εργασιακή ανασφάλεια και πόλωση πάνω σε μια ταξική στάση.

Το δεύτερο κομμάτι αφορά το ζήτημα των δομών. Προφανώς υπάρχει πρόβλημα γραφειοκρατικοποίησης, ωστόσο, απ' όσο γνωρίζω, μόνο αυτές οι μορφές οργάνωσης υπάρχουν αυτή τη στιγμή και αποτελούν τα μόνα μέσα πολιτικής παρέμβασης ή συνάντησης. Δε νομίζω ότι μπορούμε εμείς εδώ αυτή τη στιγμή να προκαθορίσουμε τις μορφές οργάνωσης. Πιστεύω ότι αναπτύσσονται μέσα στα κινήματα και σύμφωνα με το περιεχόμενό τους.

Γ.Α. -φοιτητής

Πάντως εμείς τον παράγοντα της εντατικοποίησης τον θεωρούμε βασικό στην ανάλυσή μας. Λέμε απλώς ότι δεν είδαμε να εκφράστηκε από καμία τάση κάτι περισσότερο απ' ότι είχε σχέση με την ορθολογικοποίηση της εντατικοποίησης μέσα από την ίδια την πράξη της κατάληψης. Πράγματι, έχουμε ελεύθερο χρόνο, έχουμε κατακτήσει με αγώνες από το '79 το να μην περάσει το ν+2, να μην περάσει η εντατικοποίηση των πανεπιστημίων και υπερασπιζόμαστε αυτό το δικαίωμα που είναι βασικό κι όχι ιδεολογικό. Ακούγαμε φοιτητές να μας λένε «ας χάσουμε όποια εξεταστική θέλετε αρκεί να μη μας βάλουν αυτόν τον εκβιασμό», δηλαδή του στυλ «τελειώστε τη σχολή όσο πιο

γρήγορα γίνεται», γιατί ξέρουμε όλοι πόσο σημαντικό είναι σ' αυτό το διάλειμμα μεταξύ εντατικοποίησης σχολείου και εντατικοποίησης αγοράς εργασίας, όσο μπορούμε, να καθορίζουμε εμείς τις ανθρώπινες στιγμές που μπορούμε να απολαύσουμε. Από κει και πέρα δεν είδαμε μια συγκεκριμένη πολιτική έκφραση που να βγαίνει ξεκάθαρα κατά της εντατικοποίησης.

Ο. -φοιτητής

Αντιλαμβάνομαστε την αντίφαση. Απλώς το βρίσκουμε εξαιρετικά δύσκολο ως ερώτημα γιατί δεν μπορούμε να απαντήσουμε αν αυτό ήταν υπαρκτό, γιατί δεν εκφράστηκε. Και πρέπει να το ανιχνεύσουμε εμείς εκ των υστέρων.

Μ. -εργαζόμενος

Πάνω σ' αυτό που λέτε μπορείτε να εξηγήσετε περισσότερο τι εννοείτε; Επειδή είπατε ότι δεν εκφράστηκε πολιτικά. Τι σημαίνει να εκφραστεί πολιτικά; Να δημιουργηθεί μια πολιτική οργάνωση μέσα από τις καταλήψεις; Δηλαδή, δεν αποτελούσε πόλο η συγκεκριμένη μειοψηφική τάση γιατί δεν είχε μια μάξιμουμ προγραμματική συμφωνία; Θέλω να πω τι είναι το ζητούμενο; Το δοκούν ποιο είναι; Δηλαδή, τι είναι αυτό που λείπει σε σχέση με τις δομές; Ποια μορφή θέλετε;

Ο. -φοιτητής

ΟΚ. Εννοούμε το ν' αναγνωριστεί η όλη διαδικασία εντατικοποίησης της φοιτητικής ζωής παράλληλα με τη διαδικασία της εντατικοποίησης της εργασίας και της φοιτητικής εργασίας σαν *κεντρικό ζήτημα αυτού του κινήματος*. Δηλαδή, ως κάτι το οποίο δεν αφορά ένα νόμο μόνο ή μια επίθεση, αυτή της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης, αλλά ως κομμάτι μιας συνολικότερης επίθεσης τα τελευταία χρόνια που εντείνεται. Να έμπαινε αυτό ως κεντρική αιχμή στο ίδιο το κίνημα και αυτή η κεντρική αιχμή να καθόριζε και τις δομές του.

Δεν εννοούμε να αναδειχθεί μια πολιτική οργάνωση η οποία θα μιλάει για αυτό, αλλά εννοούμε σίγουρα, σε ένα βαθμό, να αναδειχθεί μια **κινηματική διαδικασία** η οποία θα εντοπίζει ως κύριο λόγο όλου αυτού του ξεσπάσματος την εντατικοποίηση. Κι αυτό το λέμε, γιατί εφόσον αναγνωριστεί αυτό, σου δίνει μετά δυνατότητες να διερευνήσεις άλλου τύπου συμμαχίες με την κοινωνία κι όχι τις συμμαχίες του τύπου που επεδίωξε αυτό το κίνημα, το οποίο δε μιλούσε για την εντατικοποίηση *τόρα*. Μιλούσε για την εντατικοποιημένη εργασία που θα κάνουμε *κάποτε*, έλεγε κάποια λογάρια ο κυρίαρχος λόγος για το ότι «εντάξει ζορίζουν λίγο τη φοιτητική μας ζωή, αλλά εμάς εκείνο που μας αφορά είναι εκείνο που θα γίνει μετά» κι ως υποκείμενα που περιμένουμε αυτό το μετά μιλάμε κι έτσι απευθυνόμαστε στην κοινωνία. Δεν ξέρω αν γίνεται αντιληπτό, αλλά να μη μονοπωλήσουμε την κουβέντα γιατί κουράσαμε στην εισήγηση.

Κ. -δάσκαλος από Θεσσαλονίκη

Εγώ δεν είμαι φοιτητής, αλλά θέλω να καταθέσω μια εμπειρία απ' τη Θεσσαλονίκη. Θα καταθέσω μια εμπειρία σαν εργαζόμενος, από μια πρωτοβουλία που φτιάχτηκε από εργαζόμενους και θα μιλήσω σχετικά με την αλληλεπίδρασή μας με τους φοιτητές.

Περίπου το Γενάρη, πριν ακόμα ξεσπάσει το κίνημα, έγιναν κάποιες μεγάλες συνελεύσεις οι οποίες συσπείρωσαν κυρίως εργαζόμενους από τα παραδοσιακά αριστεριστικά σχήματα και παρακολούθησαν και κάποιοι ανένταχτοι τη διαδικασία. Η όλη λογική ήταν ότι πιθανότατα θα υπάρξει κίνημα, υπάρχει μια διαδικασία, και πως οι εργαζόμενοι απ' τη μεριά τους θα στηρίξουν όλη αυτή την κίνηση και τις προοπτικές που μπορούν να παραχθούν. Οι πρώτες αυτές μαζώσεις είχαν πολύ κόσμο, 100-150 άτομα, ερχόντουσαν όλοι απ' τις οργανώσεις και υπήρχε μια ρητορική «χρυσής ευκαιρίας για την αριστερά» και «για την ιστορική αριστερά» και «τόρα πρέπει να γραφτεί ιστορία» και τα λοιπά.

Το θετικό αυτών των συνελεύσεων ήταν ότι υπήρξε η πρόβλεψη ότι θα υπάρξει κίνημα. Στη συνέχεια βέβαια εμφανίστηκε πολύ μεγάλη αναντιστοιχία λόγου-πράξης πολλών πολιτικοποιημένων

που ήταν εκεί και το πώς προσπάθησε μετά ο καθένας μέσα από τις οργανώσεις του να παρέμβει στα φοιτητικά.

Παρέμεινε όμως ένας πυρήνας ανθρώπων από κάποιες οργανώσεις και κάποιοι ανένταχτοι οι οποίοι είχαν μια πιο κινηματική λογική, πιο πολύ «υπηρετήση του κινήματος», και ήθελαν να βοηθήσουν. Έτσι προσπαθήσαμε μέσα απ' αυτή τη συνέλευση –καταρχήν σε μια πρωτοβουλία ενάντια στο άρθρο 16, στη συνέχεια έγινε Συντονιστικό κοινής δράσης εργαζομένων-φοιτητών– να κάνουμε κάποια πράγματα.

Ένα πρώτο άνοιγμα ήταν στις γειτονιές, ενημέρωση-αντιπληροφόρηση στις γειτονιές. Δηλαδή, σκεφτήκαμε ότι επειδή οι εργαζόμενοι είναι ντόπιοι, θα μπορούσε να υπάρχει μια καλύτερη επαφή. Γιατί βλέπαμε ότι οι φοιτητές, επειδή είναι από άλλες πόλεις, δεν είχαν πολυπροσεγγίσει το ζήτημα της γειτονιάς και του εργαζόμενου κόσμου στη γειτονιά.

Προσπαθήσαμε λοιπόν να ενημερώσουμε σχετικά με το ζήτημα εκεί πέρα. Από πλευράς περιεχομένου εμείς προκρίναμε το ζήτημα του κοινωνικού μισθού. Δηλαδή, σκεφτόμασταν τι ακριβώς ενδιαφέρει όλους αυτούς τους ανθρώπους στις κινητοποιήσεις των φοιτητών. Και έτσι προκρίναμε το ζήτημα του κοινωνικού μισθού της εργατικής τάξης. Αυτό κυρίως θέλαμε να θέσουμε στον κόσμο καθώς και επίσης ότι τα πράγματα που βάζουν οι φοιτητές, όπως η εντατικοποίηση, η εργασιακή ανασφάλεια για το μέλλον τους, είναι κάτι που σαν εργαζόμενοι το ζούμε τώρα. Θέλαμε απ' τους εργαζόμενους να στηρίζουν αυτό το κίνημα και να θέσουν κι αυτοί τα δικά τους ζητήματα. Εμείς θα θέλαμε να δούμε μια πορεία που να κατεβαίνουν και οι ωρομίσθιοι –ας μην έχει πολύ κόσμο– και να λέει ότι η ωρομισθία είναι ομηρία, ότι αυτό το πράγμα δεν πρέπει να υπάρχει.

Συμπεράναμε πολλά πράγματα και θέλω να μιλήσω λίγο για αυτά. Έγιναν κάποιες μαζώξεις φοιτητών-εργαζομένων, συντονισμού των φοιτητών με τους εργάτες. Παρέμειναν όμως σε πολύ φορμαλιστικούς τύπους και λογικές. Κι από τους φοιτητές κι από τους περισσότερους εργαζόμενους που προέρχονται από την παραδοσιακή αριστερά που έβαζαν τη λογική «να πάμε να πιέσουμε το εργατικό κέντρο να βγάλει απεργία». Και εμείς είχαμε απεργία του Ε.Κ. στη Θεσσαλονίκη.

Εγώ διέκρινα ότι οι φοιτητές, δεν το λέω υποτιμητικά, είχαν μια φοβερή έλλειψη εμπειρίας του τι συμβαίνει στους εργασιακούς χώρους, δηλαδή αν υπάρχουν ζωντανές συνελεύσεις, αν υπάρχουν σωματεία, αν ο άλλος μπορεί να βγει και να μοιράσει μια προκήρυξη, αν μπορεί να κατέβει σε μία απεργία. Βάζαμε, δηλαδή, απλά ζητήματα που δεν μπορούσαν να προσεγγιστούν. Λέγαμε στο Συντονιστικό: *«Παιδιά, να γίνει μια πορεία το Σάββατο. Χωρίς απεργία ο εργαζόμενος δεν μπορεί να κατέβει στην πορεία και να συνεισφέρει. Θα φάει απόλυση, έτσι είναι τα πράγματα, είναι πολύ δύσκολα τα πράγματα»*. Το Σάββατο σε μία ανοιχτή αγορά, ο κόσμος είναι εκεί, να βγούν οι φοιτητές και οι εργαζόμενοι να στηρίξουν την όλη κατάσταση. Να κάνουμε μια πορεία στις δυτικές γειτονιές. Κάναμε μια πορεία. Δεν είχε εκπληκτική συμμετοχή, είχε γύρω στους 100 εργαζόμενους. Αν και μικρή τη θεωρώ πολύ σημαντική γιατί είναι μια πορεία στις δυτικές συνοικίες –για να καταλάβετε σαν το Περιστέρι και το Αιγάλεω– και δεν είχαν ξαναδεί κόσμο εκεί πέρα. Και νομίζω ότι είναι σημαντικό που μπήκε το ζήτημα. Πολλές φορές βάλουμε κάποια ζητήματα πιο δυναμικά. Δηλαδή, πορεία το Σάββατο στο κέντρο και κατάληψη στο εμπορικό κέντρο στην Τσιμισκή. Δηλαδή να παίξει μια φάση, να κοινωνικοποιηθεί το ζήτημα. Αλλά είδαμε ένα φορμαλισμό και απ' την πλευρά των εργαζομένων κι από πολλούς φοιτητές. Οι φοιτητές που είχαν σχέση περισσότερο με τα παραδοσιακά σχήματα της αριστεράς ανέπτυξαν κυρίως δράση μέσα απ' αυτά. Οι φοιτητές που μπορούμε να τους ορίσουμε ότι ανήκουν σε μια περισσότερο αυτόνομη και ανένταχτη κίνηση, δεν προσέγγισαν πολύ αυτό το πράγμα και αυτό πιστεύω περισσότερο διότι υπήρχαν κάποιες αγκυλώσεις ότι «αυτό είναι περισσότερο της αριστεράς» και ότι «οι εργαζόμενοι αυτοί είναι της αριστεράς». Υπάρχει μια τέτοια λογική.

Τέλος πάντων, εμείς προτείναμε και άλλες λογικές όπως κοινές επιτροπές εργατών-φοιτητών, αλλά δεν περπάτησαν και από την πλευρά των εργαζομένων –εξαιτίας του ότι είχαν παραδοσιακά σχήματα στο μυαλό τους– και από πλευράς φοιτητών. Το τελευταίο ζήτημα που θέσαμε, ένα ζήτημα που δε φωτίστηκε ίσως, είναι ότι πολλοί φοιτητές είναι εργαζόμενοι κι οι ίδιοι. Και εννοούμε με την τυπική έννοια, ότι δουλεύουν σε κάποιες δουλειές. Πέρα από τη δράση που έγινε στον ΟΤΕ, στη

Θεσσαλονίκη δεν υπήρξαν πολλές ανάλογες πρωτοβουλίες. Επίσης, εκείνη την εποχή συνέπεσε μια απεργία στο κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος από τους συμβασιούχους και κάποιος κόσμος έχει σχέση με αυτό, θα μπορούσε λίγο να το προσεγγίσει.

Το τελευταίο ζήτημα που βάλουμε ήταν ότι εμείς πιστεύαμε ότι το πράγμα πρέπει να παλευτεί πριν την 8η Μάρτη, πριν την ψήφιση του νόμου-πλαίσιο, και νομίζαμε ότι ο κόσμος θα απογοητευτεί αν ψηφιστεί και δε θα μπορέσει να το ανοίξει μετά. Στη συνέχεια, όταν έγινε αυτό, θεωρήσαμε ότι δεν πρέπει το πράγμα να πάει στην εκλογική απόψη. Δηλαδή, το να πάει το πράγμα στις εκλογές και στη λογική «αγώνας μπλοκαρίσματος από τα μέσα», δηλαδή σε όλες αυτές τις διακλαδώσεις, στο μπλοκάρισμα των συγκλήτων. Νομίζαμε ότι δεν είναι το κατάλληλο.

Παρ' όλα αυτά, αυτό που έγινε στη Θεσσαλονίκη εκείνη την εποχή ήταν να φθίνουν πολύ οι καταλήψεις, να απομαζικοποιούνται. Όπως γνωρίζετε, στη Θεσσαλονίκη ήταν οι πρώτες καταλήψεις που άρχισαν να χάνονται μαζικά και αυτό έχει να κάνει με μια εμπειρία από την πλευρά των φοιτητών και κυρίως των ανένταχτων. Δηλαδή, να παλέψουν κάποια πράγματα στα συντονιστικά και στις διαδικασίες. Πολύς κόσμος απογοητεύτηκε από τη γραφειοκρατικοποίηση και τη μάχη ΠΚΣ-ΕΑΑΚ, αποτραβήχτηκε, κάποιοι μπήκαν στη λογική του 3ου πόλου της αντιεξουσίας. Πολλοί εγκλωβίστηκαν στο ότι αφού ο κόσμος δεν τραβάει, να φύγουμε και εμείς. Παρ' όλα αυτά, αυτός ο κόσμος σε επίπεδο πρακτικό έκανε πάρα πολύ ωραία πράγματα. Χαρακτηριστική είναι μια προσπάθεια πορείας από φοιτητές της Νομικής στις δυτικές συνοικίες. Κάποιοι φοιτητές Ιατρικής ήρθαν σε ένα δικαστήριο που είχαν γιατρού στο Ζακλιβέρι¹, όπου ήμασταν δάσκαλοι, κάτοικοι και κάποιοι φοιτητές. Ήταν μια κίνηση πραγματικής **κοινωνικής απεύθυνσης**. Οργανώθηκε μια γιορτή δρόμου με αρκετά μεγάλη επιτυχία κυρίως από αυτόν τον κόσμο, από πρωτοβουλίες φοιτητών, και κάποιες άλλες δράσεις. Δηλαδή, δεν μπορείς να πεις ότι από άποψη πρακτικών δεν υπήρξαν πολύ θετικές δράσεις.

Γ.Λ. -φοιτητής

Θέλω να πω κάτι σχετικά με όσα ανέφερε στο τέλος ο προηγούμενος ομιλητής, αν και υπάρχει στην εισήγηση, αλλά λόγω χρόνου δεν μπορέσαμε να το αναδείξουμε. Θεωρούμε κεντρική αντίφαση του φοιτητικού κινήματος το ότι μπλέχτηκε σε μια φάση αντιγραφειοκρατίας που ήταν μεν υπαρκτή –έμπαινε όμως ως αντίφαση πέρα και έξω απ' τις δομές. Δεν ήταν απλώς στις διαδικασίες, υπήρχε μία αναζήτηση απ' τον κόσμο τι γίνεται στην έξω κοινωνία.

Δηλαδή κάνουμε έναν αγώνα και ξαφνικά βλέπουμε να σταματάει μια κανονικότητα που για μας ήταν τελειώς ξένη. Και ανεξάρτητα τι ιδεολογικά κωλύματα υπάρχουν στον καθένα, δεν πίστευε κανείς ότι οι φοιτητές μπορούν να εκφράσουν κάτι παραπέρα από μια τάση που έπαιζε ότι «ο καθένας κοιτάει την πάρτη του».

Αυτό ώθησε πάρα πολλούς από μας να συμμετέχουμε. Ξαφνικά, βλέπουμε στο συμφοιτητή μας κοινά πράγματα. Μια κοινή αγωνία για το «τι γίνεται εδώ πέρα». Αυτή η τάση, ωστόσο, εκφράστηκε πολύ λανθασμένα κατά τη γνώμη μας –κάτι που σχετίζεται και με το ζήτημα των διαδικασιών– γιατί έμπαινε ότι η κοινωνία είναι κάτι ξεκομμένο από μας, «να ζητήσουμε συμπαράσταση, να ζητήσουμε γενική απεργία».

1. Το Ζακλιβέρι είναι ένα κεφαλοχώρι σαράντα χιλιόμετρα έξω από τη Θεσσαλονίκη. Πριν από 3 περίπου χρόνια στο τοπικό κέντρο υγείας συγκροτήθηκε η «σύσκεψη εργαζομένων», η οποία, συγκεντρώνοντας εργαζόμενους του κέντρου από διαφορετικούς κλάδους, αποφασίζει να σπάσει το κλίμα εργασιακής ειρήνης που επικρατούσε και να ξεκινήσει έναν αγώνα ενάντια στην υποβάθμιση των συνθηκών πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Ο αγώνας της σύσκεψης γρήγορα θα διευρυνθεί με τη δημιουργία επιτροπών από τους κατοίκους της περιοχής. Η δράση των επιτροπών κατοίκων, πέραν του ότι σηματοδότησε μια σπάνια συνάντηση υγειονομικών και «χρηστών υπηρεσιών υγείας», στήριξε αποφασιστικά τη σύσκεψη απέναντι σε μια σειρά από διώξεις που αντιμετώπισε από τη μεριά της διοίκησης του κέντρου και των γραφειοκρατών του τοπικού συστήματος υγείας. Για περισσότερες λεπτομέρειες παραπέμπουμε στην μπροσούρα «Για τον αγώνα κατοίκων και υγειονομικών στο Ζακλιβέρι και τα γύρω χωριά» που εκδόθηκε απ' την Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης.

Κάναμε και πράγματα πολύ ριζοσπαστικά για τα ΕΑΑΚ, που μάλλον υποκαθιστούσαν τη δράση των ΕΑΑΚ, όπως είχαν ξεκινήσει. Να πηγαίνουμε *εμείς* στη ΓΣΕΕ όταν τα ΕΑΑΚ δεν ήθελαν να πηγαίνουν στη ΓΣΕΕ, γιατί είναι κοντά στο Πολυτεχνείο και στο Πολυτεχνείο «θα γίνουν μπάχαλα». Να πηγαίνουμε *εμείς* με αποφάσεις γενικών συνελεύσεων στη ΓΣΕΕ και να πιέζουμε να γίνει γενική απεργία και με συνθήματα αντιγραφειοκρατικά. Αναγνωρίζαμε ότι η ΓΣΕΕ είναι ένας εχθρός, «Εργατοπατέρες κηρύττε απεργία και βγάλτε απ' το μυαλό σας την Ακαδημία», φωνάζαμε.

Αυτά ήταν τα όρια της ριζοσπαστικοποίησης για μας ως προς το ζήτημα της απεύθυνσης στην κοινωνία, που έμπαιναν ξεκάθαρα εξαιτίας μιας ανεπάρκειας. Δεν υπήρχε κάτι πολιτικά οργανωμένο ριζοσπαστικό για μας στα Πανεπιστήμια. Δεν ξέραμε αν θα μπορούσε να παίξει κάποιο ρόλο αν υπήρχε πιο πριν. Σίγουρα υπήρχε ένα απόλυτο κενό. Οπότε οι έτοιμες απαντήσεις που δίνονταν από τους αριστερούς, ήταν αυτές που το πολύ-πολύ να τις ριζοσπαστικοποιούσαμε κάπως. Αλλά παρ' όλα αυτά, αποτελεί κεντρικό ζήτημα για μας. Ζητούσαμε γενική απεργία και ταυτόχρονα έχουμε ο καθένας ατομικά την αντίφαση «Ωχ, να προλάβω την Πέμπτη να αλλάξω τη θέση μου στον ΟΤΕ για να έρθω στην πορεία» ή ότι μας πετάγαν τρικάκια οι εργαζόμενοι στις καφετέριες της Πανεπιστημίου γράφοντας ότι «*Είμαστε συμπαραστάτες στον αγώνα σας αλλά κάθε Πέμπτη γίνεται χαμός από καφέδες που παραγγέλνετε και πηζουμε. Αν μπορείτε να φέρνετε καφέδες από το σπίτι σας!*» Διάφορα τέτοια ζητήματα που ήταν καθημερινά βιώματα της ελαστικοποιημένης εργασίας, της έντασης της δουλειάς. Πολλοί κάναμε καταλήψεις και δουλεύαμε ταυτόχρονα. Δεν είχαμε το χρόνο. Δηλαδή, υποτίθεται κάνουμε κατάληψη και ξαφνικά έχουμε ελεύθερο χρόνο και τελικά δεν τον είχαμε αυτόν, γιατί πέρα από το Πανεπιστήμιο παίζουν διάφορα.

Και όλα αυτά δεν μπορούσαν να τεθούν ως κεντρικά πολιτικά συνθήματα, παρά κυριάρχησε το Συμπράσταση στον αγώνα των φοιτητών-Γενική Απεργία. Και αυτό απλώς δημιουργεί το ερώτημα για μας, γιατί δεν αναδείχτηκαν αυτά. Αναδείχτηκαν μειοψηφικά, αλλά αυτό το ερώτημα παραμένει. Είναι ερώτημα περισσότερο για μελλοντική κινηματική χρήση.

Γ. -φοιτητής Παντείου

Εμείς σαν Πρωτοβουλία Φοιτητών Παντείου κάναμε μια κουβέντα μεταξύ μας, απ' την οποία προέκυψε και ένα 4σέλιδο κείμενο. Σ' αυτό προτιμήσαμε να μην αναφερθούμε συγκεκριμένα στην Πάντειο –κάτι που έχουμε κάνει στο παρελθόν– αλλά κάναμε ένα συνολικό απολογισμό του κινήματος εκθέτοντας την άποψή μας για το κίνημα και το πώς αυτό πήγε. Το αυτονόητο για μας που πρέπει να ξεκαθαριστεί απέναντι σε μια φιλολογία που μιλάει για νίκες, είναι ότι το κίνημα ηττήθηκε.

Κατά τη γνώμη μας ένα πολύ βασικό χαρακτηριστικό του φοιτητικού κινήματος είναι ότι δεν μπόρεσε να ξεπεράσει τη διαμεσολάβηση. Κι όταν λέμε διαμεσολάβηση, το εννοούμε σε όλους τους τομείς. Κατ' αρχάς, ξεκινάμε απ' το ερώτημα γιατί βρέθηκε ένας κόσμος να ψηφίζει καταλήψεις διαρκείας στις σχολές. Είναι λόγω της πρωτοπορίας της αριστεράς; Εμείς θεωρούμε πως όχι, διότι η αριστερά και τα προηγούμενα χρόνια πρότεινε καταλήψεις διαρκείας αλλά δεν την ακολουθούσε κανείς.

Κατά τη γνώμη μας, ο βασικός λόγος για τον οποίο έγιναν καταλήψεις, πέρα από τη διάχυτη αντίδραση κάποιων φοιτητών στην καθημερινότητα που βιώνουν στο Πανεπιστήμιο, ήταν, καλώς ή κακώς, τα μέτρα που έφερε η κυβέρνηση. Ένα κομμάτι μπορεί να μην είχε καν στο μυαλό του τι λέει ο νόμος-πλαίσιο, είχε όμως μία αόρατη αίσθηση ότι αν περάσει αυτό το πράγμα θα δυσκολέψουν οι συνθήκες μέσα στο Πανεπιστήμιο και θα δυσκολέψει και το μέλλον τους. Αυτό σε συνδυασμό με τις συνθήκες που ούτως ή άλλως υπάρχουν στην αγορά εργασίας με την επισφάλεια, τους μισθούς των 600 ευρώ, κλπ, δημιούργησε ένα φόβο στους φοιτητές και μια διάθεση να αντιδράσουν. Δεν ήταν δηλαδή τόσο πολιτικοί οι λόγοι, όσο κοινωνικοί, που οδήγησαν, κατά τη γνώμη μας, ένα κόσμο τον περασμένο Μάη να ψηφίσει καταλήψεις.

Από κει και πέρα ο ρόλος της αριστεράς για μας ήταν ότι λόγω της «πατένας» που υπήρχε, κατάφερε να δώσει μια *υλική έκφραση* αυτής της αντίδρασης. Θέλω να πω ότι η αριστερά κατάφερε να δώσει μια έκφραση και να οργανώσει τη διάθεση ενός κόσμου να αντιδράσει. Φυσικά, το έκανε με

τον τρόπο που ξέρει καλά, με όλα τα αρνητικά επακόλουθα.

Το πρόβλημα όμως είναι πέρα από την κριτική στην αριστερά, τι έκανε ένας κόσμος που δεν ανήκει σε καμία παράταξη. Κατά τη γνώμη μας το φοιτητικό κίνημα λειτουργούσε *διαμεσολαβημένα*, δηλαδή πήγαινε ο κόσμος στις συνελεύσεις, ψηφίζε κατάληψη και μετά δεν πήγαινε στην κατάληψη. Ήξερε ότι υπάρχουν αυτοί που κατέβασαν το πλαίσιο, αυτοί θα κλείσουν τη σχολή, αυτοί θα κάνουν την κατάληψη κτλ. Επομένως ο κόσμος πίστευε ότι ψηφίζοντας κάτι στη γενική συνέλευση εκεί τελειώνει και ο ρόλος του.

Η διαμεσολάβηση φάνηκε και μέσα από το λόγο που έβγαζε το φοιτητικό κίνημα προς τα έξω. Πέρα από κάποια κείμενα έξω από τους εργασιακούς χώρους, η κεντρική έκφραση του κινήματος ήταν διαμεσολαβημένη από τα ΜΜΕ. Άνοιγε ο άλλος την τηλεόραση και έβλεπε το φοιτητή των ΕΑΑΚ ή της ΠΚΣ να λέει τη γνώμη του πάνω στο φοιτητικό και θεωρούσε πως αυτός εκπροσωπεί τη γενική συνέλευση ή τις καταλήψεις, πράγμα που φυσικά δεν ίσχυε.

Το ίδιο ισχύει και ως προς την κατάληψη: επειδή η κυρίαρχη αντίληψη της αριστεράς είναι ότι η κατάληψη είναι απλώς ένα μέσο πίεσης για να μην παρθούν τα μέτρα, έλεγαν είτε αυτό που έλεγε η ΠΚΣ –να ψηφίζει η γενική συνέλευση ποιοι θα κάνουν την κατάληψη– είτε αυτό που έλεγαν οι υπόλοιποι αριστεροί –να μην ψηφίζει η γενική συνέλευση, αλλά η κατάληψη να δεσμεύεται απ’ τη γενική συνέλευση και το μόνο που να μπορεί να κάνει να είναι να υλοποιήσει το πλαίσιο της γενικής συνέλευσης. Έτσι οι καταλήψεις οδηγούνταν και αυτές στη διαμεσολάβησή τους απ’ τις πολιτικές οργανώσεις.

Τώρα, από και πέρα. Τι κάνουμε ένας κόσμος ο οποίος και μέσα στο κίνημα φάνηκε ότι ήθελε να ξεπεράσει τη διαμεσολάβηση, ήθελε να βάλει ένα κόσμο να λειτουργήσει με πιο αυτοοργανωμένη λογική; Εμείς αυτό που λέμε είναι ότι πρέπει να υπάρξει μια δικτύωση όχι στη βάση ιδεολογικοπολιτικής αντίληψης ούτε ενός απλού ακτιβισμού –«να κάνουμε δράσεις»– αλλά στη βάση της συμφωνίας πάνω σε κάποια κοινά χαρακτηριστικά και κάποιες διεκδικήσεις και τον περαιτέρω συντονισμό πάνω στη βάση αυτή. Αυτή δεν είναι μια άποψη που είχαμε εξαρχής, αλλά προέκυψε μέσα από την ανάγνωση που κάναμε στο κίνημα.

Χ. -φοιτήτρια

Αρχικά, θα ήθελα να πω ότι όσοι έζησαν τα πράγματα στην Αθήνα μιλάγαν για το κίνημα κι έβγαζαν συμπεράσματα γι’ αυτό σαν να μιλούσαν συνολικά για το κίνημα, ενώ είχαν την εικόνα της Αθήνας. Κι εγώ που έζησα τα γεγονότα αυτά εδώ πέρα, ένιωθα πάρα πολύ ότι ακόμα κι αν υπήρχαν αρκετά σημεία κοινά, δεν ήταν έτσι παντού. Στην επαρχία δεν είχαμε ιδέα τι γινόταν και αυτό το θεωρώ μεγάλο πρόβλημα. Στα πανελλαδικά συντονιστικά, επειδή ήταν όπως τα είπαν τα παιδιά, δεν μπορούσαμε να έχουμε την πραγματική εικόνα του τι γίνεται έξω. Ακούγαμε απλά πέντε πλαίσια που έρχονταν εδώ πέρα από την επαρχία, οπότε δε θεωρώ ότι μπορούμε στην ουσία να μιλήσουμε για το κίνημα συνολικά πανελλαδικά, αλλά μόνο για Αθήνα. Αυτό δηλαδή το τονίζω, γιατί, πραγματικά, εγώ νομίζω ότι όσοι έζησαν τα πράγματα εδώ στην Αθήνα, βγάζουν συμπεράσματα πολύ συνολικά.

Τώρα για την εμπειρία του Μάη-Ιούνη, η αλήθεια είναι ότι, αρχικά, προσπάθειες για να γίνουν συνελεύσεις έθεσαν μόνο τα ΕΑΑΚ. Ήταν οι μόνοι των αριστερών που έδρασαν στην αρχή, που άνοιξαν το θέμα. Κι οι αναρχικοί και οι ανένταχοι άργησαν πάρα-πάρα πολύ, υπερβολικά πολύ κατά τη γνώμη μου, να καταλάβουν τι γίνεται, τι τρέχει εδώ πέρα και να μπουν στη φάση αυτή.

Θα μιλήσω για τα ΕΜΜΕ, γιατί από τα ΕΜΜΕ είμαι. Εκεί ο κόσμος στην αρχή κινητοποιήθηκε, ήταν πολύ έντονο το χαρακτηριστικό ότι δεν ήταν κομματικοποιημένος, κι αυτό γιατί στα ΕΜΜΕ απουσίαζαν οργανωμένες αριστερές δυνάμεις. Υπήρχε μόνο η ΚΝΕ που απομονώθηκε αμέσως, σε όλη την διάρκεια των καταλήψεων, κι αυτό ήταν ο βασικός λόγος που καταφέρθηκε, καταφέραμε, να μαζευτούν άτομα πραγματικά ανένταχα και να μπορέσουν να προχωρήσουν και η κατάληψη κι οι κινητοποιήσεις παρά πέρα μ’ ένα λίγο διαφορετικό τρόπο απ’ ότι έγινε στις υπόλοιπες σχολές. Εμείς συμμετείχαμε στις συνελεύσεις από την αρχή. Αρχίσαμε κατεβάζοντας ένα πλαίσιο απλά με

τρία «όχι», τίποτα παρά πέρα, ώστε να μπορέσουμε να μιλήσουμε. Μπορεί να μην είχε τίποτα άλλο να πει αρχικά, αλλά θέλαμε να βρεθούμε και να πούμε τι κοινό λόγο μπορούμε να έχουμε από εκεί και πέρα.

Συμμετείχαμε στις γενικές συνελεύσεις, γνωρίζοντας τη στιγμή που συμμετείχαμε, τι σημαίνει αυτό. Δηλαδή, αυτά που είπαν και τα παιδιά, ότι υπάρχει πάρα πολύ έντονα η λογική των παρατάξεων, του ειδικού, της ψηφοφορίας... Εμείς δεν ήμαστε τέτοιοι τύποι, αλλά προσπαθήσαμε όσο μπορούσαμε, κι αυτό σ' ένα βαθμό πήγε καλά, ν' αλλάξει αυτή η λογική μέσα στις γενικές συνελεύσεις και να μπουν κι άλλες λογικές: να μιλάει παραπάνω ο κόσμος, να μη μιλάμε ως ειδικοί, να μιλάμε ως άτομα. Γενικά, να μην υπάρχει τόσο η λογική του διαχωρισμού. Γι' αυτό το λόγο προτείναμε να υπάρχει καθημερινή συνέλευση κατάληψης, που δεν υπήρχε πουθενά απ' όσο γνωρίζω σε καμία άλλη σχολή στην Αθήνα, (μιλάω για την Αθήνα, το είπα και στην αρχή, δεν είχαμε ιδέα για την επαρχία). Μόνο ίσως και στο ΤΕΙ Αθήνας το Μάη-Ιούνη να έγινε αυτό. Το Μάη-Ιούνη είχαμε καθημερινή συνέλευση κατάληψης. Αυτό βοήθησε πάρα πολύ, γιατί φτάσαμε με το τέλος των καταλήψεων του Ιουνίου από ένα κείμενο που είχε μόνο τρία «όχι», να έχουμε ένα κείμενο με πολλές παραπάνω αιχμές και ζητήματα, τα οποία είχαν μπει πραγματικά μέσα στη συνέλευση και δεν είχαν έρθει έτοιμα, όπως έγινε σ' όλες τις υπόλοιπες σχολές. Ένα πολύ έντονο χαρακτηριστικό του κινήματος ήταν ότι όλα τα πλαίσια ήταν ίδια. Αυτό μπορεί να πει πάρα πολλά πράγματα. Σε όλες τις σχολές τα πλαίσια ήταν κοινά, τα αιτήματα ήταν κοινά, ο λόγος ήταν ένα κοινό στοιχείο, στον οποίο κυριαρχούσαν τα ΕΑΑΚ. Η διαφοροποίηση λίγο μετά το Γενάρη ήταν ότι υπήρχαν οι σχολές της ΚΝΕ κι οι σχολές των ΕΑΑΚ. Μπορούσες από το κείμενο να καταλάβεις πολύ γρήγορα η σχολή αυτή που «ανήκει», αν είναι της ΠΚΣ ή αν είναι των ΕΑΑΚ. Αυτό για εμάς ήταν πολύ μεγάλο πρόβλημα και θέλαμε από την αρχή να δούμε τι πραγματικά μας ενοχλεί εμάς και μέσες άκρες να βγει ένα κείμενο για τα ζητήματα αυτά.

Αυτό που στα ΕΜΜΕ προσπαθήσαμε πάρα πολύ να κάνουμε είναι ότι συμμετείχαμε και στο Συντονιστικό και προσπαθήσαμε να τονίσουμε το πρόβλημα του να υπάρχει μόνο μια φορά την εβδομάδα πορεία. Θέλαμε να μπουν καθημερινές δράσεις, θεωρούσαμε ότι με μια πορεία την εβδομάδα αυτό το πράγμα δεν μπορεί να **κοινωνικοποιηθεί**, κι όντως αυτό φάνηκε. Προσπαθήσαμε δηλαδή και κάναμε καταλήψεις σε ραδιοφωνικούς σταθμούς, μπλοκαρίσματα δρόμων, μικροφωνικές στην Ερμού, επειδή η σχολή μας βρίσκεται σ' αυτό το σημείο κι είχαμε αυτή τη δυνατότητα πολύ εύκολα. Γενικά ήταν πάρα πολύ έντονη η λογική της καθημερινής δράσης κι αυτό γιατί θεωρήσαμε ότι μόνο έτσι μπορεί να έχεις ζωντανή κατάληψη. Και νομίζω ότι αυτό ήταν σωστό, με βάση την εμπειρία τέλος πάντων αυτού του χρόνου, γιατί σ' όλες τις υπόλοιπες σχολές οι καταλήψεις ήταν νεκρές. Αυτό μη σας ακούγεται υπερβολικό, δεν υπήρχε κανείς. Ήταν κάτι οργανωμένοι εσακίτες συνήθως που τις κρατούσαν με μια λογική μάρτυρα επειδή ήταν λίγοι κι ήταν κουρασμένοι. Ο κόσμος πήγαινε μαζικά στην πορεία κάθε Πέμπτη ή στη συνέλευση, αλλά πέρα απ' αυτό δε θεωρούσε ότι έχει λόγο να υπάρχει μέσα στις σχολές. Οπότε οι καταλήψεις δεν ήταν ζωντανές, *δεν κατάφερναν να οικειοποιηθούν το χρόνο, το χώρο*. Ενώ στα ΕΜΜΕ νιώσαμε πάρα πολύ έντονα το χώρο αυτό δικό μας.

Τώρα όσον αφορά τα αιτήματα που μπήκαν, τουλάχιστον από εμάς, θέλω να πιστεύω ότι προσπαθήσαμε όσο μπορούσαμε να βάλουμε κι άλλα πράγματα. Π.χ. σε σχέση με το εργασιακό, προσπαθήσαμε να δούμε το ρόλο του φοιτητή και να πάρουμε θέση σε σχέση με το ζήτημα αυτό: ότι είμαστε εργαζόμενοι, μελλοντικοί εργαζόμενοι, αν όχι ήδη εργαζόμενοι, ότι αυτό είναι κάτι που μας αφορά πολύ άμεσα, είναι ένα κοιντό θέμα που πρέπει να μας φέρει σ' επαφή με την υπόλοιπη κοινωνία. Μπήκε όσο μπορούσε και το ζήτημα της βίας, που όπως είπε κι η κοπέλα από τα Γιάννενα, για την αριστερά τα πράγματα ήταν πολύ ξεκάθαρα: οι πορείες θα γίνονται έτσι, αυτός είναι ο τρόπος κτλ, ενώ για εμάς, τουλάχιστον για μένα, θεωρώ ότι η πορεία έχει να κάνει με τον κόσμο που την απαρτίζει, οπότε αυτό το πράγμα δεν μπορούσε να είναι από τα πριν καθορισμένο. Όσο μπορούσαμε βάλουμε ζητήματα, όπως π.χ. να μπαίνει ο κόσμος μέσα στο Συντονιστικό. Συμμετείχαμε στο Συντονιστικό δηλαδή, παρόλο που είχαμε διαφωνίες και τις είχαμε πει πολλές φορές και στο Συντονιστικό και στις συζητήσεις μας.

Το ζήτημα της αλληλεγγύης, που μπήκε έντονα από πολλούς ανένταχτους και αναρχικούς, τέθηκε πολύ έμπρακτα. Προσπαθήσαμε να γίνονται πορείες στη ΓΑΔΑ αμέσως μετά, να υπάρχει κόσμος

στα δικαστήρια, ενώ οι αριστεροί είχαν τη λογική ότι βγάζω ένα κείμενο αλληλεγγύης ή στέλνουμε τους δικηγόρους μας και θα πάρουμε τηλέφωνα μετά να μάθουμε τι έγινε και να μας πούν. Οπότε το ζήτημα της αλληλεγγύης τέθηκε από την πλευρά μας όχι διαχωρισμένα από το κίνημα, αλλά μέσα σ' αυτό. Ωστόσο, διαφωνώ με τη λογική ότι «τώρα δεν υπάρχει κίνημα, γι' αυτό δε γίνονται κινήσεις αλληλεγγύης». Ακόμα κι όταν υπήρχε κίνημα, οι κινήσεις αλληλεγγύης ήταν πολύ προβληματικές, εξαιρετικά προβληματικές κι από την άποψη της μαζικότητας. Όταν κατέβαιναν τόσα χιλιάδικα στο δρόμο κι ενώ ήταν όλοι μπροστά στις συλλήψεις, όλοι μας πραγματικά ήμαστε υποψήφιοι συλληφθέντες, την επόμενη μέρα στα δικαστήρια ήταν μόνο 300 άτομα. Η έλλειψη μαζικότητας αποτελούσε πρόβλημα από την αρχή. Κι αυτό γιατί ο κόσμος αν και δε συγκαταλεγόταν στους αριστερούς, συμφωνούσε με τη λογική αυτή που έβαζαν οι αριστεροί, κι η έμπρακτη αλληλεγγύη ήταν πολύ περιορισμένη. Όταν π.χ. βάζαμε στα συντονιστικά θέμα να γίνει πορεία στη ΓΑΔΑ, θεωρούσαν πολύ πιο σημαντικό το να γίνουν συντονιστικά, και να πούν τα ίδια και τα ίδια και να πούμε ότι θα γίνει πορεία την επόμενη εβδομάδα.

Τώρα όσον αφορά τη συνέχιση, τα πράγματα είναι... τραγικά, είναι νεκρά τα πάντα, δεν κινείται τίποτα, είναι απαίσια η κατάσταση μετά την κατάληψη. Δυστυχώς, εμείς είχαμε μια ελπίδα ότι μετά το Πάσχα ίσως να μπορούσε το πράγμα να ξαναρχίσει. Όσοι έκαναν τις εκλογές, είχαν μια άλλη άποψη. Σχετικά με το αντιεκλογικό ζήτημα τώρα. Το αντιεκλογικό δε θέλαμε να το βάλουμε νωρίτερα, πριν βάλουν οι άλλοι το ζήτημα των εκλογών, ακριβώς γιατί θέλαμε να πιστεύουμε ότι ίσως να μπορούσε να συνεχιστεί το πράγμα και να μην πάμε σ' εκλογές. Το αντιεκλογικό, για έναν κόσμο ανένταχτο, μπήκε όταν ξεκάθαρα είπαν κι οι άλλοι ότι πάμε για εκλογές. Κι έγινε αντιεκλογική πορεία, που για μένα ήταν μια πολύ καλύτερη κίνηση από το να πηγαίναμε απλά να ρίχναμε άκυρο. Τα πράγματα τώρα λοιπόν είναι πολύ ειρηνικά, θεωρώ ότι θα είναι ειρηνικά σίγουρα μέχρι τις εξεταστικές του Οκτωβρίου και όπως κι όλον αυτό το χρόνο νομίζω ότι είμαστε σε μεγάλη αμηχανία να πούμε τι θα γίνει, αν θα γίνει κάτι. Πάντως επειδή ακούστηκε ότι τα παρουσιάζουμε όλα πολύ απαισιόδοξα. Εγώ θεωρώ ότι αυτό το πράγμα ήταν κίνημα, δεν ήταν «από τα κάτω» ουσιαστικά. Και παρόλο που υπήρξαν οργανωμένες δυνάμεις, πάρα πολύς κόσμος δε συμμετείχε σ' αυτές, επηρεαζόταν απ' αυτές αλλά δε συμμετείχε. Φάνηκε και στις εκλογές αυτό. Γιατί οι άλλοι πήγαν στις εκλογές με τη λογική νίκης κι ότι εδώ θα φανεί η νίκη μας και τελικά στις εκλογές οι διαφορές με τα προηγούμενα χρόνια ήταν πολύ μικρές. Ούτε αυτοί είχαν την άνοδο που περίμεναν, μάλλον περισσότερο αποχή υπήρξε. Δεν ξέρω αν ήταν συνειδητή κίνηση ή όχι.

Θεωρήσαμε ότι έγιναν πολύ σημαντικά πράγματα αλλά όταν είσαι από τα μέσα πολλά πράγματα τα βλέπεις πολύ διαφορετικά, και ήταν πολύ σημαντικό ότι υπήρξαν 400 καταλήψεις, αλλά δεν μπορούσαμε να μη δούμε πώς λειτουργούσαν αυτές. Όπως ήταν πολύ σημαντικές κι οι πορείες, ήταν πολύ μαζικές, αλλά δεν μπορούμε να μη δούμε ότι οι πορείες αυτές είχαν προβληματικά σημεία, ο κόσμος δεν κινιόταν πολύ αυθόρμητα.

Μ. -φοιτητής

Να πω λίγο κάτι. Ειδικά για τους ανθρώπους εδώ πέρα που δεν είναι φοιτητές, έχει πολύ μεγάλη σημασία να διευκρινίσουμε, και νομίζω ότι σας εκφράζει εσάς που καλέσατε αυτή την κουβέντα, ότι το διακύβευμα δεν είναι μόνο η πάλη, δηλαδή αν θα εκπληρώνονταν οι στόχοι, να μην περάσει ο νόμος-πλαίσιο, να μην αναθεωρηθεί το άρθρο 16. Δηλαδή, ακόμα και να γίνονταν αυτά, με τις ίδιες συνθήκες, πάλι δε θα μας κάλυπτε αυτό το οποίο έγινε, γιατί δεν έπιασε ένα πολύ σημαντικό σημείο: το ζήτημα των δομών. Δηλαδή, δημιουργήθηκαν δομές και ζωντανές καταλήψεις, ναι ή όχι; [φωνή: «όχι»!] Αυτό είναι το κρίσιμο. Δηλαδή, το διακύβευμα της αριστεράς και του αναρχισμού αυτό είναι. Η αριστερά λέει ότι η κοινωνική πάλη θα φέρει την επανάσταση κάπου στο μέλλον, ενώ ο αναρχισμός λέει να δημιουργήσουμε τις δομές. Δηλαδή, όχι μόνο η πάλη, να γίνεται πάλη, ναι. Για να το πω πολύ απλά και να μη μακρηγορώ, ακόμα κι αν δεν πέραγε ο νόμος-πλαίσιο, ακόμα κι αν πετύχαινε το φοιτητικό κίνημα, με την τεράστια έλλειψη καινούργιων δομών που είχε, πάλι θα ήταν προβληματικό. Αυτό πιστεύω ότι εκφράζει πολύ κόσμο εδώ μέσα.

Γ.Α. -φοιτητής

Με βάση αυτά που ανέφερε η Χ., να πω και κάτι άλλο. Κι εγώ από τα ΕΜΜΕ είμαι. Δε θέλω να μιλήσω γενικά για την εμπειρία μου στη σχολή, αλλά θέλω να θέσω ένα χαρακτηριστικό τ' οποίο ήταν υγιές και αποτελεί ίσως ένα υπόδειγμα-παράδειγμα για κάποια ζητήματα. Υπήρχε μια κίνηση κάποιου κόσμου μέσα στη σχολή –και πριν το κίνημα, πολύ πριν το κίνημα– κόσμου που ήταν πολύ πέρα από τα όρια της αριστεράς, προφανώς, ο οποίος είχε αντιληφθεί μέσα στην ίδια τη σχολή του μια συνθήκη που λέγεται πρακτική άσκηση. Δηλαδή, τ' ότι οι φοιτητές αυτής της σχολής, ξεκινώντας απ' αυτό το δεδομένο, αναγκάζονται να κάνουν πρακτική άσκηση ως άμισθοι, βιώνουν μια πρώτη εργασιακή εμπειρία, ιδιαίτερα ας πούμε *ελαστική, άμισθη* κι *επικίνδυνη* για την ίδια την ύπαρξή τους. Τέλος πάντων, δεν ξέρω κατά πόσον είχαν κοινή οπτική αυτοί οι άνθρωποι που το έκαναν, αλλά μετά αποδείχτηκε ότι αυτή η εμπειρία της πρακτικής άσκησης θεσμικά δεν αφορά μόνο τη δική μας σχολή. Επίσης, αυτή η εμπειρία γενικά της ελαστικής πρώτης εργασίας δεν είναι μόνο αναγκαστικά θεσμική μέσα στα πανεπιστήμια, αλλά κυρίως είναι επιβεβλημένη έξω απ' αυτά, με τα 4ωρα και τα 5ωρα, όπου οι φοιτητές στελεχώνουν κάποιες «ειδικές δουλειές», είτε είναι τα τηλεφωνικά κέντρα, είτε τα φυλλάδια, είτε οι πιτσαρίες. Μέσω μιας «συνεχούς» παρουσίας στις διαδικασίες της σχολής και γενικά μέσα στην καθημερινότητα της σχολής, πάλι περιορισμένα, αυτό το ζήτημα, που μπορεί να φάνταζε πάρα πολύ ειδικό, κατάφερε ν' ανοιχτεί και κατάφερε να μπει ως ζήτημα και στην απόφαση της σχολής –κάτι που διαφοροποιούσε το πλαίσιο που ψηφιζόταν στη δική μας γενική συνέλευση από τα πλαίσια των άλλων. Και τελικά καταλάβαμε ότι μέσα σ' αυτό το γαμημένο κίνημα, αυτό που εμείς το είχαμε δει στη σχολή μας και υποψιαζόμασταν ότι γενικότερα ισχύει, ήταν κάτι που έπρεπε, αν όχι ν' αποτελέσει κεντρική αιχμή, να μπαίνει τέλος πάντων κι αυτό από τους φοιτητές: το κατά πόσον εργάζονται στο τώρα, στο σήμερα, και δεν περιορίζονται ή δεν επιλέγουν να μιλάνε για τη μελλοντική τους αποκατάσταση ή απασχόληση.

Αυτό ήθελα να σημειώσω σ' αυτά που είπε η Χ. και να πω και κάτι γενικότερο. Για μένα, αυτή η μειοψηφική τάση κόσμου παρουσιάζει μια ομοιότητα στην αντιμετώπιση δύο πραγμάτων. Το ένα είναι η εξεταστική, ο τρόπος με τον οποίο μπήκε η εξεταστική κι ο άλλος ήταν οι εκλογές. Προφανώς και τα δύο, κι οι εκλογές και η εξεταστική, είναι αντικειμενικά ζητήματα μέσα στις σχολές. Εξεταστικές θα γίνουν, μπορεί να καθυστερήσουν αλλά θα γίνουν, όπως επίσης κι οι εκλογές θα γίνουν. Προφανώς το καθένα φέρει το δικό του βάρος: ότι οι εξεταστικές, ΟΚ, μπορεί να γίνουν τρεις μήνες μετά κι ότι οι εκλογές μπορεί να μη γίνουν τον Απρίλη, θα γίνουν το Μάη κτλ. Προφανώς είναι κι άλλες οι συνθήκες οι οποίες δημιουργούν αυτές τις διαδικασίες μέσα στις σχολές. Εγώ θέλω να τονίσω ότι γενικά κάποιες μειοψηφίες μόνο στους δρόμους προσπαθούσαμε να βγάλουμε ακροθιγώς προς τα έξω το ζήτημα της εξεταστικής και το Μάη και τον Ιούνη, πριν καν μπει κεντρικά ότι «εξασφαλίζουμε τις εξεταστικές». Λέγαμε «στο διάολο να πάει η εξεταστική», «τρομοκρατία είναι οι εξεταστικές», βρίζαμε τους καθηγητές οι οποίοι έκαναν και μέτωπο μαζί μας. Αυτό μειοψηφικά, οικτρά μειοψηφικά, ως και μεμονωμένα, έμπαινε στις διαδηλώσεις. Ωστόσο, δεν κατάφερε να μπει το ζήτημα αυτό στις διαδικασίες και λόγω της μειοψηφικής φύσης αυτής της τάσης αλλά και, κατά την προσωπική μου άποψη, λόγω μιας αντίληψης ότι στο δρόμο ζυμωνόμαστε αλλά στις διαδικασίες δεν μπαίνουμε. Δηλαδή, αυτό το βρισίδι στους καθηγητές, αν είχε, κατά την άποψή μου, μπει μέσα στις διαδικασίες, ίσως να είχε παράγει κάποια αποτελέσματα. Σίγουρα δε θα καταργούσαμε τις εξεταστικές, θα γινόnton. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο όσον αφορά τις εκλογές. Όταν είδαμε μετά το Πάσχα την προεκλογική προπαγάνδα στους τοίχους, ότι «ανατρέπουμε συσχετισμούς» και τα παρόμοια, εμείς, είπαμε, ανατρέπουμε τις προθέσεις της οργανωμένης αριστεράς, είτε της ΠΚΣ, είτε των ΕΑΑΚ. Αυτό και πάλι στο δρόμο εκφράστηκε, ίσως όχι τόσο μειοψηφικά όσο η εξεταστική, αλλά παρέμεινε ξεκομμένο και απομονωμένο μέσα απ' τις ίδιες τις διαδικασίες. Κι επαναλαμβάνω, ακόμα κι αν αυτό είχε μπει στις διαδικασίες, δε θα είχαμε καταργήσει τις εκλογές. Αλλά σίγουρα, θα είχε δημιουργηθεί μια άλλη *δυναμική*, μια ακόμα παραπάνω *πόλωση*. Αν κάτι μπορώ να πάρω ως κέρδος απ' αυτές τις κινητοποιήσεις, είναι ότι μπορείς να καταφέρεις μέσα απ' αυτές τις διαδικασίες να πολώνεις το κλίμα. Να δημιουργείς, να

κάνεις πολιτική με πολεμικούς όρους. Δηλαδή, θεωρώ ότι όταν υπάρχει η θολούρα του «όλοι φοιτητές είμαστε», «όλοι έχουμε κοινά συμφέροντα», «ελάτε, ρε παιδιά, να τα βρούμε γιατί όλοι είμαστε συμφοιτητές», και εσύ παράγεις μέσα σ' αυτές τις διαδικασίες πολιτικούς-πολεμικούς όρους, είναι ένα βήμα. Είναι ένα βήμα τ' οποίο έχει αξία να γίνεται και πέρα από τα κινήματα και πέρα απ' αυτές τις εξάρσεις του κόσμου. Για μένα, αν κάτι έχει αξία, είναι ο κόσμος αυτός ο ανένταχτος, ο αυτόνομος, ο αναρχικός, ο αντιεξουσιαστικός, να συνεχίσει μέσα σ' αυτούς τους κοινωνικούς χώρους που λέγονται πανεπιστήμια, να οξύνει ακόμα παραπάνω τις πολώσεις που μπορεί να έρθουν.

Χ. -φοιτήτρια

Να πω κάτι τελευταίο, επειδή το ανέφερε πριν ο Γ.Α. κι είναι πολύ σημαντικό. Ανέφερε ότι ένας κόσμος ο οποίος βρέθηκε και συνδιαμόρφωσε κι έκανε κοινές δράσεις όλον αυτό το χρόνο συνεχίζει να υπάρχει. Στην Αθήνα, ο κόσμος ο οποίος βρέθηκε αυτόν το χρόνο, ο ανεξάρτητος κτλ, δεν κατάφερε να διατηρήσει καμιά συνέχεια σ' όλη αυτή την κίνηση που έκανε, σ' όλες αυτές τις δράσεις. Έγιναν δυο προσπάθειες, η μια ήταν με την κατάληψη της Πρυτανείας, που βγήκαμε από τις σχολές μας και βρεθήκαμε όλοι μαζί. Ήταν η πρώτη φορά, γιατί στην Αθήνα, λόγω του τεράστιου μεγέθους της, δεν μπορούσαμε να βρεθούμε. Μια πρώτη απόπειρα να γνωριστούμε και να κάνουμε κοινές δράσεις ήταν λοιπόν στην Πρυτανεία. Αλλά το πράγμα δεν προχώρησε το Σεπτέμβρη-Οκτώβρη με την «Πρωτοβουλία Φοιτητών». Εκεί αναγκαστικά βρεθήκαμε, στην ουσία, από διάφορες σχολές μαζί, γιατί δεν υπήρχαν στις επιμέρους σχολές οι συνθήκες για να μπορέσει ο καθένας να λειτουργήσει. Ωστόσο, όταν οι καταλήψεις ξανάρχισαν, ο καθένας γύρισε στη σχολή του. Αυτό, για μένα, είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα: ότι, δηλαδή, μετά από ένα χρόνο δράσεων, και κοινών δράσεων, δεν καταφέραμε να έχουμε έστω κάποια κοινά σημεία, ώστε να μπορέσουμε να βρεθούμε και είτε να βγάλουμε κοινό λόγο είτε κοινές δράσεις. Αυτό το θεωρώ πολύ σημαντικό.

Ν. -φοιτήτρια από Γιάννενα

Αντίθετα με το κλίμα που επικρατεί στην Αθήνα, τη νέκρα κτλ, πάνω στα Γιάννενα υπήρξε μια συνοχή που μπόρεσε να είναι λειτουργική. Έχω να πω πιο συγκεκριμένα για το παράδειγμα της σχολής μου, που είναι μια ακόμα συνέλευση που από την αρχή, πριν ενάμιση χρόνο, ξεκίνησε η κατάληψη για συντεχνιακούς λόγους. Στη σχολή αυτή, βάλουμε στη συνέλευση τα ζητήματα της αμεσοδημοκρατίας, καταδείχτηκαν οι παρατάξεις κι ο ρόλος τους μέσα από τα πλαίσια και βάλουμε το ζήτημα της επανοικειοποίησης του χώρου. Μιλάω για μια σχολή Πλαστικών Τεχνών, όπου αυτό που μπόρεσε κι έκανε ήταν για μένα αρκετά σημαντικό. Κρατήσαμε ενάμιση χρόνο τα εργαστήρια ανοιχτά ώστε να μπορούμε να τα δουλεύουμε και να θέτουμε το ζήτημα ποιος διαχειρίζεται αυτό το χώρο, ποιος διαχειρίζεται τη δουλειά μας κτλ.

Δ. -φοιτήτρια από Πάτρα

Να πω λίγο για την Πάτρα. Ο αυτόνομος κόσμος στην Πάτρα μαζεύτηκε και συσπειρώθηκε σε μια ανοιχτή συνέλευση που έγινε όσο υπήρχε το κίνημα και είχε αρκετά μεγάλη συμμετοχή. Θέλω να αναφερθώ περισσότερο στην ανοιχτή συνέλευση μετά το τέλος των καταλήψεων. Αποφάσισε αυτή η συνέλευση να συνεχίσει να υπάρχει. Έχει κάνει κάποιες δράσεις. Έχει κάνει μια πορεία αλληλεγγύης στο Β. Στεργίου, την ημέρα των εκλογών, που πήρε αντιεκλογικό χαρακτήρα. Επίσης, είχε κάνει την προηγούμενη της πορείας ένα διήμερο προβολών στο Πανεπιστήμιο, με τα βιντεάκια «Μέρες Ελληνικής Δημοκρατίας», ενώ ταυτόχρονα μοιράστηκαν 4 κείμενα. Το γράμμα του Στεργίου και το γράμμα του Τιμο, ένα κείμενο για τον Παναγιωτάκη Κ. (το συλληφθέντα με τα πράσινα παπούτσια) κι ένα κείμενο που απαριθμούσε τις πορείες από το Μάη με αναφορά στους συλληφθέντες και τους τραυματίες. Μοιράστηκαν πάρα πολλά κείμενα, και την Παρασκευή στις 8 Ιούνη, που ήταν η δική κάποιων συλληφθέντων του Μάη-Ιούνη (που τελικά αναβλήθηκε), κάναμε πρωτοβουλιακά κατάληψη στην Πρυτανεία σαν «ανοιχτή συνέλευση αυτόνομων σχημάτων και καταληψίων φοιτητών» με μια στήριξη από αλληλέγγυους-ες. Είναι ελπιδοφόρο ότι η ανοιχτή συνέλευση αποφάσισε, τουλάχιστον

στον για όσο χρόνο απομένει (που βρίσκονται οι φοιτητές στην Πάτρα), να έχει μια περιοδικότητα, να κάνουμε μια συνέλευση κάθε 15 μέρες. Και κινηθήκαμε πολύ πάνω στον άξονα της αλληλεγγύης, θεωρώντας τους συλληφθέντες τα απομεινάρια του κινήματος αυτού, που μπορούν να κρατηθούν και να συσπειρώσουν πάλι τον κόσμο που δείχνει κάποια κινητικότητα.

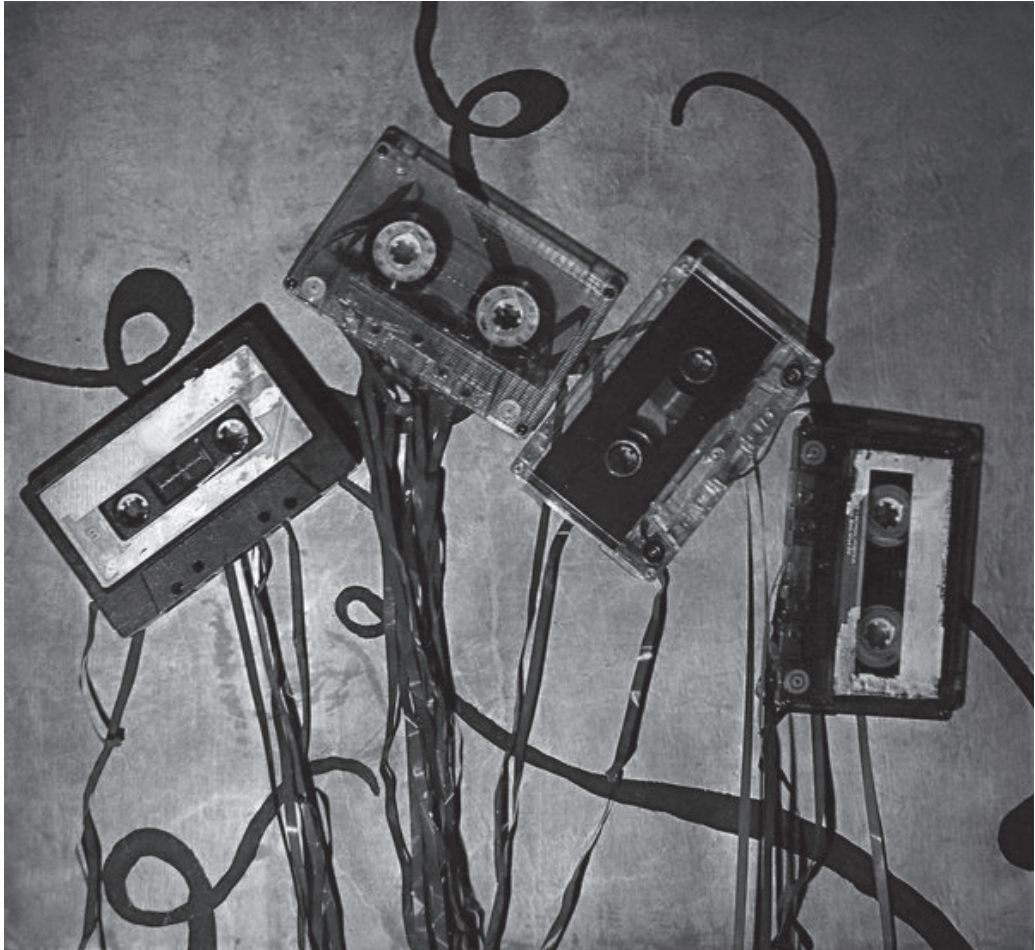
Κ. -δάσκαλος από Θεσσαλονίκη

Ένα σχόλιο για το παιδί που μίλησε για δομές και διαδικασίες. Σημαντικές οι διαδικασίες κι οι δομές, αλλά σημασία έχουν και τα περιεχόμενα, τα επίδικα που βάζουν, διότι πάνω σ' αυτά συσπειρώνεται ο κόσμος. Δηλαδή, υπάρχουν αιτήματα με στόχο το μπλοκάρισμα, π.χ. αυτό που ειπώθηκε σχετικά με την Μπολόνια, υπάρχουν και οι διαιρέσεις, υπάρχουν και τα άμεσα ζητήματα. Θέλω να πω, δηλαδή, ότι είναι σημαντικό να μπαίνουν και τα **περιεχόμενα**• μια διαδικασία αμεσοδημοκρατική και μόνο μπορεί να έχει αντιδραστικό περιεχόμενο. Δεύτερον, σημασία για μένα στο κίνημα έχει η **καθημερινότητα**. Είναι σημαντικό να νιώθεις ότι ένας αγώνας σου αλλάζει την καθημερινότητα. Και απ' αυτήν την άποψη, νομίζω ότι οι καταλήψεις θα μπορούσαν να ήταν *περισσότερο κοινωνικές*. Να πω ένα παράδειγμα: στα τέλη Φλεβάρη είχανε πέσει πάρα πολύ οι καταλήψεις στη Θεσσαλονίκη. Δεν ήταν μαζικές, εκτός από την Αρχιτεκτονική. Τότε, από μια πρωτοβουλία ατόμων, καλέστηκαν κάποια αντιμαθήματα πάνω στο ζήτημα της χωροταξίας κτλ. Ξαφνικά, λοιπόν, έρχονται 150-200 άνθρωποι. Δηλαδή, υπήρξε ενδιαφέρον από τον κόσμο πάνω στο ζήτημα, να δει διαφορετικά το τι κάνεις στο πανεπιστήμιο, ποια είναι η καθημερινότητά σου και νομίζω ότι τέτοιου είδους πράγματα πρέπει να ψάχνονται και να προωθούνται, ν' αλλάξει ο αγώνας και να έχει σχέση με την καθημερινότητα. Νομίζω ότι έτσι το πανεπιστήμιο και κάθε κοινωνικός χώρος μπορεί ν' αλλάξει περιεχόμενο και να κάνει πολύ περισσότερα πράγματα. Τέλος, ένα σχόλιο για τη δικτύωση μια που αναφέρθηκε. Στη Θεσσαλονίκη, απ' όσο γνωρίζω, υπάρχει κόσμος κι έχουν βγει διάφορες πρωτοβουλίες μέσα από το κίνημα, όπως μια πρωτοβουλία αυτόνομων φοιτητών κτλ. Η δικτύωση γενικά δεν είναι πάρα πολύ καλή. Δεν έχουν υπάρξει μαζικές συγκεντρώσεις των ανένταχτων φοιτητών και απ' ό,τι κατάλαβα, υπάρχουν διαφορετικές λογικές. Κάποιοι προέρχονται από τον αυτόνομο, πιο μαρξιστικό, χώρο, κάποιοι από τον αντιεξουσιαστικό, ενώ κάποιοι άλλοι το βλέπουν τελείως διαφορετικά ως μια χαλαρή συζήτηση, μια οικοδόμηση σχέσεων περισσότερο.

Δ. -φοιτήτρια από Πάτρα

Και στην Αρχιτεκτονική Πάτρας κάναμε στις καταλήψεις αντιμαθήματα και δημιουργήθηκε και μια συλλογικότητα μέσα απ' αυτά. Ήτανε πολύ ζωντανή η κατάληψη, ήτανε πολύ δημιουργική η συμμετοχή στην κατάληψη. Η συντονιστική που έτρεχε την κατάληψη έθετε ζητήματα και πέρα από το πλαίσιο. Άνοιξαν κουβέντες για την καταστολή, για παράδειγμα. Για δυο εβδομάδες έγιναν *κανονικά αντιμαθήματα*. Δώσαμε 10 διαλέξεις ή κάτι τέτοιο, οι οποίες είχαν πολύ μεγάλη συμμετοχή κι από κόσμο που ψήφιζε κατάληψη και την έτρεχε κι από κόσμο που δεν ψήφιζε καν κατάληψη. Ήταν αστείο. Οι διαλέξεις είχαν διάφορα θέματα: το ρόλο του αρχιτέκτονα στην πολεοδομία, την Πάτρα και άλλα.

Απομαγνητοφώνηση δεύτερης ημέρας

Απομαγνητοφώνηση δεύτερης ημέρας

Εισήγηση

Α.-Συντονιστής

Καταρχάς, να καλησπερίσουμε και να ευχαριστήσουμε όσους ήρθαν. Να πούμε ότι, όπως και η χθεσινή κουβέντα, έτσι και η σημερινή καταγράφεται.

Να ξεκινήσουμε λέγοντας το εξής: σήμερα το κεντρικό ζήτημα της κουβέντας είναι διαφορετικό απ' το χθεσινό. Αυτό που προσπαθούμε σήμερα να διευκρινίσουμε είναι να δούμε πώς κύλησε το φοιτητικό κίνημα και το κίνημα των δασκάλων, αν υπήρχαν λόγοι αυτά τα δύο κινήματα να συναντηθούν και γιατί τελικά δε συναντήθηκαν. Ο κεντρικός μας στόχος σήμερα είναι αυτός.

Πριν ξεκινήσουμε την κουβέντα να πω δυο λόγια.

Το πρώτο αφορά τη μεθοδολογία με την οποία κινηθήκαμε. Προσπαθήσαμε να βασιστούμε στις εμπειρίες και στην ανάλυση αυτών των εμπειριών κάποιων ανθρώπων που συμμετείχαν σ' αυτές τις κινητοποιήσεις: είτε στις εμπειρίες φοιτητών που συμμετείχαν στο φοιτητικό κίνημα είτε στις εμπειρίες δασκάλων που συμμετείχαν στις έξι εβδομάδες απεργίας. Φυσικά, αυτά που θ' ακουστούν κι από τους μεν κι από τους δε, πέρα απ' το κομμάτι της εμπειρίας, εμπεριέχουν και μια εκτίμηση και κριτική πάνω σε γεγονότα και, σίγουρα, δεν ισχυρίζεται κανένας ότι μπορούν να καλύψουν όλη την γκάμα της υποκειμενικότητας αυτών που συμμετείχαν σ' αυτά τα δύο κινήματα.

Το δεύτερο έχει να κάνει με τον τρόπο παρουσίασης. Θα μπορούσαμε πιθανόν να κάνουμε μια παρουσίαση που θα ήταν, ας πούμε, μια εισήγηση απ' τους δασκάλους, μια εισήγηση από τους φοιτητές και μετά ν' ακολουθήσει κουβέντα. Επιλέξαμε ένα διαφορετικό τρόπο• επιλέξαμε αντί για την παραδοσιακή εισήγηση, να προσπαθήσουμε μέσα από κάποιες κουβέντες να φτιάξουμε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο ν' απευθύνουμε και στους δασκάλους και στους φοιτητές. Αυτό που θα παρακολουθήσετε είναι μια κουβέντα ανάμεσα σε μια ομάδα φοιτητών και μια ομάδα δασκάλων.

Το τρίτο που ήθελα να πω είναι ότι έγινε εμφανές και στις συζητήσεις μας πριν την κουβέντα ότι, αν συνδέει κάτι πολύ βασικό αυτά τα δύο κομμάτια, τόσο τους δασκάλους όσο και τους φοιτητές που θα μιλήσουν απόψε εδώ, είναι μια άποψη και μια πρακτική στο πεδίο του αγώνα υπέρ της *αυτόνομης οργάνωσης των αγώνων*.

Θα ξεκινήσουμε με τις ερωτήσεις και μετά ακολουθεί κουβέντα.

Πρώτα θα ξεκινήσουμε από τους φοιτητές. Αυτό που θέλω να ρωτήσω είναι: ποιο είναι το κλίμα στις σχολές πριν τις κινητοποιήσεις κι αν υπάρχει κάτι που να δείχνει ότι θα εμφανιστεί στο προσκείμενο ένα τέτοιο κίνημα.

Γ.Α.- Φοιτητής

Όσον αφορά το κλίμα στις σχολές, υπάρχει τα τελευταία χρόνια μια μεγάλη αναντιστοιχία. Αφενός, από το 2001 και μετά υπάρχει μια συντονισμένη προσπάθεια αναδιάρθρωσης του σκηνικού μέσα στα πανεπιστήμια, η οποία πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους: από τα προγράμματα σπουδών μέχρι τις επιχορηγήσεις και την έρευνα. Αφετέρου, υπάρχει και η άλλη πλευρά: η πλήρης νηνεμία όσον αφορά αυτά τα ζητήματα. Οι διαδικασίες στο εσωτερικό των σχολών είναι πέρα για πέρα αδύναμες, δεν είναι μαζικές και, επιπλέον, το κλίμα δεν είναι προνομιακό ώστε να πολιτικοποιηθείς αλλά και να κινητοποιηθείς, μέσα κι έξω από τις σχολές.

Απ' το 2001 και μετά υπάρχει μια κλασική προπαγάνδα από τις αριστερές παρατάξεις. Όσο το δυνατόν περισσότερο προσπαθούν να προωθήσουν έναν ανταγωνιστικό λόγο ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, αλλά αυτό δεν καταγράφεται κάπως πιο κεντρικά και δεν παράγει κάποια αποτελέσματα. Αν κάτι ισχύει, είναι ότι, από το 2001 και μετά, ξεκινάμε με αφορμή την ανωτατοποίηση των ΤΕΙ κάποιες καταλήψεις περιορισμένης ισχύος και μαζικότητας, οι οποίες λήγουν και αφήνουν μια εθιμοτυπική κατάσταση: κάθε Απρίλη και Μάη να γίνονται κάποιες άμαζες και καθόλου δυναμικές καταλήψεις σε κάποιες σχολές όπου κυριαρχούν οι δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Πέρα από οποιοδήποτε λόγο βγάζουν προς τα έξω, οι καταλήψεις αυτές κυρίως συμπίπτουν με τη λήξη των φοιτητικών εκλογών και ο λόγος που διαλέγουν (οι δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς) εκείνη τη χρονική στιγμή είναι διότι θέλουν όσο το δυνατόν περισσότερο να τη βγουν απ' τα αριστερά (στην ΠΚΣ). Αυτό, βέβαια, ανατρέπεται με τις κινητοποιήσεις του Μάη και του Ιούνη.

Α.- Συντονιστής

Το Μάη ξεκινούν οι πρώτες καταλήψεις. Θα ήθελα λίγο να μας δώσετε μια εικόνα: πώς ξεκινούν οι καταλήψεις το Μάη, πώς εξελίσσονται τον Ιούνιο και με ποιο τρόπο σχετίζονται με το νόμοπλαίσιο. Και σε μια κατάσταση εμπειρίας, τι ώθησε εσάς προσωπικά να συμμετάσχετε;

Γ.Α.- φοιτητής

Αν και λέμε καταλήψεις Μάη-Ιούνη, εντούτοις υπάρχει μια διαφορά ανάμεσα στο Μάη και στον Ιούνη. Δηλαδή, ξεκινάμε το Μάη μετά τις διακοπές του Πάσχα, έχοντας υπάρξει μια προθέρμανση το Μάρτη με πενθήμερη απεργία των καθηγητών των πανεπιστημίων που συνδυάζεται από τους φοιτητές με κάποιες αποφάσεις γενικών συνελεύσεων για διήμερες-τριήμερες καταλήψεις με ένα άρωμα Γαλλίας, δηλαδή υπήρχε μια επιρροή του στυλ «εκεί οι φοιτητές αντιδράνε, μπορούμε ν' αντιδράσουμε και εμείς», κάπως έτσι. Το Μάη ξεκινάμε μ' αυτό τον τρόπο που περιγράφηκε και πριν. Δηλαδή, περιμέναμε τις κλασικές εβδομάδες καταλήψεων εν μέσω άμαζων γενικών συνελεύσεων, όπου οι φοιτητές στην πλειοψηφία τους δε θα ασχοληθούν με το ζήτημα των καταλήψεων· θα βρούνε λίγο χρόνο ν' ασχοληθούν με άλλα ζητήματα λόγω των «διακοπών» των καταλήψεων. Οι πρώτες πορείες δεν προμηνύουν αυτό που ακολούθησε. Μιλάμε για πορείες των 1.000 ατόμων από τα ΕΑΑΚ και άλλων 1.000 από την ΠΚΣ που είναι διαχωρισμένες και όπου παίζεται απλώς το σε ποιον ανήκει το φοιτητικό κίνημα. Έγιναν και δύο συντονιστικά επίσης. Εμείς δεν περιμέναμε αυτό που ακολούθησε ούτε και οι δυνάμεις που ξεκίνησαν τις καταλήψεις, στην Αθήνα και στην Πάτρα, εκεί που έχει δύναμη η εξωκοινοβουλευτική αριστερά.

Προς τα τέλη Μάη παρατηρείται μια έφοδος από τα κάτω. Γίνεται μια πανελλαδική πορεία στην Αθήνα με πολύ κόσμο για πρώτη φορά και ξεσπούν κάποιες συγκρούσεις μη ελεγχόμενες από τις δυνάμεις της αριστεράς. Την τελευταία εβδομάδα του Μάη αρχίζει ένα ντόμινο καταλήψεων σε όλη την Ελλάδα. Κι εκεί που είχαμε μάθει τα κινήματα καταλήψεων να φτάνουν σε αριθμό 80-90 κατα-

λήψεις, βλέπουμε ξαφνικά 100, 150, 200, 400 σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα και σχολές που δεν έχουν καμία κινηματική παράδοση να παίρνουν καταλήψεις μέσα από μαζικότερες Γ.Σ. και φοιτητές ν' ασχολούνται με κινηματικές διαδικασίες.

Σίγουρα, το ζήτημα του νόμου-πλαίσιο άρχισε να μπαίνει πιο έντονα στα τέλη Μαΐου. Άρχισε να γίνεται συνείδηση λόγω και της προπαγάνδας των πολιτικών δυνάμεων που έπαιζε όλο το προηγούμενο διάστημα για το τι σημαίνει νόμος-πλαίσιο και τι σημαίνει αναθεώρηση του άρθρου 16 και γινόταν κατανοητό ότι «*ναι, θα πάνε να περάσουν το συγκεκριμένο νόμο -όπως είχε βγει από τις εφημερίδες- μέσα στο καλοκαίρι, σε περίοδο που εμείς δε θα μπορούμε ν' αντιδράσουμε*».

Μπορούμε να κωδικοποιήσουμε τρία σημεία που έχουν σχέση με την καθημερινότητα των φοιτητών. Το ν+2 ήταν βασικό: πρέπει να τελειώσεις τη σχολή μετά από 2 έτη, κάτι που έχει σχέση ξεκάθαρα με την εντατικοποίηση που λαμβάνει χώρα μέσα στα πανεπιστήμια, με το να μην μπορούν οι φοιτητές να ελέγξουν τις σπουδές τους και τις ζωές τους και κυρίως το χρόνο τους στη διάρκεια ενός διαλείμματος που υπάρχει ανάμεσα στην εντατικοποίηση του σχολείου και την αβεβαιότητα που κυριαρχεί στην αγορά εργασίας.

Επίσης, υπήρχε το ζήτημα για τα **δωρεάν συγγράμματα**. Υπήρχε μια αίσθηση ότι του χρόνου καταργούνται και καλύτερα τώρα να ψηφίσουμε κατάληψη, να χάσουμε όποια εξεταστική, αρκεί το Σεπτέμβριο να μη μας βάλουν να πληρώσουμε τα βιβλία.

Κι υπήρχε και το θέμα του **ασύλου** που βιώνταν από μεγάλη μερίδα των φοιτητών ως άλλη μια επίθεση σε κεκτημένα που ισχύουν εδώ και δεκαετίες, όχι μόνο φοιτητικά αλλά και κοινωνικά.

Τώρα, τι ώθησε εμάς να συμμετέχουμε σ' αυτές τις κινητοποιήσεις. Εγώ προσωπικά είχα μπει σε κινηματικές διαδικασίες με τις καταλήψεις επί Αρσένη. Έχω το βίωμα ότι άνθρωποι που ζούνε και κινούνται στους ίδιους κοινωνικούς χώρους μπορούν ν' αντιδράνε πολύ δυναμικά χωρίς αναγκαίες ιδεολογικές-πολιτικές συμφωνίες. Απλώς επειδή θίγεται η ζωή τους ή τα δικαιώματά τους. Αυτό δεν το 'χα ξαναζήσει μετά το '98. Το ίδιο ευχάριστα ξαφνιάστηκα όταν είδα τους φοιτητές να κινητοποιούνται και να ξεφεύγουν απ' τα πλαίσια που περιμέναμε. Από εκεί και πέρα ο καθένας ζει μια κατάσταση μέσα στα πανεπιστήμια, ζει και το μέλλον της αβεβαιότητας και στην αγορά εργασίας. Και, εντέλει, η κατάληψη ως πράξη **κοινωνικότητας** ήταν κάτι που το είχαμε προσπαθήσει και δεν το 'χαμε ζήσει σε σημαντικό βαθμό μέσα στα πανεπιστήμια.

A.- Συντονιστής

Να βάλουμε στην κουβέντα και τους δασκάλους τώρα. Το Μάη και τον Ιούνη υπάρχουν οι φοιτητικές κινητοποιήσεις. Πώς αντιμετωπίζονται αυτές οι κινητοποιήσεις απ' τους δασκάλους; Δηλαδή, υπάρχουν συζητήσεις μέσα στα σχολεία, λέτε κάτι μεταξύ σας, σας απασχολεί αυτό το ζήτημα;

Ο.- Δάσκαλος

Εγώ στο μυαλό μου έχω δύο περιόδους αντιμετώπισης των κοινωνικών κινημάτων απ' τους δασκάλους. Στη πρώτη έχουμε τον κλασικό δάσκαλο, το συντηρητικό, το μίζερο, τον οποίο έχω ζήσει απ' το '85 που δουλεύω σ' αυτόν το χώρο. Σίγουρα, τη δεκαετία του '80 αν έμπαινε θέμα υποστήριξης των κινητοποιήσεων, δυναμικών αγώνων κλπ, θα αντιμετώπιζες μια επιθετικότητα. Εγώ αυτό το έζησα. Μέχρι το '95, υπάρχει ηγεμονία του ΠΑΣΟΚ στους δασκάλους, οι μισθοί τους είχαν διπλασιαστεί απ' το ΠΑΣΟΚ, είχε καταργηθεί ο επιθεωρητισμός και κάθε κουβέντα κατά της Πασοκικής κυβέρνησης τότε ήταν σα να τους έθιγες το φιλότιμο. Όμως, ο χρόνος πέρασε και άρχισε να καταρρίπτεται ο μύθος της σοσιαλδημοκρατίας, να πέφτει λιτότητα εξαντλητική, η ΟΝΕ και ό,τι αυτό σήμαινε, και σαν αποτέλεσμα έχουμε ένα ράγισμα της συναίνεσης. Η πρώτη μεγάλη ρήξη γίνεται το '97, με τη μεγάλη απεργία των καθηγητών όπου μπαίνουν και οι δάσκαλοι στην απεργία δυναμικά με οικονομικά αιτήματα παρόμοια με των καθηγητών και η ηγεσία της ΔΟΕ (ΠΑΣΚ) με πραξικοπηματικό τρόπο σταματά την απεργία (γίνονται επεισόδια για όσους θυμούνται). Αυτή είναι η πρώτη ρήξη με την κυβερνητική πολιτική. Είναι ενδεικτικό ότι τότε φουντώνουν οι Παρεμβάσεις,

μια εξωκοινοβουλευτική παράταξη. Οι μεγάλες συγκρούσεις του '98 ενάντια στον ΑΣΕΠ διέυρυναν το ρήγμα.

Σήμερα, με το φοιτητικό κίνημα, νομίζω ότι ήταν από αδιάφορη έως θετική η αντιμετώπιση των φοιτητικών κινητοποιήσεων απ' τους δασκάλους, γιατί, αυτό που έκαναν οι φοιτητές, οι δάσκαλοι το έβλεπαν ως μια αντίδραση στην κυβερνητική πολιτική. Βέβαια, παρόλο τον υπαρκτό συντηρητισμό (όπως υπάρχει σ' όλους τους εργαζόμενους) και παρόλο που δεν έγιναν πολλές συζητήσεις, η στάση ήταν από αδιάφορη έως θετική. Γιατί έβλεπαν ότι μέσα απ' το σπάσιμο της κυβερνητικής πολιτικής στα πανεπιστήμια θα ωφεληθούν κι αυτοί στο γενικό κλίμα αμφισβήτησης. Εγώ αυτό είδα. Βέβαια, ίσως στην επαρχία να μην ισχύει αυτό, αλλά στην Αθήνα δεν υπήρχε κλίμα αρνητικό το Μάη-Ιούνη.

Α.- Συντονιστής

Γύρω στα τέλη Ιούνη τελειώνει ο πρώτος γύρος των φοιτητικών κινητοποιήσεων. Πώς προκύπτει αυτή η θερινή παύση και ποιες αντιδράσεις υπάρχουν πάνω σ' αυτό το σημείο;

Γ.Λ.- Φοιτητής

Υπάρχει ένα πρωτοφανές κλίμα τα τελευταία χρόνια στα πανεπιστήμια. Ένα καινούργιο πράγμα που δεν ξέρω τι όρια έχει, ενώ υπάρχουν νέες προοπτικές που δεν τις φανταζόμασταν. Την 8η Ιούνη υπήρχε ένταση, πρωτοφανής καταστολή, 400 καταλήψεις σ' όλη την Ελλάδα. Υπήρχε στο μυαλό μας ότι δε θα επαναληφθεί το παραδοσιακό σκηνικό που γίνεται απ' το 2001, ότι οι φοιτητές κάποια στιγμή σταματάνε κλπ, κλπ. Θεωρούσαμε ότι θα είναι αντικείμενο κινηματικής διαπραγμάτευσης το τι θα κάνουμε το καλοκαίρι ή έπειτα. Υπάρχει ένα κομβικό σημείο μετά τις 8 Ιούνη. Η Γιαννάκου λέει ότι δε θα κατατεθεί ο νόμος-πλαίσιο μέσα στο καλοκαίρι και ότι παγώνει. Από εκείνο το σημείο και έπειτα, τις επόμενες δύο εβδομάδες μέχρι τη λήξη των καταλήψεων απ' τις συνδικαλιστικές ηγεσίες και κυρίως των ΕΑΑΚ, και μιας μερίδας τους ίσως, τίθεται ένα όριο. Τις 28-29 Ιούνη σταματάμε. Γίνεται αμέσως συνέντευξη τύπου απ' αυτούς που βγαίνουν και στα κανάλια που επαναλάμβαναν το ίδιο: ότι η εξεταστική θα διασφαλιστεί. Αυτό λίγο μετά από την πιο μαζική και συγκρουσιακή πορεία που είχε γίνει. Δηλαδή αμέσως ένα όριο, ότι «*ωραίος ο αγώνας αλλά... θα κάνουμε εξεταστική κάποια στιγμή*». Μαζί με μια συνειδητή προσπάθεια ν' αποφύγουν τα μαζικά συντονιστικά και να μην υπάρχει ένταση στους δρόμους. Ενώ ήδη είχε μπει η λογική στο κίνημα ότι **συγκρουόμαστε** στο Υπουργείο Παιδείας και **κανένas διάλογος** μαζί του, μια εβδομάδα μετά πάνε εκπρόσωποι των γ.σ. να καταθέσουν τις αποφάσεις των Γ.Σ. στον υφυπουργό που αφήνει, μέσα στο κλίμα *διαλόγου* και *συναίνεσης*, να γίνει κάτι τέτοιο.

Όσοι δε συμφωνούσαμε με την προοπτική να λήξουν έτσι απλά οι καταλήψεις και το κίνημα που δημιουργούσε νέα δεδομένα, δεν καταφέραμε ίσως να δούμε εξ αρχής αυτή τη στρατηγική. Μια στρατηγική η οποία δεν ειπωνόταν ξεκάθαρα παρά μόνο στα κανάλια και στις ιδιωτικές κουβέντες: ότι δηλαδή «θα εξασφαλιστεί η εξεταστική». Και στο τελευταίο συντονιστικό μπήκε η λογική της *άνω τελείας* και της *επαγρύπνησης*. Ότι ο αγώνας δεν τελειώνει, βάζουμε μια άνω τελεία και συνεχίζουμε το Σεπτέμβρη με *πανεκπαιδευτικό μέτωπο*. Στο προτελευταίο συντονιστικό έρχεται κι ένας εκπρόσωπος της ΔΟΕ, η οποία μόλις είχε πάρει απόφαση για πενθήμερη απεργία από Σεπτέμβρη, και τότε όλοι συμφωνούν, και οι εκπρόσωποι των δασκάλων και οι εκπρόσωποι των φοιτητών μέσα σ' ένα κλίμα ότι «*από Σεπτέμβρη αρχίζει πανεκπαιδευτικός αγώνας, θα 'μαστε μαζί στους δρόμους*» και το συντονιστικό φωνάζει «*σεισμός, σεισμός, πανεκπαιδευτικός*». Μπήκε μια επιχειρηματολογία ότι δεν έχει σημασία να συνεχιστούν οι καταλήψεις τώρα, αλλά να γίνει πανεκπαιδευτικό μέτωπο από Σεπτέμβρη. Έτσι, λοιπόν, **ας σταματήσουμε τώρα**. Και φυσικά δεν οργανώθηκε τίποτα από πλευράς φοιτητικών ηγεσιών ώστε το Σεπτέμβρη να ξεκινήσουν γ.σ. με λογική καταλήψεων. Για μας ήταν προφανές ότι **δε θα γινόταν τίποτα το Σεπτέμβρη**. Όλο αυτό ήταν προαποφασισμένο, ήταν μια ρητορική απλώς για να λήξουν οι καταλήψεις τον Ιούνη, χωρίς βέβαια ν' απαξιώνουμε τις αντικειμενικές δυσκολίες, πχ. την απομαζικοποίηση λόγω των διακοπών.

A.- Συντονιστής

Να επιστρέψουμε πάλι λίγο στους δασκάλους. Θέλω, όπως μας έδωσαν οι φοιτητές μια εικόνα για το τι συνέβαινε στα πανεπιστήμια πριν τις κινητοποιήσεις, να μας δώσετε κι εσείς μια εικόνα για το τι συνέβαινε στον κλάδο πριν την απεργία. Τι συζητήσεις γίνονταν και τι κινητικότητα υπήρχε, το κλίμα.

Ο.- Δάσκαλος

Αυτό είναι μια συνέχεια αυτού που είπα πριν. Σαφέστατα, υπήρχε μια αγανάκτηση, μια συσσωρευμένη οργή ενάντια στη φτώχεια, την υποβάθμιση του δασκάλου, με τη συντεχνιακή έννοια, και του δημόσιου σχολείου άρα και τη δική του υποβάθμιση.

Πάντως η απεργία ψηφίστηκε σε πάρα πολλούς συλλόγους παμφηφεί άσχετα αν είχαν τυπική απαρτία. Ψηφίστηκε μαζικά η πρώτη πενθήμερη μετά από πρόταση ΠΑΣΚ-Παρεμβάσεων τον Ιούνη. Ένα γεγονός που έγινε λίγες μέρες πριν την απεργία φούντωσε το κλίμα της αγανάκτησης. Ήταν τα σεμινάρια· μια γελοiotητα για τα καινούργια βιβλία τα οποία βγήκαν χωρίς να ρωτηθούν αυτοί που θα τα κάνουν. Δηλαδή, ήταν τελείως εξοργιστικό και, εκτός των άλλων, αυτά τα βιβλία εκδόθηκαν με εμπλοκή των εκδόσεων Πατάκη, Σαββάλα κλπ με όλη την ρεμούλα την οικονομική που έχει αυτό το πράγμα. Εξόργισε τον κόσμο όλο αυτό το στήσιμο. Εμείς, τουλάχιστον στο σύλλογό μου, πηγαίναμε στα σεμινάρια αυτά και φτιάχναμε απεργιακές επιτροπές, σχετικά εύκολα μπορώ να πω. Ο κόσμος το θεωρούσε σα δεδομένο ότι θα κάνει απεργία και λόγω όλων αυτών των προβλημάτων που είπα πριν, όπως οι *άθλιοι μισθοί* ας πούμε, τα *άθλια κτίρια*, η *έλλειψη χρηματοδότησης*, τα *πληθωρικά τμήματα* καθώς και για το πρόβλημα των *ωρομίσθιων*, με την έννοια ότι τώρα είναι αυτός ωρομίσθιος αλλά μετά και με μένα τι γίνεται; Θα κυλήσει και σε μένα αυτό. Η αγορά εργασίας ζητάει αυτό το πράγμα. Ή υπάρχουν πολλοί μετανάστες μαθητές που τους αφήνουν χωρίς προκατάρτιση, πχ. όπως στη διδασκαλία της γλώσσας όπου τα βιβλία είναι πάρα πολύ δύσκολα για τα παιδιά αυτά (πρέπει συνέχεια να ανοίγουν λεξικό). Αυτά δημιουργούσαν μια κατάσταση **εκρηκτική**. Επίσης, όλη αυτή η ιστορία με τη ΔΟΕ, με τις 24ωρες όλα αυτά τα χρόνια, η ξεπουληματική απεργία του '97, είχε δημιουργήσει μια απέχθεια για τις 24ωρες. Δηλαδή κάνουμε μια το Δεκέμβρη, μια στο τέλος της χρονιάς και τέλος. Πολύς κόσμος έλεγε ότι **«δε θέλω να κάνω 24ωρες, μόνο διαρκείας»**. Εγώ για να πω την αλήθεια εν μέρει δεν τους πίστευα, γιατί πίστευα ότι ήταν πρόσοχημα, αλλά τελικά δεν ήταν. Κι αυτό νομίζω ότι πρέπει να το πάρουμε υπόψη μας για όλους τους εργαζόμενους. Δηλαδή ότι *δεν είναι αυτό που φαίνεται πάντα, υπάρχει και κάτι άλλο πίσω*. Δημιουργήθηκαν, λοιπόν, απεργιακές επιτροπές, κρεμάστηκαν πανώ, κολλήθηκαν αφίσες σε σχολεία (της ΔΟΕ και των Παρεμβάσεων) και μοιράστηκαν προκηρύξεις στον κόσμο σαν απεργιακές επιτροπές.

A.- Συντονιστής

Η απόφαση για την απεργία παίρνεται τον Ιούνιο. Είναι μια απόφαση απ' τα πάνω, απ' τη ΔΟΕ, για πενθήμερη στις 18 Σεπτέμβρη. Θέλω να μας πείτε πώς είδατε μια τέτοια απόφαση και γιατί πιστεύετε ότι οι συνδικαλιστές της ΔΟΕ πήραν μια τέτοια απόφαση.

A.- Δασκάλα

Καταρχάς την είδα με επιφύλαξη την απόφαση αυτή. Ανέκαθεν είχα μια δυσπιστία στην ηγεσία της ΔΟΕ, δηλαδή ΠΑΣΚ-ΔΑΚΕ, επειδή τις θεωρώ ξεπουλημένες. Την είδα με δυσπιστία γιατί αποφασίστηκε από τα πάνω. Θα προτιμούσα να είχε γίνει αυτό με γενικές συνελεύσεις απ' τα κάτω. Φοβόμουν το ξεπούλημα για άλλη μια φορά και δεν ήξερα αν ο κόσμος θα τραβήξει πραγματικά, είχα αμφιβολίες. Πιστεύω ότι το προτείναν αυτό (το καλοκαίρι ΠΑΣΚ-Παρεμβάσεις ψηφίσαν από κοινού αυτή την πενθήμερη στο συνέδριο της ΔΟΕ) αφήνοντας ανοιχτό το θέμα για συνέχιση. Όπως είπε και ο Ο. πριν, δεν τους έπαιρνε να προτείνουν κάτι λιγότερο γιατί είχε ανέβει στη συνείδηση του κόσμου μια άλλη μορφή δράσης, δεν τους αρκούσαν οι 24ωρες, ήθελαν κάτι πιο δυνατό. Τις

θεωρούσαν απλές τουφεκίες τις σκόρπιες 24ωρες.

Επίσης, το έδαφος ήταν γόνιμο γιατί είχαμε χρόνια να κάνουμε απεργία διαρκείας και υπήρχε και η κακή εμπειρία της προδομένης απεργίας του '97. Θα ήθελα να πω πιο συγκεκριμένα για την ΠΑΣΚ ότι για δύο λόγους κήρυξε αυτή την πενθήμερη. Πρώτον, για αντιπολιτευτικούς λόγους, εν όψει δημοτικών εκλογών, ήθελε ένα πιο αγωνιστικό προφίλ και δεύτερον, γιατί ήθελε να βγάλει από πάνω της τη ρετσίνα του απεργοσπάστη, ρόλο που ξέρουμε ότι είχε παίξει στην απεργία του '97. Να μην ξεχάσουμε εδώ ότι το '97 στην τελευταία ολομέλεια που πάρθηκε η απόφαση για σταμάτημα, θυμάμαι ότι ήταν τα ΜΑΤ απ' έξω γιατί εμείς ήμασταν τότε η ταξική πλευρά του κινήματος, μαζί με τις Παρεμβάσεις. Και τα ΜΑΤ ήταν εκεί για να προστατεύσουν τους γραφειοκράτες της ΔΟΕ, τους Πασκίτες. Ήταν και ο Μπράτης μέσα σε αυτούς. Δεν μπορούμε να τα ξεχάσουμε αυτά. Γι' αυτό είχα δυσπιστία όταν κηρύχθηκε η απεργία.

Τώρα θα ήθελα να πω κάτι για τα γενικά αιτήματα. Είχαν βγάλει ένα γενικό σεντόνι από αιτήματα και οι συνδικαλιστές είχαν μια ελπίδα ότι κάτι θα τσιμπάγαν απ' την κυβέρνηση. Περίμεναν ότι θα μας έδιναν το υπόλοιπο από το επίδομα που μας χρώσταγαν (τα 105 ευρώ). Επίσης περίμεναν και κάποια θεσμικά, πχ. να πάρει πίσω η κυβέρνηση την ευέλικτη ζώνη, τα νέα βιβλία ή ευελπιστούσαν να μειωθεί κατά μια ώρα το ωράριο. Αυτά περίμεναν ότι θα τα κέρδιζαν από την πρώτη εβδομάδα. Δηλαδή, οι συνδικαλιστές στο μυαλό τους είχαν μια πενθήμερη, άντε το πολύ δύο.

A.- Συντονιστής

Ξεκινά η απεργία το Σεπτέμβρη. Θα ήθελα να περιγράψεις πώς κινείται, πώς οργανώνεται το πρώτο διάστημα και εσένα προσωπικά τι σε τραβάει να συμμετάσχεις.

A.- Δασκάλα

Καταρχάς φτιάχτηκαν αφίσες από τη ΔΟΕ οι οποίες δεν έγραφαν απεργία διαρκείας, δεν προπαγανδιζόταν η διαρκείας. Λέγανε απλώς ξεκινάμε στις 18 Σεπτέμβρη με πενθήμερη. Αυτό λίγο με υποψίαζε. Υπήρχε ένα γενικό σεντόνι με αιτήματα, δεν υπήρχε ένα σημείο αιχμής, όπως ήταν το «1.400 βασικός μισθός» ή το «όχι στην αξιολόγηση». Υπήρχαν τα συνταξιοδοτικά, ασφαλιστικά, αύξηση των δαπανών για την παιδεία, μείωση μαθητών ανά τμήμα και το ωράριο που γενικά ήταν στα αιτήματά μας να μειωθεί. Επίσης, συντάχθηκε γράμμα προς τους γονείς. Τα κείμενα είχαν συνταχθεί από τις Παρεμβάσεις, αυτοί είχαν βάλει την πολιτική τους σφραγίδα και τη φρασεολογία, το αγωνιστικό προφίλ. Έγιναν έκτακτες γ.σ. σε κάθε σύλλογο και δημιουργήθηκαν απεργιακές επιτροπές. Όμως, ο ρόλος αυτών των απεργιακών επιτροπών περιορίστηκε σε λάντζα. Δηλαδή, βάζαμε απεργιακά πανώ στα σχολεία, κολλάγαμε αφίσες της ΔΟΕ, μοιράσαμε το γράμμα προς τους γονείς στο μετρό και τις λαϊκές αγορές και στα σεμινάρια για τα νέα βιβλία, κάναμε παρεμβάσεις με υλικό της απεργίας.

A.- Συντονιστής

Τις έξι εβδομάδες που κρατάει η απεργία, είσατε στο δρόμο, παλεύατε για κάποια αιτήματα. Πέρα απ' το σεντόνι αιτημάτων που λες, ποια ζητήματα πιστεύεις ότι ανέδειξε στην κοινωνία η απεργία και με ποιο τρόπο;

A.- Δασκάλα

Πριν πω αυτό, πρέπει να πω πώς συνεχίστηκε η απεργία γιατί η συνέχισή της προέκυψε αργότερα.

Καταρχάς, δεν ήταν στο μυαλό των συνδικαλιστών να συνεχιστεί και θ' αποδείξω γιατί. Την πρώτη απεργιακή εβδομάδα είχα βρεθεί σε χώρο των Παρεμβάσεων που λέγανε «εν αναμονή τι θα κάνει η Υπουργός τη Δευτέρα», γιατί περίμεναν ότι θα «τσιμπήσουμε» κάτι, οτιδήποτε, το επίδομα κάτι... Οπότε λέγανε ότι, αν έχουμε θετικές εξελίξεις, ρίχνουμε το μπαλάκι σε έκτακτες Γ.Σ. Αυτό για μένα σημειολογικά σήμαινε τέρμα στην απεργία. Πρέπει να είσαι υποψιασμένος για να το καταλάβεις.

Την άλλη μέρα βρέθηκα και στην ολομέλεια των προέδρων της ΔΟΕ (την πρώτη εβδομάδα) κι εκεί ακούω τον Μπράτη να λέει στη δευτερομιλία του ότι «αν έχουμε θετικές εξελίξεις, τι κάνουμε»; Ρίχνουμε το μπαλάκι στις Γ.Σ. Οπότε κατάλαβα ότι υπήρξε *ομοφωνία* μεταξύ ΠΑΣΚ-Παρεμβάσεων. Όταν έλεγαν για έκτακτες γ.σ. πριν τις καθορισμένες, που ήταν στο τέλος της εβδομάδας, έδειχναν μια φούρια και έριχναν κι ένα σήμα στην κυβέρνηση «δώστε μας κάτι να τελειώνουμε μ' αυτή την απεργία».

Όμως τη Δευτέρα έγινε το εξής: η Γιαννάκου αρνήθηκε να δώσει οτιδήποτε, χλεύασε τους δασκάλους, τους απαξίωσε κι όλοι αυτοί οι χαρακτηρισμοί, οι *υποτιμητικοί*, και το «*δε δίνουμε τίποτα*», έδωσαν τα χέρια των συνδικαλιστών κι έτσι δεν μπορούσαν να κάνουν πίσω. Δεν μπορούσαν να κλείσουν την απεργία έτσι, μη παίρνοντας τίποτα. Όλα αυτά σε συνδυασμό, φούντωσαν την απεργία. Η απεργία, λοιπόν, συνεχίστηκε απ' τον κόσμο, απ' την οργή του κόσμου και αυτό είχε σαν αποτέλεσμα ν' αναδειχθεί το αίτημα των «**1.400 ευρώ βασικό μισθό**» το οποίο καταρχάς ξεκίνησε σαν αίτημα των δασκάλων και μετά έγινε «**1.400 για όλο το λαό**».

Α.-Συντονιστής

Από όσα είδατε και ζήσατε εσείς θεωρείτε ότι υπήρχε ξεπέραςμα των ρόλων εκατέρωθεν, και από την πλευρά των δασκάλων και από την πλευρά των φοιτητών;

Α.-Δασκάλα

Πριν μιλήσουμε για ρόλους, να δούμε ποιος είναι ο ιδεολογικός ρόλος του δασκάλου. Καταρχάς, είναι *ένας ιμάντας παραγωγής της κυρίαρχης ιδεολογίας της άρχουσας τάξης*. Κατά δεύτερον, *στρατιωτικοποιεί* τους μαθητές και τους βάζει σε μια τάξη με *μηχηβιοριστικές μεθόδους*, δηλαδή, με καρτό και μαστίγιο. Επίσης, *συντελεί στην κατανομή του μελλοντικού εργατικού δυναμικού* γι' αυτό έχει τη βαθμολογία και την κατηγοριοποίηση των μαθητών σε μέτριους, καλούς, κακούς και τα λοιπά. Αυτά για τον ιδεολογικό του ρόλο.

Τώρα με την απεργία τι γίνεται. Οι δάσκαλοι είναι και μισθωτοί επίσης, *μισθωτοί προλετάριοι*. Με την απεργία τονίζεται ο ρόλος του εργαζόμενου και υποχωρεί ο ρόλος του λειτουργού. **Σπάει η κανονικότητα**, σπάει ο ρόλος του λειτουργού που τηρεί το πρόγραμμα, το ωράριο και μεταδίδει γνώσεις. Ενάμιση μήνας απεργίας τσάκισε την εικόνα της εύρυθμης λειτουργίας του σχολείου, αλλά πολύ περισσότερο τσαλάκωσε την εικόνα του δασκάλου-επαγγελματία, οργάνου του κράτους για την επιβολή του ιδεολογικού του ελέγχου ή *μικροαστού που απολαμβάνει υποτίθεται την προνομιακή του θέση*. Επίσης, σπάει ο ατομικισμός, δηλαδή φεύγει πλέον ο δάσκαλος από την τάξη του και λειτουργεί μέσα σε μια συλλογικότητα. Πριν από την απεργία υπήρχαν δάσκαλοι που δεν είχαν καμία εμπειρία από πορεία ή από σύγκρουση με τα ΜΑΤ. Με τη συμμετοχή τους στις απεργιακές κινητοποιήσεις, μια μεγάλη μερίδα εργαζομένων εξοικειώνεται με την έννοια του αγώνα, που έχει να κάνει με το δρόμο, και αρχίζει να καταλαβαίνει κι άλλες ομάδες εργαζομένων που αντιδρούν με τον ίδιο τρόπο. Επίσης, η απεργία δίνει κάτι και στους μαθητές, οι οποίοι αντιμετωπίζουν πλέον το δάσκαλο με άλλο μάτι, σαν ένα «ζωντανό» απεργό, τον βλέπουν με μεγαλύτερο σεβασμό αλλά και εγγύτητα.

Σε σχέση, όμως, με την αναπλήρωση των ωρών, πολλοί από τους δασκάλους, όταν γύρισαν στις τάξεις, είχαν ενοχικά σύνδρομα, *ξαναένιωσαν δηλαδή λειτουργοί*. Είχαν άγχος να καλύψουν την ύλη. Ξέχασαν, δηλαδή, το ρόλο τους ως εργαζόμενοι. Ξέχασαν ότι δεν ήταν υποχρεωμένοι ν' αναπληρώσουν το χαμένο κομμάτι της «παραγωγής» γιατί αυτό δεν έχει γίνει σε κανέναν άλλο εργασιακό χώρο.

Π.-Φοιτητής

Μπορώ να πω ότι ο ρόλος του φοιτητή απλά *ψηλαφίστηκε αλλά δεν ξεπεράστηκε*. Ένα σημείο στο οποίο μπορούμε να σταθούμε είναι οι *συγκρούσεις στο δρόμο*, για παράδειγμα. Μας φέραν όλους εμάς στη θέση να πούμε ότι όλοι έχουμε να κάνουμε μ' ένα νόμο που όχι μόνο βρίσκεται απέναντί

μας και θίγει τα συντεχνιακά μας συμφέροντα, αλλά και με ένα γενικότερο ζήτημα το οποίο αν το αγγίξεις και το αμφισβητήσεις έμπρακτα προκαλεί την καταστολή.

Έσπασε το προσωπείο της αφρόκρεμας της κοινωνίας που μιλάει ακαδημαϊκά και με δημοκρατικούς όρους της κοινωνίας γιατί όλοι έζησαν την καταστολή στο πετσί τους. Αυτό είναι προσωρινό μεν αλλά αφήνει μια παρακαταθήκη και ανοίγει μια συζήτηση, η οποία παραμένει ανοιχτή, και είναι ένα από τα πραγματάκια που συνέβησαν τον τελευταίο καιρό όπου *χτυπήσαμε την ιδεολογική επίθεση, αυτό το ιδεολόγημα της ασφάλειας που πλασάρεται ιδιαίτερα τελευταία*. Ήταν ένα από τα πράγματα που έδειξε ότι ο μπάτσος δεν είναι για να σε προστατεύει, ο μπάτσος είναι απέναντί σου.

Όσον αφορά την κατάληψη ως παρακώλυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το ότι δηλαδή ψήφιζε ο κόσμος κατάληψη δεν μπορεί να πει κανείς ότι το έκανε για να πάει διακοπές, ούτε για να χάσει μάθημα, ούτε γιατί έβαζε κάποιο πολιτικό πρόταγμα μπροστά. Σε κάθε περίπτωση, όμως, θυσίαζε χρόνο από το πτυχίο του. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια που έχει ανεβεί το επίπεδο της εντατικοποίησης των σπουδών και μεγαλώνει το άγχος για καριέρα και για εξασφάλιση, υπάρχει περισσότερο μια ενστικτώδης αντίδραση αλλά είναι υγιής. Και αυτό είναι αντιφατικό γιατί ολόκληρη αριστερά μέσα στα πανεπιστήμια έχει σαν πρόταγμα την εξασφάλιση των πτυχίων.

Τώρα όσον αφορά το θέμα του ρόλου, μπαίνουν ζητήματα στις συνελεύσεις και στα συντονιστικά. Ότι δηλαδή μέσα στην κοινωνία δεν είμαστε μόνο φοιτητές αλλά επιτελούμε διάφορους ρόλους. Για παράδειγμα εγώ που δουλεύω στον ΟΤΕ, στα τηλεφωνικά κέντρα, έβλεπα μια κατάσταση που δημιουργούσε μια συγκεκριμένη συνθήκη. Εκεί μέσα δε νιώθαμε ότι είμαστε φοιτητές αλλά έκαναν τα πάντα να νιώθουμε σαν προσωπικό. Ότι πρέπει να γλύψουμε, ότι είμαστε *αναλώσιμοι* γιατί πίσω από εμάς υπάρχουν χιλιάδες άλλοι φοιτητές για τη θέση μας. Ούτε διάλειμμα για τσιγάρο δεν μπορούσαμε να κάνουμε.

Εντέλει, πιστεύω ότι η ουσία του πράγματος δεν αγγίχτηκε. Πιάστηκαν κάποια πράγματα απέξω-απέξω και γενικά. Αλλά όλα αυτά είναι μια μακρά διαδικασία. Θ' αποδειχθεί αν όλα αυτά έγιναν στα *απόνερα* του κινήματος ή ήταν *κάτι βαθύτερο* που αργά ή γρήγορα θα βγει προς τα έξω.

A.-Συντονιστής

Παιδιά, αναφέρατε αρκετά ότι η εκπαιδευτική αναδιάρθρωση είναι και *εργασιακή αναδιάρθρωση*. Θα ήθελα λοιπόν να ρωτήσω το εξής: αντιμετωπίζετε τις σπουδές σας σα μια δουλειά; Αν όντως συμβαίνει κάτι τέτοιο, κάνετε προσπάθειες να συναντηθείτε με άλλους εργαζόμενους στο πανεπιστήμιο, υπήρχε αυτή η δυνατότητα;

Ο.-Φοιτητής

Το αν οι σπουδές είναι μια δουλειά είναι μεγάλο ζήτημα. Μπορούμε να το προσεγγίσουμε λέγοντας ότι κατά τη διάρκεια των σπουδών υπάρχουν κάποια χαρακτηριστικά σημεία, εντός και εκτός σχολής, που προσιδιάζουν την εργασία. Καταρχάς, η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσεις προκειμένου να μπεις, ειδικά μετά το νόμο Αρσένη, είναι μια διαδικασία πολύ εντατικοποιημένη, με πολλά φροντιστήρια κλπ. Όλη η ζωή σου περιστρέφεται γύρω από αυτό. Ένα δεύτερο ζήτημα είναι ότι, αν και γενικά υπάρχει ακόμα μια χαλαρότητα στις σπουδές, ακριβώς επειδή δεν έχει περάσει μια πλήρης εκπαιδευτική αναδιάρθρωση και δεν υπάρχει ένα καινούριο μοντέλο καπιταλιστικού πανεπιστημίου, αυτή η χαλαρότητα οδηγεί σε μια συσσωρευμένη ένταση στις εξεταστικές που έχει χαρακτηριστικά εργασίας. Όχι μόνο από άποψη κόπου, αλλά και από την άποψη της **αλλοτρίωσης**. Δηλαδή, λίγο πριν τις εξεταστικές, οι οποίες καταλαμβάνουν περίπου τρία δίμηνα το χρόνο, ο τρόπος με τον οποίο τρέχουν όλοι οι φοιτητές να μαζέψουν σημειώσεις, πακέτα πληροφοριών, να γράψουν και να παραδώσουν εργασίες, να διαβάσουν κ.λπ., έχει μια παρόμοια αλλοτρίωση με την εργασία στο βαθμό που, εν πάσει περιπτώσει, κάνεις κάτι που σου διαφεύγει ο λόγος για τον οποίο το κάνεις. Το γιατί δημιουργείται αυτή η συσσωρευμένη ένταση είναι ακριβώς επειδή βλέπεις όλους τους άλλους να τρέχουν. Πάντως το κύριο ζήτημα που πραγματικά έχει σχέση με παραγωγή έργου και εργασία στα πανεπιστήμια, ειδικά σε σχολές όπως αυτές του Πολυτεχνείου, είναι όλη η

διαδικασία από τη διπλωματική μέχρι το μεταπτυχιακό και το διδακτορικό. Εκεί πέρα είσαι πραγματικά εργαζόμενος και μάλιστα άμισθος εργαζόμενος ως επί το πλείστον. Η ένταση της εργασίας υπάρχει ήδη από τη διπλωματική, και αν θέλεις να βρεις ένα μεταπτυχιακό ή να έχεις έναν καθηγητή που θα σε προσέχει και θα μιλάει για σένα, πρέπει να κάνεις ό,τι σου λέει. Και πρέπει να κάνεις ό,τι σου λέει ως εργαζόμενος. Παράγεις έρευνα στα εργαστήρια, και μάλιστα τσάμπα. Τα πανεπιστήμια γενικά και ειδικά το Πολυτεχνείο στρέφονται σε αυτό το μοντέλο όλο και περισσότερο. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια *μαζική και εντατικοποιημένη παραγωγή έρευνας* που αποτελεί το καμάρι του ιδρύματος.

Όλο αυτό συνδέεται και με μια κατάσταση εκτός πανεπιστημίου όπου ένα κομμάτι της παραγωγής βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά στη φοιτητική εργασία: τηλεφωνικά κέντρα, φυλλάδια, μπαρ, γενικά ο τομέας της διασκέδασης, βασίζονται στην ανάγκη των φοιτητών για μια ευέλικτη εργασία και στην εκμετάλλευση των αφεντικών που στήνεται πάνω σε αυτή την ανάγκη. Όπως είπε και ο Π. πριν, το πρόβλημα είναι ότι αυτές οι καταστάσεις παρουσιάζονται *αποσυνδεδεμένες*, δηλαδή με ένα *σχιζοειδή* τρόπο ένας φοιτητής-εργαζόμενος πρέπει τη μισή μέρα να βλέπει τον εαυτό του σαν εργαζόμενο και την άλλη μισή σα φοιτητή, τη μια στιγμή έτσι, την άλλη αλλιώς. Κάπως έτσι νομίζω ότι μπορούμε να προσεγγίσουμε το ζήτημα της εργασίας.

Τώρα όσον αφορά το ερώτημα αν έγιναν κινήσεις προσέγγισης με άλλους εργαζόμενους μέσα στα πανεπιστήμια. Είναι μια δύσκολη ερώτηση γιατί το πρώτο ζήτημα που τίθεται είναι προς ποιους να κινηθείς. Μέσα στα πανεπιστήμια εργάζονται φοιτητές, καθαρίστριες, μεγαλοκαθηγητές, συμβασιούχοι καθηγητές, διδακτορικοί, οπότε το ζήτημα είναι να βρεις μέσα σε όλες αυτές τις διαστρωματώσεις ποιους έχεις συμμάχους σου. Τέτοιο ζήτημα δεν μπήκε από το φοιτητικό κίνημα. Αυτό που έκανε το κίνημα ήταν μια κίνηση αναγκαστικά προκαθορισμένη από την απεργία της ΠΟΣΔΕΠ. Στο βαθμό που στον κυρίαρχο λόγο του κινήματος έμπαινε το ζήτημα ότι «πάμε μαζί με τους καθηγητές», υπήρχε κάποιο πρόβλημα. Όχι μόνο γιατί η απεργία της ΠΟΣΔΕΠ ήταν για κάποιους μεγαλοκαθηγητές απλά υπεράσπιση των συμφερόντων που ήδη έχουν με το δημόσιο καθεστώς, όχι μόνο γιατί τους βόλεψε η απεργία αφού ξεφορτώνονταν τον κόπο του διδακτικού έργου και είχαν όλο το χρόνο για την έρευνα, αλλά και γιατί υπήρχε έμπρακτο πρόβλημα. Από τη μια δήλωναν απεργοί αλλά όταν πηγαίναμε στα εργαστήρια για να τα κλείσουμε, να κάνουμε δηλαδή τη στοιχειώδη πράξη του σταματήματος της έρευνας που πρέπει να κάνει κάθε κατάληψη, αυτοί οι απεργοί που έλεγαν ότι συμφωνούσαν με τα αιτήματά μας, στέκονταν απέναντί μας! Και αν δε στέκονταν οι ίδιοι επειδή δεν ήθελαν να χάσουν το κύρος τους, στέκονταν πολλές φορές οι διδακτορικοί τους. Φυσικά υπήρξαν και περιπτώσεις όπου κάποιοι σύλλογοι μεταπτυχιακών φοιτητών στήριξαν τις κινητοποιήσεις, αλλά αυτό κινήθηκε σε θεσμικό επίπεδο, δε νομίζω δηλαδή ότι άνοιξε ένας ουσιαστικός διάλογος. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι στις πιο πολλές καταλήψεις καθάριζαν τους χώρους οι καθαρίστριες: εμείς κάνουμε κατάληψη αλλά οι καθαρίστριες δουλεύουν! Υπάρχει μόνο μια περίπτωση, που πρέπει να αναφερθεί, στην κατάληψη της πρυτανείας πέρυσι το καλοκαίρι, όπου μια καθαρίστρια που έληγε η σύμβασή της έκανε απεργία πείνας και βγήκαν κάποια κείμενα συμπάραστασης/αλληλεγγύης που μοιράστηκαν δημόσια. Άλλο σχετικό παράδειγμα δε γνωρίζω...

A.-Συντονιστής

Σταματάνε, όπως είπαμε πιο πριν, οι φοιτητικές καταλήψεις το καλοκαίρι, δεν υπάρχει κάποια συνέχεια κατά τη διάρκεια της απεργίας των δασκάλων και οι σχολές ανακαταλαμβάνονται το Γενάρη. Το ερώτημα λοιπόν είναι: για ποιο λόγο πιστεύετε ότι συνέβη όλη αυτή η διακοπή και αν μπορείτε να εντοπίσετε κάποιες βασικές διαφορές των κινητοποιήσεων της περιόδου Γενάρη-Μάρτη από αυτές της περιόδου Μάη-Ιούνη.

Γ.Α.-Φοιτητής

Θα μπορούσαν να δοθούν τρεις εξίσου εύκολες απαντήσεις: ότι οι φοιτητές κατέλαβαν ξανά τα πανεπιστήμια λόγω της ψήφισης του άρθρου 16, ή ότι έκαναν ξανά κατάληψη γιατί ήθελαν να

παραιτούν τις διακοπές των Χριστουγέννων, ή τέλος πάντων επειδή απλά τους αρέσει να κάνουν κατάληψη. Μέσα από αυτές τις τρεις εύκολες απαντήσεις μπορεί να βρεθεί και μια μικρή αλήθεια. Προφανώς, ένας από τους άξονες που έβαζε το φοιτητικό κίνημα ήταν να μην αναθεωρηθεί το άρθρο 16, κι αυτό προσπαθήθηκε να γίνει στις 10 Γενάρη. Επίσης, ένα από τα θετικά αποτελέσματα που είχαν οι φοιτητικές κινητοποιήσεις της περιόδου Μάη-Ιούνη ήταν να φτιαχτούν μέσα στις σχολές κινηματικές και ανταγωνιστικές μειοψηφίες, ακόμη και πέρα από την καθεστωτική αριστερά ή την αριστερά γενικότερα, μειοψηφίες ανένταχτων που δεν ήθελαν καμιά ταμπέλα πάνω απ' το κεφάλι τους. Κάπου εκεί έρχεται αυτή η συνθήκη: ξαφνικά μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων καταλαμβάνονται και πάλι τα πανεπιστήμια. Δεν μπορούμε όμως να παραβλέψουμε ότι από τα τέλη Νοέμβρη μέχρι και τις 10 Γενάρη έχει φτιαχτεί ένα ολόκληρο σενάριο μηνιακού τύπου, ότι φτιάχνονται πρωτοβουλίες ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 στις οποίες συμμετέχουν μέσα από τον κάθε πασόκο που θεωρεί ότι είναι αριστερός μέχρι και οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς και όλα αυτά δημιουργούν, κατά την προσωπική μου άποψη, ένα θεαματικό όρο ότι «όλη η κοινωνία ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16». Ακόμη και επιτροπές γειτονιάς που αποτελούνταν από φοιτητές, δασκάλους και καθηγητές και ήταν ένα σημαντικό όπλο αφού έκαναν πραγματική δουλειά στις γειτονίες κάποτε, ξαφνικά αποκτούν σφραγίδα και παρουσιάζονται σα μέρος αυτής της αντίδρασης. Τώρα, όσον αφορά τις διαφορές των κινητοποιήσεων του Μάη-Ιούνη και των κινητοποιήσεων μετά το Γενάρη αυτές είναι σαφείς.

Πρώτον μιλάμε για κινητοποιήσεις που ήταν *λιγότερο μαζικές* από αυτές του Μάη-Ιούνη, και *λιγότερο ενθουσιώδεις*, κατά την άποψή μου. Επίσης, έχει μπει μέσα στις κινητοποιήσεις με σοβαρούς όρους το ΚΚΕ, μέσω της ΠΚΣ στα πανεπιστήμια, έχει ήδη χρησιμοποιήσει τις μαθητικές καταλήψεις σαν πολιορκητικό κριό και για να μπει μέσα στην απεργία των δασκάλων (δεν ξέρω αν το κατάφεραν), και κυρίως έχει μπει μέσα σε αυτά τα ηλίθια «κοινά πλαίσια» μεταξύ ΠΚΣ και ΕΑΑΚ που αργότερα θ' αποδειχθούν η «πέμπτη φάλαγγα» του κινήματος που με την πρώτη αφορμή -πχ. η αναφορά στους «προβοκάτορες»- η ΠΚΣ θα τα «σπάσει» και θα πάει σπίτι της. Αυτή είναι μια πολύ σαφής διαφορά που επιδρά πάρα πολύ και μέσα στις καταλήψεις: μιλάμε βασικά για **νεκρές καταλήψεις** πλέον, σαφέστατα πιο απομαζικοποιημένες από πριν. Τέλος, υπάρχει μια **γενικότερη απογοήτευση** και λόγω του τρόπου με τον οποίο έκλεισαν οι κινητοποιήσεις τον Ιούνη αλλά και γιατί καταλαβαίνουμε ότι έχουμε χάσει μια μεγάλη ευκαιρία να βγάλουμε τον αγώνα μας έξω από τα πανεπιστήμια με αφορμή την απεργία των δασκάλων. Σ' αυτές τις συνθήκες αυτό που είναι κυρίαρχο στο φοιτητικό κίνημα είναι να προσπαθεί κάθε φορά να ιεραρχήσει τα μέτωπα που ανοίγει: συμβαίνει ας πούμε αυτή η τακτική κίνηση του ΠΑΣΟΚ και το κίνημα προσπαθεί ν' αντιδράσει και να δείξει ότι δεν αφομοιώνεται από τη ρητορική του ΠΑΣΟΚ. Ή μετά την απόπειρα αναθεώρησης του άρθρου 16, ο κυρίαρχος λόγος του κινήματος προσπαθεί να παρακαλέσει τη Γιαννάκου να μας πει αν θα καταθέσει το νόμο-πλαίσιο ή όχι. Τέλος πάντων, τα συντονιστικά έχουν μετατραπεί πλέον σε ιδεολογική αντιπαράθεση μεταξύ ΠΚΣ και ΕΑΑΚ και δεν αφορούν κανέναν πέρα από αυτούς και το μόνο που θέλουν είναι την επιβεβαίωση της πολιτικής τους κυριαρχίας εντός του κινήματος. Έτσι το μόνο πεδίο που μένει πραγματικά ανοιχτό για ζύμωση, αντίδραση κλπ είναι ο *δρόμος*: μιλάμε πλέον για πιο μαζικά συλλαλητήρια, με μια διάρκεια και μια συνέπεια στη μαζικότητά τους...

A.-Συντονιστής

Θέλω τώρα να μας πουν οι δάσκαλοι, κατά την διάρκεια του νέου γύρου των φοιτητικών κινητοποιήσεων μετά το Γενάρη, τι στάση κρατάει η ΔΟΕ; Αλλά και γενικότερα: κατά τη διάρκεια αυτής της δεύτερης φάσης τι στάση κρατάνε οι δάσκαλοι, τι συζητάνε, πώς αντιμετωπίζουν τις κινητοποιήσεις;

A.-Δασκάλα

Πριν απαντήσω στο ερώτημα θα κάνω ένα πολύ μικρό flashback για το πώς έκλεισε η απεργία. Τις τελευταίες εβδομάδες είχαν μπει στο χορό και οι μαθητικές καταλήψεις, στα τελευταία συλλαλη-

τήρια η παρουσία των φοιτητών ήταν όλο και πιο μαζική και, τέλος πάντων, στην τελευταία απεργιακή πορεία το Σύνταγμα βούλιαζε από τον κόσμο. Παρ' όλα αυτά η απεργία έκλεισε με το πρόσημα ότι σταματάμε τώρα για να μην «κάψουμε φλάντζες» και θα συνεχίσουμε μετά με *παρατεταμένο αγώνα διάρκειας*, δηλαδή εικοσιτετράωρες απεργίες! Έλεγαν προσηχηματικά ότι «θα ξαναβρεθούμε με τους φοιτητές για να χτίσουμε το πανεκπαιδευτικό μέτωπο όταν θα ξαναβγεί στην επιφάνεια το άρθρο 16». Έτσι λοιπόν έληξε η απεργία και στα σχολεία υπήρχε πια ένα **κλίμα νεκροταφείου**. Οι δάσκαλοι δε συζητούσαν πια, όχι μόνο για τους φοιτητές, αλλά ούτε για απεργία, ούτε για τίποτα. Όχι ότι ήταν αδιάφοροι για τις κινητοποιήσεις, αλλά δεν υπήρχε θέμα να τους μιλήσεις πλέον για απεργία. Να δούμε τώρα τι στάση κράτησε η ΔΟΕ. Εκτός από δυο εικοσιτετράωρες απεργίες που θυμάμαι, κήρυξε δίωρες διευκολυντικές στάσεις εργασίας στις οποίες δεν υπήρχε φυσικά συμμετοχή από τον κόσμο. Οι μόνοι που κατέβαιναν στις πορείες ήταν ένα κομμάτι των δασκάλων που έβλεπε πώς η αναδιάρθρωση τους χτυπάει συνολικά και ένιωθαν αλληλέγγυοι στους φοιτητές, καθώς και ένα μέρος της ηγεσίας των Παραμβάσεων που κατέβαινε τυπικά.

Α.-Συντονιστής

Μια κοινή ερώτηση τώρα: θα ήθελα να μας πείτε γιατί κατά τη γνώμη σας δε συναντήθηκαν τελικά αυτά τα δύο κινήματα. Δηλαδή, αν μπορείτε, να συγκεντρώσετε κάποιους λόγους και να διατυπώσετε μια τελική εκτίμηση.

Δ.-Φοιτητής

Όπως φάνηκε και από τα προηγούμενα θεωρούμε ότι η ευθύνη των ηγεσιών της ριζοσπαστικής αριστεράς είναι ολοφάνερη. Αναφέρθηκαν διάφορα, επειδή έχει προνομιακή απεύθυνση η ριζοσπαστική αριστερά κτλ. Η ρητορική για πανεκπαιδευτικό μέτωπο κατά τη διάρκεια των καταλήψεων δεν κολλάει με το γεγονός ότι δεν μπορούσαν να συμπέσουν έστω χρονικά τα δύο κινήματα. Αυτό που κυριάρχησε ήταν ο **συντεχνιακός προσανατολισμός της αριστεράς** που είχε σαν αποτέλεσμα να τεθεί η αναδιάρθρωση ως ζήτημα του κάθε κλάδου ξεχωριστά. Πηγαίνοντας όμως κάπως *βαθύτερα*, μπορούμε να πούμε ότι από τη στιγμή που η αναδιάρθρωση πλήττει όλα τα κομμάτια της εκπαίδευσης δημιουργείται μια δυνατότητα συνάντησης των υποκειμένων εναντίον της. Ωστόσο, αν εξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο πλήττονται αυτά τα υποκείμενα από την αναδιάρθρωση, θα δούμε ότι αυτή η δυνατότητα είναι κάπως αποδυναμωμένη. Όπως είναι γνωστό, η συγκεκριμένη εκπαιδευτική αναδιάρθρωση ακολουθεί την αναδιάρθρωση της εργασίας, είτε είναι ως ένα βαθμό ήδη πραγματικότητα, είτε λαμβάνει χώρα τώρα. Οι φοιτητές βιώνουν την αναδιάρθρωση μέσω της *εξατομικευμένης εντατικοποίησης* μέσα στις σχολές, την *επισφαλή εργασία* που κάνουν ταυτόχρονα έξω από τις σχολές και αποκτούν μια αυξανόμενη συνείδηση για το τι τους περιμένει όταν βγουν στην αγορά εργασίας. Οι δάσκαλοι απ' την άλλη πλήττονται από την αναδιάρθρωση διατηρώντας ωστόσο την παλιά σχέση εργασίας, δηλαδή μια σχέση που προκύπτει από μια *παλιότερη καπιταλιστική ρύθμιση*. Αν θα λέγαμε ότι οι φοιτητές, με βάση το μέλλον που συνειδητοποιούν σιγά-σιγά, βρίσκονται *στο κέντρο του ποταμού της αναδιάρθρωσης*, οι δάσκαλοι φαίνεται να βρίσκονται *στα τοιχώματα της όχθης*. Αυτό δημιουργεί μια διαφοροποίηση ανάμεσα στους δασκάλους και τους φοιτητές, η οποία μπορεί να γίνει εμφανής από το γεγονός ότι μειοψηφίες μέσα στο φοιτητικό κίνημα προσπάθησαν να πιάσουν το νήμα της σύνδεσης με την εργασία από την κατάσταση που ήδη βιώνουν οι φοιτητές μέσα και έξω από τη σχολή ώστε να συνδεθούν με εκείνα τα κομμάτια που πλήττονται από την εργασιακή αναδιάρθρωση.

Ο.-Δάσκαλος

Εγώ θα ξεκινήσω από αυτό που είπε ο Δ. πριν περί συντεχνίας. Νομίζω ότι ένας βασικός λόγος που δε συναντήθηκαν τα δύο κινήματα είναι η συντεχνιακή λογική της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας της ΔΟΕ –ισχύει αυτό που ειπώθηκε πριν για το φοιτητικό χώρο, δηλαδή στη ΔΟΕ κυριαρχεί πολιτικά η συντεχνιακή λογική. Στην καλύτερη περίπτωση αυτή η συντεχνιακή λογική φτάνει

μέχρι την ικανοποίηση των κλαδικών αιτημάτων. Στην καλύτερη περίπτωση, γιατί στην απεργία του '97 δεν έκαναν ούτε αυτό, μόλις πήγε να συγκροτηθεί ένα μέτωπο δασκάλων-καθηγητών και πάλι συντεχνιακά αιτήματα εμφανίστηκαν. Στη φετινή απεργία αυτό έγινε εν μέρει από τη ηγεσία της ΔΟΕ, δηλαδή, πράγματι πρόβαλλε ένα αγώνα για την ικανοποίηση κάποιων κλαδικών αιτημάτων. Μέχρι εκεί όμως. Εγώ αυτό που είδα ήταν ότι έμπρακτη συνάντηση με την απεργία των δασκάλων έκανε μόνο μια ομάδα φοιτητών, το σωματείο των βιβλιοπαλλήλων, ο ΣΕΦΚ και η ΕΙΝΑΠ. Δεν είδα έμπρακτη συμπαράσταση από πουθενά αλλού. Δηλαδή, η συμπαράσταση ήρθε από αγωνιζόμενα κομμάτια που κινούνται έξω από τη λογική της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Επίσης, θέλω να αναφέρω ένα γεγονός που έγινε την τρίτη ημέρα της απεργίας, την Τετάρτη, τότε με τη βροχή που χτυπηθήκαμε από τα ΜΑΤ και οι φοιτητές και εμείς και πήγαμε μετά στα γραφεία της ΔΟΕ. Εκεί ήρθε μια ομάδα φοιτητών η οποία δήλωσε τη συμπαράστασή της και τη θέλησή της να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε από κοινού. Ήμουν παρών: αυτή η ομάδα δέχθηκε μια *επίθεση με σκαιότατο τρόπο* από στελέχη της αριστεράς και των Παρεμβάσεων. Με αποτέλεσμα οι άνθρωποι να μην ξαναέρθουν για συμπαράσταση μετά απ' αυτό το χτύπημα. Αυτό το λέω για να δείξω ότι δεν είναι μόνο η επίσημη συνδικαλιστική γραφειοκρατία η οποία δε θέλει αυτό που η ίδια διακηρύττει «να συμπαρταχθούμε με τους άλλους εργαζόμενους» κλπ, αλλά και μεγάλα τμήματα της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Επίσης, ένας άλλος λόγος που δε συναντήθηκαν τα δύο κινήματα είναι η *υποκειμενική πολιτική συγκρότηση των δασκάλων*, του καθενός ξεχωριστά αλλά και συνολικά, η οποία άφηνε τη διαχείριση του λεγόμενου «πανεκπαιδευτικού μετώπου» ή «παλλαϊκού μετώπου παιδείας» στα χέρια του Μπράτη και των κομματικών συνδικαλιστικών παρατάξεων. Θεωρώ ότι οι δάσκαλοι θα ήταν πολύ ενθουσιασμένοι αν όλος ο λαός, όλοι οι εργαζόμενοι, οι φοιτητές κλπ, κατέβαιναν μαζί τους στους δρόμους. Αυτό όμως δεν έγινε. Ακόμη, για να τελειώσω με αυτό το ζήτημα, αφορά μια μικρή μερίδα των δασκάλων. Δυστυχώς υπάρχουν και συντηρητικά αντανάκλαστικά στους δάσκαλους οι οποίοι φοβούνταν να κατέβουν στις δυναμικές κινητοποιήσεις των φοιτητών. Τα ΜΜΕ έπαιζαν το ρόλο τους μιλώντας για προβοκάτορες και τα ρέστα, και βεβαίως ένα κομμάτι των δασκάλων αντιμετώπιζε με φόβο τη φοιτητική κινητοποίηση.

A.-Συντονιστής

Πάμε τώρα σε μια ερώτηση που είναι και πάλι κοινή. Θέλω να ρωτήσω αν πιστεύετε ότι το φοιτητικό κίνημα, ή αντίστοιχα η απεργία των δασκάλων, πέτυχαν τους στόχους που έθεσαν, κι αν όχι γιατί. Επίσης πώς αντιμετώπισαν οι συνάδελφοί σας στο σχολείο ή οι συμφοιτητές σας στη σχολή αυτό το ζήτημα: πώς είδαν τα αποτελέσματα του κινήματος, σαν κάτι το θετικό ή σαν κάτι το αρνητικό;

Ο.-Φοιτητής

Οι στόχοι που επίσημα και κυρίαρχα έθεσε αυτό το κίνημα ήταν η απόσυρση του νόμου-πλαίσιο και η μη αναθεώρηση του άρθρου 16. Οπότε μπορούμε να πούμε ότι είχαμε μια *ισοπαλία*, η οποία δεν ήταν καθόλου ισοπαλία όμως. Το άρθρο 16 ψιλομπλοκαρίστηκε, όμως ο νόμος πέρασε και αυτό είναι μια διπλή ήττα. Καταρχάς, γιατί ένα κίνημα πάλευε έναν ολόκληρο χρόνο απαιτώντας την απόσυρση ενός νόμου και δεν τον απέσυραν. Είναι ήττα γιατί περνάει ο νόμος-πλαίσιο με αυτά τα μέτρα τα οποία είχε. Αλλά ούτως ή άλλως το κίνημα δεν πάλεψε για μια βελτιωμένη version του νόμου. Είναι επίσης ήττα γιατί ο νόμος-πλαίσιο είναι κεντρικό στοιχείο στη συνολική αναδιάρθρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όσον αφορά τα πανεπιστήμια. Με το νόμο να εφαρμόζεται, ανοίγει ο δρόμος για να εφαρμοστούν και όλες οι άλλες ρυθμίσεις, όπως ο νόμος για την αξιολόγηση. Ως προς τους για επίσημους στόχους λοιπόν, αυτό το κίνημα μάλλον απέτυχε. Τώρα εντός του κινήματος, μειοψηφικά, και με βάση το ρου των κινητοποιήσεων, αναδείχθηκαν και κάποιοι άλλοι επιμέρους στόχοι. Ο βασικότερος ήταν η εξάπλωση αυτού του κινήματος στην κοινωνία και η σύνδεση με την εργασία, είτε με τη μορφή του «πανεκπαιδευτικού μετώπου» που σχολιάσαμε πριν, είτε με άλλες μορφές. Ούτε και σ' αυτά κατορθώθηκαν ιδιαίτερα πράγματα, πέραν του ότι αναδύθηκε ένα δυναμικό κομμάτι της κοινωνίας που αγωνιζόταν για ένα χρόνο. Εκεί που μπορούμε να πούμε ότι το

κίνημα πέτυχε είναι στο ότι αναγκάστηκε, με βάση τις ίδιες του τις συγκρουσιακές επιλογές και την καταστολή, να έχει ως στόχο το σπάσιμο της τρομοκρατίας στο δρόμο. Αναγκάστηκε να έχει ως στόχο την **αυτοπεποίθηση της οργανωμένης παρουσίας στο δρόμο**, κάτι το οποίο σε ένα μεγάλο βαθμό πέτυχε.

Τώρα το γιατί δεν πέτυχε τους στόχους του αυτό το κίνημα, είναι μια τεράστια κουβέντα που προσπαθήσαμε να την προσεγγίσουμε χτες. Μια πρώτη προσέγγιση είναι ότι αυτό το κίνημα δεν μπόρεσε να υπερβεί τα όριά του, και τα όριά του ήταν φοιτητικά. Δε νομίζω ότι μπορούσε να πέσει ένας νόμος, που η κυβέρνηση ήταν αποφασισμένη να τον επιβάλλει, με έναν αποκλειστικά φοιτητικό αγώνα. Αν αυτός ο αγώνας ανοιγόταν με κάποιο τρόπο στην υπόλοιπη κοινωνία, τότε θα μπορούσαμε να μιλάμε για επίτευξη αυτού του στόχου. Αυτός είναι ο βασικός λόγος.

Όσον αφορά το πώς είδαν οι συμφοιτητές μου τα αποτελέσματα του κινήματος, δεν μπορώ να δώσω μια σαφή απάντηση σ' αυτό. Όσον αφορά τις αγωνιστικές μειοψηφίες, όσους αγωνίστηκαν δηλαδή, καταρχάς δεν έχουν γίνει συζητήσεις απολογισμού, ούτε από επιμέρους συνελεύσεις ούτε κεντρικά. **Αυτό το κίνημα μετά τη λήξη του τείνει να ξεχαστεί γρήγορα-γρήγορα.** Σίγουρα θα αναγνωρίζα ή θα υπέθετα μια απογοήτευση, γιατί αυτό το κίνημα είχε πολλές δυνατότητες οι οποίες σε πολλά σημεία δυστυχώς δεν εκφράστηκαν. Αφήνει όμως σίγουρα και μια χαρά γιατί αποδείχθηκε ότι ο κόσμος μπορεί να αυτοοργανωθεί σε κάποιο επίπεδο, να δράσει αυτόνομα και η αυτόνομη δράση του έξω από θεσμικούς «φορείς» να έχει κάποια αποτελέσματα. Όσον αφορά, τέλος, το κομμάτι των φοιτητών που δεν αγωνίστηκε, το οποίο δεν μας αφορά ιδιαίτερα, αλλά θέλω να περιγράψω μια γρήγορη αίσθηση. Στην αρχή των κινητοποιήσεων η βασική έκπληξη ήταν ότι «*ποιος είναι όλος αυτός ο κόσμος*», «*κοίτα να δεις που υπάρχει ένα κομμάτι κόσμου που έρχεται στις συνελεύσεις*». Μετά από ένα χρόνο που συναναστρεφόσουν με αυτό τον κόσμο, γιατί αυτός ο κόσμος ήταν στις σχολές, ξαφνικά, την πρώτη μέρα που οι καταλήψεις στο Πολυτεχνείο τελείωσαν, εμφανίστηκε ένα άλλο κομμάτι κόσμου που θέλει να ξεχάσει τις καταλήψεις. Άνθρωποι που διψάνε για ανοιχτό πανεπιστήμιο, που διψάνε για μάθημα, που διψάνε για σημειώσεις! Μάλιστα κάποιοι ήταν και πανευτυχείς, όχι μόνο γιατί ξανάρχισαν τα μαθήματα και επέστρεψαν στην κανονικότητα αλλά και *γιατί αυτός ο αγώνας έχασε*. Κι αυτό το ένιωθες, ενώ επί ένα χρόνο ήσουνα ο κυρίαρχος της σχολής σου, ένιωθες μια απόλυτη αδυναμία ν' αντιμετωπίσεις όλη αυτή τη μάζα ανθρώπων που ήρθαν πανευτυχείς να κάνουν μάθημα. Για τα βιωματικά ερωτήματα κάνω μια πάσα...

Ο.-Δάσκαλος

Η απάντηση δεν μπορεί να είναι απλά «*ναι*» ή «*όχι*», γιατί απ' τη μια μεριά η απεργία δεν πέτυχε την ικανοποίηση των αιτημάτων, αυτό το σεντόνι αιτημάτων που έβαζε η ΔΟΕ. Το μόνο αίτημα το οποίο υποτίθεται κερδήθηκε ήταν ότι στα νηπιαγωγεία κατοχυρώθηκε ένας χρόνος υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής, το οποίο γύρισε μπουμέρανγκ στους νηπιαγωγούς, γιατί αν ένα αίτημά σου υποτίθεται στο ικανοποιεί η κυβέρνηση αλλά στην ουσία το διαχειρίζεται αυτή, δε θα βγει κάτι σωστό. Όμως, απ' την άλλη πλευρά, υπάρχουν κέρδη απ' αυτή την απεργία. Πολλά θα έλεγα, αλλά σε ένα θα επικεντρώσω τώρα· ότι σαφέστατα *η κυβέρνηση είναι πλέον πιο διστακτική στα νέα χτυπήματα*. Αν κάποιος κάνει έξι εβδομάδες απεργία, μέσα στο μυαλό των εξουσιαστών υπάρχει το ερώτημα «*πώς μπορούν να γίνουν όλα αυτά;*», που εκ πρώτης όψεως φαίνεται ότι δεν μπορούν. Γιατί, όπως είπα και προηγουμένως, δε φαινόταν ότι θα γίνει η απεργία ούτε σε εμάς που είμαστε υποψιασμένοι. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο η κυβέρνηση είναι διστακτική στο να δώσει νέα χτυπήματα. Ένα παράδειγμα: έβγαλε ένα πρόγραμμα το Υπουργείο πριν τα Χριστούγεννα για την αναπλήρωση των ωρών, των δέχθεν «*χαμένων*» ωρών της απεργίας. Ε, ρε παιδιά, αυτό το πρόγραμμα κατέρρευσε! Δεν πήγε κανείς και δεν υπήρξαν και κυρώσεις. Επίσης κατέρρευσε ένα βασικό τμήμα του αναλυτικού προγράμματος που είναι η ευέλικτη ζώνη. Στα περισσότερα σχολεία δεν εφαρμόζεται. Ούτε έκανε κάποια κίνηση το υπουργείο για να την επιβάλλει στην ουσία. Ακόμη, μια μεγάλη μερίδα απεργών αισθάνεται κοινωνικά αξιοπρεπής σε σχέση με παλαιότερα. Βγήκε στο προσκήνιο, εξοικειώθηκε με το δρόμο, είδε ότι, όπως ειπώθηκε και πριν, τα MAT δεν είναι για την ασφάλεια του πολίτη αλλά

για να βαρανε αυτούς που διαμαρτύρονται, που ζητούν αυξήσεις και δικαιώματα. Είχε αυτή την εμπειρία. Βέβαια, για να ξαναγυρίσω και στην άλλη πλευρά, η μη ικανοποίηση των αιτημάτων, σε μια απεργία μάλιστα που κράτησε έξι εβδομάδες, δημιούργησε την αίσθηση ότι αφού δεν ικανοποιούνται τα αιτήματα ούτε με μια απεργία έξι εβδομάδων, *οι απεργίες είναι μάταιες*. Υπάρχει κι αυτό.

A.-Συντονιστής

Μια τελευταία βιωματική ερώτηση απευθυνόμενη και στους δύο. Τι άφησε το κίνημα στον καθένα σας, τι θεωρείς δηλαδή ότι άφησε σα βίωμα, σα συμπέρασμα; Άλλαξε κάτι στην καθημερινότητά σας;

O.-Δάσκαλος

Εμένα προσωπικά με έσπρωξε ν' αμφισβητήσω ακόμα πιο πολύ τη λογική της ανάθεσης, τη λογική του κοινοβουλευτισμού μέσα στο συνδικάτο, τη λογική των ψήφων, τη λογική της κεφαλαιοποίησης των αγώνων από τις κομματικές και μη κομματικές παρατάξεις. Αυτό είναι για μένα το βασικό.

A.-Δασκάλα

Μετά την απεργία ένιωθα ότι υπήρχε το χάος στην αρχή, αλλά μετά συνειδητοποίησα ότι άνοιξε μπροστά μου ένας άλλος κόσμος. Νιώθω πολύ καλύτερα από πριν γιατί αποδεσμεύτηκα από γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και κατάλαβα ότι η δύναμη είναι στα χέρια μας, στα χέρια του κόσμου. Τέλος πάντων, θυμήθηκα τα φοιτητικά μου χρόνια, τις ιδέες της *αυτονομίας* που ξανάγιναν *ζωντανές*. Γνώρισα έναν κόσμο με τις ίδιες αντιλήψεις και αυτό με κάνει να νιώθω πιο δυνατή.

Γ.Λ.-Φοιτητής

Εμένα προσωπικά μου άφησε έναν πλούτο εμπειριών, ανθρώπων που γνώρισα, με τους οποίους δε συνδεθήκαμε κάτω από μία ιδεολογική ταυτότητα αλλά **πάνω στην πράξη και του αγώνα και της κατάληψης**. Και δεν περιορίστηκε μόνο στο πολιτικό επίπεδο, δηλαδή ενωθήκαμε πάνω στις πράξεις, πάνω στην κατάληψη και στον αγώνα, δηλαδή τι θα κάνουμε, τι μορφή θα έχει ο αγώνας, τι μας ενώνει. Σήμερα πηγαίνει παραπάνω σε ανθρώπινες σχέσεις, σε φίλιες, και σίγουρα ότι ενωθήκαμε πάνω σε στιγμές που, ό,τι και να γίνει από εδώ και πέρα, και δέκα χρόνια να περάσουν, νομίζω ότι είναι χαραγμένες, στιγμές στο δρόμο, στιγμές αγώνα, πάρα πολλές εμπειρίες που δε νομίζω ότι κανένας προσωπικά τις ξεχνάει.

A.-Συντονιστής

Να πω κάτι για την κουβέντα που θ' ακολουθήσει. Τα ερωτήματα που θέσαμε στα παιδιά προφανώς δεν είναι περιοριστικά ή κάτι τέτοιο. Όποιος θέλει μπορεί να τοποθετηθεί βάσει αυτών, όποιος θέλει μπορεί να τοποθετηθεί και ανεξάρτητα.

Συζήτηση

B.-Δάσκαλος

Υπάρχουν πολλά απ' αυτά που άκουσα με τα οποία διαφωνώ. Δε θέλω να κάνω κριτική ούτε στην Α., ούτε στον Οδυσσέα, ούτε στους φοιτητές. Θα πω τις δικές μου σκέψεις και τις δικές μου εμπειρίες, γιατί έτσι όπως κύλησε η διαδικασία μέχρι τώρα, θα μπορούσαν να πιαστούν συγκεκριμένες αιχμές, να δοθούν φυσικά αυτές οι απαντήσεις και σε κάθε σημείο θα μπορούσε καταρχήν να γίνει ένας διάλογος, μια ανταλλαγή απόψεων.

Θα ξεκινήσω από κάτι λίγο βαρύ και προκλητικό από θεωρητικής απόψεως. Πιστεύω ότι ένα με-

γάλο λάθος που κάνει η ριζοσπαστική αριστερά στη θεωρητική της ανάλυση όλων αυτών των αλλαγών που συντελούνται στην εκπαίδευση, από τα νηπιαγωγεία ως τα πανεπιστήμια, ξεκινάει από τη φράση που χρησιμοποιεί: Εκπαιδευτική Αναδιάρθρωση. Τη φράση αυτή την άκουσα άπειρες φορές εδώ. Η λέξη αναδιάρθρωση, δεν κάνω μάθημα τώρα, σημαίνει ν' αλλάζουμε σειρά. Είμαστε σοβαροί; Μετά από όλα αυτά που έχουν γίνει από το '98 μέχρι και τώρα το 2007, πρόθεση του συστήματος είναι να αλλάξει τη σειρά της εκπαιδευτικής κατάστασης; Να κάνει αναδιάρθρωση; Πιστεύω ότι ενδιαφέρεται για κάτι βαθύτερο και ουσιαστικότερο. Ενδιαφέρεται να **καταργήσει** κάτι που το ίδιο το σύστημα δημιούργησε σε μία φάση της εξέλιξής του. **Τη δημόσια, μαζική εκπαίδευση**. Δεν την έχει ανάγκη. Δεν τη χρειάζεται. Κι αν ξεκινήσουμε από αυτή την αφετηρία, θα μπορούσαμε ν' αντιληφθούμε και πλευρές που κατά τη διάρκεια μεγάλων κινηματικών γεγονότων, από το '97 και μετά, δεν μπορούσαμε πραγματικά να κεφαλαιοποιήσουμε κινηματικά αυτό που επιδιώκαμε και έμενε κάθε αγώνας στη μέση, μετέωρος. Και φεύγαμε όλοι με την πικρή γεύση της ήττας. Το ίδιο το σύστημα δεν ενδιαφέρεται να έχει δημόσια μαζική εκπαίδευση γιατί την πειθάρχηση, την καταστολή και την κοινωνική αναπαραγωγή, το κυριότερο, μπορεί να την πετύχει με άλλους τρόπους. Πολύ πιο σημαντικούς και πολύ πιο ουσιαστικούς. Δηλαδή, αποθεώνονται μορφές και μέθοδοι που μπορούν πλέον να ελέγχουν ασφυκτικά το σύνολο της κοινωνίας• υπάρχουν πλευρές που λένε μέχρι το 2010 θα υπάρχει ένας ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος ανώτατης εκπαίδευσης• χρειάζονται την κοινωνικοοικονομική ελίτ και η κοινωνικοοικονομική ελίτ χρειάζεται ένα έμπυχο υλικό δυναμικό. Και το έχει βρει. Ξεχωρίζουν ορισμένα πανεπιστήμια για να παίξουν αυτό το ρόλο. Αυτά δε δένουν στον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο ανώτατης εκπαίδευσης. Όλα τα υπόλοιπα γίνονται ένας κονιορτοποιημένος πολτός και ονομάζονται μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση και συνδέονται σαφώς με την εργασία, και συνδέονται σαφώς και με κάτι άλλο: με μορφές εργασίας που σας πληροφορώ θυμίζουν τις απαρχές του καπιταλισμού, ιδιαίτερα την περίοδο που ο ίδιος ο Μαρξ έγραφε και προσπαθούσε ν' αναλύσει τα πράγματα μέσα από *Το Κεφάλαιο* το πρώτο μισό του 19ου αιώνα. Κι εδώ έρχεται ν' απαντηθεί το ερώτημα γιατί οι δάσκαλοι έκαναν απεργία έξι εβδομάδες. Γιατί ξέρετε τι είχαν στο σβέρκο τους οι δάσκαλοι; 19.000 ωρομίσθιους στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που είναι σε εργασιακή σχέση σκλαβιάς. Το βλέπουν, το ζούνε στα σχολεία. Λένε από μέσα τους: «Μην καταντήσω κι εγώ έτσι». Είναι οι πτυχιούχοι των 500 ευρώ, κι ενώ κάναμε έξι εβδομάδες εμείς απεργία και δέκα εβδομάδες καταλήψεις οι φοιτητές, μέχρι τώρα που μιλάμε οι άνθρωποι αυτοί είναι απλήρωτοι. *Είναι απλήρωτοι, το καταλαβαίνετε;* Έχουν πάρει έναντι. Αυτό δεν αγγίχτηκε. Αυτό έβγαλε τους δασκάλους στο δρόμο. Όταν μιλάμε για εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, θα πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν αλλάζει τη σειρά του δημόσιου πανεπιστημίου και θα φέρει ένα ιδιωτικό να το χτίσει δίπλα στο δημόσιο πανεπιστήμιο. Ιδιωτικοποιεί το δικό σου πανεπιστήμιο. Αλλάζοντας τι; Το περιεχόμενό του, τον προσανατολισμό του και το τι θα κάνει, πώς θα συνδέεται με αυτό που λέμε αγορά εργασίας, αλλά δε θα είναι πανεπιστήμιο. Αυτό οι φοιτητές δεν το έχουν καταλάβει. Αυτό είναι εφιαλτικό, είναι μεσαιωνικό. Το αντιλαμβάνονται, το ψιθυρίζουν, αλλά δεν το ζουν μέσα στο αμφιθέατρο, είναι τρομαχτική η ανασφάλειά τους.

Πάμε τώρα παρακάτω. Θα φτάσουμε και στις πλευρές του πώς ξεκίνησε αυτή η απεργία. Για τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία κι όλα τα υπόλοιπα. Η μεγάλη ρήξη που προοιωνίζε την απεργία των έξι εβδομάδων έγινε το 2005 όχι το 2006. Στο συνέδριο των δασκάλων το 2005, οι Παρεμβάσεις χωρίστηκαν στη μέση. Οι μισοί λέγαμε να πάμε σε απεργία διάρκειας μαζί με τους πασόκους, αν κλειδώσουμε διεκδικητικό πλαίσιο που να δεσμεύει τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία με απόφαση του συνεδρίου, ώστε αυτός ο αγώνας να μην ξεπουληθεί. Δηλαδή να μην έχουμε μεσοδιαστήματα. Αν ξεκινήσει αυτή η απεργία, να διασφαλιστεί ότι δε θα έρθει μια ολομέλεια προέδρων, ένα διοικητικό συμβούλιο της ΔΟΕ να καταστείλει αυτή την απεργία, όπως έκανε το '97. Το '97 είχαμε μια άγρια απεργία των δασκάλων, δεν ήταν τόσο μαζική απεργία, αλλά ήταν άγρια απεργία. Καταλάβαμε τα γραφεία της ΔΟΕ. Τους κλείσαμε μέσα. Ήρθαν τα ΜΑΤ, δεν μπορούσαν να φύγουν. Έφαγαν ξύλο. Αλλά ήρθε ένα κομμάτι, το κομμάτι αυτό που έβαλε πλάτη στις Παρεμβάσεις το '97 για αυτή την απεργία και έκανε κάποια κλικ δεξιά. Έως και πολλά κλικ δεξιά. Γιατί; Γιατί το εργασιακό καθεστώς

αυτών των ανθρώπων άλλαξε από το '97 μέχρι τώρα. Κορμός των Παρεμβάσεων τότε ήταν οι αναπληρωτές που ήταν με το ένα πόδι στην εκπαίδευση και με το άλλο απ' έξω. Αυτός ο κόσμος, αυτός ο βασικός κορμός των Παρεμβάσεων διορίστηκε. Και επαναπαύεται στη μονιμότητα. Και θεωρούσε από τα γεγονότα του '98 και μετά ότι δεν κάνουμε κατάληψεις τώρα στη ΔΟΕ, γιατί έχουμε πρόσωπο. Το 2001, θυμούνται κάποιοι δάσκαλοι που έγινε κατάληψη της ΔΟΕ από τους αναπληρωτές που τους είχαμε μαντρώσει και τους 11 και τους λέγαμε «πάρτε απόφαση για απεργία» και δε σήκωσε το ξερό του ο συνδικαλιστής της ΕΣΑΚ και έτσι δεν μπήκε απεργία διαρκείας μετά το Πάσχα; Που λέγαμε να εγκαταλειφθεί αυτή η εργασιακή σχέση σκλαβιάς του αναπληρωτή, χωρίς να ξέρουμε ότι μας έρχεται στα μούτρα η γενίκευση του εργασιακού καθεστώτος της ωρομισθίας; Και δεν έγινε αυτό. Θυμάστε τότε τη στάση αυτών που είχαν την πρωτοκαθεδρία στις Παρεμβάσεις και καθόριζαν τη γραμμή των Παρεμβάσεων που έλεγαν αφού «μας δίνουν την αίθουσα να κάνουμε συνέλευση δε θα κάνουμε κατάληψη». Και έρχεται το 2005 όπου χωρίζονται οι Παρεμβάσεις στη μέση και δε λαμβάνεται απόφαση για απεργία διαρκείας ενώ το ΠΑΣΟΚ την είχε προτείνει πάλι. Ήξεραν τι έκαναν γιατί διαλύονται, χάσαν τη νομή της εξουσίας και ως συνδικαλιστική παράταξη θα γίνονταν φύλλο και φτερό. Και τίθεται το ζήτημα τι γίνεται τώρα με τις Παρεμβάσεις. Οι Παρεμβάσεις αποκαθαίρονται από τις οποιεσδήποτε αντιπολιτευτικές φωνές, λειτουργούν πλέον με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Έρχεται η πρόταση για απεργία διαρκείας που αυτή την πρόταση δεν την πιστεύανε ούτε οι ίδιοι. Οι ίδιοι άνθρωποι που έλεγαν θα κατεβάσουμε πρόταση για απεργία διαρκείας θεωρούσαν, και το έλεγαν ανοιχτά, ότι ο δάσκαλος δεν μπορεί να κάνει απεργία όταν ο μισός του μισθός και παραπάνω πηγαίνει σε ένα στεγαστικό δάνειο, έχει κάρτες, δεν μπορεί να κινηθεί, δεν μπορεί να κάνει απεργία, ούτε μια εικοσιτετράωρη απεργία. Αυτό έλεγαν. Και προτείνουν πενθήμερες επαναλαμβανόμενες με την ελπίδα ότι οι πασόκοι δε θα την ψηφίσουν αυτή την πρόταση, ότι το κάνουν καθαρά για αντιπολιτευτικούς λόγους προς την κυβέρνηση και δε θα υιοθετήσουν μια τέτοια απόφαση. Και πάμε στο συνέδριο το 2006... Είναι λάθος να λέμε ότι ήταν μια απεργία από τα πάνω, είναι λάθος να λέγεται αυτό το πράγμα, γιατί δεν ήταν μια απόφαση ενός εντεκαμελούς διοικητικού συμβουλίου ή μιας ολομέλειας προέδρων. Ήταν ένα σώμα αντιπροσώπων, είμαι εχθρικός προς κάθε έννοια αντιπροσώπευσης και ανάθεσης το ξεκαθαρίζω, αλλά υπήρχαν εκεί 800 άνθρωποι που είπαν απεργία διαρκείας. Οι Παρεμβάσεις παλεύαν μέχρι την τελευταία στιγμή, να καθορίσουν το διεκδικητικό πλαίσιο και εκτιμούσαν αυτοί οι άνθρωποι ότι την απεργία δε θα την ψηφίσουν οι πασόκοι. Δηλαδή, έφταναν οι Παρεμβάσεις και υπαγόρευαν στους πασόκους το διεκδικητικό πλαίσιο. Οι πασόκοι το υιοθετούσαν και μέχρι την τελευταία στιγμή έλεγαν δε θα παρθεί απόφαση για απεργία. Κι όταν ψηφίστηκε η απεργία, σηκώσαμε τα χέρια μας όλοι, γύρισαν και κοιτάζονταν μεταξύ τους και έλεγαν «τώρα δηλαδή τι κάνουμε»; «Θα κάνουμε απεργία;» Δεν το πίστευαν οι ίδιοι. Δηλαδή χοντρές λάθος εκτιμήσεις. Άλλη λάθος εκτίμηση; Τι έλεγαν απ' την πρώτη εβδομάδα; Θα την πουλήσουν οι πασόκοι την απεργία, εμείς θα περιμένουμε στη γωνία για να το οικειοποιηθούμε αυτό, έρχονται και οι εκλογές για το ΠΥΣΠΕ και για να ισχυροποιήσουμε τη θέση μας στο ΔΣ της ΔΟΕ. Οι πασόκοι δεν τους έκαναν τη χάρη. Δεν την πουλούσαν την απεργία, μαλάκες ήταν; Και γι' αυτό δεν υιοθέτησαν την κεντρική απεργιακή επιτροπή. Γι' αυτό χτυπιόταν ο άλλος και έλεγε, όταν μας χτύπησαν τα ΜΑΤ στη ΔΟΕ: «Ελα τώρα θα κάνουμε κεντρική απεργιακή επιτροπή να έρχεται ο κάθε τρελός να μας λείι τον πόνο του;» Έτσι. «Να έρχονται οι φοιτητές; Εδώ εμείς χάνουμε μισθούς». Δεν ήθελαν αυτό το πράγμα να φύγει από τα χέρια τους, γιατί αν έφευγε από τα χέρια τους θα γίνει ανεξέλεγκτο και δε θα οικειοποιηθούν τίποτα συνδικαλιστικά μετά. Αυτή είναι η αίσχιστη μορφή **αριστερής συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας** και αυτό υφίσταται, ως δεξιά συνδικαλιστική γραφειοκρατία, και ως τέτοιο πρέπει να καταγγέλλεται. Να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το πράγμα. Κι εκεί έχασαν το παιχνίδι. Έκαναν λάθος εκτιμήσεις μέχρι τέλους και το αθλιότερο ήταν ο τρόπος που έκλεισε η απεργία. Μεγάλη σημασία δεν έχει πώς αρχίζει μια απεργία διαρκείας, μεγάλη σημασία έχει πώς κλείνει, έτσι ώστε να έρθουν και οι επόμενες μεγάλες απεργίες. Και η απεργία διαρκείας αυτή έκλεισε με πρωτοβουλία των δύο αριστερών παρατάξεων της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας γιατί ο Μπράτης δεν ήταν χαζός. Έλεγε «*Τέσσερις παρατάξεις που πήγαμε την απεργία μέχρι τώρα σε τούτη τη συνεδρίαση του ΔΣ*

της ΔΟΕ αποφασίζουμε για τη συνέχεια». «Θέλετε εβδομη εβδομάδα, ρε παλικάρια; Έβδομη εβδομάδα. Εμείς δεν έχουμε παρά μόνο να το ψηφίσουμε». Και πήραν την πρωτοβουλία και πρότειναν τρεις εικοσιτετράωρες. Κι εκεί η απεργία τελείωσε.

Το άλλο επίσης που είναι τεράστια ευθύνη της ριζοσπαστικής αριστεράς είναι γιατί δε συναντήθηκαν οι δάσκαλοι με τους φοιτητές και με τους καθηγητές; ήταν φανερό από τον Ιούνιο ότι υπάρχει διαφορετικός σχεδιασμός. Και γιατί υπάρχει διαφορετικός σχεδιασμός; Γιατί υπάρχει λάθος τρόπος προσέγγισης αυτών των ζητημάτων και θεωρητικά και πολιτικοσυνδικαλιστικά και γιατί πολύ περισσότερο δε θέλουν ένα επικίνδυνο κίνημα, γιατί ένα επικίνδυνο κίνημα δεν καταλήγει στην κάλπη. Φτιάχνει άλλες καταστάσεις. Κι αυτό ήθελαν να το αποτρέψουν. Υπάρχει μεγαλύτερη ηλιθιότητα από αυτή που έλεγαν μετά από δέκα εβδομάδες καταλήψεων των φοιτητών να πάνε να παρθεί η απόφαση στη ΓΣΕΕ για εικοσιτετράωρη απεργία; Και τι θα σήμαινε αυτό; Τι θα έφερνε; Δεν ξέρουν οι πάντες τι είναι η ΓΣΕΕ; Αυτό ήταν ανώδυνο. Τους βόλευε για να βγουν από αυτή τη δύσκολη κατάσταση. Το επικίνδυνο ήταν να φτιαχτεί το πανεκπαιδευτικό μέτωπο. Το '98 τι είχαμε κάνει με τα εξεταστικά; Συνέλευση -γέμισε ένα ΜΑΧ. Και ήρθαν οι της ριζοσπαστικής αριστεράς και άρχισαν τις παπαριές. Ξέρετε τι λέγανε; Να πω και λίγη ιστορία, ρε γαμώτο [γέλια]. Λοιπόν, εδώ είμαστε. Δεν περίμεναν κόσμο, πίστευαν ότι θα γίνει κάτι συμβολικό, θα δώσουμε μια προκηρυξούλα στον κόσμο να τον πείσουμε να μην μπει μέσα να δώσει. Έρχεται χιλιάδες κόσμος και πάνε στο ΜΑΧ και αρχίζουν ότι «θα πάμε να πείσουμε τους συναδέλφους μας να μην πάνε να δώσουν στο διαγωνισμό» κι εκεί τους κόπηκε ο βήχας όταν ακούστηκε το σύνθημα «Φωτιά, φωτιά στα εξεταστικά!». Εκεί ξεκίνησε μια άλλη διαδικασία που δεν μπορούσαν να την ελέγξουν. Κι αυτό το κίνημα των εξεταστικών μετά το συκοφάντησαν. Είπαν ότι ήταν ήττα. *Είπαν ότι ήταν ήττα*. Ενώ ήταν ένα πρωτόγνωρο κίνημα που εξαπλώθηκε σε όλη τη χώρα και ήταν πολιτικά επικίνδυνο με το δυναμισμό, τις μορφές που υιοθέτησε και τους πολιτικούς χώρους που συναντήθηκαν για πρώτη φορά στα μεταπολιτευτικά πράγματα αυτής της χώρας. Και το θεώρησαν επικίνδυνο και θέλησαν να το ξεφορτωθούν. Το δια ταύτα. Υπάρχει ένα δια ταύτα για μας: ένα ΜΑΧ. Πώς θα βγει αυτό το ΜΑΧ; Συνέλευση αγώνα, ανοιχτός συντονισμός των πρωτοβάθμιων σωματείων, δηλαδή, τώρα σας ανακοινώνω την απόφαση του συλλόγου. Ψήφισαν 300, ακούστε το νούμερο 300 [παρέμβαση άλλου δασκάλου: «Μόνο στο δικό σου σύλλογο έγινε αυτό!»]. Ε, δεν πειράζει, τι να κάνουμε. Γιατί το ξεκαθαρίσαμε από την αρχή πώς θα πάμε. Οι άλλοι, αν πάρете τα κείμενα και τα διαβάσετε, δεν έχουν πρόταση, δεν υπάρχει πρόταση, λένε παπάρες. Η πρόταση, η μόνη αποδεκτή πρόταση μετά από μια απεργία έξι εβδομάδων, είναι απεργία διαρκείας με τη μορφή πενθήμερων επαναλαμβανόμενων. Επειδή όμως είναι ένας αγώνας, μια απεργία που χτυπάει την καρδιά της εκπαιδευτικής πολιτικής, δεν μπορεί να είναι κλαδικός αγώνας. Πρέπει να είναι πανεκπαιδευτικό μέτωπο. Πώς γίνεται αυτό το πανεκπαιδευτικό μέτωπο; Με έναν πολύ απλό τρόπο. *Συντονιστική συνέλευση όλων των πρωτοβάθμιων σωματείων όλων των εργαζόμενων και μαχόμενων κομματιών της εκπαίδευσης*, δηλαδή νηπιαγωγοί, δάσκαλοι, καθηγητές, φοιτητές, πανεπιστημιακοί, δηλαδή ΠΟΣΔΕΠ κι όσοι άλλοι θέλουν να έρθουν με κοινή ημερομηνία έναρξης, κοινή ημερομηνία έναρξης. Εμείς με απεργία διαρκείας και οι φοιτητές με καταλήψεις. Εκεί να δείτε τι θα γινόταν.

Β.- Δασκάλα

Με πολλούς από τους συναγωνιστές δασκάλους γνωριζόμαστε και σαν πρόσωπα γνωριζόμαστε και με αρκετούς από τους φοιτητές. Κοιτάξτε. Αλλιώς συζητάει κανείς κάποιες αναλύσεις γύρω από την εκπαίδευση όσο υπάρχει ένα κίνημα στο δρόμο, που σημαίνει ότι κάθε του πρόταση και κάθε ανάλυση γίνεται κάθε φορά στην πράξη και απευθύνεται στη βάση του κόσμου που θέλει να μαζέψει κι αλλιώς συζητάει κανείς και κάνει αναλύσεις όταν πια το κίνημα έχει κλείσει. Εν πάσει περιπτώσει, αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα έλλειμμα απολογισμού τουλάχιστον στο χώρο των εκπαιδευτικών, απολογισμός για τη χρονιά που πέρασε δεν έχει γίνει. Τον έχουν κάνει διάφορες συνιστώσες, σχήματα, ομάδες κτλ, αλλά ο απολογισμός αυτός αποτελεί ένα έλλειμμα και νομίζουμε ότι αυτό δεν είναι τυχαίο. Δεν είναι τυχαίο δηλαδή ότι δε γίνεται απολογισμός του κινήματος. Και εν πάσει περιπτώσει,

έχει γίνει με αυθόρμητο τρόπο ο εξής απολογισμός: ότι ενώ έχει βγει στο δρόμο και το κίνημα των δασκάλων των έξι εβδομάδων, που ήταν πρωτόγνωρο, και το κίνημα των φοιτητών, που τράβηξε για έναν ολόκληρο χρόνο και ξέρουμε και ποια θα είναι η συνέχεια, ο πρώτος απολογισμός που γίνεται είναι ότι αυτά τα κινήματα δε συνδέθηκαν, και δεν είναι τυχαίο ότι μια σειρά προτάσεις και πλαίσια από πολιτικούς χώρους κτλ, είτε το πιστεύουν περισσότερο είτε λιγότερο, θέτουν το ζήτημα του πανεκπαιδευτικού μετώπου. Μόνο που το ότι το ζήτημα του πανεκπαιδευτικού μετώπου δεν τέθηκε τότε είναι πολιτικό ζήτημα, έχει αιτίες, υπάρχουν ευθύνες και δεν είναι απλά ότι κάποιοι αποφάσισαν να το προδώσουν· πολιτικά πρέπει να συζητήσουμε τη στάση τους. Η ίδια η πρόταση να συνευρεθούν τα κομμάτια της εκπαίδευσης εμπεριέχει κατά τη γνώμη μας κάτι κοινό: **την κοινή δράση**. Τουλάχιστον εμείς θέλουμε να το κάνουμε αυτό. Εμείς καταθέσαμε πρόταση, είχαμε την προηγούμενη βδομάδα μια εκδήλωση ζητώντας από όλα τα κομμάτια να τοποθετηθούν στο εξής ζήτημα: με ένα ενιαίο στόχο, με ένα ενιαίο τρόπο, όπως είπε και ο προλαλήσας, τα κινήματα στο επόμενο διάστημα, γιατί θα υπάρξει αναγκαιότητα, να βρεθούν μαζί και καταρχήν με κοινή εβδομάδα απεργίας, καταλήψεων κλπ. Δε νομίζω ότι θα μπορούσε να πει κανείς ότι αυτό το πράγμα δεν είναι καλό. Το ζήτημα είναι το εξής: όλοι εμείς που έχουμε τη λογική της κοινής δράσης και της συνεύρεσης, να δώσουμε αγώνα γι' αυτό σε κάθε χώρο. Αυτό το ζήτημα να το θέσουμε καταρχήν στους χώρους μας. Δηλαδή, θα πρέπει όσο το δυνατόν περισσότερες συνιστώσες, ομάδες, αγωνιστές, άτομα να δράσουν, ώστε αυτό να βγει από τα κάτω. Θεωρούμε ότι η αναγκαιότητα του πανεκπαιδευτικού μετώπου δεν είναι ότι έτσι γενικώς και αοριστως τα κινήματα στην εκπαίδευση πρέπει να βρίσκονται μαζί. Δεν είναι ευχολόγιο, δεν είναι γενικό θέμα, είναι γιατί αυτή τη στιγμή υπάρχει μια λογική η οποία ξεκινάει και χτυπάει τα δικαιώματα στις σπουδές, τη δουλειά και τις ελευθερίες από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο. Άλλοι το λένε αναδιάρθρωση, άλλοι το λένε επίθεση. Όμως νομίζουμε ότι σε αυτή την πρόταση θα πρέπει από δω και πέρα να τοποθετηθούμε, από δω και πέρα να το θέτουμε γιατί η κατάσταση στην εκπαίδευση και η επίθεση της κυβέρνησης δεν έχει σταματήσει. Θα προχωρήσει· δηλαδή, στα πανεπιστήμια θα δούμε καταρχήν το κράτος να προχωράει στην υλοποίηση του νόμου-πλαίσιο, στη δευτεροβάθμια θα γίνει προσπάθεια να περάσουν και ν' αλλάξουν στο σύνολό τους τις εξετάσεις, στην πρωτοβάθμια το ζήτημα των νέων βιβλίων είναι πολύ σοβαρό, τα νηπιαγωγεία θα περάσουν στην αρμοδιότητα των δήμων κλπ. Επειδή θα συνεχιστεί η επίθεση, θα πρέπει αυτά τα ζητήματα να τεθούν και να λυθούν πλέον με ένα πολύ συγκεκριμένο τρόπο. Κι εμείς θα κάνουμε και μια δημόσια αυτοκριτική: από την περίοδο της απεργίας, μετά από την πρώτη εβδομάδα απεργίας και μετά τις 20 του μήνα που ξεκίνησε το κίνημα, αν και έπρεπε, δεν έγινε προσπάθεια συνεύρεσης των απεργιακών επιτροπών –δηλαδή αυτό που λέμε ο κόσμος που αγωνίζεται να βρεθεί– και τότε πολλοί θεώρησαν ότι δεν είχε απήχηση, θεώρησαν ότι οι δυνάμεις μας είναι λίγες. Αποδείχτηκε λοιπόν ότι όταν μια πρόταση έχει έρεισμα, τότε έχει και απήχηση και ζορίστηκαν πάρα πολύ από τις προτάσεις λειτουργίας και συντονισμού των απεργιακών επιτροπών. Υπήρχαν προσπάθειες. Υπήρχε προσπάθεια από την ΕΛΜΕ Πειραιά, υπήρχαν προσπάθειες από διάφορους χώρους και υπήρχαν κι άλλοι που είχαν την άποψη ότι το πράγμα κλείνει οπότε τι να συντονίσουμε.

Εν πάσει περιπτώσει, αυτές τις ημέρες έχουμε τα συνέδρια της ΔΟΕ και της ΟΛΜΕ. Την πρώτη μέρα του συνεδρίου της ΔΟΕ έχει γίνει μια πρόταση να οργανωθεί μια συζήτηση όπου θα μιλήσουν τα κινήματα της εκπαίδευσης και εκεί καλεί η ΟΛΜΕ, η ΠΟΣΔΕΠ και το Συντονιστικό των φοιτητικών καταλήψεων. Νομίζουμε ότι με αφορμή τα συνέδρια –θα έχουμε και συνέδριο της ΟΛΜΕ το άλλο σαββατοκύριακο– θα πρέπει να συμφωνήσουμε ότι αυτή την πρόταση τη διακινούμε, τη γράφουμε, την υπογράφουμε και ασκούμε πιέσεις. Δηλαδή έχει μια σημασία να γίνει απολογισμός, είμαστε υπέρ του απολογισμού καταρχήν στο κίνημα. Αλλά από εκεί και πέρα το ζήτημα είναι ότι κι εμείς έχουμε μερίδιο της ευθύνης στο πώς τις προτάσεις μας τις βγάζουμε σε δράσεις.

Γ.-Μεταπτυχιακός Φοιτητής

Καταρχήν εγώ θα ήθελα να σχολιάσω το ζήτημα της σύνδεσης του φοιτητικού κινήματος με τους εργαζόμενους μέσα στα πανεπιστήμια. Εγώ εργάζομαι στο πανεπιστήμιο εδώ και αρκετά χρό-

νια, αρχικά ως μεταπτυχιακός φοιτητής και στη συνέχεια ως υποψήφιος διδάκτορας. Το τμήμα στο οποίο εργάζομαι, το τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, αποτελεί πιλότο για την επιχειρούμενη αναδιάρθρωση. Εδώ και αρκετά χρόνια το τμήμα έχει Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης, το οποίο έχει θεσμοθετήσει την άμισθη προσφορά έργου των μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψηφίων διδασκόντων για επιτηρήσεις εξετάσεων, επίβλεψη διπλωματικών εργασιών, διόρθωση ασκήσεων και για άλλα. Αυτό γίνεται ως ανταπόδοση των διδασκόντων στους μεταπτυχιακούς και ως προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των σπουδών για τους υποψήφιους διδάκτορες. Επιπλέον, το τμήμα έχει οργανώσει κατεύθυνση μεταπτυχιακών σπουδών που απευθύνεται αποκλειστικά σε εργαζόμενους με πολύ υψηλά διδάκτρα (6.000 ευρώ το χρόνο). Παράλληλα η εργασία των φοιτητών, κυρίως στα πλαίσια διπλωματικών εργασιών, χρησιμοποιείται άμισθα σε ερευνητικά project που αποτελούν την κύρια δραστηριότητα του τμήματος και σχετίζονται με την παραγωγή καινοτόμων εφαρμογών, συνεργασίες με επιχειρήσεις, το στρατό, κλπ. Με αυτό τον τρόπο το τμήμα λειτουργεί ως επιτυχημένη επιχείρηση όπου απουσία κρατικής χρηματοδότησης, το τμήμα αναπτύσσεται, χτίζει καινούρια κτίρια, κλπ.

Προφανώς υπάρχει ένα μεγάλο κομμάτι προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών που έχει βιώσει έμπρακτα τι σημαίνει εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, και δεν είναι μόνο μια εκπαιδευτική αναδιάρθρωση αλλά και μια **εργασιακή αναδιάρθρωση**. Ο κόμπος για τους άμισθα εργαζόμενους έφτασε στο χτένι πριν τρία περίπου χρόνια όταν το τμήμα επέβαλλε πρόστιμα (με τη μορφή της καταβολής διδασκόντων που δεν προβλέπονται νόμιμα) σε κάποιους διδακτορικούς που δεν προσήλθαν σε επιτηρήσεις τις οποίες είχαν «χρεωθεί». Αυτό πυροδότησε κάποιες αντιδράσεις και ο νεοδημιουργημένος σύλλογος μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων απείλησε με απεργία –με αποτέλεσμα την ανάκληση των ποινών. Από τότε μέχρι σήμερα –και στη συγκυρία του κινήματος– το ζήτημα αυτό της *απλήρωτης εργασίας* συνεχίζει να βρίσκεται στο επίκεντρο. Η προσφορά έργου συνεχίζεται κανονικά αλλά υπάρχει διαμάχη σχετικά με τη διαμόρφωση του εσωτερικού κανονισμού των μεταπτυχιακών σπουδών και όπως γνωρίζουμε αυτό θα είναι από τα επίδικα ζητήματα στο επόμενο διάστημα στα πλαίσια της εφαρμογής του νόμου-πλαίσιο. Η διαμάχη αυτή γίνεται σε επίπεδο αποφάσεων συλλόγου και οργάνων συνδιοίκησης και δεν έχει υπάρξει δυστυχώς κάποια πιο αποφασιστική κίνηση όπως απεργία ή κάτι τέτοιο. Πάντως στο κίνημα που πέρασε το τελευταίο έτος, μπορώ να πω ότι η πλειοψηφία των ανθρώπων που εργάζονται με τέτοιους όρους, είτε άμισθα είτε ως μισθωτοί σε κάποιο project, δε συμμετείχαν ενεργά στο κίνημα πέρα από μια λεκτική στήριξη των κινητοποιήσεων των προπτυχιακών στις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης του συλλόγου και με τη συμμετοχή των πιο πολιτικοποιημένων στοιχείων στις πορείες. Εξυπακούεται ότι υπάρχει βέβαια και ένα κομμάτι των φοιτητών (των μεταπτυχιακών φοιτητών κυρίως) που αντέδρασε στις καταλήψεις με τη λογική της γρήγορης ολοκλήρωσης των σπουδών και της συνέχισης της εργασίας τους. Επομένως, θεωρώ ότι μπορεί να μην υπήρξε μια πραγματική συνάντηση των εργαζόμενων στα πανεπιστήμια, μεταπτυχιακών και υποψηφίων Διδασκόντων, με τους προπτυχιακούς φοιτητές που κινητοποιούνταν, ωστόσο υπήρξε τουλάχιστον λεκτική υποστήριξη σε επίπεδο κινήματος απεργία διδασκόντων από το σύλλογο των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Οι λόγοι που δεν έγινε αυτή η συνάντηση είναι κατά τη γνώμη μου δύο. Αφενός, δε γίνονται συζητήσεις, δεν υπάρχει συνείδηση ότι όσα επιχειρούνται μέσα από το νόμο-πλαίσιο είναι κάτι που αφορά από κοινού και τα δύο κομμάτια. Ότι δηλαδή ό,τι βιώνουν σήμερα οι μεταπτυχιακοί θα το αντιμετωπίσουν αύριο και οι προπτυχιακοί, π.χ. την απλήρωτη/κακοπληρωμένη εργασία μέσα από τις ανταποδοτικές υποτροφίες, δηλαδή ότι δεν αντιμετωπίζουν σε τελευταία ανάλυση το νόμο-πλαίσιο ως κάτι που μας αφορά **όλους**. Αφετέρου, υπάρχει το ζήτημα της νοοτροπίας και της θέσης του κάθε κομματιού. Κάθε κομμάτι έχει διαφορετική ταυτότητα που οφείλεται στην κατάληψη διαφορετικών θέσεων στον καταμερισμό εργασίας μέσα στο πανεπιστήμιο, π.χ. εγώ ως διδάκτορας μπορεί να επιτηρώ ή να επιβλέπω κάποιους φοιτητές.

Θέλω επίσης να κάνω ορισμένα σχόλια όσον αφορά αυτά που είπε ο Β. «Δυστυχώς» μέχρι τώρα

στον καπιταλισμό δεν έχει υπάρξει κάποιος άλλος θεσμός που να μπορεί να αναλάβει τη διαμόρφωση και την κατανομή της εργατικής δύναμης εκτός από τη δημόσια μαζική εκπαίδευση. Επιπλέον, η προσωρινή εργασία δεν είναι και πολύ παραγωγική και αυτό το ξέρω πολύ καλά από την εμπειρία μου ως υποψήφιος διδάκτορας. Το γεγονός ότι οι επιτηρήσεις των εξετάσεων γίνονται από απλήρωτους εργαζόμενους σαν και μένα –και όχι από κάποιους μόνιμους εργαζόμενους ή καθηγητές– έχει ως αποτέλεσμα το να γίνονται μπάχαλο οι εξετάσεις. Πρόκειται για μια μορφή *αόρατης διαμαρτυρίας* καθώς οι περισσότεροι δεν κάνουν «σωστά» τη «δουλειά» τους.

Δάσκαλος από Παγκράτι

Θα είμαι σύντομος γιατί είμαι εξαιρετικά κουρασμένος. Θα'θελα να πω δυο κουβέντες μόνο και μόνο για την απεργία των δασκάλων, ήθελα να πω κι άλλα, αλλά ο χρόνος δεν είναι αρκετός κι ο κόσμος είναι εξαιρετικά κουρασμένος. Η απεργία πέτυχε να μάθει σε έναν κόσμο που το αγνοούσε πώς να απεργεί. Δηλαδή ν' αναπτύσσει κάποια αιτήματα που έχει στο μυαλό του, να συνεργάζεται με τους άλλους, ν' ανταλλάσσει ιδέες και απόψεις, να βγαίνει στο δρόμο και να διεκδικεί. Απέτυχε όμως στο ότι δε δυνάμωσε καθόλου τα πρωτοβάθμια σωματεία, λες και υπήρχε μια κατευθείαν διασύνδεση απεργών με την κορυφή της εκπαίδευσης. Οι περισσότερες συνελεύσεις που γίνοντουσαν στην διάρκεια της απεργίας δεν είχαν απαρτία. Ο κόσμος πήγαινε στη διαδήλωση, δεν πήγαινε στις συνελεύσεις. Βέβαια, υπήρξαν αρκετοί σύλλογοι στους οποίους κυρίως δραστηριοποιούνταν οι Παρεμβάσεις και είχαν απαρτία αλλά ήταν πολύ λίγοι. Γύρω στους 15-16 συλλόγους... στους 180 που έχουμε! Αυτό είναι το ένα πρόβλημα και είναι πολύ σημαντικό. Ο ίδιος κόσμος που δεν ερχόταν, όμως, στη συνέλευση, έδινε το παρόν κάθε Τετάρτη στην απεργία. Δηλαδή, ο καθένας ήθελε νά'ναι απεργός και να το δηλώνει έστω και μια φορά την εβδομάδα κι ας έκανε μάθημα τις υπόλοιπες τέσσερις.

Πού δεν πέτυχε επίσης η απεργία; Η απεργία δεν πέτυχε στο θέμα της κριτικής στα νέα βιβλία. Αφέθηκε ο Μπράτης, ο οποίος κανένα λόγο δεν είχε να κάνει κριτική στο σύστημα γιατί είναι γνήσιος απόγονός του, να βγαίνει να λέει ότι τα νέα βιβλία είναι πολύ καλά! Και να το λέει ανερευθρίαστα! *Ποιος ο Μπράτης, που έχει να πατήσει σε τάξη από το 1997!...*[γέλια] Πιστέψτε το! Σας φαίνεται αστέιο αλλά έτσι είναι!

Πού αλλού απέτυχε η απεργία. Στο ν' αναδειξεί το μέγιστο πρόβλημα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης η οποία είναι στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Η δευτεροβάθμια έχει ήδη καταρρεύσει, δεν υπάρχει πια ως εκπαίδευση. Εμείς είμαστε στην αρχή της κατάρρευσης που επιταχύνεται, όμως, με τα νέα βιβλία. Τι σημαίνει κατάρρευση; Τα παιδιά, γιατί κάποιοι από εδώ μπορεί νά'χουν παιδιά, οι περισσότεροι θ' αποκτήσουν στο μέλλον...[γέλια] Θ' αποκτήσουν! Λίγα ή πολλά θ' αποκτήσουν! Όταν θα τα στείλετε στο σχολείο να ξέρετε ότι σε έξι χρόνια δημοτικού θα φύγουν με τις ίδιες περίπου απόψεις και αντιλήψεις περί επιστήμης, περί ιστορίας, περί φύσης, περί βιολογίας, περί παντός επιστητού, μ' αυτές που είχαν όταν ήρθαν. Κι αυτές θα τις κουβαλάνε μέχρι να πάνε πανεπιστήμιο και εκεί θα τις διατηρήσουν! Τα παιδιά αυτά θα πάσχουν από αλαλία και αγραφία. Ο προφορικός και γραπτός τους λόγος θα 'ναι στοιχειώδης. Δε θα μπορούν ν' αναπτύξουν μαθηματική σκέψη. Πράγματα της καθημερινότητάς τους δε θα μπορούν να τα μετατρέψουν σε μαθηματικές καταστάσεις, θα ξέρουν μόνο τις 4 πράξεις. Και βέβαια ποιον βολεύει αυτή η κατάσταση; Αυτούς που ονειρεύονται αυτό το σχολείο, το παρωχημένο του 19ου αιώνα, γιατί εκεί έχει μείνει, το σχολείο της αποσθήθισης και της παπαγαλίας [που θέλουν] να γίνει το σχολείο των δεξιοτήτων. Αυτό που ονειρεύονταν οι Γερμανοί βιομήχανοι για τα παιδιά των Τούρκων εργατών της δυτικής Γερμανίας τη δεκαετία του '70, να μάθουν να διαβάζουν Γερμανικά, να μετράνε και να γράφουν στοιχειώδη κείμενα. Αυτό αυτή τη στιγμή επιτυγχάνεται με τα νέα βιβλία, *σχολείο δεξιοτήτων*. Και σ' αυτό απέτυχε (η απεργία), δεν το ανέδειξε αυτό το πρόβλημα.

Το άλλο μείζον πρόβλημα. Δε θίχτηκε ούτε στο ελάχιστο αυτό το πλέον σκληρό κατεστημένο που έχει εγκατασταθεί στην εκπαίδευση. Και θα πω ονόματα! Όλοι οι πρόεδροι του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είναι σ' αυτό το κατεστημένο. Πανεπιστημιακοί, όλοι οι παρατρεχάμενοι, συνδικαλι-

στές, πασόκοι, Δακίτες, όλοι αυτοί που πήγαν και έφτιαξαν τα νέα βιβλία, όλοι αυτοί λυμαινούνται το σώμα της εκπαίδευσης εδώ και χρόνια! Από τότε που ανακάλυψαν τον πακτωλό των ευρωπαϊκών χρημάτων, δημιουργούν ψευδοκαινοτομίες, κεντρικά διευθυνόμενες και ελεγχόμενες, μόνο και μόνο για ν' αποσπούν χρήματα. Και το κυριότερο είναι ότι στην προσπάθειά τους να τ' αποσπάσουν, αποδέχονται τις πλέον αντιδραστικές ρυθμίσεις και εξαγγελίες που έρχονται από την Ε.Ε.

Τέλος πάντων, εγώ κλείνοντας θα ήθελα να πω κάτι συγκεκριμένο. Ότι ο χώρος της ριζοσπαστικής, ας το πω και ακτιβιστικής, αριστεράς είναι πολύ μικρός για να σπαράσσεται, για να διαλύεται και να διασπάται. Μην καταλήξουμε σ' αυτό που ήταν η αριστερά εκτός Κ.Κ στο μεσοπόλεμο, μην καταλήξουμε σαν την αριστερά μετά την μεταπολίτευση όπου θα κινείται μεταξύ ρεφορμισμού και ιδεολογικής καθαρότητας. Δε θα μπορεί να βρει μια κοινή συνισταμένη και από τη μια θα προσπαθεί να κάνει μεταρρυθμίσεις στο σύστημα, από την άλλη θα περιορίζεται στο μέγεθος μικρών αριστεριστικών γκρουπούσκουλων. Εγώ αυτά είχα να πω, δεν έχω να πω κάτι περισσότερο. Ελπίζω να μην καταχράστηκα το χρόνο και ευχαριστώ που μ' ακούσατε.

Z.- Καθηγητής

Εγώ θέλω λίγο να επανέλθω στην πρόταση. Δηλαδή θεωρώ πως οποιαδήποτε ανάλυση και περιγραφή των τελευταίων 10-11 μηνών αγώνων έχει μια αξία να συνοδεύεται και από μια συγκεκριμένη πρόταση για το από δω και πέρα. Για παράδειγμα, στο κείμενο που μοιράσατε στην αρχή λέτε ότι «συνεχίζετε» και κάπου εκεί πρέπει να επικεντρωθεί η συζήτηση όταν βρισκόμαστε, αξιοποιώντας όλα τα στοιχεία με τον κάθε τρόπο που τα βλέπει ο καθένας. Ποια ήταν τα θετικά στοιχεία της απεργίας ή των καταλήψεων, ποια τ' αρνητικά και τι θα πρέπει να γίνει από δω και στο εξής ώστε πραγματικά την επόμενη φορά η νέα αγωνιστική περίοδος να γίνει από καλύτερες θέσεις, με καλύτερες απόψεις και με καλύτερους όρους.

Εμείς δυο στοιχεία που έχουμε και τα συνυπολογίζουμε στην πρόταση που κάνουμε είναι: το ζήτημα της *προετοιμασίας*· όντως υπήρξε στην απεργία που ξεκίνησε έλλειψη προετοιμασίας για το πώς ξεκινάμε και πού θέλουμε να οδηγηθούμε. Και, βέβαια, υπήρχε πολύ συγκεκριμένη, για διάφορους πολιτικούς λόγους, έλλειψη στο ζήτημα τι εννοούμε κοινή δράση, τι εννοούμε πανεκπαιδευτικό μέτωπο. Μπορεί αυτή η άποψη να φιγούραρε σε πολλές προκηρύξεις και διακηρύξεις αλλά, πραγματικά, αν κανείς το κοιτάξει πολύ συγκεκριμένα, καμιά απ' αυτές τις δυνάμεις που θα μπορούσαν να το θέσουν με αξιώσεις αυτό το ζήτημα δε φρόντισε, για πολύ συγκεκριμένους λόγους, να κάνει κάποια βήματα ώστε να δημιουργηθεί αυτό το πανεκπαιδευτικό μέτωπο. Εν πάσει περιπτώσει, για να μη μακρηγορώ, εγώ θεωρώ ότι σήμερα υπάρχουν πολύ συγκεκριμένες δυνατότητες ώστε η χρονιά που έρχεται να είναι χρονιά αγώνων και όχι χρονιά περισυλλογής και απολογισμών οι οποίοι θ' αναπολούν τα παλιά και οι οποίοι θα λένε ότι «πάλι με χρόνια και καιρούς» θα ξανακάνουμε απεργία. Πιστεύω ότι υπάρχουν πολύ συγκεκριμένα στοιχεία κι από την πλευρά της κυβέρνησης, η οποία ετοιμάζει μια καταιγίδα μέτρων σ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Σιγά-σιγά, υλοποιείται το δεύτερο σχέδιο, δηλαδή, το σχέδιο της υλοποίησης της πρώτης νίκης που κατάφερε η κυβέρνηση όσον αφορά το νόμο-πλαίσιο και το νόμο για τα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ. Μπαίνουμε σε μια φάση υλοποίησης όπου όλα αυτά προχωρούν στην πραγματική σου ζωή συν όλα τα μέτρα που θα υποστούμε το επόμενο διάστημα. Δηλαδή, υπάρχουν οι υλικοί όροι ώστε ένας κόσμος στο επόμενο διάστημα να βγει προς τα έξω. Και για να το κάνουμε πιο συγκεκριμένο, να το δούμε δηλαδή στους εκπαιδευτικούς -δεν ξέρω για τους φοιτητές αλλά φαντάζομαι και εκεί θα υπάρχουν αντίστοιχα παραδείγματα- για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση υπάρχει ένα πολύ συγκεκριμένο ζήτημα με τα νηπιαγωγεία. Δηλαδή, το τι θα γίνει με τις εγγραφές και τι αναστάτωση θα προκαλέσει αυτό το πράγμα. Και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα υπάρχει ένα μεγάλο ζήτημα με την υπεραριθμία και με τα επακόλουθα του νόμου για τα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ. Ήδη πολλοί συνάδελφοι που βιώνουν αυτή την αγωνία και την αναστάτωση, θα βρεθούν επί της ουσίας αχρηίαστοι και χωρίς αντικείμενο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με βάση το ότι καταργούνται ειδικότητες, το ότι γίνονται ανακατανομές. Πολλοί συνάδελφοι, λοιπόν, θ' αναγκαστούν ή να πέσουν στην αχρηστία ή να δουλέψουν σε θέσεις τις οποίες δεν επέλεξαν οι ίδιοι

όταν αποφάσισαν να γίνουν εκπαιδευτικοί. Εδώ υπάρχει και πρόταση να μετακινούνται και σ' άλλα υπουργεία. Και χαριτολογώντας λέγαμε κιόλας, φανταστείτε ένας εκπαιδευτικός να μετακινηθεί στο υπουργείο Δημοσίας Τάξης και να κάνει γραφειοκρατική δουλειά για το πώς θα πρέπει να δουλεύει καλά η αστυνομία για να καταστέλλει τις κινητοποιήσεις!

Εν πάσει περιπτώσει, για να κλείνω, να πω ότι ευκαιρίες θα μας δοθούν στο επόμενο διάστημα. Το ζήτημα είναι το πώς εμείς καθόμαστε και συζητάμε ώστε να μπορούμε ν' αξιοποιούμε αυτές τις ευκαιρίες. Και εδώ νομίζω ότι πρέπει να υιοθετήσουμε τη λογική σύμφωνα με την οποία κάθε άποψη να υιοθετεί και μια πρόταση. Και θέλω εδώ να εξηγήσω λίγο σε σχέση με την πρότασή μας η οποία ακούστηκε, βέβαια, αλλά εγώ επειδή έχω ιδιαίτερη αγωνία, θα την ξαναθέσω για να μπορέσουν να υπάρξουν και συγκεκριμένες δεσμεύσεις. Δε θεωρώ ότι μπορούμε πλέον να εμβαθύνουμε ώστε ν' απαντήσουμε στο μέλλον, χρειάζεται μια συγκεκριμένη δέσμευση. Έγινε μια πρόταση και νομίζω ότι θα πρέπει να υπάρχει μια δέσμευση κι από τους φοιτητές αλλά κι από τους συναδέλφους της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι ανέλαβαν να κάνουν τη συγκεκριμένη εκδήλωση. Για να το πω σχηματικά, εγώ συμφωνώ μ' αυτό που είπε ο Β., ότι όντως απαιτείται ένα νέο MAX όπου θα μαζευτούν όλα τα κομμάτια της εκπαίδευσης, φοιτητές, εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας. Να δούμε αν μπορούμε να καλέσουμε και άλλους πέρα από την εκπαίδευση. Εκεί θα πρέπει να τεθεί πολύ συγκεκριμένα το ζήτημα της προετοιμασίας του νέου ξεκινήματος, να συζητηθούν πολιτικά τ' απολογιστικά στοιχεία του τι πήγε στραβά, τι έπρεπε να γίνει διαφορετικά, ν' αποδοθούν ευθύνες και να προσπαθήσουμε να εμπλέξουμε τους εκπαιδευτικούς, τους δασκάλους και τους φοιτητές ώστε να περάσει ο αγώνας στα χέρια τα δικά τους. Δηλαδή, όταν εμείς στην ΕΛΜΕ Πειραιά αγωνιζόμασταν να φτιάξουμε απεργιακές επιτροπές οι οποίες θα πάρουν τον αγώνα από τα χέρια του Δ.Σ, δεν το κάναμε επειδή είχαμε καμιά ιδιαίτερη άποψη σε σχέση με τα όργανα ή σε σχέση με το ότι είμαστε αντιεραρχικοί. Έχουμε τη λογική η οποία λέει ότι δε νοείται απεργία, η οποία αξιώνει κιόλας να 'ναι νικηφόρα, χωρίς να συγκροτηθεί απεργιακή επιτροπή, να φτιαχτεί απεργιακό ταμείο, τα πρωταρχικά, δηλαδή, που πρέπει να σκεφτεί ένας απεργιακός αγώνας. Χωρίς, λοιπόν, απεργιακές επιτροπές, απεργιακά ταμεία τα οποία θα μπορέσουν να στηρίξουν κάποιον κόσμο που θ' απεργήσει και δε θα μπορέσει να 'χει το μισθό του, χωρίς όλα αυτά τα στοιχεία δεν μπορούμε να μιλάμε για νικηφόρους αγώνες. Τέθηκαν, λοιπόν, πολλά ζητήματα συν όλα τ' άλλα που ακούστηκαν και συμφωνώ. Πρέπει να υπάρξει σ' όλα αυτά μια απάντηση και μια λύση ώστε την επόμενη φορά που θα βρεθούμε, γιατί θεωρώ πως θα μας αναγκάσουν να ξαναβρεθούμε ανεξάρτητα από τις υποκειμενικές αναλύσεις του καθένα, να τ' αντιμετωπίσουμε από καλύτερες θέσεις και ένα βήμα πιο μπροστά. Γι' αυτό θα 'λεγα, και μ' αυτό κλείνω, ότι πρέπει να υπάρξουν στην πορεία και εν όψει των συνεδρίων ΔΟΕ και ΟΛΜΕ συγκεκριμένες δεσμεύσεις για το πώς το αγωνιζόμενο, ταξικό, όπως θέλετε πείτε το, κομμάτι της εκπαίδευσης θα εμφανιστεί σ' αυτά τα δύο συνέδρια, ώστε αυτά τα συνέδρια να μην είναι μια καρικατούρα όπου συναντιούνται κάποιοι ενωτικοί βουλευτές και δεν ξέρω εγώ τι, αλλά να πιέσουν προς μια κατεύθυνση που θα πάρει αγωνιστικές αποφάσεις. Αυτά.

A. -Συντονιστής

Παιδιά, πριν μιλήσει οποιοσδήποτε να τεθούν δύο σύντομα ερωτήματα που αφορούν τους δασκάλους κυρίως.

Γ.Α.-Φοιτητής

Δύο ερωτήματα προς τους δασκάλους, αν θέλουν κι έχουν άποψη, ας απαντήσουν. Απ' ό,τι ξέρω υπάρχει ένα κομμάτι 20.000 ωρομίσθιων σε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια. Θέλω να ρωτήσω κατά πόσο συμμετείχαν και με ποιο τρόπο...

Β.-Δάσκαλος

Ανύπαρκτο!

Γ.Α.-Φοιτητής

...σ' αυτές τις κινητοποιήσεις και να μου επιβεβαιωθεί ή όχι η υποψία-πληροφορία ότι αυτό το κομμάτι ήταν το πρώτο που «πρότεινε» προς τους απεργούς αυτό το μέσα-έξω στην απεργία που αργότερα παγιώθηκε.

Β.- Δασκάλα

Η ηγεσία το έθεσε αυτό!

Β.- Δάσκαλος

Να δώσω ένα άλλο στοιχείο αυτής της νέας κατάστασης που διαμορφώνεται την οποία εμείς οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί μ' ένα συγκεκριμένο εργασιακό καθεστώς στην εκπαίδευση, αυτό της μοιμότητας, δεν το έχουμε πραγματικά αντιληφθεί. Στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση είπαμε: υπάρχουν 17.000 ωρομίσθιοι! Είναι αόρατοι, είναι ανύπαρκτοι, δεν έχουν καμία συλλογική διεκδίκηση, **δεν μπόρεσαν να διεκδικήσουν τα δεδουλευμένα τους.** Να σας δώσω μια άλλη πτυχή που αφορά χιλιάδες εκπαιδευτικούς-συναδέλφους; Οι συναγωνιστές από την δευτεροβάθμια θα το επιβεβαιώσουν. Ξέρετε ότι υπάρχουν ειδικά σχολεία στην δευτεροβάθμια; Αθλητικά, μουσικά, εκκλησιαστικά. Ξέρετε τι εργασιακό καθεστώς ισχύει σ' αυτά; Θα σας πω. Όλοι οι εκπαιδευτικοί εκεί είναι αναπληρωτές. Προσέξτε. Για να εργαστούν την επόμενη χρονιά -στα μουσικά σχολεία είναι γύρω στους 1000- πρέπει αυτή την περίοδο, από το Μάη μέχρι τον Ιούνιο, να πάνε σ' όλα τα δημοτικά σχολεία και να παρακαλούν τους γονείς των μαθητών της έκτης δημοτικού κάνοντας διαφήμιση του σχολείου τους για να τους εγγράψουν στα σχολεία τους. Αν δεν εγγραφεί συγκεκριμένος αριθμός μαθητών, την επόμενη χρονιά δε δουλεύουν, δε δουλεύουν! Προσέξτε το άλλο. Για να δουλέψουν υπάρχει κι άλλη προϋπόθεση. Να έχουν συμβόλαια με ομίλους, όπου οι όμιλοι τους κάνουν συμβόλαια, δεν τους πληρώνουν και τους έχουν ανασφάλιστους. Για πείτε μου, αυτοί τι είδους εργαζόμενοι είναι; Ξέρετε πόσοι χιλιάδες είναι; Ξέρετε ότι κανείς απ' αυτούς δεν έχει σηκώσει κεφάλι;

Β.- Δασκάλα

Και η ΟΛΜΕ και η ΔΟΕ, ως Δ.Σ εννοούμε, πήραν απόφαση στις τελευταίες εκλογές να μη συμμετέχουν οι ωρομίσθιοι και να μην εγγράφονται στο σωματείο. Αυτή είναι η κατάσταση.

Γ.-Δασκάλα

Καταρχήν, να πω κάτι για τους ωρομίσθιους. Εμείς στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δεν έχουμε καμία επαφή, στην ουσία, δε συναντάμε καν αυτόν τον κόσμο. Μόνο οι συνάδελφοι που εργάζονται στα ολοήμερα, δηλαδή στην παράταση του ωραρίου γνωρίζουν αυτούς τους ανθρώπους, εμείς δεν τους ξέρουμε ούτε κατ' όψιν. Δεν έχουμε καμία επαφή, λες και δεν ανήκουν στην εκπαίδευση. Το ένα είναι αυτό.

Τώρα να μπω σε κάποια ζητήματα ουσίας. Καταρχήν, θέλω να διαφωνήσω με το Β. που έβαλε το θέμα ότι η απεργία δεν ξεκίνησε από τα πάνω. Η απεργία ξεκίνησε από τα πάνω, με την έννοια ότι αυτοί που ψήφισαν στο συνέδριο της ΔΟΕ, οι αντιπρόσωποι, είναι σκυλιά μοναχά, για να μη πω καμιά χοντρότερη κουβέντα. Όλοι εδώ μέσα γνωριζόμαστε και ξέρουμε πώς σηκώνουν τα χέρια τους. Καταρχήν, δε δεσμεύονται να μεταφέρουν αποφάσεις γενικών συνελεύσεων. Είχαμε αγώνες μεγάλους το '94-'95 ενάντια στην αποκέντρωση κι όμως παρόλο που κινήθηκε 50.000 χιλιάδες κόσμος κάτω στο δρόμο και η συντριπτική πλειοψηφία των γενικών συνελεύσεων ζητούσε την κατάργηση του νόμου, οι αντιπρόσωποι στο συνέδριο ψήφισαν την απόφαση της ΠΑΣΚ η οποία έλεγε διορθωτικές επεμβάσεις σε κάποια επιμέρους άρθρα. Θέλω να πω ότι όταν έχουν κατεύθυνση, αυτά τα σκυλιά που είπα πριν, ψηφίζουν αυτό που λέει η κατεύθυνση. Δηλαδή, δεν μπορώ να φανταστώ ότι ξαφνικά 800 άτομα ενθουσιασμένα, ξέρω 'γω, από τι ευγενικά κι αγωνιστικά αισθήματα ορμώμενα ψηφισαν την απεργία. Λοιπόν, είχαν κατεύθυνση, η ΠΑΣΚ είχε συγκεκριμένη κατεύθυνση. Είχε την κατεύθυνση, συμφωνώ μ' αυτό που είπε πριν η Α., ξεκινούσαν να χρησιμοποιήσουν την απεργία ως

όχημα για τις δημοτικές εκλογές μην πιστεύοντας κανέναν, μα κανέναν, ούτε εγώ η ίδια που μιλάω, ότι η απεργία θα πάει ίσως και σε δεύτερη βδομάδα. Διότι δεν το έδειχνε αυτό η ζωή μέσα στα σχολεία.

Υπάρχει βουβή αγανάκτηση, συμφωνώ με τον Ο. Πολύ μεγάλη, καταρρέουν μύθοι. Κατέρρευσε ο μύθος της επετηρίδας. Μέχρι τότε όταν λέγαμε εμείς για την επετηρίδα ότι «Ξέρετε, παιδιά, θα καταργηθεί» και λοιπά, μας λέγανε «Κινδυνολογείτε!», «τι είστε εσείς;», «είστε ούφο», «μια ζωή τέτοια λέτε» και λοιπά. Τελικά, η επετηρίδα καταργήθηκε. Πλάκωσαν μετά οι ωρομίσθιοι, οι αναπληρωτές, ανατράπηκαν οι εργασιακές σχέσεις, μήκε το θέμα της αξιολόγησης. Μπορεί να μην εφαρμόστηκε στην πράξη, αλλά αυτός ο πόλεμος νεύρων κάθε χρόνο, αυτό το κλίμα τρομοκρατίας ότι, ξέρετε, «τώρα ανοίγει το θέμα των ΔΕΚΟ ή των τραπεζών», δημιουργεί μια γενικότερη ανασφάλεια. Ο εργαζόμενος, καθώς βλέπει τι γίνεται στις ΔΕΚΟ, ότι καταρρέουν τα προπύργια, ας πούμε, αισθάνεται πια ότι όπου να 'ναι τον παίρνει η μπάλα κι αυτόν. Υπάρχει δηλαδή η βουβή αγανάκτηση αλλά δεν εκδηλώνεται στο σχολείο. Ούτε καν στα πηγαδάκια. Παρόλα αυτά συσσωρευόταν. Όπως είπαμε πριν, υπήρχε συγκεκριμένη κατεύθυνση για την απεργία αυτή: κάποιοι ήθελαν να τη χρησιμοποιήσουν ως όχημα για άλλους σκοπούς, κάποιοι άλλοι έλεγαν ότι «δεν πάει άλλο, ρε παιδί μου», «κάτι πρέπει ν' αποφασίσουμε», «κάτι πρέπει να κάνουμε». Κι αυτοί, όμως, δεν πίστευαν ότι θα πάρει αυτή την έκταση και γι' αυτό δε φρόντιζαν ούτε για απεργιακά ταμεία, ούτε για απεργιακές επιτροπές, ούτε να έρθουν σ' επαφή με άλλους χώρους.

Τώρα, ένα άλλο ζήτημα που θέλω να πω, ένα ποτ πουρί να κάνω, ειπώθηκε νομίζω πριν από κάποιον φοιτητή, ότι ένας λόγος για τον οποίον δεν πετύχαμε, το φοιτητικό κίνημα, η απεργία μας, ήταν ότι δεν υπήρξε ένα μέτωπο πλατύτερο που θα μπει στη μάχη και να διεκδικήσει. Αυτό έχει μια αλήθεια, αλλά μερική κατά τη γνώμη μου. Δηλαδή, καμιά φορά είναι και πρόφαση για να μην ξεκινήσει κανένας αγώνας και πολύ ωραία αυτό το χρησιμοποιεί το ΚΚΕ. Τ' οποίο λέει, πρώτα θα γίνει το πανεργατικό μέτωπο, αυτή η ομπρέλα, και μετά εμείς θ' αποφασίσουμε αν θα κινητοποιηθούμε. Αυτό μπορεί να μη γίνει ποτέ ή να γίνει σε πάρα πολλά χρόνια, δεν ξέρω 'γω πότε. Εμείς τί θα κάνουμε; Όταν είναι ώριμες οι συνθήκες σ' ένα χώρο, εργασίας ή σπουδαστικό, δε θα δώσουμε έναν αγώνα όταν τα πράγματα καίνε όπως ήταν ο νόμος-πλαίσιο; Τι θα 'λεγαν οι φοιτητές; Άμα δεν ζυπνήσουν οι δάσκαλοι, άμα δεν έρθουν οι καθηγητές, εμείς δεν κουνιόμαστε; Εκεί να δούμε τις ευθύνες της λεγόμενης ριζοσπαστικής αριστεράς και του καθένα από εμάς τι ρόλο έπαιξε σ' αυτόν τον αγώνα. Έδωσε τα μέγιστα; Έκανε αυτό που έπρεπε ως το τέλος; Στην κρίσιμη στιγμή τράβηξε λίγο τον κόσμο μπροστά ή του έδωσε μια γροθιά και πήγε μαζί με τον άλλον, τον απογοητευμένο; Πήρανε τα μέτρα κατά τη διάρκεια της απεργίας για να τον έχει σε εγρήγορση; Ανέβαζε τις μορφές πάλης για να μην τον έχει σ' αυτή, ας πούμε, τη γραφειοκρατική συνήθεια... Είχαμε μάθει όλοι: Δευτέρα συνέλευση, Πέμπτη κατεβαίνουμε στις πορείες, τελείωσε. Και κάτι αντίστοιχο γινόταν και με τους φοιτητές. Δηλαδή, όλα αυτά τα πράγματα τα κάναμε εμείς για να λέμε ότι εμείς κάναμε τα μέγιστα, αλλά ο κόσμος δε μας ακολούθησε;

Κι ένα τρίτο ζήτημα. Έχει νομίζω να κάνει με το ότι μπορεί οι αγώνες να βρεθούν, με την έννοια του να συμπέσουν χρονικά. Αυτό δε σημαίνει ότι ο δάσκαλος κατάλαβε την ενιαία θέση που έχει μέσα στην κοινωνία με το φοιτητή. Δηλαδή, την ταξική του θέση, αυτό που λέμε και τονίζουμε όλοι εδώ πέρα. Λέμε, ας πούμε, εδώ «Έχει αντίληψη, έχει συνείδηση της ταξικής του θέσης ο δάσκαλος;». Ξέρει τί ρόλο παίζει μέσα στην κοινωνία; Ποια είναι η θέση του, η σχέση του με το φοιτητή, με τον άλλο εργαζόμενο; Εδώ έχουν ακόμα αντίληψη ότι είναι λειτουργοί ενώ είναι μισθωτή εργασία, μισθωτή σχέση. Και μπερδεύονται όλα αυτά από το ιδεολογικό ρόλο του σχολείου. Ρωτήστε την πλειοψηφία των συναδέλφων. Όχι εμάς εδώ, δεν εννοώ εμάς εδώ, γιατί εμείς μες στο μυαλό μας μπορεί να φτιάχνουμε πολύ ωραία σχήματα. Και τα φτιάχνουμε γιατί έχουμε τη δύναμη, είναι 16 Ιούνη, είναι η ώρα 22.45 και αντί να 'μαστε στα μπάνια, είμαστε εδώ και συζητάμε. Και δε συζητάμε για μας τους 60 ή τους 100, αλλά μιλάμε για χιλιάδες κόσμο που είναι εκεί έξω κι εμείς μ' αυτόν τον κόσμο πρέπει πρώτα να δουλέψουμε. Ωραίο και το MAX, να πάμε σ' ένα τέτοιο συντονιστικό, αλλά αν δε δουλέψουμε πρώτα σ' αυτό το χώρο, να τον πείσουμε ότι η απεργία δεν είναι χαμένη υπόθεση, να τον πάμε ένα βήμα παραπέρα, τότε στο MAX θα 'μαστε οι 100, άντε και άλλοι 200.

Κ.-Δάσκαλος από Θεσσαλονίκη

Θέλω να μιλήσω για τρία πράγματα. Θα προσπαθήσω να τα περιορίσω στα δύο. Καταρχήν, υπάρχουν δύο βασικές αντιφάσεις στα πράγματα που είπαν οι εισηγητές ή διαφάνηκαν κάποιες αντιφάσεις κι είναι πολύ σημαντικές.

Η πρώτη αντίφαση που άκουσα κυρίως απ' τους φοιτητές -ο Ο. το μετρίασε κάπως αλλά και για τα παιδιά νομίζω ότι το 'χουν πιάσει στο κείμενό τους, δεν ξέρω- είναι ότι στις κρίσιμες καμπές έλεγαν ότι υπάρχει η συνδικαλιστική ηγεσία, η συντεχνιακή λογική της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Το όλο ερώτημα εκεί πέρα είναι ότι η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, ή έτσι όπως είναι θεσμισμένα τα συνδικάτα, ξέρουμε ότι αργά ή γρήγορα, με τους αντιπροσώπους και την αστική θέσμιση που έχουν, οδηγούν σ' αυτό. Το υποκείμενο που είναι, όπως ήταν το '97 στην απεργία των δασκάλων, που μπήκε μέσα στα γραφεία της ΔΟΕ επειδή ξεπούλησαν την απεργία; Θέλω να πω δηλαδή, ότι μπορεί σαν μέλη, εργαζόμενοι, σώμα αυτού του πράγματος να 'χει ευθύνες η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, αλλά εμάς θα πρέπει να μας ενδιαφέρει περισσότερο, από την πλευρά της εργατικής χειραφέτησης, **πού είναι το υποκείμενο, ποια είναι η σύνθεσή του, ποια είναι η πεποίθησή του, που είναι τα όριά του**, που έφτασε και δεν έφτασε και σ' αυτή την απεργία και σε κάθε αγώνα.

Να το πάω λίγο πιο πέρα. Πραγματικά, υπάρχει μια συντεχνιακή λογική και στην ηγεσία της ΔΟΕ και σε μεγάλο κομμάτι της αριστεράς, ας πούμε, ή των Παρεμβάσεων. Σημαντικό όμως είναι ότι αυτή η συντεχνιακή αυτή λογική αντανακλά αυτό που υπάρχει και στην πραγματικότητα, αυτό που υπάρχει και σε πολλούς δασκάλους. Έχω την εντύπωση ότι θα πρέπει να μελετήσουμε με μεγαλύτερη λεπτομέρεια ποια είναι η **ταξική σύνθεση** στο κλάδο των δασκάλων. Γιατί η Αθήνα και η Δυτική Αθήνα έκανε απεργία; Γιατί η Θεσσαλονίκη που ήμουν εγώ δεν έκανε πολύ απεργία; Τι σημασία έχουν τα ποσοστά συμμετοχής στην απεργία όταν π.χ. ο δάσκαλος δηλώνει πρώτα γεωργός, έχει εισόδημα και δεν είναι ο μισθωτός εργάτης στα δυτικά προάστια της Αθήνας με το ακριβό νοίκι κι όλα αυτά; Γιατί υπάρχει μια μαγιά στην Κρήτη που κινητοποιήθηκε; Μας λείπει λίγο η μελέτη της ταξικής σύνθεσης των υποκειμένων. Κι όχι μόνο στο ζήτημα της τεχνικής σύνθεσης, δηλαδή ποιοι είναι οι υλικόι όροι των πραγμάτων, αλλά και της πολιτικής σύνθεσης, της πολιτικής κουλτούρας που κουβαλάνε. Κουβαλάνε μια ιστορία το Κερατσίνι και το Πέραμα, σε αγώνες, σε νοοτροπίες, σε ανθρώπους, όπως στον Κορυδαλλό ή οπουδήποτε. Αλλού δεν υπάρχουν αυτά τα πράγματα. Πρέπει να δούμε λοιπόν -αυτή είναι η προσωπική μου άποψη μέσα απ' αυτόν τον αγώνα- τι τράβηξε και τι δεν τράβηξε και για ποιους λόγους και γενικά να το έχουμε υπόψη μας όταν μελετάμε αυτά τα γεγονότα. Το ίδιο ισχύει και για τους φοιτητές. Γιατί ξαφνικά βλέπουμε ένα σώμα φοιτητών, που περιγράφει εδώ ο σύντροφος, να εισβάλλει και να λέει «Θέλουμε εξετάσεις»; Και γιατί απορούμε μ' αυτό; Γιατί απορούμε εμείς οι πρωτοβάθμιοι και εσείς οι φοιτητές μ' ένα μεγάλο συντηρητικό κομμάτι; Δεν υπάρχουν διαδικασίες μικροαστικοποίησης μέσα στον κλάδο μας με τη συγκεκριμένη διάρθρωση που έχει η εργασία, με κάποια πράγματα που αναπτύσσει η εκπαιδευτική μηχανή επειδή είναι μέσα στο δημόσιο καθεστώς, μ' αυτά που το κράτος παρέχει κι όλα αυτά μικροαστικοποιούν τον κόσμο; Δεν είναι, από την άλλη μεριά, *παράγοντας προλεταριοποίησης* αυτό που συμβαίνει στην Αθήνα, σ' ότι έχει γίνει *ανυπόφορη* η ζωή και δεν ξέρεις πώς να βγεις έξω; Θέλω να πω, αυτούς τους παράγοντες να τους κοιτάμε. Κοιτάζοντας περισσότερο το υποκείμενο, ξεφεύγουμε από τη λογική ότι φταίει η συνδικαλιστική ηγεσία και ότι το ξεπούλησαν αυτό το πράγμα. Εμείς πάσχαμε πολύ...

Επίσης, παιδιά, η απεργία ξεκίνησε από τα πάνω. Υπάρχει μια αντίφαση όταν λέγεται ότι 800 αντιπρόσωποι δεν είναι από τα πάνω. Είναι αντίφαση, γιατί ξέρουμε ότι μπορεί σ' ένα ζωντανό σύλλογο όπως είναι ο Κορυδαλλός να 'ρχεσαι εσύ και να λες «αυτή είναι η απόφαση της γενικής μου συνέλευσης», σ' όλους τους άλλους συλλόγους όμως ξέρουμε ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί λειτούργησαν με τη λογική της ανάθεσης, της ψήφου, του «να βγει το Δ.Σ.», καμιά γενική συνέλευση με απαρτία κι απλά πάει το Δ.Σ με τη γραμμή του κάθε κόμματος και παράταξης και βγάζει αποτελέσματα. Έχουν πρόβλημα τα συνδικάτα, η θέσμισή τους είναι αστική, κι ό,τι κι αν κάνουν στα συνδικάτα σου λένε «θα κάνεις εκλογές». Βλέπετε; Το 'πανε πριν για το Κερατσίνι όταν τέθηκε θέμα αλλαγής καταστατικού. Πρέπει να τα δούμε λίγο αυτά τα πράγματα όταν τα εξετάζουμε και να

δούμε και πώς μες στη διάρκεια ενός αγώνα θα πρέπει να μπορούμε να τα ξεπερνάμε. Με μορφές πιο ευέλικτες, πιο δικές μας, της τάξης μας, του εργαζομένου. Υπάρχει λοιπόν αυτή η αντίφαση και νομίζω ότι λύνεται όχι ρίχνοντας το βάρος στην ηγεσία, τη συνδικαλιστική ή τη γραφειοκρατική κάθε φορά, οι ίδιοι θα 'ναι, αλλά περισσότερο εμβαθύνοντας στο υποκείμενο και ποιες διαδικασίες, ποιες λογικές και ποια κουλτούρα βάζουμε εμείς στους χώρους.

Η δεύτερη αντίφαση που θέλω κυρίως να θίξω είναι το ζήτημα των στόχων. Στη χθεσινή κουβέντα, αυτό που εγώ τουλάχιστον διαισθάνθηκα, ήταν μια κριτική ότι «ο στόχος είναι μεγάλη πολιτική και ότι τελικά το ζήτημα δεν είναι αν θα πέσει ο νόμος-πλαίσιο, το άρθρο 16 και τα λοιπά». Σήμερα, άκουσα στον απολογισμό αν πέτυχε ή όχι, αυτό ήταν το ερώτημα. Σήμερα ανέδειξαν, τουλάχιστον από τη μεριά των φοιτητών αυτό κατάλαβα, ότι από τη στιγμή που ο νόμος-πλαίσιο πέρασε, δεν πέτυχε ο αγώνας. Πέτυχε κάποια άλλα πράγματα, ένας κόσμος μπήκε στον αγώνα, βγήκε στο δρόμο και τα λοιπά. Νομίζω ότι έχουμε κι εδώ μια αντίφαση. Ποιοι είναι οι στόχοι; Δηλαδή, μας ενδιαφέρει να μην περάσει ο νόμος-πλαίσιο ή δε μας ενδιαφέρει; Δεν ακούστηκε απάντηση σ' αυτό. Γιατί πολλές φορές σε κάτι συζητήσεις -κυρίως αυτόνομων φοιτητών- υπάρχει η λογική «δεν είναι ο νόμος-πλαίσιο ή το άρθρο 16». **Μας ενδιαφέρει ή δε μας ενδιαφέρει;** Πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε αυτό και το βάζω σαν ερώτημα. Κάθε αγώνας έχει πολλές πλευρές. Μπορεί να πετύχει την ανασύνθεση του υποκειμένου, τις ζωντανές συνελεύσεις, μπορεί όμως να μην αποσοβήσει τη θεσμοθέτηση της αναδιάρθρωσης που σημαίνει ο νόμος-πλαίσιο. Όχι ότι ο νόμος-πλαίσιο ολοκληρώνει την αναδιάρθρωση αλλά στην ουσία βάζει ένα θεσμικό πλαίσιο για κάτι που έχει ήδη υπάρξει και για να προωθήσει το επόμενο μετά. Μας ενδιαφέρει αυτό να το μπλοκάρουμε; Πιστεύουμε ότι μπορούσαν να πυροδοτηθούν άλλες διαδικασίες στη συνέχεια αν μπλοκαριζόταν ο νόμος-πλαίσιο; Έχω την εντύπωση ότι η κυβέρνηση θα πήγαινε σ' εκλογές. Αν πήγαινε σ' εκλογές, μετά δε θα έμπαιναν ξανά ζητήματα; Έχει ανέβει **το επίπεδο της ταξικής πάλης** ένα βήμα παραπάνω;

Υπάρχει, λοιπόν, ένα πράγμα που πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε εκεί. Πολλές φορές βλέπουμε ότι **κάποιοι στόχος δεν πετυχαίνει και εμείς λέμε ότι τα καταφέραμε!** Το ίδιο συνέβη και με τους δασκάλους. Βάλαμε κάποια αιτήματα. Πολλές φορές άγγιξαν την τάξη πραγματικά. Δεν είναι το ζήτημα των 1.400, είναι άλλα **υπόρρητα νοήματα**, συμφωνώ, δε λέω όχι. Αλλά όταν ερμηνεύουμε το τι καταφέραμε έχει να κάνει με την δική μας **αυτοπεποίθηση** σαν κλάδος, με όσα πράγματα μάθαμε και κάναμε. Όμως, τα πράγματα δεν κατάφεραν να σπάσουν τη λιτότητα. Είναι μεγάλο ζήτημα αυτό; Όχι για τα 1.400 και τα συν 200 αλλά για την εργατική τάξη. Θα πρέπει να δούμε την κίνηση και τη σχέση μας με όλη την κίνηση της εργατικής τάξης. Δεν μπορούμε να κάνουμε απεργία μόνο για να νιώσουμε εμείς καλύτερα. Εμένα αυτή είναι η εντύπωσή μου και το βάζω κι αυτό σαν ερώτημα. **Μήπως σε περίοδο νεοφιλελευθερισμού ο εργαζόμενος στο εργοστάσιο δεν έχει ανάγκη ν' ακούσει ότι «οι δάσκαλοι κάναν έναν ηρωικό αγώνα» και ότι το κράτος, γαμώτο, κέρδισε!** Αυτό το 'χουμε καταλάβει λιγάκι; Και συγνώμη κιόλας. Εγώ πιστεύω ότι εδώ και 15 χρόνια ο εργαζόμενος **ξέρει πολύ καλά** τη θέση του, **ξέρει πολύ καλά** τι είναι ο νεοφιλελευθερισμός, το 'χει ζήσει πολύ καλά **στο πετσί του**. Κι έχω την εντύπωση ότι βιαζόμαστε. Πρέπει να δούμε τις προϋποθέσεις και τις υλικές νίκες, όχι μόνο αγώνες για την τιμή των όπλων.

Αυτές τις δύο αντιφάσεις ήθελα να θίξω λοιπόν για το ζήτημα της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας και το ζήτημα των στόχων. Δε θ' ανοιχτώ καθόλου στο ζήτημα του γιατί δε συμπέσαν οι δύο αγώνες. Έχω την εντύπωση ότι έχει, επίσης, να κάνει με την ταξική σύνθεση, με το τι συμβαίνει στους δασκάλους ως υποκείμενα αλλά και στους φοιτητές, ποια περιεχόμενα βάζουν μπροστά. Οι μαθητές π.χ. βάζουν την εντατικοποίηση, το κενό νοήματος, εμείς δεν έχουμε τέτοια εντατικοποίηση που έχουν οι μαθητές. Δεν έχουμε γίνει Βρετανία, έχω δουλέψει στη Βρετανία. Είναι αλλιώς το πράγμα, ήταν η απαξίωση, ήταν πολλά άλλα. **Πρέπει να δούμε τα υπόρρητα περιεχόμενα.** Και τα περιεχόμενα συμπέσαν ή δε συμπέσαν; Αυτή η μελέτη θα βοηθήσει πολύ περισσότερο στο μέλλον. Λέγοντας ένα τοιτάτο που λέει «ενάντια στην αναδιάρθρωση που πλήττει τους πάντες» δε νομίζω ότι θα μας λύσει ακριβώς το πρόβλημα, τουλάχιστον για τη μεγάλη μάζα και το πώς βιώνει το υποκείμενο τα πράγματα. Όπως είπε και η συναδέλφισσα, σημασία έχει το έξω, όχι εμείς εδώ μέσα.

Ο. -Φοιτητής

Να κάνω δύο-τρεις παρατηρήσεις και μια ερώτηση στους δασκάλους. Καταρχάς, όσον αφορά κάποιες παρατηρήσεις, να πω ότι μια ψιλο-ολοκληρωμένη, πιο πλήρης ανάλυση σχετικά με το κίνημα υπάρχει στην εισήγηση. Η σημερινή εισήγηση περιστράφηκε γύρω από το ζήτημα της σύνδεσης με τους δασκάλους. Τις αντιφάσεις τις δεχόμαστε που αναφέρατε. Απλώς, δεν ξέρω άμα έγινε σαφές, χθες ή σήμερα, ότι το υποκείμενο αυτού του φοιτητικού αγώνα δεν ήταν σαφές. Δεν αποφάσιζε το ίδιο το υποκείμενο, το οποίο είναι ένα πρώτο βήμα, δηλαδή να πολώσει πάνω σε κάποια ζητήματα, ένα πρώτο βήμα για ν' απεγκλωβιστεί από τις ηγεσίες. Σ' ένα μεγάλο βαθμό παρέμεινε εγκλωβισμένο, σίγουρα σε περιφερειακό επίπεδο, σε κάποια γενικά ζητήματα, όπως οι συγκρούσεις στο δρόμο, τις έγγραφε στ' αρχίδια του. Απλώς, όταν μιλάμε για το πώς έγινε το κίνημα του Μάη-Ιούνη, αναγκαζόμαστε να εξηγήσουμε όντας μέσα στο κίνημα και έχοντας φάει στη μάπα όλους τους ελιγμούς των φοιτητοπατέρων και σε τέτοιο μαζικό επίπεδο για πρώτη φορά. Αναγκαζόμαστε να εξηγήσουμε αυτή τη διαδικασία υπονοώντας, φυσικά, ότι το υποκείμενο δεν κατάφερε να συγκροτηθεί ως υποκείμενο, διαχωρισμένο μες στα πανεπιστήμια, παρά υπόρρητα μέσω της πόλωσης με τους ΔΑΠίτες. Το υποκείμενο αδράνησε, διαμαρτυρήθηκε. Ένα αυτό.

Ένα δεύτερο σε σχέση τους στόχους. Έγινε ένας διαχωρισμός στους «επίσημους» στόχους του κινήματος, στον κυρίαρχο λόγο του κινήματος. Εμείς δε λέμε ότι ο νόμος-πλαίσιο δεν ήταν στόχος. Ήταν στόχος και μια χαρά κάνει και ήταν. Είναι κομβικό για το ζήτημα της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης. Απλώς λέμε ότι ο τρόπος με τον οποίο τέθηκε, ο τρόπος με τον οποίο ο κυρίαρχος λόγος του κινήματος τον αντιμετώπισε, ήταν διαφορετικός απ' αυτόν που είπαμε. Δηλαδή, τον αντιμετώπισε σαν αντεπίθεση και όχι ως απαρχή και μέρος μιας συνολικότερης διαδικασίας αλλαγής όλης της εκπαίδευσης.

Προφανώς κι αν έπεφτε ο νόμος θα ήμασταν ένα βήμα πάνω ως προς το ζήτημα της ταξικής πάλης.

Και, τέλος, το ζήτημα της αναδιάρθρωσης. Χρησιμοποιείται ως λέξη σε φάση του καπιταλισμού που αλλάζει συλλήβδην το σύστημα παραγωγής. Καπιταλιστική αναδιάρθρωση. Όσον αφορά την εκπαίδευση, συμφωνώ απόλυτα ότι το ζήτημα δεν είναι να βάλουμε δίπλα στο δημόσιο το ιδιωτικό. Συμφωνώ απόλυτα ότι ένα μέρος του ρόλου που επιτελούσε η μαζική εκπαίδευση και η παράλληλη ρύθμιση στην παραγωγή είναι έξω από την εκπαίδευση πια. Δε νομίζω ότι έχουνα βρει το καινούργιο ολοκληρωμένο μοντέλο. Νομίζω ότι χρόνια τώρα πειραματίζονται και τώρα, εν πάσει περιπτώσει, τους περνάει. Η λύση που προτείνουν για ιδιωτικοποίηση και εξατομίκευση της ευθύνης προς το καθένα δε νομίζω ότι είναι μια λύση βιώσιμη για το ίδιο το σύστημα. Αυτά πολύ χοντρικά.

Αυτό που θέλω να ρωτήσω τους δασκάλους είναι το αν κρίνουν ότι το μοντέλο των ωρομίσθιων είναι ένα μοντέλο εργασιακής συνθήκης το οποίο προτάσσει το σύστημα για απο 'δω και πέρα ή αν αποτελεί μια εξαίρεση στον κανόνα. Δηλαδή, αν κατευθύνεται προς τα εκεί το πράγμα, των ωρομίσθιων, των αναπληρωτών, των ειδικευμένων σχολείων και ούτω καθεξής.

Φοιτητής από φιλοσοφική

Να πάρω το λόγο; Είμαι φοιτητής στη Φιλοσοφική Αθήνας και θέλω να αναφερθώ πάνω στη σχέση μεταξύ εργασιακής και εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης και γενικότερα εργασίας και εκπαίδευσης όπως τέθηκε από πολλούς, τόσο στο επίπεδο της βιωμένης εμπειρίας όσο και σε πιο αφαιρετικό και φιλοσοφικό επίπεδο και να κάνω κάποιες παρατηρήσεις που πιστεύω ότι μπορούν να βοηθήσουν τόσο στη γέννηση ανατρεπτικών ιδεών μέσα από οριζόντιες διαδικασίες όσο και στην ανάπτυξη της μέγιστης κοινωνικής οργάνωσης από τα κάτω, φυσικά.

Καταρχάς, θεωρώ πολύ σημαντικό σ' αυτή την ανάλυση να μην πέφτουμε στην παγίδα, για μένα, του χοντροκομμένου σχήματος βάση-εποικοδόμημα μεταξύ εργασίας και εκπαίδευσης. Δηλαδή, ότι γίνεται στην εργασία, στην οικονομία, στην παραγωγή, μ' έναν αυτόματο τρόπο επηρεάζει το εποικοδόμημα, όλη την κουλτούρα, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό κλπ. Κάτι που ανάγεται σ' όλο το σύνολο της ανθρώπινης ιστορίας και καταλήγει σε μια ανάλυση ότι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα ιδεολογικό εργαλείο στα χέρια της αστικής τάξης. Αυτήν την αντίληψη

τη θεωρώ εν πολλοίς ανιστορική, καθότι βασίζεται σε μια λογική διαχωρισμού η οποία είναι [η ίδια] κατά βάση καπιταλιστικό κοινωνικό δημιούργημα καθώς στους πιο πολλούς προκαπιταλιστικούς κοινωνικούς σχηματισμούς και η εκπαίδευση και η οικονομική δραστηριότητα ήταν, σε μεγάλο βαθμό, ενσωματωμένες στην κοινωνική ζωή. Φυσικά, δε λέω ότι η εκπαίδευση είναι ουδέτερη. Εννοείται ότι ενσωματώνει όλες τις κυρίαρχες αξίες και τις κεντρικές σημασίες της κάθε κοινωνίας και τον τρόπο κοινωνικής οργάνωσης αλλά όχι μ'έναν τρόπο ιδεολογικής-κατασταλτικής επιβολής, αλλά όπως κάθε θεσμός σε μια κοινωνία, έτσι ενσωματώνει όλες αυτές τις αξίες. Αυτή η κατάσταση που περιέγραψα, σε πολύ μεγάλο βαθμό, αλλάζει στα πρώτα στάδια του 20ου αιώνα με το **μαζικό καπιταλιστικό εκπαιδευτικό σύστημα** όπου πλέον αυτό είναι το μοναδικό *επίσημο* και *διακριτό* εκπαιδευτικό σύστημα. Δηλαδή, το 'χαμε δει και μέσα από τις πρώτες άτυπες, άρρητες προλεταριακές ενώσεις εκπαίδευσης όπου οι προλετάριοι είχαν απόλυτη εξουσία πάνω στην παραγωγή, το οποίο πάρηκε σιγά-σιγά απ'αυτούς. Το μαζικό καπιταλιστικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι πια το μοναδικό το οποίο μπορούσε να παρέχει και να επικυρώνει γνώση.

Εδώ πέρα έρχεται ν' αλλάξει η κατάσταση με το νεοφιλελευθερισμό και παρόλο που πολλά αναλύθηκαν θέλω να σταθώ στη σύνδεση νεοφιλελεύθερης ιδεολογίας αλλά και του μεταμοντερνισμού, δεξιού ή υποτιθέμενου αριστερού-επαναστατικού, με την εκπαιδευτική-εργασιακή αναδιάρθρωση. Ο κύριος άξονας στον οποίο αυτά τα δύο συναντιούνται είναι της καταστροφής και εξάλειψης οποιουδήποτε κοινωνικού υποκειμένου, κάτι που βλέπουμε να συμβαίνει και στην εργασία και στην εκπαίδευση. Στην εργασία βλέπουμε να μην υπάρχει κανένα συλλογικό υποκείμενο, να μην υπάρχει κανένα συλλογικό κεντροποιημένο υποκείμενο, αλλά ο άνθρωπος να 'ναι απλά ένας κρίκος, ένα εργαλείο σε μια γενικότερη αλυσίδα αυτοματισμών και μηχανοποίησης. Και φυσικά το ίδιο συμβαίνει και στην εκπαίδευση όπου δεν υπάρχει πάλι κάποιο συλλογικό υποκείμενο, είτε από πλευράς εκπαιδευτικών είτε από πλευράς φοιτητών μιας και υπάρχει ο διαχωρισμός έτσι κι αλλιώς μέσα στο πανεπιστήμιο. Αλλά και πάλι οι δύο τομείς είναι κρίκοι σε μια ροή πακέτων, κατακερματισμένων πληροφοριών, γνώσης, δεξιοτήτων, ικανοτήτων και τα λοιπά. Αυτό στο οποίο θέλω να καταλήξω και να επιστρέψω σ' αυτό που είπα πριν, σχετικά με την ανάπτυξη ανατρεπτικών ιδεών και κοινωνικής οργάνωσης από τα κάτω, είναι ότι βάσει αυτών των συνθηκών δεν πιστεύω ότι μπορούμε να βασιζόμαστε σε καμία ρητορική περί κάποιων αντικειμενικών αναγκών, οι οποίες, κατά τη γνώμη μου, είναι καπιταλιστικές επιθυμίες περισσότερο, ούτε σε κάποια ιδεολογία περί προέλευσης των τάξεων αλλά σε μια γενικευμένη κοινωνική οργάνωση από τα κάτω στη βάση της πρόθεσης ανατρεπτικότητας των κυρίαρχων αξιών στη σημερινή συνθήκη ζωής. Ούτε μόνο εργασίας, ούτε μόνο εκπαίδευσης, αλλά στη σημερινή καπιταλιστική συνθήκη ζωής.

Κ.-δασκάλα

Θα ξεκινήσω λέγοντας ότι διαφωνώ με το Β. στο ζήτημα του τι μέλλον μπορεί να έχει η δημόσια εκπαίδευση, γιατί θεωρώ λάθος την άποψή του ότι «μας τέλειωσε». Η δημόσια εκπαίδευση παραμένει ο **κύριος** τομέας/μηχανισμός διαμόρφωσης, κατανομής, κατηγοριοποίησης του εμπορεύματος εργατική δύναμη, του μελλοντικού εργατικού δυναμικού σ' ένα διευρυνόμενο καπιταλιστικό καταμερισμό εργασίας. Το ότι παραμένει ο δημόσιος χαρακτήρας της παρά τις προσπάθειες ιδιωτικοποίησης, οφείλεται στο ότι από εκεί αντλεί το κράτος τη **νομιμότητά** του. Η νομιμοποίηση των καπιταλιστικών κοινωνικών σχέσεων περνάει αναγκαστικά μέσα απ'τη μαζικοποίηση της δημόσιας εκπαίδευσης. Η μαζικοποίηση αυτή που άρχισε από τα τέλη της δεκαετίας του '60, είναι μια ιστορική διαδικασία που είναι *μη αναστρέψιμη*. Ενδεικτικά να πούμε ότι από το 1998 και μετά 8 στους 10 νέους Έλληνες υπηκόους σπουδάζουν. Είναι φανερό ότι δεν μπορεί να γίνει ενσωμάτωση στους θεσμούς χωρίς μαζικοποίηση της εκπαίδευσης και εξάλλου, όπως είπα και πριν, ο αυξανόμενος καπιταλιστικός καταμερισμός εργασίας απαιτεί όλο και περισσότερο ειδικευμένους, άρα όλο και περισσότερους πτυχιούχους.

Όμως η μαζικοποίηση αυτή φέρνει κρίση: απ'τη μια γεννά απαιτήσεις και προσδοκίες κοινωνικής ανόδου αλλά απ'την άλλη συσσωρεύει αντιφάσεις, αποτυχίες, διαψεύσεις. Αναπόφευκτα αυτή

η μαζικοποίηση προκαλεί μια κρίση στην ιεραρχική κατανομή του εργατικού δυναμικού και έφερε μια κρίση πειθάρχησης και νοήματος στο δημόσιο σχολείο. Μ' άλλα λόγια, η εργατική τάξη διεκδικεί για λογαριασμό της την εκπαίδευση, τη μόρφωση, τον έλεγχο πάνω στην εκπαιδευτική διαδικασία, καλύτερες θέσεις εργασίας και το κράτος προσπαθεί να μπλοκάρει τις διεκδικήσεις και προσπαθεί να επιβάλλει την αναδιάρθρωση. Η εκπαίδευση, το σχολείο και το πανεπιστήμιο γίνονται το πεδίο κοινωνικών συγκρούσεων και αντιθέσεων, πεδίο ταξικών διεκδικήσεων και κινημάτων.

Οι νεοφιλελεύθερες απόπειρες αναδιάρθρωσης της εκπαίδευσης μετράνε ήδη πάνω από μια 15ετία, στην Ελλάδα τουλάχιστον. Απ' το νηπιαγωγείο, με προτάσεις σχολειοποίησης, άρα ταχύτερης εισαγωγής των νηπίων στη μετρησιμότητα, την αξιολόγηση και την εργασία, την Α'θμια με εισόδο χορηγών, με τα νέα βιβλία, με αύξηση της ύλης, την εντατικοποίηση, τη Β'θμια με αυστηρότερη επιλογή και τη Γ'θμια με το νόμο-πλαίσιο που εντατικοποιεί το ήδη επιχειρηματικοποιημένο περιβάλλον των πανεπιστημίων απειλώντας με έξωση το αντιπαραγωγικό διανοητικό προλεταριάτο. Η αναδιάρθρωση έχει ιδεολογικό όπλο την αξιοκρατία –ξέρετε, η γνωστή φιλολογία για ανάξιους, τεμπέληδες– και υλικό την υποχρηματοδότηση και την ιδιωτικοποίηση.

Όμως υπάρχουν όρια στην ιδιωτικοποίηση: οι μεμονωμένοι καπιταλιστές είναι ανίκανοι να δουν τα συμφέροντα του κεφαλαίου συνολικά, πράγμα ήδη γνωστό από την εποχή του Κένυς ακόμα. Το κράτος δεν μπορεί να παραδώσει στους ιδιώτες αυτό το βασικό τομέα, που όπως είπα και πριν, χρησιμεύει για την ίδια του τη νομιμοποίηση. Δεν μπορούμε να λέμε λοιπόν ότι έρχεται το τέλος της δημόσιας εκπαίδευσης και ότι θα ιδιωτικοποιηθεί, χωρίς να λέμε ταυτόχρονα ότι έρχεται μαζί και το τέλος του κράτους όπως το ξέρουμε. Αν συμβαίνει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να δούμε πώς αλλάζει το κράτος και σε τι μετατρέπεται, κάτι που μέχρι τώρα δεν το βλέπω να συμβαίνει.

Για να έρθω τώρα στο θέμα της σημερινής συζήτησης, στη μη συνάντηση δασκάλων-φοιτητών. Ένας λόγος συνάντησής τους θα μπορούσε να ήταν το ότι και οι δάσκαλοι και οι φοιτητές αποτελούν δύο διαφορετικές βαθμίδες της ίδιας διαδικασίας, της εκπαίδευσης. Κάτι τέτοιο βέβαια προϋποθέτει μια αφαίρεση, μια ανάλυση της δραστηριότητας του καθενός και της ίδιας της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αυτό που επιχειρήσα να κάνω πιο πριν. Ένας άλλος λόγος θα μπορούσε να ήταν ότι είχαν κοινούς στόχους στον αγώνα τους, τους δύο άξονες της αναδιάρθρωσης απ' την πλευρά του κράτους που ανέφερα πριν, την αξιοκρατία που προκαλεί εντατικοποίηση και την υποχρηματοδότηση που απαξιώνει τη δημόσια εκπαίδευση και οδηγεί στην ιδιωτικοποίηση. Μιλάμε εδώ για υποκείμενα αγώνα που αγωνίζονται ενάντια στην αναδιάρθρωση και αναγιγνώσκοντας έτσι τόσο την αναδιάρθρωση όσο και τον αγώνα τους μπορούν να έρθουν κοντά. Το ότι σε κάποιες λίγες συζητήσεις και κείμενα μπορούσαν να εντοπιστούν οι κοινοί στόχοι, αλλά κινηματικά η συνάντηση δεν έγινε, απαιτεί μια ερμηνεία που βρίσκεται στα όρια του κάθε αγώνα χωριστά.

Για να μιλήσουμε για τα όρια της απεργίας των δασκάλων, πρέπει να μιλήσουμε για τη φύση της εργασίας τους που η απεργία διέκοψε βίαια. Η εργασία του δασκάλου συνίσταται στη διαμόρφωση και αναπαραγωγή του εμπορεύματος εργατική δύναμη σε νεαρή ηλικία. Η ιδιομορφία όμως αυτού του εμπορεύματος είναι ότι δεν παράγεται ποτέ σε τελική μορφή αλλά πρέπει ν' αναπαράγεται συνεχώς. Πώς το βιώνουμε υποκειμενικά αυτό εμείς οι δάσκαλοι αλλά και οι μαθητές; Επειδή ακριβώς δε ζούμε σε εποχές που το κεφάλαιο επιβάλλεται με αποκάλυπτη βία αλλά πρέπει ν' αποσπά συναίνεση, αυτό που βιώνουμε είναι η όλο και μεγαλύτερη άρνηση των μαθητών να δώσουν τη συγκατάθεσή τους, μια όλο και μεγαλύτερη απειθαρχία από μεριάς τους. Κι αυτό γιατί η εργασία των δασκάλων γίνεται όλο και πιο **αλλοτριωμένη, πιο αφηρημένη, επιβεβλημένη** από τα πάνω. Αυτό φαίνεται από τη μεγαλύτερη αυστηρότητα στην τήρηση του αναλυτικού προγράμματος, τη σχεδιαζόμενη αύξηση των εξετάσεων, την εισαγωγή των νέων βιβλίων, το όλο και λιγότερο έλεγχο των δασκάλων πάνω στη δουλειά τους. Αυτά με τη σειρά τους, μαζί με τον αυξανόμενο φόρτο εργασίας, φέρνουν μια αίσθηση αποξένωσης, γιατί νιώθουν ότι κάνουν μια δουλειά που τείνει να μετριέται και ν' αξιολογείται, να δημιουργούν μαθητές-προϊόντα που θ' ανταγωνιστούν μεταξύ τους για να πουλήσουν τον εαυτό τους. Η γνώση που μεταδίδουν τείνει να γίνεται περισσότερο πληροφορία, χωρίς χρήσιμο, συγκεκριμένο χαρακτήρα.

Ωστόσο, αυτή η αντίδραση στην αλλοτρίωση δεν απέκτησε λόγο στην απεργία, δεν εκφράστηκε ρητά, παρά μόνο σε κάποιες συναντήσεις με γονείς και κάποια συνθήματα στο δρόμο. Αυτό που κυριάρχησε ήταν το ζήτημα της υποχρηματοδότησης, κάτι που βιώνεται ως απαξίωση. Γιατί η υποχρηματοδότηση δε σημαίνει μόνο μετακύλιση του κόστους αναπαραγωγής της εργατικής τάξης στην ίδια την τάξη, αλλά και αίσθηση μετατροπής των δασκάλων και των μαθητών σε φτηνά, αναλώσιμα προϊόντα. Μ' άλλα λόγια η οικονομική μιζέρια ταυτίστηκε με τη μιζέρια έλλειψης νοήματος, δηλ. η υλική φτώχεια ταυτίστηκε με τη φτώχεια του περιεχομένου της εκπαίδευσης. Όσον αφορά τους ωρομίσθιους τώρα, δε συμμετείχαν στην απεργία γιατί δε συμμετέχουν και στη ζωή του συλλόγου γενικότερα.

Μ' όλα αυτά που είπα, θέλω να καταλήξω στο εξής: αν οι δάσκαλοι μέσα στην απεργία εξέφραζαν ρητά αυτό που βιώνουν και περιέγραψα, θα ξεπερνούσαν το συνδικάτο, τη διεξαγωγή της απεργίας σ' ένα κλαδικό, συντεχνιακό στυλ και θ' αναζητούσαν συμμάχους στους φοιτητές, δηλ. σε υποκείμενα αγώνα που επίσης στρέφονται ενάντια στην ιδιωτικοποίηση, την εντατικοποίηση, την υποχρηματοδότηση, καθώς και στους γονείς, δηλ. σε δυναμικούς συμμάχους πάνω στη διεκδίκηση αύξησης έμμεσου, κοινωνικού μισθού, αύξησης κοινωνικών δαπανών. Κάτι τέτοιο δυστυχώς δεν έγινε, όχι τουλάχιστον στο βαθμό που θα επέτρεπε τη συνάντηση των δύο υποκειμένων, πέρα από την ταυτόχρονη παρουσία τους στο δρόμο, στις πορείες, τα συλλαλητήρια. Είναι ένα στοίχημα για το μέλλον...

A.-δασκάλα

Ήθελα ν' απαντήσω πρώτα στον Κ. Εντάξει, συμφωνώ μαζί σου ότι πρέπει να ενωθούμε μ' άλλους εργατικούς χώρους, αλλά είπες πριν μια φράση «απεργούμε για την πλάκα μας»; Η Κ. έχει απαντήσει σε πολλά απ' αυτά και θα 'θελα να πω μόνο ότι μια μεγάλη μερίδα δασκάλων είναι ενάντια στη μισθωτή εργασία. Αυτός δεν είναι αρκετός λόγος; Ενάντια στην καταπίεση, το καθηκοντολόγιο, στο ωρολόγιο πρόγραμμα, την τυπικότητα, όλα αυτά που τους πιέζουν, σ' αυτή τη φριχτή καθημερινότητα, στο ρόλο που τους καταπιέζει, όλα αυτά δεν είναι αρκετοί λόγοι για ν' απεργήσεις; Εγώ προσωπικά θεωρώ ότι η απεργία είναι αληθινός χρόνος. Τότε αρχίζει η αληθινή ζωή.

Εντάξει, και στον Ορέστη κάτι τελευταίο. Ναι, θεωρώ ότι αν δεν κάνουμε κάτι και δεν πορευτούμε μαζί με τους ωρομίσθιους, το εργασιακό αυτό μοντέλο είναι το μέλλον. Το μοντέλο του απασχολήσιμου που από το ολόημερο που ήταν ο Δούρειος Ίππος για να σπάσουν οι εργασιακές σχέσεις, πέρασε και στην πρωινή ζώνη. Άρα θα 'ναι το μέλλον αν δεν κάνουμε κάτι να ενωθούμε μ' αυτά τα κομμάτια. Αυτά.

A. -Συντονιστής

Θέλει να τοποθετηθεί κανείς άλλος;

Κ.-Δάσκαλος από Θεσσαλονίκη

Εγώ να πω κάτι; Υπάρχει κάποιος που να μην ανήκει στο χώρο της εκπαίδευσης και θα 'θελε να μας πει πώς είδε απ' έξω την όλη κίνηση αυτού του αγώνα;

Τ.-Βιβλιοϋπάλληλος

Δεν μπορώ να σου απαντήσω μ' έναν τρόπο. Οι βιβλιοϋπάλληλοι είναι ένας ιδιωτικός εργασιακός χώρος όπως όλοι άλλοι. Έχει όλες τις απόψεις, όλων των ειδών τους ανθρώπους. Φαντάσου ότι μέσα του περιλαμβάνει ανθρώπους που έχουν ένα υψηλό μορφωτικό επίπεδο, παίρνουν πάρα πολλά χρήματα και μπορεί να δουλεύουν σε γραφείο με χαλαρό ωράριο, μέχρι τους αποθηκάρειους που μπορεί να 'ναι άνθρωποι εξαιρετικά φτωχοί, χωρίς μορφωτικό κεφάλαιο, γενικά αποκλεισμένοι έχοντας στο μυαλό τους όνειρα, ξέρω 'γω, ότι «θα πάρω αμάξι!» και τα λοιπά. Πάνε, συνήθως, πακέτο όλα αυτά. Είναι κόσμος από χίλια δυο πράγματα. Τώρα, είναι εκεί στη μέση ο σύλλογος ο οποίος είναι ένας συγκερασμός πάρα πολλών διαφορετικών απόψεων: από τους Ναρίτες μέχρι

περίεργους. Υπάρχουν άνθρωποι που μαζεύονται, τέλος πάντων, κάθε φορά και λένε «θα υπερασπιστούμε τους φοιτητές αυτή την εβδομάδα», να μια στάση εργασίας ή απεργία, αν είναι δυνατό, ή κάνουμε συναντήσεις στα γραφεία για να μαζευτούν κι άλλα σωματεία μήπως και βγει κάτι. Αυτές οι ενέργειες αποτυχαίνουν πάντα! Αποτυχαίνουν πάντα γιατί δεν υπάρχουν άλλοι τέτοιοι σύλλογοι με απουσία ΠΑΜΕ, που να 'ναι μικροί, κάπως συμμαζεμένοι, να υπάρχει μια βάση ανθρώπων. Ενώ οι εργαζόμενοι υποδέχονται πάντα ευνοϊκά όλα αυτά, το ποσοστό που συμμετέχει είναι αναλογικά μικρό. Δηλαδή, κάποιος δε φεύγει εύκολα απ' την εργασία του για τους φοιτητές, το ίδιο και για τους δασκάλους. Ανοίγει και μια κουβέντα, δηλαδή, ότι οι δάσκαλοι είναι προνομιούχοι, οι φοιτητές είναι αστάκια, βολεμένα. *Βέβαια, απ' την στιγμή που μπαίνεις στους εργασιακούς χώρους κάθε τρεις και λίγο, βδομάδα παρά βδομάδα, μ' ένα φυλλάδιο, ανατρέπεται το κλίμα.* Είναι νομιμοποιημένη όλη αυτή η διαδικασία. Το να συμμετάσχει, όμως, ένας εργαζόμενος απ' τον ιδιωτικό τομέα σ' αυτούς τους αγώνες είναι πάρα πολύ δύσκολο. Θα πρέπει να συμβεί κάτι πολύ σημαντικό που να παρασύρει τα πάντα. Η συνηθισμένη συμμετοχή είναι 60 άνθρωποι και στο δρόμο κάτω από 30. Σ' αυτούς τους 30 να υπολογίσετε κι αυτούς που δεν απεργούν επειδή νιώθουν καμιά ανάγκη σύνδεσης ή αλληλεγγύης με το συγκεκριμένο κίνημα, αλλά επειδή τους τη σπάει το αφεντικό τους. Λίγο πολύ ο κοινός πυρήνας που υπάρχει μέσα σ' όλα αυτά είναι η *αλλοτρίωση της εργασίας*. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα στο χώρο του βιβλίου σε αγώνες που έχουν γίνει μέσα στα μαγαζιά, όπου ξαφνικά του λες του άλλου «*θ' απεργήσουμε για τους φοιτητές!*», «*ζήτω οι φοιτητές!*» σου λένε. Ο πυρήνας είναι αυτός. Λίγο πολύ για πλάκα, βλέποντας τα πράγματα στο χώρο του βιβλίου, λέμε μεταξύ μας ότι **η ταξική πάλη είναι η διασκέδαση του φτωχού.**

Γ.- δάσκαλος

Μια και έγινε, επιτέλους, αυτή η εκδήλωση και βρέθηκαν δάσκαλοι και φοιτητές, θα πρέπει αυτή τη συνάντηση να τη διατηρήσουμε. Πρώτα-πρώτα να δώσουμε το καλό παράδειγμα, δηλαδή, σ' αυτό που λέμε ότι αφού δε συναντιούνται τα κινήματα συναντιούνται οι μειοψηφίες που οργανώνουν και τέτοιες εκδηλώσεις. Θα πρότεινα, μάλιστα, αυτές τις συζητήσεις να τις εκδώσουμε, να προσπαθήσουμε να διακινήσουμε όσο το δυνατόν ευρύτερα αυτό το υλικό σε σχολεία και σχολές που θα μπορούσαμε να το βγάλουμε γύρω στο φθινόπωρο και να έχουμε στα χέρια μας κάτι συγκεκριμένο με το οποίο θα μπορούμε να πηγαίνουμε σε σχολεία και σχολές και να λέμε ότι εδώ βρέθηκαν κάποιοι άνθρωποι, είπαν δυο πράγματα και ότι το ίδιο μπορεί να γίνει σε μεγαλύτερη κλίμακα. Αν δε θέλουμε να χαθεί η μνήμη του φοιτητικού και του διδασκαλικού κινήματος, όπως θέλουν να γίνει οι συνδικαλιστικές παρατάξεις, να διατηρήσουμε τουλάχιστον **τη μνήμη αυτής της συνάντησης.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- αφίσες
- προκηρύξεις
- τρικάκια
- συνθήματα

gas in tubes

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 16 & ΤΗΣ ΑΣΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Το πλέγμα των αλλαγών που επιβάλλονται στην εκπαίδευση δεν έχει στόχο την ευρύτερη ακαδημαϊκή λειτουργία, ούτε την ποιοτική αναβάθμιση των πανεπιστημίων. Δεν είναι παρά μέρος της συνολικότερης βίαιας αναδιάρθρωσης της κοινωνίας που ο καπιταλισμός εφαρμόζει σε παγκόσμια εμβέλεια και εδώ και 30 χρόνια. Τελευταίο η επίθεση έχει ενταθεί με την ελαστικοποίηση της εργασίας, την επίθεση στα κοινωνικά και τα εργασιακά δικαιώματα (κατάργηση δόρου, αμφισβήτηση της συλλογικής σύμβασης και των συνδικάτων), τον έλεγχο και την περιστολή της ελεύθερης έκφρασης με όλοφθι την τρομοκρατία. **Ειδικά στην Ελλάδα και στον χώρο της εκπαίδευσης, στόχος είναι η αναβάθμιση του- καθυστερημένου για τα δεδομένα της αγοράς- πανεπιστημίου με τη συνακόλουθη υποβάθμιση των μαθητών, των φοιτητών και των εργαζομένων.** Σε κάθε φάση του καπιταλισμού αναλογεί και μια συγκεκριμένη μορφή του εκπαιδευτικού συστήματος. **Έχοντας αδιαπραγμάτευτες τις αρχές της ιεραρχικής δομής, του μονοπωλίου της γνώσης από ειδικούς και τη χειραγώγηση της σκέψης, το νέο πρόσωπο του Πανεπιστημίου που μας επιβάλλουν να προβάσουμε θα οδηγήσει σε μια πρωτοφανή υποβάθμιση της γνώσης και θα εντείνει τις κοινωνικές ανισότητες. Ο εργασιακός μεσάζοντας απαιτεί και έναν διανοητικό πρωτογονισμό.**

ΣΥΓΚΡΕΚΡΙΜΕΝΑ

- Μια ολόκληρη γκάμα μέτρων (ν+2, ΙΔΒΕ) με κοινό χαρακτηριστικό την **εντατικοποίηση των σπουδών** έχει σαφή τοξική κατεύθυνση καθώς καθιστά την φοίτηση ανθρώπων προερχόμενων από χαμηλότερες κοινωνικές τάξεις γολγοθά. Επίσης εξαναγκάζει τους φοιτητές σε μια εξαντλητική ενσκόληση με τις σπουδές τους δίνοντας να αφήνει χώρο για ελεύθερη ανάπτυξη της σκέψης τους και της πολιτικής τους δράσης. Τους καθιστά όμηρους των συνεκόν εξετάσεων και των αυθαιρέσιών των καθηγητών τους.
- Τα μέτρα που αφορούν το περικείμενο των σπουδών και την επιτήρηση των φοιτητών (αξιολόγηση, μανάτζερ) οδηγούν στην **απόλυτη διάβρωση της γνώσης από τις επιταγές της αγοράς. Στη δημιουργία κατακερματισμένων, εξειδικευμένων πτυχίων προσωρινής χρήσης.** Στην εξαντλητική ανανέωση της γνώσης ώστε ο εργαζόμενος να ανεβάζει τις μισακές του στην αγορά εργασίας. Στη δημιουργία κοινωνικά άχρηστων τομέων- αλλά εξαιρετικά χρήσιμων στην αγορά- και στην παρεική γνώστικη αντιμετώμιση απρόσφορων για εκμετάλλευση.
- Η νομιμοποίηση του ιδιωτικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης είτε μερικώς (αξιολόγηση από εταιρίες, κατάργηση δωρεάν συγγρμμάτων) είτε ολικώς (ιδιωτικά πανεπιστήμια) καθιστούν την εκπαίδευση αντικείμενο επενδύσεων. Πράγμα που σημαίνει πως

ΝΑ ΜΗ ΧΑΘΕΙ
ΑΥΤΗ Η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ
ΝΑ ΧΑΘΟΥΝ ΟΛΕΣ!

...πρωτοβουλία για την αναθεώρηση της ζωής

ΝΑ ΜΗ ΧΑΘΕΙ

όλα θα ρυθίζονται με όξυνα το κέρδος και από όκι λόγω κακών προθέσεων αλλά λόγω της εγγενούς τάσης του συστήματος να κεφαλαιοποιεί τα πάντα: τη φύση, την τέχνη, τη γνώση, την εργασία, τον άνθρωπο. Τα παραπάνω μέτρα ελέγχου της σκέψης και της ζωής μας θα ενισχυθούν και από απροσχημάτιστα καπιταλιστικά μέτρα όπως security, κάμερες, κατάργηση του ασύλου μεταφέροντας τη θάκυτη επιτήρηση που επικρατεί στην κοινωνία μέσα στα πανεπιστήμια.

ΜΑΥΡΑ ΒΑΡΕΑ
ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΑ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ
ΕΙΝΑΙ Τ' ΑΦΕΝΤΙΚΑ

Τα σχολεία και τα πανεπιστήμια έτσι μετατρέπονται σιγά-σιγά σε αποστειρωμένα περιβάλλοντα αποκομμένα από την κοινωνία, πρωτόργια της μετέπειτα εργασιακής εκμετάλλευσης, δοκιμοσταχείς σιδήνες για μελλοντικές καινοτομίες καταπίεσης, κατρκητικά μεταλαμπάδευσης ιδεολογιών όπως η καριέρα και η υποταγή. **Όπως καιμή απαιτάται για το ρόλο του Πανεπιστημίου- ανεξαρτήτως μορφής- ως μηχανισμό αναπαραγωγής του συστήματος, πρέπει να οργανωσούμε ενάντια σε αυτό.** Όχι για να διατηρήσουμε τα κειμήλιά μας, ούτε για να διατηρήσουμε τα προσέχημα με 2-3 κινητοποιήσεις αλλά στα πλαίσια μιας συνολικότερης επίθεσης στο σύστημα. Οποιοσ- νοιώδες ασφαλής σε αυτό το περιβάλλον είτε μπάντος είναι είτε μελλοντικό αφεντικό.

Ο αγώνας μας πρέπει να έχει συνέχεια, να είναι αδιαπρασοάβητος από κόμματα και ειδικούς με την ισάγια συμμετοχή όλων, συντονισμένος από τα κάτω μέσω των Γ.Σ., διάχυτος στο δρόμο και στις σχολές μας, αλληλέγγυος στους αγώνες όλων των καταπιεσμένων κομματιών της κοινωνίας.

Ο αγώνας μας πρέπει να είναι συνολικός.

Είτε θα αυτοπρανοωθούμε ενάντια στην εξουσία είτε θα λουισούμε οδισμαρτρήτητα το μέλλον που μας απαισιάζουν.

αγώνας για μια άλλη εκπαίδευση είναι ο αγώνας για μια άλλη κοινωνία.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ

Η γενικότερη πολιτική αναδιάρθρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ακολουθείται από όλες τις κυβερνήσεις τα τελευταία χρόνια (αξιολόγηση, δια βίου εκπαίδευση, κατακερματισμός του πτυχίου) φτάνει στην κορύφωση της αυτές τις μέρες με το κανονικό νόμο πλαίσιο για τα ΑΕΙ (που προβλέπει αποβολή των φοιτητών που δεν τελειώνουν τις σπουδές σε ν+2 χρόνια ή που αποτυγχάνουν 4 φορές σ' ένα μάθημα, περιορισμό του ασύλου με τελικό στόχο την κατάργηση του κ.α.) και την επιχειρούμενη αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, που ανοίγει τον δρόμο στην ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων και στην λειτουργία των δημοσίων με ιδιωτικά-ανταγωνιστικά κριτήρια. Οι πολιτικές αυτές έχουν ως στόχο να γίνουμε όλοι οι φοιτητές-φυτά που θα ανταγωνιζόμαστε μεταξύ μας για μια καλύτερη θέση στον εργασιακό μεσαίωνα που μας περιμένει. Εργασιακό μεσαίωνα, το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα του οποίου βιώνουν όσοι φοιτητές της σχολής μας επιζητούν δουλειά στα ΜΜΕ και δουλεύουν αμισθί, ανασφάλιστοι, χωρίς δικαιώματα και χωρίς να τους αναγνωρίζεται καν η ύπαρξη ως εργαζόμενοι. Αν αυτό είναι το μέλλον που μας επιφυλάσσουν, εμείς ανεπιφύλακτα επιλέγουμε το παρόν των καταλήψεων, των διαδηλώσεων και των συλλογικών δυναμικών στώνων. Έτσι κι αλλιώς διακυβερνούνται πολλά παραπάνω από μια εξεταστική...

ΗΡΘΕ Η ΩΡΑ ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ!

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ:

- Να μην ψηφιστεί ο νόμος-πλαίσιο για τα ΑΕΙ
- Να μην αναθεωρηθεί το άρθρο 16 του Συντάγματος

Προσφέρουμε:

- Εβδομαδιαία κατάληψη της σχολής (από 31/5 ως 7/6), με πολύμορφες εκδηλώσεις και καθημερινή συνέλευση κατάληψης για τα διαχειριστικά και πολιτικά ζητήματα που προκύπτουν
- Αυτόνομη συμμετοχή μαζί με τις άλλες καταλημμένες σχολές στο συλλαλητήριο της Πέμπτης 1ης Ιούνη στα Προπύλαια
- Παρόσταση διαμαρτυρίας στην ΕΣΗΕΑ για την πρακτική άσκηση-άμισθη εργασία στα ΜΜΕ όποτε αποφασιστεί η συνέλευση κατάληψης
- Νέα γενική συνέλευση φοιτητών την Τετάρτη 7 Ιούνη και ώρα 13:00 στην Καλαμιώτου Α

Προτοβουλία φοιτητών ΕΜΜΕ

ΡΟΣ ΤΩΝ ΕΞΕΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΧΡΩΣΕΩΝ
Ο ΜΕΤΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΤΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΩΣΗΣ

Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΑΘΗΤΕΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΛΗΡΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Τα τελευταία χρόνια στα πλαίσια της εργασιακής αναδιάρθρωσης γίνεται ολοένα και η συνεχώς εντεινόμενη εργασιακή εκμετάλλευση των εργαζόμενων μέσω της καταπίεσης ή και της απειράκισης συλλογικών καταμήτων και δικαιωμάτων τους (μίσθος, συντάξεις, συλλογικές συμβάσεις, παροχή μισθών, ασφαλισία κ.τ.λ.). Της παραπάνω συνθήκης δε θα μπορούσαν να μη βιώνουν και εργαζόμενοι στα ΜΜΕ όπου η πρακτική άσκηση αποτελεί άλλη μια ψηφίδα στο μωσαϊκό της εκμετάλλευσής τους.

Η πρακτική άσκηση αφορά κυρίως τους νεοεπίτιμους στα ΜΜΕ, οι οποίοι είτε σπυλμένοι από το Πανεπιστήμιο, είτε σπυλμένοι στις προσωπικές τους «επιλογές» (γνώριμης, βύσμα, γκέιμφο κ.τ.λ.) υποχρεούνται να εργασθούν αμισθί σε θέσεις που δε σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο σπουδών τους. Οι εργοδότες εκμεταλλεύονται την ανάγκη των νέων εργαζόμενων για πρακτική επαφή με το αντικείμενό τους, εξαρτώνοντας την με θέλμιστά και με χαμοουλειές. Η πραγματικότητα αυτή προσφέρει σε κάθε σφεητικό την ευκαιρία να κερδοφορεί σε βάρος πλήθους αναδικευτού και απλήρωτου εργατικού δυναμικού, χωρίς κανέναν περιορισμό. Είναι προφανές 'η η αγορά εργασίας την αδυναμία του υπάρχοντος Πανεπιστημίου για ολόπλευρη κατάρτιση, με το αζήμιτο, βίβια. Ως εκ τούτου ο εργαζόμενος στο κνήτη της «προϋπηρεσίας» και του «bonus» αναπαράγει ο ίδιος τους όρους υπονόμευσης των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του.

Είως ακόμη παράγοντας υπονόμευσης των εργατικών συμφερόντων και δικαιωμάτων δεν είναι άλλος από την ΕΣΗΕΑ, «συνδικαλιστικό» όργανο των δημοσιογράφων. Όχι μόνο δεν παρέχει προστασία και κάλυψη σε αυτούς, αλλά -κατά πάγια τακτική της- ξεπουλά αγώνες προς όφελος αυτών που την αποπλούν, εργοδότην και μεγαλοδημοσιογράφων. Η υποχρεωτική, τριετής προϋπηρεσία σε έναν εργοδότη ως προϋπόθεση για την αναγκώρηση ενός νέου ως δημοσιογράφου, αποτελεί -ίσως- το πιο τραγικό παράδειγμα της πολιτικής αυτής.

Για όλους αυτούς τους λόγους αλλά και για πολλούς περισσότερους, ο καθένας μας απαιτεί με την προσωπική του στάση, επαγρυπνήτως με υπευθυνότητα σε κάθε προσπάθιση της αδερφότητάς του. Η δυναμικότερη όμως απόφαση γίνεται μέσα από τους συλλογικούς αγώνες των εργαζόμενων, που φεγγούν από το στενό συντηρητικό πλαίσιο, ενάντια στον εργασιακό μεσαίωνα που βιώνουμε καθημερινά.

Ένα είναι σίγουρο: Δε θεγώνουμε να δουλεύουμε ούτε μια ώρα χωρίς να πληρωθούμε!

Εκκινώντας λοιπόν με το δεδομένο ότι οι αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που προωθούνται αυτή την περίοδο δεν είναι καθόλου άσχετες με τη γενικότερη πολιτική αναδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων, η κατάληψη της σχολής μας έζει από την πρώτη στιγμή δηλώνει την πρόθεσή της να είναι ανοιχτή προς τους εργαζόμενους στη βιομηχανία των ΜΜΕ, που ήδη βιώνουν το μέλλον για το οποίο μας προειδοίζουν. Ως φοιτητές της σχολής Επικοινωνίας & ΜΜΕ (αλλά και κάποιου από εμάς ήδη ως άμισθοι εργαζόμενοι) θα προσπαθήσουμε όσο περνάει από το χέρι μας να συναντηθούμε στο δρόμο που αγανά καταργην με τους υπολόγους νέους δημοσιογράφους ή φοιτητές που ζουν την εκμετάλλευση της πρακτικής άσκησης.

Την Δευτέρα 5/6 υλοποιώντας την απόφαση της γενικής συνέλευσης του συλλόγου φοιτητών της σχολής μας, προχωρήσαμε σε παράσταση διαμαρτυρίας στο Δ.Σ. της ΕΣΗΕΑ που ήταν προγραμματισμένο να συνδιοργανώσει εκείνη την ημέρα. Οι απαιτήσεις που (έκ)ν ήσαμε στο κοινό κείμενο επι κήτη η ΕΣΗΕΑ ενάντια στο φαινόμενο της άμισθης εργασίας μας οδήγησαν στο να συνεξετάσουμε ότι πρώτο αγώνες μας να στηριχτεί στις θέσεις μας δυναμικά και όχι να περιμένουμε πότε θα ενδοαρθρούν οι συνδικαλιστές για τις ζωές μας. Τους καλούμε παρ' όλα αυτά κι αυτούς στη συζήτηση που θα διοργανώσουμε την Τρίτη 13/6 και ώρα 20:00, μια συζήτηση στην οποία η παρουσία εργαζόμενων δημοσιογράφων θα βοηθήσει στη διερεύνηση της δυνατότητας ανάπτυξης συλλογικών αντιστάσεων που ξεπερνούν τους (έτσι κι αλλιώς πτασματικούς) διαχωρισμούς μεταξύ φοιτητών και εργαζόμενων.

**ΕΚΔΗΛΩΣΗ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ ΜΜΕ
ΤΡΙΤΗ 13/6, 20:00
ΚΑΛΑΜΙΩΤΟΥ 2, Α' όροφος**

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΕΜΜΕ

Σημείωμα σχετικά με μερικούς αρκετά διαδεδομένους μύθους προς χρήση των αγωνιζόμενων φοιτητών (και όχι μόνο) του Ιούνη

Η ιδέα της καθημερινής δημοκρατικής συζήτησης για τη συνείδηση της απεργίας με εκείνους που είναι ενάντια στην απεργία είναι παράλογη. Η απεργία δεν ήταν ποτέ δημοκρατική πρακτική, αλλά ένα πολιτικό τελεσημένο γεγονός, μια άμεση απαλλοτρίωση, μια οξεία δύναμη. Κανείς δεν ψήφισε ποτέ για την εγκαθίδρυση του καπιταλισμού. [...]

Μια παράξενη ιδέα στοχεύει να αυτό το κίνημα, η ιδέα της κατάληψης των πανεπιστημιακών κτιρίων μόνο κατά τη διάρκεια των ωρών λειτουργίας τους. Αυτή είναι μια κατάληψη που δεν απελευθερώνει το χώρο. Μια κατάληψη στην οποία οι πυροσβέστες, η διαίκηση και το πράσινο της νομιμότητας και της ασφάλειας συνεχίζουν να μας κάνουν να φανόμαστε σαν παιδιά. Μια κατάληψη στην οποία το πανεπιστήμιο παραμένει απλά ένα πανεπιστήμιο. Η αλήθεια είναι ότι από τη στιγμή που καταλαμβάνουμε αυτό το χώρο πρέπει να τον αποικίσουμε, να τον αποικίσουμε με πράγματα διαφορετικά από την επιθυμία για επιστροφή στο κανονικό. Πρέπει να δεχτούμε με γαλήνη το γεγονός ότι δε θα υπάρξει επιστροφή στο κανονικό και στη συνέπεια να κατοικήσουμε σ' αυτή τη μη αναστρέψιμότητα. [...]

Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μας πει ότι αυτό που κάνουμε είναι «παράνομο». Δεν πρέπει να θεωρούμε τους εαυτούς μας θεατές του αγώνα και ακόμη περισσότερο δεν πρέπει να βλέπουμε τους εαυτούς μας με τα μάτια του εχθρού. Η νομιμότητα ανήκει σε αυτούς που πιστεύουν στις πράξεις τους, σε αυτούς που έχουν τ' κανόνες και γιατί το κάνουν. Αυτή η έννοια της νομιμότητας σαφώς αντιπαρατίθεται σε εκείνη του κράτους, της πλειοψηφίας και της αντιπροσωπείας. Δεν υπάρχει στην ίδια λογική, επιβάλλει τη δική της λογική. Αν η πολιτική συνίσταται στην πάλη μεταξύ διαφορετικών νομιμοτήτων, διαφορετικών αντιλήψεων σχετικά με την ευτυχία, το έργο μας από δω και πέρα είναι να παρέχουμε τα μέσα σ' αυτόν τον αγώνα, χωρίς κανένα άλλο όριο εκτός από αυτό που μας φαίνεται δίκαιο και μας δημιουργεί χαρά.

Από κείμενο που κυκλοφόρησε κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων του Μάρτη στη Γαλλία υπογεγραμμένο από την "Εξοργισμένη Επιτροπή Κατάληψης της Σορδόνης".

Ξεκινάμε αυτό το μικρό σημειώματι πίνοντας το νήμα μιας στιγμής της κοινωνικής έκρηξης στη Γαλλία πριν από μερικούς μήνες. Πράγματι, η Γαλλία αποτελεί σημείο αναφοράς μας. Αλλά κυρίως όχι αυτό που έγινε στη Γαλλία, αλλά αυτό που δεν έγινε, οι ελλείψεις και οι αδυναμίες αυτού του κινήματος, το επαναστατικό περιεχόμενο που δεν υπήρξε και οι πρακτικές που δεν έλαβαν χώρα. Όλα αυτά που σφειλούμε να ξεπεράσουμε καθώς θα κάνουμε αυτή την αγωνιστική παρακαταθήκη κομμάτι της δικής μας μνήμης και του δικού μας αγώνα εδώ. Το κίνημα στη Γαλλία τέλειωσε. Αυτό που άφησε δεν είναι μόνο η απόσυρση ενός μέρους του περιβάλλοντος CPE. Είναι η κληρονομιά στα μυαλά των ανθρώπων που ήταν εκεί, στους δρόμους της «πόλης τους φωτός» και της υπόλοιπης Γαλλίας, οι στιγμές ανθρώπινης ποίησης και συλλογικής χαράς.

Ολόκληρο το πανεπιστήμιο της πόλης μας έχει πλέον καταληφθεί και βρίσκεται στα χέρια μας. Κατεθήκαμε στο δρόμο για να γκρεμίσουμε την επίθεση του κεφαλαίου στη ζωή μας που αντιπροσωπεύει ο νέος νόμος-πλαίσιο. Δεν αποδεχόμαστε τη λύση που μας προτείνει το κεφάλαιο. Αυτό δε σημαίνει ότι αυτό που ήδη υπάρχει μας ικανοποιεί. Με τις κατάληψεις και τον αγώνα μας στήνουμε ένα οδόφραγμα στο χρόνο, το οποίο επιθυμεί να μεταμορφωθεί σε μια ολοκληρωτική επίθεση σ' αυτό που υπάρχει. Έχουμε βαρεθεί να δουλεύουμε όλο και περισσότερο ενιατικά και πάντα άμισθα. Έχουμε κουραστεί από τις φλυαρίες γύρω από τη «φοιτητική ζωή», τη γνώση και τη μόρφωση. Εξοργιζόμαστε από το γεγονός ότι μπαίνουμε σε μια διαδικασία να σκεφτούμε πως θα μπορούσε το κεφάλαιο να διαχειριστεί καλύτερα την εκμετάλλευσή μας. Μας βλθδουν τα πολιτικά παιχνίδια, οι πολιτικές τακτικές και κάθε σκέψη σχετικά με το πολιτικό κόστος. Πολιτικό κόστος μπορεί να έχει μόνο κάποιος που κάνει πολιτικά. Η μοναδική πολιτική που επιθυμούμε είναι η κατάργηση της πολιτικής. Είμαστε, λοιπόν, υποχρεωμένοι να τείλειώνουμε με ορισμένους μύθους που στοχεύουν να μυαλά πολλών ανθρώπων με τους οποίους αγωνιζόμαστε πλάι-πλάι.

έχουμε κατάληψη, όχι δημοκρατία!

Μύθος πρώτος. Η πλειοψηφία έχει πάντα δίκιο.

Η ιδέα ότι μέσα σε ένα κίνημα κάποιος πρέπει, ή ακόμα και μπορεί, να μετράει κεφάλια δεν έχει κανένα νόημα. Το να ενδώσουμε σ' αυτή την ιδέα σημαίνει να θέσουμε τους εαυτούς μας στο έλεος της δημοκρατικής ψευδαίσθησης σύμφωνα με την οποία η συλλογική βούληση είναι απλά το άθροισμα των κυρίαρχων ατομικών βουλήσεων, ενώ στην πραγματικότητα είναι πάντα το αποτέλεσμα μια πολύπλοκης συνθήκης αμοιβαίων επιδράσεων. Ο μύθος της δημοκρατίας θέλει να μας πείσει ότι υπάρχουν μόνο άτομα, το καθένα με τις δικές του ευθύνες (ας σκεφτούμε πόσο απέχει αυτό από την εύκολη δήλωση κάθε υπουργού ότι «έτσι δική του ευθύνη που είναι άνεργος. Δεν προσπάθησε αρκετά»), τη δική του βούληση, τις δικές του σκέψεις. Η δικιά μας ζωή, όμως, μας λέει ότι υπάρχουν σχέσεις μεταξύ ανθρώπων, υπάρχουν κοινότητες, υπάρχει η χαρά της ανθρώπινης επαφής και αυτό που βιώνουμε είναι ότι όλα αυτά καταστρέφονται μέρα με τη μέρα, ότι η δημοκρατία τους μας θέλει άλο και περισσότερο μόνους, νευρωτικά, απομονωμένα υποκείμενα. Η αντίρασή τους είναι ότι απομονωμένοι δεν μπορούμε να παράγουμε κέρδος γι' αυτούς, οπότε πρέπει πάντα να εξασφαλίζεται η παραγωγική συνεργασία μεταξύ μας. Κάπου εκεί βρίσκεται η δύναμή μας.

Όταν δημιουργούνται διαδικασίες δημόσιας διαμάχης (οπότε η συνέλευση και το συντονιστικό μέχρι το κοινοβούλιο) το βασικό ζήτημα δεν είναι οι διαδικασίες μέσω των οποίων η βούληση όλων των συμμετεχόντων μπορεί να εκφραστεί, αλλά η σχέση ανάμεσα στη διαδικασία του διαλόγου και στη δράση, ένα ζήτημα που δεν μπορεί να υποσυνδεδεί από τη φύση της ίδιας της δράσης. Δεν μας ενδιαφέρει η παρρησία διαδικασιών στις οποίες θα μπορεί να ακουγεται η άποψη όλων. Δεν θέλουμε να συνομιλλούμε με τη βούληση όλων. Μας ενδιαφέρει η άποψη μόνο αυτών που μπορούμε, σε κάθε δεδομένη στιγμή, να αλλάξουμε κατά τη ζωή τους. Αν μια κατάσταση είναι αρκετά ευνοϊκή σε δυνατότητες, κάποιος μπορεί να μην αφήσει τη μειοψηφία να αναλαμβάνει τη δική της δράση παρά να μένει στην πλειοψηφία. Το αποτέλεσμα αυτής της επιλογής είναι ότι ένα μεγάλο μέρος της πλειοψηφίας θα ηττηθεί στην μειοψηφία ή διαφορετικά αποδεικνύει ότι η μειοψηφία ουσιαστικά λήθαρος. Η επικράτηση της ψευδαίσθησης ότι η δημοκρατία είναι η αδήγηστος οδηγούσε τη μειοψηφία στις ηττές και στην απογοήτηση από σεβασμό προς τη διαδικασία του διαλόγου και με συνέπεια να κάνει την ευκαιρία για ένα κοινό κίνημα.

Αυτά που έχουμε βρει μπορεί να γίνει κάποια κατανόηση των ορίων της διαδικασίας της γενικής συνέλευσης των κομμουνιστών στην Ελλάδα. Όταν αποφασίστε που οι άνθρωποι που θα συμμετάσχουν στην κατάληψη και τις κινητοποιήσεις είναι οι ΔΑΠίτες και οι νέες γενιές συνελύκτες ή οι ΔΑΠίτες και οι ΔΑΠίτες (ή οποιονδήποτε ΔΑΠίτες) σε πρώτη φάση (ή ακόμα και) μπορούσαν να μας πείσουν να μην πάμε να γίνουμε αυτοί πλειοψηφία; Θα μπορούσαμε στην ήττα μας, παραμένοντας πιστοί στη διαδικασία της πλειοψηφίας; Κάθε δημοκρατική διαδικασία που θα επεδίωκε να στρέφεται ενάντια στην αντίρασή τους, το κράτος και κάθε κομματική οργάνωση που θα μπορούσε να περνούν τα όρια της δημοκρατικής νομιμότητας, θα μπορούσε να εξηγηρείται. Η αποδοχή της πλειοψηφίας στις διαδικασίες των φασιστικών καθεστώτων όσο και στην περίπτωση του σημερινού μας αγώνα, που είναι κομμουνιστική ακόμα περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη, σημαίνει να προχωρήσουν τον δρόμο, αλλά δεν είναι πλειοψηφία σε μια διαδικασία συνέλευσης, διαλύει τη δική της δημοκρατική πλειοψηφία.

Μύθος δεύτερος. Η κατάληψη είναι απλά ένα μέσο.

Το πρώτο που το περισσότερο πανεπιστήμια της χώρας είναι κατελιμμένα, είναι οι δύο διαφορετικές έννοιες του μισού του ανθρώπου αυτού του κινήματος σχετικά με τη σημασία της κατάληψης του χώρου στον οποίο κάθεται η συλλογικότητα. Η κατάληψη είναι μια πράξη που σταματά την παραγωγική δραστηριότητα είτε αυτή παραγωγική είναι, είτε ποτέ, είτε είναι η εργασία, είτε ανθρώπους-εμπορεύματα, δηλαδή τις ΔΑΠίτες. Την έννοια της κατάληψης μπορεί να θεωρηθεί ένα είδος ασκήσης πίεσης, εφόσον παγώνει τη διαδικασία παραγωγής κέρδους (και γι' αυτό είναι η κατάληψη η καλύτερη εκδοχή που υπάρχει να συνεχίσει αυτό το πάγωμα). Αλλά, πάνω απ' όλα, η κατάληψη που αποτελεί το κίνημα και το κίνημα που ανήκουν στο κεφάλαιο. Τα στοιχεία της κατάληψης της συλλογικότητας απαντά οτιδήποτε απ' όλα σταματάμε εμείς να δουλεύουμε, να διαβάζουμε, να είμαστε στο σχολείο και τα πανεπιστήμια. Επιτέλους, έχουμε χρόνο... λίγο χρόνο για να ζήσουμε (κάτι το οποίο σε άλλα χρόνια να είναι πιο συχνά). Επιτέλους, έχουμε την ευκαιρία να νιώσουμε ότι ο χώρος του πανεπιστημίου είναι δικός μας, να μπορούμε να ζοδεύουμε την καθημερινότητα μας, να ξαναχώρις. Επιτέλους, μπορούμε να βρεθούμε πραγματικά με άλλους ανθρώπους, να μιλάσουμε, να περιελάσσει, να χαρούμε. Γνωρίζουμε ότι σε μια κατάσταση όπως η σημερινή, το πιθανότερο είναι ότι αυτές οι κινήσεις, ανήσεις είναι προσωρινές. Μετά από μερικές εδαράδες η κατάληψη θα τελειώσει. Οφείλουμε όμως να προσπαθήσουμε να γίνουμε, το γεγονός ότι δε θα υπάρξει επιστροφή στο κανάλι να μην μας κάνει να καταλογίζουμε αυτή τη στιγμή ως απελπισμένη.

Το να εμποδίσουμε το φασισμό να εφαρμοστεί, είναι σημαντικό για τη ζωή μας, από τη στιγμή που ο φασισμός είναι η ζωή μας κερδίζοντας. Είναι επίσης σημαντικό να φτιάξουμε εκείνες τις μορφές οργάνωσης που θα υπερασπίσουν το δημοκρατικό κίνημα και θα αποφύγουν να παγώσουν ως τέτοιες, γιατί κάθε οργανωτική μορφή που παγώνεται γίνεται ξανά απάντησή μας. Καμία μορφή δεν θα εγγυηθεί ποτέ τη φύση του κινήματος. Αυτό, όμως, που πραγματικά μας ενδιαφέρει είναι να κατασκευάσουμε καταστάσεις που θα κάνουν δύσκολη την επιστροφή στην προηγούμενη τάξη πραγμάτων. Η κατάληψη του χώρου που θα ξεκινήσει κανείς να αλλάξει, όσο μικρή και αν είναι αυτή, αλλά η κατάληψη της ύπαιθρου, που υπάρχει το κίνημα - είτε αυτοί είναι μέσα είτε έξω από αυτό. Πριν καλά καλά αρχίσουν να αλλάζουν, κάποιος απεργία, ταχυδρομικοί ανέπτυξαν την ιδέα της δωρεάν διανομής των γραμμάτων. Αν ακόμα και σε ταχυδρομικούς απεργία, η κατάληψη - για παράδειγμα βασίζοντας γραμματοσήμα σε ότι τα γραμμάτια είναι κέρση - ή ακόμα και η ιδέα από την οποία θα έβγαίνε κερδοφόρο όλο το κίνημα και οι δυναμίες της οποίας θα μπορούσαν σε όλη την κοινωνία, η πράξη μας μειοψηφίας θα είχε απεριόριστα μεγαλύτερο κέρδος τόσο για τους κινήματα τους όσο και για άλλους, απ' ό,τι κατοχυρώσει ψηφοί στις συνέλευσεις.

Μύθος τρίτος. Εικόνες και πράξεις.

Το σημερινό κίνημα, μέχρι τώρα, στοιχειώνεται από την ιδέα ότι θα πρέπει να προσπαθήσουμε να προβάλλουμε τα media τις κινητοποιήσεις μας και τα «δικαια αιτήματά» μας. Αυτή η ιδέα είναι για εμάς παράλογη και συνάμα εκθρική. Ο μοναδικός ρόλος των media είναι να ενσωματώσει το λόγο του κινήματος στον κυρίαρχο λόγο, στον λόγο του κεφαλαίου. Η μοναδική στάση που μπορούμε να έχουμε απέναντι στα media είναι η συνολική άρνηση της κυριαρχίας της εικόνας. Όσο ο λόγος του κινήματος παραμένει μέσα στα πλαίσια της διαχείρισης των προβλημάτων του κεφαλαίου θα εναρμονίζεται με τον λόγο των media (ή τουλάχιστον με όσων από αυτά κάνουν αντιπολίτευση στη στρατηγική της κυβέρνησης). Ο μόνος τρόπος να ξεφυγίει ο λόγος μας από τη διαμεσολάβηση της εικόνας και στις αντίστοιχες ξεκάθαρες πρακτικές. Οι πρακτικές της ανταρσίας έχουν ήδη ξεκινήσει με το σταμάτημα της εκπαιδευτικής και ερευνητικής παραγωγικής διαδικασίας στα πανεπιστήμια. Οι πρακτικές αυτές οφείλουν να εξαπλωθούν στο σταμάτημα της κυκλοφορίας εμπορευμάτων-αντικειμένων και εμπορευμάτων-ανθρώπων, με μπλοκαρίσματα δρόμων και σιδηροδρομικών σταθμών. Η γαλλική εμπειρία είναι πολύ σημαντική ως προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό που θέλουμε τελικά δεν είναι το μπλοκάρισμα της αναπαραγωγής των κοινωνικών σχέσεων του κεφαλαίου, το σταμάτημα όλων αυτών που μας αποξενώνουν από την ίδια μας τη ζωή. Προς αυτή την κατεύθυνση το κίνημα οφείλει να βρει τα δικά του μέσα κυκλοφορίας του λόγου του, οφείλει να αναπτύξει τη δική του ψυχή. Η ισχύς ενός κινήματος βρίσκεται στην πραγματική του δύναμη και όχι σε όσα λέγονται γι' αυτό ή στο κακόβουλο κουτοπονηλιά σχετικά με αυτό.

Η δικτατορία της εικόνας δεν περιορίζεται μόνο στη σχέση του κινήματος με τα media. Αφορά και στις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των ανθρώπων μέσα στο ίδιο το κίνημα. Ο διαχωρισμός είναι το άλφα και το ωμέγα του θέματος. Ο διαχωρισμός ανάμεσα σ' αυτούς που βρίσκονται μέσα σ' ένα κίνημα και σ' αυτούς που το βλέπουν (αποσοσιαστικό από την πλευράση, ο διαχωρισμός ανάμεσα σ' αυτούς που ψηφίζουν υπέρ των κινητοποιήσεων και σ' αυτούς που ημικρατούν σ' αυτές, ο διαχωρισμός εντός των τελευταίων ανάμεσα σ' αυτούς που απλά συμμετέχουν και σ' αυτούς που οργανώνουν και πάει λέγοντας...όλοι αυτοί οι διαχωρισμοί δημιουργούν σε διάφορα επίπεδα θεατή και θεατό, κλάσους, που στον πυρήνα του βασίζονται στο ότι είμαστε διαχωρισμένοι από το προϊόν της δράσης που θέλουμε να πραγματοποιήσουμε, μας παράγει ως θεατές της ίδιας μας της ζωής. Έχουμε μάθει να κοιτάμε με τη ζωή μας αντί να τη φτιάχνουμε. Και αυτή η κατάσταση είναι τόσο ισχυρά αποτυπωμένη στα μυαλά μας και στα σώματά μας που διατηρείται και στους αγώνες μας. Ο θαυμασμός για αυτούς με «ηγετικές ικανότητες» με το κενό και συγκροτημένο λόγο, το κειροκρότημα των κενών συνδικαλιστικών τοποθετήσεων, οι άπειρες κριτικές από τις μαζικές γενικές συνελεύσεις, η εμμονή με τα κτίρια-σύμβολα λήψης αποφάσεων, η θεσπίσιμη οργάνωση τους μπάτσους...όλα αυτά είναι το θέαμα που καιροφυλακτεί. Το θέαμα είναι ο επιώκτης της κεντρικής προτεραιότητας της σύγχρονης κοινωνίας, που σε τελευταία ανάλυση εκφράζει μόνο την επιθυμία της να κοιμηθεί. Η κεντρική προτεραιότητα του τίνισμα αυτού. Αυτό που έχει υποχρεωμένο το κίνημα να κάνει ώστε να πραγματοποιήσει πράξεις και μέσα από τις δημιουργικές πράξεις όλων μας να τσικίσει τις εικόνες.

Μύθος τέταρτος. Ο συντονισμός.

Ο πανελλαδικός συντονισμός αντανακλά τη στεριότητα της πολιτικής και ουσιαστικά τη δική μας αδυναμία. Οι συνδικαλιστές, οι δεκάδες αριστερές οργανώσεις προάφερουν πλατφόρμες που έχουν γραφτεί εκ των προτέρων από τις ηγεσίες τους. Ο πανελλαδικός συντονισμός είναι η προσπάθεια να ηγεμονεύσει στο σημερινό κίνημα μια ορισμένη πολιτική δύναμη. Κατανοούμε την αναγκαιότητα οι δράσεις των διαφόρων κομμουνιστών του κινήματος να συντονιστούν σε ένα ευρύτερο επίπεδο, καθώς και την ανάγκη να προχωρήσει η αντιπαράθεση των ιδεών και των απόψεων εντός του κινήματος. Ωστόσο, η ιδέα του πανελλαδικού συντονισμού, όπως έχει αναπτυχθεί μέχρι τώρα, όχι μόνο δεν κινείται προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά είναι εκθρική προς αυτή. Η όλη συζήτηση που γίνεται είναι για το αν χρειάζεται ή όχι να συντονιστούμε, για το πότε και το πού θα συντονιστούμε, αλλά καμία συζήτηση δεν γίνεται σχετικά με το **τι ακριβώς θα συντονισούμε**. Η συζήτηση επί του περιεχομένου αυτών που κάνουμε αποσιωπάει από όλες σχεδόν τις επιτραπές των καταλήψεων. Εκεί όπου κυριαρχεί μία πολιτική δύναμη το περιεχόμενο θεωρείται αυτόνοτο και είναι φυσικά η γραμμή της, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις η συζήτηση συνεχώς αναβάλλεται ώστε να μην διασπαστεί μια υποτιθέμενη ενότητα πάνω στα μίνιμουμ.

Είναι εύκολο να αντιληφτώ ότι υπό αυτές τις συνθήκες ο πανελλαδικός συντονισμός σημαίνει την επικράτηση της πολιτικής γραμμής της οργάνωσης ή των οργανώσεων που θα κυριαρχήσουν (αριθμητικά κυρίως) στη σύγκρουση του αμφιθεάτρου. Και από εμάς ζητάνε να μείνουμε απλά θεατές. Επειδή, όμως, εμείς δεν θέλουμε απλά τα μίνιμουμ, αλλά το μέγιστο («δε θέλουμε απλά ένα καρβέλι, αλλά όλο το γαμημένο το φουρνάρικο», έλεγε ένα παιδί σύνθημα), οφείλουμε να διαλύσουμε αυτή τη λογική και να δημιουργήσουμε τους όρους ώστε να συντονισούμε αυτόνομα τις ανταρσίες μας.

Μύθος πέμπτος. Κάνετε ένα λάθος παραπάνω. εγώ δεν δουλεύω... αλλά όταν μεγαλώσω θα γίνω γιατρός!

Ελάχιστοι είναι αυτοί που δεν έχουν καταλάβει ότι το πανεπιστήμιο συνδέεται με την αγορά εργασίας και κανείς πλέον δεν του αποδίδει τα χαρακτηριστικά της διέυρυνσης του πνεύματος, της πολύπλευρης μόρφωσης ή άλλο ετέσια ωραία που θυμίζουν την ακαδημία του Πλάτωνα (για τους αρχαιολόγους να υπενθυμίσουμε πως στην αρχαία Αθήνα δεν υπήρχαν μόνο εκείνοι οι ωραίοι τύποι -άντρες δεθαια- που συζητούσαν στις αμεσοδημοκρατικές διαδικα-

Στα πλαίσια των φοιτητικών αγώνων συγκροτήθηκε μια Πρωτοβουλία Μεταναστών Φοιτητών με στόχο να αναδείξει ορισμένα από τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν μετανάστες συνάδελφοί μας και να τα εντάξει στο γενικότερο διεκδικητικό πλαίσιο του φοιτητικού κινήματος. Η πρωτοβουλία αυτή που συγκροτήθηκε στη βάση της αυτο-οργάνωσης αγωνιζόμενων μεταναστών φοιτητών πέρα από παρατάξεις, αντιπαισιωτικές και εθνικιστικές οργανώσεις έθεσε μια σειρά ζητημάτων σε συνελεύσεις αρκετών σχολών. Διανεμήθηκε επίσης στο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο της Πέμπτης 22/06. Το αποτέλεσμα ήταν να μπει οι διεκδικήσεις αυτές στα αγωνιστικά πλαίσια σε πολλές σχολές, ενώ μετά από παρουσία μελών της Πρωτοβουλίας στο συντονιστικό των καταλήψεων, τα αιτήματα αυτά εντάχθηκαν και στο αγωνιστικό πλαίσιο του συντονιστικού. Η Ελευθεριακή Συνδικαλιστική Ένωση, θεωρώντας ότι τα επιμέρους προβλήματα των μεταναστών φοιτητών είναι προβλήματα των τριών και μελλοντικών συνάδελφών μας και μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο μέσα από κοινούς αγώνες, εκφράζει την αμέριστη αλληλεγγύη της στον αγώνα ενάντια στην περιτολή δικαιωμάτων στοιχειωδών ακόμα και για αστικοδημοκρατικά καθεστώτα.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΑΗΡΩΜΕΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ...

... και άλλα που αγνοούμε για τους μετανάστες «συνάδερφούς» μας

Διανύουμε μια περίοδο όπου ορθά ολόκληρη η εκπαιδευτική κοινότητα έχει εναντιωθεί στις αλλαγές που προσέχει το υπουργείο παιδείας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι οποίες θέτουν από αμφισβήτηση το δωρεάν και δημόσιο χαρακτήρα της. Αυτό το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν τον γνωρίσαμε ποτέ οι μετανάστες φοιτητές. Τη στιγμή που η εκπαιδευτική κοινότητα αγωνίζεται να διατηρήσει τη δημόσια και δωρεάν παιδεία, εμείς ακόμα προσπαθούμε να την κατακτήσουμε, γιατί δεν υπήρξε ποτέ δεδομένη.

Τα παρακάτω είναι ενδεικτικά της κατάστασης που βιώνουν οι μετανάστες φοιτητές τα τελευταία 15 χρόνια:

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών φοιτητές υποχρεούνται κατ' αρχάς να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν πόρους ύψους 6.000 ευρώ το χρόνο, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη χορήγηση και την ανανέωση της άδειας παραμονής τους. Αυτό σημαίνει ότι κάθε χρόνο που ο υπήκοος τρίτης χώρας φοιτητής καταθέτει αίτηση για να ανανεώσει την άδεια παραμονής του πρέπει να αποδεικνύει την ύπαρξη αυτού του ποσού των 6.000 ευρώ και, αν δεν το διαθέτει κάποια στιγμή όταν προσέλθει για ανανέωση, απειλείται. Αυτή η ρύθμιση ισχύει όχι μόνο για τους φοιτητές που έρχονται από την πατρίδα τους για σπουδές, στους οποίους τυπικά αναφέρεται, αλλά ισχύει και για την πλειοψηφία των μεταναστών φοιτητών που αλλοθνήσκουν στην Ελλάδα την υποχρεωτική εκπαίδευση και ζουν εδώ με τις οικογένειές τους. Ο νόμος βέβαια δίνει το δικαίωμα στο μετανάστη φοιτητή να εργάζεται ημι-απασχολούμενος. Στην ιδανική όμως περίπτωση που η οικογένειά του δεν μπορεί να του

απασχολήσει νόμιμα, αποστέλλεται να λαμβάνει 500 ευρώ ως μισθό για 4ορο. Αυτή η ρύθμιση κρατά σε σμηρία το μετανάστη φοιτητή, ο οποίος απειλείται διαρκώς με απώλωση.

Σύμφωνα με το νόμο ο αλλοδαπός φοιτητής υποχρεούται όταν ολοκληρώσει τις σπουδές του να φύγει από την Ελλάδα, χωρίς να έχει δικαίωμα να εργαστεί στη συνέχεια εδώ. Το ίδιο και ο μετανάστης φοιτητής που ήταν «παράνομος» ως μαθητής. Στην περίπτωση αυτή το πτωχικό ελληνικής σχολής δεν κατοχυρώνει κανένα απολύτως επαγγελματικό δικαίωμα στην ελληνική αγορά εργασίας. Αλλά και στην ιδανική περίπτωση που ένας «νόμιμος» μαθητής μπαίνει σε κάποια σχολή, του στερείται η δυνατότητα να εργαστεί βίαια του πτωχίου του σε πολλούς τομείς, π.χ. δημόσιος τομέας ή άσκηση δικηγόρου.

Εξάλλου η άδεια παραμονής λόγω σπουδών έχει ανωτάτα 6 χρόνια διάρκεια. Αυτό σημαίνει ότι μετά την βετία (στις σχολές 4ετούς φοίτησης) δεν γίνεται να ανανεωθεί περαιτέρω η άδεια παραμονής. Η ιδανική περίπτωση είναι ο μετανάστης φοιτητής (που υπήρξε «νόμιμος» ως μαθητής) να μεταπηδήσει στο καθεστώς εξαρτημένης εργασίας, κληρώντας πλέον 200 έτη στο χρόνο για να παραμείνει νόμιμος και εγκαταλείποντας ουσιαστικά τις σπουδές του.

Ένας ακόμα οικονομικός φραγμός που βάζει ο νόμος στους μετανάστες φοιτητές είναι η καταβολή 150 ευρώ κάθε χρόνο παράβολο, ποσό πανευρωπαϊκά πρωτοφανές. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που «απασχολούμε» για να νομιμοποιηθούμε πληρώνονται από τους φόρους που πληρώνουν οι γονείς μας που ζουν και εργάζονται εδώ τόσα χρόνια.

Προϋπόθεση για την ανανέωση της άδειας παραμονής λόγω σπουδών είναι και η αναλυτική βαθμολογία από τη σχολή που φοιτούμε ώστε να διαπιστωθεί η «πρόοδος των σπουδών». Πέρα από τον αυθαίρετο χαρακτηρισμό της «συνολικής πρόοδου» ως κριτήριο για τη νομιμοποίησή μας, εισάγεται μια βαθύτατη διάκριση: ο μετανάστης φοιτητής που δεν έχει τις αρμόδιους (:) επιδόσεις στις σπουδές του, όχι μόνο πετάγεται έξω από τη σχολή του, αλλά και από την Ελλάδα. Τέτοιο ζήτημα δεν τίθεται καν για τον Έλληνα φοιτητή -και καλώς βέβαια, αλλά είναι καθαρά ρατσιστικό να τίθεται για το μετανάστη φοιτητή που εξ ορισμού πρέπει να αντιμετωπίσει κατά κανόνα περισσότερες δυσκολίες για να ανταποκριθεί στις σπουδές του (οικονομική κατάσταση της οικογένειάς του κλπ.).

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ - ΤΑΣΙΚΟΣ

Από τους τρεις φοιτητών και στα αιτήματα των πλοίων και στις ένοπλες περιπολίες στα σύνορα

Και όλα τα παραπάνω ισχύουν για μια προνομιώχα κατηγορία μεταναστών: τους φοιτητές. Τα πράγματα είναι ακόμη χειρότερα για τους μετανάστες εργαζόμενους, τους γονείς μας δηλαδή και εμάς αόριστο μεθαύριο. Κι όλα αυτά είναι τόσο αλληλένδετα μεταξύ τους, ως μια ρατσιστική συνολική μεταναστευτική πολιτική και τόσο άρρηκτα δεμένα με την συνολική πολιτική ενίσχυσης των διακρίσεων και των οικονομικών ανισοτήτων, που δεν μπορεί παρά να πολεμούνται συλλογικά από Έλληνες και μετανάστες.

Η αδράνεια των ίδιων των μεταναστών φοιτητών έχει κάνει να διακονίζονται ρατσιστικές νομοθεσίες και πρακτικές στον τομέα της παιδείας. Κανείς από μας δεν βλέπει ή δεν θέλει να δει την συσχέτιση αυτής της πραγματικότητας με το γενικότερο πλαίσιο της πολιτικής της

στην Ελλάδα όλα αυτά τα χρόνια. Οι μετανάστες φοιτητές ήταν απόντες από τους αγώνες των μεταναστών, βλέποντας των εαυτούς της μια ελίτ, και «ξένου-μεταξύ τους σε μια χώρα όπου βιώνουν σε μέγιστο βαθμό το ρατσισμό και την προκατάληψη.

Αυτό όμως δεν δικαιολογεί σε καμία περίπτωση την έλλειψη ενδιαφέροντος και έμπρακτης αλληλεγγύης της ελληνικής φοιτητικής κοινότητας και όλων των παρατάξεων. Ο ρατσισμός και οι διακρίσεις, καθώς και η καταπολέμησή τους, είναι καταρχάς ευθύνη της ελληνικής κοινωνίας, καθώς στους κόλπους της εθνοκριμών και τα μέλη της είναι οι όθτες και οι εκμεταλλευτές. Το ότι για τους μετανάστες δεν είναι κατοχυρωμένη η δημόσια και δωρεάν παιδεία αφορά σε πολύ μεγάλο βαθμό την ντόπια φοιτητική κοινότητα η οποία ουδέποτε ασχολήθηκε ή έκανε τα στραβά μάτια σε αυτή τη κατάσταση και αντίδρασε μόνο όταν θίγηκαν τα δικαιώματα των γηγενών.

Βρισκόμαστε όμως σήμερα σε αυτή την κατάσταση δεν μπορούμε παρά να συμμετέχουμε ενεργά σε έναν αγώνα που μας αφορά όλους. Θεωρούμε ότι ο αγώνας για τη δημόσια δωρεάν παιδεία είναι απαραίτητος και αφορά όλη τη κοινωνία.

Διεκδικούμε:

- § Δημόσια δωρεάν παιδεία για όλους, ντόπιους και μη
- § Κατάργηση των οικονομικών φραγμών για την απόκτηση της άδειας παραμονής και για τη περάτωση των σπουδών
- § Χορήγηση άδειας παραμονής μετά το τέλος των σπουδών χωρίς προϋποθέσεις
- § Δικαίωμα στην εργασία επί ίσους όρους με τους Έλληνες οηκούς

Μετανάστες/ριες Φοιτητές

ΧΩΡΙΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΙΡΗΝΗ

Ο κοινωνικός - ταξικός αποκλεισμός των μεταναστών
από την εκπαίδευση,
βρίσκεται

- στο βίαιο στοίβαγμα μέσα στις καρότσες των φορτηγών και στα αμπάρια των πλοίων και στις ένοπλες περιπολίες στα σύνορα

- στα υπόγεια κάθε πολυκατοικίας πυτής της πόλης και στα φανάρια της ελεημοσύνης και της αδιαφορίας

- στους καθημερινούς εξευτελισμούς μέσα στην τάξη από τα εχθρικά βλέμματά μέχρι τους "αθώους" πατριωτικούς υπαινιγμούς του δασκάλου

- στην πίεση από τα "όνειρα" της οικογένειας να ξεφύγουν τα παιδιά τους από την δική τους μοίρα

- στην πίεση να βγουν στην δουλειά για να βοηθήσουν στο σπίτι αφού στο σχολείο δεν "αποδίδουν" και τα φροντιστήρια κοστίζουν πολλά

- στο συνεχή διαχωρισμό των μεταναστών από τους Έλληνες μέσα στις τάξεις και στις φωνές των ντοπιιών ότι τα παιδιά των μεταναστών υπονομεύουν το μέλλον των παιδιών τους αφού ρίχνουν την ποιότητα του σχολείου

- στον διαρκή φόβο της απέλασης σε κάθε μικρή ή μεγάλη άρνηση και αντίδραση σε αυτά που βιώνουν κάθε μέρα μέχρι το γέμισμα των φυλακών με ανηλίκους φυλακισμένους

δεύτερης γενιάς

Ανακοίνωση Συντονιστικού Κατάληψης Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Την Παρασκευή 02 - 06 - 06 και μετά από συνενόηση των κατάληψών του Τ.Ε.Ι. Αθήνας και του Τ.Ε.Ι. Παράλ, πραγματοποιήθηκε παράδοση εντάξεσης στην περιοχή του Αγρύλου. Συγκεκριμένα, κλείσει 30 άτομα από τις δύο κατάληψες συναντήθηκαν το μεσημέρι στην Ιερά οδό. Κατά τη διάρκεια της παράδοσης ακουσιοποιήθηκαν λευκώματα και κομμάτια των οικοδομών των δύο κατάληψων στους επιβάτες, κλήθηκαν αρίσες που σπороύσαν στο πρόγραμμα της κατάληψης του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, τράπησαν σε αυτά συνθήματα (όπως ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΣΥΛΟ, ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΝΟΜΟ ΠΑΛΑΙΣΙΟ, ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΠΑΝΤΟΥ κ.α.) και φωνάστηκαν συνθήματα (όπως Μαρτίνα Γιαννάκου τις κατάληψες όσον και ρόλα τον Αρόνη τι σε παρμένει, μία είναι η λύση ένας είναι ο δρόμος κπύληνη διάρακας μέρα να πέσει ο νόμος κ.α.).

Αρχικά, τα πράγματα κυλούν σχετικά ήρεμα αν και υπάρχει αισθητή αστυνομική παρουσία. Ωστόσο, λίγο λεπτά αργότερα κινούνται στο σημείο κλέφια των ΜΑΤ και εκφορτώνουν από τους επικεφαλές προφανείς διαβίτες, να μετακινηθεί η παράδοση. Παρά την αρχική σύγχυση επικρατεί ψυχραιμία και η παράδοση συνεχίζεται με την αμείωτη από μέρος μας να αποσπούν οι δυνάμεις κωποστολές (κίτα τον οποίο όπως αναμάνταν δεν είναι). Μετά από κάποιο όρο η παράδοση έληξε και στο γυρισμό προς το Τ.Ε.Ι. Αθήνας φωνάστηκαν συνθήματα και κολλήθηκαν αφίσες παρά και δεύτερη παρανόληση από την αστυνομία.

Θεωρούμε ότι, απάντη στις επιθέσεις του κράτους, και του κεφαλαίου στο χώρο της παιδείας, αλλά και σε ολόκληρη την κοινωνία, πρέπει να σταθούμε εκτός από μαζικές κινητοποιήσεις, αυτονόμας κινήσεις που έχουν σχέση την κοινωνικοποίηση του αγώνα μας. Ο πρωτοφανής αριθμός των κατάληψων που βρίσκονται σε εξέλιξη αλλά και οι μαζικές και δυναμικές φοιτητικές πορείες θέτουν ισχυρές βάσεις για τη δημιουργία ενός φοιτητικού κινήματος, που όπως κομμάτι της κοινωνίας πρέπει να αγωνιστεί με τα υλικά κομμάτια της ενάντια στην κυριαρχία.

Για την συνέρξη του αγώνα μας προτείνουμε:

**ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΜΑΖΙΚΕΣ ΠΟΡΕΙΕΣ
ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ**

Τίποτα δεν είναι όπως θα
μπορούσε

Ας κάνουμε εφικτό ό,τι μοιάζει
με ουτοπία

ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Ως κατάληψη ΕΜΜΕ συμμετέχουμε με τις δυνάμεις μας στο υπάρχον φοιτητικό κίνημα και αναγνωρίζουμε τη σημασία της δυναμικής που γεννιέται όταν συντονίζονται και συνεργάζονται οι φοιτητές που αποφασίζουν στις γενικές συνελεύσεις να καταλάβουν τις σχολές τους και να αγωνιστούν από κοινού. Όντας συνειδητά κομμάτι του συντονιστικού γενικών συνελεύσεων και καταλήψεων, υπερσποζώμαστε τις αρχές της αμεσοδημοκρατίας και προφανώς δεν ενοστερνίζουμε τα μικροπολιτικά παιχνίδια διάφορων ιδεολογικά περιχαρακωμένων σχηματισμών που έρχονται ως ζένο σώμα στο κίνημα με μοναδικό σκοπό τη διάλυση του εκ των έσω. Με αυτά τα δεδομένα θεωρούμε ότι το στοιχείο της αυτοκριτικής σε σχέση με τις κινηματικές δομές που έχουν δημιουργηθεί μπορεί να συνεισφέρει αποτελεσματικά στην νικηφόρα προοπτική του αγώνα μας.

Πιο συγκεκριμένα, στο τελευταίο συντονιστικό που έλαβε χώρα το Σάββατο 24/ 6 στο Πολυτεχνείο γίναμε συμμετοχή σε μια προβληματική διαδικασία η οποία ακύρωσε σε πολλά της σημεία τη βασική αρχή ότι «ο αγώνας είναι στα χέρια των φοιτητών». Είμαστε συνυπεύθυνοι για το ότι μια πολιτική διαδικασία μετατράπηκε σε χώρο ανταλλαγής αυτιστικών συνθημάτων και ότι στις τοποθετήσεις αυτών που μιλούσαν εκ μέρους των συντονιστικών καταλήψεων κυριαρχούσε το στοιχείο της ρητορείας και όχι της διαλεκτικής που έχει ως σκοπό το συντονισμό της κοινής μας δράσης. Είμαστε συνυπεύθυνοι για την αποχώρηση μεγάλου μέρους των φοιτητών από μια εν τέλει κοιραστική διαδικασία πριν παρθεί οποιαδήποτε απόφαση αλλά και για την ίδια την «απόφαση» που συνοψίστηκε σε ένα κείμενο για το οποίο δεν ερωτήθηκαν όλες οι σχολές που προηγουμένως είχαν τοποθετηθεί σχετικά με ζητήματα δράσης (κατάληψη πρυτανείας, μπλοκαρίσματα δρόμων, διήμερο ενάντια στη σύνοδο του ΟΟΣΑ, πορεία στη ΓΣΕΕ). Χαρακτηριστικό παράδειγμα του ελλείματος δημοκρατικότητας στον τρόπο λήψης «αποφάσεων» που ακολούθησε ήταν η επιλογή της πραγματοποίησης πανελλαδικής πορείας στο κέντρο της Αθήνας την Τρίτη 27/ 6 και στο Λαγονήσι τη δεύτερη μέρα της συνόδου, ενώ κάποιες τοποθετήσεις κατελλημένων σχολών (ανάμεσά τους και η δικιά μας) υποστήριξαν ακριβώς το αντίστροφο με την λογική ότι μια σύνοδος μπορεί να ματαιωθεί μόνο την πρώτη μέρα. Είμαστε συνυπεύθυνοι για όλα αυτά επειδή τόσο καιρό έχουμε επιτρέψει να επικρατούν τέτοιου είδους λογικές ως αυτονόητες και δεν έχουμε παλέψει ενάντια σε μια διαδικασία που γεννά φαινόμενα γραφειοκρατίας.

Αντή η δημόσια τοποθέτηση μας στο εσωτερικό του κινήματος δεν θέλει να αναπαράγει σε καμία περίπτωση πολιτικές εσωστρέφειας και εσχρατισμού μέσα στον αγώνα μας, αλλά αντίθετα θέλει να προωθήσει τον εσωτερικό διάλογο που θα οδηγήσει στην συνέρξη του συντονισμού των δράσεων μας. Ένας εσωτερικός διάλογος που θα καταδείξει στον κάθε φοιτητή ότι αυτό το κίνημα παραμένει αδέσμευτο από μικροπολιτικά λογικές έτσι ώστε στο επόμενο συντονιστικό να μην επαναληφθούν αυτά τα φαινόμενα που στέλνουν τον κόσμο αγωνισμένο σπίτι του, τη στιγμή που χρειάζεται περισσότερο από ποτέ αυτή η υπόθεση να παραμείνει στα χέρια μας.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΕΜΜΕ

Καμιά εξεταστική ποτέ και ποθενά

Εδώ και κάτι εβδομάδες υπάρχει κατάληψη στην ασο... και κάτι μας τρυπάει τα μυαλά και στοιχειώνει το καλοκαίρι μας. Κάτι που κάποιοι ανόησαν εξεταστική (εδώ και πολλά χρόνια) και μας το έριξαν στην κλάτη, αφού πρώτα μας είπαν ότι είναι αγενόδητο και αναπόφευκτο, από την πρώτη στιγμή που μπήκαμε εδώ μέσα. Και επειδή δεν σκοπεύουμε να περάσουμε και όλα μας τα χρόνια στην ασοει είπαμε πως δεν γίνεται διαφορετικά και σκύψαμε το κεφάλι αποδεχόμενοι «το φυσιολογικό». Προσωρινά είμαστε εδώ μέσα ούτε σοι άλλως, λέμε και δεν μπορούμε να αλλάξουμε τίποτα. Προσωρινά στο γυμνάσιο, προσωρινά στο πανεπιστήμιο, προσωρινά στην πρώτη δουλειά, προσωρινά και στην επόμενη... Κανένας χώρος δεν μας ανήκει και ποθενά δεν γράφει.

Είπα όμως που (έστω και σπινειδίμη) κάποια απέρριψαν την εξεταστική του Ιούνη εδώ και αρκετές εβδομάδες, επιλέγοντας έστω και αυτή την στιγμή να αντισταθούν στη νομοθέτηση την αντιδραστικότερης εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης των τελευταίων δεκαετιών.

Η άρνηση της εξεταστικής, έστω και αν κάποιοι δεν θέλουν να το βλέπουν, κρίβει μια ευρύτερη αγέννηση που περισσότρων από εμάς. Μια αγέννηση που πηγάζει από την διαρκή εξέταση μας υπό μικρή τράικια για κάθε τι που «μαθαίνουμε», μια πίστη να αποδώσουμε και να αποδεικνύσουμε συνεχώς τι «ξέρουμε» κάθε στιγμή που επιλεγούν οι εξεταστές μας. Δεν καταλαβαίνουμε πως από την υιοθέτηση του αιτήματος καμιά αξιολόγηση για τα πανεπιστήμια ή για τους «πολυαγαπημένους» μας καθηγητές που έχει βγει από τις κινητοκοινοί, των τελευταίων ημερών στα πανεπιστήμια, μας είναι τόσο δύσκολο να φανταστούμε ένα αίτημα καμιά αξιολόγηση για τους φοιτητές σε καμιά εξεταστική.

Αντιθέτως όμως βλέπουμε μια έντονη προσπάθεια (όχι μόνο τελευταία βιβλία) να εσωτερικευτεί ένας φόβος για τον κίνδυνο να χαθεί η εξεταστική του Ιούνη. Ένας φόβος ουσιαστικά για τις επιπτώσεις που θα πέσουν πάνω μας αν χαθεί η εξεταστική αυτή. Οι επιπτώσεις από την οικογένεια που συντηρεί πολλούς από εμάς, οι επιπτώσεις από το πανεπιστήμιο με την παράταση της φοίτησης μας για ένα επιπλέον εξάμηνο ή τα κίνδυνα να χαθεί η δυνατότητα σε ορισμένους φοιτητές να κάνουν αίτηση για μεταπτυχιακά, οι επιπτώσεις από το κράτος με τους διαγωνισμούς προσλήψεων που κάνει (βλέπει ΑΣΕΠ), οι επιπτώσεις από τα αφεντικά που θέλουν το πτυχίο για να μας προσλάβουν με αντίστοιχο μισθό (και ίσως στην συνέντευξη μας ρωτήσουν ποια ήταν η στάση μας στις καταλήψεις).

Από την πρωταξία και τους συγκλητικούς, από τους επίμονα εκβιαστικούς καθηγητές μας, από τις τηλεφωνικές και γενικά το μέγα μαζικής απογάνωσης, μέχρι φυσικά και τους δεστές σε κάθε σχολή γίνεται μια γενικευμένη προσπάθεια να φοβηθούμε τις επιπτώσεις πάνω μας. Μα αλήθεια ποιος διαχειρίζεται αυτόν μας το φόβο; μήπως αυτοί που μας τον δημιουργήσαν, μήπως αυτοί που ελπίζουν να τους πιστέψουμε και να υποταχθούμε στις απόψεις τους; Μήπως τελικά ο φόβος αυτός δεν είναι δικός μας; Μήπως τους αφήσαμε να μας υποτιμούν πολύ;

Ο φόβος αυτός δεν είναι ατομικός φόβος, δεν είναι ο φόβος για τα μεγάλα ύψη ούτε ο φόβος για τον θάνατο, για να τον αντιμετωπίσουμε ο καθένας μόνος του. Ο φόβος αυτός έχει κοινωνικές διαστάσεις και είναι μαζικός, μας στοχεύει όλους. Αν δεν τον συλλογικοποιήσουμε, αν δηλαδή δεν στηρίζουμε ο ένας τον άλλον, θα καταφέρουν να μας διαχειρίζονται όπως θέλουν.

Η εξεταστική είναι μια αλατή, αυτοί το ξέρουν. Φαίνεται στον τρόπο που μας κόβουν μαζικά, φαίνεται στην αλαζονεία τους. **Εμείς όμως το ξέρουμε;**

Στην εξεταστική τους δεν είναι που αντιγράφουμε; Εκεί δεν κάμει με πολλά σκοτάδια; Τότε δεν είναι που πεζομαίει να μάθουμε όσο πιο γρήγορα και πολλά πράγματα μπορούμε; Τότε δεν είναι που παταγαλλίζουμε; Τότε δεν είναι που τρομοκρατούμαστε; Η μήπως αργότερα δεν είναι που δεν θυμόμαστε και τίποτα ιδιαίτερο παρά μόνο κάποια γενικά πράγματα και μια ευρύτερη φιλοσοφία του μνήματος; Η μήπως δεν γνωρίζουμε πως μόνο ότι μας αφήσει πολύ μας κεντρίζει την προσοχή και του αφιερώνουμε χρόνο και αυτό στο πανεπιστήμιο συμβαίνει πάντα.

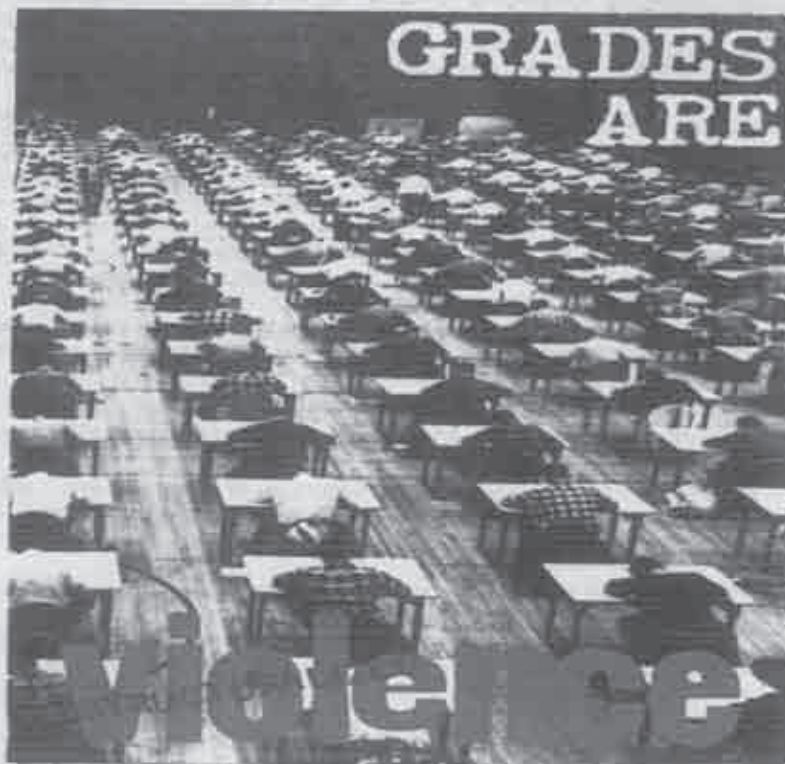
Αν όμως η εξεταστική επιβεβαιώνει την πτητικότητα της κυρίας μνήμης μας, τότε γιατί θα πρέπει να ανεχόμαστε τις εξεταστικές και πολύ περισσότερο αυτούς που φροντίζουν να μας φοβίζουν με αυτή;

Μήπως η εξεταστική επιβεβαιώνει μόνο το δομικό πρόβλημα που μας απειλεί, ότι οι εξάμηνοι οι καθηγητές και όχι οι γνώσεις μας. Μήπως το πρόβλημα δεν επιβεβαιώνεται και αυτό με την σειρά του στα μελλοντικά αφηντικά μας για τα πόδια απειθήνιοι ήμασταν και πίσω πολύ πρόζωμο έχουμε ρίξει για να το πάρουμε;

Αυτόν τον καιρό δεν βλέπουμε τίποτε άλλο παρά μια υπέροχη ευκαιρία να διατυμπανίσουμε πως κανένα χαρτί δεν μπορεί να πιστοποιήσει καμιά γνώση για κάποια επιστήμη. Επίσης βλέπουμε μια υπέροχη ευκαιρία να βγούμε μπροστά με ένα δυναμικό αίτημα για κατάργηση των εξεταστικών και της διαρκούς αξιολόγησης μας από τις «αυθεντίες» της σχολής.

Θέλουμε όσοι είναι επί πτυχίο (4 ετής και πάνω) να περάσουν με βαθμό ίσο με το μέσο όρο τους τουλάχιστον 6 μαθήματα (όσοι χρωστάνε λιγότερα να πάρουν αυτόματα πτυχίο).

Θέλουμε επίσης όσοι δεν ανήκουν στην παραπάνω κατηγορία να περάσουν 5 μαθήματα που θα επιλέξουν από την δήλωση τους με βαθμό ίσο με το μέσο όρο τους.

Πρωτοβουλία ενάντια
στην βία της εξεταστικής

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ

Εδώ και 2 μήνες οι φοιτητές έχουν προβεί σε μαζικές καταλήψεις και κινητοποιήσεις απέναντι στην γενικότερη πολιτική αναδιάρθρωση των πλεονεκτών χρόνων σε επίπεδο και τριτοβάθμια που προωθούν όλες οι κυβερνήσεις σε άριστη συνεργασία με Ε.Ε. και Ευρώπη. Το πρόγραμμα αυτό δεν είναι καθόλου τυχαίο ούτε εφάμιλλο στο το μισθολόγιο. Προέρχεται από την ασσοβιοκρατική διαστρέβλωση και παραφροσύνη των φοιτητών που βλέπουν το εκπαιδευτικό σύστημα να ρυθυνομειάζεται πλήρως πλέον με τις ανάγκες της αγοράς.

Τον μιστό Ιούνη είδαμε πάρα πολλά. Είδαμε την «πολιτική» γενιά μας να κατακλύζει τις συνελεύσεις, τις καταλήψεις και τις διαδηλώσεις. Είδαμε τους συμμαθητές μας που νομίζαμε ότι ενδιαφέρονται πρώτα απ' όλα για το πτυχίο τους να υποστηρίζουν ότι «το τελευταίο που μας απασχολεί αυτή την στιγμή είναι η εξίστασή». Είδαμε μεγάλες πολιτικές δυνάμεις, μέσα στα πανεπιστήμια να αδυνατούν είτε να καταστείλουν είτε να ελιγάρουν και να καθοδηγήσουν αυτό το κίνημα. Είδαμε και γνώσαμε την κρατική καταστολή στην πιο άγρια μορφή της να αποτυγχάνει να τρομοκρατήσει τους φοιτητές. Είδαμε τα Μ.Μ.Ε. να περνούν από την απώτατη στην διαστρέβλωση και στην δημιουργία ηλαστών διαχωρισμών σε «ειρηνικούς» και «βίβλους» θινόντας έτσι το άλλοθι για καταστολή και πραινοποίηση του αγώνα μας. Είδαμε τέλος, την κυβέρνηση που στην αρχή μας χαρακτήριζε «υποκοινωμικές μειοψηφίες» να μας καλεί σε «διάλογο» πριν καταθέσει το επιμεχει νόμοσχέδιο που αποτελεί την σφοδρή για να βρούμε στους δρόμους. Αυτό τον «βαμμάσο» Ιούνη τον δημιουργήσαμε εμείς οι φοιτητές, με τις αποφάσεις που παίρνουμε σε αυτοοδημοκρατικές και υπό τα κάτω διαδικασίες.

Προτάσσουμε ότι έχει δημιουργηθεί μία δυναμική που δεν πρέπει να σταματήσει ξαφνικά την στιγμή που:

- 1) Η διαμέλεια της βουλής παραμένει όλο τον Ιούνη ενώ η κυβέρνηση για τη μίση του έχει δεσμευτεί είναι να μην περάσει το «νόμο-πλαίσιο» σε θερινό τμήμα.
- 2) Μόλις άρχισε η διαδικασία αναθεώρησης του Σύνταγματος, κομβικό σημείο της οποίας αποτελεί η αναθεώρηση του άρθρου 16, σχετικά με τον δημοσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης.
- 3) Υπάρχουν φοιτητές και φοιτήτριες που διοργανώ-εξέτασης της συμμετοχής τους στις διαδηλώσεις.

Είναι προφανές ότι όχι μόνο δεν τους εμπιστευόμαστε, αλλά θεωρούμε ότι το φοιτητικό κίνημα πρέπει να βρίσκεται σε επαγρύπνηση ακόμα και το καλοκαίρι, όπως τέθηκε και από το πανελλαδικό συντονιστικό γενικών συνελίξεων και καταλήψεων.

Με βάση τα παραπάνω μία πρωτοβουλία φοιτητών κινούμενη στην κατεύθυνση των αποφάσεων γενικών συνελεύσεων, φοιτητικών συλλόγων και συντονιστικών καταλήψεων, προβλάνουμε στην κατάληψη της προπυλαίας του ΕΚΠΑ και μετατροπή του σε κέντρο δράσης, ενημέρωσης και σημείο αναφοράς στο κέντρο της πόλης. Αυτή η κίνηση δεν είναι καθόλου αποκομμένη από την ιδέα του φοιτητικού κινήματος, αναθέτως αποτελεί μία ακόμη μορφή μάχης μέσα στο καλοκαίρι.

Με βάση τα κυρία αιτήματα που έχουν διαμορφωθεί μέσα από τους αγώνες του φοιτητικού κινήματος που είναι να μην κατατεθεί ο γνπ νόμο-πλαίσιο, να μην αναθεωρηθεί το άρθρο 16 του Σύνταγματος, να αποσυρθούν οι ήδη ψηφισμένοι νόμοι (αποβιολογική, ΔΣΕ/ΣΤΑΠ, νόμος για μπανανιές-επιμελητή και να σταματήσουν οι βίβλικες συνέξεις σε φοιτητές που συνεληθήσαν στις διαδηλώσεις καλοκαιριού. Όλες τις φοιτητές και τα σπουδαστικά κινήματα που ενδιαφέρονται για την συνέχισή και την προώθησή του έχουμε καλέσει, και την αναδιοργάνωση του λόγου, των δράσεων και των αιτημάτων μας, σε Ηλεκτρονικών και να απευθύνουν την εκπόνηση της Πρυτανείας.

ος και κινητοποιήσεις απέναντι στη γενικότερη ργασία, που προωθούν όλες οι κυβερνήσεις οι ημιουργηθεί μια δυναμική που δεν πρέπει να

ενώ η κυβέρνηση για μο-πλαίσιο" σε θερινό τμήμα.

ματος, κομβικό σημείο της οποίας αποτελεί χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

ατίας της συμμετοχής τους στις διαδηλώσεις.

μμάτα, που ενδιαφέρονται για τη συνέχισή του λόγου, των δράσεων και των αιτημάτων υλησης, την κατάληψη της Πρυτανείας του Ε.Κ.Π.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ

Πρόγραμμα Κατάληψης

Τετάρτη

21:00 προβολή ταινίας "IF του L. Anderson.

Πέμπτη

12:00 Παρέμβαση γύρω από την καταλημμένη Πρυτανεία.

20:00 Συζήτηση: "Αποτίμηση και προοπτικές του φοιτητικού κινήματος των τελευταίων δυο μηνών"

Παρασκευή

12:00 Εικαστική παρέμβαση στο κέντρο της πόλης

20:00 Συζήτηση: "Η διεθνής καπιταλιστική αναδιάρθρωση στο χώρο της εργασίας και της εκπαίδευσης"

Κάθε μέρα στις 17:00 Θα γίνεται συνέλευση της κατάληψης

Η ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ ΤΕΛΕΙΩΣΕ, Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Εδώ και δύο μήνες οι φοιτητές έχουν προβεί σε μαζικές καταλήψεις και κινητοποιήσεις απέναντι στη γενικότερη πολιτική αναδιάρθρωσης των τελευταίων χρόνων σε παιδεία και εργασία που προωθούν όλες οι κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων σε άριστη συνεργασία με Ε.Ε και κεφάλαιο.

Η απόφαση να καταλάβουμε την Πρυτανεία πάρθηκε στη βάση της ανάγκης που είχε εκφραστεί μέσα σε συντονιστικά καταλήψεων και σε γενικές συνελεύσεις φοιτητών να μην σταματήσουν οι κινητοποιήσεις τη στιγμή που και η ολομέλεια της Βουλής παρατείνεται, ξεκινάει η διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος και εκκρεμούν διώξεις σε βάρος συμφοιτητών μας που διώκονται για τη συμμετοχή τους στις διαδηλώσεις του Ιούνη. Θεωρήσαμε ότι η κατάληψη της Πρυτανείας θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κέντρο συσπείρωσης, αντιπληροφόρησης και πειραματισμού πάνω σε δομές και δράσεις αγώνα μέσα στη δύσκολη περίοδο του καλοκαιριού. Η κατάληψη της Πρυτανείας υπήρξε ένα ανοιχτό κάλεσμα προς όλους τους φοιτητές που βρίσκονταν στην Αθήνα και δραστηριοποιήθηκαν σε κινηματικές διαδικασίες όλο το προηγούμενο διάστημα.

Κατα τη διάρκεια της κατάληψης έγιναν δράσεις αντιπληροφόρησης ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, αλληλεγγύης στους διωκόμενους φοιτητές όπως και στην απεργό πείνας, εργαζόμενη στο εστιατόριο της φοιτητικής εστίας του Πανεπιστημίου της Πάτρας. Έγιναν επίσης συζητήσεις και προβολές πάνω στα εκπαιδευτικά, εργασιακά, κινηματικά ζητήματα όπως και για το ζήτημα των μεταναστών φοιτητών. Λειτουργήσαμε με συλλογικές διαδικασίες, αμεσοδημοκρατικά και με σεβασμό στις αποφάσεις που παίρνονταν ύστερα από διάλογο και με λογικές συνδιαμόρφωσης, δηλαδή μια διαδικασία που στέκεται εμπόδιο σε οποιαδήποτε μορφή γραφειοκρατίας. Ωστόσο δεν καταφέραμε να εμβαθύνουμε όσο θα θέλαμε το λόγο μας πάνω στις αιτίες που μας κατέβασαν στο δρόμο ή δεν καταφέραμε να δημιουργήσουμε ένα κεντρικό γεγονός, από το οποίο θα γεννιόντουσαν πιο δυναμικές και μαζικές δράσεις. Παρόλαυτα θεωρούμε πως τέθηκαν κάποιες πρώτες βάσεις ώστε ένας κόσμος να λειτουργήσει καταλυτικά στο να βελτιωθούν οι ήδη υπάρχουσες δομές του κινήματος αφενός και αφετέρου να μπει ένας κόσμος στη λογική του να δρα πρωτοβουλιακά.

Τέλος έχοντας δοκιμάσει τις δυνατότητες δράσης που προσφέρει ένα κατεληγμένο πανεπιστημιακό κτίριο στο κέντρο της Αθήνας, θεωρούμε ότι μπορούμε να το εκμεταλλευτούμε άμεσα σε περίπτωση που κατατεθεί ο νόμος-πλαίσιο μέσα στο καλοκαίρι, στα πλαίσια της επαγρύπνησης του φοιτητικού κινήματος.

Η παύση της κατάληψης δεν σηματοδοτεί το τέλος των κινητοποιήσεων αλλά το κλείσιμο ενός κύκλου. Η γενικότερη παρακαταθήκη που έχει αφήσει το φοιτητικό κίνημα των τελευταίων δύο μηνών, με τα θετικά και τα αρνητικά του, μπορεί να αξιοποιηθεί από το Σεπτέμβρη προς μια κατεύθυνση εμπλουτισμού του αγώνα μας με πιο ουσιαστικές διαδικασίες, πιο δυναμικές δράσεις, πιο ριζοσπαστικό λόγο.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ
5/7/06 - 14/7/06

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡ 16/07
9:00: Πρωινή θάλαση Αθήνας - στην απεργό πείνα των εργαζομένων στο εστιατόριο της φοιτητικής εστίας του Πανεπιστημίου της Πάτρας
21:00: "αυθόνοιο" κείμενο για τις 30+ / υπαρκτές / ελπίδες στο Μπαρ 166 - 681
22:00: Πρωτόκολλο «ΑΕΤΑ» - 14000+

ΣΕΠΤΕΜΒΡ 17/07
11:00: Θεωρητική παρουσίαση
18:00: Συζήτηση για την εκπαιδευτική διαδικασία των πανεπιστημίων και τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης
22:00: Εξμεταλλεύσεις

ΣΕΠΤΕΜΒΡ 18/07
12:00: Αποτίναξη και κίνηση από το κέντρο της πόλης
19:00: Πρωτόκολλο "Προσφυγή" - 14000+ / υπαρκτές / ελπίδες στο Μπαρ 166 - 681
22:00: Πρωτόκολλο «ΑΕΤΑ» - 14000+

ΣΕΠΤΕΜΒΡ 19/07
11:00: Συγκέντρωση ενάντια στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση (ΕΡΕΥΝΑ) - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ
21:00: Συγκέντρωση της κατάληψης - απόλογος και προσέγγιση

ΣΕΠΤΕΜΒΡ 20/07
14:00: ΣΥΝΕΚΤΑΣΗ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΣΤΗ 3600

Αυτήνη την ημέρα η Πρυτανεία θα παρακαταστήσει η παραδοσιακή εκδήλωση εστίας της με θέματα: αντιπληροφόρηση

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΣ
Πρυτανεία στην γειτονιά Πανεπιστημίου

Η νέα χρονιά άρχισε φέτος με κάποιες εκκρεμότητες από Ιούνη...

Στις σχολές μας παρατηρούμε ένα κοινό και πολλές διαφορές σε σχέση με το πως τις αφήσαμε στα τέλη Ιούνη. Το μόνο κοινό είναι ότι είναι γεμάτες από κόσμο, όπως ήταν και στις γενικές συνέλευσεις που γίνονταν πριν δύο μήνες, τις μαζικότερες των τελευταίων χρόνων. Από εκεί και πέρα όμως υπάρχουν πολλές διαφορές. Ο ενθουσιασμός του αγώνα έχει αντικατασταθεί από το άγχος της ύλης, η όρεξη για επικοινωνία από τον καταναγκασμό της εξεταστικής και την στήρα απομνημόνευση γνώσεων, οι συλλογικές δράσεις από τον ατομικό δρόμο προς το «πολυπόθητο» πτυχίο. Οι κουβεντές, οι συζητήσεις, ο διάλογος κι η ζήτηση στο εσωτερικό της φοιτητικής κοινότητας έχουν παύσει, αφού οι καθηγητές είναι αυστηροί όταν λένε ότι «μην μιλάτε, δεν επιτρέπεται η συνεργασία». Ταυτόχρονα οι ίδιοι σε κάποιες σχολές με τον εκβιασμό της εξεταστικής συμπεριφέρθηκαν εκδικητικά προς τον αγώνα των φοιτητών.

Παρά το λουκι όμως της εξεταστικής, θυμόμαστε ότι τον Μάιο-Ιούνιο των καταλήψεων καταβήκαμε στο δρόμο και απαιτήσαμε να μην καταθεί ο νόμος πλαίσιο και να μην γίνει καμιά αναθεώρηση στο άρθρο 16 του Συντάγματος, που θα άνοιγε τον δρόμο για την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων και την λειτουργία των δημοσίων με ιδιωτικά-ανταγωνιστικά κριτήρια. Όλο το καλοκαίρι δεν είδαμε καμιά οπισθοχώρηση της κυβέρνησης απέναντι σε αυτές τις δυο αιχμές που είχε θέσει το φοιτητικό κίνημα. Αντίθετα όλες οι δηλώσεις τους λένε ότι η «εκπαιδευτική μεταρρύθμιση» θα συνεχιστεί και ότι «η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων είναι μια από τις βασικές μας προτάσεις ενόψει συνταγματικής αναθεώρησης και δεν θα υποχωρήσουμε». Και φυσικά το προσχέδιο νόμου είναι έτοιμο για χρήση ανά πάσα στιγμή τελειώσει ο διάλογος τους με την ΔΑΠ στη Βουλή.

Θυμόμαστε ακόμα ότι το πολιτικό πλαίσιο που βάλαν σχεδόν όλες οι γενικές συνέλευσεις είναι ο συνολικός αγώνας ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση. Κι αυτό που είδαμε όλο το καλοκαίρι ήταν ότι η εκπαιδευτική αναδιάρθρωση όχι μόνο δεν σταμάτησε εξαιτίας της κοινωνικής πίεσης που προκαλούσαμε, αλλά εκδηλώθηκε τα παιδιά που περιμέναμε να τα έχουμε δίπλα μας στις σχολές και στους αγώνες, ως πρωτοετείς. Κάποιες χιλιάδες από αυτούς δεν θα τους συναντήσουμε στις σχολές, γιατί θεωρούνται «ηλίθιοι» και «τεμπέληδες» αφού δεν κατάφεραν να αντεπεξέλθουν στην τρομοκρατία των πανελλαδικών εξετάσεων. Αναπαύοντας τους διαχωρισμούς ανάμεσα σε «έξυπνους» κι «ηλίθιους», «αιώνιους τεμπέληδες» και «συνεπείς εργατικούς φοιτητές», σε «θεωρητική» και «τεχνική» εκπαίδευση, στην ουσία ενταίνουν τους ταξικούς φρασμούς (ιδιαίτερα) προς όσους μαθητές επέλεξαν την τελευταία. Και γνωρίζουμε ότι αυτή η αναδιάρθρωση ξεκινάει από τα σχολεία για να καταλήξει στα πανεπιστήμια, οπότε τόσο η «βάση του δόκα» όσο κι οι *αλλαγές* που προσθονται και τώρα στα τεχνικά λύκεια αποτελούν άλλο ένα χτύπημα της απέναντι στον αγώνα μας.

Τέλος στις συνέλευσεις μας μιλούσαμε για αλλαγές σε εκπαίδευση-εργασία, ξέροντας ότι ο εργασιακός μεσαίονας που μας περιμένει μετά το πτυχίο/α μας κάθε άλλο παρά άσχετος είναι με τα χάλια του εκπαιδευτικού συστήματος. Και αυτό που πήραμε ως απάντηση το καλοκαίρι είναι ότι το πρόβλημα δεν είναι η ανεργία, η ακρίβεια, η ελαστική ή κι αλλιώς φτωχή εργασία, οι κατώτεροι μισθοί στην Ευρώπη, οι φόροι, τα «εργατικά ατυχήματα», αλλά αντίθετα το βασικό πρόβλημα είναι οι διαδηλώσεις όσων διαμαρτύρονται για όλα αυτά! Μια «συζήτηση» που μόνο ως «τυχαιο» δεν μπορούμε να εκλάβουμε το γεγονός ότι ξεκίνησε μετά τις μεγαλειώδεις και δυναμικές διαδηλώσεις που πραγματοποιήσαμε τον περασμένο Ιούνιο.

Απ' όλα τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι ο φως στην παιδεία θα συνεχιστεί και τη νέα χρονιά εμείς είμαστε εδώ γιατί έχουμε άλλους χιλιάδες επιβιβασούμε!

Χωρίς δισταγμό και παρά τις αντικειμενικές ξεκινήσουν δράσεις μέσα στην εξεταστική του κινήματος μετά απ' αυτές, έτσι ώστε να αρχίσουν καταλήψεις και των διαδηλώσεων. Εκαταλήψεις αυτή την στιγμή, είναι ανάγκη ο κόπρωτοβουλίες αγώνα από τα κάτω που θα αναμέτρησης. Πρωτοβουλίες αγώνα που γίνονται λογής γραφειοκράτες κι οι τραμικού της ΔΑφορά, αλλά θα 'ρθουν έτοιμοι με στόχο να χει που συσπείρωσε πάρα πολύ ανένταχτο κομματι.

Δεν πρέπει λοιπόν να καθυστερήσουμε καθ τις σχολές και τα σχολεία κλειστά και του δούμε διαδηλώσεις στις οποίες θα συμμετέχο εργαζόμενοι, που θα μιλοκάρουν τις αναδι κοινωνικής αναπακοής στους κρατούντες. Με πρωτοβουλίες φοιτητών από συντονιστικά και για να προπαγανδίσουμε την αναγκαιότητα προστοιμάσουμε το έδαφος της σύγκρουσης με να ξεκινήσει πιο δυναμικά, ν' ανοιχτεί κοινωνία για την ίδια την εκπαίδευση και την κοινωνία!

Στην κατεύθυνση αυτή καλούμε σε:

- **ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΑΝΕΚΙ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ 20/09 ΣΤΕΚ ΑΠΕΡΓΙΑΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΔΕ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ: 12:00 ΠΡΟΙ**
- **ΑΝΟΙΧΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΜΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ Ε: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22/09 18:00 ΠΟ/**

ΠΑΙΔΕΙΑ
ΜΕ Η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ

ιφές ότι ο φόβος των κυβερνώντων πώς η αναταραχή της νέα χρονιά, είναι απολύτως δικαιολογημένος. Κι άλλους χίλιους παραπάνο λόγους για να τους τον

αντικειμενικές δυσκολίες, πιστεύουμε ότι πρέπει να ζεταστική που θα έχουν ως στόχο την ανασυγκρότηση ώστε να προχωρήσουμε στον δρόμο των συνελεύσεων, γλώσσων. Εφ' όσον δεν υπάρχουν συνελεύσεις και ανάγκη ο κόσμος που συμμετείχε σ' αυτές να συστήσει άτω που θα προετοιμάσουν τον «δεύτερο γύρο» της να που γίνονται επιτακτικές αν σκεφθούμε ότι οι κάθε ήκοι της ΔΑΠ δεν θα «πιαστούν στον ύπνο» αυτήν την στόχο να χειραγωγήσουν/καταστειλούν αυτό το κίνημα αχτο κομματικά κόσμο.

ήσουμε καθόλου, αν θέλουμε σύντομα να δούμε όλες τά και τους καθηγητές σε απεργία. Αν θέλουμε να α συμμετέχουν μαζί μας άνεργοι, «νέοι» και «παλιοί» ν τις αναδιάρθρωσεις και θα δώσουν ένα μήνυμα ούντες. Με αυτή την προοπτική μαζευτήκαμε διάφορες νιστικά κατ'άληψη που υπήρχαν σε σχολές της Αθήνας, γκασιότητα του αγώνα μέσα στις εξεταστικές και να ηκρουνες μετά από αυτές. Στο χέρι μας είναι ο αγώνας χτεί κοινωνικά και να θέσει πιο ριζοσπαστικά ζητήματα ν κοινωνία γενικότερα.

ε:

ΠΑΝΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ
09 ΣΤΕΚΟΜΕΝΟΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΙ ΣΤΟΝ
Α ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ
:00 ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ

ΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ
Α ΣΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΕΣ:
18:00 ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Πρωτοβουλία φοιτητών

ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΨΟΥΜΕ ΤΙΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΗΣ ΣΕ ΖΩΤΑΝΕΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

Τον περασμένο Ιούνιο, τόσο οι φοιτητές, όσο και οι μαθητές βιώσαμε μια τραγική ειρωνεία. Οι μεν φοιτητές διαδηλώνοντας στους δρόμους όλης της Ελλάδας ενάντια στα νέα μέτρα ιδιωτικοποίησης και εντατικοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αντιμετώπισαν την κρατική βία (συλλήψεις, δακρυγόνα, ξυλοδαρμό με ή χωρίς ορειβατικούς κρίκους και ανάποδα γκλομπς) η οποία βία όχι μόνο δε μας τρομοκράτησε, αλλά μας συστηρίωσα ακόμα πιο δυναμικά στον αγώνα που δίναμε. Τον ίδιο καιρό οι μαθητές, άπντοι από το πολύ διάβασμα, φορτωμένοι με το άγχος του βαθμού και τις προσδοκίες της οικογένειας για είσοδο στα πανεπιστήμια δέχονταν την πανελλαδική ψυχολογική βία των εξετάσεων που είχε ως τελικό σκοπό τον διαχωρισμό τους στους άξιους και ανάξιους να υποστούν αυτά τα περιήρια νέα μέτρα.

Αυτή η σύνδεση για μας δεν ήταν καθόλου τυχαία. Τόσο οι αλλαγές στα πανεπιστήμια, όσο και η βάση του 10 εντάσσονται στην ίδια λογική αναδιάρθρωσης της εκπαίδευσης. Την ίδια στιγμή ο νέος νόμος πλαίσιο μας ζητούσε να πληρώσουμε τα βιβλία μας στο πανεπιστήμιο, ήδη οι μαθητές πληρώνουν τα φροντιστήριά τους. Την ίδια στιγμή που ζητείται από τους εργαζόμενους φοιτητές να τελειώνουν τις σπουδές ως σε ν+2 έτη (πράγμα στο οποίο δε μπορούν να αντεπεξέλθουν), οι μαθητές που λόγω οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών δε μπορούν να αντεπεξέλθουν στις προσδοκίες του Ενιαίου Λυκείου σπρώχνονται στην υποτίμηση των Επαγγελματικών Λυκείων και των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠ.ΑΛ., ΕΠ.ΑΣ.) στα οποία διαχωρίζονται ακόμη περισσότερο οι μαθητές των Τ.Ε.Ε. Την ίδια στιγμή που οι εταιρείες αναζητούν ειδικευμένο προσωπικό στα πανεπιστήμια, θα βρισκουν «καλύτερο» ειδικευμένο προσωπικό στα ΕΠ.ΑΣ. Την ίδια στιγμή που η βάση του 10 χωρίζει τους μαθητές σε «έμπνους και ηλίθιους», οι νόμοι που προωθούν την αξιολόγηση και την ιδιωτικοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν στόχο τον διαχωρισμό των σχολών σε παραγωγικές (καλές) και μη (κακές) για τις ανάγκες της οικονομίας πράγμα που συνεπάγεται και την περαιτέρω αξιολόγηση των φοιτητών σε ικανούς και μη ικανούς να αντεπεξέλθουν σε αυτά τα κριτήρια.

Όλα τα παραπάνω μέτρα, όπως προαναφέραμε, δεν είναι παρά μέτρα που εξυπηρετούν την οικονομία (εγχώρια και μη). Αφού η οικονομία σε πανευρωπαϊκό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο αλλάζει και ζητά ακόμη περισσότερη εξειδίκευση, δεν γίνεται παρά να την δημιουργήσει μέσω των αλλαγών στα εκπαιδευτικά συστήματα. Άλλωστε, η εκπαίδευση ήταν πάντα συνδεδεμένη ή καλύτερα εξυπηρετούσε τον καπιταλισμό και σε όλες τις βαθμίδες της ως ιδεολογικός μηχανισμός του κράτους αλλοτριώνει το άτομο. Το σχολείο επομένως, δε στέκεται μόνο στις γνώσεις που θα βοηθήσουν στην παραγωγή. Αντίθετος, μέσω των ιεραρχικών δομών του και μέσω του είδησμονα καθηγητή ο μαθητής υιοθετεί και αποδέχεται την λογική της ιεραρχίας χωρίς να έχει τη δυνατότητα να την αμφισβητήσει. Με την αξιολόγηση και ολόκληρο το σύστημα διαχωρισμού «καλών» και «κακών» μαθητών εμφανίζεται η αντίληψη πως πάντα θα υπάρχει κάποιος που θα ελέγξει και θα βαθμολογήσει. Οπότε η υποταγή και η πειθαρχία στον ανώτερο δεν είναι παρά τα μέσα για να «επιβιώσει». Μέσω του ανταγωνισμού που προωθείται μεταξύ των μαθητών και ονομάζεται «άμιλλα» προωθείται ακόμη περισσότερο το ρουφιάνεμα και ο νόμος της ζούγκλας που λέει «ο θάνατος σου, η ζωή μου». Όλα τα παραπάνω είναι αξίες της κοινωνίας και έξω από τα εκπαιδευτικά συστήματα σήμερα. Στους χώρους εργασίας αυτή θα είναι η καθημερινότητα και οι αυτό μας προετοιμάζουν. Παράλληλα με όλα αυτά, η προσταθεία τους για εντατικοποίηση των ζωών μας και ανασχόληση μόνο με αυτό που μας έχουν επιβάλλει είναι φανερό πού αποβλέπει. να μας κλωτσάνε στο κεφάλι όσο είμαστε σκυμμένοι.

Αυτό το σχολείο, αυτά τα πανεπιστήμια, αυτή η εκπαίδευση, αυτός ο εργασιακός μεσαίωνας που μας περιμένει φτάνοντας ή για μας χωρίς εμάς. Ξεκινώντας από αυτή τη βάση, καταλάβαμε τις σχολές μας (κι όχι μόνο αυτές αλλά και νομαρχίες, κομματικά γραφεία, ραδιοφωνικούς σταθμούς) και βγήκαμε στους δρόμους να διαδηλώσουμε. Και μάθαμε πολλά. Μάθαμε ότι δε χρειάζεται να περιμένουμε τους εκλεγμένους ή αυτοκλήτους «εκπροσώπους» μας (άρα ούτε και τα 15μελή), ούτε και τα έτοιμα κομματικά ελεγχόμενα συντονιστικά) για να δράσουμε. Ότι αντί να κοιτάμε ο καθένας «την πάρτη του», μπορούμε να δράσουμε συλλογικά και να διεκδικήσουμε το κοινό μας μέλλον. Ότι σε αυτόν και σε κάθε αγώνα δεν υπάρχουν κάποιον «πιο ειδικοί» και «πιο ίσοι», αλλά αντίθετος η αντίσταση είναι δουλειά όλων μας. Μάθαμε ότι οι εκπαιδευτικές αίθουσες μπορούν να ζωντανέψουν και να γίνουν κώπαρα αγώνα, διάλογου και δημιουργικότητας. Διαπιστώσαμε τέλος, ότι οι ξυλοδαρμοί και τα δακρυγόνα των ΜΑΤ αδυνατούν να μας σταματήσουν όταν έχουμε κατακτήσει όλα τα παραπάνω. Το βασικό που παραδεχόμαστε ότι έλειπε από τις κινητοποιήσεις μας ήταν η σύνδεση με τα υπόλοιπα κοινωνικά κομμάτια. Θεωρούμε ότι ο αγώνας μας πρέπει να ξαναεκκινήσει άμεσα μαζί με τους μαθητές. Όχι μόνο γιατί τα νέα μέτρα στοχεύουν κυρίως σε αυτούς. Όχι μόνο γιατί ο αγώνας αυτός έρχεται ως συνέχεια των μαθητικών καταλήψεων ενάντια στο νομοσχέδιο Αραμένη (στις οποίες κάποιον από εμάς συμμετείχαμε). Αλλά πρωτίστως γιατί απέναντι στην επίθεση που δεχόμαστε όλοι μαζί και που σκοπό έχει να μας κρατήσει διαχωρισμένους (και άρα αδύναμους), γεννιέται επιτακτικά το της αλληλεγγύης ανάμεσα σε μαθητές, φοιτητές, εκπαιδευτικούς, νέους και παλιούς εργαζόμενους και άνεργους.

ΝΑ ΒΡΕΘΟΥΜΕ ΜΑΖΙ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΗΨΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΝ

Πρωτοβουλία φοιτητών & μαθητών

ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ, ΚΑΤΑΡΧΗΝ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ,

ΠΑΥΕΙΣ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΕΣΑΙ ΜΟΝΟΣ

Οι μαθητικές καταλήψεις το 2006 ξεκινάνε με μια σημαντική ιδιαιτερότητα: βρίσκονται πολύ κοντά χρονικά όχι μόνο με τις σημαντικότερες κινητοποιήσεις των φοιτητών τα τελευταία χρόνια, αλλά και με τη σημαντική απεργία ήδη 4 εβδομάδων των δασκάλων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτό δεν είναι κάτι που πρέπει να θεωρηθεί αμελητέο. Είναι διαφορετικό να προχωράς στο μπλοκάρισμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την αίσθηση ότι ξεκινάς μόνος σου –όπως λίγο-πολύ συνέβη κατά τη διάρκεια του μεγάλου κύματος καταλήψεων το '90-'91– και διαφορετικό να θεωρείς ότι αυτό που κάνεις ακολουθεί κάτι άλλο, συνδέεται με κάτι άλλο, τους φοιτητές, τους δασκάλους ή, ακόμα πιο πριν, τους αγωνιζόμενους φοιτητές και μαθητές στη Γαλλία. Οι μαθητικές καταλήψεις ξεκινούν ξέροντας ότι δεν είναι απομονωμένες, ούτε θέλουν να παραμείνουν απομονωμένες. Κι ακόμα περισσότερο: κατανοώντας τον αγώνα των προλεταρίων δασκάλων και φοιτητών ως δικό σου αγώνα, είναι ευκολότερο να αντιληφθείς αυτό που συμβαίνει και σε σένα.

ΑΠΟΚΤΑΣ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΙΚΟΝΑ ΑΥΤΟΥ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ

Οι μαθητικές καταλήψεις συνδέονται και με την ιδιαίτερη ιστορία τους. Οι μαθητικές καταλήψεις του '90-'91, όταν «ειδικοί» και λοιποί λακέδες του κράτους έλεγαν ψευδώς ότι οι μαθητές βγαίνουν στους δρόμους μόνο και μόνο για να μη φορέσουν ποδιές, μπλόκαραν ήδη από τότε αυτό που πάει σήμερα να εφαρμοστεί ως ατομικός φάκελος του μαθητή που θα τον ακολουθεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης: μαζί με αυτό, όμως, μπλόκαραν και τις πρώτες προσπάθειες του κράτους και του κεφαλαίου να μπει η αξιολόγηση στα σχολεία. Οι μαθητικές καταλήψεις του '99, παρ' όλο που δεν είχαν το επιθυμητό αποτέλεσμα, έθεσαν το θέμα όχι μόνο της εντατικοποίησης της σχολικής ζωής –με την αύξηση των εξεταζόμενων μαθημάτων που μετράνε για τις πανελλαδικές εξετάσεις και την είσοδο στα ΑΕΙ-ΤΕΙ– αλλά και το θέμα της μετατροπής της ίδιας της ζωής σε συνεχή εργασία για το σχολείο. Και αυτό το καταλαβαίνει κανείς καλύτερα αν συγκρίνει τι απαιτούν από τους μαθητές σήμερα και τι απαιτούσαν πριν από 15-20 χρόνια: οι μαθητές δεν πρέπει να έχουν σχεδόν καθόλου ελεύθερο χρόνο, πρέπει να διαβάζουν. Μήπως αυτή δεν είναι η βαθύτερη αιτία, η υλική βάση του αιτήματος για κατάργηση της βάσης του 10 για την εισαγωγή στα πανεπιστήμια; Ότι δε γουστάρουμε άλλη πίεση. Ότι θέλουμε να ζήσουμε;

ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΣΑΙ ΠΙΟ ΚΑΘΑΡΑ ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ ΣΟΥ

Με τη συνολική μεταρρύθμιση και των τριών βαθμίδων της εκπαίδευσης που προωθεί το κράτος σήμερα –μια ματιά μόνο στα αιτήματα των φοιτητών και των δασκάλων θα πείσει τον οποιοδήποτε για το εύρος των μεταρρυθμίσεων– το κεφάλαιο προσπαθεί να λύσει βιαστικά όλα τα συσσωρευμένα προβλήματα που υπάρχουν στον χώρο της εκπαίδευσης και μαζί με αυτό να τελειώνει με τους προλεταριακούς αγώνες που τα δημιούργησαν. Πολύ σημαντική για το κεφάλαιο είναι η συνολική αξιολόγηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, γιατί έτσι μπορεί η παρεχόμενη εκπαίδευση να μετατραπεί σε εμπόρευμα, σε κάτι αξιοποιήσιμο για τους καπιταλιστές. Μόνο αν περάσει η αξιολόγηση όλων (μαθητών, καθηγητών, σχολικής μονάδας) είναι δυνατή: (α) η σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και η είσοδος εταιρειών στα σχολεία, (β) το πέρασμα των σχολείων στους δήμους και η ευέλικτη εκπαίδευση, (γ) ο

χωρισμός μαθητών –και σχολείων– σε «καλούς» και «κακούς». Ο νόμος για τα Επαγγελματικά Λύκεια και τις Επαγγελματικές Σχολές διακωμωδεί την κρατικά παρεχόμενη τεχνική εκπαίδευση και βθαίνει το χάσμα διανοητικής και χειρωνακτικής εργασίας μέσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Παράλληλα, μετασχηματίζει προς το χειρότερο και το **εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών** που μέχρι πρότινος εργάζονταν εκεί, ανοίγοντας την πόρτα για ευρύτερες αλλαγές στο εργασιακό καθεστώς όλων των εκπαιδευτικών· κάτι που το κεφάλαιο προσπαθεί να επιτύχει πολλά χρόνια τώρα.

ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΕΙΣ ΕΝΑΝ ΑΓΩΝΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΚΑΤΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ

Ένα από τα σημαντικότερα μειονεκτήματα των μαθητικών καταλήψεων του '98-'99, το οποίο γινόταν αμέσως εμφανές για όποιον είχε ζήσει και τις καταλήψεις του '91, ήταν η **έλλειψη λόγου** από την πλευρά των ίδιων των μαθητών· λιγιστές μαθητικές προκηρύξεις στις διαδηλώσεις, στα σχολεία, στους δρόμους· Φτύνοντας τους κομματικούς διαμεσολαβητές και «καλοθελητές» δε θα έπρεπε να **δοθεί μια ευκαιρία** να πει ο καθένας αυτό που αισθάνεται, αυτό που καθημερινά τον πνίγει. Ο καθένας και η καθεμία με την παρέα του/της. Έλληνες και μετανάστες μαθητές, μαζί. Όπως το '98-'99, όταν δόθηκε από τους μαθητές ενός λυκείου στη Νεάπολη έμπρακτα το παράδειγμα υπεράσπισης και αλληλεγγύης ενός ξένου συμμαθητή τους που συνελήφθη σε διαδήλωση· παράδειγμα του πώς χτυπιέται πραγματικά ο ρατσισμός και ποια κατεύθυνση θα έπρεπε να ακολουθήσει ολόκληρο το προλεταριακό κίνημα.

Είναι αλήθεια ότι οι μαθητικές καταλήψεις σήμερα έχουν περισσότερες εχθρικές σχέσεις να αντιμετωπίσουν απ' ό,τι στο παρελθόν, έχουν μεγαλύτερη πίεση απέναντί τους. Αυτή είναι όμως και η δύναμή τους. Γιατί όσο περισσότερες σχέσεις μετασχηματίζεις, τόσο η κοινωνικότητα που κατακτάς γίνεται πλουσιότερη.

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Προλετάριοι εκπαιδευτικοί

ΝΑ ΦΤΙΑΣΟΥΜΕ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΠΥΡΗΝΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ
ΔΙΠΛΑ ΣΕ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ-ΜΑΘΗΤΕΣ

ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΠΕΡΤΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ - ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ ΠΟΥ ΠΣΩ ΔΕ ΓΥΡΝΟΥΣΕ- ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΤΟΜΗ ΑΝΕΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΧΟΥΜΕ ΑΦΗΣΕΙ ΜΙΑ ΔΟΥΛΕΙΑ ΗΜΠΕΤΑΗ. ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ & Η ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ.
ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΕΛΘΕΙ!
ΟΣΟ ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ...
ΣΤΑ ΑΠΟΝΕΡΑ ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ ΘΑ ΠΙΝΓΕΙ!

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΑ ΚΑΤΕΙΛΗΜΜΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΑΠΕΡΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ - ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ & ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΜΙΘΩΤΟΥΣ

ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΜΑΣ ΜΕ ΜΑΖΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΝΟΜΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 16, ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΨΗΦΙΣΤΕΙ (ΑΣΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΙΔΒΕ, ΔΟΑΤΑ)

Η εξεταστική έληξε. Αυτό που δεν έληξε είναι οι εκκρεμότητες του ελληνικού κράτους με τις υποσχέσεις του στον εαυτό του και στα αφεντικά (Νέος νόμος πλοίσιο, αναθεώρηση του Αρθρου 16, αξιολόγηση, ΙΔΒΕ, ΔΟΑΤΑΠ). Η εξεταστική έληξε. Και τα πανεπιστήμια ετοιμάζονται να υποδεχτούν νέους φοιτητές ώστε να τους βάλουν στη μικρή αναταραχή του συστήματος, οι μεγαλοκαθηγητές ετοιμάζονται να παραλάβουν νέες έρευνες από το κράτος και τις εταιρείες και οι αριστεροί ψαρεύουν μέλη στις εγγραφές.

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙ ΜΠΛΟΚΑΡΕ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΛΘΕΙ.

Όταν τον Ιούνιο το τελευταίο συντονιστικό έστειλε το κίνημα για διακοπές και εξεταστικές μιλώντας για πρώτη νίκη και απομαζικοποίηση λέγαμε ότι η απομαζικοποίηση δεν ήρθε μαγικά. Ήταν το αναμενόμενο αποτέλεσμα συγκεκριμένων πρακτικών που αποτέλεσαν τροχοπέδη στη γενίκευση του αγώνα (εμμονή στο δίπτυχο καταλήψεις-διαδηλώσεις, μπλοκάρισμα των προτάσεων για άλλες μορφές δράσης). Και αυτές οι πρακτικές έχουν συγκεκριμένους υπεύθυνους. Μα το πιο σημαντικό ήταν ο μύθος για 1^η νίκη- μύθος που επιβλήθηκε από το ελεγκόμενο συντονιστικό και τα ΜΜΕ της αντιπλοίστου. Για 1^η νίκη θα μιλήσουμε μόνο όταν ικανοποιηθούν τα 3 κεντρικά αιτήματα. Και ακόμα και τότε θα συνεχίσουμε με ριζοσπαστικοποίηση του αγώνα στα πανεπιστήμια και στους δρόμους. Αιτιώνοντας στους ελιγμούς της κυβέρνησης με επίθεση. Θα συνεχίσουμε τον αγώνα ενάντια στον καπιταλιστικό μονόδρομο της αναδιάρθρωσης της εκπαίδευσης με στόχο τη συνολική κριτική του εκπαιδευτικού συστήματος.

ΜΑΖΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΣΑΝΑ

Είμαστε αντιμέτωποι με μια κρίσιμη απόφαση: είτε θα συνεχίσουμε είτε η κινηματική εμπειρία, η πολιτικοποίηση και η ζύρωση που κατακτήσαμε θα χαθεί. Οι δάσκαλοι και οι μαθητές είναι ήδη στο δρόμο. Πρέπει και οι φοιτητές- ανεξάρτητα με τις βουλές των αυτόκλητων ηγετών- να ξαναβούμε στο δρόμο. Πάμε για καταλήψεις διαρκείας με σαφή στόχο την ικανοποίηση των τριών αιτημάτων, μαζικές και δημιουργικές: να οικειοποιηθούμε τους χώρους σημαντότερας την εκπαιδευτική διαδικασία και την έρευνα. Να τους ανοίξουμε στο κίνημα και στην κοινωνία.

Πάμε για αγώνα κτημένο στην εμπειρία του Μάη- Ιούνη. Να αποφύγουμε τα λάθη και να δράσουμε κινηματικά και ριζοσπαστικά.

- Να διαφυλάξουμε τη δημοκρατία μέσα στο κίνημα. Αρροσδημοκρατικές συνελεύσεις κατάληψης δικών πλαίσια- κπέλα. Χώρος να εκφραστούν όλες οι τάσεις του κινήματος και όλες οι προοπτικές πάνω στα αιτήματα κ τη δράση.

- Να είμαστε αδιάλλακτοι με τους εχθρούς μας (απεργοσπάστες καθηγητές & φοιτητές, μπάισοι, ΜΜΕ και κάθε λογής διαχειριστές). Οι μόνοι που έχουν λόγο πάνω στο κίνημα είναι οι ίδιοι οι καταλήψεις και οι αγωνιζόμενοι φοιτητές. Η στάση που αρμόζει στους εχθρούς μας δεν είναι ο διάλογος ούτε η πειθώ. Είναι η επίθεση και η περιφρούρηση.

- Να επικεντρώνουμε στα 3 κεντρικά αιτήματα που μας συσπειρώνουν. Να ξεπερνάμε με τα Επιβεβλημένα από τα πάνω αιτήματα των πλοιστών που δεν κάνουν τίποτα άλλο από το να μας περιορίζουν και να μην αφήνουν τα ριζοσπαστικότερα αιτήματα να αναδειχθούν.

- Να ξεπερνάμε το ήδη κερκτικό της μίας πορείας/ βόρδα και να προβούμε σε καθημερινές ποικίλορφες δράσεις. Κεντρικές & περιφερειακές, συντονισμένες μέσα στο συντονιστικό ή αυτόνομα μέσα από πρωτοβουλίες. (σχηματοσπαστικές πορείες, αποκλεισμοί δρόμων, κεντρικές ζωντανές κατάληψεις)

ΤΕ Ο ΕΦΙΑΛΤ
ΟΝΕΙΡΑ ΤΩΝ
ΓΙΑ ΠΗΔΩΛ

ΣΧΟΛΕΙΑ: ΟΤΑΝ ΟΙ ΠΡΟΘΑΛΑΜΟΙ ΤΩΝ

Το γεγονός ότι μετά τους φοιτητές βγαίνουν στα ζητήματα της παιδείας είναι συνολικό & συνολικά που κρόνια επικριθείται αφορά όλη τη ραχοκοί σύμφωνα με τις ανάγκες του συστήματος (εξει εντατικοποίηση, εξοτιομείωση, ανταγωνιστικό με σπασμοδικές & πρόκες κινήσεις προπίο Αν το σύστημα παιδείας που επιβλήθηκε από τ ξεμπερδεύει με τη νεκρόσημη τελετή του ώστε τον μόνο τρόπο που γίνεται: καταστρέφοντας.

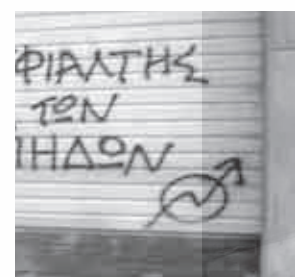
ΔΑΣΚΑΛΟΙ-ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ. ΕΧΘΡΟΙ ΣΤΗΝ

Τα αποκλειστικά μέχρι στιγμής οικονομικά αι τους ούτε της συντεκονακής τους λογικής αλλά επίθεσης στους μισθοπύους (καμψηλο μισθοί, ελ στον αγώνα τους είναι προδιπόθεση του δικού ι δέκονται εκβιασμούς από ΜΜΕ & «αγανακτισμ μπορούμε να κάνουμε είναι να καταλάβου στα οδοφράγματα του αγώνα μας. Οι απεργίες των δασκάλων πρέπει να είναι στην εκμετάλλευση της εργασίας τους. Αν εργαζόμενους- άνεργους, έλλανες και ξένο Το τι μορφές μπορεί να πάρει ο αγώνας των κα συνδικάτα τους που κρόνια τάρα συνθηκολογο κινητοποιήσεις- ποροτεκνηματα. Είμαστε σίγουι αυτά.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΘΗΣ Η ΖΩ

Μετά τον Αρσένη τα σχολεία ξανακαταλαμβάνο καβαλές ούτε απλή κοπάνα. Η αιτία των κινήτων σχολείου. Καθημερινή καταπίεση & πνευματικ από τον καθηγητή-αυθεντία... Μερικά μόνο σ καθημερινά στα σχολικά κέντρα τους κλέ μετατραπεί σε εξεταστικά κέντρα που προ φτάνοντας έξω όσους δεν έχουν τα μέσα ή παλεύουν εξοτιομειωμένα για ένα καλύτε υποτίθεται τις επιθυρίες τους. Και είναι α από τους πλέον καταπιεστικούς θεοπύους:

Ακριβώς για αυτό κάθε μαθητική κινητοποίηση το πακνίδι. Η κυριαρχία της ΚΝΕ- που υπό μαθητές- είναι πλασματική & οφειλεται στις πει Οι σημερινές κινητοποιήσεις είναι αφορητή όση αγώνα τους & να ξετυλίξουν την αυτόνομη δρά φαντασία και κυρίως τη σύνδεση με τη γειτονία

ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΥΡΗΝΕΣ ΑΝΤΙΠΕΤΑΣΗΣ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ, ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΡΕΙΕΣ ΤΟΥΣ ΑΚΗΔΕΜΟΝΕΥΤΗ ΓΟΡΤΗ.

ΜΑΘΗΤΕΣ-ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΜΑΖΙ (7)

Η συμπίεση μαθητών- καθηγητών είναι αναγκαία γιατί σπάει έμπρακτα την κρατική προπαγάνδα περί αντιμαχόμενων σπινθηρών ομάδων. Αν οι μαθητές καλά πάνουν και πολεμήν καθημερινά από τα θρανία την εξουσία του καθηγητή, άλλα τόσα πρέπει να βγαίνουν στα δρόμα μαζί τους επάροντας τους διακοσμημένους ρόλους που τα σχολεία έδει επιβάλλει & τις μαλακίες των ΜΜΕ για μαριένο μαθητά.

Μπορεί από αυτόν των αναβρασμών να βρεθούν μία γενικευμένη εκπαιδευτική εξέγερση; Η απάντηση θα δοθεί εκεί που πρέπει: στους δρόμους, στις συνλεύσεις, στις καπληγμένες σχολές και στα παύλεια, στις απεργίες. Αυτό που μας αναλογεί είναι να χρησιμοποιήσουμε κάθε μέσο που θα ριζοστατιστοποιήσει τον αγώνα μας ώστε να είναι δύσκολος στην κοινωνία, αυτοοργανωμένος, αντιεραρχικός και αδιαιμοσολάβητος. Το σίγουρο είναι πως δεν είναι καιρός για παλινοβίες. Αν θέλουμε να μπλοκάρουμε το νόμο, αν θέλουμε να πάρει ένα βήμα πιο τέτρα από τέτρα τώρα είναι η στιγμή.

Η απαιτελεσματικότητα και η διάσπαση του αγώνα μας εξαρτάται από την αυτονομία των φοιτητών-μαθητών. Αρνηζόμενοι δεν έχουμε υπόψη από κανένα επίσημο ή μη επίσημο δικαιοσμημένο κρισιολογία να διακαταστεί την υπόθεσή μας. Δεν έχουμε να κινήσουμε κανένα διάλογο με την κυβέρνηση. Οι ίδιες γνωρίζουμε καλύτερα από όλους τα συμφέροντά μας και ο αγώνας μας θα γίνει υπό τους δικούς μας όρους.

Εξον εκβιασμού της κατακαυσαρμένης κοινής γνώμης να επιστρέψουν οι μαθητές στα σχολεία, στον εκβιασμό του κράτους που κόβει μισθούς από τους απεργούς δικασκούς, απαντάμε με καταλλήλως αλληλεγγύη.

Και στον εκβιασμό της αρχλής εκπαιδευτικής λειτουργίας στα Πανεπιστήμια απαντάμε με καρπιερότερα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ανοικτές καταλλήλως.

ΑΠΕΡΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΒΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΝΑ ΑΝΤΙΤΑΞΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ

αγώνας για μια άλλη εκπαίδευση είναι ο αγώνας για μια άλλη κοινωνία.

υπουργείο ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ

ΜΟΙ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΜΠΛΟΚΑΡΟΥΝ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

γανουν στο δρόμο οι δάσκαλοι και οι μαθητές δείχνει το προφανές: το & συνολική είναι η επίθεση σε αυτό. Η καπιταλιστική αναδιάρθρωση τη ρακοκοκαλία της παιδείας. Κάθε βαθμίδα πρέπει να αναδιάρθρωθεί ιατος (εξειδίκευση & καταμερισμός της γνώσης, πειθαρχία, έλεγχος, ιγωνιστικότητα). Αυτό που το κράτος προσπαθεί κρόνια τώρα να πετύχει τις προϋποθέτει τον μαρσασμό και την καταστροφή του παλιού μοντέλου. θηκε από το κράτος πρόνοιας είναι νεκρό, το κράτος βιάζεται να η του ώστε να περάσει στο νέο, ζωτικό για τον καπιταλισμό, μοντέλο με ρέφοντας.

ΡΟΙ ΣΤΗΝ ΤΑΣΗ- ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ

ονομικά αιτήματα των δασκάλων δεν είναι απόρροια του συντηρητισμού γκής αλλά της συνολικότερης υποβάθμισης της εργασίας και της ή μισθοί, ελαστικοποίηση, ανασφάλεια, ανεργία...). Η αλληλεγγύη μας του δικού μας αγώνα. Όταν κάνουν μεροκάματα επειδή απεργούν, αγανακτισμένους γονείς να γυρίσουν στα σχολεία, το ελάχιστο που καταλάβουμε τις σχολές μας. Έτσι και οι απεργίες τους θα στηθούν ρ. ιει να είναι ένας ακόμα σταθμός στον αγώνα τον από κάτω ενάντια ρ τους. Αγώνας κοινός για ειδικευμένους- ανειδίκευτους, ρς και ξένους. Άρα αγώνας ταξικός ενάντια σε κράτος & αφεντικά. ηας των καθηγητών εξαρτάται από το αν θα απεγκλωβιστούν από τα νηγκολογούν με το κράτος και περιορίζονται σε προσωριακές μαστε σίγουροι πως υπάρχουν δάσκαλοι –απεργιοι που τα έχουν βαρεθεί

ΕΞΕ Η ΖΩΗ ΚΑΝΕΙ ΚΟΠΑΝΑ... ΞΑΝΑ!

παλαμβάνονται και οι μαθητές βγαίνουν στους δρόμους. Δεν είναι ούτε ι των κινητοποιήσεων είναι βαθιά ριζωμένη στην ίδια τη δομή του ι πνευματική βία, ιεραρχία, πειθαρχία, ρασισμός, μονοπώλιο της γνώσης κιά μόνο στοιχεία που κάνουν τους μαθητές να νιώθουν ότι α τους κλέβουν τη ζωή. Άλλωστε τα σχολεία σήμερα έχουν α που προετοιμάζουν αυριανούς φοιτητές και εργαζόμενους, α τα μέσα ή τη διάθεση να αντέξουν. Οι μαθητές εξαναγκάζονται να α καλύτερο βαθμό ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώσουν ζαι είναι αναγκασμένοι να σπαταλούν τη ζωή τους ανάμεσα σε δύο θεορούς: το σχολείο & την οικογένεια.

ινητοποίηση είναι απρόβλεπτη. Αυτοί ξέρουν καλύτερα από όλους μας - που υπό το προσώπιο του ΣΑΣΑ εκπαιδευτεί μέλη & περικαρράκωνει εται στις παραδοσιακές μεθόδους χειραγώγησης του Κ.Κ. ιφορμή ώστε οι μαθητές να στραφούν σε άλλες μορφές οργάνωσης του όνομη δράση τους. Με τα δικά τους όπλα: τον αυθορμητισμό, τη : τη γειτονιά.

Σχετικά με την «αναπλήρωση των χαμένων ωρών»

Θωμάς Γκραντγκράντ, κύριε. Ο πραγματιστής. Ο άνθρωπος των έργων και των υπολογισμών. Ο άνθρωπος που στηρίζει στην αρχή ότι δύο και δύο κάνουν τέσσερα και τίποτα περισσότερο, και που κανείς ποτέ δε θα μπορέσει να τον πείσει να δεχτεί κάτι παραπάνο... Με μια μεζούρα και μια ζυγαριά και την προπαίδεια πάντα στην τσέπη, κύριε, έτοιμος να ζυγιάσει και να μετρήσει κάθε ανθρώπινο φορτίο και να σου πει ακριβώς την αξία του... Μ' αυτό τον τρόπο και τώρα, αντικαθιστώντας τη λέξη «κύριε» με τις λέξεις «παιδιά και κορίτσια», ο Θωμάς Γκραντγκράντ παρουσίασε το Θωμά Γκραντγκράντ στα μικρά σταμνάκια που αραδιασμένα μπροστά του περίμεναν να γεμίσουν ως απάνω με πραγματικότητες.
Κάρολος Ντίκενς, Δύσκολα Χρόνια

Η «αναπλήρωση των χαμένων ωρών» είχε αρχίσει ήδη από την 2η και 3η βδομάδα της μεγάλης απεργίας μας να μονοπωλεί το ενδιαφέρον των ΜΜΕ και του ΥΠΕΠΘ με σαφώς **εχθρική σκοπιμότητα** τόσο για να εκφιάσει τους απεργούς όσο και να τρομοκρατήσει και ν' αγχώσει τους γονείς στρέφοντάς τους ενάντια στην απεργία. Αίφνης, κι ενώ ακόμα απεργούσαμε, ένας τρίτος παράγοντας έκανε την εμφάνισή του στο show περί «αναπλήρωσης»: μέλη του ΔΣ της ΔΟΕ αναφέρονταν «με υπευθυνότητα» στο πως θα καλυφθούν «οι χαμένες ώρες», υπονομεύοντας τον αγώνα μας. Ακύρωναν μ' αυτόν τον τρόπο όχι μόνο την ίδια την πράξη της απεργίας (δεν μπορεί ν' απεργεί και ταυτόχρονα να σκέφτεσαι τις δόθεν κακές συνέπειες της απεργίας σου), αλλά σαμποτάριζαν και το περιεχόμενό της: όλα τα **ποιητικά** ζητήματα αυτού του αγώνα μεταφράζονταν σε **ποσότητα ύλης** που θα έπρεπε να διοχετευθεί στους μαθητές-μικρά σταμνάκια ταχύρρυθμα και εντατικά τα Σάββατα, τις αργίες, στο επιμηκυνόμενο καθημερινό ωράριο, στην παράταση του σχολικού έτους και οι προτάσεις επ' αυτού συναγωνίζονταν σε ταχύτητα τις τηλεοπτικές διαφημίσεις!

Κάθε συζήτηση περί «αναπλήρωσης» πρέπει ν' αντιμετωπιστεί μέσα απ' το πρίσμα της **περικοπής της ύλης**: τα καινούργια βιβλία με την αυξημένη τους ύλη και το μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας ήδη αποτέλεσαν ένα από τα ζητήματα αιχμής της απεργίας μας, συνεπώς η **περικοπή της ύλης** και η προσαρμογή της στις ανάγκες των μαθητών μας πρέπει ν' αποτελούν την πρωταρχική βάση συζήτησης. Ο κάθε εκπαιδευτικός γνωρίζει τι πρέπει να διδαχθεί και τι πρέπει να περικοπεί ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της τάξης του και με παιδαγωγικά κριτήρια. Είναι εξάλλου μια καλή ευκαιρία έστω και τώρα να μελετηθούν κριτικά τα καινούργια βιβλία που, και χωρίς την απεργία, με τους εντατικούς τους ρυθμούς θα δημιουργήσουν στρατιές «αργόστρωφων» μαθητών. Και όποιος είτε αφελώς είτε εκ του πονηρού αναμασά το ιδεολόγημα του «λειτουργού», ας τοποθετηθεί τώρα πάνω στην «παιδαγωγική αξία» της εντατικής κατανάλωσης κεφαλαίων και σελίδων επί σελίδων μέσα σε 7ωρα, 8ωρα και αργίες. Είναι εξάλλου μια καλή ευκαιρία έστω και τώρα να τοποθετηθούμε ενάντια στην εισαγωγή του 7ωρου από φέτος με την προσθήκη δεύτερης ξένης γλώσσας και του νέου **ωρολόγιου προγράμματος** που μας φορέθηκε πριν αρχίσει η απεργία.

Ο ποιαδήποτε νύξη περί παράτασης του έτους, περικοπής σχολικών εκδρομών (π.χ. θεατρικές παραστάσεις, που κάποια παιδιά μπορούν να παρακολουθήσουν μόνο μέσω του σχολείου), περικοπής διακοπών, μαθημάτων τα Σαββατοκύριακα κλπ θ' αποτελεί **τιμωρία** τόσο για τους μαθητές όσο και για τους απεργούς των 30 αυτών ημερών. Είναι βέβαιο δε ότι μια τέτοια **εντατικοποίηση** και **εξόντωση** των μαθητών θα βρει ενάντιους τους γονείς που θα στραφούν δικαιολογημένα εναντίον μας. Στην περίπτωση δε που τέτοιες προτάσεις συνδεθούν με αποζημίωσή μας, μπαίνει επιρόσθετα και ζήτημα **ηθικής τάξης**. Η απεργία είχε ένα κόστος που το αποδεχτήκαμε με την ίδια μας την πράξη και σε τελευταία ανάλυση η οικονομική του διάσταση είναι η

λιγότερο σημαντική. Τα δε «αγωνιστικά» που ακούγονται από τη ΔΟΕ περί «ανοίγματος του δρόμου» για να διεκδικήσουν κι άλλοι εργαζόμενοι τα «λεφτά της απεργίας» είναι εκ του πονηρού: δε γνωρίζουμε πολλούς απεργούς οδηγούς λεωφορείων, μεταλλεργάτες, βιβλιοπώληδες κλπ που απαιτήσαν τα παρακρατηθέντα λεφτά τους με την υποχρέωση να κάνουν εντατικά δρομολόγια, αμμοβολές, κουβαλήματα βιβλίων κλπ υπερωριακά ή τα Σάββατα, για να «αποζημιώσουν» έτσι όσους «ζημιώσαν» με τη στέρηση των υπηρεσιών τους!

Κάθε αγώνας είναι συσχετισμός δυνάμεων. Το ίδιο και η έκβασή του. Αν γυρίσουμε πίσω στο χρόνο, το χειμώνα του 90-91 οι καταληψίες μαθητές δεν έστελιναν απλά τον Κοντογιαννόπουλο σπίτι του και τα σχέδια που τότε αυτός είχε αναλάβει να προωθήσει στο χρονοντούλαο. Κατοχύρωσαν επίσης την αξιοπρέπεια των όρων του αγώνα τους: καμιά απειλή «αναπλήρωσης» δεν τους καταδιώκε. Αντίθετα, οι ηττημένοι απεργοί καθηγητές του '97 επέστρεψαν στην ταπεινώση των υπερωριών (και όλοι θυμόμαστε το άθλιο θέαμα των απεργοσπαστών που έτρεχαν κι αυτοί να αναλάβουν μερικές!)

Πρακτικά, θεωρούμε ότι ο συνδυασμός περικοπής της ύλης με **αναδιαμόρφωση του ισχύοντος διδακτικού ωραρίου** (πχ αξιοποίηση δευτερευόντων μαθημάτων) θα είναι επαρκής για τη διδασκαλία των κύριων μαθημάτων της Γλώσσας και των Μαθηματικών. Εξάλλου θα προέκυπταν πολλά τεχνικά προβλήματα (και άφθονη γελοιότητα), αν αυτό συμμεριελάμβανε και τα μαθήματα των ειδικοτήτων ή και το ολόημερο(!)

Κι επειδή τα ενοχικά σύνδρομα περισσεύουν στον κλάδο μας, είναι σίγουρο ότι αν κάποιοι εκπαιδευτικοί θεωρήσουν, καλή τη προθέσει, ότι πρέπει να προστεθούν έστω και λίγες υπερωριακές διδασκαλίες, αυτό θα έχει τη σύμφωνη γνώμη των γονιών και δε θα χρησιμοποιηθεί μπουμεραγκ εναντίον τους;

Όποιος δεν μπορεί με σθένος να στηρίξει τον αγώνα που έδωσε, δε θα φανεί απολογούμενος τώρα προσπαθώντας να αποδείξει την «υπευθυνότητά» του με μπαλώματα «αναπλήρωσης» στην πλάτη πιτσιρικιών;

Είναι επίσης σίγουρο ότι η συζήτηση περί «αναπλήρωσης» και οι τεχνικές λεπτομέρειές της είναι τόσο αθώα και δε ναρκοθετούν κάθε μελλοντικό αγώνα – αρχής γενομένης από τη σημερινή 24ωρη – είτε στη συνείδηση των απεργών είτε από την πλευρά του αντιπάλου μας. Πριν μόλις μερικές μέρες (29/10), ο γ.γραμματέας του ΥΠΕΠΘ δήλωσε απροκάλυπτα ότι το ζήτημα της «αναπλήρωσης» θα «διευθετηθεί» αρκεί να μην υπάρξουν περαιτέρω απεργιακές κινητοποιήσεις!

Το μόνο σίγουρο για μας είναι ότι σε κάθε περίπτωση το ζήτημα αυτό πρέπει να είναι απόφαση του **συλλόγου των εκπαιδευτικών** που θα δώσει τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές και όχι μεμονωμένα των συλλόγων διδασκόντων.

**ΚΑΜΙΑ «ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΧΑΜΕΝΩΝ ΩΡΩΝ» ΓΙΑΤΙ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΜΑΣ ΔΕΝ
ΗΤΑΝ «ΧΑΜΕΝΕΣ ΩΡΕΣ»**

ΑΠΕΡΓΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΝΑ ΕΧΟΥΝ «ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ».

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΜΜΕ (29/ 1/ 2007)

Την Τετάρτη 10 Γενάρη (Εκκλήθησε στα Ελληνικά κοινοβούλιο, η απόφαση για την αναθεώρηση του άρθρου 16, με δεδομένη τη συνείδηση των δύο μεγάλων κομμάτων, ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, ώστε να ψηφιστεί η Μέριμνα. Μετά από τους τακτικούς ελιγμούς της κυβέρνησης, καθίσταται η συγκεκριμένη προμετωπίδα, ώστε να μας πιεσθούν στην «ήττα» και να μη βρούμε μπροστά τουλάχιστον τις κοινωνικές επιδόσεις που έχουμε με μέγιστη επίκληση. Παράλληλα κατά δόθηκε δυναμική απόφαση της 10 Γενάρη με παρόμοιο περιεχόμενο σε όλες τις πόλεις της Ελλάδας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ξάνθη, Κόνινη, Ιάτρω, Βόλος, κ.λπ.) με την συμμετοχή των σπουδών δασκάλων και καθηγητών, των φοιτητών και των μελών καθώς και στις 17 Γενάρη με δυναμικές πορείες σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Η μαχητική παρουσία μας στους δρόμους και οι 300 απεργιακές πανελλαδικές απεργίες στην κυβέρνηση μ' αποτέλεσμα ν' ακολουθηθεί τον δρόμο της έλλειψης προπαγάνδας και του αντιγνατισμού του πανεπιστημιακού σκόλου πρωτοκλαδικού ν' αποσπαστεί την κοινωνική συνείδηση για τη σταδιακή αλλαγή πολιτικής του κεφαλαίου. Κάτι που δεν κατάφερε αφού στις 24 Γενάρη το φοιτητικό κίνημα ξαναβγήκε στους δρόμους και επιπλέον απαιτεί από τη ΓΣΕΕ να κηρύξει γενική απεργία αλλά και να ξεχώσει κάθε πρόθεση ίδρυσης της Ακαδημίας Εργασίας.

Η αναθεώρηση του άρθρου 16 ανοίγει το δρόμο για την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, την ένταξη των μαθητών προγράμω στην εκπαίδευση, την υποβόθηση της ήδη ανεπτυγμένης δημόσιας εκπαίδευσης και τη «νομιμοποίηση» των επιχειρηματιών δραστηριοτήτων στο δημόσιο πανεπιστήμιο (γαστρον. έδρα κ.λπ.). Το πλαίσιο της γενικότερης αναδιοργάνωσης πολιτικής στην εκπαίδευση απαιτημένων ε' νόμος (έκδοση) (κατάργηση σκόλου, θέσπιση ορίων αυτών, παροχή διόρων διηγεσημάτων κ.λπ.) που η κυβέρνηση σπειράει ν' ανασπαστεί μετά την υλοποίηση του φοιτητικού κινήματος των Μην-Γιάννη καθώς και τα ψηφισμένα νομοσχέδια που εφορούν στην αξιολόγηση και στη ΓΔΒΕ-ΔΟΑΤΑΠ. Μέσω της κοινοβουλευτικής αναδιοργάνωσης προσηλωθεί η δημιουργία του νέου μοντέλου που εργάζονται που αφορά να είναι κοινωνικός, διεθνιστικός και χωρίς επιλογές δικαίωμα ως εθνοπροδοτικές και κυδάλιες στις πράξεις των απεργιών!

Ο εθνοπροδοτικός της εργασίας και εκπαιδευτικής αναδιοργάνωσης είναι την εργασιακή αναδιάρθρωση που υπάρχει ήδη και θα συνεχιστεί εμείς οι φοιτητές του ΕΜΜΕ, που αναγειρόμαστε να δουλεύουμε άμεσα κάτω από την ηγεσία της πρακτικής απεργίας, μαθητικές. Όλοι έχουμε άπειρη προνομιότητα ακόμα για απλήρωτη εργασία, ανεκμετάλλευτη και κοροϊφία. Ολοκλήρωσε πως τα γενικότερα κριτήρια της επιβιώσεως-επιτυχίας εργασία κινείται πλέον μέσα στο πανεπιστήμιο είναι οι φοιτητές δουλεύουν και κάνουν έρευνα σε εργαστήρια απλήρωτοι και έξω από τις σχολές δουλεύουν από τον εκβιασμό της απεργίας, κηρύξει νέα εργαζόμενα αναγκάζονται να δουλέψουν καταπιεσμένοι. Ξανά και ξανά σε καλύτερες συνθήκες απεργίας χρόνου ή μείωση εργασίας. Θέσπιση, τα της σχολής των ΕΜΜΕ δεν παραμένουν στην πρακτική άσκηση αλλά επεκτείνονται στα κενά και στην προσπάθεια αναπροσαρμογής των μαθητών στην κοπιότητα της εξοδουκίας.

Διηγεση μεταπτυχιακών φοιτητών από τη Γενική Συνέλευση Τμήματος ανοίγει διηγεση για την εφαρμογή του νόμου πλαίσιο και της ρύθμισης για +2 χρόνια μείωση μισθού μισθού σε αυτή την αναδιοργάνωση στεκόμαστε δίπλα και στον αγώνα των Μεταπτυχιακών ο οποίος μήλα και αυτής διηγεση στο χορό των κινητοποιήσεων.

Τώρα που η επίθεση ενάντια στα συμφέροντα και στη μέλλου μας κορυφώνεται, των πόντους και του αγώνα μας! Με παλιότερες δράσεις (καταλήψεις, μαθητικές, μηλοκορίσματα ημερησίως ενταξίσεως κ.λπ.) και σε συντονισμό με άλλους φοιτητικούς συλλόγους και εκπαιδευτικούς κομμάτια που «αλληλεγγύη» τους από τις διάφορες αυτές (δασκάλων, εργαζόμενων και απεργών) πρέπει να δουλέψουν δυναμική απόφαση ενάντια στις νύκτες κεφαλαίου. Στην κατάσταση της κλιμάκωσης καλούμε τους εργαζόμενους, τα ηρ και δευτεροβάθμια σωματάρια και τα συνδικάτα να συμμετοσχάσουν στον αγώνα επιπλέον απαιτούμε από την ΓΣΕΕ άνοιξη την ίδρυση της Ακαδημίας Εργασίας γενική απεργία ενάντια στο σύνολο της εκπαιδευτικής αναδιοργάνωσης. Άμεσα από την ενεργή συμμετοχή μας, εκδοτότε η ανατροπή των κυβερνητικών εθνοπροδοτικών και εργασιών μας μιλώντας, με αλληλεγγύη μας!

Έτσι όπως το φοιτητικό κίνημα με τη δυναμική του δράση πέτυχε το "να εφορμηθεί των νομοσχεδίων για αξιολόγηση - ΓΔΒΕ - ΔΟΑΤΑΠ και της ψήφου της ηλαιοίου του Ιούνη, με όνομα διαρκείας θα νικήσουμε και πάλι.

ΚΑΝΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ.

ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ, ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ, ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ.

Υλοποιώντας την απόφαση της γενικής συνέλευσης του τμήματος ΕΜΜΕ, καλούμε όλους τους φοιτητές να συμμετάσχουν στην Τετάρτη 14/2/2007 Υπουργείο Εργασίας μέσα από συγκέντρωση 11.00 στην πλατεία Συνταγματάρχη προτείνουμε πανελλαδικό αποκλεισμό των σταθμών του μελοκορίσματα κυκλοφορίας εμπο

ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΝΟΝΤΑΙ

Κατάληψη φοιτητικού συλλόγου και ΕΜΜΕ

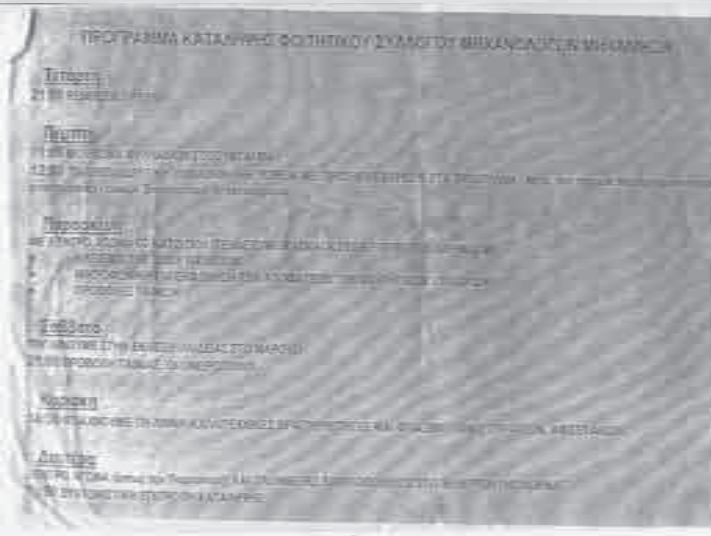
Απατούμε:

- Να μην αναθεωρηθεί το άρθρο 16
- Να μην εφαρμοστούν- να στοματώσουμε τα ψηφισμένα ΝΕ ΓΔΒΕ- ΔΟΑΤΑΠ
- Να αποσυρθεί ο νόμος πλαίσιο
- Κάτω τα χέρια από το σχολείο
- Όχι μια ώρα απλήρωτοι! Όχι στην άριστη-επιτυχή εργασία
- Δωρεάν σπουδές, σίτιση, στέγαση, μεταφορές
- Καμία διαγραφή φοιτητών. Άρση της αντιδραστικής απόφασης της συγκεκριμένης αντιδραστικής ρύθμισης.
- Ενιαίο κτίριο που να καλύπτει όλες τις λειτουργικές και διηγεση τμήματος
- Καμία αναπροσαρμογή του προγράμματος σπουδών!
- Καμία διαίτη αγωνιστών απ' τις πανεπιστημιακές παράδες. Η αναδιοργάνωση των τριών προφύλακτων δια τα γεγονότα Κ.Κατσουδούρο, Τ.Ζαγοροζίνι (απ.πέινος από 29/11) και Γ.Θ από 15/12).

Προχωρούμε σε:

- Κατάληψη διαρκείας, με νέα Γενική Συνέλευση Φοιτητών ώρα 15.00 (Κυριακότου Α')
- Συμμετοχή στο πανεπιστημιακό συλλογή που θα γίνει 21/1/2007 (ώρα 12.00 Προπύλαια). Προσυγκέντρωση στη Κατάληξη της πορείας έξω από το κτίριο της ΓΣΕΕ.
- Συμμετοχή στις κινητοποιήσεις των φοιτητικών συλλόγων Πρωτάντων.
- Ενιαίο συντονισμό με φοιτητικούς και σπουδαστικούς ομοσπονδιακούς διαδικασίες. Συντονισμός και με άλλα κομμάτια (απεργού, εργαζόμενοι, μαθητές, δασκάλων, καθηγητών) ραδιοφωνικών σταθμών, μηλοκορίσματα αντιπληροφόρησης σε συντονισμό με άλλους φοιτητικούς συλλόγους.
- Καθημερινή ανοιχτή συνέλευση κατάληψης. Η συνέλευση ευθύνη της κατάληψης και των εκδηλώσεων. Να μην εφαρμογής της απόφασης αλλά μέσα από ομοσπονδιακό χώρο πραγματικής πολιτικής ζωής και αντιπροσώπευσης αντιπληροφόρησης και πολιτική ανατροπή όλων των συντηρητικών εργαζόμενων, μαθητών, καθηγητών, δασκάλων, φοιτητών μπορεί να είναι η κοινή δράση, ο περαιτέρω σχεδιασμός, η επόμενη Γ. Σ. Σε καμία περίπτωση δεν θα αντιπληροφόρηση συλλόγους.
- Συμμετοχή του συλλόγου στο ενιαίο Συντονιστικό Γενικών φοιτητικών και σπουδαστικών συλλόγων, στη Γενική Συνέλευση χωρίς εξαγμένο αντιπροσώπευση, με σκοπό

ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ Δ

ΟΙ ΑΣΧΗΜΕΣ ΜΕΡΕΣ ΘΑ ΤΕΛΕΙΩΣΟΥΝ ...

Κατά τη διάρκεια της διαδήλωσης της 10/1 στο κέντρο της Αθήνας ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση και την επικείμενη συνταγματική αναθεώρηση, ειδικές δυνάμεις των ΜΑΤ διεμβόλισαν φοιτητικό μπλοκ επί της οδού Πανεπιστημίου και συνέβαλαν επιλεκτικά έναν διαδηλωτή που βρισκόταν μέσα σε αυτό. Αμέσως μετά, οι αστυνομικοί, αφού τον χτύπησαν απρόκλητα, πήραν μια βόμβα μολότοφ που ήταν τοποθετημένη σε ζαντινιέρα στο απέναντι πεζοδρόμιο και την χρέωσαν στον 22χρονο διαδηλωτή, που είναι φοιτητής των ΤΕΙ. Στις 11/1 τον οδήγησαν στην Εισαγγελέα, όπου του ασκήθηκε δίωξη για δύο κακουργήματα και σωρεία πλημμελημάτων. Με τον τρόπο αυτό οι κατασταλτικοί μηχανισμοί του κράτους εκπλήρωσαν μια ακόμα πράξη κατασκευής ενόχων με σκοπό την τρομοκράτηση όσων παλεύουν ενάντια στους σχεδιασμούς του κεφαλαίου για την αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η όξυνση της κρατικής καταστολής απέναντι στα αγωνιζόμενα κομμάτια της κοινωνίας τελευταίο διάστημα φανερόνεται μέσα από μια σειρά γεγονότων: τους ξυλοδαρμούς και τις διώξεις αγωνιστών κατά τη διάρκεια του πρώτου γύρου των φοιτητικών κινητοποιήσεων, την περίοδο Μάη - Ιούνη. Τις μαζικές προληπτικές συλλήψεις στην πορεία για την επέτειο της 17 Νοέμβρη και τις εξοντωτικές ποινές που επιβλήθηκαν στις δίκες - παρωδίες που ακολούθησαν. Την αυθαίρετη, εκδικητική παράταση της προφυλάκισης των τριών διαδηλωτών που είχαν συλληφθεί στην διαδήλωση του Ελληνικού Κοινωνικού Φόρουμ στις 6 του Μάη. Αλλά και, γενικότερα, την ολοένα εντονότερη αστυνόμευση κάθε πτυχής της καθημερινής μας ζωής (κάμερες στους δρόμους, επιτήρηση στους εργασιακούς χώρους κτλ).

Στο βαθμό που το κράτος έχει αποτύχει να αποσπάσει τη συναίνεση της εκπαιδευτικής κοινότητας, των εργαζομένων και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου στα σχέδια του για αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης και των εργασιακών σχέσεων, επιλέγει το δρόμο της ανοιχτής βίας και της μηδενικής ανοχής. Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρεί να διαχωρίσει τους διαδηλωτές σε «ειρηνικούς» και «βίαιους» (φτάνοντας μέχρι την ποινικοποίηση ολόκληρων πολιτικών χώρων) προκειμένου να νομιμοποιήσει τέτοιου είδους πρακτικές κρατικής καταστολής στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο καλλιεργώντας παράλληλα ένα κλίμα τρομοκρατίας. Δε θα πέσουμε σε αυτή την παγίδα. Απέναντι στην κρατική καταστολή οφειλουμε να αντιτάξουμε τους μαζικούς συλλογικούς μας αγώνες ενδυναμώνοντας την αποφασιστικότητα και την αλληλεγγύη μας για την ολική ρήξη με την πολιτική του κεφαλαίου.

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΔΕ ΜΑΣ ΣΤΑΜΑΤΑ

- Αλληλεγγύη στον συλληφθέντα της διαδήλωσης της 10 Γενάρη
- Να σταματήσουν όλες οι διώξεις των αγωνιστών ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση

... «Στον άνεμο που μεταδίδει τη θύελλα, οι γιορτινές μέρες θα θρέψουν τους καρπούς τους»

Ανοικτή Συντονιστική Επιτροπή Κατάληψης ΑΣΟΕΕ
12 Γενάρη 2007

ΠΟΡΕΙΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
στον προφυλακισμένο Β.
Στεργίου και σε όλους τους
διωκόμενους συναγωνιστές
Παρασκευή 30/3, 16.00
Προσυγκέντρωση:
Πολυτεχνείο (Πατησίων)

κατάληψη Σ.Φ. ΕΜΜΕ

της γενικής συνέλευσης του
μήματος Επικοινωνίας και
φοιτητικούς συλλόγους σε
2/2007 με κατάληξη το
α από λαϊκές γειτονίες
ν πλατεία Αττικής) και
ό και συντονισμένο
του ΟΣΕ με στόχο το
εμπορευμάτων.

ΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

ύ συλλόγου Επικοινωνίας
ΜΜΕ

μένα Νομοσχέδια για αξιολόγησή-

ιλή εργασία

ς απόφασης της Γ.Σ. Τμήματος και

ς και διηρητικές ανάγκες του

νι.
ορείες, Άμηση και θνητο όρων
γεγονότα της 6^{ης} Μάη
) και Γ. Κυριακόπουλο(οι.πείνας

αγορών τη Δεκέμρι 5/ 2/2007 και

ν θε πραγματοποιηθεί την Τετάρτη
ώρας στις 11.00 στην Κοπνικαρέα.

ηλλόγων ενάντια στη συνοδο των

δοστικούς αιλλαγούς μέσα από
μέ άλλα κοινωνικά αντιστεκόμενα
, καθηγητές κοκ)
οματα δρόμων και ήμερβάσεις
φοιτητικούς και απευδασητικούς

έλευση κατάληψης να έχει όλη την
No μην έχει μόνο το ρόλο της
δημοκρατικές διαδικασίες να είναι
ρίθωση. No γίνει προσπάθεια για
στέωση του κινήματος (ανέργων,
κατητήτων κοκ) Αποτίλεσμα αυτού
ήμερος, ακόμα και μία πρόταση σε
βεται στην απόφαση της Γ.Σ του

οτικά Γενικών Συνελεύσεων και
γών, στη βάση της απόφασης της
με σκοπό τα συντονισμό δράσης.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

Αυτό που τείνει να ξεχαστεί από το φοιτητικό κίνημα είναι το μόνο που διασφαλίζει την ορίζομενη απελευθέρωση η κριτική. Επειδή τίποτα δεν γίνεται με ψέματα, και επειδή είμαστε σίγουροι πως τα παρακάτω θα βρουν σύμφωνα πολλούς καταλήψεις φοιτητές σφίξιμμε να διατυπώσουμε κάποιες στοιχειώδεις παρατηρήσεις. Για να έχει ο αγώνας του Μαρ-Ιωάνη τη συνέχεια που του αξίζει, να γίνει δηλαδή ανάγνωμα στα σχέδια του κράτους και επικινδύνος για την ομαλή λειτουργία της δημοκρατίας τους.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ... ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΜΕΡΑ

Όποιος έχει διατηρήσει μια στοιχειώδη κινηματική αντίληψη και μπορεί να διακρίνει μέσα από τη θολούρα του ακρισιεριστικού βερμπολισμού την πραγματικότητα δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει το εξής: σε σχέση με τα όπλα του Μαρ-Ιωάνη είμαστε δύο βήματα πίσω. Ο διάλογος, η ζύμωση και η καρδιά των κινητοποιήσεων δεν ανήκουν πια στη βάση του κινήματος, στους ίδιους τους καταλήψεις και στα όργανά τους, αλλά έχουν μετατοπιστεί προς τα πάνω ή μόνον τους κλεισιές κομματικές επιτροπές-«σημάτα» των κινητοποιήσεων απορροφούνται στις κλεισιές κομματικές επιτροπές-«σημάτα» διαφόρων κινήσεων όπως όλα είναι προσημασμένα. Ο διάλογος με το κράτος που υποτίθεται το κίνημα αρνήθηκε απομακρυστικά καλά κρατεί στις διάφορες κληρονομιές με τις συλλογές των κάθε λογής φοιτητοειρών που συσταλούνται με τους δημοσιογράφους ερμηνών των φοιτητών. Η εναντίωση στο άρθρο 16 έχει κεντηθεί μόνο διαφόρων Παυσακίων, αριστεριστικών και ακαδημαϊκών πρωτοβουλιών. Η καθημερινή αντίσταση στους δρόμους έχει μεταφερθεί από τις οδούς στα έδρανα της Βουλής.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΙΚΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΗ ΚΑΛΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Τα πιο κρίσιμα και άμορφα στιγμιότυπα του ακρισιεριστικού κινήματος, αυτά που τους έδωσαν χαρακτηριστική κίνημα, ήταν εκείνα που απεικόνισαν την εξουσία μπροστά να απεικονίζουν μόνοι τους το αυτονόητο τον μαρξ και την περιχλωμένη του αγώνα. Ήταν οι στιγμές που ακλήθηκε πίσω στο κεντρικό συντονιστικό να ξεπεραστεί το δίπολο καταλήψεις- πορεία τη βδομάδα και απήχησε τα ελάχιστα καθημερινά, ποικιλομορφές δράσεις, συγκροσιακές πορείες, συμμετοχή όλων στις αποφάσεις. Ήταν αυτές που η αντίσταση στις γραφειοκρατικές δομές του συντονιστικού έγινε πραγματικότητα και πίεσαν ώστε το κίνημα να ξεδιπλώσει όλη τη δυναμική του στην κοινωνία, από τα κάτω δίχως τα χαλιναριά των κεντρικών. Ήταν όταν κάποιες καταλήψεις δημιούργησαν ρομφή στον χρόνο και γίνον πραγματικά καταλήψεις: δημοσιογραφικές, ποιητικές, πολιτισμικές με παράλληλες δράσεις και συζητήσεις, με ευρεία συμμετοχή. Αυτά σήμερα φαντάζουν αλλά νοήματα καθώς οι αυτοκλήσιες ηγέτες του φοιτητικού κινήματος συντηρούν μια κενόδοξη από-συντονιστική, αποαξιοποίηση των καταλήψεων, απεισοδότησης της παρουσίας στο δρόμο σε πράγματα που τον Μαρ-Ιωάνη είχαν ξεπεραστεί. Η πορεία της Τετάρτης 10/1 ήταν ένα κομμάτιστο σπείρα όπου Κότες και Εκακίτες συναγωνίζονταν στο ποιος θα χωνεύσει το κίνημα. Ο, μόν πηγαίνοντας τα μπλοκ τους πέρα από κατά Βουλής και οι δε φλεβιάροντας με τα κανάλια μέσω της «ελεγχόμενης συγκοινωνίας» τους, η ανεπαρκής της οπίας φάνηκε πέρα στις 9/6 όταν η μόνη φοροαύ και οργανωμένη πράξη αντίβιας από το κίνημα μπροστά από το υποσύνειμα και τη βουλή ανάγκασε την κυβέρνησή σε υποναχώρηση.

ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΤΑΛΗΨΗ, ΟΧΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ "ΚΙΝΗΜΑ" ΩΣ ΒΑΣΙΣΙΑ ΕΚΤΟΝΩΣΗΣ, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΙΝΗΜΑ

Όποιος δεν θέλει το κίνημα να είναι απλώς εικόνα του εαυτού του, όποιος δεν θέλει οι καταλήψεις να είναι ένας ακόμα ασυμμόρφος στα ρεπορτάζ των εφημερίδων, όποιος δεν θέλει οι κουνουριές διαδηλώσεων να είναι μάρτυρες που τρέφουν δοκουνόνα στη ράπα και πουά που άγονται και εφόρονται, όποιος εν τέλει βαρβάρηκε τις ψευδο-σβήσεις και τις γκευκάσιες, σπείλει να πιάσει προς τη μυθευτική πετακόβουσα που μπορεί να γεννήσει κάτι ανάλογο και μεγαλύτερο από ότι έγινε τον Μαρ- Ιάνη: καθημερινά, ανεχτά συντονιστικά στις καταλημμένες σχολές με αποφασιστικό χαρακτήρα. Συντονισμός των σχολών για θέματα είτε υπάρχει κεντρικό συντονιστικό είτε όχι. Κουβάνιες στις καταλημμένες σχολές για τις μορφές του αγώνα και το πείραχόμενό της γνώσης που μας επιβάλλεται στα συνειδησιακά κύματα. Πραγματικό ρουμποτάρισμα της έρευνας, λόντρεμα του αγώνα μας με τους υπάλληλους αγώνες της βάσης, σύνδεση με τη γειτονιά, συγκρούσεις στους δρόμους.

ΤΟ ΕΜΙ ΨΕΛΕΙ ΥΠΟ ΚΑΤΑΛΗΨΗ... ΑΣ ΨΕΛΑΔΟΥΜΕ!

Όταν περάει τις κατάληψεις της Πολυτεχνούπολης μετά παρουσίαζον μια ζοφερή κατάσταση: ελάχιστοι συμμετοχέ, καμία εκδήλωση, σε κάποια κτίρια οι εμψυκτές μπαίνουν από την πίσω πόρτα και συνεχίζουν την έρευνα τους. Τα κτίρια αυτής της κατάστασης πρέπει να εντοπιστούν στα είδη:

Χαρακτήρι: Η πολιτευοσολή δρίσμετα: επίσης έντονη και απομονωμένη από την περιοχή του εγρήθεου. Αποστασία, επίσης από μια τριτόταξη ένταση αποκαταρτισμένων κειρίων. Ως εκ τούτου καθίσταται δύσκολη η διαμερούση της κατάληψης από απροσδόκητες καθηγιαίες, η παρουσίαση στη γειτονιά, η συνένωση των σχολών μεταξύ τους.

Λογική της ανάθεσης: Η λογική των ειδικών που μέμα της φήσου του κόσμου αναλαμβάνουν να εφαρμόσουν τις αποφάσεις αναπαράγει την αποπολιτικοποίηση και τη λογική της μη-συμμετοχής στις διαδικασίες. Φταίει για αυτό η γενικευμένη απόσπαση αλλά κυρίως αιτινέ οι κομμητικηπιημένες Τ.Σ., τα κλειστά παραταξιακά συντονιστικά δίχως αποφασιστικό χαρακτήρα, οι συνθήσεις της καπιτα των ειδικών του κινήματος. Για παράδειγμα την προηγούμενη βδομάδα ήλαθε χάρα ένα μέμα διευνυνιστικό ΕΜΕ και αυτό στη ζούλα.

ΩΣ ΠΙΝΕ ΑΥΤΑ ΚΑΙ ΙΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΑΤΑΙΤΑΞΗ ΕΚΟΥΣΗ ΝΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΑΜΟΤΑΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΤΗΜΑ

Οπλοδή να μην έχουν τα εργατήρια μέμα και να περιφραυρόνται!

ΔΙΑΦΘΑΛΙΝΗ ΗΜΕ ΟΙ ΨΕΛΕΙ ΤΟΥ ΕΜΙ ΩΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΝ ΚΑΒΙΕΤΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΗΨΩΝ ΣΤΟ ΚΑΥΟ ΕΜΙ

Ωστε να έχουμε καθημερινό σαδιάσση στο κέντρο της πόλης και ζώντανή κατάληψη ανοιχτή στην κοινωνία.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΟΙΝΑ ΓΙΑ ΟΛΜΕ ΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ

Τα συντονιστικά δεν είναι χάρος ούτε για πολιτικούς διοργανώτες ούτε για κομμητικές συγκρούσεις ΕΑΛΕ-ΗΚΕ. Είναι ανοιχτά σε όλους, αμεσοδημοκρατικά και επισημάνονται με ένα μωφέζ και τα πειραχόμενα του αγώνα.

ΟΕΟΙ/ΕΚ ΣΥΜΜΕΤΕΚΟΥΜΕ ΉΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ Η ΕΤΙΜΗ ΝΑ ΗΙΕΘΟΥΜΕ ΓΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΕΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΡΟΕΠΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΩΝΤΙ ΙΤΗΝ ΑΜΑΘΕΣΠΡΗΝ ΤΟΥ ΑΡΕΘΟΥ 16, ΣΤΟ ΜΟΜΟ-ΠΑΡΑΙΤΙΟ, ΤΗ ΑΣΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΙΑΝΕ, ΑΔΑΤΑΝ ΟΑΟΦΑΙΜΑ ΣΤΑ ΣΚΕΛΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΙΕΣ ΕΜΠ

ΑΝΟΙΧΤΟ ΔΙΗΜΕΡΟ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

ΚΙΝΗΜΑ ΠΑΝΩ ΑΠ' ΟΛΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΙΝΗΣΗ...

...ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

Σάββατο 27/01, ώρα 18.00: Συζήτηση με θέμα "Η εργασιακή αναδιάρθρωση μέσα στις σχολές (όργανα πρακτική άσκηση) και η προοπτική ξημερώματος συντεχνιακών δικδικήσεων και δημιουργίας."

...ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΣΤΕΓΑΖΟΜΑΣΤΕ

Κυριακή 28/01, ώρα 16.00: Συζήτηση με θέμα "Τα κτιριακά προβλήματα των σχολών, η χωροταξία των πανεπιστημίων ως μέσο πρόληψης αχώνων και η δυνατότητα οικιοποίησης του χώρου από τις καταλήψεις."

...ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Κυριακή 28/01, ώρα 20.00: Συζήτηση με θέμα "Τρόποι και δυνατότητες συντονισμού του φοιτητικού κινήματος από τα κάτω."

Παράλληλα, θα υπάρξουν

**ΠΡΟΒΟΛΕΣ
ΝΤΟΚΥΜΑΝΤΕΡ ΚΑΙ
ΤΑΙΝΙΩΝ.**

**ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ:
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΠΑΤΗΣΙΩΝ**

ΚΑΤΑΛΗΨΕΣ ΑΠΟ:

**ΕΜΜΕ
ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ
ΑΣΟΕΕ
ΕΜΠ**

ΠΑΤΗΣΤΕ ΓΙΑ ΛΙΓΟ

"NOT READY" . . .

"Η φάρμικα δεν σταματά
δουλεύει νύχτα-μέρα
και πως τον βένε τον διηλιανό
να τους ρωτήσω δεν μπορώ
ούτε να πάρω αέρα
Είμαι το νούμερο (1188)8
με ξέρουν όλοι με αυτό
κι εγώ κρατάω μυστικό
ποιο είναι το όνομα μου"

Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΝΑ
ΕΣΑΠΛΩΘΕΙ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ
ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ ΚΛΗΣΕΙΣ
ΑΠΕΡΓΙΕΣ
ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

καταληψίες φαιτητες-τριες
νέες-ες εργαζομενοι-ες

. . . το διάλεμμα
άλωστε μόνο τα
αφεντικά βλάπτει

Στην δέση που κάθεται εσύ για ένα ΙΖμνο, επαναλαμβάνοντας νούμερα, ονόματα κι οδούς, εξυπηρετώντας την διακίνηση των πληροφοριών που έχει ανάγκη ο ρυθμός παραγωγής του καπιταλισμού, έχουμε περάσει και πολλοί από εμάς. Έχουμε σκοτώσει πολλιά 3 ώρα από την ζωή μας με τα 300κάτι ευρώ να μας φαίνονται ισχυρό δέλεαρ σε σχέση με άλλες κακοπληρωμένες δουλειές. Έχουμε μιλήσει όπως κι εσύ με άπειρους ανθρώπους χωρίς να έχουμε πραγματικά επικοινωνήσει με κανέναν, έχουμε νοιώσει την ανάγκη να πατήσουμε "not ready" για να ξεφύγει λίγο η ζωή μας από τον έλεγχο της μηχανής, έχουμε ακούσει κι εμείς τις φωνές του/της επιτηρητή/τριας να επιστρέψουμε γιατί "ξεπεράσαμε το επιτρεπτό όριο" διαλείμματος" (που κανείς τους δεν φρόντισε να μας πει ποιο πραγματικά είναι).

Οι φοιτήτριες/τες που δουλεύουν στα τηλεφωνικά κέντρα του ΟΤΕ ή των άλλων ιδιωτικών εταιρειών είναι ένα κατεξοχήν παράδειγμα νέου εργαζόμενου σε συνθήκες επισφαλούς/ελαστικής εργασίας. Οι φοιτήτριες/τες για τα αφεντικά δεν είναι τίποτα παραπάνω από έναν ωκεανό σκλάβων, μέσα από τον οποίον μπορούν να ψαρεύουν ανά έτος εξαρτήματα εργατικής δύναμης που έχει ανάγκη η μηχανή τους, τα εξαρτήματα που έχει ανάγκη το κεφάλαιο για να αποκομίσει περισσότερα κέρδη. Κέρδη που έρχονται σε ευθεία σύγκρουση με την ανάγκη των (νέων) ανθρώπων για ζωή, επικοινωνία, ελεύθερο κι όχι νεκρό χρόνο. Τα αφεντικά επίσης εκμεταλλεύονται την ανάγκη των φοιτητών να δουλεύουν λίγες ώρες για να μπορούν να αντεπεξέλθουν στις σπουδές τους, **παρουσιάζοντας ως "ευεργασία/χάρη" το γεγονός ότι δουλεύουμε χωρίς συλλογικά δικαιώματα, υπό άθλιες κι ανθυγιεινές συνθήκες μπροστά από μια οδόνη**, λες και θα έπρεπε να τους είμαστε κι ευγνώμονες για τα ψίχουλα που μας δίνουν. Ψίχουλα που μπορούν να μετατραπούν σε δόλωμα για περισσότερη παραγωγικότητα, σε περίπτωση που "τσιπήσουμε" στα "μπόνους" που δίνουν σε περίπτωση που γίνουμε τελείως ρομπότ κι εξυπηρετήσουμε ακόμα περισσότερους πελάτες. Για τους ξεπουλημένους εργατοπατέρες και τα συνδικάτα τέλος, δεν είμαστε τίποτα παραπάνω από έναν αστερίσκο στις συμβάσεις που υπογράφουν με τα αφεντικά για κατάργηση της μονιμότητας των εργαζομένων και την αντικατάστασή τους από νέους/ελαστικούς και χωρίς δικαιώματα εργαζόμενους σαν εσάς, σαν εμάς.

Αυτή την στιγμή χιλιάδες φοιτητές βρίσκονται σε αγωνιστικές κινητοποιήσεις, έχουν καταλάβει τις σχολές τους σε όλη την Ελλάδα και κατεβαίνουν δυναμικά στον δρόμο, αντιστεκόμενοι στην επέλαση του κεφαλαίου στην εκπαίδευση. Αντιστεκόμενοι στην ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων και στην κατάθεση του νέου νόμου-πλαίσου, που θα φέρουν περισσότερο ανταγωνισμό και πειδάρκηση των φοιτητών μέσα στις σχολές, ανταγωνισμό και πειδάρκηση που βιώνουμε ήδη στις δουλειές που πολλοί από εμάς

πιάνουμε. Αντιστέκονται συνοληικά ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση που έχει ως στόχο να γίνουμε φοιτητές-φυτά που θα μαζεύουμε ατομικές μονάδες και μπόνους μαθητείας-προϋπηρεσίας, μέσω των οποίων θα κρίνουν τα αφεντικά αν είμαστε κάθε στιγμή άξιοι για την εξυπηρέτηση των αναγκών τους κι όχι των αναγκών μας. Για να γίνουμε εργαζόμενοι-ατομικές μονάδες, χωρίς συλλογικά δικαιώματα, που κάθε ώρα και στιγμή θα μπορούν να μας απολύουν και να μας στέλνουν για "επανακατάρτιση", αν δεν είμαστε αρκετά παραγωγικοί-υπάκουοι.

Θεωρούμε και το ήμε και στις αποφάσεις μας, ότι η εκπαιδευτική αναδιάρθρωση σχετίζεται άμεσα με την εργασιακή αναδιάρθρωση, με τις συνθήκες δηλαδή κάτω από τις οποίες παράγουμε υπεραξία είτε μέσα στις σχολές (έρευνες/πρακτική άσκηση/άμισθη εργασία) είτε έξω από αυτές (τηλεφωνικά κέντρα, φυλλάδια, σερβιτόρες, ντελίβερι κτλ.). Αυτό που λείπει από το φοιτητικό κίνημα είναι να εξαπλώσει την αντίσταση του κι έξω από τις σχολές, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τους χώρους εργασίας φοιτητών, σαν τα κάτεργα του ΟΙΕ. Νομίζουμε ότι τους "από πάνω" θα τους έλπουζε κρύος ιδρώτας, αν έβλεπαν ότι **αντί η αναδιάρθρωση να περνάει από την εργασία στην εκπαίδευση, γίνεται το αντίθετο: η αντίσταση στην εκπαίδευση μετατρέπεται και σ' αντίσταση στους χώρους εργασίας.**

Γνωρίζουμε όλοι πόσο δύσκολο είναι σε τέτοιες εργασιακές συνθήκες να ξεπεραστεί ο ατομικισμός, η αδιαφορία κι η παραίτηση που κυριαρχούν. Τώρα, όμως, που χιλιάδες φοιτητές αγωνίζονται κ' ορθώνουν το ανάστημά τους είναι η κατάλληλη περίοδος να συνδέσουμε τους αγώνες μας για να απαιτήσουμε καλύτερες συνθήκες εργασίας, για να παλέψουμε για την αξιοπρέπεια μας. **Καλούμε όλους τους φοιτητές-νέους εργαζόμενους να πηγαίνουν στις γενικές συνελεύσεις και τις καταλήψεις και να μιλάνε για τις δουλειές τους, να αρχίσουμε σιγά-σιγά να οργανώνουμε συλλογικές δράσεις μπλοκαρίσματος τόσο της εκπαιδευτικής όσο και της εργασιακής αναδιάρθρωσης.** Μέσα από συλλογικές διαδικασίες είναι επιτακτικό να διεκδικήσουμε απλά πράγματα που θα στείλουν όμως ηχηρό μήνυμα στα αφεντικά, όπως το **να κάνουμε στάση εργασίας τις ώρες των φοιτητικών συλλογιστηρίων για να συμμετέχουμε σ' αυτά.** Ήδη τα αφεντικά προσπαθούν να τρομοκρατήσουν οποιονδήποτε προσπαθεί να αντισταθεί και να αρθρώσει αγωνιστικό λόγο σε δουλειές όπως των τηλεφωνικών κέντρων. Η αλληλεγγύη παραμένει το μόνο μας όπλο και επιβάλλεται σιγά-σιγά να το χρησιμοποιήσουμε κι έξω από τις σχολές μας.

**Καταληψίες φοιτητές-τριες
Νέοι-ες εργαζόμενοι-ες**

«Η μόνη ποίηση που μπορούμε να αναγνωρίσουμε είναι η δημιουργικότητα που απελευθερώνεται στην κατασκευή της ιστορίας, η ελεύθερη επινόηση κάθε στιγμής και κάθε γεγονότος»

«Ζητάμε εκλογές για να αποτραπεί ο κλονισμός της κοινωνικής συνοχής, να αποτραπούν οι θεσμικές εκτροπές». Αυτό δήλωνε ο Γιώργος Παπανδρέου πριν κάνει δεκαήμερο, κατά τη διάρκεια της συζήτησης στη βουλή της πρότασης δυσπιστίας του ΠΑΣΟΚ κατά της κυβέρνησης. Η φράση αυτή είναι η πιο λιτή και ειλικρινής παραδοχή τόσο της απειλής που ένιωσαν τα αφεντικά από το κίνημα των καταλήψεων όσο και του ρόλου της πολιτικής (κάθε λογής πολιτικής). Πέρα από την προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ να διαχειριστεί τα εσωτερικά του προβλήματα, αυτό που έδειξε ουσιαστικά η κίνησή του ήταν μια φράξια του κεφαλαίου με πιο οξυμένα κοινωνικά αντανάκλαστικά απ' ό,τι η κυβέρνηση να κραυγάζει **για την πολιτική επίλυση των κοινωνικών συγκρούσεων**. Όταν η αδιαλλαξία, τα ΜΑΤ και τα ψέματα των πολιτικών και των μήντια απλά οξύνουν την πάλη, τα αφεντικά μπορούν πάντα να επικαλεστούν τον κοινωνικό διάλογο και τη δημοκρατία και τι δημοκρατικότερο από την προσφυγή στις κάλπες;

Ας τελειώνουμε με τη θριαμβολογία!

Η μαζικότητα και οι δυνατότητες του κινήματος των καταλήψεων του Μάη και του Ιούνη κατάφεραν να «παγώσει» προσωρινά η κατάθεση του νέου νόμου-πλαίσου. Οι σημερινές καταλήψεις (σε πάνω από 300 ανώτατα ιδρύματα της χώρας) πέτυχαν τουλάχιστον την αναβολή της αναθεώρησης του άρθρου 16, αφού το ΠΑΣΟΚ (υποτίθεται πως) δεσμεύεται ότι δεν θα συμμετέχει στη διαδικασία αναθεώρησης ούτε στην επόμενη βουλή. Ήδη άρχισαν να ακούγονται οι πρώτες φωνές εντός του κινήματος για νίκη των καταλήψεων. Ταυτόχρονα, ήδη ξέρουμε ότι η κορύφωση του κινήματος την τελευταία εβδομάδα του Φλεβάρη (και τουλάχιστον η εμπειρία δείχνει ότι όταν ακούμε για κορύφωση από αυτά τα προοδευτικά στόματα πρέπει να υποψιαζόμαστε ότι είναι αποφασισμένοι αμέσως μετά να κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για να τελειώσει). Για ποια νίκη μιλάμε, όμως;

Έχει γίνει φανερό ότι οι αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (αλλά και συνολικότερα στο εκπαιδευτικό σύστημα, όπως αναδείχτηκε και από την απεργία των δασκάλων) αποτελούν ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο για το ελληνικό κράτος. Το δημόσιο πανεπιστήμιο αποτελεί αποκρυστάλλωση της ταξικής πάλης μιας προηγούμενης περιόδου, κομμάτι ενός συγκεκριμένου ταξικού συμβιβασμού (όπου το κράτος είχε τον απόλυτο έλεγχο πάνω στην πανεπιστημιακή παραγωγή γνώσης και ανθρώπινου δυναμικού). Καθώς ένας προηγούμενος κύκλος ταξικών αγώνων διέλυσε αυτόν το συμβιβασμό, το κεφάλαιο αναγκάστηκε να αναδιαρθρωθεί συνολικά και να προσαρμόσει και την τριτοβάθμια εκπαίδευση στα νέα δεδομένα της συσσώρευσής του. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, σήμερα, τα πανεπιστημιακά ιδρύματα οφείλουν να γίνουν πιο κερδοφόρα-ανταγωνιστικά, αν θέλουν να επιβιώσουν σε ένα καθεστώς που περιορίζει την «ασφάλεια» της εγγυημένης κρατικής χρηματοδότησης, ενώ το εργατικό δυναμικό (δηλαδή εμείς) που παράγεται από αυτά πρέπει να είναι πιο παραγωγικό και ευέλικτο, καλύτερα προσαρμοσμένο στις αλλαγμένες εργασιακές σχέσεις. Πίσω από τη λογιστική του κεφαλαίου κρύβεται η δική μας πραγματική εμπειρία

στην καθημερινότητά μας. Για να υπάρχουν όλα αυτά τα κέρδη για κάποιους (λίγους) σημαίνει ότι κάποι-οι άλλοι (πολλοί), είτε είναι έμμισθοι είτε άμισθοι προλετάριοι, κάνουν δουλειά που δεν την πληρώνονται. Ένας καθημερινός πόλεμος λαμβάνει χώρα γύρω από την ποσότητα αυτής της απλήρωτης δουλειάς και το πόσο παράγουμε την ώρα που δουλεύουμε. Τα αφεντικά επιτίθενται, θέλουν κι άλλα κέρδη, άρα οι δι-κές μας συνθήκες ζωής χειροτερεύουν. Πίσω από τους καλοφτιαγμένους τους όρους, με τους οποίους μας παρουσιάζουν τις μελλοντικές αναγκαιότητες, κρύβουν την εντατικοποίηση της δικής μας δραστηριότητας, την αύξηση του ελέγχου της αποδοτικότητάς μας, την επίθεση στο μισθό, καθώς το κράτος μεταφέρει όλο και περισσότερο στο μισθό (των γονιών μας κατά κύριο λόγο, αλλά και όσων από εμάς αναγκαζόμαστε να απασχολούμαστε σε προσωρινές σκατοδουλειές μέχρι να πάρουμε το πολυπόθητο πτυχίο) το κόστος της αναπαραγωγής μας.

Τα αφεντικά βρήκαν απέναντί τους τους αγώνες μας και προσωρινά υποχώρησαν. Δημιουργήσαμε πρόβλημα με το να μπλοκάρουμε την παραγωγή (έρευνας και εργατικής δύναμης) στο πανεπιστήμιο και την κυκλοφορία στους δρόμους της πόλης. Ωστόσο, αισθάνεται κανένας από εμάς ότι νικήσαμε; Μόνο ίσως εκεί-νοι οι προοδευτικοί τύποι με τις πολιτικές τους στοχοθετήσεις, με τα πολιτικά τους τερτίπια, με τη λυκαν-θρωπική βουλμία (sic) τους για πολιτική υπεραξία - για να παραφράσουμε τα λόγια κάποιου παλιότερου. Το ζήτημα του άρθρου 16 μπορεί να φαίνεται ότι έχει κλείσει (αν και δε θα βασιζόμασταν στις δεσμεύσεις της αξιωματικής αντιπολίτευσης, καθώς από τη στιγμή που θα δοθεί το πράσινο φως από την τωρινή βουλή με-ρικές τροποποιήσεις στο περιεχόμενο της αναθεώρησης μπορεί να είναι αρκετές για να αλλάξουν τη στάση της), αλλά το πολύ βασικότερο ζήτημα του νόμου-πλασίου είναι μπροστά μας. Είτε άμεσα -με τα λόγια της υπουργού παιδείας όσον αφορά την κατάθεση του νόμου: «*δε σημαίνει ότι θα είναι μετά την ολοκλήρωση (σ.σ.: των ψηφοφοριών για τη συνταγματική αναθεώρηση), σώνει και καλά*»- είτε μετά το Πάσχα, η κυβέρνη-ση φαίνεται αποφασισμένη να τον καταθέσει, παρόλο που απέναντι στις καταλήψεις δυσκολεύεται αρκετά να υλοποιήσει αυτή την πρόθεση. Ακόμα περισσότερο, πώς μπορούμε να αισθανθούμε ότι νικήσαμε, όταν βλέπουμε ότι η αναδιάρθρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν περιορίζεται σε ένα νόμο ή στην αναθεώ-ρηση ενός άρθρου του συντάγματος, αλλά είναι κομμάτι της καθημερινής εμπειρίας μας τα τελευταία χρό-νια; Τελικά, τί σημασία έχουν οι λέξεις νίκη και ήττα σε έναν κόσμο που μας υποβιβάζει σε εμπορεύματα, σε άτομα-ιδιοκτήτες της εργατικής μας δύναμης; Το σημαντικό είναι ότι κάθε λύση που προτείνει το κεφάλαιο οδηγεί σε νέες αντιφάσεις, καινούρια πεδία σύγκρουσης. **Σ' αυτόν τον παράλογο κόσμο, το μόνο λογικό που μπορούμε να κάνουμε είναι να οξύνουμε τη σύγκρουση, να βαθύνουμε την κοινωνική κρίση.** Αφού φωνάζουμε συνθήματα όπως «θα γίνει χαμός» ή «κατάληψη για πάντα», απλά ας είμαστε συνεπείς ως προς αυτά που λέμε...

Να εξελίξουμε τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του αγώνα μας...

Όταν τη δεύτερη εβδομάδα του Γενάρη ξεκινούσαν οι πρώτες καταλήψεις γινόταν φανερό ότι για να ανθήσει το κίνημα σε μαζικότητα και δυναμική ήταν αναγκασμένο να ξεπεράσει όσα έγιναν κατά τη διάρ-κεια των καταλήψεων του Μαΐου και του Ιουνίου, να προχωρήσει λίγο παρακάτω. Και ως ένα βαθμό, έτσι κι έγινε. Το σημερινό κίνημα επιχείρησε να απαντήσει στην αδυναμία του προηγούμενου γύρου καταλήψεων να ανοιχτούν έξω από τα πανεπιστημιακά τείχη. Αυτό φάνηκε τόσο στις συζητήσεις μέσα στις γενικές συ-νελεύσεις και τις επιτροπές αγώνα, όπου τονίστηκε περισσότερο η σύνδεση της αναδιάρθρωσης της τριτο-βάθμιας εκπαίδευσης με τις αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις έξω από το πανεπιστήμιο, όσο και στις δράσεις του κινήματος, καθώς αυτή τη φορά οργανώθηκαν πολύ περισσότερες εξορμήσεις αντι-πληροφόρησης σε κεντρικά σημεία της πόλης, σχολεία και άλλους χώρους εργασίας. Επιπλέον, αντιληφθήκαμε ότι δεν αρκεί να μπλοκάρουμε μόνο την εκπαιδευτική (και -μέχρι ένα βαθμό- την ερευνητική) διαδικασία μέσα στο πανε-πιστήμιο, αλλά οφείλουμε να μπλοκάρουμε και την κυκλοφορία (άψυχων και έμψυχων) εμπορευμάτων, να δημιουργήσουμε μεγαλύτερο πρόβλημα στην οικονομία, δηλαδή στην παραγωγή κέρδους. Έτσι, βάλαμε τη φαντασία μας να δουλέψει, οργανώσαμε αποκλεισμούς δρόμων χωρίς προειδοποίηση, του σιδηροδρομικού σταθμού, πραγματοποιήσαμε αυθόρμητες πορείες πέρα από την προκαθορισμένη διαδήλωση της Τετάρ-της, γεμίσαμε με συνθήματα και ζωγραφίες όλους τους κεντρικούς δρόμους της πόλης και πολλές βιτρίνες καταστημάτων, στήσαμε κάποια αντι-μαθήματα. Όμως, δεν είναι ανάγκη να επεκταθούμε άλλο για αυτά που κάναμε. **Το σημαντικό είναι να δούμε τι δεν κάναμε**, ποιες είναι οι αδυναμίες αυτού του κινήματος που θα πρέπει επίσης να ξεπεραστούν για να προχωρήσουμε ακόμα περισσότερο.

Το ζήτημα της εξεταστικής -παρόλο που αυτή τη φορά απαντήθηκε γρηγορότερα απ' ό τι το Μάιο- μονοπώλησε ξανά αρκετές συζητήσεις και ακόμα εξακολουθεί να τίθεται μεταξύ των φοιτητών: «Θα χαθεί η εξεταστική;» «Θα γίνουν εξετάσεις μόλις σταματήσουν οι καταλήψεις;» «Θα γίνει διπλή εξεταστική τον

Ιούνιο ή το Σεπτέμβριο;». Αρκετές επιτροπές αγώνα έσπευσαν να πείσουν για να καλεστούν συνελεύσεις τμήματος και να δεσμευτούν οι καθηγητές ότι (με τον ένα ή τον άλλο τρόπο) δε θα χαθεί η εξεταστική. Φαίνεται ότι η κοινότητα αγώνα που έχουμε δημιουργήσει δεν έχει καταφέρει να ξεπεράσει την αποξένωση στο βαθμό που να αισθανόμαστε ότι οι νέες σχέσεις που δημιουργούμε είναι πιο σημαντικές από τις οποιοδήποτε εξετάσεις. Αντί να θέλουμε να χαθεί όχι μόνο αυτή η εξεταστική, αλλά όλες (όπως λείει και ένα σύνθημα που κυκλοφόρησε), αντί να κοιτάμε πώς θα ξεκλέψουμε χρόνο για εμάς και τους φίλους μας, αντί να επικεντρώνουμε στην ικανοποίηση των πραγματικών αναγκών μας, θα συζητάμε πώς ο αγώνας θα έχει όσο το δυνατό λιγότερο κόστος για τον καθένα σαν μονάδα; Οι εξετάσεις είναι μια έκφραση της ύπαρξής μας ως άτομα-ιδιώτες που ανταγωνίζονται μεταξύ τους και αξιολογούνται όσον αφορά την αποδοτικότητα τους για το κεφάλαιο. Το «ενάντια στην αξιολόγηση», που περιλαμβάνεται στην αφηρημένη συνθηματολογία αυτού του κινήματος, περιορίζεται μόνο στην αξιολόγηση των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων; Δεν περιλαμβάνει τη δική μας καθημερινή αξιολόγηση; Βαρεθήκαμε να δίνουμε εξετάσεις και εξοργιζόμαστε με την ιδέα ότι θα τρέχουμε μια ζωή (έχοντας πάντα απέναντι μας κάποιον αντικειμενικό εκβιασμό για να τρέχουμε περισσότερο), κυνηγώντας την υπόσχεση μιας «σίγουρης» και «καλοπληρωμένης» δουλειάς (ή, ακόμα χειρότερα, μιας θέσης στη ζεστή αγκαλιά των αφεντικών). **Θέλουμε την κατάργηση όλων των εξετάσεων, των εργασιών και κάθε μορφής αξιολόγησης.** Δε θέλουμε να αποδεικνύουμε σε κανέναν πόσο καλή εργατική δύναμη είμαστε, γιατί απλά δε θέλουμε να είμαστε εργατική δύναμη.

Το γεγονός, βέβαια, ότι αυτό το κίνημα δεν έχει επιτεθεί στις εξετάσεις εντάσσεται σε ένα συνολικότερο περιορισμό: παρόλο που επιχείρησε να βγει έξω από το πανεπιστήμιο, δεν έχει αμφισβητήσει το φοιτητικό του χαρακτήρα. Η συζήτηση σχετικά με το ρόλο των φοιτητών, το χαρακτήρα της φοιτητικής δραστηριότητας, τη σχέση της με την αγορά εργασίας και την παραγωγή έχει γίνει ελάχιστα, ενώ μόνο από κάποιες μειοψηφίες τίθεται σε αμφισβήτηση ο ίδιος ο φοιτητικός ρόλος και η (κοινωνική) ταυτότητα που δημιουργείται γύρω από αυτόν. Έτσι, το κίνημα ψάχνει απελπισμένα τη σύνδεση με κομμάτια της εργατικής τάξης, βλέποντας όμως την εργατική τάξη να υπάρχει αναγκαστικά έξω από το πανεπιστήμιο. Ακόμα χειρότερα, τις περισσότερες φορές η «σύνδεση με τους εργαζόμενους» γίνεται αντιληπτή ως σύνδεση με τα σωματεία ή πίεση στη ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ να καλέσουν γενική απεργία. Καθώς δεν τίθεται κεντρικά σε κριτική η ίδια η ουσία της φοιτητικής δραστηριότητας ως εργασιακής δραστηριότητας που (ανα-)παράγει το πιο πολυτίμητο εμπόρευμα, την εργατική δύναμη, αλλά επικρατεί η διεκδίκηση «του δικαιώματος στη μόρφωση και τη δουλειά» (σαν να ήταν και τα δύο θετικές αξίες και όχι η έκφραση της φτώχειας μας), αναγκαστικά η προσπάθεια επικοινωνίας με άλλους προλετάριους μετατρέπεται σε αναζήτηση εξωτερικών συμπαραστατών για την υπεράσπιση μιας αφηρημένης «δημόσιας και δωρεάν παιδείας», η οποία το πολύ-πολύ να αφορά τα παιδιά τους. Μ' αυτόν τον τρόπο ούτε αναζητείται η κοινότητα των αναγκών ανάμεσα στα διάφορα κομμάτια της τάξης και οι πιθανές κοινές στιγμές αγώνα (παρά μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις, όπως αυτή των προσωρινών εργαζομένων στα τηλεφωνικά κέντρα του ΟΤΕ, του κέντρου υγείας Ζαγκλιβερίου ή με την κριτική στην επισφαλή εργασία από κάποιους καταληψίες) ούτε αμφισβητείται ο «ακαδημαϊκός» διαχωρισμός του πανεπιστημίου από την υπόλοιπη κοινωνία.

Ταυτόχρονα, ούτε καν έχουμε επιχειρήσει να επικοινωνήσουμε με τα υπόλοιπα κομμάτια που εργάζονται (άμισθα ή μη) μέσα στο πανεπιστήμιο (και δεν εννοούμε εδώ τους προέδρους, τους μεγαλοκαθηγητές-καπιταλιστές και τα τσιράκια τους). Ένα μεγάλο εργατικό δυναμικό απασχολείται στο δημόσιο πανεπιστήμιο, είτε ανεπίσημα και άμισθα (υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί) είτε με σύμβαση, δηλαδή με όρους προσωρινότητας και ελαστικότητας (συμβασιούχοι λέκτορες ή ερευνητές), παράγοντας ερευνητικό και διδακτικό έργο. Μήπως δε θα μπορούσαμε να βρούμε κοινά σημεία συνάντησης με όλους αυτούς, όπως για παράδειγμα στον άμισθο χαρακτήρα της δουλειάς που βγάζουν οι μεταπτυχιακοί και οι διδακτορικοί και στην άμισθη (ή πληρωμένη με ψίχουλα) πρακτική άσκηση (τι ωραίο όνομα για να αποκρύπτει όλη τη βρομοδουλειά που βγάζουν οι φοιτητές κατά τη διάρκειά της) που είναι απαραίτητη σε πολλές σχολές για τους προπτυχιακούς - **απαιτώντας κανονικό μισθό και ασφάλιση**; Ή μήπως δεν θα μπορούσαμε να συναντηθούμε τη στιγμή που το μέλλον που υπόσχονται για τους προπτυχιακούς οι αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ήδη σε μεγάλο βαθμό πραγματικότητα για τους μεταπτυχιακούς και τους υποψήφιους διδάκτορες - διδάκτρα ή ανταποδοτική παροχή έργου στα περισσότερα μεταπτυχιακά και διδακτορικά, ανώτατο όριο φοίτησης, μεταπτυχιακές σπουδές με χαρακτήρα σεμιναρίων που απλά σε διδάσκουν πώς να καταφέρνεις να είσαι ευέλικτος και επανακαταρτίσιμος για τις ανάγκες της παραγωγής κοκ.

Το γεγονός ότι άλλα κομμάτια της εργατικής τάξης δεν κινητοποιούνται αυτή τη χρονική στιγμή κάνει ασφρυκτικά τα όρια για εμάς και ακόμα πιο δύσκολο να τεθεί σε αμφισβήτηση ο φοιτητικός χαρακτήρας του κινήματος. Ωστόσο, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι **να επιδιώξουμε το ξεπέρασμα των συντησιακών περιορισμών και την πραγματική προλεταριακή επικοινωνία όσο περνάει από το χέρι μας**, μιας και

δεν είναι καθόλου ευχάριστο να βλέπουμε τα κομμάτια της τάξης να «παρελαύνουν» το ένα μετά το άλλο (πρώτα οι φοιτητές, μετά οι δάσκαλοι και οι μαθητές, ύστερα οι λιμενεργάτες, τώρα ξανά οι φοιτητές) χωρίς να υπάρχει καμία ουσιαστική συνάντηση των αναγκών και των αγώνων.

...ή (με άλλα λόγια) να απο-πολιτικοποιήσουμε το κίνημα

Το κίνημα των καταλήψεων βρίσκεται σε μια μεταιχμιακή κατάσταση. Αφού κορυφώθηκε σε ζωντάνια, μαζικότητα και δράσεις τις δέκα τελευταίες μέρες του Γενάρη και τις πρώτες του Φλεβάρη, την περασμένη εβδομάδα υπήρξε μια ύφεση (με εξαίρεση την πορεία της Τετάρτης, η οποία παρόλο που είχε λιγότερο κόσμο από τις προηγούμενες ήταν εξίσου δυναμική και υπήρχε αρκετός αυθορμητισμός και φαντασία στα στένσιλ και τα συνθήματα που γράφονταν κατά τη διάρκειά της) - τουλάχιστον έτσι έχουν τα πράγματα στη Θεσσαλονίκη. Σ' αυτό συνέβαλαν η κούραση που άρχισε να εμφανίζεται μετά από ένα μήνα καταλήψεων και η απομόνωση του κινήματος από την υπόλοιπη εργατική τάξη, σε συνδυασμό με τους τακτικούς ελιγμούς του ΠΑΣΟΚ που απέπνευσαν έναν αέρα νίκης στους φοιτητές - κι εδώ αναδεικνύονται τα όρια ενός αγώνα που παραμένει αμυντικός. Ο μοναδικός τρόπος να απεγκλωβιστούμε από τη θριαμβολογία και τον τακτικισμό, τις κορυφώσεις, τις κλιμακώσεις, τα μέτωπα και τους συντονισμούς (τοπικούς ή πανελλαδικούς) είναι να οξύνουμε τη σύγκρουση στο κοινωνικό έδαφος, να μιλήσουμε τη γλώσσα των δικών μας αναγκών και επιθυμιών αντί για τη γλώσσα της πολιτικής και της ιδεολογίας.

Αν θέλουμε να μιλήσουμε τη γλώσσα της πραγματικής ζωής, τότε πρέπει να εγκαταλείψουμε τις αφαιρέσεις του τύπου «δημόσια και δωρεάν παιδεία», που υποτίθεται ότι περιλαμβάνουν τα πάντα αλλά τελικά δε λένε τίποτα, και να επιτεθούμε συγκεκριμένα. Δεν είναι δική μας υπόθεση οι υποδείξεις στην κυβέρνηση σχετικά με το πόσο τις εκατό του προϋπολογισμού ή του ΑΕΠ θα ήταν αρκετό για μια «καλύτερη παιδεία». Τα κοινωνικά κινήματα δεν οφείλουν να κάνουν υποδείξεις εκπαιδευτικής και εργασιακής πολιτικής στο κράτος, ούτε να προβληματίζονται για το πως θα συμβάλλουν στο να ξεπεραστούν οι κρίσεις που αντιμετωπίζουν τα αφεντικά. Συγκεκριμένα, λοιπόν, να διεκδικήσουμε τη δωρεάν αναπαραγωγή μας και να επαναπροσδιορίσουμε το περιεχόμενό της. Εντός μιας κινηματικής διαδικασίας, αιτήματα όπως «δωρεάν σίτιση», «δωρεάν μετακινήσεις», «δωρεάν συγγράμματα», «δωρεάν στέγαση» είναι δυνατό να ικανοποιηθούν, αν εκμεταλλευτούμε τις δυνατότητες που μας προσφέρει η κοινότητα των σχέσεων που δημιουργούμε. Ας οικειοποιηθούμε ό,τι χρειαζόμαστε από αυτούς που νόμιμα μας κλέβουν κάθε μέρα. Ας καταλάβουμε τα κυκλεία που το (δημόσιο κατά τ' άλλα πανεπιστήμιο) νοικιάζει -έναντι ενός διόλου ευκαταφρόνητου αντιτίμου- σε ιδιωτικές εταιρίες, τύπου Γρηγόρη και Everest ή ας ανοίξουμε τη λέσχη και γι' αυτούς που δεν είναι φοιτητές...**δωρεάν σίτιση για όλους.** Ας σαμποτάρουμε τα ακρωτικά μηχανήματα στα αστικά λεωφορεία (πρακτική που εφαρμόστηκε την περασμένη Τετάρτη)...**δωρεάν μετακινήσεις για όλους.** Όσο για **δωρεάν συγγράμματα**, έχουν υπάρξει στην Αθήνα κάνα-δυο παραδειγματικές πρωτοβουλίες... Ας πετάξουμε έξω τα γραφεία διασύνδεσης, τα γραφεία ερευνών, τους καθηγητές-καπιταλιστές και τα ερευνητικά τους και **ας κατοικήσουμε γαλήνια σ' αυτό το πραγματικά κατελημμένο και δωρεάν πανεπιστήμιο.** Τέλος, αφού έχουμε δημιουργήσει ένα νέο χώρο κοινωνικότητας σ' αυτή την υπό κατάληψη πανεπιστημιούπολη, να τον ανοίξουμε προς χρήση κάθε προλετάριου: τα μέσα παραγωγής (από τις βιβλιοθήκες μέχρι τα φωτοτυπικά μηχανήματα και τους υπολογιστές) είναι κοινωνικά μέσα παραγωγής που εμφανίζονται ως ατομική (ή κρατική - που είναι η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος) ιδιοκτησία. Ας τα επανοικειοποιηθούμε!

**Να ξεπεράσουμε εκείνα τα όρια μετά τα οποία
δεν θα υπάρχει επιστροφή στο κανονικό!**

Καταληψίες φοιτητές και μη

ΚΙΝΗΜΑ πάνω από όλα

ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΙΝΗΣΗ

ΑΝΟΙΧΤΟ ΔΙΗΜΕΡΟ

ΕΥΖΗΤΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΒΟΛΩΝ και
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΔΡΑΣΕΩΝ

στο καινούριο έδαφος της

ΑΣΟΦΕ

ΣΑΒΒΑΤΟ 10 ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ

06:00

γνωριμία, κατασκευή τετραπύ, ανταλλαγή (έντυπου) υλικού

07:00

πρωινή τσινίτς

09:00

συζήτηση: η μάχη και φριχτή στην παγκοσμια διαδικασία

το ερώτημα προπαγωγής της εργατικής δύναμης πριν το ανακαταλήψει (εργατοσύνη), η άριστη εργασία μέσα στις κελιά (προστασία ύστατη, έλευση), η κλασική/εθνική εργασία έξω από τις κελιά

το τέλος των φριχτοπαιδιών/αυτονομικών

μεθού

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ

07:00

συζήτηση: το ζήτημα της καταστολής και της αντι-βίας στο φριχτικό κίνημα

20:00

συζήτηση: η αγώνος ενάντια στην ανάθεση-γραμμοκρατία στη κωμική του φριχτικού κινήματος, συντονισμός δράσεων υπέρβασης της θετικής "αυτοδύναμη-κατάληψη-επιπόνηση" + ηχηρωματισμός επόμενου διήμερου

καταληψίες

από ΑΣΟΦΕ, ΕΜΜΕ, Πάντειο, ΕΜΤ, Φιλοσοφική

Οι καταλήψεις βγαίνουν στους δρόμους!

Συλλογική επανοικειοποίηση των δημοσίων χώρων!

Τετάρτη 21/2 17.00-Συμβολή Ερμού & Αθηνάς

Αγαπητοί περαστικοί, πεζοί, οδηγοί, έμποροι, οικογενειάρχες, πλανόδιοι...

Σας ενημερώνουμε (υπεύθυνα!) ότι σήμερα (Τετάρτη 21/2) στις 17.00 έχουμε σκοπό ν' αποκλείσουμε την συμβολή Αθηνάς και Ερμού ώστε να οικειοποιηθούμε τον συγκεκριμένο και ιδιαίτερα κεντρικό χώρο (με προβολές και κάνοντας διάφορες δράσεις και παρεμβάσεις ενημέρωσης) ώστε να κοινωνικοποιήσουμε τον αγώνα και τις διεκδικήσεις μας καθώς και ν' αποτελέσει ένα κέντρο αγώνα, ένα πεδίο επαφής και συνάντησης όλων εμάς που ίσως θα έχουμε για πρώτη φορά την ευκαιρία να συναντηθούμε.

Φοιτητές στους δρόμους!

ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

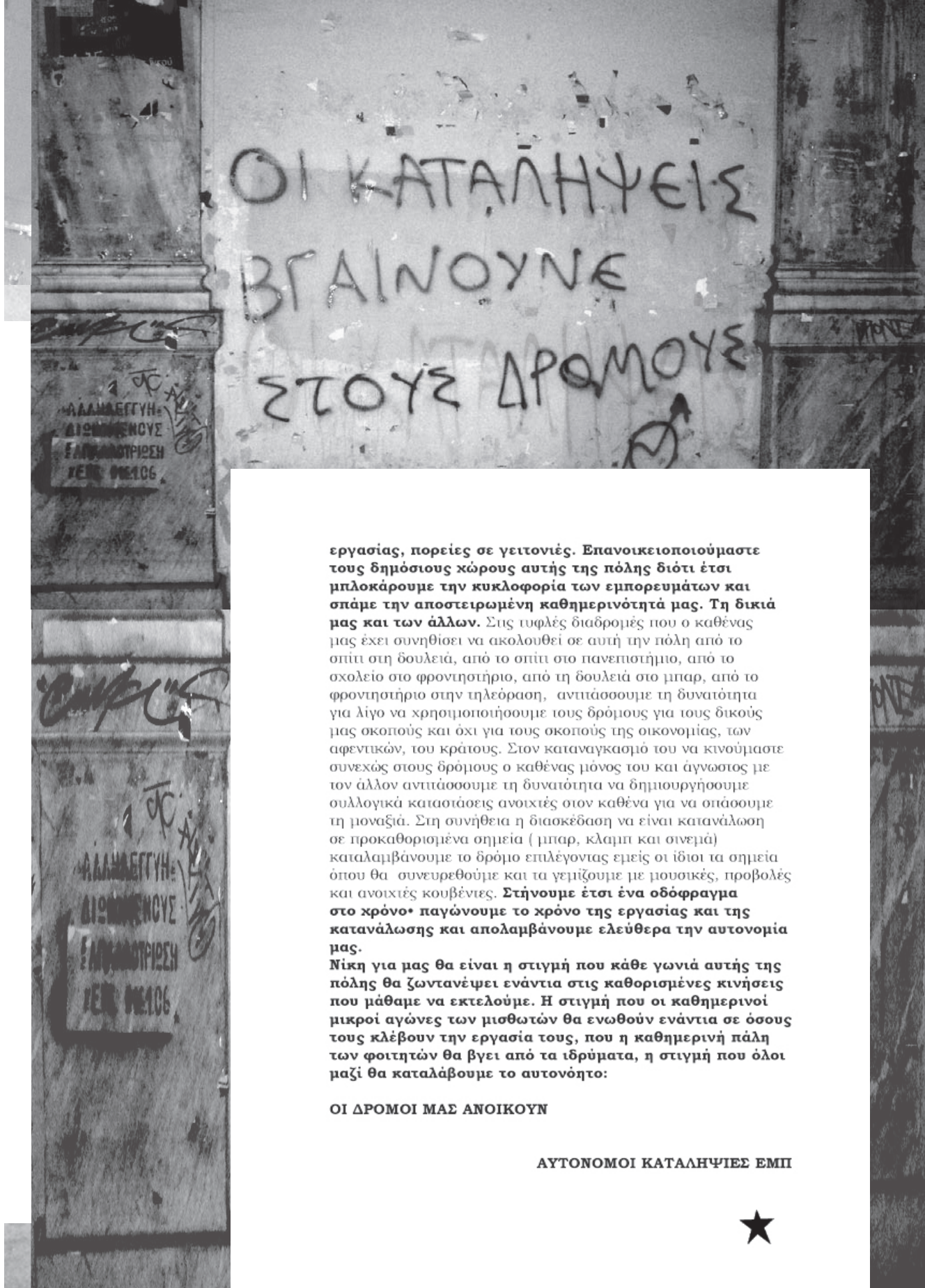
Ένας τρόπος υπάρχει ώστε οι κινητοποιήσεις ενάντια στην αναθεώρηση του Άρθρου 16, το νέο νόμο πλάτσιο και τους νόμους για αξιολόγηση, ΙΔΒΕ, ΔΟΑΤΑΠ να νικήσουν. Ένας τρόπος υπάρχει για να γίνουν πραγματικό κίνημα.. Να ξεφύγουν από τα φοιτητικά πλαίσια και να απλωθούν σε όλη την κοινωνία.

Ο αγώνας των φοιτητών που θίγονται από την αναδιάρθρωση που επιχειρεί να επιβάλει το κράτος δεν αφορά μόνο τους φοιτητές. Αφορά κάθε καταπιεζόμενο κομμάτι αυτής της κοινωνίας: όλους τους μισθωτούς ειδικευμένους- ανειδίκευτους, έλληνες και ξένους. Όλους τους ανέργους πτυχιούχους ή μη. Τους μαθητές που στα φροντιστήρια και στα σχολεία τους κλέβουν τη ζωή με υποσχέσεις για ένα καλύτερο μέλλον. Τους δασκάλους που αγωνίστηκαν το Σεπτέμβρη απαιτώντας 1400 για όλο το λαό. Και τους φοιτητές, αυτούς τους φοιτητές που αναγκάζονται να δουλεύουν, αυτούς τους φοιτητές που αναγκάζονται να αφομοιώνουν μια «γνώση» για την οποία ποτέ δε ρωτήθηκαν και μάλιστα να εξετάζονται για αυτήν, τους φοιτητές που αναγκάζονται να κάνουν πρακτική άσκηση χωρίς μισθό ή έρευνα για τους μεγαλοκαθηγητάδες κατά παραγγελία από το στρατό ή τις εταιρίες. **Τους φοιτητές που δεν κυνηγάνε καριέρες και γνωρίζουν πως το μόνο «καλύτερο μέλλον» που υπάρχει είναι αυτό που διεκδικείς μαζί με τους άλλους και ενάντια στο κράτος. Δίκως κανένα διαχωρισμό επιβεβλημένο από τα πάνω. Δίκως συντεχνιακά αιτήματα. Συνδέοντας τους επιμέρους αγώνες που γίνονται σε κάθε γωνιά αυτού του κόσμου, στις δουλειές, στα σχολεία, στα πανεπιστήμια, στο δρόμο.**

Οι κινητοποιήσεις των φοιτητών δεν μπορούν να περιορίζονται σε πορείες-βόλτες στο εμπορικό κέντρο της Αθήνας ή σε εσωστρεφείς καταλήψεις. Οι κατελιγμένες σχολές είναι ανοιχτές σε όλους διότι το άσυλο ανοίγει σε όλο το λαό. Σε αυτή την κατεύθυνση, τον τελευταίο καιρό προβαίνουμε σε ποικιλόμορφες δράσεις που εξαπλώνουν το κίνημα σε όλη την κοινωνία: κλεισίματα δρόμων, κλεισίματα σιδηροδρομικών σταθμών, παρεμβάσεις σε χώρους

ΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ
ΒΓΑΙΝΟΥΝ
ΕΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

εργασίας, πορείες σε γειτονίες. Επανοικειοποιούμε τους δημόσιους χώρους αυτής της πόλης διότι έτσι μπλοκάρουμε την κυκλοφορία των εμπορευμάτων και σπάμε την αποστειρωμένη καθημερινότητά μας. Τη δικιά μας και των άλλων. Στις τυφλές διαδρομές που ο καθένας μας έχει συνηθίσει να ακολουθεί σε αυτή την πόλη από το σπίτι στη δουλειά, από το σπίτι στο πανεπιστήμιο, από το σχολείο στο φρονιτητήριο, από τη δουλειά στο μπαρ, από το φρονιτητήριο στην τηλεόραση, αντιτάσσουμε τη δυνατότητα για λίγο να χρησιμοποιήσουμε τους δρόμους για τους δικούς μας σκοπούς και όχι για τους σκοπούς της οικονομίας, των αφεντικών, του κράτους. Στον καταναγκασμό του να κινούμαστε συνεχώς στους δρόμους ο καθένας μόνος του και άγνωστος με τον άλλον αντιτάσσουμε τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε συλλογικά καταστάσεις ανοιχτές στον καθένα για να οπιάσουμε τη μοναξιά. Στη συνήθεια η διασκέδαση να είναι κατανάλωση σε προκαθορισμένα σημεία (μπαρ, κλαμπ και σινεμά) καταλαμβάνουμε το δρόμο επιλέγοντας εμείς οι ίδιοι τα σημεία όπου θα συνυρεθούμε και τα γεμίζουμε με μουσικές, προβολές και ανοιχτές κουβέντες. **Στήνουμε έτσι ένα οδόφραγμα στο χρόνο• παγώνουμε το χρόνο της εργασίας και της κατανάλωσης και απολαμβάνουμε ελεύθερα την αυτονομία μας.**

Νίκη για μας θα είναι η στιγμή που κάθε γωνιά αυτής της πόλης θα ζωντανέψει ενάντια στις καθορισμένες κινήσεις που μάθαμε να εκτελούμε. Η στιγμή που οι καθημερινοί μικροί αγώνες των μισθωτών θα ενωθούν ενάντια σε όσους τους κλέβουν την εργασία τους, που η καθημερινή πάλη των φοιτητών θα βγει από τα ιδρύματα, η στιγμή που όλοι μαζί θα καταλάβουμε το αυτονόητο:

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΜΑΣ ΑΝΟΙΚΟΥΝ

ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΕΜΠ

Ανοιχτές συζητήσεις και συντονισμός δράσεων στο κατειλημμένο έδαφος της ΑΣΟΕΕ

Σάββατο 3 Μαρτίου:

18:00 Μ' αφορμή το χτύπημα της φοιτητικής πορείας στην ΓΑΔΑ. Η καταστολή του αγώνα μας, η έμπρακτη αλληλεγγύη κι η οργάνωση των συλλογικών μας κινήσεων αντιβίας.

20:00 Συντονισμός δράσεων

καταληψίες από σχολές

Η ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΤΟΥΣ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΣ ΕΞΑΓΡΙΩΝΕΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ Η ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ!

Την Πέμπτη 22/2 επιτέλους βγήκαν στην επιφάνεια δυναμικές οι οποίες ασφυκτιούσαν μέσα σ' ένα περιβάλλον αποστειρωμένων διαδηλώσεων, "ελεγχόμενων συγκρούσεων" και βαρετά επαναλαμβανόμενων περιπάτων που σταδιακά οδηγούσαν στην εκτόνωση των κινητοποιήσεων ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση.

Πιο συγκεκριμένα η μαζική συμμετοχή κι ο παλμός των φοιτητών που διαδήλωσαν στο πανελλαδικό συλλαλητήριο αποτέλεσαν σημαντικό παράγοντα ανάδειξης λογικών και πρακτικών που μπορούν να δώσουν προοπτική στον αγώνα μας. Η επιλογή να συγκρουστούμε συλλογικά με τις δυνάμεις καταστολής, η έμπρακτη υπεράσπιση του δικαιώματος να διαδηλώνουμε χωρίς την συνοδεία διμοιριών (μέσω αποδοκμασιών στην πλ. Κολοκοτρώνη που τις ανάγκασαν να αποχωρήσουν αλλά κυρίως μέσω του μπλοκαρίσματος τους από αλυσίδες στην συμβολή Πανεπιστημίου και Πατησίων), η άρνηση μας να επιτηρούνται οι κινητοποιήσεις και οι ζωές μας (μέσω της καταστροφής καμερών κατά μήκος της πορείας) αποτέλεσαν μερικές μόνο από τις αιχμές που ενσωματώθηκαν στην συνολική δυναμική κίνηση που πραγματοποιήθηκε στο κέντρο της Αθήνας.

Οι αστυνομικές δυνάμεις προσπάθησαν να καταστείλουν με την ρίψη χημικών το συλλαλητήριο που εμπεριείχε αυτές τις κινήσεις που ξέφευγαν από τα πλαίσια μιας άνευρης διαμαρτυρίας, συμβατής με την αστική νομιμότητα. Προχώρησαν ταυτόχρονα στη (συνοδευόμενη από ξυλοδαρμό) σύλληψη ενός διαδηλωτή που περιφρουρούσε το μπλοκ του από την εκδικητική μανία των ΜΑΤ, με αποτέλεσμα αυτός να νοσηλευτεί με σοβαρές κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις. Έπειτα βομβάρδισαν με χημικά τον χώρο του Πολυτεχνείου, δημιουργώντας αποπνικτική ατμόσφαιρα για τους χιλιάδες διαδηλωτές που κατέληξαν εκεί μετά το τέλος του συλλαλητηρίου. Η επίθεση ενάντια στο πανεπιστημιακό άσυλο ολοκληρώθηκε με την θρασύδειλη παραβίαση του από άνδρες των ΜΑΤ στην πύλη της Στουρνάρη. Γεγονός καθόλου τυχαίο, από την στιγμή που ο νέος νόμος-πλαίσιο ουσιαστικά δίνει το δικαίωμα στις δυνάμεις καταστολής να εισέρχονται στους πανεπιστημιακούς χώρους. Θεωρούμε ότι από την στιγμή που το κράτος μας δίνει σαφή σημάδια της νέας ρύθμισης πριν ακόμα ψηφιστεί ο νόμος, γίνεται ακόμα πιο επιτακτικό το ζήτημα της έμπρακτης συλλογικής υπεράσπισης του ασύλου και της εκδίωξης των δυνάμεων καταστολής από τους χώρους γύρω απ' αυτό.

Ως απάντηση στην καταστολή και στη σύλληψη, πλήθος κόσμου απαίτησε να τερματιστεί το Πανελλαδικό Συντονιστικό (που ήταν προγραμματισμένο να διεξαχθεί μετά το συλλαλητήριο) και να πραγματοποιηθεί πορεία προς την ΓΑΔΑ για αλληλεγγύη στον συλληφθέντα. Η διαδικασία του Συντονιστικού τερματίστηκε υπό το σύνθημα "Η τρομοκρατία δεν μας σταματά, αφήστε τα μικρόφωνα και πάμε στην ΓΑΔΑ". Κανείς δεν είχε προτείνει ν' αποχωρήσουμε από το Πολυτεχνείο για κάποιον διαφορετικό προορισμό, ενώ αντίθετα η πρόταση για πορεία στην ΓΑΔΑ υποστηριζόταν από μεγάλη μερίδα των συμμετεχόντων. Απ' ό,τι φάνηκε ωστόσο, υπήρξε αναντιστοιχία λόγου - πράξης κάποιων φοιτητοπατέρων. Μετά το πέρας του Συντονιστικού εκμεταλλευόμενοι αφενός την αποπνικτική από τα δακρυγόνα ατμόσφαιρα στο Πολυτεχνείο και αφετέρου χρησιμοποιώντας ανάμεσα στα άλλα, ηττοπαθή/θεσμικά προσχήματα του τύπου ότι "μια τέτοια πορεία είναι παρακινδυνευμένη" ή ειδικότερα ότι "δεν υπήρχε εκ των προτέρων συνεννόηση με τα ΜΑΤ", κατεύθηκαν με ντυντούκες φοιτητικά μπλοκ προς Ομόνοια. Από κάποιους φοιτητοπατέρες που επιβεβαιώνουν κάθε στιγμή τα προσδιοριστικά "αλίτες, λέρες" που τους συνοδεύουν, ακούστηκε μέχρι και το απδιαστικό επιχείρημα ότι "διαφωνώ με τις πρακτικές του συλληφθέντα" ως

επιχείρημα για να μην πορευθούν. Προφανώς, τα άτομα αυτά επικαλούμενα την πορεία προς τη ΓΑΔΑ, επέσπευσαν τη στείρα και άκρως γραφειοκρατική διαδικασία τους, με σκοπό να περάσει η δικιά τους έτοιμη πολιτική πλατφόρμα ως απόφαση του οργάνου που ονομάζουν "Πανελλαδικό Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων και Καταλήψεων". Είναι σαφές ότι τους συγκεκριμένους φοιτητοπατέρες όχι μόνο δεν τους απασχολεί καθόλου το ζήτημα της αλληλεγγύης, αλλά και λειτουργούν εν τέλει διασπαστικά, αφού δεν υπερασπίζονται πορείες, δράσεις και διαθέσεις πάνω στις οποίες δεν έχουν τον πλήρη πολιτικό έλεγχο.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω (μικρο)κομματικά παιχνίδια, πάνω από 1000 άτομα επέλεξαν να εκδηλώσουν την αλληλεγγύη τους στον συλληφθέντα και χτυπημένο συμφοιτητή τους πορευόμενο από το Πολυτεχνείο προς την ΓΑΔΑ έχοντας μπροστά το πανό του Συντονιστικού Καταλήψεων Ιωαννίνων όπου άνηκε ο συλληφθέντας. Η αυθόρμητη κι άμεση εκδήλωση της αλληλεγγύης είναι μια κατάκτηση των φοιτητικών κινητοποιήσεων από την 8η Ιούνη κι έπειτα, που κάθε φορά στέλνει ξεκάθαρο μήνυμα στο κράτος ότι κανείς δεν θα κρατήσει κανέναν όμηρο από τον αγώνα μας. Αυτή η σημαντική διάσταση της αλληλεγγύης όταν εκφράζεται στους δρόμους έμπρακτα και συλλογικά κι όχι μέσω θεσμικών διαμεσολαβήσεων (χρήση συνδικαλιστών, ΜΜΕ, της θεσμικής κατοχύρωσης των φοιτητικών συλλόγων κτλ.) είναι η αιτία που η αστική δημοκρατία θεώρησε έκνομη αυτή την πορεία, όπως κάνει σε αρκετές περιπτώσεις τελευταία (βλ. χτύπημα της πορείας στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξης).

Έτσι από το Πεδίο του Άρεως και μετά η πορεία περικυκλώθηκε από διμοιρίες των ΜΑΤ, οι οποίες ήταν ιδιαίτερα προκλητικές απέναντι στις αλυσίδες των διαδηλωτών. Ενώ η πορεία επέστρεφε στην Αλεξάνδρα, στο ύψος της Ιπποκράτους οι ΜΑΤατζήδες επιτέθηκαν απρόκλητα με κλωτσιές, γκλομπιές, ασπίδες και χημικά στους διαδηλωτές, διαλύοντας τους αρχικά σε δύο κομμάτια το ένα από τα οποία κατέληξε στην πλ. Βικτωρίας. Οι υπόλοιποι διαδηλωτές δέχτηκαν ξανά την επίθεση της αστυνομίας στην αρχή της Ιπποκράτους, στο ύψος του Α.Τ. Εξαρχείων, και στους δρόμους γύρω από την πλ. Εξαρχείων, όπου τα ΜΑΤ διέσπασαν σε πολλά κομμάτια το σώμα της διαδήλωσης κι εξαπέλυσαν ανθρωποκυνηγητό. Στην συμβολή των οδών Ανδρέα Μεταξά και Θεμιστοκλέους συνέλαβαν έναν ακόμη φοιτητή, τον οποίον αφού τον ξυλοκόπησαν του φόρτωσαν και 5 πλημμελήματα, αφήνοντας τον μετά από 4 μέρες ελεύθερο με περιοριστικούς όρους. Πέρα από τον συλληφθέντα, υπήρξαν και 4 τραυματίες που νοσηλεύτηκαν σε νοσοκομεία, ενώ πολλά άτομα βρέσκονταν σε ημιλιπόθυμη κατάσταση μετά το τρομοκρατικό αυτό χτύπημα. Οι προκλήσεις των μπάτσων δεν εξαντλήθηκαν στην συγκεκριμένη μέρα, αφού ήταν προκλητικοί απέναντι στον αλληλέγγυο κόσμο που συγκεντρώθηκε στα δικαστήρια, ενώ δεν δίστασαν στις 26/2 να χτυπήσουν διαδηλωτές που επέστρεφαν από τα δικαστήρια προς την ΑΣΟΕΕ, καθώς και φοιτητές που πραγματοποίησαν αυθόρμητη διαδήλωση στο Υπουργείο Παιδείας μετά από γενική συνέλευση.

Συμπληρώνοντας το έργο της κρατικής καταστολής τα Μέσα Μαζικής Εξαπάτησης θα προβούν σ' ένα όργιο παραπληροφόρησης, συκοφάντησης και διαστρέβλωσης του αγώνα μας με σκοπό την κοινωνική του απομόνωση. Θα προωθήσουν έναν επίπλαστο διαχωρισμό των διαδηλωτών με βάση τις ιδεολογικές τους θέσεις ή την επιλογή της σύγκρουσης με τις δυνάμεις καταστολής, με σκοπό να αντιστρέψουν την πραγματικότητα της τρομοκρατίας της κοινωνίας από τους κουκουλοφόρους και ροπαλοφόρους αστυνομικούς. Θα αποκρύψουν το χτύπημα της πορείας προς την ΓΑΔΑ, την αστυνομική τρομοκρατία, τα χουντικά ανθρωποκυνηγητά, την παραβίαση του ασύλου. Τέλος θα προετοιμάσουν το κλίμα για ακόμα μεγαλύτερη καταστολή, ζητώντας μαζικές συλλήψεις αγωνιστών.

Απ' όλα τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: Απέναντι στην αλληλεγγύη και στην δυναμική που προκύπτει από την συλλογική επαν οικειοποίηση των δρόμων της πόλης από δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές, απέναντι στις αλυσίδες που διαχωρίζουν την κοινότητα των διαδηλωτών από τις κατασταλτικές δυνάμεις, το κράτος προσπαθεί να μας τρομοκρατήσει και να μας διασπάσει μέσω της μαζικής ρίψης επικίνδυνων για την υγεία μας χημικών, με κλωτσιές και ψεκασμούς στο πρόσωπο. Απέναντι στην αλληλεγγύη που αναπτύσσεται στο εσωτερικό του φοιτητικού

κινήματος με όρους όχι ιδεολογικών συμφωνιών αλλά του κοινού αγώνα, η αστική δημοκρατία στοχοποιεί πολιτικές συνιστώσες κι αγωνιστές και με την συνδρομή των ΜΜΕ προσπαθεί να διαχωρίσει τους φοιτητές σε "κουκουλοφόρους" κι ειρηνικούς διαδηλωτές. Απέναντι στην επίμονη μας ότι "δεν θα περάσει ο νόμος-πλαίσιο δεν θα καταργηθεί το άσυλο" το κράτος βάζει τα σκυλιά του να το παραβιάζουν. Απέναντι στο μπλοκάρισμα της οικονομικής/ερευνητικής λειτουργίας των πανεπιστημίων εδώ και δύο μήνες και στις καθημερινές μας παρεμβάσεις στους δρόμους, στις πλατείες, σε γειτονιές, σε χώρους εργασίας, σε σιδηροδρομικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, όλες οι δυνάμεις του καπιταλιστικού συστήματος θα κάνουν μια ακόμα προσπάθεια να επαναφέρουν την ομαλότητα. Θα χρησιμοποιήσουν δαπίτες, τραμπούκους, φασίστες, πρυτάνεις, μεγαλοκαθηγητάδες, ρουφιάνους μεγαλοδημοσιογράφους, στημένες δημοσκοπήσεις, θα χρησιμοποιήσουν ως σημαία τους τα πιο συντηρητικά αντανακλαστικά της κοινωνίας του καναπέ και της "κοινής γνώμης" των φοβισμένων νοικοκυραίων και θα επιτεθούν πιο λυσσασμένα από ποτέ.

Γεννιέται επιτακτικά η ανάγκη να συνειδητοποιήσουν οι αγωνιζόμενοι φοιτητές ότι δεν δίνουν έναν συντεχνιακό/απομονωμένο αγώνα. Η ένταση της τρομοκρατίας και της καταστολής είναι η ωμή πραγματικότητα για οποιοδήποτε κοινωνικό κομμάτι αμφισβητεί τις κεντρικές επιλογές του συστήματος και στέκεται εμπόδιο στα σχέδια του. Η μάχη ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση είναι μια κεντρικής σημασίας μάχη που ανάλογα με την αποτελεσματικότητά της θα καθορίσει και τους όρους της μάχης ενάντια στην μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος που σχεδιάζουν εδώ και χρόνια όλες οι κυβερνήσεις.

Επειδή λοιπόν αυτές οι μέρες είναι πολύ κρίσιμες πρέπει απέναντι στην τρομοκρατία να προτάξουμε την πιο μαχητική αλληλεγγύη. Κόντρα σε όσους στο εσωτερικό του κινήματος σπέρνουν την πτοπάθεια, να προτάξουμε τον ανυποχώρητο αγώνα, το μη σταμάτημα σε καμιά περίπτωση των καταλήψεων αν (τουλάχιστον!) δεν πάρουν πίσω το νόμο-πλαίσιο. Να μην μείνουμε παθητικοί θεατές στην απομαζικοποίηση των κινηματικών διαδικασιών από τους γραφειοκράτες, αλλά αντίθετα να συμμετέχουμε όλο και πιο μαζικά στις συνελεύσεις, τις καταλήψεις και τις διαδηλώσεις με σκοπό την ανάπτυξη πολύμορφων πρωτοβουλιών που θα διασφαλίσουν την αυτονομία των αγώνων μας. Να απαντήσουμε στον συντονισμό των δυνάμεων της αντίδρασης και της συντήρησης ενισχύοντας τον οριζόντιο συντονισμό δράσεων των αγωνιζόμενων. Απέναντι στα ανθρωποκνηνητά και στις κουντικές απαγορεύσεις των διαδηλώσεων να βάλουμε όλες τις δυνάμεις μας ώστε να κρατήσουμε τους δρόμους που καταλαμβάνουμε. Κάθε φορά που συλλαμβάνουν κάποιον διαδηλωτή να απαντάμε συνεχώς με μαζικές πορείες αλληλεγγύης. Να μην αφήσουμε κανέναν συναγωνιστή μόνο του απέναντι στην καταστολή. Η λάσπη κι η συκοφάντηση του αγώνα μας θα αποτυγχάνουν να μας απομονώσουν κάθε φορά που θα βροντοφωνάζουμε σ' όλη την κοινωνία ότι αγώνας ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση είναι αγώνας όλων μας, είναι ο αγώνας των δυνάμεων της κοινωνικής αλληλεγγύης απέναντι στις δυνάμεις της καπιταλιστικής βαρβαρότητας.

ΟΥΤΕ ΒΗΜΑ ΠΙΣΩ! Ή ΘΑ ΝΙΚΗΣΕΙ Ο ΤΡΟΜΟΣ Ή ΘΑ ΝΙΚΗΣΕΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ

καταληψίες από σχολές

αλληλεγγύη ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ

Την Πέμπτη 22 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα μαζικό πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο μερίκιου 30.000 ατόμων στην Βουλή, ξεκίνησαν οι συγκρούσεις επιβεβαιώνοντας τις κόκκινες ζώνες, όπως είχαν αποφασίσει πολλοί φοιτητικοί συλλογοί. Στις συγκρούσεις αυτές συνελήφθη ένας φοιτητής από τα Γιάννενα ο οποίος, με μία σημαία είχε συλληφθεί με το όνομα περιφραυράντας, το μπλοκ. Η κορεία κατέληξε στο Πολυτεχνείο όπου είχε αποφασιστεί να ληφθεί χώρα το Πανελλαδικό συντονιστικό Γ.Ε. οι συγκρούσεις συνεχίστηκαν και η δράση της αστυνομίας των χώρων εντός του πολυτεχνείου στα διακρίονα, ενώ αργότερα περιβίωσε και το άσπασ. Ηλεκτα από μαζική παρέμβαση αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί πορεία Αλληλεγγύης για τον συλληφθέντα προς την ΓΑΔΑ όπως και έγινε με την συμμετοχή 1000 διαδηλωτών. Στην συμβολή Αλληλεγγύης και Πατριστών την πορεία κώλωσαν διμοιρίες των ΜΑΤ, η διαμάχη της διαρκείας της προέλασης. Η πορεία σταμάτησε στο όνομα του Αρείου Πάγου, με τον δρόμο προς την ΓΑΔΑ είναι ήδη κλειστός με κλώσες των ΜΑΤ αναγκάστηκε σε αναχώρηση κι μετά από λίγα λεπτά της διατάχθηκαν ανάγναι και προληπτικά με κλώση κλώσιες και σημεία διαλύοντας την. Ένα μέρος του κόσμου κατευθύνθηκε προς την Ιπποκράτους, ενώ ένα άλλο κινήθηκε στην πλατεία Βικτωρίας. Όσοι μπήκαν στην Ιπποκράτους, κινήθηκαν και πριν προλάβουν να ανασυγκροτηθούν, εξαγριζόμενοι τελικά χρέχοντας ένα κομμάτι έφτασε στην Νομική και έφτασε ενώ εξακροτά στα σταθμάτων Εξαρχείων ακολούθησε ανθρωποκτονηγητό, ως της πορείας. Ο τελικός αποκλεισμός ήταν 4 τμήματιες διαδηλωτές οι οποίες μεταφέρθηκαν στο Γενικό και άλλοι λιπόθυμοι και η κατάσταση σοκ και μια σύλληψη ενός εκ των διαδηλωτών στην Εξαρχείων.

Εκτός φαίνεται η δημοκρατία θεώρησε έκνομη μια πορεία Αλληλεγγύης.

**Την πορεία κατεστειλαν
γιατι ήταν:**

**Κίνηση έμπρακτης
Αλληλεγγύης**, αδιαμεσολάβητη από
ένδικα μέσα (δικηγόρους) και
συνδικαλιστές

**Έξω από την κανονικότητα
του διπόλου, του φοιτητικού κινήματος,
Καταλήψεις-εβδομαδιαία πορεία στο κέντρο
της Αθήνας**

Μια πράξη αντι-βίας, με σκοπό
να ανακτήσει το δρόμο,
ενάντια στον εκφοβισμό
που επέβαλε
η καταστολή στην
πρωινή πορεία

Όσον αφορά την αντίλη των

MME οι
αυτήν απεικονιστή
με την καλύτερη τρόπο να τον
μεταφέρει να κώμα ότι δεν είναι
μιας και αυτός είναι ο πόλεμος
ο απελευθερωτικός της πατρίδας
και η απελευθέρωση μας κεντρικής σημασίας
διαφορετική από αυτή που έφερε
μηνιαστικές απελευθέρωση κώματι
από αυτό.

τά εχθρευόμαστε

**Το καθεστώς
επιτήρησης και
καταστολής
αντιστασιακών του
αντιστασιακών
εναντίον του.**

καταληψίες από σχολές

ΟΙ ΧΑΦΙΕΡΕΣ

(στους καιρούς της απορρόκωσας)

ΔΕΙΚΝΟΥΝ ΣΤΑ ΤΑΝΚΣ
ΠΩΣ ΝΑ ΜΠΟΥΝ

ΑΠ' ΤΑ ΤΗΛΕΠΑΡΑΘΥΡΑ

Μικρές κοφτές αλήθειες σε 1-2-3-4

1. Το αυτοδιαχειριζόμενο στέκι αρχιτεκτονικής είναι ένας ανοιχτός-κοινωνικός-κατειλημμένος χώρος στο κτίριο της (πρώην) πλαστικής.

α. Λέμε ανοιχτός και εννοούμε πως η συνέλευση που διοργανώνεται στο χώρο και οι λειτουργίες του είναι ανοιχτές σε όποιον σέβεται τον αυτοδιαχειριστικό-προταγματικό αμεσοδημοκρατικό χαρακτήρα του.

β. Λέμε κοινωνικός και εννοούμε ότι αποτελεί χώρο συνεύρεσης ανθρώπων και πολιτικής τριβής και στεγάζει λειτουργίες όπως το πολιτικό καφενείο, η δανειστική βιβλιοθήκη, το μουσικό στούντιο, ο πάγκος εντύπων, εκδοτικά εγκυρίσματα και συντακτικές ομάδες, εκδηλώσεις και προβολές -με ωράρια ή συχνότητα ανάλογη των δυνατοτήτων μας- προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης των συλλογικών μας κοινωνικών ικανοτήτων και του ελεύθερου προσδιορισμού της πολιτικής μας ταυτότητας.

γ. Επιλέγουμε κατειλημμένος -όχι δηλαδή χωρίς προσωπικό πόνο και έξοδα για την συντήρηση, βελτίωση του κτιρίου και για την απόκτηση των απαραίτητων για τις λειτουργίες του εξοπλισμό, και κυρίως με τα γνωστά προβλήματα που έχουν οι χώροι ως κατειλημμένοι ανά καιρούς- γιατί πιστεύουμε στη σημασία πρώτον: του ελεύθερου ορισμού του χαρακτήρα του χώρου μας και δεύτερον: στην υπευθυνότητα και τις συντροφικές σχέσεις που καλλιεργεί και απαιτεί η συλλογική διαδικασία της κατάληψης.

2. Μπαρουταποθήκη θα όφειλε να είναι το στέκι (ναι, το παραδεχόμαστε, το πατάμε και μεις κομιά φορές το ρημόδι το τηλεκοντρόλ) για να βολεύει εσάς τους δημοσιογράφους, τους πρυτάνεις και τους καθηγητάδες, το κράτος, τους κατ' όνομα ή κατά τεκμήριο φασίστες στην προγραμματισμένη επίθεση στο άσυλο.

Γνωστή ιστορία για όποιον έχει μάτια και θέλει να βλέπει: Λίγο πριν ψηφίσει το κράτος σάσσωμο το νόμο για το άσυλο έρχεται κι ο κάθεται τελευταίος καθηγητάρουφιάνος από σας, να βάλει ένα κεράκι, με ύφος πιο hardcore, με ύφος πιο μπλαζέ (ναι, μεν, αλλά...) -και τα δύο χρήσιμα είναι- να δημιουργήσει τα φαντάσματά που χρειάζονται για να ψηθούν οι τηλεπακοχουμένοι.

Ονοματίζετε, εν γνώσει σας, χώρους που τόσα χρόνια έχουν επιδιώξει να δείξουν το χαρακτήρα τους, όπως σας βολεύει για να μπορείτε να συζητάτε με τους ματάδες και τους ακροδεξιούς πως θα μονταριστεί το άσυλο απ' αυτό που καταδεικνύει κοινωνικά την αντίθεση καταστολής και ελεύθερης διακίνησης ιδεών και πρακτικών, σ' εκείνο που θα βάζει σε στόχο την προστασία του "απαυγίσματος" αυτής της κοινωνίας (που χρόνια στιγματιζόταν στην συλλογική μνήμη σαν τον απόπατό της) τους μπάτσους, του κράτος τους και της ασφάλειάς τους. Όχι, ότι είχαμε και κομιά αμφιβολία για το ποιόν σας, αλλά έτσι για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους.

3. Το αυτοδιαχειριζόμενο στέκι αρχιτεκτονικής ποτέ δεν έκρυψε το συγκρουσιακό του χαρακτήρα απέναντι στην κυρίαρχη ιδεολογία και τις πρακτικές της. Είμαστε κομμουνιστές, είμαστε αναρχικοί, είμαστε αυτόνομοι. Επιλέγουμε να είμαστε εκθροικοί απέναντι στη σπύλα και το φόβο και σε όσους μιλάνε, αντί για μας, για εμάς, με έναν τρόπο πάντα ανοιχτό και διακριτό, με άμεσο σκοπό την επικοινωνία και κοινωνικοποίηση των στόχων και των πράξεών μας, των οποίων επιδιώκουμε να κάνουμε αναγνώσιμη την ευθύνη.

4. Οι συνομισίες και τα υπάγια παιχνίδια που δέλετε να φορτώσετε στην πλάτη μας είναι ένα πράγμα που σας ανήκει και το μόνο άλλωστε που ξέρετε καλά, παίζοντας τόσα χρόνια κάτω από τα τραπέζια. Εγκληματοποιείτε, αποπολιτικοποιώντας, πολιτικούς χώρους, ρίχνετε λάσπη όπως μπορείτε, για να πετύχετε τους σκοπούς σας (και να μην το ξαναλέμε, τα είπαμε πριν). Αυτό είναι το παιχνίδι και δε λέμε ότι το παίζετε. ΛΕΜΕ ΟΤΙ ΤΟ ΣΤΗΝΕΤΕ. Γιατί όχι; Έτσι κι αλλιώς έχετε διαλέξει από καιρό μπάντο.

* Συνηθίζουμε να μην απευθύνουμε τα κείμενα μας σε λέξεις, διαλέγουμε να διατηρούμαστε μακριά από την πτωματία. Κομιά φορά όμως κι η βρώμα τους γίνεται σφοδρή.

αυτοδιαχειριζόμενο στέκι αρχιτεκτονικής

ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ, ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟ ΛΑΟ

Παρατηρώντας την καθημερινότητα στην μητρόπολη διαπιστώνουμε ότι η πολυεθομία, το δίκτυο μεταφορών, οι κινήσεις κι οι ρυθμοί των ανθρώπων είναι προσανατολισμένα στην εξυπηρέτηση της παραγωγής και της κυκλοφορίας του Εμπορεύματος κι όχι στην εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών.

Το μετρό είναι ένα έξοχο παράδειγμα της σύγχρονης εμπορευματοκοποιημένης πραγματικότητας μέσα στην οποία καλούμαστε να ζήσουμε. Υποτίθεται ότι έχει ως σκοπό την εξυπηρέτηση ενός δημοσίου αγαθού (των μεταφορών) αλλά στην πραγματικότητα

διαχειρίζεται από μια ιδιωτική κερδοσκοπική εταιρεία. Είναι ένας δημόσιος χώρος που κάθε στιγμή καταγράφεται κάθε κίνηση των ανθρώπων μέσω των πάμπολλων καμερών. Απαγορεύεται η οποιαδήποτε δημόσια (πολιτική) παρέμβαση (αφίσες, σελιφάκια, πανό, μοίρασμα κειμένων) ενώ ταυτόχρονα οι χώροι είναι γεμάτοι από διαφημίσεις που είναι έτσι τοποθετημένες ώστε να προσπλάνουν αναγκαστικά το βλέμμα του καθενός στην προπαγάνδα κάθε επιχείρησης. Οι αποστειρωμένοι χώροι σε συνδυασμό μ' ένα πλέγμα απαγορεύσεων στοιχειωδών ανθρώπινων δραστηριοτήτων (ελεύθερης κίνησης, ικανοποίησης πείνας/δίψας/φυσικών αναγκών) επιβάλλουν βίαια την εσωτερικευση του ρόλου του ανθρώπου ως παραγωγική/εμπορευματική μονάδα που μεταφέρεται μέσω ενός "σωλήνα" του κοινωνικού εργοστάσιου, από τον ένα προορισμό στον άλλον. Από την παραγωγή στην κατανάλωση κι αντίστροφα...

...Από την παραγωγή στην κατανάλωση όπως μας θέλει εμάς τους φοιτητές το αναδιάρθρωμένο εκπαιδευτικό σύστημα, με ακμές (αυτή την στιγμή) την αναθεώρηση του άρθρου 16 και το νέο νόμο-πλαίσιο για ΑΕΙ-ΤΕΙ. Να καταναλώνουμε πακέτα γνώσεων που (θα) εξυπηρετούν όχι την δίψα για μάθηση ή την καλλιέργεια της προσωπικότητας ενός ελεύθερου και κριτικά σκεπτόμενου ανθρώπου, αλλά γνώσεων που χρειάζεται η παραγωγική μηχανή του καπιταλισμού. Να αξιολογούμε και να εξεταζόμαστε συνεχώς, εσωτερικεύοντας τις αρχές του ανταγωνισμού και του συνεχούς τρεξίματος για να ν' αναπαραγάγουμε δια βίου και με δικό μας κόστος την εργασική μας δύναμη. Να κυκλοφορούμε σε χώρους αποκλειστικά προσανατολισμένους στην παραγωγή ακαδημαϊκής/ερευνητικής γνώσης, χωρίς να εμποδίζονται από κοινωνικά κεκτημένα όπως το άσυλο, που εμποδίζει τον αστυνομικό έλεγχο και την επιτήρηση στους πανεπιστημιακούς χώρους, ειρωνεύοντας ταυτόχρονα την άρθρωση συλλογικών αντιστάσεων. Να μας υπενθυμίζουν οι εντακκοί ρυθμοί σπουδών κι νέοι όροι πειθαρχίας (εσωτερικοί κανονισμοί) ότι πρέπει να βιαστούμε να τελειώσουμε τις σπουδές μας (όρια φοίτησης), για να νιώθουμε στις σχολές την προσωρινότητα και την επισφάλεια που κυριαρχεί έξω απ' αυτές: στους εργασιακούς χώρους, στα εμπορικά κέντρα, στις καταναλωτικές ζώνες, στα δίκτυα μεταφορών.

Αντιστεκόμαστε εδώ και μίνες οι φοιτητές στην εκπαιδευτική-εργασιακή αναδιάρθρωση, χρησιμοποιώντας μια πλειοδία μέσων πάλης, όπως αμεσοδημοκρατικές συνελεύσεις, καταλήψεις, διαδηλώσεις, συγκρούσεις με τις δυνάμεις καταστολής, μπλοκαρίσματα δρόμων και τρένων, καταλήψεις ραδιοσταθμών κ.α., προβάλλοντας ταυτόχρονα μια σειρά απαιτήσεων που τα ΜΜΕ είτε τα αποσιωπούν, είτε φροντίζουν να τα περιορίζουν σε συντησιακά πλαίσια. Στην πραγματικότητα όμως, λίγοι γνωρίζουν ότι οι φοιτητές απαιτώντας δωρεάν συγγράμματα, σίτηση, στέγαση γιατί δεν θέλουν να δίνουν ούτε ένα ευρώ για να αναπαραγάγουν την εργασική τους δύναμη, ταυτόχρονα απαιτούν κι αγωνίζονται για δωρεάν μεταφορές για όλο τον λαό. Αντιστεκόμαστε στην κατάργηση του πανεπιστημιακού ασύλου, προτάσσουμε ταυτόχρονα την ουσιαστική του διεύρυνση και σ' άλλους κοινωνικούς χώρους (σχολεία, εργασία, δημόσιος χώρος) και ταυτόχρονα προχωρούμε στο έμπρακτο σαμποτάζ του γενικευμένου καθεστώσ επιτήρησης κι ελέγχου, μέσω της καταστροφής καμερών. Αντιμετωπίζοντας την επέλαση της λογικής του εμπορεύματος στην τροποβόθμια εκπαίδευση, απαντώνε καταδεικνύοντας ότι μια σειρά δημοσίων αγαθών και κοινωνικών αναγκών (παιδεία, δημόσιοι χώροι, μεταφορές) λειτουργούν όλο και περισσότερο με βάση την λογική του εμπορευματικού κέρδους, της καταναλωτικής αποστειρώσεως, της αναπαραγωγής αλλοτριωμένων κι απομονωμένων ατομικότητων. Βγάζουν τις καταλήψεις τους στους δρόμους, μπλοκάρουν την ομαλότητα της συνεχούς παραγωγής και κυκλοφορίας εμπορευμάτων, παλεύοντας για την συλλογική επανοικειοποίηση των δημοσίων χώρων, του χρόνου μας, την απαλλοτρίωση των ιδίων των ζωών μας.

Για όλα αυτά και για πολλά περισσότερα, παρεμβαίνουμε σήμερα στους χώρους του μετρό, διαταράσσοντας την ομαλότητα των προκαθορισμένων κινήσεων, μοιράζοντας το λόγο που κρέβουν/διατρεβλώνουν τα ΜΜΕ, απαιτώντας δωρεάν μεταφορές για όλες κι όλους, ζητώντας την από κοινού πάλη με την υπόλοιπη κοινωνία για αυτά που μας ενώνουν και μας στερούν καθημερινά.

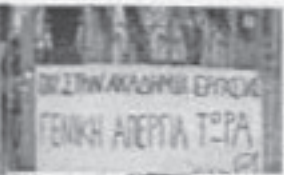

καταληψίες από σχολές

ΚΙΝΗΜΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΑΔΡΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΗΤΤΟΠΑΘΕΙΑ

ΠΑΙΞΤΕ ΓΙΑ ΑΣΤΟ
"KOS READY"...

Ανοικτή συζήτηση για την προοπτική των φοιτητικών καταλήψεων

Μετά από 10 μήνες αγώνα ενάντια στην επαγγελματική αναδιάρθρωση ενώ στον άρμο κερφαί το σύνθημα «πρός τον άρμο του 79» τον ψηφισμένο νόμο να ριζώμε ζωέ . το ύποπτο για το κομματικό επίθετο και τους (ολιγαρχικούς δεμεσοκρατικούς των φοιτητικών κινητοποιήσεων είναι η διαίρεση της επιστροφής στην αμελότητα (οικολογές μοδάματα εξεταστικά). Σε όλο αυτό το διάστημα όμως υπήρξαν σήμερ επίδοτες στην κοινωνικότητα εδώ από το προδιαγεγραμμένο πλαίσιο των παραδοσιακών μαρτύρων πάλης και κοινωνικής απειλήσεως. Αυτές οι κινήσεις είτε θα αθήσουν στον άρμο προς τις κινήσεις είτε θα ουνωσιωθούν αδιαφορημένα.

...ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Ο ανεφάρκτος ακαδόμενος Βασίλης Σπυργίου βρήκεται προφυλακισμένος μετά τις συλλογές στο πανεπιστημιακό συλλαλητήριο της Εθν. Μάρτη εξέτασε τις απλήγειες σκέψεις του και συμμετείχε του στις φοιτητικές κινητοποιήσεις.

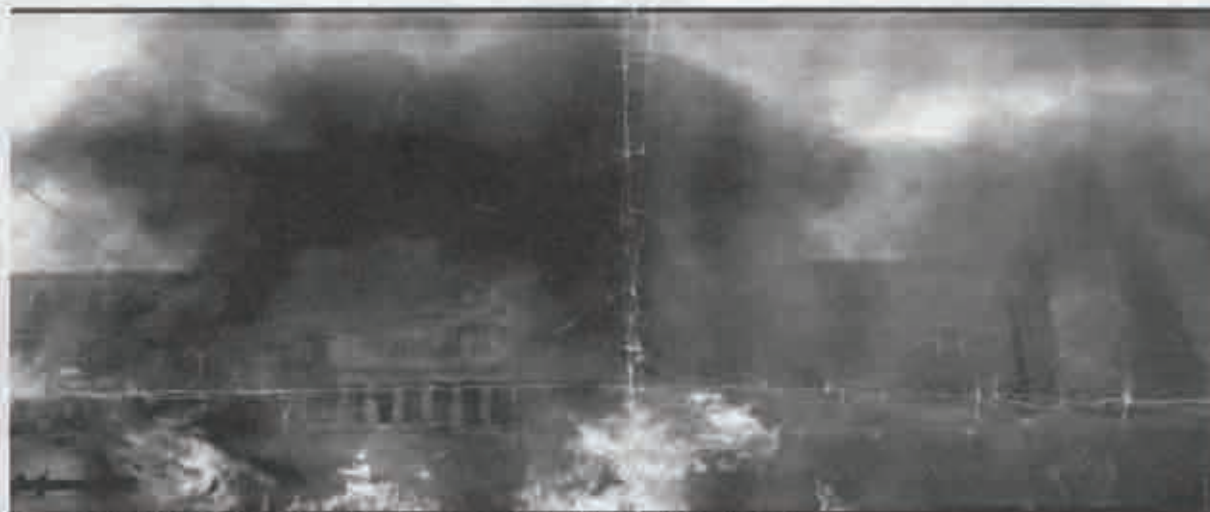
καθώς και για συντονισμό δράσεων

**Πέμπτη 29/03/07 στις 19:00
Πολυτεχνείο (Γκίνη)**

**καταλήψεις από
σχολές**

ΕΧΟΥΜΕ ΠΟΛΕΜΟ

Ένας πόλεμος μαινεται εδώ και αρκετούς μήνες γύρω από την εκπαιδευτική αναδιάρθρωση. Μια κίνηση της εξουσίας που όλα αυτό τον καιρό γίνεται ευρέως αντιληπτή σαν ένα ζήτημα που αφορά ένα μεμονωμένο κοινωνικό κομμάτι -τους φοιτητές-, ενώ δεν είναι παρά μέρος της συνολικότερης αναδιάρθρωσης του καπιταλιστικού καθεστώτος, από την οικονομία μέχρι τους θεσμούς, από την εργασία μέχρι την καταστροφή και τα επιβαλλόμενα πρότυπα ζωής. Μέρος μιας ευρύτερης συνθήκης κατακερματισμού, ελέγχου και καθυστάθισης του κοινωνικού πνεύματος στην αναδοσόμενη στρατιωτικοποίηση των δεικνών κρατών και της νεοφιλελεύθερης πολιτικής της αγοράς. Μιας στάσης που περιγράφεται με τους όρους: φτώχεια και καταπίεση, δίπλα στην συντηρητικοποίηση και την πνευματική εξοθλίωση, τις υποσχέσεις για καταναλωτική ευμάρεια και ενσωμάτωση. Μέρος του διαχρονικού πολέμου που διεξάγουν τα αφεντικά ενάντια στους εκμεταλλεσόμενους.

Αν σκεφτεί κάποιος λίγο παραπάνω, αν κοιτάξει γύρω του, αν στοιχειωδώς προσπαθήσει να αντιληφθεί τον εαυτό του ανάμεσα στους άλλους, την επίσημη καθημερινότητα και τις ακρωτηριασμένες επιθυμίες του, θα κατανοήσει πως το παζλ των κοινωνικών σχέσεων και των κυρίαρχων ρόλων που διαρθρώνονται από τα πάνω, σκαδομεύεται στην εξατομικευση, την εξαγορά των συνειδήσεων και τη νόμιμη βία του κράτους. Σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον όπου ο καθένας είναι τοποθετημένος ατομικά, προσπαθώντας να διαφυλάξει από όλους τους άλλους αυτά που κατανοεί σαν απολύτως ιδιοτελή συμφέροντά του. Ένα περιβάλλον που η δημοκρατία και η καπιταλιστική σχέση διαμορφώνονται καθολικά για όλους, ενώ η κρατική καταστολή αναλαμβάνει να τσακίσει εκείνους που συνειδητά εκθρεύονται ή δεν "καταφέρνουν" να εσωτερικεύσουν τις αξίες και τους κυρίαρχους όρους ζωής, την εθνικιστική ξεφτίλα και την υποταγή στα νόμα που διαφυλάσσει τα συμφέροντα των αφεντικών.

Όλα τα περιπτώσεις είναι που εξτινούνται από τους μιθοφόρους ανταποκριτές των αφεντικών μέσα από τα τηλεοπτικά παράθυρα: είτε κάποιος είναι φοιτητής, άρα και έχει τους λόγους του να φελλίξει κάτι για "δημόσια δωρεάν παιδεία" και την "υποβάθμιση του πτυχίου του", είτε είναι "κοσμοπολίτης" που συνθητεύει να εκκαυλώνει καταβάζοντας φτηνές τραπεζών και επιπυθόμενος στους μάστωους. Δηλαδή, κάποια προφανώς και μπορούν να πορεύονται κάθε βδομάδα εν ειρήνη για κάτι που συντεχνιακά τους αφορά, διεκδικώντας λάθος απαντήσεις σε προκατασκευασμένες ερωτήσεις, ενώ κάποιοι άλλοι αποτελούν "ζένα σώματα" που απώτερο σκοπό έχουν την "προβοκάτσια".

Με αυτόν ακριβώς τον τρόπο η κοινωνική / ταξική αντιβία των αναρχικών και ευρύτερα των αντιστεκόμενων εγκληματοποιείται και καταστέλλεται καθώς αποτελεί τον κύριο παράγοντα εκτροπής της ανώδυνης συντεχνιακής διαμαρτυρίας σε συνολικά ξεγεγημένα αντιπαραθέση. Καθώς αντιλαμβάνονται ότι το άσυλο είναι κάτι παραπάνω από υπόθεση της "εκπαιδευτικής κοινότητας", πως η εκπαιδευτική διαδικασία συνδέεται

άμεσα με την αναπαραγωγή του υπάρχοντος και την ανάπτυξη του κεφαλαίου, ότι ο έλεγχος και η εξειδίκευση της γνώσης είναι σύμφυτα με τη διάχυτη κοινωνική άγνοια.

Τη στιγμή, λοιπόν, που θα έπρεπε να τραντάζεται το έδαφος από τις οδομαχίες είτε για την εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, είτε για τις ρυθμίσεις στα εργασιακά την προηγούμενη περίοδο, είτε για άλλους τους λόγους που μας δίνει αυτός ο κόσμος, οι διαδηλωτές σέρνονται στα μπλοκ και εγκλωβίζονται στα αιτήματα της αριστεράς που διοργανώνει ελεγχόμενες συγκρούσεις των τριάντα δευτεράλεπτων με τα μάγ και συνδιαλέγεται στους πλεοπτικούς δέκτες με την ακροδεξιά φρασεολογία ιπποτών καθαριμάτων του είδους Πρετεντέρη / Γεωργιάδη.

Η αδυναμία τόσο της ευρύτερης κοινωνικής συνδεσης ενός αγώνα, όσο και της ένταξής του σε ένα πλαίσιο ριζοσπαστικής κριτικής και δράσης ενάντια στο υπάρχον, δίνει τη δυνατότητα όχι μόνο για την ψηφίση της εκάστοτε νομοθετικής ρύθμισης, αλλά και για την επιστροφή στην κανονικότητα ακόμα και στην περίπτωση εκδήλωσης των αιτημάτων του.

Την Πέμπτη στις 8 του Μάρτι, την ημέρα που ψηφιζόταν το νομοσχέδιο, μια ακόμα διαδήλωση περνά έξω από τη βουλή. Εκεί που το παιχνίδι φαινόταν να κανεται για τους εδωκούς της μεσαίωσης, επλώνονται τα πεζοδρόμια και ξεσπούν εκτεταμένες συγκρούσεις με τα γουρούνια, που σε στιγμές τους ήταν πολύ δύσκολο να αντισταθίσουν. Οι αλισίβες των μπλοκ ανοίγουν, αρκετοί φοιτητές εμπλέκονται στις συγκρούσεις, το φυλάκιο της προεδρικής φρουράς μπροστά στη βουλή ταίγιαται στις φλόγες. Εκατοντάδες άνθρωποι σκοτεινιάσαν τον ουρανό με μια βροχή από πέτρες και μολότοφ κάνοντας τους δημοσιογράφους να παραληρούν διαμορφώνοντας ένα κλίμα τρόμου και τα αστυνομικά επιτελεία να διατάσουν δολοφονικές επιθέσεις εναντίον των διαδηλωτών με χημικά και ξυλοδαρμούς. Η πορεία κόβεται και ένα μέρος της κατεβαίνει μέχρι τα προπύλαια, ανασηκώσσεται και επιστρέφει στη βουλή όπου ξεσπούν και πάλι συγκρούσεις. Η αστυνομία αλλαμβάνει 61 διαδηλωτές μέσα από μια μάζα από ανθρώπινα κορμιά που προσπαθούν να αποφύγουν τα κτυπήματα και τους οδηγεί στην κρατική ασφάλεια, ενώ παράλληλα καταλαμβάνεται το κτίριο της πρωτανείας σαν όμοιο απάντησι στην καταστολή και τις αυθαιρεσίες.

Οι 52 από τους αυθαιρεσίες παραπέμπονται με πλημμελήματα και στους υπόλοιπους 9 κρεώνονται κακομεγαλικές πράξεις μαζί με διάφορα αντικείμενα που συλλέγουν οι μπάτσοι από το σημείο της σύγκρουσης για να χρησιμοποιηθούν ως εννοσηπτικά στοιχεία. Μέχρι τη Δευτέρα 12 Μάρτι αφήνονται όλοι αφού τους ορίζεται τακτική δικασίμος, εκτός από έναν ο οποίος όχι μόνο δεν είναι φοιτητής αλλά επιπρόσθετα είναι γνωστός για την κοινωνική του δράση ως αναρχικός. Μπορεί να μην υπάρχει κανένα εννοσηπτικό στοιχείο εις βάρος του, πέρα από τις μαρτυρίες των μπάτσων που τον πήραν μέσα από το αιώρι, αλλά οι δικαστικές αρχές έχουν κάθε λόγο να απαιτούν την πθική και φυσική εξόντωσή του καθώς είναι ένας δηλωμένος εκκθός της εξουσίας και της αθλιότητας που οι ίδιες εκπροσωπούν.

Η προφύλακση του Βασιλή Στεργίου είναι ένα γεγονός αδιαχώριστο από την καταστολή όσων βρίσκονται στους δρόμους όλα αυτό το διάστημα και διαμορφώνουν ένα πεδίο οξυμένης κοινωνικής αντιπαράθεσης με την εξουσία και τους σχεδιασμούς της. Και σε αυτή τη συγκυρία πρέπει να κατανοήσει ο καθένας πως η αλληλεγγύη σε όσους δικάζονται είναι αναπόσπαστο κομμάτι της απάντησης απέναντι στο κράτος και την κατασταλτική του επίθεση.

**ΟΠΟΙΟΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΕΙ ΤΟΥΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΣΥΝΤΟΜΑ ΘΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΕΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ**

**ΛΕΥΤΕΡΙΑ
ΣΤΟΝ ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΒΑΣΙΛΗ ΣΤΕΡΓΙΟΥ**

ego te provo

Το κκε που δεν ανακλήθηκε καθόλου από την αστυνομία, ούτε ενόλησε την αστυνομία. Συνθήματα κατά του κοιμοσκειδίου μπάρκιν, στην άλλη παρτία υπάρχουν τα συνθήματα μπάρκιν-γαιουρλίνα-δολοφόνοι κτλ.

Καραβήρας, συνδικαλιστής των ΜΑΤ, δελτία ειδήσεων του Μεγα

Η διάταξη των μπλοκ διαδηλωτών του ΚΚΕ έδειξε εφ'αρκής πως δεν θα επέτρεπε σε κανέναν να κολάσει το κλίμα της παρτίας. Οι διαδηλωτές με στοιχεία οκείδον σαν σε παρέλαση δεν κάλασαν καθόλου τις γραμμές τους σε όλη τη διάρκεια της παρτίας.

εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ. Παρασκευή 16 Μαρτίου 2007

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΑΡΚΙΖΑΣ ΕΣΤΙΑΣΕ... ΕΧΟΥΜΕ ΠΟΛΥΛΟ ΖΑΝΑ *

Πέμπτη 8 Μαρτίου 2007. Κατά τη διάρκεια του πανελλαδικού εκπαιδευτικού συλλαβητηρίου εκατοντάδες διαδηλωτές συγκρούονται με τις δυνάμεις καταστολής στην ευρύτερη περιοχή της πλατείας Συντάγματος, τη στιγμή που μέσα στη Βουλή ψηφίζεται ο νόμος-πλαίσιο (ένο από τα σημεία αιχμής του αγώνα των φοιτητών όλους αυτούς τους μήνες). Τα ΜΑΤ αντεπιτίθενται ασκώντας άγριο καταστολή σε όσα μπλοκ διαδηλωτών βρέθηκαν μπροστά τους. Κινηγητά, ξυλοδαρμοί, ασφυξιογόνα, χημικά και συλλήψεις είναι αυτά που ακολουθούν.

Κάτι παρόμοιο θα συμβεί και δύο ώρες αργότερα, όταν οι διαδηλωτές επιστρέφουν στο Σύνταγμα και επιτίθενται και πάλι στις δυνάμεις καταστολής. Αυτή τη φορά, τη νέα επίθεση της αστυνομίας συνδράμει και ο κομματικός μηχανισμός καταστολής του ΚΚΕ (γνωστές και ως... ΚΝΑΤ). Τη στιγμή που οι εκατοντάδες διαδηλωτές που βρίσκονται μπροστά στον «άγνωστο στρατιώτη» καταδιώκονται από τους μπάρκιν και πνιγνόνται στα ασφυξιογόνα, τα μπλοκ της κκε που βρίσκονται λίγα μέτρα παραδίπλα στο Ζάππειο κλείνουν τις αλυσίδες μην επιτρέποντας σε κανέναν να μπει στα μπλοκ. Τη στιγμή που οι εκτεθειμένοι στους... πραιτορες της δημοκρατίας κόσμο για συλλήψεις, το ΚΝΑΤ απομονώνει επίσης κόσμο, φέρνοντας τον εκτεθειμένο στους... πραιτορες της δημοκρατίας.

Και όμως, η δράση τους δε σταματάει εκεί. Ζητούν πάσα από φοιτητές για να μπουκ στα μπλοκ που ελέγχουν, στα ύψος της Καραγιώργη Σερβίας ανοίγουν τις αλυσίδες τους όχι για να μπουκ διαδηλωτές αλλά για να περάσουν οι διμοιρίες των ΜΑΤ που καταδιώκουν άλλους διαδηλωτές!

Δεν μας εκπλήσσει τίποτε από όλα τα παραπάνω. Η μνήμη δεν βολώνει και όλοι θυμάστε το όλο του κκε και της κκε στους κοινωνικούς αγώνες (από τον εγκλωβισμό 198 αναρκοκίων στην περιοχή του Παλυτεκνείου το 1998 και την παράδοσή τους στα ΜΑΤ (!), μέχρι το ξεπούλημα του αγώνα των ναυτεργατών, τον Φεβρουάριο του 2006), Λαϊδαρία, αυτοφάντηση, διαστρέβλωση, ξεπούλημα.

Πάντα στο όνομα της ψηφοθηρίας και της συναινετικής που επιτάσσει η δημοκρατία. Δεν μας εκπλήσσει τίποτε, μόνο μας εξοργίζει.

Δεν συκοφαντούν και επιτίθενται μόνο στους αναρκοκίους και τους αντιξουσιαστές, αλλά σε οποιονδήποτε αγωνίζεται και έχει διαφορετικές αντιλήψεις και πρακτικές από αυτές που επιτάσσει η ολοκληρωτική κομματική τους γραμμή.

3,5 χρόνια ασφαλίτες...

Μία προβακατορολογία η οποία ός θα μπορούσε να μην έχει εκφραστεί και μέσα στην Πάντεια.

3,5 χρόνια τώρα, οι αναρκοκί και αντιξουσιαστές που δραστηριοποιούμαστε στο Πάντειο είμαστε... ασφαλίτες, και το αντιξουσιαστικό στέκι κώρος διακίνησης ναρκωτικών.

Από τα ψηφίσματα στη γενική συνέλευση της σχολής (άπου έφωσαν απίστευτα... κρόξιμο από την πλειοψηφία του κόσμου), μετά τις συγκρούσεις με ασορμή τη μεταφορά του υπουργείου Τύπου δίπλα στη σχολή, για «το διπλό σπάσιμο του ασύλου από αστυνομικές δυνάμεις καθώς και διάφορες ομάδες που καταπιεζόμενοι το άσυλο κατέστρεψαν το γυαλίνο κτίριο και έδωσαν άλλοθι στα ΜΑΤ να μπουκ στο πανεπιστήμιο», μέχρι την ανακοίνωση ότι τα γεγονότα μετά τον εντοπισμό του φασίστα Παπαγιάννη στο εσωτερικό της σχολής (τον Απρίλιο του 2006) ήταν προσκεδιασμένα μεταξύ «ακροκινούμενων ομάδων». Αλήθεια, πόσα προσκεδιασμένα μπορεί να είναι τρία μακαρώματα.

Και η κλιθία προβακάτσια τους τον Απρίλιο του 2006, όταν ενώ υπήρχε δημόσια ανακοινωμένη εκδήλωση αναρκοκίων στην Πάντεια, οι κινίτες είδαποίσαν τον πρύτανη ότι έχουν «πληροφορίες» ότι θα γίνουν κτεισάδια για να ακυρώσει την εκδήλωση.

Στην ουσία, πίσω από όλη αυτή την προπαγάνδα κρύβεται το μένος τους για την ύπαρξη αυτοοργανωμένων εκχηρημάτων μέσα στους πανεπιστημιακούς χώρους. Το μένος τους απέναντι στην πολιτική πρόταση αυτών των εκχηρημάτων, την αυτοοργάνωση, τις οριζόντιες δομές, χωρίς αρχηγούς και αυθεντίες, την ισότητα συμμετακή, την καθημερινή σύγκρουση με την ασφυκτικές δομές αυτές της κοινωνίας.

Το κκε όπωση και ο συν αποτελούν το αριστερό ανάκλιμα της δημοκρατίας. 35 χρόνια δολώσεων νομιμοφροσύνης, στα πλαίσια της συναινετικής που επιτάσσει το κοινοβαυλεμιακό σύστημα, και η συνεχή επιδίωξη τους όταν ένας κοινωνικός αγώνας κινδυνεύει να ξεφυλάει από τον έλεγχο τους, να τον σγκιστρώσουν, να τον αποαυμιπίσουν και εν τέλει να τον καταστρίλουν. Και, όμως, η ιστορία έχει αποδείξει ότι είναι αρκετές οι φορές που οι κομματικοί μηχανισμοί δεν κατάφεραν να ελέγξουν τους κοινωνικούς αγώνες. Σε μία διαδρομή που το πάθος συναντάει την οργή και η καρδιά την επιθυμία. Απέναντι και ενάντια σε κάθε ολοκληρωτισμό...

ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟ ΕΧΟΥΝ ΟΙ ΕΞΕΓΕΡΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΟΙ ΡΟΥΦΙΑΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΕΝΟΙ

αντιξουσιαστικό στέκι Παντείου
(στο ισόγειο του γυαλίνο κτιρίου)

ΤΗ ΝΥΚΤΗΡΕΣ... Η ΚΚΕ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΝ...
ΠΡΟΣΤΗ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΜΗ ΝΑ ΑΠΟΚΛΙΝΕΙ ΤΗΝ ΚΚΕ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΧΙΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Αυριανη

Μια απατημένη από τους 49

Αγάπη μου δεν είναι αυτό που νομίζεις...

Βγήκα. Τι έγινε με μορό; Ίηρα κρημερίδα. Σαβανικά όλοι ενώθηκαν στην «αερή συμμαχία» του δήθεν αυτονόητου. Οι φοιτητές τα μαζεύουν και γυρίζουν στην θαλπωρή των μαθημάτων και της εξεταστικής τους έχοντας κερδίσει τη εμπειρία του «ήμασταν και εμείς εκεί», οι παρατάξεις ετοιμάζονται για εκλογές εξαργυρώνοντας την συμμετοχή τους στο κίνημα και προσπαθώντας να πείσουν πια είναι τελικά η «παρατάξη του 16», οι καθηγητές γυρνούν στις ακαδημαϊκές τους μπίζνες, η κυβέρνηση σχεδιάζει ανενόχλητη τον επόμενο «ασφαλιστικό» στόχο. Όλα τέλειωσαν. Οι νοικοκυραίοι μπορούν πια να σχεδιάζουν τα μπάνια του στη Λούτσα. Δεν υπάρχουν πια κουκουλοφόροι που μπαινοβγαίνουν στις πορείες των φοιτητών γιατί δεν υπάρχουν πια φοιτητές στο δρόμο.

Και εγώ με παιδιά που είμαι; Τόσο καιρό μου λέτε ότι θα πάμε μπροστά, ότι θα ρίξουμε τους νόμους και την κυβέρνηση ακόμα, ότι θα πέσουμε στη Πανεπιστημίου αν χρειαστεί όπως τόσοι και τόσοι άλλοι, πως δεν γυρνάμε πίσω άμα δεν υποχωρήσουμε αυτοί. «οι κεφαλαιοκράτες, οι δεξιοί, οι αστοί». Τι ωραία που μου τα έλεγες αγάπη μου. Τι πάθος ήταν αυτό. Και εγώ όμως σε πίστεψα. Πάντα μπροστά. Στη βουλή μπροστά, στο πολυτεχνείο, πάντα εγώ έμεινα στη κατάληψη. Αλλά και όταν με έπιασαν οι αστυνομικοί, δεν λέω, πέραστες ψηφίσματα παντού. Αχ, με μορό με τις γνωριμιές σου, Βγήκα!

Αλλά τα πράγματα άλλαξαν. Μπορώ να το καταλάβω. Πρέπει να πας σε εκλογές. Δε μπορείς να χάσεις τέτοια ευκαιρία για την καριέρα σου. Σήμερα είσαι πρώτη μούρη. Σήμερα είσαι κάποιος. Τι και αν εγώ θα ήμουνα μαζί σου όπου και να με πήγαινες. Αλήθεια στο λέω, δεν είμαι υστερική, για σένα θα την έχανα την εξεταστική μου. Για τη δημόσια παιδεία με γαμάτο, Σιγά, το εξάμηνο τώρα θα σκεφτούμε.

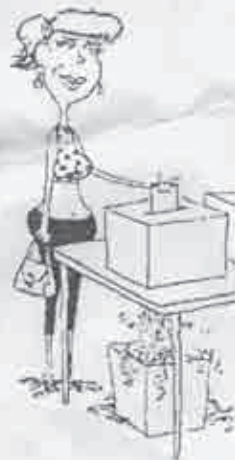
Αλλά από την άλλη με μωράκι. Εκεί την φυλακή μιλάγα όλη μέρα με το Βασίλη. Ξέρεις μορό τον οικοδόμο. Μου λέγε, μου λέγε. Καλά και εγώ συμφωνούσα δεν μπορώ να πω. Πως πρέπει να πάμε μπροστά, όπως έλεγες και εσύ, πως οι συνθήκες δεν έχουν αλλάξει, πως τώρα είμαστε επικίνδυνα, πως η κατάληψη είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε, πως αν σταματήσουμε είναι σαν να παραδεχτήκαμε πως είμαστε «λίγοι». Μου 'λεγε ακόμα πως αν σταματήσουμε εμείς δεν θα μπορεί κανείς να διαδηλώσει, πως κανένας δεν θα βγει ξανά στο δρόμο, πως θα χάσουμε τα πάντα.

Αλλά αν συνεχίσουμε θα αναγκαστούν να σταματήσουν, να τα πάρουν όλα πίσω. Όχι επειδή μας αγαπάνε αλλά επειδή δε: θα 'χουμε διέξοδο. Μου 'πε ακόμα πως αυτός δεν θα σταματήσει να κατεβαίνει στο δρόμο γιατί μόνο στο δρόμο μπορεί να νικήσει. Μόνο εκεί νικας με αξιοπρέπεια, μόνο εκεί ζεις με αξιοπρέπεια, μόνο εκεί πεθαίνεις αξιοπρεπώς. Τον πίστεψα. Έλα, Κώστα, μη φωνάζεις. Το ξέρω ότι είναι ανυπόφορο. Ότι δεν μπορεί να καταλάβει από συνδικαλισμό, ότι απαξιώνει το δημόσιο ως δήθεν κρατικό. Τα ξέρω όλα αυτό μορό μου, αλλά τι να κάνω, τον πίστεψα.

Αλλά μη φοβάσαι. Ξέρω ότι εσύ είσαι το μέλλον. Ξέρω ότι πρέπει να πάμε σε εκλογές για το καλό μας, ότι πρέπει να σταματήσουμε της κατάληψης για του χρόνου. Ξέρω ότι πρέπει να ανεβούμε να πάρουμε καρέκλες, θέσεις. Να μην καταστήσουμε προζόνια στην πλατεία!

Όλα αυτά τα ξέρω και είμαι στο πλευρό σου. Ένα μόνο δεν αντέχω,

Μην μου λες ότι «δεν είναι αυτό που νομίζω»

Ανοιχτή συνέλευση αυτόνομων σχημάτων και καταληψιών φοιτητών

anoixtisineleysipatras@gmail.com

[ΣΥΝΤΟΜΟ, ΑΝΤΙ-ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΜΕ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΧΛΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΣΚΟΝΤΑΦΤΕΙΣ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΑΚΙ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΑΚΙ]

Θα μπορούσαν να γραφτούν (και έχουν γραφτεί) σελίδες και σελίδες για το πως οι αριστεροί «πούλησαν»(ή, καλύτερα, προσαρμόσαν στις ανάγκες τους) το φοιτητικό κίνημα και τώρα εξαργυρώνουν την παρουσία τους στο δρόμο με ψηφούς. Θα μπορούσαν να γραφτούν ακόμα παραπάνω για τη διαμεσολάβηση, την ανάθεση, τη σημασία των φοιτητικών εκλογών γενικότερα και το πως αυτές χρησιμοποιούνται από τις αριστερές παρατάξεις ειδικότερα. Αλλά είναι κουραστικό να προσπαθείς να πείσεις για το προφανές. Όποιος έχει μάτια βλέπει- εκτός αν έχει συμφέρον να παραμένει τυφλός. Απλώς θέλωμε να παραθέσουμε μια παρατήρηση που κάναμε και συμπεκνώνει επαρκώς τη διαλεκτική κινήματος-εκλογών και τη θέση της αριστεράς μέσα σε αυτή.

ΠΡΑΞΗ 1* (ή για ποιο λόγο κάποιοι ένωσαν άνετα με «ψοφίες» καταλήψεις στην Πολυτεχνειούπολη)

Πέροι τον Μάη - Ιούνη εν μέσω καταλήψεων και διαδηλώσεων κάποιοι καταλήψεις από το ΕΜΠ πιάσαμε το διασυντονιστικό του Πολυτεχνείου, μεταξύ άλλων, να αποφασίσει τα εξής: να ασφαλίσουμε τις εισόδους της Πολυτεχνειούπολης, να οργανώσουμε μια ομάδα περιφρούρησης ώστε να μην μπαίνουν καθηγητές και εργασιομανείς ερευνητές και να μεταφερθούν όλες οι καταλήψεις του Πολυτεχνείου στο κάτω Πολυτεχνείο. Στόχος η δημιουργία εκεί μια ουσιαστικής κατάληψης, ανοικτής στην κοινωνία, κέντρο καθημερινής παρέμβασης. **Θεωρούσαμε το σαμποτάρισμα της έρευνας και την οικειοποίηση του χώρου όχι συμβολικά αλλά πραγματικά- δηλαδή την κινηματική κρήση των Πανεπιστημίων από όλη την κοινωνία όχι για αναπαραγωγή ειδικευμένων εργαζόμενων αλλά για τη δημιουργία ενός δικού μας αυτόνομου χορο-κρόνο κόντρα και έξω από τις σχέσεις και του ρόλους που το σύστημα μας επιβάλει- κομβικό ζήτημα για τον αγώνα.** Κύριο επιχείρημα ήταν το γεγονός ότι η Πολυτεχνειούπολη είναι αδύνατον να οικειοποιηθεί λόγω κωροαξίας και πως η παραμονή μας εκεί επιτείνει τον απο-συντονισμό μεταξύ των σχολών, την εσωστρέφεια, την φθορά των καταλήψεων. Υποστήριζαμε πως αν συνεχίζοταν αυτή η κατάσταση οι καταλήψεις θα απομαζικοποιηθούν. Αντί για απαντήσεις λαμβάναμε κάτι μισόλογα και τέτοια απόφαση ποτέ δεν πάρθηκε. Μάλιστα το συντονιστικό άρχισε να παραπέει τηγαινόντας από αναβολή σε αναβολή. Φτιάσαμε έτσι στον Ιούνη όταν οι φοιτητοπατέρες έστειλαν το κίνημα για διακοπές λέγοντας πως απομαζικοποιήθηκε...

ΠΡΑΞΗ 2* (ή γιατί για κάποιους ήταν αναγκαίο οι καταλήψεις να είναι ψοφίες στην Πολυτεχνειούπολη)

Τον Φλεβάρη το ίδιο οκνηκό επαναλαμβάνεται. Το φοιτητικό κίνημα δείχνει σημάδια ανάκαμψης και επανέρχεται το ζήτημα για καταλήψεις και δράσεις που θα κοινωνικοποιήσουν τον αγώνα μας αντί να τον περιχαρακώσουν στα Πανεπιστημιακά στεγανά ξανατίθεται. Το διασυντονιστικό του Πολυτεχνείου υπολείπεται. Γίνεται σπάνια και όταν γίνεται εκφυλίζεται σε μια άγνη κόντρα Επισκετών-Κντών. Μοιράσαμε τότε μία προκήρυξη, με υπογραφή «αυτόνομοι καταλήψεις ΕΜΠ» που έλεγε τα παρακάτω:

ΤΟ ΕΜΠ ΤΕΛΕΙ ΥΠΟ ΚΑΤΑΛΗΨΗ... ΑΣ ΤΕΛΛΟΥΜΕ!

Όσον αφορά τις καταλήψεις της Πολυτεχνούπολης αυτές παρουσιάζουν μια ζοφερή κατάσταση: ελάχιστη συμμετοχή, καμμία εκδήλωση, σε κάποια κτήρια οι ερευνητές μπαίνουν από την πίσω πόρτα και συνεχίζουν την έρευνα τους. Τα αίτια αυτής της κατάστασης πρέπει να εντοπιστούν στα εξής:

Χαρακτηρία: Η πολυτεχνούπολη βρίσκεται εκτός κέντρου και απομονωμένη από την περιοχή του Ζωγράφου. Αποτελείται επίσης από μια τεράστια έκταση αποκεντρωμένων κτηρίων. Ως εκ τούτου καθίσταται δύσκολη η περιφρούρηση της κατάληψης από απεργαστάσιες καθηγήτριες, η παρέμβαση στη γενιονιά, η συνεννόηση των σχολών μεταξύ τους.

Λογική της ανάθεσης: Η λογική των ειδικών που μέσω της ψήφου του κόσμου αναλαμβάνουν να εφαρμόσουν τις αποφάσεις αναπαράγει την αποπολιτικοποίηση και τη λογική της μη-συμμετοχής στις διαδικασίες. Φταίει για αυτό η γενικευμένη αδιαφορία αλλά κυρίως φταίει οι κομματικοποιημένες Γ.Σ., τα κλειστά παραταξιακά συντονιστικά δίχως αποφασιστικό χαρακτήρα, οι συνήθειες της κάστας των ειδικών του κινήματος. Για παράδειγμα την προηγούμενη βδομάδα έλαβε χώρα ένα μόνο διασυντονιστικό ΕΜΠ και αυτό στη ζούλα.

Η προκήρυξη κατέληξε αιτιά προτείνοντας τη μεταφορά όλων των καταλήψεων στο κάτω Πολυτεχνείο.

Οι καταλήψεις φυσικά παρέμειναν στην Πολυτεχνούπολη. Έπρεπε, λέει, να οικειοποιηθούμε τους χώρους όπου καθημερινά ζούμε. Να παρακαλύσουμε την εκπαιδευτική διαδικασία. Τους οικειοποιηθήκαμε, με Μπόμπ Σφουγκαράκη, φραπέδες και μπισζουκάκι. Ξέρεις μωρέ εμείς οι 5 σε κάθε σχολή που «ξέρουμε». Ολόκληρη Ζωγράφου δεν πήρε καμμάρι τι σκατά κάνουμε εκεί μέσα. Κάτι πάνω για Δημόσια και δωρεάν παιδεία είδε μόνο, Όσο για την έρευνα, αυτή παρακολήθηκε ασφαλώς από την άποψη ότι οι καθηγήτριες έμπαιναν από την πίσω πόρτα και όχι από την κεντρική. Ύστερα ο νόμος-πλαίσιο πέρασε, οι φοιτητές άρχισαν να συρρέουν στα αμφιθέτρα διπλώντας για μάθημα, ανταλλάζοντας σημειώσεις, βρίζοντας τις μειωψηφίες. Δύο αγωνιστές έμειναν στη φυλακή. Και οι φοιτητοπατέρες...

ΣΧΟΛΙΟ 1* (ή γιατί οι ίδιοι νιώθουν εξίσου άνετα οι εκλογές να γίνονται στο κάτω Πολυτεχνείο)

... οι φοιτητοπατέρες έστησαν τραπέζια για τις επερχόμενες εκλογές. Οι αγωνιστές στα τραπέζια τους έχουν τον εθε και φωτογραφίες από το μεγαλειώδες νικηφόρο (?) φοιτητικό κίνημα. Οι καριερίστες σημειώσεις και φωτογραφίες με χαρούμενους φοιτητές που επιτέλους μπορούν να σπουδάσουν (να ξεκλωθούν δηλαδή στις εργασίες, να αποδείξουν ότι είναι καλύτεροι από τον διπλανό τους κλπ). Το μόνο σίγουρο πάντως είναι ότι οι εκλογές θα γίνουν στο κάτω Πολυτεχνείο: θεωρείται από όλους αυτονόητο.

Γιατί; Διότι ακριβώς εκεί στηρίζονται όλοι οι εργολάβοι των κοινωνικών αγώνων. Εκεί στηρίζεται η αστική δημοκρατία και ο καπιταλισμός. Ο αγώνας πρέπει να είναι ελεγχόμενος, στείρος, δίχως μαζική συμμετοχή στις διαδικασίες του κινήματος. Οι καταλήψεις διεκπεραιωτικές, νούμερα για την Ελευθεροτυπία. Ο κόσμος αρκεί να συρρέει στις Γ.Σ., να χειροκροτάει και να ψηφίζει τους ειδικούς, να τους αναθέτει την κατάληψη και να κατεβαίνει μια φορά τη βδομάδα στο δρόμο ειρηνικά, ακολουθώντας τις ντυνιούκες. Οποιαδήποτε πρόταση συμβάλει στην κοινωνικοποίηση του αγώνα, στη συμμετοχή όλων στις διαδικασίες, την επαφή με άλλα κοινωνικά κομμάτια είτε θα πολεμηθεί, είτε θα αφομοιωθεί μέσα από τα κανάλια των γραφεικρατικών μηχανισμών των «αγωνιστικών» παρατάξεων.

Όταν όμως φτάνουν οι εκλογές τα πράγματα αλλάζουν. Εκεί πρέπει να διευκολύνουμε τον κόσμο... Εκεί οι μάζες είναι ακίνδυνες. Έρχονται σαν

διαχωρισμένες ατομικότητες που ακούνε το παραμυθάκι τους, ρίχνουν την ψήφο τους και ύστερα πάνε για καφέ. Αλλά και δημοκρατικά! Δηλαδή διαχωρισμένα, αντιπροσωπευτικά, πειθήνια.

ΠΡΑΞΗ 3* (Ένα χρήσιμο συνθηματάκι)

Θα κλείσουμε υπενθυμίζοντας ένα ακόμα περιστατικό. Από την αρχή των κινητοποιήσεων στη ρητορική των αριστερών κυριαρχούσε το ζήτημα της σύνδεσης του φοιτητικού κινήματος με το εργατικό. Κατά τη συνήθη πρακτική τα λόγια έμειναν λόγια. Σε μια πορεία ένα μέρος των διαδηλωτών αμφισβήτησε έμπρακτα τη λογική της προκαθορισμένης, ειρηνικής, φοιτητικής πορείας με αρχή και τέλος και έκανε το ελάχιστο: κατευθύνθηκε με πορεία στη ΓΣΕΕ απαιτώντας Γενική Απεργία. Επικράτησε τότε ένα συνθηματάκι εξαιρετικά χρήσιμο για τη σημερινή, εκλογική, συγκυρία: **ΑΛΗΤΕΣ, ΛΕΡΕΣ, ΦΟΙΤΗΤΟΠΑΤΕΡΕΣ!**

Σημειωτέον, οι φοιτητοπατέρες που τότε κεντρικά διαφωνούσαν με την «οπίορτουνίστικη» αυτή κίνηση 2 μέρες ύστερα φόρεσαν τα καλά τους, φάναξαν τους φίλους τους τους δημοσιογράφους και έκαναν ακριβώς το ίδιο! Πορεία στη ΓΣΕΕ. Όσο για τη σύνδεση με το εργατικό οι μη-φοιτητές (και συνεπώς, με κοινή λογική εργατές) Βασίλης Στεργίου και Timo Behrendt που βρίσκονται προστατευμένοι για τη συμμετοχή τους στις φοιτητικές πορείες ξεκάσταραν από τους προσαναφερθέντες με εξαιρετική ευκολία. Ποτέ δεν κατάλαβαμε πως γίνεται να επιδιώκουμε σύνδεση με την κοινωνία από την μία και να καταγγέλλουμε από την άλλη τα «εξωπανεπιστημιακά στοιχεία». Διότι, κατά τη γνώμη μας, το εξωπανεπιστημιακό στοιχείο, σύμφωνα με την κοινή λογική ξανά, είναι εργαζόμενο στοιχείο. Και εφόσον είναι εξωπανεπιστημιακό και συνεπώς δεν έχει πτυχιάκι μάλλον είναι υποβαθμισμένος εργαζόμενος. Πως να το πούμε για να γίνει αντιληπτό... Προλετάριος. Σας κάνει!

Εκολιο Τελικό. (Και ελάχιστη φλυαρία...)

Το ΑΛΗΤΕΣ, ΛΕΡΕΣ, ΦΟΙΤΗΤΟΠΑΤΕΡΕΣ δεν το λέμε από εμπάθεια και ως μη μας θυμώνουν οι φίλτατοι Εσακίτες, οι λιγότερο συμπαθείς Κνίτες κλπ. Απλώς είναι εύχρηστο και κάνει καλή ρήμα, ικανή να διεγείρει τα πλήθη. Κατά τα άλλα είναι ανακριβές. Διότι οι φοιτητοπατέρες ούτε αλήτες είναι ούτε λέρες. Απλώς διεκδικαυρώνουν το ρόλο τους: Το καναλιζάριαμα του κοινωνικού ανταγωνισμού όπως από εμφανίζεται στα Πανεπιστήμια μέσα σε (προφανείς ή συγκαλλημένους) γραφειοκρατικούς μηχανισμούς, την ομογενοποίηση του λόγου του κινήματος κάτω από προκατασπόμενα, τη λείανση των ακριβών πρακτικών και λόγου μέσω της ιδεολογίας. Η φυσιολογική συνέχεια αυτού είναι οι εκλογές. Με το άλλοθι ότι αν δεν συμμετέχουν θα αφήσουν χώρο στη ΔΑΠ και την ΠΑΣΠ να κάνει κουμάντο, ότι τάχα θέλουν να σαμποτάρουν τις αποφάσεις του Δ.Σ., ότι απλώς καταγράφουν δυνάμεις κλπ λαμβάνουν μέρος σε αυτό το πανηγύρι του υποτιθέμενου εχθρού τους. Επιζητούν έτσι τη νομιμοποίηση στα μάτια των καθηγητών και των φοιτητών συμβάλλοντας στο μεγάλο ψέμμα της πλειοψηφίας. Αφήστε τους τώρα να κάνουν τώρα το εκλογικό πανηγυράκι τους. Αφήστε τους να μετρήσουν κεφάλια. Για αυτό άλλωστε ζουν όλο το χρόνο. Φέτος κουράστηκαν και με τις διαδηλώσεις. Αν τα παραπάνω ζητούν σε κομμάτια των ΕΑΑΚ μνήμες περιέργες- του τύπου, «κάτος ρε συ οι συσπειρώσεις παλιά τέτοια έλεγαν ενάντια στους Κνίτες» λυπούμαστε αλλά τώ να χιζεις την ύπαρξή σου πάνω στην απεχθεία του κόσμου για την ΚΝΕ δεν σε καθιστά αντιγραφειοκράτη. Την αηδία της ανάθεσης και της γραφειοκρατίας τη νιώσανε

και αυτοι μη καρα στα συντονιστικά και τους κάλασε. Απλώς είχαν από πίσω ένα ωραίο παραμυθάκι να τους νανουρίζει.

Όμως όλοι αυτοί δίχως εμάς είναι ανύπαρκτοι. Δίχως τη μαζική συμμετοχή του κόσμου στους αγώνες οι σημαίες τους και τα πομπώδη λόγια τους είναι κενά σώματα. Και όταν αυτή η μαζική συμμετοχή γίνεται και μαζική δημιουργία μέσα από αυτοοργανωμένες, αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, όταν τα κινήματα ανακαλύπτουν τα ίδια τις δικές τους δομές για να επιτεθούν στο κράτος, όλοι αυτοί παραγκωνίζονται. Και εύχονται η αναταραχή να τελειώσει γρήγορα για να μπορέσουν ύστερα να μαζέψουν ψήφους. Για αυτό και εκάτως σουλατσάρουν γύρω από τα προεκλογικά τραπέζια τους χαρούμενοι και ανακουφισμένοι. Για αυτό και ήδη από καιρό ετοιμάζουν τα συμπεράσματα που θα βγάλουν από τις εκλογές: «το φοιτητικό κίνημα νίκησε, οι δυνάμεις της ριζοσπαστικής αριστεράς ενδυναμώθηκαν κλπ»

Άλλοι πουλάνε εκδρομές, κόνε και προνόμια· άλλοι πουλάνε αγώνα. Και όλοι μαζί προσκονούν τη μητέρα κάλπη.

Για κάποιους από μας η αποχή από τις εκλογές και από κάθε διαδικασία που διαχωρίζει τους ανθρώπους σε ειδικούς και ακολούθους, διευθυντές και διευθυνόμενους είναι δεδομένη. Ακριβώς επειδή παλεύουμε για μία ατοξική κοινωνία, δίχως εξουσία διαχωρισμένη από την κοινωνία, παλεύουμε μέσω της αυτοοργάνωσης και της αμεσοδημοκρατίας.

Για όσους συμμετείχαν όμως σε αυτό το κίνημα με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ότι ακολουθώντας αλλά δημιουργώντας και πιστεύοντας στη δυνατότητα ύπαρξης ενός ακηδεμόνευτου, αδιαμεσολάβητου, μαζικού κοινωνικού αγώνα ενάντια σε πάσης φύσης διαχωρισμούς, η αποχή από αυτές τις εκλογές είναι κάτι παραπάνω. Ζήτημα προσωπικής αξιολόγησης.

Και αυτό δεν αφορά αποκλειστικά τους αυτόνομους, τους αντιεξουσιαστές, τους αναρχικούς. Δεν αφορά τις πολιτικές ταυτότητες. Αφορά τον κάθε ένα από εμάς που είδαμε – έστω σπρισματικά, έστω προβληματικά- με αφορμή το φοιτητικό κίνημα τι σημαίνει η συμμετοχή στις διαδικασίες, τι σημαίνει το ξεπέρασμα των ειδικών. Που είδαμε τι σημαίνει να μην αναθέτεις σε κανέναν τη ζωή σου αλλά να την παίρνεις στα χέρια σου εσύ ο ίδιος.

Είμαστε εγκλεισμένοι στο Πανεπιστημιακό άστυλο του Πολυτεχνείου και πουλάμε το παρόν μας για ένα καλύτερο μέλλον. Το πουλάμε δουλεύοντας... Συσσωρεύοντας περπιτή και προκατασκευασμένη «γνώση», κάνοντας εργασίες για να λύσουμε προβλήματα στα αφεντικά που συνεργάζονται με τον εκάστοτε καθηγητή, αξιολογούμε ανταγωνιστικά με τους διπλανούς μας στις εξετάσεις. Πέρασε ένας χρόνος που αυτή η καθημερινότητα έσπασε και στη θέση της μπήκαν οι πραγματικές μας ανάγκες και οι επιθυμίες. Όλοι αυτοί οι παλυκράμμοι που έχουν στηθεί δίπλα δίπλα στα τραπέζια συναγωνίζονται για το ποιος θα διαχειριστεί καλύτερα την άθλια αυτή κανονικότητα, έστω και αν κάποιοι προσπαθούν να αλλάξουν τους όρους με τους οποίους επιβάλεται.

ΣΤΙΣ ΚΑΛΠΕΣ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΕΩΡΟΙ ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΕΜΠ

ΥΓ. με το πρόσφατο κίνημα υπήρχε και βασικό: όταν μοίραζες προκυρήξεις ο κόσμος δεν ήταν καθύποπος, σου χαμογελούσε. Το να γλύφεις και να ψηφίζεις μαλάκες για να πάρεις σημειώσεις Ανάλυση Ι και να ξεγεράνεις όταν ο άλλος σου απευθύνεται με ένα κείμενο είναι, πως να το κάνουμε, άθλιο. Ας μην κοβεί, τουλάχιστον αυτό. Μια προκύρηξη είναι ένα όφελος σε άγνωστο (παραλήπτη)

ΕΥΛΑΣ

ΧΙΛΟΝΟΣ

ΣΤΟΥΣ

ΔΡΟΜΟΥΣ

“ Μαριέττα Γιαννάκου τις καταλήψεις άκου και ρώτα τον Αρσένη τι σε περιμένει

Μαριέττα Κωστάκη τίποτα δε σας σώνει, εμπρός στο δρόμο που χάραξε η Σορβόνη

Ούτε νόμος πλαίσιο, ούτε ν+2, Μαριέττα θα σε διώξουμε από το υπουργείο

Μαριέττα Κωστάκη τα έχετε χαμένα, ξυπνάει ο εφιάλης του '91

Θα γίνει χαμός, θα γίνει πανικός, εδώ δε θα περάσει ο διάλογος αυτός

Κάντε το Χίλτον φοιτητική εστία και βάλτε τη Μαριέττα στα μαγειρεία

Με αγώνα διαρκείας θα μείνουν στα χαρτιά, ο νέος νόμος πλαίσιο και τα ιδιωτικά

Όχι στην παιδεία για λίγους και εκλεκτούς, αγώνας ενάντια στους ταξικούς φραγμούς

Ο νόμος πλαίσιο είναι μια απάτη, ρίχνει τα βάρη στην φοιτητών την πλάτη

Η μόρφωση δεν είναι κονσέρβα να πουλιέται, δικαίωμά μας είναι με αγώνα κατακτητέα

“ Ερχονται καταιγίδες έρω
ν+2 των υπουργών σ

αφού δε μάθατε να μας σέβεστε, θα μάθετε να μας φοβάστε

Μια είναι η λύση, ένας είναι ο δρόμος,
κατάληψη διάρκειας μέχρι να πέσει ο νόμος

“ Η αξιολόγηση φυτά όλους μας θέλει, ν
Ο νόμος πλαίσιο

Ο Παλαικόστας έδειξε το δρόμο,
Μαριέττα με ελικόπτερο θα κλέψουμε το νόμο

Ο Παλαικόστας ήταν η αρχή,
Μαριέττα με ελικόπτερο θα βγεις απ' την βουλή
(ή θα μπορούμε στη βουλή)

Δε θέλουμε δουλειά, δε θέλουμε πτυχία,
(ή τι να τα κάνουμε εμείς τέτοια πτυχία)
κάτω από την ασφαλτο υπάρχει παραλία

Όχι απλά δημόσια και δωρεάν παιδεία,
αυτοδιαχείριση και αυτονομία

Ούτε δημόσια ούτε ιδιωτική,
η εκπαίδευσή σας είναι φυλακή

(ή τα βρίσκουν δεν τα βρίσκουν),

Όταν τα βρίσκουν στο κτίριο της βουλής η μόνη αντιπολίτευση είμαστε εμείς

κάτω από την ασφαλτο υπάρχει ασφαλτίτης

Η αντιπολίτευση γίνεται στους δρόμους και όχι στη Βουλή και τους διαδρόμους

“ Το εκπαιδευτικό δε

Κάτω τα χέρια από το άσυλο,
το άσυλο ανήκει σε όλο το λαό

“ Δεν είναι τα πτυχία δε
Στο διάολο να πάει κι

Οι αιώνιοι δε σβήνονται με νόμους
για μια αιωνιότητα θα είμαστε στους δρόμους.

Τρομοκρατία είναι οι ε

Το κίνημά μας είναι ριζοσπαστικό, δεν χωράει σε διάλογο και πανσπουδαστικό

ει

Τέρμα στα παζάρια των γραφειοκρατών, αγώνας στα χέρια των φοιτητών

Τέρμα πια στις εκτονώσεις, εμπρός για **καταλήψεις** και **διαδηλώσεις**
συγκρούσεις

Σέρχονται και μπόρες,
ύν οι ώρες

Ενα είναι το σύνθημα των φοιτητών, ντουντούκες στον κόλο των καθοδηγητών

Το μίσος μεγαλώνει όσο περνούν οι μέρες

Αλήτες λέρες φοιτητοπατέρες

Κόμματα νταβάδες των φοιτητών

Οι φοιτητές δεν είναι συντεχνία, κηρύξτε τώρα γενική απεργία

Εργατοπατέρες κηρύξτε **απεργία**
και βγάλτε απ' το μυαλό σας την Ακαδημία

Η πρακτική άσκηση δεν είναι μαθητεία,

Το μέλλον μας δεν είναι η **άμισθη εργασία**,
(ή η μισθωτή δουλειά)
είναι οι εξεγέρσεις όπως στη Γαλλία

είναι εκμετάλλευση και **μαύρη εργασία**

Νόμος είναι το δίκιο του τεμπέλη

Σε Ελλάδα και Γαλλία
ίδια η επίθεση σε εκπαίδευση εργασία

Φοιτητές, κούριερ, τηλεφωνητές,
με μέτωπο απαντάμε στους καπιταλιστές

ή
ι)

ό δε λύνεται με νόμους, ή μια ζωή στις αίθουσες ή μια ζωή στους δρόμους

Το πρόβλημα δεν είναι οι αιώνιοι φοιτητές
Είναι η αξιολόγηση κι οι εξεταστικές

Λευκές, λευκές οι εξεταστικές
Οι φοιτητές αιώνιοι κι οι σχολές κλειστές

ς

Με την **αριστερά** της εξεταστικής,
για τις συγκυβερνήσεις της νέας εποχής

ία δεν είναι οι βαθμοί,

κι εξεταστική, εκείνο που μας λείπει είναι η ζωή

Αυτοί γράφουνε νόμους εμείς γράφουμε ιστορία
Κάτω από την ασφαλτο υπάρχει παραλία

Τέρμα πια στις μαλακίες
Εμπρός για μπάνια κι ηλιοθεραπείες
(προς τους εσακίτες στο τελευταίο συντονιστικό του Ιούνη)

Οι εξεταστικές, καμιά ειρήνη με τους καθηγητές

Δάσκαλοι, φοιτητές, όλοι μια γροθιά, στο διάολο να πάει η σιδερογροθιά

Το καλύτερο μάθημα γίνεται στους δρόμους

Καταλήψεις **μαζικές** σε σχολεία και σχολές
(ή **μαγικές**)

Όχι μόνο στο δικαστικό, 4.000 για όλο τον λαό
(σε πανεκπαιδευτικές πορείες μετά την αύξηση στους δικαστικούς)

Μια ματιά σου μόνο φτάνει,
απεργούς για να μας κάνει

““ **Όχι μόνο στον εκπαιδευτικό, 1.400 για όλο τον λαό**
Ούτε ένα ευρώ στον αστυνομικό
(σε πορείες δασκάλων)

Δάσκαλοι μαζί με φοιτητές
Ενωμένοι θα βγούμε νικητές

**Η αλληλεγγύη όπλο των εργατών
νίκη στον αγώνα των εκπαιδευτικών**

Αυτή η απεργία γράφει ιστορία,
μόνο νικητές γυρνάμε στα σχολεία

Αν το **16** αναθεωρηθεί η δεύτερη **ρουκέτα** θα πέσει στη βουλή

Μαριέτα Γιαννάκου ρώτα το Βουλγαράκη
τι χρώμα είχε το ποδηλατάκι

““ Ο νόμος πλ

““ Όχι άλλη λάσπη και συκοφαντία,
μέσα απ’ τις οθόνες μιλάει η αστυνομία

Να κοπεί το χέρι του Γιάννη Πρετεντέρη

““ **Η ανατροπή δεν είναι εκ'**

““ **Εμπρός Λαέ σπάστους το κεφάλι, ο**

Αγώνας, ρήξη, ανατροπή, η ιστορία γράφεται με ανυπακοή
η κόρη της Αλέκας πάει στο Deere

Εχουμε κατάληψη, όχι δημοκρατία, το εκπαιδευτικό θα λύσουμε με βία

““ **Το κίνημα δεν είναι εικόνα στις ειδήσεις,
στο δρόμο γεννιούνται συνειδήσεις,**

Οι δαπίτες θέλουν ανοιχτές σχολές, ξύλο που θα φάνε από τους φοιτητές

Δαπίτες εδώ δεν είναι ΤΕΦΑΑ
το ξύλο που θα τρώτε δε θα σταματά

Η αυτοοργάνωση των επιβατών θα γίνει ο τάφος των ελεγκτών

Καρφί και **πρόκα** σε κάθε **Καλαμπόκα**

Δυο μέτρα, **δυο μέτρα κάτω από τη γη**, υπάρχει μια θέση για κάθε **ελεγκτή**

Πρόκα και **καρφί** σε κάθε **Βερεμιά**

““ **Αυτό, αυτό, αυτό είναι σωστό, δωρεάν μεταφορές για όλο το λαό**
τσιγάρα και ποτά μέσα στο μετρό

ΑΥΤΟΣ Ο ΝΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΦΟΡΜΗ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΥ ΚΛΕΒΕΙ ΤΗ ΖΩΗ

Εμπρός λαέ
συγκρούσεις **μαζικές**
να φύγουν οι αλήτες
οι μεταρρυθμιστές

““ **Κατάργηση των νόμων και των διαταγμάτων γί**

Η τρομοκρατία δε μας σταματά, στο δρόμο του αγώνα βαδίζουμε ξανά

Το υπουργείο λέει τους φοιτητές αλήτες, **αλήτες είναι τα ματ και οι ασφαλίτες**
(ή οι δαπίτες)

Όπως στη Γαλλία, πριν από ένα χρόνο, με αγώνα διαρκείας θα ρίξουμε το νόμο

“ Ο νόμος πλαίσιο για να επικυρωθεί,
περνάει απ’ τα οδοφράγματα μπροστά απ’ τη βουλή

τα γκλομπ και τα δακρυγόνα σας μας ενώνουν

(8η Μάρτη πριν φτάσει το συλλαλητήριο στη Βουλή)

δεν μας τρομάζουν συλλήψεις δακρυγόνα, νόμος είναι το δίκιο του αγώνα

“ Εμπρός στο δρόμο του '79, με ψηφισμένο νόμο **κατάληψη ξανά**

Το κίνημα δεν έχει ετικέτα λήξης, μετά το πάσχα και πάλι καταλήψεις

ο πλαίσιο θα μας τα πάρει ούλα, ακόμα και οι κνίτες φορέσανε κουκούλα
(22/3 συλλαλητήριο υπό βροχή)

εκπομπή, Πρετεντέρη ψόφα να κάνουμε γιορτή

γίνεται στους δρόμους, σπάστε τις tv

Κοκκινόμαυρες Γ.Σ., θάνατος στην ΠΚΣ!

Εξω απήτην πορεία οι αστυνομικοί, έχουμε τους κνίτες, μας είναι αρκετοί.

Όσα δε φτάνει το ΚΚΕ τα κάνει προβοκάτσια

“ **αυτοί θα σε προδώσουνε στη Βάρκιζα και πάλι**

Είναι βαριά η στάχτη του τσολιά

“ **Το ταξικό καθήκον του εθνικού προδότη,
φωτιά και πάλι στον άγνωστο στρατιώτη**

(για κνίτες μετά από 8η Μάρτη)

Είναι ζεστά ζεστά στο σύνταγμα τσολιά

Ακούστε καλά τι λεν οι **φοιτητές**, έξω ο Στεργίου από τις φυλακές
(ή έξω οι εταιρίες από τις σχολές)

ΤΟΝ ΠΙΑΣΑΝ ΤΑ ΓΟΥΡΟΥΝΙΑ, ΤΗΝ ΟΓΔΟΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ,
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΝ ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΣΤΕΡΓΙΟΥ!

στις 8 του Μάρτη έγινε η αρχή

να καεί να καεί το μπουρδέλο η Βουλή

Το κίνημα δεν λήγει 30 του μαρτίου, λευτεριά στο σύντροφο Στεργίου

“ **Όσο περνούν τα χρόνια το μίσος μεγαλώνει,
Εμπρός στο δρόμο που χάραξε η Σορβόννη, **μπάτσοι γουρούνια δολοφόνοι****

Σε τούτο το σημείο η μνήμη αναβιώνει,
Ενα χρόνο στο δρόμο μας έχει βγει ο πάτος, για να φανεί στις εκλογές ποιος είναι ο πιο γαμάτος

Τι θα γίνει;

-Εκλογές!

Τι θα γίνει;

-Εκλογές!

Θα γίνουν, θα γίνουν, θα γίνουν εκλογές

Υπάκουα θα ψηφίσουνε ολοί οι φοιτητές

Το κίνημα δεν είναι εικόνα στις ειδήσεις, στις κάλπες πεθαίνουν συνειδήσεις

Το ποτάμι στέρεψε ξανά,
το ποτάμι στέρεψε ξανά,
**τέρμα πια στις διαδηλώσεις,
εκλογές κι εξαργυρώσεις,
το ποτάμι στέρεψε ξανά**

ον γίνεται με διάλογο των οδοφραγμάτων

“ **ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΙ ΟΥΝΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ**

